

BORLÄNGE

Tjänsteställe
Falukommun, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Borlänge kommun, Kommunstyrelsen

Datum
2025-04-15

Ärendenr
KS0836/18
2021/1309

Handläggare
Frida Petersson, planarkitekt
Telefon 023-83 000 (Kontaktcenter)
E-post: kontaktcenter@falun.se

Jenny Palmqvist, översiktsplanerare
Telefon 0243-740 000 (Servicecenter)
E-post: jenny.palmqvist@borlange.se

Tillägg till samrådsredogörelse fördjupad översiktsplan för Runn

Samrådsredogörelse fördjupad översiktsplan för Runn, daterad 2025-03-11, godkändes av kommunstyrelsen i Falukommun 2025-03-25 § 51 och av kommunstyrelsen i Borlänge kommun 2025-04-08 § 80.

I samrådsredogörelsen saknades sammanfattning och svar på två yttranden som inkom under samrådet. Dessa yttranden sammanfattas och besvaras i detta tillägg till samrådsredogörelsen. Tillägget till samrådsredogörelse ska läsas tillsammans med Samrådsredogörelse fördjupad översiktsplan för Runn, daterad 2025-03-11. Yttrandena har lagts till i förteckningen över inkomna yttranden i fetstil under rubriken *Övriga yttranden*.

Inkomna yttranden

Följande yttranden har inkommit under samrådstiden

Yttranden	Ingen erinran	Synpunkter
Kommunala yttranden		
Bildningssektorn Borlänge kommun, 2021-11-16	X	
Barn- och utbildningsnämnden, Borlänge kommun, 2021-12-07		X
Falu Energi & Vatten, 2021-12-10		X
Samhällsbyggnadsnämnden Borlänge, 2021-12-15	X	
Kommunskydd Borlänge kommun, 2021-12-15		X
Borlänge Energi, 2021-12-16		X
Miljönämnden Borlänge kommun, 2021-12-17		X
Kultur- och fritidsnämnden Falukommun, 2021-12-22		X
Statliga och regionala yttranden		
Bergsstaten, 2021-10-20		X
Dalaflyget, 2021-10-18		X
Trafikverket Region Mitt, 2021-11-12		X

Försvarsmakten, 2021-11-26		X
Lantmäteriet, 2021-12-10	X	
Svenska Kraftnät, 2021-12-13		X
Region Dalarna, 2021-12-15		X
Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2021-12-21		X
Statens fastighetsverk, 2022-01-12		X
Politiska partier		
Moderaterna Borlänge, 2021-11-29		X
Miljöpartiet de gröna i Falun, 2021-12-15		X
Vänsterpartiet Borlänge, 2021-12-15		X
Miljöpartiet de gröna i Borlänge, 2021-12-16		X
Socialdemokraterna i Falun, 2021-12-17		X
Centerpartiet i Falun och Borlänge, 2022-01-14		X
Övriga yttranden		
Annika Schmöker, 2021-10-18		X
Ida Gulliks och Jonny Pettersson, 2021-10-19, 2021-12-14		X
Anonym 1, 2021-10-19		X
Henrik Plyhm, 2021-10-20		X
Lillian Sandberg, 2021-10-25, 2021-10-26, 2021-11-11		X
Tommy Albinsson, 2021-10-27		X
Simon Granér, 2021-10-27		X
Anders Carlborg, 2021-11-02		X
Niclas Granér, 2021-11-04		X
Emma Svanberg, 2021-11-08		X
Annelie Olofsson, Roger Olofsson, 2021-11-09		X
Elisabeth Melkersson, 2021-11-15		X
Lisa Eriksson, Hans Eriksson, namnlista med 43 underskrifter boende Finnäset och Dalvik, 2021-11-15		X
Roger Olofsson, 2021-11-17		X
Fredrik Gustafsson, 2021-11-17		X
Ove Arvidsson, Marina Fäldt, Arvid Arvidsson Feldt, Karl Nore Arvidsson Feldt, 2021-11-17		X
Ida Svanberg, 2021-11-17		X
Anonym 2, 2021-11-17		X
Bo Bjurman 2021-11-19		X
Peter Zikic Söderlund, Christina Söderlund, 2021-11-20		X

Lars Theodorsson, 2021-11-22		X
Kristina Alsegård, 2021-11-22		X
Marit Örjes, Björn Nylén, 2021-11-22, 2021-11-23		X
Fortum Sverige AB, 2021-11-23		X
Naturskyddsföreningen Borlänge 2021-11-23		X
Anonym 3, 2021-11-25		X
Henrik Andersson, 2021-11-25		X
Anna Paulsson, Mats Paulsson, 2021-11-25		X
Ulrika Jansson, 2021-11-29		X
Erika, 2021-11-08		X
Göran Dalestedt, 2021-11-09		X
Marie-Ann Östberg, 2021-11-30		X
Torsten Allvar, Inga-Maj Eriksson, 2021-12-01		X
Inga-Maj Eriksson, 2021-12-01		X
Per Enblad, Gunilla Enblad, 2021-12-02		X
Annie Widman, Carl Widman, 2021-12-02		X
Familjen Sjölander, 2021-12-03		X
Ove Arvidsson, 2021-12-03, 2021-12-15		X
Jimmy Ludén, 2021-12-06		X
Lisa Bläckt, Roberth Bläckt, Anonym 4 2021-12-08, 2021-12-13		X
Lillian Sandberg, med namnlista med 79 underskrifter närboende och berörda, 2021-12-09		X
Göran Eriksson, 2021-12-13		X
Peter Andersson, 2021-12-13		X
Anders Janérs, Mats Janérs, 2021-12-13		X
Florence Berg, 2021-12-13		X
Christer Winninge, 2021-12-13		X
Karin Rosenberg, Lasse Pedersson, Barbro Grind, Peter Grind, 2021-12-13		X
Sven-Olov Eriksson för Tomnäs, Kyna och Storsunds bygdeförening, 2021-11-22		X
Boije Rosenberg, 2021-12-13		X
Eva Hellander-Johansson, Johan Johansson, Elina Carblom, Mats Johansson, Solveig Asdahl Hellander, Lars Blomfeldt, Marit Hellander, Ove Arvidsson, 2021-12-14		X
Håkan Gelin, 2021-12-14		X
Torbjörn Schedwin, 2021-12-14		X

Kajsa Sjösvärd, Johannes Sjösvärd m familj, 2021-12-14		X
Föreningen Skydda Runn och Karlsviksberget, 2021-12-14, Sandra Aspblom, 2021-12-15		X
Claes Karlén, Magnus Karlén, Björn Karlén, Marit Örjes, Björn Nylén, 2021-12-14, 2021-12-16		X
Ellevio, 2021-12-14		X
Inga Widén, Christer Widén, 2021-12-14		X
Lars Pettersson, 2021-12-14		X
Stefan Nilsson, Louise Nilsson, 2021-12-14		X
Lars Fernlund, Lisa Olsson, Per-Olof Fernlund, 2021-12-14		X
Domnarvets GOIF, 2021-12-14		X
Marcus Riesel med familj, 2021-12-14		X
Sven Jacobsson, Daniel Frodin, 2021-12-14		X
Nils-Gunnar Nilsson, Pär Nilsson, Bo Nilsson, Ola Kilde, Mats Åkesson, 2021-12-14		X
Markägare Tomnäs, Kyna, Storsund, namnlista med 58 namnunderskrifter, 2021-12-14		X
Bernt Lindberg, 2021-12-14		X
Sara Olsson, 2021-12-14		X
Boende i Torsång, namnlista med 25 namnunderskrifter, 2021-12-14		X
Leif Adolfsson, 2021-12-14		X
Faluortens LRF avdelning, 2021-12-14		X
Magnus Olla med familj, 2021-12-15		X
Sara Hård, 2021-12-15		X
Inger Granér, Niclas Granér, Simon Granér, Josefin Olsson, Lovisa Granér, Oscar Granér, 2021-12-15		X
Erik Sörman, namnlista med 30 namnunderskrifter från boende Uvbergsviken/Uvberget, 2021-12-15		X
Familjerna Leo och Höglund, 2021-12-15		X
Torsångs hembygdsförening, 2021-12-15		X
Margareta Andersson, Bengt-Olof Andersson, 2021-12-15		X
Lars Hellander, namnlista med 9 namnunderskrifter, 2021-12-15		X
Ulrika Winninge, 2021-12-15		X
Eva-Liisa Eriksson Kukkonen med familj, 2021-12-15		X
Henrik Stenberg, Sofia Stenberg, 2021-12-15		X
Monica Persson, 2021-12-15		X
Karina Saxvall, 2021-12-15		X

Britt-Marie Holmqvist, PG Holmqvist, 2021-12-15		X
Lena Öjhammar Andersson, 2021-12-15		X
Storsunds vägsamfällighet, 2021-12-15		X
Sofia Stenberg med familj, 2021-12-15		X
Kia Visén, Anders Visén, 2021-12-15		X
Naturskyddsföreningen i Falun, 2021-12-15		X
Henrik Stenberg, Kristina Stenberg, 2021-12-15		X
Alice Stenberg, 2021-12-15		X
Marianne Schedwin, Nika Söderlund Schedwin, 2021-12-15		X
Rolf Morén, 2021-12-15		X
Lisa Olsson, 2021-12-15		X
Jessica Gustafsson, namnlista med 15 namnunderskrifter, 2021-12-15		X
Sven-Olov Eriksson, 2021-12-15		X
Svedens Vägsamfällighet, 2021-12-15		X
En markägare i Vika socken, 2021-12-15		X
Kersti Linderholm, 2021-12-15		X
Lisa Gustafsson, 2021-12-15		X
LRF:s kommungrupp Falun, 2021-12-15		X
Olle Wiking, 2021-12-15		X
Ylva Andersson, Jerker Andersson, Pontus Andersson, 2021-12-15		X
Christina Eriksson, Hans Johansson, 2021-12-15		X
Sven Jacobsson, 2021-12-15		X
Lina Oldeen, 2021-12-15		X
Rolf Magnusson, 2021-12-15		X
Ornäs intresseförening, 2021-12-15		X
Sylvia Yngström Wänn, 2021-12-15		X
Tommy Gesar, Evelina Gesar, Kent Lindberg, Birgitta Lindberg, 2021-12-15		X
Hans Forsman, 2021-12-15		X
Ulf Helldahl, 2021-12-15		X
Kvinnohögskolegruppen, 2021-12-15		X
Anders Gottberg, 2021-12-15		X
Viveca Tiberg, 2021-12-15		X
Marko Gunnerfeldt, 2021-12-15		X
Eva Hellander-Johansson, 2021-12-15		X

Christina Svensson, 2021-12-15		X
Harry Mårtensson, 2021-12-15		X
Margot Hinzdahl, David Hinzdahl, 2021-12-15		X
Mattias Jönsson, 2021-12-15		X
Marina Feldt, 2021-12-15		X
Tobias Hjortvall, 2021-12-16		X
Thorbjörn Thalín, 2021-12-16		X
Anette Lindberg m.fl., 2021-12-16		X
Mats Mårtensson, 2021-12-16		X
LRF:s kommungrupp Borlänge, 2021-12-16		X
Sandra Wiklund, Christer Wiklund, 2021-12-16		X
Maria Uddén, Lars Uddén, Johan Uddén, Linn Persson, Anders Uddén, Caroline Forsberg, Martin Uddén, Nathalie Sandström, 2021-12-16		X
Kyna skiftelags samfälligheter, 2021-12-16		X
Lisa Bläckt, Andreas Färjevall, Ruth Färjevall, 2021-12-16		X
Christer Schedvin, Marit Jonsson, 2021-12-16		X
Ola Andersson, 2021-12-16		X
Gemensamt yttrande, namnlista med 309 namnunderskrifter, 2021-12-15		X
Mikael Perers, 2022-01-04		X
Vikabygdens intresseförening, 2022-01-14		X

Sammanfattning och kommentarer till yttranden som inte tidigare redovisats i samrådsredogörelsen

Yttrandena som sammanfattas och besvaras nedan har inkommit under samrådstiden för fördjupad översiktsplan för Runn. Yttrandena i sin helhet är diarieförda och finns tillgängliga på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Falu kommun och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Borlänge kommun. I de fall yttrandet resulterat i en ändring av planförslaget anges detta i inledningen av respektive kommentar.

Följande förkortning används i kommentarerna från kommunerna:
FÖP Runn – fördjupad översiktsplan för Runn

<p>Anders Carlborg, 2021-11-02</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i></p> <p>Områden som har bra kollektivtrafikförbindelser och förutsättningar och där det redan är tät bebyggelse längs med Runns västra sida, Ornäs, Kyna, men även Hinsnoret. Ta inte bort gamla järnvägen, den kan användas för kollektivtrafik</p>	<p><i>De områden som lyfts fram som lämpliga att utveckla i första hand bedöms överensstämma med planförslaget. Vi noterar synpunkten om järnvägen och jordbruksmark.</i></p>
---	---

när den nya rälsen dras. Planlägg inget på jordbruksmark, den behövs för livsmedelsproduktionen.

Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?

Bygg aldrig på jordbruksmark, det är aldrig aktuellt. Utgå från den infrastruktur som finns och nyttja den.

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Bygg nya dubbelspår, men behåll den gamla dragningen för persontrafik med stopp Falun C, Främby hallar, Källviken, Hinsnoret, Kynna, Ornäs, Islingby och Borlänge C.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Låt stränderna vara. Det är tillräckligt bebyggt kring Runn. Utveckla fler allmänna stränder, bryggor och hamnar. Låt stränderna vara tillgängliga för alla.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Bra att det förtydligas. Men huruvida jordbruksmarken är brukningsvärd eller inte tycker jag inte är relevant. Brukningsmarken kan komma att bli brukningsvärd när vi ska ställa om till en bioekonomi och kampen om den gröna produktionen tilltar. När jordbruksmark bebyggs blir den förstörd för all framtid, därför ska ingen jordbruksmark under några omständigheter bebyggas. Det finns alltid alternativa platser för bebyggelse i vårt län där jordbruksmarken endast utgör ca 3 % av totala landytan.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Mina närområden, Kniva, Vika, Rankhyttan och Hosjö

Ingen ändring görs i planförslaget med anledning av synpunkten. Planförslaget följer miljöbalkens bestämmelser där det i vissa specifika fall är tillåtet att bygga på jordbruksmark.

Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister.

Redovisningen av LIS-områden har setts över inför granskningen, vissa LIS-områden har justerats eller utgått.

Vi noterar att förtydligandet delvis är bra. Ingen ändring görs i planförslaget med anledning av övriga delar av synpunkten. Planförslaget följer miljöbalkens bestämmelser där det i vissa specifika fall är tillåtet att bygga på brukningsvärd jordbruksmark.

Noteras.

<p><i>Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?</i> Det är bra. Det borde också ställas krav att allt som byggs ska byggas i trä från plockhuggna skogar med minimal användning av icke förnybara resurser som stål och betong.</p> <p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i> Goda kollektivtrafikförbindelser. Mer asfalterade cykelvägar med belysning. Tydligare satsning på servicenoder där det går att handla mat (riktig mat) och hämta paket.</p> <p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Samma som ovan</p> <p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i> Viktigt att se på hur ny infrastruktur och bebyggelse påverkar den gröna infrastrukturen i landskapet så att det inte bildas barriärer som fragmentiserar landskapet och försämrar livsbetingelserna för några arter. Så ett tydligt mål om bevarande och stärkande av ekosystem borde vara på sin plats.</p> <p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i> Som granne till fastigheterna i Kniva som pekas ut för nya bostäder så ser jag gärna att dessa fastigheter inte planläggs för bebyggelse. Vi som bor här gör det eftersom det är naturnära, mer bebyggelse är inte önskvärt i kniva by. Landsväg 779 genom Kniva är trafikerad och farlig på sina håll. Hastighetsgränsen är 50 km/h genom byn men borde sänkas till 30 km/h. Det finns tre dagmammor och många barn samt en butik i Kniva, att sänka hastigheten skulle öka säkerheten betydligt.</p> <p><i>Fråga 1: Kniva</i> Det naturnära och bättre kollektivtrafikförbindelser</p> <p><i>Fråga 2: Kniva</i> Tycker inte att de två fastigheterna Kniva som föreslås för nya bostäder ska bebyggas</p>	<p><i>Vi noterar synpunkten. Det är i dagsläget inte möjligt att ställa dessa krav enligt plan- och bygglagen.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras. I de avvägningar som görs för ny bebyggelse ingår utveckling och påverkan på den gröna infrastrukturen som en del i avvägningen. På sidan "Natur, friluftsliv och ekosystemtjänster" i planförslaget redovisas ett flertal planeringsinriktningar för stödjande ekosystemtjänster som stödjer bevarande och stärkande av ekosystem.</i></p> <p><i>Beskrivningen av den föreslagna bebyggelsen i Kniva har utvecklats så att det framgår att den ska utformas med hänsyn till karaktären i området. Vi noterar synpunkten om hastighet. Trafikverket är huvudman för vägen genom Kniva och länsstyrelsen är den myndighet som beslutar om hastighetsbegränsningar på sträckan.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Se svar ovan.</i></p>
--	--

<p><i>Fråga 3: Kniva</i> Ja. Hela skogsområdet kring Staberg och kniva klack borde bli naturreservat för rekreation. De få sammanhängande skogsområdena i Knivas omnejd borde inte avverkas, det har kalhuggits väldigt mycket härkring. Skapa ett Naturreservat för rekreation kring sjöarna Acktjärn, Holmtjärn, Mysingen, Rönnavalen och Lönnvattnen.</p> <p><i>Fråga 4: Kniva</i> Ja. Sänk hastighetsbegränsningen till 30 km/h genom Kniva by där det finns dagmammor, massor av barn samt en trädgårdsbutik.</p> <p><i>Fråga 5: Kniva</i> Utveckla en badplats på udden där knivaån rinner ut i Runn. Strax söder om Staberg hamn. Gör ett tillgängligt naturområde bland de gamla lertäkterna med lite tydliga stigar.</p>	<p><i>Noteras. Delar av skogsområdet runt Staberg ingår i kulturresevatet Stabergs bergsmansgård. Vi noterar övriga önskemål och vidarebefodrar dem inom organisationen i Falu kommun.</i></p> <p><i>Se svar ovan.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Håkan Gelin, 2021-12-12 (diarieförd 2021-12-14) Lokalbefolkningens påverkan: Det finns en önskan om att lokalbefolkningen ska ha större inflytande i frågor om hållbara landskap. Det påpekas att Sverige har förbundit sig till att öka medvetenheten om landskapets värde och främja delaktighet i beslut på både lokalt och regionalt plan.</p> <p>Borlänge kommuns plan för Uvbergsviken: Borlänge Kommun föreslår byggnation av bostäder och en förskola vid Ösjön/Uvbergsviken/Uvberget, trots områdets viktiga friluft-, kultur- och naturvärden. Förslaget tyder på att dessa värden inte beaktas tillräckligt i planeringen. Lokalbefolkningen har motsatt sig förslaget i många år, men kommunen fortsätter sina planer på att utveckla området.</p>	<p><i>Synpunkter och information noterat.</i></p> <p><i>Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat tas förslaget om att bygga tillgänglighetsanpassade bostäder och utredningsområdet för förskola bort från Uvbergsviken. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för att möjliggöra serviceanläggning till förmån för friluftslivet. En annan tänkbar funktion kan vara en förenings/samlingslokal för boende i närheten. För satsning på besöksnäring kan en möjlig åtgärd vara café /restaurang verksamhet, dessa funktioner skulle även kunna kombineras i en eller max 3 mindre byggnader. Samtidigt förbättras och utökas parkeringsytorna, både för cykel och bil. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdesrekommendationen för Torsång och i LIS-område Uvbergsviken/Uvberget. (LIS-området för Uvberget ligger kvar för bostäder upp på höjden). Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar för</i></p>

Länsstyrelsens roll: Det uttrycks oro över Länsstyrelsens roll i översiktsplaneringen, särskilt när det gäller att säkerställa statens intressen och bevara riksintressen. Det nämns att det är viktigt att Länsstyrelsen inte har för starka kopplingar till kommunens tjänstemän för att undvika intressekonflikter.

Tillämpning av Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS): Borlänge kommun föreslår byggande av bostäder och förskola vid Ösjön/Uvbergsviken/Uvberget. I planförslaget beskrivs området som lämpligt för bebyggelse, vilket tydligt visar att de friluftsvärden som finns i dessa områden inte prioriteras tillräckligt i kommunens förslag till FÖP Runn. Det efterfrågas också ett klarläggande om möjligheten att använda LIS (Landsbygdsutveckling i strandnära lägen) då det inte anses möjligt att använda LIS-områden i Ornäs och Torsång.

Ytterligare synpunkter på föreslagna LIS-områden i Torsång och Torsångsbygdens unika kultur och naturvärden: Det uttrycks att det är olämpligt att utse LIS-områden för bebyggelse vid Ösjön/Uvbergsviken/Uvberget och att området istället ska utvecklas som friluftslivs- och naturområde på grund av sina höga friluftsvärden, bland annat Borlänges enda badplats vid Ösjön och unika promenadstigar vid kulturhistoriska stränder. Det har också stora naturvärden med ett rikt växt- och djurliv i blandskog och är utpekade som riksintresse för friluftsliv av Naturvårdsverket. Bebyggelse i området skulle allvarligt påverka tillgången till badplatsen, naturstigarna och försvåra friluftsvärden. Dessutom skulle det negativt påverka växt- och djurlivet genom minskad areal för skogsområden.

föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten.

Noterat.

Ornäs, Torsång, Sellnäs/Halvarsgårdarna är utpekade som serviceorter på landsbygden i översiktsplan FalunBorlänge, 2014. Dessa ingår även i kommunens serviceprogram. Visserligen relativt tätortsnära landsbygd, men det beror på att Borlänge har sina unika förutsättningar att utgå ifrån. Det finns inga hinder mot att peka ut LIS-områden i serviceorterna enligt miljöbalken.

Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat tas förslaget om att bygga tillgänglighetsanpassade bostäder och utredningsområdet för förskola bort från Uvbergsviken. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för att möjliggöra serviceanläggning till förmån för friluftslivet. En annan tänkbar funktion kan vara en förenings/samlingslokal för boende i närheten. För satsning på besöksnäring kan en möjlig åtgärd vara café-/restaurang verksamhet, dessa funktioner skulle även kunna kombineras i en eller max 3 mindre byggnader. Samtidigt förbättras och utökas parkeringsytorna, både för cykel och bil. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdesrekommendationen för Torsång och i LIS-område Uvbergsviken/Uvberget. (LIS-området för Uvberget ligger kvar för bostäder strandskyddets avstånd räknas fågelvägen upp på höjden). Sträckan mellan Torsångs-IP och till Hagudden är delvis utpekade som utredningsområde framtida naturreservat. Ytan vid Prästtjärnshjorden har markanvändning natur och friluftsliv.

Med tanke på den detaljplan som tidigare tagits fram för området vid Uvbergsviken (antagandebeslutet blev upphävt) borde det finnas mer information om naturvärden än vad som redovisas i LIS-området i planförslaget. Det borde också redovisas att badplatsen och riksintressena blir negativt påverkade av bebyggelse vid Uvbergsviken.

Tillgängligt VA-system: Det påpekas att Borlänge kommun planerar att ansluta den föreslagna bebyggelsen till ett VA-system som anses olagligt anlagt. Avloppssystemet, som anläggs utan nödvändig prövning och tillstånd, sträcker sig från Uvberget till pumpstationen i Björklunda. Frågor om de handlingar som låg till grund för anläggningen har ställts till kommunen utan att få tillfredsställande svar. En stor del av ledningen är anlagd inom strandskyddat område, vilket anses mycket allvarligt med tanke på de planerade gatunätet. Kommunen har inte kunnat tillhandahålla kopior på handlingarna som stödjer anläggningen.

Fritidsbåtar och reglering av kanal användning: Det påpekas att mindre fritidsbåtar i framtiden successivt kommer att bli elmotordrivna, vilket innebär att dessa farkoster kommer att vara ljudlösa och miljövänliga. Förslaget bör vara att se över reglerna för att färdas via kanalen. En hastighetsbegränsning på max 5 knop anses rimlig för att undvika kö- och mötesproblem, medan hastigheter på 1–3 knop bedöms som orealistiska. Det noteras att regeringen har tillsatt en utredning för att förbättra reglering av vattenskotrar och liknande farkoster, särskilt för att minska störningar vid strandnära områden. Denna utredning förväntas vara klar hösten 2022.

Äldre skolbebyggelse i Torsångs centrum: Det påpekas att Borlänge kommun har låtit de gamla skolbyggnaderna i Torsångs centrum stå och förfalla under flera år. Den äldsta skolbyggnaden är olämpligt belägen med tanke på vägarna i området, inklusive den trafikerade vägen mot Sunnanö. Det uttrycks en önskan om att på området där de nuvarande skolorna står, kunna ta fram ett förslag för ersättningsbebyggelse, anpassat till den kulturhistoriska platsen. I samband med detta bör även vägens

Naturvärdesinventeringar genomförs i alla skeden av planprocessen, och visst finns det vissa underlag som går att använda, men inte för hela LIS-områdenas utbredning i den detaljnivå som behövs. Mer att läsa om kulturmiljö och hänsyn till Riksintressen finns att läsa under "kapitlet Hänsyn" även till viss del under områdesrekommendationerna.

Ledningsrätt/servitut behövs inte för VA-ledningarna, då dessa ligger på kommunal mark. Frågor om planprocessen för upphävd detaljplan vid Uvbergsviken eller fastställd detaljplan för Uvberget får frågeställaren skicka till samhällsbyggnadsförvaltningens planenhet, om frågeställaren önskar ett detaljerat svar. Det kan inte hanteras inom ramen för samrådsredogörelsen för FÖP-Runn.

Rekommendationen vid Prästtjärn om svallfritt alternativt 1-3 knop kvarstår till granskning, rekommendationen är framtagen tillsammans med Länsstyrelsen. Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De vattenskotrområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.

I områdesrekommendationen för Torsång går att läsa att en större parkering och en park planeras för att öka allmänhetens tillgänglighet till denna viktiga målpunkt. I områdesrekommendationen står också information om att den gamla skolan har kulturhistoriska värden som ska tas till vara. Fastighetsägaren måste ta hänsyn till byggnadens karaktärsdrag vid eventuell ändring. Det finns även andra påverkande faktorer att förhålla sig till exempelvis strandskydd, statlig infrastruktur,

<p>utformning, förbi caféet i Torsång, ses över för att förbättra säkerheten för cyklister och gående, samt parkering för besökare.</p> <p>Väghållarfrågor och trafiksäkerhet i Torsång: FÖP Runn tar inte upp väghållaransvaret eller hur vägarna ska hantera ökade trafikflöden. Trafiken på Sunnanövägen har ökat betydligt de senaste åren på grund av ökad bebyggelse, men vägstandarden har inte anpassats. Vägen till Uvbergsviken är en enskild väg utan statsbidrag och avstängd med bom vid Scoutstugan, vilket begränsar trafiken. Det efterfrågas en trafikflödesmätning för Sunnanövägen för att bedöma behovet av infrastrukturella förbättringar och säkerställa att vägarna förblir framkomliga och trafiksäkra. Det behövs en noggrann utvärdering av väginfrastrukturen för att möta de ökade trafikbehov som den föreslagna utvecklingen medför.</p> <p>Återvinningsstationen i Torsång – placering och tillgänglighet: Återvinningsstationen i Asplunda har dålig tillgänglighet och trafiksäkerhet, särskilt när man ska återvända till väg 807 efter att ha lämnat avfall. Den nuvarande placeringen, som var en nödlösning efter att stationen flyttades från idrottsplatsen, är inte anpassad till landskapsbilden. Frågan om återvinningsstationens framtida placering och utformning bör utredas och inkluderas i FÖP Runn.</p> <p>Synpunkter på föreslagna LIS-områden i Ornäs Borlänge kommun föreslår att Ornäshamn /Ösjön ska vara ett LIS-område för landsbygdsutveckling och attraktiva bostäder. Dock är dessa områden rika på historiska värden, bland annat Ornäs kvarn vid Kvarnviken, som har en lång historia. Det saknas en sammanhängande och utförlig historiebeteckning för de föreslagna LIS-områdena, förutom Ornässtugan. Det är viktigt att dessa områden hanteras varsamt med hänsyn till deras historiska betydelse.</p>	<p><i>riskhantering det är några av de frågor som kommer att behandlas i en detaljplan.</i></p> <p><i>Trafikutredningar på en mer detaljerad nivå hanteras i efterföljande processer. Kommunen arbetar kontinuerlig i olika processer och skeden med att förbättra och åtgärda trafiksituationer. Se trafikstrategi, cykelplan och översiktsplan Falun/Borlänge och samspelet mellan kommunal, regional och nationell infrastrukturplanering. Den detaljeringsnivå som efterfrågas hanteras lämpligtvis inte i en översiktsplan utan i detaljplan eller prövning av lov i förekommande fall.</i></p> <p><i>Lagen förpackningsinsamling FTI- har ändrats mellan samråd och granskning.</i></p> <p><i>Den detaljeringsnivå som efterfrågas avseende historiska värden ryms normalt inte inom ramen för en fördjupad översiktsplan och utpekade LIS-områden. Vägledning kring hur hänsyn ska tas till kulturmiljöfrågor framgår dock i granskningshandlingen, dels under avsnitten Värden och hänsyn, Områdesrekommendationer, och dels – i viss utsträckning – i kartans attributtabeller, attributtablerna har uppdaterats mellan samråd och granskning.</i></p>
--	---

Anna Tosteby
miljö- och samhällsbyggnadschef

Frida Petersson
planarkitekt

Henrik Modigh
Chef Samhällsbyggnadsförvaltningen

Jenny Palmqvist
Översiktsplanerare

BORLÄNGE

Tjänsteställe
Falukommun, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Borlänge kommun, Kommunstyrelsen

Datum
2025-03-11

Ärendenr
KS0836/18
2021/1309

Handläggare
Frida Petersson, planarkitekt
Telefon 023-83 000 (Kontaktcenter)
E-post: kontaktcenter@falun.se

Jenny Palmqvist, översiktsplanerare
Telefon 0243-740 000 (Servicecenter)
E-post: jenny.palmqvist@borlange.se

Samrådsredogörelse fördjupad översiktsplan för Runn**Hur samrådet bedrivits**

Samrådet genomfördes mellan den 15 oktober och den 15 december 2021.

Samrådsförslaget var webbaserat, webbplatsen hör till Falukommuns hemsida, men uppfattas som separat och adressen www.föprunn.se har tagit besökare till webbplatsen. Länkar till samrådshandlingarna har funnits på både Falun och Borlänge kommuns hemsida. Personalen vid Falukommuns kontaktcenter och Borlänge kommuns servicecenter har introducerats i förslaget för att kunna hjälpa invånare att ta del av underlaget.

Det har också varit möjligt att kontakta miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Falun och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Borlänge för att få hjälp att ta del av förslaget eller att få förslaget utskrivet i pappersform, möjligheten utnyttjades av ett fåtal personer.

Samrådet har annonserats i Dala-Demokraten, Falu Kuriren, Borlänge tidning och Annonssbladet samt på anslagstavlor i byar runt Runn. Även via marknadsförda sidor på Facebook.

Offentliga möten i formen "öppet hus" hölls kvällstid digitalt vid 2 tillfällen på grund av coronapandemin. Ett fysiskt möte genomfördes vid Torsångs skola. Politiker och tjänstemän med flera olika kompetenser deltog på mötena. Deltagarna hade möjlighet att ställa frågor och ta del av planförslaget. Sammanlagt uppskattas antalet deltagande vid de offentliga mötena till ca 300 personer.

Särskilda frågor ställdes i samrådet

I samrådet ställdes ett flertal frågor som specifikt syftade på olika delar av planförslaget. Tolv frågor av mer allmän karaktär. Därefter fem frågor som berör de olika orterna. Frågorna redovisades på de sidor de syftade till och fanns att besvara i det formulär som fanns på hemsidan. Det har också funnits möjlighet att skriva in andra synpunkter om orten som inte passat under någon av frågorna. Synpunkter har även kommit in via e-post och brev, dessa synpunkter har oftast formulerats fritt och inte förhållit sig till de ställda frågorna.

I detta dokument finns sammanfattning av och kommentarer till inkomna synpunkter

Yttrandena i sin helhet är diarieförda och finns tillgängliga på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Falun och Samhällsförvaltningen i Borlänge kommun. I de fall yttrandet resulterat i en ändring av planförslaget anges detta i respektive kommentar.

Inkomna yttranden

Följande yttranden har inkommit under samrådstiden:

Yttranden	Ingen erinran	Synpunkter
Kommunala yttranden		
Bildningssektorn Borlänge kommun, 2021-11-16	X	
Barn- och utbildningsnämnden, Borlänge kommun, 2021-12-07		X
Falu Energi & Vatten, 2021-12-10		X
Samhällsbyggnadsnämnden Borlänge, 2021-12-15	X	
Kommunskydd Borlänge kommun, 2021-12-15		X
Borlänge Energi, 2021-12-16		X
Miljönämnden Borlänge kommun, 2021-12-17		X
Kultur- och fritidsnämnden Falu kommun, 2021-12-22		X
Statliga och regionala yttranden		
Bergsstaten, 2021-10-20		X
Dalaflyget, 2021-10-18		X
Trafikverket Region Mitt, 2021-11-12		X
Försvarsmakten, 2021-11-26		X
Lantmäteriet, 2021-12-10	X	
Svenska Kraftnät, 2021-12-13		X
Region Dalarna, 2021-12-15		X
Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2021-12-21		X
Statens fastighetsverk, 2022-01-12		X
Politiska partier		
Moderaterna Borlänge, 2021-11-29		X
Miljöpartiet de gröna i Falun, 2021-12-15		X
Vänsterpartiet Borlänge, 2021-12-15		X
Miljöpartiet de gröna i Borlänge, 2021-12-16		X
Socialdemokraterna i Falun, 2021-12-17		X
Centerpartiet i Falun och Borlänge, 2022-01-14		X
Övriga yttranden		
Annika Schmöker, 2021-10-18		X
Ida Gulliks och Jonny Pettersson, 2021-10-19, 2021-12-14		X
Anonym 1, 2021-10-19		X
Henrik Plyhm, 2021-10-20		X
Lillian Sandberg, 2021-10-25, 2021-10-26, 2021-11-11		X

Tommy Albinsson, 2021-10-27		X
Simon Granér, 2021-10-27		X
Niclas Granér, 2021-11-04		X
Emma Svanberg, 2021-11-08		X
Annelie Olofsson, Roger Olofsson, 2021-11-09		X
Elisabeth Melkersson, 2021-11-15		X
Lisa Eriksson, Hans Eriksson, namnlista med 43 underskrifter boende Finnäset och Dalvik, 2021-11-15		X
Roger Olofsson, 2021-11-17		X
Fredrik Gustafsson, 2021-11-17		X
Ove Arvidsson, Marina Fäldt, Arvid Arvidsson Feldt, Karl Nore Arvidsson Feldt, 2021-11-17		X
Ida Svanberg, 2021-11-17		X
Anonym 2, 2021-11-17		X
Bo Bjurman 2021-11-19		X
Peter Zikic Söderlund, Christina Söderlund, 2021-11-20		X
Lars Theodorsson, 2021-11-22		X
Kristina Alsegård, 2021-11-22		X
Marit Örjes, Björn Nylén, 2021-11-22, 2021-11-23		X
Fortum Sverige AB, 2021-11-23		X
Naturskyddsföreningen Borlänge 2021-11-23		X
Anonym 3, 2021-11-25		X
Henrik Andersson, 2021-11-25		X
Anna Paulsson, Mats Paulsson, 2021-11-25		X
Ulrika Jansson, 2021-11-29		X
Erika, 2021-11-08		X
Göran Dalestedt, 2021-11-09		X
Marie-Ann Östberg, 2021-11-30		X
Torsten Allvar, Inga-Maj Eriksson, 2021-12-01		X
Inga-Maj Eriksson, 2021-12-01		X
Per Enblad, Gunilla Enblad, 2021-12-02		X
Annie Widman, Carl Widman, 2021-12-02		X
Familjen Sjölander, 2021-12-03		X
Ove Arvidsson, 2021-12-03, 2021-12-15		X
Jimmy Ludén, 2021-12-06		X
Lisa Bläckt, Roberth Bläckt, Anonym 4 2021-12-08, 2021-12-13		X
Lillian Sandberg, med namnlista med 79 underskrifter närboende och berörda, 2021-12-09		X

Göran Eriksson, 2021-12-13		X
Peter Andersson, 2021-12-13		X
Anders Janérs, Mats Janérs, 2021-12-13		X
Florence Berg, 2021-12-13		X
Christer Winninge, 2021-12-13		X
Karin Rosenberg, Lasse Pedersson, Barbro Grind, Peter Grind, 2021-12-13		X
Sven-Olov Eriksson för Tomnäs, Kyna och Storsunds bygdeförening, 2021-11-22		X
Boije Rosenberg, 2021-12-13		X
Eva Hellander-Johansson, Johan Johansson, Elina Carblom, Mats Johansson, Solveig Asdahl Hellander, Lars Blomfeldt, Marit Hellander, Ove Arvidsson, 2021-12-14		X
Torbjörn Schedwin, 2021-12-14		X
Kajsa Sjösvärd, Johannes Sjösvärd m familj, 2021-12-14		X
Föreningen Skydda Runn och Karlsviksberget, 2021-12-14, Sandra Aspblom, 2021-12-15		X
Claes Karlén, Magnus Karlén, Björn Karlén, Marit Örjes, Björn Nylén, 2021-12-14, 2021-12-16		X
Ellevio, 2021-12-14		X
Inga Widén, Christer Widén, 2021-12-14		X
Lars Pettersson, 2021-12-14		X
Stefan Nilsson, Louise Nilsson, 2021-12-14		X
Lars Fernlund, Lisa Olsson, Per-Olof Fernlund, 2021-12-14		X
Domnarvets GOIF, 2021-12-14		X
Marcus Riesel med familj, 2021-12-14		X
Sven Jacobsson, Daniel Frodin, 2021-12-14		X
Nils-Gunnar Nilsson, Pär Nilsson, Bo Nilsson, Ola Kilde, Mats Åkesson, 2021-12-14		X
Markägare Tomnäs, Kyna, Storsund, namnlista med 58 namnunderskrifter, 2021-12-14		X
Bernt Lindberg, 2021-12-14		X
Sara Olsson, 2021-12-14		X
Boende i Torsång, namnlista med 25 namnunderskrifter, 2021-12-14		X
Leif Adolfsson, 2021-12-14		X
Faluortens LRF avdelning, 2021-12-14		X
Magnus Olla med familj, 2021-12-15		X
Sara Hård, 2021-12-15		X
Inger Granér, Niclas Granér, Simon Granér, Josefin Olsson, Lovisa Granér, Oscar Granér, 2021-12-15		X
Erik Sörman, namnlista med 30 namnunderskrifter från boende Uvbergsviken/Uvberget, 2021-12-15		X

Familjerna Leo och Höglund, 2021-12-15		X
Torsångs hembygdsförening, 2021-12-15		X
Margareta Andersson, Bengt-Olof Andersson, 2021-12-15		X
Lars Hellander, namnlista med 9 namnunderskrifter, 2021-12-15		X
Ulrika Wininge, 2021-12-15		X
Eva-Liisa Eriksson Kukkonen med familj, 2021-12-15		X
Henrik Stenberg, Sofia Stenberg, 2021-12-15		X
Monica Persson, 2021-12-15		X
Karina Saxvall, 2021-12-15		X
Britt-Marie Holmqvist, PG Holmqvist, 2021-12-15		X
Lena Öjhammar Andersson, 2021-12-15		X
Storsunds vägsamfällighet, 2021-12-15		X
Sofia Stenberg med familj, 2021-12-15		X
Kia Visén, Anders Visén, 2021-12-15		X
Naturskyddsföreningen i Falun, 2021-12-15		X
Henrik Stenberg, Kristina Stenberg, 2021-12-15		X
Alice Stenberg, 2021-12-15		X
Marianne Schedwin, Nika Söderlund Schedwin, 2021-12-15		X
Rolf Morén, 2021-12-15		X
Lisa Olsson, 2021-12-15		X
Jessica Gustafsson, namnlista med 15 namnunderskrifter, 2021-12-15		X
Sven-Olov Eriksson, 2021-12-15		X
Svedens Vägsamfällighet, 2021-12-15		X
En markägare i Vika socken, 2021-12-15		X
Kersti Linderholm, 2021-12-15		X
Lisa Gustafsson, 2021-12-15		X
LRF:s kommungrupp Falun, 2021-12-15		X
Olle Wiking, 2021-12-15		X
Ylva Andersson, Jerker Andersson, Pontus Andersson, 2021-12-15		X
Christina Eriksson, Hans Johansson, 2021-12-15		X
Sven Jacobsson, 2021-12-15		X
Lina Oldeen, 2021-12-15		X
Rolf Magnusson, 2021-12-15		X
Ornäs intresseförening, 2021-12-15		X
Sylvia Yngström Wänn, 2021-12-15		X
Tommy Gesar, Evelina Gesar, Kent Lindberg, Birgitta Lindberg, 2021-12-15		X
Hans Forsman, 2021-12-15		X

Ulf Helldahl, 2021-12-15		X
Kvinnohögskolegruppen, 2021-12-15		X
Anders Gottberg, 2021-12-15		X
Viveca Tiberg, 2021-12-15		X
Marko Gunnerfeldt, 2021-12-15		X
Eva Hellander-Johansson, 2021-12-15		X
Christina Svensson, 2021-12-15		X
Harry Mårtensson, 2021-12-15		X
Margot Hinzdahl, David Hinzdahl, 2021-12-15		X
Mattias Jönsson, 2021-12-15		X
Marina Feldt, 2021-12-15		X
Tobias Hjortvall, 2021-12-16		X
Thorbjörn Thalín, 2021-12-16		X
Anette Lindberg m.fl., 2021-12-16		X
Mats Mårtensson, 2021-12-16		X
LRF:s kommungrupp Borlänge, 2021-12-16		X
Sandra Wiklund, Christer Wiklund, 2021-12-16		X
Maria Uddén, Lars Uddén, Johan Uddén, Linn Persson, Anders Uddén, Caroline Forsberg, Martin Uddén, Nathalie Sandström, 2021-12-16		X
Kyna skiftelags samfälligheter, 2021-12-16		X
Lisa Bläck, Andreas Färjevall, Ruth Färjevall, 2021-12-16		X
Christer Schedvin, Marit Jonsson, 2021-12-16		X
Ola Andersson, 2021-12-16		X
Gemensamt yttrande, namnlista med 309 namnunderskrifter, 2021-12-15		X
Mikael Perers, 2022-01-04		X
Vikabygdens intresseförening, 2022-01-14		X

Sammanfattning av och kommentarer till inkomna synpunkter

Yttrandena i sin helhet är diarieförda och finns tillgängliga på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Falun och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Borlänge kommun. I de fall yttrandet resulterat i en ändring av planförslaget anges detta i inledningen av respektive kommentar.

Följande förkortning används i kommentarerna från kommunerna:
FÖP Runn – fördjupad översiktsplan för Runn

Synpunkt	Kommentar
Kommunala yttrandena	
<p>Barn- och utbildningsnämnden, Borlänge kommun, 2021-12-07</p> <p>Barn- och utbildningsnämnden ställer sig positiva till föreslagen fördjupad översiktsplan för Runn. De utpekade markområdena för förskola och skola ligger i linje med lokalbehovsplanen för förskola och grundskola. Utpekade markområden för förskolor inom Torsång har i tidigare utredningar visat på utmaningar och svårigheter. Barn- och utbildningsnämnden vill betona vikten av att säkerställa att bostadsbyggandet ligger i tid parallellt med färdigställandet av nya förskolor och grundskolor för att säkerställa platsbehov av förskole- och grundskoleplatser i området.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Falun Energi & Vatten, 2021-12-10</p> <p>VA</p> <p><u>Tilllägg till avsnitt om vattenförsörjning</u></p> <p>Ingen ny markanvändning eller exploateringar som riskerar framtida dricksvattenförsörjningen eller att förorening av befintliga dricksvattentäkter kommer att tillåtas. Vika halvön (områden i Vika Kyrkby och Vika Strand) är viktigt resurs för vattenförsörjningen och behöver i översiktsplanen markeras som särskild markanvändning för "teknisk anläggning". Underlag (gränser och prioriteringar av delar) för markanvändningen som har särskild betydelse för vattenförsörjningen tillhandahålls av Falun Energi & Vatten.</p> <p><u>Tilllägg dagvatten</u></p> <p>Exploateringar ska inte innebära att större ytor än nödvändigt hårdgörs. Detta för att minska risken för översvämningar vid kraftig nederbörd. Dagvattenstrategierna i Falun och Borlänge ska följas vid samtliga exploateringar.</p>	<p><i>Texten i områdesrekommendationen för Vika och byarna (Vika i samrådet) och redovisningen i markanvändningskartan med tillhörande information för Vika kyrkby och Vika Strand revideras så att behovet av skydd för dricksvattenresursen framgår.</i></p> <p><i>En hänvisning till Falun kommuns dagvattenstrategi läggs till i texten i avsnittet Dagvatten. Inga andra ändringar görs då Innehållet i det önskade tillägget redan finns i</i></p>

Tillägg skyfallshantering

Skyfallshanteringen ska beaktas vid varje ny bebyggelse. Det är viktigt att man i ett tidigt skede funderar kring skyfallshanteringen i området och planlägger bebyggelsen så att skada vid översvämningar minimeras. Effekten av ett förändrat klimat under bebyggelsens förväntade livslängd behöver beaktas, och konkreta åtgärder för både kvartersmark och allmän platsmark behandlas i framtagandet av detaljplaner. VA-huvudmannen ansvarar för hantering av dagvatten som härrör från regn med 10 års återkomster. Vid större regn krävs att översvämningssytor och vattenvägar planerats in i bebyggelsestrukturen.

Tillägg VA-plan / Kapacitet i avloppsnätet / Falu kommun

Vika avloppsreningsverk har kapacitet för påkoppling av ytterligare ca 80 pe (personekvivalenter) inom ramen för det befintliga tillståndet. Att söka nytt utökad tillstånd för Vika reningsverk är inte aktuellt då recipienten i dagsläget är övergödd. Befintliga ledningar bedöms ha förutsättningar och kapacitet för påkoppling av ytterligare fastigheter enligt det som planeras i den fördjupade översiktsplanen.

Främby reningsverk har kapacitet för ytterligare tillkommande belastning inom ramen för det nya tillstånd som för närvarande är under ansökan. Dock är spillvattenledningsnätet kraftigt överbelastat, vilket utgör den begränsande faktorn för tillkommande påkopplingar.

Tillägg användning / områdesrekommendationer/ Vika Kyrkby

Pågående detaljplaneprocesser för eventuellt kommande byggnationer/exploateringar behöver förtydligas i den fördjupade översiktsplanen.

planförslaget, uppdelat på de olika avsnitten Dagvatten respektive Skyfall.

Planeringsinriktningarna för skyfallshantering justeras för att tydligare lyfta fram aspekter som lyfts i yttrandet.

Det är även vår uppfattning att omfattningen på föreslagen ny bebyggelse som förväntas ansluta till Vika avloppsreningsverk bedöms hålla sig inom ramen för det befintliga tillståndet.

Redovisningen i kartan ändras så att områden där det pågår detaljplaneprocesser har en egen geografisk yta, och områdena kommenteras i respektive områdesrekommendation. Beroende på områdenas inriktning i förhållande till utvecklingsinriktningen i planen redovisas de dock som pågående markanvändning.

<p><u>Elnät</u> Inga synpunkter.</p> <p><u>Stadsnät</u> Inga synpunkter.</p> <p><u>Insamling</u> Inga synpunkter i detta skede.</p> <p><u>Fjärrvärme</u> Inga synpunkter.</p>	<p><i>Vi tackar för informationen om att Falu Energi & Vatten inte har några synpunkter på innehållet gällande elnät, stadsnät, insamling och fjärrvärme.</i></p>
<p>Kommunskydd Borlänge kommun, 2021-12-15</p> <p><u>Trygga miljöer</u> Under rubriken Huvudstrategi Huvuddragen i utvecklingsinriktningen listas ett antal punkter. En av dessa anger att nya och befintliga bostäder ska ha god tillgång till trygga och tillgängliga miljöer för lek, idrott och rekreation. Detta är en självklarhet men samtidigt inte okontroversiellt. Det kan finnas många olika uppfattningar om hur sådana miljöer ska vara utformade och var de bör placeras. Erfarenheterna från Paradisparken måste tas till vara i kommande planering av sådana miljöer.</p> <p>”Det ska vara tryggt att ta sig till skolan” säger en rubrik i avsnittet om förskolor och skolor. Ingen torde säga emot detta. Begreppet trygghet är dock problematiskt eftersom det avser en subjektiv upplevelse som kan skilja sig mellan olika personer och som är svår att mäta med objektiva metoder. ”Säkerhet” är däremot mätbart, t ex genom att mäta antalet bilar som kör för fort, antalet olyckor som faktiskt inträffat på en viss sträcka, konsekvenserna för den enskilde och samhället när en olycka inträffar o s v. Rubriken bör därför ändras till ”Det ska vara säkert att ta sig till skolan”.</p> <p><u>Tillgänglighet till vattenområdet</u> På flera ställen beskrivs strategier när det gäller LIS, där det anges att planen ska möjliggöra anläggningar för friluftsliv och öka tillgängligheten till vattenområdet. Ökad tillgänglighet leder till fler besökare, vilket ökar risken för t ex oönskad trafik, stölder och skadegörelse. Dessa risker måste vägas in och hanteras i den fortsatta planeringen. I texten om natur och friluftsliv i Ornäs konstateras att det inte finns något allmänt bad och att kommunen</p>	<p>Noteras. Vissa justeringar som gjorts kan ha påverkat skrivningarna.</p>

heller inte kommer att utveckla någon allmän badplats i anslutning till Ornäs hamn. Däremot ska platsen utredas för ett "närbad". Detta väcker en del frågor. Dels konstateras att det kan finnas föroreningar som innebär en hälsorisk. Vem bär ansvar om människor badar där trots avrådan? Och om ett s k närbad utvecklas efter utredning, men det inte är en kommunalt utvecklad badplats – vem bär då ansvar för säkerheten, t ex ser till att det finns livräddningsutrustning och att den underhålls? Dessa frågor behöver utredas och besvaras.

När det gäller Torsång och båtlivet anges bl a att motorbåtstrafik är förbjuden vid Uvbergsvikens badplats samt att det finns ett behov av att reglera motorbåtstrafiken i Prästtjärn. Detta är goda intentioner och säkerligen välkommet för såväl de boende i området som för stora delar av båtfolket. Samtidigt måste beaktas att utökad byggande och ökad tillgänglighet kan vara svårförenligt med striktare reglering av var och hur man får köra båt. Redan idag är det stort tryck med många fritidsbåtar och efterlevnaden av hastighetsbestämmelserna varierar. Med fler båtar ökar riskerna för allvarliga olyckor och sannolikheten att efterlevnaden av regler och hastighetsbegränsningar kommer att förbättras måste bedömas som liten. Därmed finns risk för ökad friktionen mellan båtfolk och boende. Den mätplan som omnämns för att kommunen ska kunna följa utvecklingen av båttrafiken i Runn bör tas fram och aktiveras omgående, och åtgärder bör tas fram för att hantera de risker som finns. Vidare beskrivs en utveckling av promenadstråket längs vattnet, där iläggningsplats för kanot, bord och bänkar samt mindre handelsbodas kan tillkomma. En sådan "institutionalisering" av området innebär sannolikt en ökning av besökare. Därmed finns också en ökad risk för t ex stöld och skadegörelse på parkerade bilar och annan egendom.

Brukningvärd åkermark

En fråga som bör ha hög prioritet handlar om jordbruksmark. Det förs ett resonemang om begreppet "brukningvärd jordbruksmark" med hänvisningar till bl a Miljöbalken.

Frågan om sanering hanteras i efterföljande processer. Tills vidare sitter skyltarna kvar om avrådan från bad.

Det är Polisen som ansvarar för regelefterlevnad. Funktionsblandning ökar generellt tryggheten.

Noteras.

Noteras.

Genom förändringar i samhället kan uppfattningen om vad som är brukningsvärd mark snabbt förändras. Klimatförändringar kan påverka behovet av ökad lokal produktion. Politiska förändringar i andra delar av världen kan innebära minskade möjligheter att importera livsmedel, med ökat beroende av egen produktion som följd. Då kan även mindre brukningsvärd jordbruksmark behöva tas i anspråk för att klara livsmedelsförsörjningen. I det perspektivet kan behovet att kunna bruka även mindre brukningsvärd jordbruksmark övertrumfa – eller i sig utgöra – ett väsentligt samhällsintresse. Försiktighetsprincipen bör därför råda när jordbruksmark föreslås användas för annat syfte än odling, även om det gäller mindre brukningsvärd mark.

Vattenskoter

Ett särskilt avsnitt ägnas åt vattenskotertrafiken. Ny lagstiftning om förarbevis har tillkommit, och ytterligare lagstiftning tycks vara på väg. Hela frågan om vattenskoteråkning kan behöva hanteras separat. Det förekommer busåkning och det finns missnöje och irritation över skoteråkarnas framfart. Att bara hänvisa till Polisens tillsynsansvar är inte tillräckligt. Kommunen måste bli bättre på att informera om vad som gäller, t ex i samverkan med båtklubbar, båtfirmor och andra försäljare, med anslag vid iläggsplatser och med återkommande påminnelser via sociala medier och andra kanaler. Problemen kopplade till vattenskotertrafiken kommer knappast att minska när tillgängligheten till vattnet ökar. Den uppföljning och utvärdering av efterlevnaden av regelverket för vattenskotertrafik som nämns bör initieras med det snaraste.

Social hållbarhet

Under rubriken Social hållbarhet Sammanvägd bedömning beskrivs tanken att genom planen kunna stärka och skapa bättre förutsättningar för ett socialt sammanhållet FalunBorlänge där människor med olika bakgrund, socioekonomiska förutsättningar och möjligheter möts och delar gemensamma resurser för ett hållbart samhälle. Med bygget av Paradisparken närdes samma förhoppningar, men istället synliggjordes intressekonflikter och skillnaderna i behov och önskemål mellan olika

Noteras.

Noteras.

<p>grupper. Det behövs ett omfattande arbete för att minska och överbrygga de olika intressekonflikter som kan uppstå. Ett sådant arbete bör inledas på ett tidigt stadium, t ex genom medborgardialoger, fokusgrupper eller andra liknande initiativ.</p>	
<p>Borlänge Energi, 2021-12-16 <u>Vattentjänster</u> Avsnittet Dricksvattenförsörjning kan utvecklas när det gäller tillgänglig kapacitet. Jämför informationen om spillvatten under rubriken VA-plan. Planen anger att planerade bostads- och arbetsplatsområden alltid ska anslutas till allmänt VA. En bra ambition men det är viktigt att ta hänsyn till möjligheten för anslutning till det allmänna VA-nätet. Det gäller särskilt i de utpekade LIS-områdena. Vilka områden som ska anslutas till allmänt VA avgörs genom en prövning av behovet enligt LAV. Det innebär att enstaka fastigheter som bebyggs på platser som inte är i omedelbar närhet till det befintliga verksamhetsområdet för allmänt VA inte nödvändigtvis har behov av att tas upp i verksamhetsområdet. Möjligheten kan finnas att istället att ansluta enstaka fastigheter utanför verksamhetsområdet genom en avtalslösning, givet att det finns förutsättningar för det. Det innebär då att fastigheten själv bekostar och bygger anslutningsledningarna fram till verksamhetsområdet. Sådana avtalslösningar är inte okomplicerade. Sammanfattningsvis är det inte självklart att det är möjligt eller nödvändigt att ansluta all ny bebyggelse till det allmänna VA-nätet.</p> <p>Meningen Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag under rubriken Vatten och spillvatten behöver ses över.</p> <p><u>Elnät</u> Ingen erinran</p> <p><u>Fjärrvärme</u> Ingen erinran</p> <p><u>Stadsmiljö, gata</u> Ingen erinran</p>	<p><i>Avsnittet om dricksvattenförsörjning kommer att ses över till granskningsförslaget.</i></p> <p><i>Noteras och delvis justerat.</i></p>

<p><u>Stadsnät</u> Ingen erinran</p>	
<p>Miljönämnden Borlänge kommun, 2021-12-17 <u>Friluftsliv och båttrafik</u></p> <p>För att ytterligare stärka Runns goda ekologiska status, för att kunna tillgodose båtlivets behov och göra Runn mer attraktivt på ett mer hållbart sätt behöver infrastrukturen gällande spillvatten stärkas när det kommer till tömningsstationer för båttoaletter i Runn. Behovet är större än vad som idag finns tillgängligt. Översiktsplanen bör förtydliga båtlivets behov av infrastruktur under rubrik "Värden och hänsyn" i underrubrikerna "Miljö- och klimataspekter" och "Teknisk infrastruktur". Tillgång till viss infrastruktur är viktig för utveckling och kvaliteten av friluftslivet, dessa kan annars bli lidande om olaglig tömning av båttoaletter i Runn blir en konsekvens av bristande infrastruktur.</p> <p><u>Naturvård</u></p> <p>I den Sammanvägda bedömningen; Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet uttrycks att Falun och Borlänge arbetar på olika sätt med ekosystemtjänster men att syfte och mål är desamma. I Områdesrekommendationerna gör kommunerna olika bedömningar gällande vilka ekosystem-tjänster som ska bevakas/beaktas i de olika områdena. För Vika och Knivadalen tar motiveringarna endast upp försörjande ekosystemtjänster vilket känns outvecklat, det finns fler eko-systemtjänster som bör bevakas. Planen är i dessa delar otydlig gällande de två olika kommunernas gemensamma bedömning och ställningstagande. Se över Planförslagets konsekvenser för nationella och transportpolitiska hållbarhetsmål. Utvecklingen för miljömålet Levande skogar har länge varit negativ.</p> <p>Stråk och kilar bör stärkas och beaktas vid exploatering för att skapa en sammanhängande grön- och blåstruktur. Texten bör ändras så det står SKA.</p> <p>Fortsätt diskutera eller sök praxis för att se huruvida betesmarker eller ängsmarker också kan anses vara brukningsvärda trots liten storlek och brist på brukande. Extra hänsyn bör tas till</p>	<p><i>Delar av båtlivets infrastrukturbehov ingår under rubriken service under Bo och Leva. Behoven av infrastruktur för båtlivet förtydligas i granskningsförslaget, justerat under rubriken "Teknisk infrastruktur, Vatten och spillvatten.</i></p> <p><i>Kapitlet om ekosystemtjänster i områdesrekommendationer revideras i granskningshandlingen.</i></p> <p><i>Avsnitten om ekosystemtjänster utvecklas i områdesrekommendationerna för Vika och byarna (Vika i samrådet) och Staberg-Kniva-Lisselbo (Knivadalen i samrådsversionen).</i></p> <p><i>Planen kommer att kompletteras med en miljökonsekvensbeskrivning.</i></p> <p><i>Vi kommer även fortsatt att skriva bör, det ska alltid eftersträvas. Dock kan det finnas platsspecifika avvikelser där det inte går att uppnå. Vid dessa tillfällen kan ekologisk kompensation användas som verktyg.</i></p> <p><i>Kommunerna följer praxis gällande skydd av ängs- och jordbruksmark.</i></p>

ekosystemtjänster och miljömålet Ett rikt växt- och djurliv om särskilda biotoper eller artfynd finns på aktuell mark. Rationaliseringen av jordbruket och samhällens exploateringar på jordbruksmark har hittills tillskapat t ex lagskydd för småbiotoper då man sett att många djur- och växtarter missgynnats historiskt på grund av detta. Det vore olyckligt om ytterligare rationalisering försvårar miljömålet. Förslaget med bostäder vid Tylla och Centrala Torsång känns riskabelt utifrån översvämnings- och skredsypunkt.

Utvecklingsstrategi

Hållbara resor och transporter

”Området är delvis översvämningskänsligt och berörs i vissa delar både av 100- och 200-årsflödet, vilket skulle kunna vara ett problem tillfälligt om det skulle översvämmas.”

Det är positivt att frågan om översvämningskänslighet lyfts. En utveckling av texten vore lämplig utifrån att det kanske inte alls är önskvärt att bygga på platser där höga flöden förväntas, eller där osäkerhet kring flöden råder. Kan områdena användas som naturliga platser dit vatten tillåts flöda vid en översvämning?

Mål för hållbara transporter inom FÖP-Runn

”Bebyggelseutvecklingen ska medföra att behovet av transporter blir så litet och så effektivt som möjligt.” Denna mening i den fördjupade översiktsplanen anser miljönämnden ska ändras till: ”Bebyggelseutvecklingen måste göras så att behovet av transporter blir så litet och så effektivt som möjligt.” En etablering av bostäder i området Oberget enligt det planförslag som där finns kommer att leda till att behovet av transporter både inom planområdet för FÖP Runn och hela FalunBorlängeregionen ökar. Målet om så liten behovsökning av transporter som möjligt kan inte uppnås vid bebyggelseutveckling inom området Oberget utan bör ändras till att inkludera det ökade transportbehov en sådan utveckling innebär.

”Ett kollektivtrafikstråk mellan Oberget och Källviken, ska möjliggöra hållbara transporter på den västra sidan av Runn när järnvägen är flyttad”. Ett sådant kollektivtrafikstråk är

Riskhantering ingår när lämplig mark pekas ut. Förslaget med bostäder vid Tylla och centrala Torsång är placerade i områden som inte riskerar att översvämmas. Platser med stor ras- och skredrisk är aldrig lämpliga platser att peka ut framtida bebyggelse. Det är även en av anledningarna att inte fler bostäder föreslås i centrala Torsång, annat än den gamla skolan som klarar översvämningsrisken. Vi utifrån analyser baserade på kända planeringsförutsättningar. I efterföljande skeden, fördjupas utredningarna exempelvis geotekniska utredningar.

Frågorna hanteras i områdesrekommendationerna gällande bostäder och viktas även mot andra intressen. I utvecklingsstrategin handlar stycket om översvämningsrisken om befintlig infrastruktur som ligger inom översvämningskänsligt område.

Noteras.

Noteras. I planprogrammet för Oberget, hanteras frågor om kollektivtrafik.

<p>extremt viktigt om målet om minskat transportbehov ska vara rimligt och möjligt att nå. Att prioritera detta kollektivtrafiken mellan Falun och Borlänge måste göras långt tidigare än efter en eventuell framtida flytt av järnvägen. En etablering av Oberget utan kollektivtrafiklösningar och snabba och gena cykelvägar på plats i ett tidigt skede kommer att öka transportbehovet. "Utvecklingen av ett hållbart transportsystem ska prioriteras i samhällsplaneringen, och i den fysiska planeringen ska markytor föras över från biltrafiken till förmån för gående, cyklister och kollektivtrafik". Mycket bra mål, motsvarande mål och prioriteringar har funnits länge men investeringar i infrastruktur för bilburen trafik är oändligt stort i jämförelse med investeringar exempelvis gång- och cykeltrafik. Utöver en utbyggnad av cykelvägen Runn runt så behöver det byggas gena och snabba cykelvägar i anslutning till kollektivtrafiken.</p>	
<p>Kultur- och fritidsnämnden Falu kommun, 2021-12-22 Kulturmiljöintresset är väl tillgodosett i den fördjupade översiktsplanen för Runn, men områdesrekommendationerna för Knivadalen och Vika bör utökas med motsvarande rekommendationer som för området väster om Runn. Planen beskriver på ett bra sätt natur- och kulturvärden och hur dessa värden skall tas omhand. Planen blir därmed en bra grund för fortsatt arbete med utveckling av både infrastruktur och tjänster.</p>	<p><i>Områdesrekommendationerna för Staberg-Kniva-Lisselbo (Knivadalen i samrådet) och Vika och byarna (Vika i samrådet) har förtydligats. Uppläggen på områdesrekommendationerna har närmast sig varandra.</i></p>
<p>Statliga och regionala yttranden</p>	
<p>Bergsstaten, 2021-10-20 I området runt Runn finns flera nu gällande rättigheter enligt minerallagen (1991:45). <i>Till yttrandet hör en karta över områden.</i> Om det uppstår några funderingar gällande vissa tillstånd/områden är ni välkomna att återkomma till oss med förfrågan om aktuella uppgifter för dessa.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Dalaflyget, 2021-10-18 <u>Utvecklingsstrategi</u> Undvik att planera för/bygga höga hinder längs och i närheten av pilen (se karta). Det är</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

<p>flygsträcka som framför allt helikopterambulans använder sig av Dala-Airport – Falu lasarett.</p>	
<p>Trafikverket Region Mitt, 2021-11-12 <u>Klimat, risker och sårbarhet</u> LIS-områden föreslås nära järnvägen, där både områden och järnvägen befinner sig nära vatten. Järnvägen får inte påverkas negativt av en utbyggnad, med tanke på närheten till Runn. Trafikverket vill värna järnvägen och dess anläggning eftersom det kan bli påverkan på den när exploatering eller markbearbetning sker i ett känsligt läge med tanke på klimat och sårbarhet, tex nära vatten.</p> <p><u>Kommande exploatering och LIS-områden</u> Exploateringarna får studeras närmare när planeringen för dem har kommit längre. Vi tar gärna diskussionen tidigt i processen då det ofta underlättar för alla parter, tex inom ramen för överenskommelsen. Förslagen på utbyggnad måste planeras och byggas så det blir goda miljöer för människor samt att trafiksäkerhet och tillgänglighet inte försämras på statlig infrastruktur. Det kan tex innebära att det ska säkerställas att riktvärden för buller och vibrationer klaras, att risker från farligt gods-transporter hanteras; att rätt antal och rätt utformade anslutningar till statlig väg, på rätt plats, skapas; samt att tillgängligheten på statliga vägar inte försämras.</p> <p><u>Exploatering och LIS-områden vid statlig väg och järnväg</u> FÖP:en föreslår exploatering nära väg och järnväg. För vissa områden kan det vara lämpligt att kommunen redan nu låter undersöka tex dagvatten, buller, vibrationer, risker förknippade med farligt godstransporter samt möjligheter till att ordna säkra anslutningar till dem, för att vara säker på att exploatering är lämplig eller ekonomiskt rimlig. Trafikverket bedriver på Bergslagsbanan projektet Falun-Borlänge Hastighetshöjande åtgärder inkl vägskyddsåtgärder. Projektet påverkar de exploateringar som föreslås, främst de LIS-områden som skulle ligga öster om järnvägen. Exempelvis kommer högsta tillåtna hastighet på banan att öka och obevakade plankorsningar kommer att stängas. Kommunen bör därför anpassa sin planering efter hur järnvägen</p>	<p><i>Eventuell exploatering sker med hänsyn till Trafikverkets anläggningar.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

kommer att ändras, tex för att förebygga problem med höga bullernivåer eller hur framtida boende ska ta sig till och från områdena.

Projekt på Bergslagsbanan

Projektet Falun- Borlänge Hastighetshöjande åtgärder inklusive vägskyddsåtgärder, är ett namngivet objekt i den nationella infrastrukturplanen, och består av så kallade trimningsåtgärder. Trafikverket vidtar åtgärderna för att förbättra kapaciteten på sträckan Falun-Borlänge, i väntan på ett dubbelspår. Ett dubbelspår ingår inte i den nationella infrastrukturplanen. Skälet till det är att andra objekt har prioriterats högre eftersom det finns platser som har större kapacitetsutnyttjande av banan. Trafikverket vidtar ändå åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på spåret, genom kapacitets- och hastighetshöjande åtgärder, sk trimning-åtgärder. Vi gör helt enkelt det som är möjligt att göra inom befintlig järnvägsanläggning.

Oberget/ Väster om Runn

Väg E16 ingår i det nationella stamvägnätet som riksdagen fastställt. Vägarna i det nationella stamvägnätet är av särskild nationell betydelse. Det är ett viktigt stråk för godstransporter i östvästlig riktning (stora flöden av gods, t.ex. timmer). Det är även ett viktigt stråk för arbetspendling Borlänge-Falun-Hofors-Sandviken-Gävle samt ett viktigt turisttrafikstråk mot Dalafjällen med E4, E16, 70 (W län). E16 är rekommenderad väg för transporter med farligt gods. Det är ett viktigt stråk till Oslo från Gävle med transportstråk för regionala, interregionala och internationella transporter. Med tanke på detta ska tillgängligheten på vägen värnas. Trafikverket tar tillsammans med Borlänge kommun fram en avsiktsförklaring för planprogrammet Oberget. Syftet är att parterna ska verka för att nå en överenskommelse om ansvar och kostnader för genomförandet av åtgärder inom den statliga infrastrukturen.

Kollektivtrafik och gc-vägar

Vad gäller möjligheten till att ordna busshållplatser så planerar inte Trafikverket inte kollektivtrafiken utan samtal bör därför föras

Trafikverket bedriver på Bergslagsbanan projektet Falun- Borlänge Hastighetshöjande åtgärder inkl vägskyddsåtgärder. Projektet måste ta stor hänsyn till den redan bebyggda miljön. De tillkommande LIS-områdena öster om Järnvägen, är placerade vid passager där det redan finns bebyggelse. Utvecklingen genom LIS-områden har endast en marginell skillnad på dagens befintliga bebyggelse.

Arbete pågår med en avsiktsförklaring för planprogrammet Oberget.

Hanteras i avsiktsförklaringen. Dialog förs även med Region Dalarna.

<p>med Region Dalarna. Trafikverket kommer inte att ansvara för de åtgärdsvalsstudier som nämns i samband med Oberget, men deltar gärna i dem.</p> <p>För att förverkliga de gc-vägar som föreslås, ska de prioriteras i länstransportplanen och av Region Dalarna.</p>	
<p>Försvarsmakten, 2021-11-26 Försvarsmakten framför följande synpunkter i rubricerat ärende.</p> <p><u>Riksintressen för totalförsvarets militära del</u> Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintressena.</p> <p><u>Försvarsmaktens ställningstagande</u> Förslag till fördjupning av översiktsplan för Runn föreslår förändrad markanvändning utmed sjöns västra sida. Försvarsmakten bedömer att dialog om utveckling av framtida markanvändning behöver ske tillsammans med Försvarsmakten för att inte riskera att skada Försvarsmaktens intressen eller negativt påverka återetableringen av Dalregementet.</p>	<p><i>Noteras. Områdena på västra sidan omarbetas inför granskningskedet.</i></p>
<p>Svenska Kraftnät, 2021-12-13 <u>Ärendespecifik information</u> I det aktuella planområdets östra del har Svenska kraftnät en 400 kV-ledning tillhörande transmissionsnätet för el. Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningen som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätt innebär att åtgärd/verksamhet, inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätt. Den fördjupade översiktsplanen redovisar ny cykelväg och bostäder i området kring Svenska kraftnäts ledning. Ingen pågående eller planerad verksamhet får utföras på sådant sätt att kraftledningens funktionalitet eller allmänhetens säkerhet riskerar att störas. Svenska kraftnät bifogar en lista på vad som gäller i specifika fall.</p>	<p><i>Avstämning kommer att ske med Svenska Kraftnät i det fall där cykelväg och bostäder kommer att planeras, för att tillgodose att hänsyn är tagen till riskavstånd.</i></p>

Region Dalarna, 2021-12-15

Region Dalarna välkomnar möjligheten att få lämna synpunkter i detta samråd, och ställer sig positivt till Falu och Borlänge kommuners gemensamma framtagande av en fördjupad översiktsplan för Runn (nedan kallat FÖP Runn).

Detta tjänstemannayttrande grundar sig i ovan beskrivna roll och på utgångspunkterna i nämnda tre strategidokument, med den övergripande utgångspunkten i Dalastrategins mål om "Ett hållbart Dalarna med utvecklingskraft i alla delar av länet". Detta ska uppnås genom insatser inom följande målområden:

- Ett klimatsmart Dalarna
- Ett konkurrenskraftigt Dalarna
- Ett sammanhållet Dalarna

Synpunkter på formatet

Det är positivt att samrådsförslaget innehåller en utvecklingsstrategi med planeringsinriktningar enligt Boverkets ÖP-modell 2.1. Det förbereder kommunerna i det strategiska planeringsarbetet för fortsatt arbete, och stärker kopplingar till regionala och kommunövergripande utvecklingsfrågor.

Det är intressant att samrådet helt publicerats i web-format. Det blir mer tillgängligt för många, och samtidigt ovant för andra att överblicka helheten och hitta och hitta tillbaka i förslaget då allt material är uppdelat i på olika websidor och inte följer en kronologisk ordning.

Kartorna är något suddiga i vissa fall, tex. under avsnittet "Hållbara resor och transporter" vilket kan förbättras till nästa steg i planprocessen.

Kopplingen till Dalastrategin

Utifrån Dalastrategins mål och intentioner görs bedömningen att det är mycket positivt att Falu och Borlänge kommuner tar fram en fördjupad översiktsplan just nu, och att den på ett tydligt sätt förhåller sig till de globala och nationella hållbarhetsmålen. Den har även har en tydlig koppling till Dalastrategins målområden för ett klimatsmart, konkurrenskraftigt och sammanhållet Dalarna, och därmed en stark

Noteras.

För att underlätta läsning finns en separat innehållsförteckning. Webbstrukturen och innehåll på respektive sida ses över inför granskningen och justeras med syfte att materialet ska ha ett så logiskt upplägg som möjligt.

Kartorna kommer att åtgärdas till granskningen. De kommer kunna öppnas i ett nytt fönster där de blir skarpare.

Noteras.

<p>koppling till det regionala utvecklingsarbetet. En viktig del för framgång med det regionala och kommunala utvecklingsarbetet är samordning av de olika planeringsprocesserna inom samhällsplaneringen.</p>	
<p>Kopplingar mellan Dalastrategin och FÖP Runn skapar förutsättningar för att samverka i genomförandet av Dalastrategin och FÖP Runn, och ger möjligheter att koordinera och förstärka vissa mellankommunala och regionala funktionella samband, till exempel genom regionala och mellankommunala strukturbilder.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><u>Hållbara kommunikationer och transportinfrastruktur</u> Cykelstråk och trafiksäkerhet Regionen är positiv till samrådsförslagets fokus på ökade möjligheter för cykling genom fokus på cykelpotential för såväl besöksnäring och rekreation som för daglig cykling. Vissa cykel- och trafiksäkerhetsåtgärder kan få statlig medfinansiering genom Länsplan för regional transportinfrastruktur.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><u>Kollektivtrafik med buss</u> Det är positivt att samrådsförslaget lyfter kollektivtrafikens betydelse och att planeringsinriktningen bland annat anger intentioner om att anordna cykel- och pendlingsparkeringar vid kollektivtrafiknoder. Detta ökar förutsättningar för sammanhållning och tillgänglighet för många.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Det kan vara lämpligt att utveckla planförslaget med en beskrivning av att samråd och kontinuerlig dialog i tidiga skeden ska ske med Region Dalarnas kollektivtrafikförvaltning inför framtagande av detaljplaner och framtida exploateringar av nya bostadsområden.</p>	<p><i>Avsnittet om kollektivtrafik kompletteras med beskrivning av dialogen med Region Dalarna i tidiga skeden.</i></p>
<p><u>Bergslagsbanan och Dalabanan</u> I FÖP Runn ligger ett stort fokus på att flytta Bergslagsbanan samt att bygga dubbelspår i den nya sträckningen, för att Falun och Borlänge fullt ut ska kunna växa i riktning mot varandra.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>I den regionala systemanalysen för Dalarna ingår Dalabanan och Bergslagsbanan i regionens åtta utpekade funktionella stråk. Bägge järnvägsbanorna ingår även bland Region</p>	<p><i>Noteras</i></p>

Dalarnas prioriteringar av väg- och järnvägsstråk inför Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033. Att bygga järnvägsinfrastruktur föregås dock av långa processer och medför stora kostnader. Behovet av tydliga prioriteringar är därmed stort när statens medel för infrastruktur inte räcker till allt. Utbyggnad av dubbelspår på Bergslagsbanan sträckan Falun-Borlänge fanns med som en föreslagen åtgärdsstrategi i Regional systemanalys för Dalarna (2016), men har inte drivits som regionens högsta prioritet inför Nationell plan 2022-2033, vilket istället har varit åtgärder på Dalabanan.

Det är därför glädjande att det i Trafikverkets förslag till Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033 (remisstid 30 november 2021 - 28 februari 2022) finns betydande kapacitets- och hastighetshöjande åtgärder för både Dalabanan och Bergslagsbanan genom såväl investeringar som reinvesteringar.

Både Dalabanan och Bergslagsbanan är av stor betydelse för gods- och persontrafik inom länet men framförallt över länsgräns. Dalabanan som omfattar stråket Uppsala-Mora via Borlänge är länets betydande järnväg till och från Stockholm/Mälardalen, och tågen längs Dalabanan har en anslutning till och från Falun via Bergslagsbanan förbi Runn. De bägge järnvägsstråken hänger således starkt ihop och de möts i Borlänge som är länets viktigaste nod för både person- och godstransporter. Kapacitetsbrister på Bergslagsbanan kan även påverka Dalabanan. Dalabanans godstrafik har dessutom en viktig anslutning till Godsstråket genom Bergslagen där stråken möts i Avesta/Krylbo. Att uppnå ett system med tillförlitlighet och redundans är av stor betydelse för den regionala utvecklingen.

Utifrån regional systemanalys för Dalarna är det positivt att FÖP Runn så tydligt prioriterar dubbelspår på Bergslagsbanan för den framtida fysiska planeringen. Det är även lämpligt att mindre åtgärder kan få uppföras inom den reserverade järnvägskorridoren, eftersom det kan ta många år innan ett dubbelspår och flytt av järnvägen är prioriterat i Nationell plan för

Noteras

Noteras.

Noteras

<p>transportinfrastruktur.</p> <p><u>TEN-T och medfinansiering från EU</u> Det transeuropeiska nätet för transporter, TEN-T definierar prioriterade gods- och persontrafikstråk inom EU. Tillsammans med samarbetet Botniska korridoren (Sveriges sju nordligaste regioner) har Region Dalarna föreslagit en utvidgning av övergripande TEN-T till att även omfatta Dalabanan och Bergslagsbanan, samt att utse FalunBorlänge som en urban nod i TEN-T.</p> <p>I det samrådsförslag till ny TEN-T förordning som är på remiss är ett av kraven för att få utpekats som urban nod att noden har ett invånarantal på minst 100.000 invånare. Ingen av Dalarnas orter har så många invånare, däremot uppnår Falun och Borlänge kommuner tillsammans ca 110.000 invånare. För att kunna utpeka ett större område eller "twin cities" som urban nod kommer det krävas en gemensam "Sustainable Urban Mobility Plan" (SUMP), motsvarande en gemensam trafikstrategi ("TRAST").</p> <p>Om Bergslagsbanan och/eller Dalabanan kommer inkluderas i en utvidgning av övergripande TEN-T och därmed kunna erhålla medfinansiering från EU för utbyggnad av åtgärder kommer således krävas en gemensam trafikstrategi, vilken behöver tas fram av Falu och Borlänge gemensamt. Intentionerna i FÖP Runn om dubbelspår på Bergslagsbanan och även Dalabanans betydelse för FalunBorlänge bör vara ett starkt incitament för att ta fram en gemensam trafikstrategi.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Om stråket blir utpekat ska Borlänge och Falun göra en gemensam SUMP (SUMP är en trafikstrategi enligt EU standard).</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2021-12-21 Övergripande synpunkter <u>Ställningstaganden och konsekvenser</u> Den fördjupade översiktsplanen redovisar ställningstaganden och konsekvenser på ett övergripande plan.</p> <p>Länsstyrelsens särskilda granskning <u>Hälsa och säkerhet</u> <i>Buller i samband med bostadsbebyggelse</i> Nya bostäder ska klara riktlinjer för buller. Den fördjupade översiktsplanen redovisar nya planerade bostadsområden intill trafikerade</p>	<p><i>De föreslagna områdena för bostäder är redovisade på en översiktlig nivå, med säkerhetsavstånd från järnvägen och inom</i></p>

vägar samt järnväg. Den fördjupade översiktsplanen redovisar även nya vägar intill bostadsområden. Det framgår inte hur bullernivåerna ska kunna uppfyllas. Bullerutredningar och förslag på åtgärder kommer att krävas i senare skede.

Översvämning

Avsnittet om "Fördjupad utredning av översvämningsrisken" och exempel på skyddsåtgärder" i kapitlet skyfall hör hemma under kapitlet om översvämningsrisker och planeringsnivåer för vatten.

Boverket har i sin tillsynsvägledning till länsstyrelserna tagit fram utgångspunkter för bedömning av översvämningsrisk. Där beskrivs utöver översvämningsrisk från sjöar och vattendrag även utgångspunkter för olika typer av bebyggelse med avseende på översvämningsrisken för skyfall. Boverket riskbedömning översvämning

Sista stycket om skyfallskartering i kommunerna behöver förklaras närmare. Finns det någon skyfallskartering för området utöver det från 2015 som nämns i avsnittet?

Klimatanpassning

I kapitlet klimatanpassning under rekommendationer hänvisas till Länsstyrelsens vägledning för översvämning ras- och skred dnr 451-12649-2016. Beskrivningen "Vägledning för riskhantering i fysisk planering med avseende på risk för översvämning, ras och skred" är att föredra i sammanhanget istället för "Arbetsgång stabilitetsutredning vid detaljplanearbete".

Sedan förslaget till fördjupad översiktsplan tagits fram har Regional plan för klimatanpassning i Dalarna färdigställts och publicerats på Länsstyrelsens hemsida.

Miljö kvalitetsnorm och skydd av dricksvatten

Grundvatten

Vattenskyddsområden, grundvattenförekomster och områden som är av intresse för vattenförsörjning enligt regional vattenförsörjningsplan bör presenteras på kartor i den fördjupade översiktsplanen. All information finns att hämta på Länsstyrelsens hemsida och "Planeringsunderlag i Dalarna" Karttjänster och geodata" Länsstyrelsen Dalarna

riktvärden för buller och vibrationer. I planprocessen detaljstuderas förutsättningarna ytterligare.

Kapitel och underrubriker ses över.

Hänvisningen till länsstyrelsens vägledning justeras.

Uppdateras till granskningen.

Vattenskyddsområden redovisas dock inte på karta då de kan ändras beroende på var uttag sker, och för att minska risken att översiktsplanen innehåller material som i framtiden kan beläggas med sekretess.

(Karttjänster och geodata | Länsstyrelsen Dalarna (lansstyrelsen.se). Det bör i text beskrivas att särskild hänsyn ska tas inom dessa områden för att skydda grundvattnet. Dessa områden är viktiga att ta hänsyn till vid planering av markens användning dels för att säkerställa skyddet av dricksvatten, dels för att tillse att 5 kap. 4 § miljöbalken efterlevs.

Det bör i den fördjupade översiktsplanen tydligt framgå att miljö kvalitetsnormerna ska beaktas vid senare detaljplaneläggning.

Dagvatten

I planen pekas ett antal platser ut för att ta upp och buffra dagvatten och därigenom förhindra påverkan på vattenmiljön. Det saknas uppgifter om var dessa är lokaliserade.

Riksintressen

Jordbruksmark

I den fördjupade översiktsplanen finns strategier för hur man ska använda jordbruksmarken. Dock borde man nämna brukningsbar mark dvs även betesmarker. Dalarna har en liten andel åker och åkermarken har minskat med 12,8 % Falun sedan 1981. Därför bör den kvarvarande värnas, inkluderat betesmark.

Även i Borlänge har andelen jordbruksmark minskat sedan 1981. Minskningen i Borlänge är 8%.

Den fördjupade översiktsplanen kan med fördel beskriva den brukningsbara marken i större omfattning.

Kulturmiljö

Det är positivt att kulturmiljövärdena lyfts fram som en resurs för utvecklingen av Runn-området. För att kulturmiljövärdena i bebyggelse och landskap ska bevaras behöver dock dessa säkerställas. I de för kulturmiljövården riksintressanta byarna i Kniva, Strand, Folkarebyn och Åsen bör kommunen därför överväga att ge dessa miljöer ett planmässigt skydd för att långsiktigt styra hanteringen av bebyggelsen och det omgivande kulturlandskapet. Detta gäller i synnerhet den riksintressanta bymiljön i Kniva, som utgör del

Planeringsinriktningarna för Luft och vatten kompletteras med planeringsinriktningen att miljö kvalitetsnormer ska beaktas vid detaljplanering.

Noteras.

Det framgår på sidan "Jordbruksmark" och på sidan "Är jordbruksmarken brukningsvärd?" att det är brukningsvärd jordbruksmark som omfattas av bestämmelsen i miljöbalken. På den senare framgår även att betesmark är brukningsvärd jordbruksmark.

Områdesrekommendationerna för både Staberg-Kniva-Lisselbo (Knivadalen i samrådet) och Vika och byarna (Vika i samrådet) ses över och förtydligas. I övrigt kommer inte några ändringar göras med anledning av synpunkten.

av Världsarvet Falun och där det enligt planen anges att kompletterande bebyggelse med upp till fem nya tomter kan bli aktuellt. Både för att den tillkommande bebyggelsen ska anpassas på lämpligt sätt och för att förändringar av den befintliga bebyggelsen ska anpassas till områdets kulturmiljövården. Planbestämmelser genom områdesbestämmelser eller detaljplan bör upprättas för Kniva.

Det planerade nya bostadsområdet Slätberg i Vika berör riksintresseområde för kulturmiljövården Vika byar. Eftersom den tillkommande bebyggelsen avses att lokalisera i ett höjdläge med utsikt över Vikasjön kommer denna att bli väl synlig. Det är därför viktigt för detta område att i detaljplan eller områdesbestämmelser reglerar den nytillkommande bebyggelsen vad gäller färg, material och placering på ett sådant sätt att negativ påverkan på kulturmiljövårderna i landskapsrummet runt Vikasjön minimeras.

I Norsbo finns ett LIS-område angivet. Detta område omfattar Norhaga, som är en villaanläggning i nationalromantisk stil. Anläggningen är helhetsgestaltad av Lars Israel Wahlman, som var en Sveriges mest framstående arkitekter under den nationalromantiska eran vid början av 1900-talet. Norhaga utgör ett av de förnämsta exemplen i Sverige på denna arkitekts villanalläggningar. Norhaga omfattar såväl huvudbyggnad som ett flertal lusthus och andra kringbyggnader samt en stor trädgårdsanläggning. Fråga om byggnadsminnesförklaring är väckt av villan och omgivande område på fastigheterna Norsbo 5:1 och 11:2 samt Hinsnoret 1:19. Länsstyrelsen avser att genomföra en byggnadsminnesförklaring av Norhaga då en överenskommelse med fastighetsägarna föreligger. Mot bakgrund av anläggningens synnerligen höga kulturhistoriska värde bör de ovan nämnda fastigheterna undantas från LIS-området, då ingen nytillkommande bebyggelse bör ske i det berörda området.

Det föreslagna området för bostäder invid Torsångs griftegård i centrala Torsång ligger i ett visuellt mycket framträdande läge på en udde i

Behovet av hänsyn till riksintresset för kulturmiljövård förtydligas på översiktlig nivå i informationen som hör till Slätberget i mark- och vattenanvändningskartan.

Beskrivningarna för LIS-området och i mark- och vattenanvändningskartan utvecklas. LIS-området behålls.

Riksintresset för kulturmiljö Torsång är ett område på ca 1162 hektar och omfattar en mängd olika landskapsstrukturer så som skog,

mötet mellan flera vattenvägar samt i närheten av Torsångs kyrka och utgörs av odlimark. Den föreslagna exploateringen är olämplig med hänsyn till riksintresset för kulturmiljövård Torsångsbygden och det är angeläget att den tas bort från planförslaget. Det är för övrigt viktigt att föreslagna områden för bostäder/service inom riksintresset kulturmiljövård Torsångsbygden föregås av grundläggande utredning och analyser för påverkan på riksintressets kulturmiljövärden. De platser som därefter visar sig möjliga att bebygga föregås av detaljplanering så att eventuell exploatering kan ske med anpassning till kulturlandskapet gällande bl a placering och utformning.

För att säkerställa riksintressets kulturmiljövärden är det angeläget att detaljplaner eller områdesbestämmelser upprättas för befintliga bymiljöer.

åkermark, ängar, vatten, stränder, älvlandskap, landsbygd med mera. Riksintresseformuleringen för Torsångsbygden är vaga och otydlig när det kommer till konkreta rekommendationer om vad som är lämpliga kompletteringar och inte. Ett riksintresse är inget "stoppområde" där ingenting får ske. Kommunen efterfrågar en tydligare definition av riksintresset för att det ska kunna fungera som ett planeringsstöd för de platser som har ett högt bebyggelsetryck.

I planförslaget har kommunerna tagit ställning till de platser inom riksintresset som har höga eller mycket höga bevarandevärden och har därmed säkerställt att inte påtaglig skada förkommer, bland annat genom bildandet av ett nytt natur- och kulturresevat i centrala Torsång, vid Prästtjärn och Prästtjärnsjorden. I övrigt har även flera riktlinjer och rekommendationer tagits fram av kommunerna. Griftegården nämns inte specifikt inom beskrivningen av Torsångsbygden. Sammanhanget mellan kyrkan och griftegården är viktigt, vilket kommunen har konstaterat. Griftegården har idag en tydlig inramning med en strikt vegetationsgräns. När du kliver in genom grinden är det tydligt att du är på griftegården med den karaktär som råder där. Att fortsatt garantera ca 70 meter bebyggelsefritt område väster om griftegården gör att platsen fortfarande är omgiven av öppen mark. Landskapsbilden påverkas inte i någon större omfattning med vyer från Torsångs kyrka där hela vegetationshällen fortfarande syns, se illustrationer i områdesrekommendation Torsång. I östra Tylla, i närheten av Griftegården finns ett område som anses möjligt att pröva för bostäder i 1–2 plan, med ca 15–25 lägenheter. Området består av jordbruksmark och ligger inom riksintresse för kulturmiljövård, området ligger i direktanslutning till befintlig bebyggelse från mycket varierande tidsepoker. Tylla ligger i nära anslutning till kollektivtrafik och i direkt anslutning till befintligt VA. Alternativ lokalisering är prövad enligt miljöbalken. Genom en planerad miljö ska gestaltningen stödja och lyfta fram Griftegården som kulturarv. Anpassning till riksintresset för kulturmiljö Torsångsbygden gällande utformning och placering prövas genom detaljplan. Planläggning säkerställer en enhetlig bebyggelsestyp med ordnad placering anpassad till byggnadstraditionen och underordnad

<p><i>Fornlämningar</i></p> <p>När det gäller fornlämningar planeras ingen ny bebyggelse eller andra anläggningar på eller invid kända fornlämningar. Det gäller även de viktiga fornlämningsmiljöerna inom riksintressena Knivadalen-Staberg och Vika byar. Det krävs dock arkeologiska utredningar inför större byggnationer för att närmare undersöka fornlämningsförhållandena.</p> <p>När det gäller de två LIS-områdena vid sjön Liljan, Liljan Hinsnoret och Liljan-Norsbo vill Länsstyrelsen uppmärksamma kommunen på de två fornlämningar som ligger inom områdena. Det är boplatzlämningar av stenålderskaraktär, nr RAÄ L2000:9822 och L2021:1129. Dessa är under mark dolda med okänd utsträckning. Vid exploateringar i dess närhet kommer det att krävas arkeologiska insatser för att undersöka boplatsernas utbredning och bevarande. Det kan sedan leda till arkeologiska undersökningar.</p> <p><i>Förvarets intressen</i></p> <p>Riksintressen för totalförsvarets militära del bör beskrivas i planen. Se förslag på text i Försvarsmaktens yttrande i bilaga.</p> <p><u>Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)</u></p> <p>Med område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) avses ett område som är lämpligt för utvecklingen av landsbygden, och som är av ett sådant slag och har en sådan begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Öar och uddar är områden som är särskilt värdefulla för det allmänna friluftslivet och växt- och djurlivet. Dessa är inte lämpliga att peka ut som LIS-område.</p> <p>Vattenområden är normalt inte lämpliga som LIS. Om vattenområden ska ingå som LIS-område måste det motiveras särskilt varför vattenområdet är lämpligt för utvecklingen av landsbygden. Exempelvis om vattenområdet ska ingå i en båthamn eller en allmän badplats.</p>	<p><i>landskapsbilden i Tylla. Planläggning av marken säkerställer även ett släpp mellan griftegården och den nya bebyggelsen.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Texten om riksintressen för totalförsvarets militära del utvecklas.</i></p> <p><i>Redovisningen för LIS-områden förtydligas, vilket påverkar flera områden i kartan. Bland annat förtydligas att användningen "friluftsliv" i de flesta fall innebär "anläggningar för organiserat friluftsliv, vilket ingår i syftet med LIS-områden. Det införs även en tydlig hänvisning till planeringsinriktningar för Strandskydd. Planeringsinriktningar för strandskydd läggs till på sidan "Strandskydd". I granskningsversionen av FÖP Runn justeras vilka områden som föreslås som LIS-områden. Dessa förtydligas med tydligare beskrivningar samt motiv.</i></p>
---	---

För flera av områdena som pekas ut av kommunerna som LIS är syftet enbart åtgärder för det allmänna friluftslivet. Dessa områden är inte lämpliga att peka ut då LIS syftar till att underlätta landsbygdsutveckling och bostadsbyggande. Rena friluftsåtgärder som stärker allemansrätten kan i många fall få dispens med hänvisning till 7 kap. 18 c punkt 5 (angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området). Områden för åtgärder för besöksnäringen kan pekas ut som LIS, men områdena får inte bli för stora och får inte ianspråkta öar eller uddar.

De föreslagna LIS-områdena i Falu kommun är inte motiverade. Det framgår inte på vilket sätt de bidrar till att utveckla landsbygden. Länsstyrelsen kan därför inte avgöra om LIS-områdena i Falu kommun är lämpliga som LIS eller inte. Om kommunen inte motiverar detta i LIS-planen måste en tillräcklig motivering göras i varje enskild dispensprövning och vid varje beslut om upphävande av strandskyddet.

I några LIS-områden framgår att en tillräcklig naturvärdesinventering inte är genomförd. Detta medför en osäkerhet om LIS-områdena kan bebyggas.

Det framgår av texten att en fri passage på minst 25 meter alltid ska finnas i LIS-områden, vilket är bra. Detta avstånd bör vara tillräckligt i de flesta fall. I vissa texter för LIS i Borlänge kommun står kortare avstånd vilket blir inkonsekvent. se tex Tylla Griftegård).

Namnsättningen på LIS-områdena skiljer sig i vissa fall åt mellan kartan och Borlänge kommuns beskrivande texter. Ibland är det oklart vilket område som är vilket. De områden som Länsstyrelsen bedömer vara lämpliga som LIS-områden är:
Finnäset (förutom udden)
Långalandet (bostadsområdet)
Viksnäs
Viksö (landområdet)
Ösjön/Uvbergsviken (bostadsområden)
Ösjön, Ornäs Ornäshamn
Ösjön Stora Ornäs Ornäsloftet (landområdet)

De områden som Länsstyrelsen bedömer som olämpliga är:

Runn Bjärmsnäs

Runn Jugansbo

Storsund

Granö

Flarnö

Finnäset (udden)

Långlandet (friluftslivsområdet)

Viksö (vattenområdet)

Ösjön/Hagudden

Ösjön/Uvbergsviken (eventuellt kan ett mindre område för besöksnäring, föreningsverksamhet vara lämpligt)

Tomnäs

Ösjön Stora Ornäs (vattenområdet)

Prästtjärn/Torsång

Områden där LIS antagligen inte är lämpliga då det finns andra särskilda skäl för angelägna allmänna intressen (7 kap 18 c punkt 5 miljöbalken):

Ösjön Talludden

Ösjön Djupängsviken Haganäs

De LIS-områden som inte är motiverade och som Länsstyrelsen därför inte kan ta ställning till:

Liljan Norsbo

Liljan Hinsnoret

Runn Klippudden

Runn Björkudden

Svartskärssjön

Runn Näset

Runn Herrgårdsviken

Runn Länsbodarna

Dalälven

Prästtjärn/Torsång

LIS-områden som finns i beskrivning men saknas i kartan och som Länsstyrelsen därför inte kan ta ställning till:

Tomsnäs Ga Skola

Centrala Torsång

Tylla Griftegård

LIS-områden i Borlänge kommun som finns på karta men saknas i beskrivningen:

Dalälven

Prästtjärn/Torsång

<p>Länsstyrelsens övriga synpunkter <u>Undersökningssamråd om betydande miljöpåverkan</u> Länsstyrelsen är inte av den uppfattningen att ett undersökningssamråd har ägt rum där planområdets omständigheter har redovisats på sådant sätt att en bedömning har kunnat gjorts. En översiktsplan ska antas medföra en betydande miljöpåverkan om den anger förutsättningar för bland annat tätortsbebyggelse inklusive nya vägar. Den fördjupade översiktsplanen anger markanvändning för bostadsområden med möjlighet till omfattande bostadsbebyggelse inklusive nya vägar till och från bostadsområdena. Länsstyrelsen är av den uppfattningen att en strategisk miljöbedömning bör upprättas. Alternativt att det genom en undersökning klargörs om den fördjupade översiktsplanen medför en betydande miljöpåverkan utifrån att denna fördjupade översiktsplan kan tolkas som användning av ett mindre område på lokal nivå i form av geografisk avgränsad översiktsplan.</p>	<p><i>Ett nytt undersökningssamråd genomfördes under 2024. En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram till granskningsskedet.</i></p>
<p>Statens fastighetsverk, 2022-01-12 <u>Sammanfattning</u> SFV noterar att den fördjupade översiktsplanen saknar en värdebeskrivning av de statliga byggnadsminnena Ornässtugan och Rankhyttans kungslada, liksom konsekvenser för byggnaderna och omgivande mark och landskap. SFV anser att detta måste kompletteras inför det fortsatta arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Rankhyttans kungslada förvaltas även delvis av Skogsstyrelsen, och SFV anser därför att även Skogsstyrelsen bör få den fördjupade översiktsplanen på remiss. SFV bidrar gärna med kunskapsunderlag kring de statliga byggnadsminnena och infogar i yttrandet historik om Ornässtugan och Rankhyttans kungslada.</p> <p>SFV uppfattar den aktuella fördjupade översiktsplanen som svåröverskådlig i sin uppbyggnad. SFV anser att det digitala formatet försvårar förståelsen och hade önskat en tydligare översiktlighet och läsbarhet, t.ex. genom ett sammanhållet dokument med text och kartor som komplement till den</p>	<p><i>Beskrivning av byggnadsminnen läggs till på sidan Kulturmiljö i avsnittet "Värden och hänsyn".</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

<p>hemsidobaserade layouten. Bland annat för att på ett enkelt sätt kunna skriva ut dokumentet och för arkivering av rätt version.</p> <p>I övrigt har SFV inga synpunkter på den fördjupade översiktsplanen för Runn.</p> <p><i>På SFV:s hemsida kan man läsa mer om statliga byggnadsminnen inom planområdet: Ornässtugan och Rankhyttans kungslada.</i></p>	
Politiska partier	
<p>Moderaterna Borlänge, 2021-11-29 <i>Uvbergsviken</i></p> <p>Utpekad som exploateringsområde med tvåvåningshus. Moderaterna anser att den delen av planen ska utgå. Behovet av parkeringsplatser för besökare sommartid kräver ytor som riskerar att gå förlorade förutom att naturvärden runt Uvbergsviken kan gå förlorade.</p> <p><i>Storsten</i> Det finns intresse att utveckla Storsten bland privata markägare där. Trots detta finns inga områden utpekade för bostadsutveckling i Storsten. Detta borde in i planen.</p> <p><i>Torsångs gamla skola</i> Ett bra exempel på att skapa ett 55+ boende med hänsyn tagen till att det är mycket trafik mellan byggnaderna och caféet. Mycket vatten runt omkring som är ett riskmoment med små barn.</p> <p><i>Lis-område vid centrala Torsång</i> Moderaterna välkomnar förslaget med fler Lis-områden under förutsättning att dessa blir verklighet.</p> <p><i>Naturresevat runt Prästtjärn</i> Moderaterna ifrågasätter att detta verkligen behövs med tanke på att något boende ändå inte kan uppföras i dess närhet beroende på markförhållanden. Det riskerar istället skapa problem att utveckla Torsång som Lis-område. Förslaget om sänkt hastighet för båtar i Prästtjärn till 1–3 knop verkar inte genomtänkt. Bullerskillnaden mellan 3 och 5 knop är försumbar. Problemet där är att de befintliga 5 knops hastighetsreglerna inte kontrolleras</p>	<p><i>De politiska partierna påverkar innehållet i den fördjupade översiktsplanen för Runn genom att kommunstyrelsens utvecklingsutskott i Falun och kommunstyrelsens arbetsutskott i Borlänge är politisk styrgrupp för arbetet, samt genom de politiska beslut som tas för samråd, granskning och antagande.</i></p> <p><i>Innehållet i den fördjupade översiktsplanen är beroende av att flera partier är överens om en inriktning, ett förslag eller en förändring.</i></p>

<p>tillräckligt. Sjölivet upplevs lite laglöst för närvarande. Stora båtar som kör snabbare än 5 knop kan skapa större svallvågor vilka kan orsaka erosionskada på stränderna.</p>	
<p>Miljöpartiet de gröna i Falun, 2021-12-15 <u>Allmänna kommentarer</u> Då materialet är omfattande och vissa punkter spänner över flera områden, så läggs synpunkterna i mesta möjliga mån under "rätt" rubrik även om synpunkten även kan beröra andra delar av materialet.</p> <p><i>Hänsyn och övergripande inriktning</i> Det finns en bra ambition i arbetet som utförts med planen och många bra delar. Vi behöver verkligen värna både friluftslivet och den fina, värdefulla och viktiga natur vi har omkring oss. De bostäder som behöver byggas i våra kommuner måste anpassas efter detta. Det är otydligt om materialet tar hänsyn till Parisavtalet? Ffa IPCC:s senaste rapport borde göra ett stort avtryck i materialet. Stora delar av materialet ger intrycket av att det är "Buisness as usual" som gäller. Planeringsinriktningen vill vi ska vara en god miljö och ett gott samhälle för alla och att utvecklingen av området inte äventyrar "generationsmålet", alltså det övergripande miljömålet (mål 17) att kunna lämna över till kommande generationer en lika god värld som vi har. Detta på övergripande nivå tillsammans med övriga miljömål som är relevanta för Dalarna. Vi måste värna, skydda och bevara den biologiska mångfalden och se till så att området runt och i/på Runn fortsätter vara attraktivt för såväl allmänheten. Den exploatering som görs måste anpassas utifrån viktiga värden för naturen och friluftslivet så att framtida utveckling inte hotar eller skadar värdefulla miljöer.</p> <p><i>Tillgängligheten</i> Hur kan alla få möjlighet att ta del av materialet, även om man inte har dator och kanske helst läser på papper? Det behövs väldigt tydliga läsanvisningar. Vissa saker är svåra att hitta i materialet, då det är mycket text och många underrubriker. Det står "om planen" på sista fliken. Kan det bli tydligare?</p> <p><i>Hållbar tillväxt/miljödriven tillväxt</i></p>	<p><i>De politiska partierna påverkar innehållet i den fördjupade översiktsplanen för Runn genom att kommunstyrelsens utvecklingsutskott i Falun och kommunstyrelsens arbetsutskott i Borlänge är politisk styrgrupp för arbetet, samt genom de politiska beslut som tas för samråd, granskning och antagande.</i></p> <p><i>Innehållet i den fördjupade översiktsplanen är beroende av att flera partier är överens om en inriktning, ett förslag eller en förändring.</i></p>

Det är allvarligt att tillväxt nämns på så många ställen i dokumentet. Den tillväxt som det oftast handlar om är beroende av ett stort resursutnyttjande vilket strider mot många andranintentioner i översiktsplanen, som handlar om naturvärden, hållbarhet och ekologiskt hållbara system/ekosystemtjänster. Vi anser att man ska stryka hållbar tillväxt och istället skriva hållbar utveckling. Den kommentaren har vi för hela dokumentet. Ska begreppet stå med alls? Det är i stick i stäv mot hållbarhet. Vill man värna och bevara så kan inte tillväxt som begrepp stå med utan att problematiseras. Tillväxt är en exponentialfunktion och är kopplad till BNP.

Kartor

Visst kartmaterial är otydligt. Tex när det gäller vatten som är utpekade som naturreservat. Det vore också bra med en sammanfattande karta (det kanske finns med men vi har inte hunnit med att se det isf).

Utvecklingsstrategi

Utvecklingsstrategin, första sidan:

Ska vi verkligen skriva när järnvägen flyttas, borde vi inte skriva "om" istället för "när"? Vad händer om den inte byggs om och flyttas i närtid?

Det är en hårfin skillnad mellan sjönära och strandnära för gemene man. Bör förtydligas precis som det står i stycket under friluftsliv. Borlänge har oss veterligt beslutat om sin miljöstrategi. Påverkar inte den materialet? Den är ganska skarp. Om dubbelspåret mellan städerna blir av föreslår vi att den övergripande inriktningen ska vara att den dubbelfiliga bilvägen mellan Falu - Borlänge görs om till bland annat en expresscykelväg.

Regional utveckling

I texten står mycket om tillväxt. Utveckling är något helt annat. Se texten under hållbar tillväxt/miljödriven tillväxt. Vi anser att tillväxtfokus strider mot alla hållbarhetsmål då tillväxt inte kan vara ett mål i sig. Det strider återigen mot den inriktning som översiktsplanen måste ha. En ökande belastning på klimat och miljö, är det vi med alla medel måste motverka då vi har en galopperande klimat- och miljökris

som vi måste planera att hantera. Dessa kriser pågår nu.

Bostäder

Det skrivs en del om bebyggelse och boendeformer i materialet. Det är viktigt att poängtera det viktiga med det som skrivs om att bygga högre upp på land utanför strandskyddat område, med allmänna badplatser. Det kan också vara lämpligt att tänka att det kan vara lite högre bostäder, kanske två eller treplans, med mindre allmän trädgård plus en ordentlig bit naturmark runt. Det står om marklägenheter som är bra, men vi vill föreslå högre bebyggelse där det passar in i omgivningen. Samlad bebyggelse i "bymiljö" är på alla sätt att föredra framför spridd bebyggelse. Spridd bebyggelse drar med sig ökade anläggningskostnader och underhåll i samband med vatten, avlopp, sophämtning, snöröjning m flera åtgärder och anläggningar. Spridd bebyggelse ökar också graden av exploatering både i form av själva byggnationerna, men också i form av vägar och gator.

Vi vill ha en variation av upplåtelseformer inom bostadsområden. Det som kännetecknar jämlika samhällen är att det är variationer i bebyggelsen och generellt i Sverige så är det hyreslägenheterna som minskar i antal i förhållande till andra typer. Så hyreshus, byggemenskaper, hyreskooperativ, dvs olika typer av flerfamiljsboenden är att eftersträva. Bostäderna behöver dessutom bli allt mindre, under en period när de blivit allt större. Medelboytan behöver minska. När det gäller tomtytor så är det att föredra mindre privat tomtyta och med gemensamma markytor. Detta kan tillgodoses med övervägande andra upplåtelseformer än villor med egen tomt. Att bygga med klimat- och miljövänliga material och metoder är helt rätt väg att gå. Det vill vi poängtera.

Bostäder behövs. Byggandet skall inte störa de unika kulturvärdena som finns runt Runn. Förtätning av byar är en möjlighet för att undvika spridd bebyggelse som kan störa den unika landskapsbilden som våra besökare vill uppleva.

Marklägenheter som hyresrätter är en möjlighet att minska markanvändningen och motverka segregationen i bostadsområden. Sjönära är ett begrepp som inte har någon riktig innebörd och därmed är det svårt att förutse var dessa bostäder kan placeras. Klimatförändringar med ökad nederbörd och mer kunskap om betydelsen av områden för biologisk mångfald medför att avståndet till stranden troligen behöver vara längre än vad vi idag anser vara nödvändigt.

Kulturmiljö

Ett viktigt avsnitt. Det är viktigt att bevara och använda de strukturer som redan finns. Bymiljöer ska utökas med stor hänsyn och efterlikna den befintliga miljön. Gällande exploatering av brukningsvärd odlingsmark, så anser vi att odlingsbar mark inte ska exploateras, i enlighet med den motion vi lämnat in till kommunen februari 2021.

Natur och friluftsliv

Att rekreation och friluftsliv är prioriterad markanvändning, gör det att bevarande av naturmiljöer kan få stryka på foten? Vi kan tycka att det behöver nämnas och förtydligas att så inte sker? Den generella inställningen bör vara att exploatering ska ske mycket varsamt då oexploaterad natur är en bristvara.

Näringsliv och besöksnäring

I stycket besöksnäring och näringsliv är texten otydlig mer alla parenteser. De strategier som beskrivs rör besöksnäringen och den betydelse besöksnäringen har för Dalarna. Det beskrivs också vilka målen är för näringen. I princip ska besöksnäringen i Dalarna fördubblas till 2030. Det behöver in en balans mellan äkta hållbarhet och att inte överutnyttja natur och friluftsområden. Ska områden vara attraktiva så ska de exploateras mycket varsamt. Allemansrätten är viktig att värna. Besöksnäringen som skall stärkas behöver entréer till Runn som kan nås via kollektivtrafik/busshållplats. Där skall sopstation med sortering finnas. Även toalett. Detta för att människor har lättare att bära tillbaka sopor till platsen där du startade men svårare att ta med kladdiga sopor hem på bussen. Entrén kan utvecklas över tid med de olika behoven som

uppstår. Tältplatser med få platser kan styra övernattningarna och minska slitaget.

Hållbara resor och transporter

I enlighet med miljömål, klimatkris och den inriktning som finns i ÖP Falun/Borlänge så måste planeringsinriktningen i det här dokumentet vara att biltrafiken ska minska. Även flyget som i materialet beskrivs som nödvändigt för regionen. Flyg är lite ovidkommande för materialet och ändå framhävs det som så viktigt vilket känns lite konstigt.

Flyg kan på enkla sätt minskas genom resfria möten och bättre tåg- och kollektivtrafik. Skrivningarna i underlaget borde ändras med hänsyn till de beteendeförändringar och den teknikutveckling som skett som följd av Corona. Texterna om hållbara resor och transporter känns lite spretiga och man vill både planera för mer vägar och trafik samtidigt som biltrafiken ska minska. Det borde vara tydligt att biltrafiken ska minska och måste minska. Stort fokus måste läggas på att förbättra för cykel och gång. Många vill cykla och vill att deras barn ska cykla, men vågar inte om cykelbanorna är för dåligt planerade säkerhetsmässigt. Transporter står för en stor del av miljö- och klimatpåverkan. Det är av största vikt att utvecklingen inom planområdet görs så att transportbehovet blir så litet som möjligt och att det blir enkelt och säkert att gå, cykla och åka kollektivt. Det ska inte vara en utgångspunkt att man måste åka bil överallt, ur både miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv.

Cykling är billigt, bra för hälsan och bra för miljön och klimatet. Texten säger att cykel är bra för dem som bor och arbetar på samma ort, och att det kan fungera kortare sträckor. Många cyklar även längre sträckor och med ökande elcykelanvändning så är det en viktig planeringsinriktning med bra, raka och snabba cykelvägar. Det behöver göras en inventering gällande behoven av de längre cykelvägarna tex mellan Vika och Torsång. Den är efterfrågad och

Användning*Markanvändningskartan*

Kanske vore bra att bättre beskriva framtida naturreservat i beskrivningen som man når genom kartan, så man förstår varför det behövs.

Värden och hänsyn*Riksintresse*

På vilket sätt kommer det att märkas att Runn är ett riksintresse för friluftslivet och att friluftsliv och rekreation är prioriterat? Kommer det att hamna i strid med bevarande av naturmiljöer? Särskilda områden där vattenskotrar för köras?

Jordbruksmark

Är fundersam om 4-5 bostäder på landsbygden kan ses som ett väsentligt samhällsintresse. Det kan riskera ännu större utglesning. Som nämns på ett annat ställe så ska en motion från MP angående strikta restriktioner för exploatering av jordbruksmark hanteras. Vi anser att den behöver hanteras i samband med både denna ÖP och den för landsbygden. liknande?

Strandskydd

I vissa områden i Borlänge är LIS-områden koncentrerade. Detta ser ut att kunna försvåra tillgängligheten. Det är viktigt att allemansrätten säkras och stärks. Hur påverkas allemansrätten i de områdena? Nämns allemansrätten tillräckligt tydligt i texterna? Hur är det med passager i de områdena och luckor för tillgängligheten till stranden? Det står att det är 25 m från strandkant även i LIS-områden. Kanske även behöver förtydligas har strandlinjen fastställs? Vilket vattenstånd gäller? Är det sedan till tomtgräns eller till byggnad?

Konsekvenser

Under "Hållbarhetsbedömning" står de fem kommunala mål som beslutades i budgetdokumentet nu senast. Det betyder att de lätt kan ändras. Vi anser inte att de ska stå som styrande mål i en fördjupad översiktsplanering utan ska strykas. De är också isammanhanget otydliga i förhållande till Sveriges miljömål och "De Globala målen – Agenda 2030".

Övrigt

Zoner Runn

Kommer det att finnas möjlighet att införa lugna zoner/motorfria zoner i Runn?

Hastighetsbegränsningar? Områden som är särskilt känsliga för vattenlivet? Båtarna har ökat i antal. Det skall finnas möjlighet att tömma båttoaletter på flera strategiska platser.

Tankstationer är en möjlighet och de olika båtklubbarna kan involveras i arbetet med att planera lämpliga ställen för detta. Vattenskotrar är en ny företeelse som har ökat kraftigt. Buller är en olägenhet men trafiken medför även störningar för fåglar och andra djur/insekter.

Trafik med vattenskotter bör därför regleras och begränsas. Hastighetsbegränsningar är en åtgärd och även att vissa områden kan skyddas från trafik med vattenskotrar för att inte störa eller förstöra områden som är av stor betydelse för den biologiska mångfalden.

Järnvägen

I materialet beskrivs den nya dragningen av järnvägen och en del planering utgår från att den kommer att byggas. Vi instämmer i att det är ett mycket bra och viktigt mål. Text snabbcykelbana och att den nuvarande järnvägsbron ska kunna användas för busstrafik. Kommer noll-alternativet att beskrivas, om det dröjer om det nya spåret byggs? Hur och var planeras i så fall för snabbcykelväg? I anslutning till omläggning av järnvägen (helst även den befintliga sträckningen) behöver det säkras ordentliga och breda gröna korridorer och med fördel även ekodukter och/eller undergångar för krälände och krypande djur, för att säkra den biologiska mångfalden.

Skydda mer naturmark/naturreservat

Det är mycket glädjande med förslagen på nya områden för naturreservat bland annat i Torsång och på Oberget. Det är viktigt att gröna områden blir sammanhängande och gärna sammanhängande i stråk.

Vi är mycket mer tveksamma till att området som Oberget ska splittras upp med bostäder. Vi tror att det går att hitta bättre områden, kanske inte just inom denna FÖP, men i andra delar av området mellan Falun - Borlänge som ligger bättre till både gällande kollektivtrafik och service. En ide är ett "Naturmarksindex" eller "Grön-index" dvs att så mycket

naturmark/grönska ska minst finnas inom tätbebyggt område och/eller per capita. Det vore positivt att föra in relationer mellan naturreservaten, dvs att de på sikt kan förbindas med varandra. Detta för att underlätta för arternas utbredning. Kanske borde fler områden pekats ut som möjliga reservat? I nuläget hinner vi inte undersöka vilka områden som skulle kunna vara lämpliga, men här behöver ambitionen vara hög ffa när det gäller tätortsnära natur och områden som kan ta emot regn/dagvatten. Hur inventeras själva Runn med ap viktiga områden i vattenmiljön? Buller från båtar verkar väldigt störande på det vilda livet i vattnet. Det har nämnts att sk sjögräsängar som är viktiga att skydda och där hastigheten behöver sänkas. Hur är det med bullernivåer både för människor och djur/natur?

Översvämningsrisk

SMHI för fram att nederbörds mängderna ökat i Sverige. Det innebär att allt mer fokus måste vara på att lämna strandzoner och undvika exploatera områden som kan komma att översvämmas. Kan regleringar av omgivande tillflöden till Runn påverka markanvändningen? Det är viktigt att skydda våtmarker och även återvända marker som tidigare dikats ut. Det är också en väldigt billig klimatåtgärd som också är effektiv.

Försvarsmakten

Vilken faktisk inverkan har Försvarsmaktens områden bortsett från höjden på byggnationer?

Vindkraft

Det står ingenting om energiproduktion, solkraft, vindkraft eller annat. Behövs inte det? Räcker det med hänvisning till ÖP Falun-Borlänge gällande vindkraften? Hur ställer sig planen rent allmänt till att vi måste minska vår energianvändning radikalt?

Ras/skredområden och klimatanpassning

Det är svårt att utan detaljerade kartor veta vilka områden det kan handla om som är möjliga rasriskområden. I o m ökade regnmängder och översvämningar, måste den risken verkligen beaktas. Klimatanpassning handlar också om att förebygga genom rätt planering. Förändrat klimat kommer även att medföra bränder, torka

mm som vi måste ta konsekvenserna av. Därför måste vi vara försiktiga och kloka så att utvecklingen går mot en mer motståndskraftig samhällsutveckling.

Flyget

Vi har svårt att se varför flyget nämns i FÖP:en. Flygplatsen ligger inte inom området som omfattas. Vi anser att texten om flyget bör strykas ur FÖP:en.

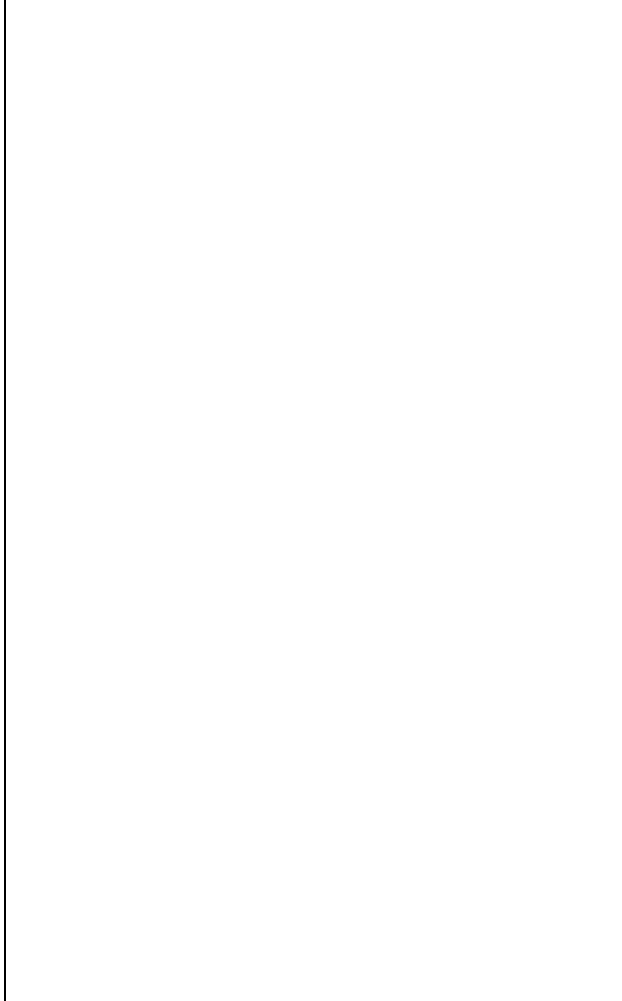
LIS-områden

Allemansrätten får inte urholkas. Vi tycker att det är grundläggande att värna allmänhetens tillgång till stränder. Stränderna är också oerhört viktigt för växt- och djurlivet i närheten av stränder. Allt färre opåverkade stränder. Vi tycker LIS-områdena på Sunnanö-Viksö och Viksnäs ska tas bort. De inte centralt och långt ifrån service och kollektiva färdmedel. Det går att bygga fina bostäder även utanför strandskyddat område. Samma sak tycker vi om LIS-områdena på Finnäset. Det som står i planen är ju generellt sjönära inte strandnära! Vi är däremot positiva till LIS-områden för friluftslivet så allmänheten får tillgång till områdena. Det är bra!

Vänsterpartiet Borlänge, 2021-12-15

Vänsterpartiet i Borlänge är och har historiskt varit positiva till byggnation och en utveckling i Borlänge. En lång historia av industri visar att det måste finnas möjligheter att bosätta sig i Borlänge och gärna i attraktiva boendemiljöer. Däremot så ser vi en nu risk med storskaliga satsningar i närheten av byar, vatten och områden, som kan innebära stor skada eller förödande miljöpåverkan. Runn är en känslig sjö, med en vattenkvalitet som påverkats av bland annat av en flera sekel lång gruvdrift. Vi känner miljömässiga farhågor i och med planens omfattning.

Som politiska företrädare för Borlängeborna, så följer vi med stort intresse och tar intryck av de protester som nu växer sig allt starkare. På detta så går vi nu in i en omvälvande tid gällande samhällets omställning, med bland annat en väntad utfasning av fossila bränslen, vilket omkullkastar vår vana av massmobilitet och möjlighet att snabbt förflytta oss över stora

De politiska partierna påverkar innehållet i den fördjupade översiktsplanen för Runn genom att kommunstyrelsens utvecklingsutskott i Falun och kommunstyrelsens arbetsutskott i Borlänge är politisk styrgrupp för arbetet, samt genom de politiska beslut som tas för samråd, granskning och antagande.

Innehållet i den fördjupade översiktsplanen är beroende av att flera partier är överens om en inriktning, ett förslag eller en förändring.

<p>områden. Den nyligen antagna miljöstrategin för Borlänge kommun tar ut stegen i en riktning för ökad biologisk mångfald och lägre koldioxidutsläpp. Hur påverkar det planen?</p> <p>Vänsterpartiet vill nu se en förankringsprocess som bygger på respekt mot befolkningen och miljöhänsyn, i stället för marknadsmässighet och kommunala principer.</p>	
<p>Miljöpartiet de gröna i Borlänge, 2021-12-16 <i>Övergripande</i></p> <p>Miljöpartiet de gröna Borlänge tycker att ambitionen i den fördjupade översiktsplanen för Runn är bra. Vi behöver värna det rika friluftslivet och den värdefulla naturen, och vi behöver fler bostäder. Vi måste bevara den biologiska mångfalden och se till så att området fortsätter vara attraktivt för såväl boende som besökare. Därför är det av största vikt att den exploatering som görs anpassas utifrån viktiga värden för naturen och friluftslivet och att framtida bebyggelse inte hotar eller skadar värdefulla miljöer.</p> <p><i>Skydd av natur</i></p> <p>Det är bra och viktigt att bilda de naturreservat som föreslås i bland annat Torsång och Oberget. Det är viktigt att skydda och bevara än mer värdefull natur. Alla nyckelbiotoper måste beaktas.</p> <p><i>Ny bebyggelse</i></p> <p>Vid bebyggelse på Oberget är det oerhört viktigt att mycket naturmark bevaras och att bebyggelsen anpassas utifrån de höga värden för natur och friluftsliv som finns där. Om Oberget ska bebyggas måste det finnas bra förutsättningar för attraktiva hållbara transporter i form av kollektivtrafik och cykelvägar. Det är också viktigt att det blir blandad bebyggelse med flerfamiljshus såväl som radhus/villor, och att det blir hyresrätter såväl som äganderätter. Även i andra områden som byggs ut är det viktigt att det byggs flerbostadshus och tätare bebyggelse, exempelvis i Uvberget. Högre flerbostadshus kan också vara aktuellt där platsen medger det, för att spara på resurserna. Det är viktigt att försöka få till hyresbostäder i fler områden. Det står i planförslaget att spridd bebyggelse med</p>	<p><i>De politiska partierna påverkar innehållet i den fördjupade översiktsplanen för Runn genom att kommunstyrelsens utvecklingsutskott i Falun och kommunstyrelsens arbetsutskott i Borlänge är politisk styrgrupp för arbetet, samt genom de politiska beslut som tas för samråd, granskning och antagande.</i></p> <p><i>Innehållet i den fördjupade översiktsplanen är beroende av att flera partier är överens om en inriktning, ett förslag eller en förändring.</i></p>

enstaka hus eller mindre husgrupper utanför detaljplanerat område eller utanför sammanhållen bebyggelse ska undvikas. Det är bra. Vi är fundersamma om 4-5 bostäder på landsbygden kan ses som ett väsentligt samhällsintresse och berättigar till byggande på jordbruksmark. Det riskerar att leda till större utglesning av bebyggelsen och vi måste värna den jordbruksmark vi har. Det är positivt att hållbart byggande betonas.

LIS-områden

Miljöpartiet Borlänge tycker att det är av stor vikt att värna allmänhetens tillgång till stränder och växt- och djurlivet i närheten av stränder. Därför är vi emot LIS-områdena på Sunnanö-Viksö och Viksnäs. De ligger också långt från service och kollektivtrafik. Attraktiva bostäder borde kunna placeras utanför strandskyddat område. Vi är också emot LIS-områdena för bostäder på Finnäset. Om det ska byggas där ska det vara utanför strandskyddat område. Vi förstår inte hur de LIS-områdena kan föreslås utifrån att det också står i planförslaget att bostäder ska byggas sjönära, inte strandnära. De LIS-områden som föreslås för friluftslivet för att skapa målpunkter som allmänheten har ökad tillgänglighet till, tycker vi är bra.

Klimatanpassning

Det är viktigt att hänsyn tas till konsekvenserna av det förändrade klimatet, med bland annat torka och översvämningar, så att ny bebyggelse planeras klokt och att andra åtgärder görs som bidrar till att mildra effekterna.

Transporter och infrastruktur

Transporter står för en stor del av miljö- och klimatpåverkan. Det är av största vikt att utvecklingen inom planområdet görs så att transportbehovet blir så litet som möjligt och att det blir enkelt och säkert att gå, cykla och åka kollektivt. Det ska inte vara en utgångspunkt att man måste åka bil överallt, ur både miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv. Cykling är billigt, bra för hälsan och bra för miljön och klimatet. Nu står det om cykel att det är bra för dem som bor och arbetar på samma ort, och att det är ett alternativ för kortare sträckor. Många cyklar även längre sträckor och vi hoppas att ännu fler

vill göra det framöver. Med en elcykel har det blivit möjligt för många fler. Avsnittet om cykel behöver därför även inkludera möjligheten och uppmuntran för fler att cykla längre, och det behöver finnas cykelvägar så att det blir möjligt. Det behöver byggas en cykelväg mellan Torsång och Vika, speciellt om ytterligare bostäder byggs däremellan.

Flygplatsen ligger inte inom planområdet och spelar ingen avgörande roll för planen. Miljöpartiet anser att flyget inte ska nämnas i den fördjupade översiktsplanen. Det är bra att målet är att järnvägen ska flyttas, det är en viktig förutsättning för utvecklingen på Runns västra sida.

Socialdemokraterna i Falun, 2021-12-17

Utvecklingsstrategin, som beskrivs i förslag till fördjupad översiktsplan (FÖP) för Runn, är i linje med Socialdemokraterna i Faluns vilja till samhällsutveckling av Falu Kommuns del av och i närhet till Runn.

Vi ser mycket positivt på att vi tillsammans med Borlänge Kommun nu får en gemensam FÖP för Runn.

Vi vill att friluftslivet och besöksnäringen utvecklas. Att stränderna och vattnet blir mer tillgängligt för samtliga invånare oavsett deras ekonomiska förutsättningar.

Vi ser positivt på att man befäster planerna för dubbelspår på Bergslagsbanan mellan Falun och Borlänge. Att planen förtydligar och fördjupar ställningstaganden som underlättar för hållbar utveckling. En hållbar utveckling som vi Socialdemokrater i Falun står för och som vi upplever är bra. Vi ansluter oss till förslag i FÖP Runn som förtydligar områden för Natur- och fritidsliv. Vi ser att översiktsplanen ger möjligheter både gällande förbättrad folkhälsa som ökade möjligheter för besöksnäringen att utvecklas. Vi är positiva till utpekad utveckling för serviceorterna på landsbygden och att den struktur och det kulturlandskap som idag finns där tas hänsyn till, bevaras och kompletteras där så är möjligt.

De politiska partierna påverkar innehållet i den fördjupade översiktsplanen för Runn genom att kommunstyrelsens utvecklingsutskott i Falun och kommunstyrelsens arbetsutskott i Borlänge är politisk styrgrupp för arbetet, samt genom de politiska beslut som tas för samråd, granskning och antagande.

Innehållet i den fördjupade översiktsplanen är beroende av att flera partier är överens om en inriktning, ett förslag eller en förändring.

Vi ser positivt på att odlingslandskapet bevaras för att säkerställa att vi långsiktigt kan nå en högre grad av närproducerad mat samtidigt som det stödjer den agrara näringens förutsättningar. Vi ser positivt på att världsarvets kvaliteter i planen förtydligas och bevaras. Vi står för att varje möjlighet till ekosystemtjänster och möjlighet till ökad biologisk mångfald ska tas tillvara och utvecklas. Vi upplever att föreslagen plan jobbar mot den utvecklingen.

Vi ser positivt på att planen identifierat behovet av utveckling av gång-, cykel- och kollektivtrafiksystemet och en utveckling av ett mer hållbart transportsystem för att ytterligare kunna nå målen om ett hållbart samhälle. Det är i linje med Social-demokraternas syn på ett hållbart samhälle. Cykelleden Runn Runt är viktig att säkra.

Vi är förutom allt detta mycket glada att Runn är utsett som ett riksintresse för friluftsliv. Det stödjer vår övertygelse om att Runn är en viktig tillgång för våra invånare. Vi bedömer att det är mycket angeläget att komma fram till att ett balanserat nyttjande tillgodoses för både båttrafiken, badande och framför allt fågellivet. Vi är ytterligt glada för att Falun och Borlänge närmar sig varandra genom föreslagen bostadsutveckling i Borlänge Kommun.

Sammantaget anser vi Socialdemokrater i Falun att förslaget till fördjupad översiktsplan Runn är ett väl avvägt förslag som linjerar med vår syn på samhällsutveckling för Falun och för Runn.

Centerpartiet i Falun och Borlänge, 2022-01-14
Generella synpunkter

Bevara eller utveckla?

Centerpartiet konstaterar att inriktningen för Falu- och Borlänge kommuner skiljer sig åt markant. Falun har valt att döma valt en bevarandeplan och Borlänge har valt att presentera en utvecklingsplan via den gemensamma översiktsplanen FÖP Runn. Om kommunerna ska presentera ett gemensamt styrdokument i form av en fördjupad översiktsplan behöver denna grundläggande fråga i förhållningssätt vara likvärdig. Vad är Fördjupad översiktsplan Runns huvudsakliga

De politiska partierna påverkar innehållet i den fördjupade översiktsplanen för Runn genom att kommunstyrelsens utvecklingsutskott i Falun och kommunstyrelsens arbetsutskott i Borlänge är politisk styrgrupp för arbetet, samt genom de politiska beslut som tas för samråd, granskning och antagande.

Innehållet i den fördjupade översiktsplanen är beroende av att flera partier är överens om en inriktning, ett förslag eller en förändring.

syfte?

Falu kommun har i FÖP Tätort samt FÖP landsbygden med vissa saker som kanske behöver synas på markanvändningskartan, trots att det ligger utanför det geografiskt avgränsade området för att påvisa utvecklingsplaner i närområdet, det skulle skapa en större förståelse och motverka medborgarnas syn på "orättvis behandling".

Tydliggöra planer för hela området runt Runn

Falu kommun har i Fördjupad översiktsplan Tätort samt Fördjupad översiktsplan landsbygden med vissa delar som påverkar helheten i den gemensamma fördjupade översiktsplanen för Runn. Dessa områden bör finnas med i markanvändningskartan. Redan beslutade och närliggande planer behöver klart och tydligt framgå på markanvändningskartan, trots att det ligger utanför det för planen gällande geografiskt avgränsade området, att nya bostadsområden byggs och planeras i närheten av Runn i Falu kommun. Den som inte känner till detta kan få uppfattningen att det bara är i Borlänge kommun som behov av nya bostäder skall tillgodoses. Centerpartiet anser att namnet på fördjupad översiktsplan bör motsvara sin geografiska avgränsning tydligt, därför föreslås en faktisk namnändring till "Fördjupad översiktsplan för delar av Runn samt Ösjön och Vikasjön med närområden". ("Fördjupad översiktsplan Runn" kan ändå vara ett arbetsnamn och en enkel sökväg på exempelvis webben.)

Tidiga arbetsmöten för underlag till FÖP Runn

Centerpartiet saknar återkopplingen mot medborgarnas synpunkter i tidiga arbetsmöten och planerarstugor. Engagerade medborgare är ett viktigt underlag för fördjupade översiktsplaner och de förslag som framförts har inte motiverats till varför de inte är medtagna i förslaget. Kartan nedan som finns medtagen som ett arbetsdokument under informationen om planerarstugorna överensstämmer bättre med vad medborgarna hade förväntat sig av en fördjupad översiktsplan för Runn. Har tjänstemännen tillsett att de lokala kunskaperna har tagits med i Fördjupad översiktsplan?

Bifogad bild: Utdrag från Planerarstugorna, det som kommit fram i tidiga samrådsmöten.

Järnvägsfrågan

Trafikverket har under remisstiden för FÖP Runn lagt fram infrastrukturplanen för år 2023-2033. I denna finns inte satsningen på ny järnväg med dubbelspår mellan Falun och Borlänge (del av Bergslagsbanan) med. Således ligger det långt fram i tiden med ny infrastruktursatsning av järnvägen, bortom år 2045 och denna fördjupade översiktsplans förväntade livslängd om cirka 20 år.

Centerpartiet anser att jordbruksverksamheterna i området inte ska motverkas utan ska främjas. Dagens järnvägsreservat/korridor är mycket bred och förhindrar annan infrastruktursatsning i denna. Enligt Trafikverkets egna utredningar går det inte att smalna av korridoren förrän hela utredningsarbetet för järnvägsplan sätts igång som start på infrastruktursatsningen. Idag går korridoren genom tre av Falun kommuns största verksamma jordbruk, vilka förhindras att utveckla sin verksamhet med exempelvis lösdriftstallar då inga bygglov kan ges. Centerpartiet anser att dessa verksamheter bör stöttas och erforderliga bygglov för verksamheternas drift bör ges till dessa med villkor om att gälla, tills eventuell inlösen av mark ska ske i samband med infrastrukturåtgärd järnväg i framtiden.

Järnvägens eventuella flytt och utveckling mot dubbelspår kommer således ligga mer än 20 år fram. I denna FÖP behöver tillgängligheten till såväl skog som vatten att säkerställas. Från nya etableringsområden på Runns västra sida ligger väg E16 som en barriär åt ena hållet och järnvägen som en barriär åt andra hållet. Här behöver utrymme för passager säkerställas, för såväl jord- och skogsbruk som för rekreation och fritid. Möjliga lägen för passager över järnvägen behöver pekats ut och en ekodukt/faunapassage bör skapas över väg E16 för att bevara de så kallade "gröna och blå stråken" i markanvändningen och säkerställa tillgänglighet för rekreation och fritid och djurens vandringsvägar.

Bifogad illustration över möjlig ekodukt över vägen med rampanslutningar och trafikplatser (Bildkälla: Land Skogsbruk)

Brukningsvärd jordbruksmark

Centerpartiets grundsyn är att jordbruksmark har höga bevarandevärden. En avvägning bör dock göras beroende på om syftet med att bevara brukningsvärd jordbruksmark (definition i Miljöbalken) till förmån för bostäder, det håller Centerpartiet med om, men för exploateringar av verksamheter kan jordbruksmark vara det enda alternativet och då borde detta tillgodoses ur kommunernas näringslivsperspektiv. För att kompensera om brukningsvärd jordbruksmark som behöver ianspråk tas av verksamhet använda kan kompensationsåtgärder behöva utföras. ("Brukningsvärd jordbruksmark" kan definieras via beslut i Mark- och miljödomstolen i äldreboende Mats-Knuts exempelvis).

Övrigt

Det finns uppgifter i exempelvis markanvändningskartan som inte är uppdaterade till aktuell status, exempelvis för LIS-område ex Länsbodarna och Herrgårdsviken (Vika) där det står att det är avloppsproblem som övrig upplysning. Dessa platser är utbyggda, vad vi vet. En översyn av aktuella grunduppgifter bör göras.

Sedan år 2000 finns angivet i 1 kap. 4 § Kulturmiljölagen (1988:950) att god ortnamnsred ska iakttas vid statlig och kommunal ortnamnsverksamhet. Detta innebär bland annat att man inte får ändra hävdvunna ortnamn utan starka skäl samt att ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat. I dokumenten finns hänvisningar till ort- och platsnamn som inte överensstämmer med offentligt kartmaterial samt hävdvunna platsnamn (exempel Långlandet/Långa landet, Knivadalen). Detta ska justeras innan granskningshandling.

Dokumentet är inte konsekvent vad gäller målformuleringar. Dessa bör finnas sammanställda och lätta att hitta.

Utvecklingsstrategi*Utvecklingskartan*

Kartan behöver bättre visa på styrkan som Runn och dess tilliggande sjöar har för besöksnäring och friluftsliv. Blå-streckade linjer behöver ritas in på östra sidan för att påvisa sjölivet såväl sommar- som vintertid till och från Falun/Borlänge till Kniva-Staberg och Vika-Vikastrand.

Kartan behöver peka ut pågående detaljplaner och planprogram. Norr om Vika pågår ett planprogram för småhustomter på Näset, och bör pekas ut som bebyggelse.

Bjärmsnäs är utpekad som område för natur- och friluftsliv. Vi ställer oss frågande till om detta är ett bra område att peka ut för det ändamålet. Området är redan bebyggt och sjön har lågt vatten och botten är mycket stenig och otillgänglig, även för små båtar. Då är området väst-sydväst om Näsgården mer attraktivt för natur- och friluftsliv, då tillgängligheten att ta sig dit är större, både från sjö- såväl som landsidan. Området har även en liten stig och fornlämningar (fångstgrop), och angränsar dessutom till Liljans mynning där det är attraktivt att paddla och åka med småbåtar och vintertid åka skridskor eller fiska.

Huvuddragen i utvecklingsinriktningen

1 juli 2022 ligger det förslag på förändringar av strandskyddet som kan komma att påverka Landsbygdsutveckling i strandnära läge - LIS-områden. Sk Strandnära utvecklingsområden (SUO) väntas inrättas i hela landet, vilket kan innebära vissa möjligheter till justeringar i såväl FÖP Runn som FÖP delar av landsbygd.

Centerpartiet anser att frågan om framtida flytt av järnvägen ska hanteras efter det nuläge som vi har, det som kan förutses. Därvid kommer järnvägen att ligga kvar i befintligt läge och att det finns en väldigt bred utpekad korridor att ta hänsyn till. Detta läge kommer vi ha i kommunerna fram till minst år 2045 med hänsyn till den nu lagda transportinfrastrukturplanen 2023-2033.

Under Huvudstrategier för FÖP-Runn, punkt tio, står att nya anläggningar för friluftsliv ska anläggas på Runns västra sida, då denna

prioritering skulle stärka den regionala utvecklingen. Detta motsätter vi oss å det bestämda då all utveckling kring Runn stärker den regionala utvecklingen. Exempelvis skulle en gästhamn med övernattningsmöjligheter och matställe i Vikasjöns område kunna öka attraktionen för turism- och friluftsliv i Runn, och därmed stärka den regionala utvecklingen.

Regional utveckling

Viktigt att betona FalunBorlänges betydelse som större-stad-område i länet och i regionen. Om vi ska locka människor som vill bo i eller nära en större stad att bosätta sig i Dalarna måste vi utveckla våra två kommuner. Det samma gäller för att skapa en gynnsam plats för verksamheter och näringsliv. I den utvecklingen är området kring Runn en väsentlig del. Dels som rekreationsområde, dels som plats för attraktivt boende och närheten till regionen via såväl järnväg som stamvägnät för verksamheter och näringsliv.

Bostäder

Centerpartiet stödjer skrivningen om att den stora utvecklingen för ny bebyggelse sker på västra sidan om Runn. Däremot bör skrivningen *“På landsbygden söder och öster om Runn finns möjligheter till enstaka kompletteringar av bostadsbebyggelse om det sker varsamt”* korrigeras till *“På landsbygden söder och öster om Runn finns möjligheter till bostadsbebyggelse om det sker varsamt”*. Det finns pågående planer som föreslår mer än enstaka kompletteringar av bostadsbebyggelse och bör även i framtiden finnas som möjlighet om lämpliga områden skulle komma upp för prövning. Det är förvirrande med olika bedömningar av antal tänkbara bostäder. Viktigt att tydliggöra vilka beräkningar som görs utifrån olika scenarion. En samlad bild av beräknade bostäder i olika områden skulle underlätta förståelsen av planen.

Centerpartiet motsätter sig lydelsen i citatet *“Nya och planerade bostads- och arbetsplatsområden ska alltid anslutas till allmänt VA”* då konsekvenserna av ett sådant krav inte går att bedöma. Centerpartiet begär därför att lydelsen mjukas upp till *“bör anslutas till allmänt VA”*. Här ställer sig även Centern

tveksamma till ordet (definitionen?) "*arbetsplatsområde*". Avser definitionen möjligen arbetsplatser och verksamhetsområden? I dag finns ett beslut att revidera VA-planen (i Falu kommun) och resultatet i denna översyn bör överensstämma med den slutgiltiga versionen av Fördjupad översiktsplan Runn.

Kulturmiljö

I detta stycke bör hänvisningar till redan beslutade dokument finnas i stället för att upprepa dess lydelse. Här saknas en koppling till UNESCO's utpekade världsarv Industrilandskapet Falu koppargruva som borde finnas omnämnt och även synas på kartmaterial.

Natur och friluftsliv

Det blir obegripligt att skriva "blå och gröna strukturer" samt "blå och gröna kvaliteter" utan att förklara dessa icke vedertagna begrepp. Förtydliga detta så en läsare kan förstå vad som avses.

Det ekologiska målet är bra.

Det sociala målet behöver omformuleras. Nu finns det syftningsfel. Centerpartiet uppfattar att målets formulering bör vara att "*området bidrar till ett rikt och hälsosamt liv och ska vara tillgängligt för alla*".

Näringsliv och besöksnäring

Centerpartiet motsätter sig till att det står "*I planförslaget ingår förslag som ökar tillgängligheten och möjliggör en utveckling av det rörliga friluftslivet, med en större satsning vid Runns västra sida*". Vi delar inte synen att en större satsning på den västra sidan skulle vara en framgångsfaktor för hållbart näringsliv och gynna den regionala utvecklingen. Tvärt om går vi miste om Runns totala kapacitet och styrka. Exempelvis skulle en gästhamn med övernattningsmöjligheter och matställe i Vikasjöns område kunna öka attraktionen för turism- och friluftsliv i Runn, och därmed stärka den regionala utvecklingen.

Det bör finnas mer skrivningar kring möjligheten att utveckla vinterturism på och vid Runn, inte bara föreningsverksamhet. Saknar exempel på möjligheter att skapa en utvecklad verksamhet

kring våra ideellt skötta skridskobanor både på Runn, i Ösjön och i Vika. Här bör utvecklingspotential finnas för att utveckla turism på vintern med aktiviteter och möjliggöra näringsliv för besöksnäring även som verksamhet, inte bara ideellt.

Centerpartiet motsätter sig att verksamheter på landsbygden begränsas i utveckling i klartext i Fördjupad översiktsplan Runn. Verksamheten Dellner i Vika är Falu kommuns fjärde största privata arbetsgivare. Med nuvarande uttalade restriktioner kring begränsningar av verksamhetens utvecklingsmöjligheter i yta på grund av jordbruksmark finns inte möjlighet till utbyggnad. Risk finns att verksamheten måste utlokaliseras. Då mister kommunen en av sina största privata verksamheter. Det finns flera sådana här exempel som måste beaktas och kommunernas näringslivsenheter bör vara en diskussionspartner i dessa specifika fall, där undantag från grundregeln om att inte bebygga brukningsvärd jordbruksmark kan motiveras.

Hållbara resor och transporter

Centerpartiet anser att den här fördjupade översiktsplanen ska spegla de förutsättningar som faktiskt är med hänsyn till både befintlig järnväg och utstakad järnvägskorridor i sin fulla bredd.

Det är inget som hindrar att det i fördjupad översiktsplan nämns ett långsiktigt mål eller en vision om hur många bostäder som kan skapas på Runns västra sida, men här är det inte relevant att enbart nämna hur många bostäder som kan möjliggöras efter år 2045.

Centerpartiet föreslår att antal bostäder som kan tillskapas pedagogiskt delas i olika etapper, så att läsaren kan förstå hur det är tänkt i en nära framtid och på en längre tidshorisont när järnvägsflytten kan bli aktuell. Den schematiska bilden över scenariot om järnvägen blir kvar bör kompletteras med reservatet för järnvägen, även om den då inte är byggd. De här schematiska bilderna har skapat oro och förvirring under samrådtiden.

Centerpartiet anser att planen måste förtydligas och vara konsekvent över kommungränserna vad gäller plankartor, exempelvis visa var olika

skärningspunkter med andra fördjupade översiktsplaner och redan beslutade planområden går omlott med varandra (ex Simonsberget mot Oberget samt FÖP Falu tätort).

Centerpartiet anser att plats för väl utvecklad gång- och cykelinfrastruktur ska tas i anspråk i en fördjupad översiktsplan. Detta främjar en mer hållbar transportinfrastruktur. Falu kommun har en antagen cykelplan som sträcker sig till år 2030 och Borlänge kommun håller på att färdigställa sin cykelplan/strategi (enligt uppgift 2021). Dessa strategier/planer bör implementeras i denna fördjupade översiktsplan.

Centerpartiet anser att omställningen till elfordonsflotta ska säkerställas i planen. Här bör platser för noder för laddinfrastruktur föras in i Fördjupad översiktsplan, som ett led i kommunernas hållbarhetsarbete. Här är det även lämpligt att beakta framtida laddinfrastruktur för tunga fordon.

Användning

Markanvändning

Centerpartiet anser att kartor ska kompletteras med redan beslutade planer och bestämmelser. Centerpartiet saknar möjligheter med att nyttja Runns vattenyta som rekreation och fritid i den Fördjupade översiktsplanen, exempelvis med de aktiviteter som framgår från planerarstugornas kartor och därvid inkomna förslag, behov och önskemål. Några exempel:

- Markera var de välbesökta (idag ideellt skötta) stora målpunkterna för skridskor finns och även i fortsättningen ha möjlighet till uppställningsplatser för besökande till dessa. Gärna med laddinfrastruktur.
- Behov finns av fler uppställningsplatser för båtar för markförvaring (vinter)
- Angiven yta för "lek" med vattenskoter eller motsvarande
- Varför inte peka ut de stora farlederna i kartan?
- Möjligheter till husbåtsplatser med el framdraget

- Gästhamnar och anläggningsplatser vid större målpunkter
- Framtidssäkra med laddinfrastruktur även från sjösidan

Områdesrekommendationer*Knivadalen*

Centerpartiet hänvisar till God ortnamnssed i myndigheters handlingar. Knivadalen må vara ett begrepp i ett beslut, men inget som närboende känner igen sig i eller förknippar med deras närmiljö. Namnet bör bytas till Staberg-Kniva, ett begrepp som även knyter samman med världsarvssateliten Gamla Staberg. I det i FÖP namngivna Knivadalen bör världsarvet Industrilandskapet Falu koppargruva lyftas fram, tydliggöras med avgränsningar och vilken bevarandestatus som finns i form av ett världsarv. Här bör utvecklingsmöjligheter för besöksnäring och turism finnas i en utvecklingsplan. Världsarvet är trots allt ett välbesökt mål för turister. En naturlig koppling mellan båtlivet på sjön och besöksmålet via Stabergs båthamn bör säkerställas i planen.

Ornäs

Inga synpunkter.

Torsång

Trafiksituationen i Torsång behöver förbättras då fler bostäder tillkommer. Cykelväg behövs efter hela landsvägen. Den tunga trafiken till Dellner i Vika är betydande. Förslaget om en ställplats vid den sk. "Skroten" kräver också översyn av trafiken. Säkra övergångsställen blir oerhört viktigt. Vi ser en stor fördel med att bygga den nya förskolan på samma sida vägen som Uvberget för att minska behovet av att korsa vägen. Utfarten från Uvberget och Uvbergsviken behöver ses över så att den blir säker. Förslaget om byggnation vid Asplunda inkräktar på populär pulkabacke. Det vore önskvärt att ta detta i beaktning. Vi anser inte att det är värt att bevara den gamla skolbyggnaden i Torsång som står så illa till nära vägen. Bättre att riva alla byggnader och bygga helt nytt hus med lägenheter. Vi ser det som ett bra förslag att göra gångväg från kyrkan till hembygdsgården. Vägen till Tylla och Griftegården är dålig. Nya bostäder kräver

bättre väg. Vid området Griftegården där det föreslås byggas fler bostäder finns sankmark. Har analys gjorts om det påverkar boendemiljön?

Fler bostäder på Långlandet kräver förbättrade vägar. Nuvarande vägar är smala och dammar hemskt. Jordbruket i området medför höga ljud under odlingsäsongen vilket kan upplevas störande i tillkommande bostadsområden. Det finns även en oro för att nya bostäder inkräktar på de nuvarande husen som ligger strandnära. Nya bostäder på Långlandet måste anpassas till den lantliga miljön. Blir troligtvis kostsamt att få fram vatten och avlopp. Här är ett område som kanske bättre lämpar sig för enskilda avlopp. LIS-område för friluftsliv i viken mellan Långlandet och Finnäset ifrågasätts då viken är grund och stenig. Tillåt fler att bygga på Sunnanö. Höjdskillnader etc. förhindrar att det blir för tätt med hus. Vägen behöver breddas och kompletteras med cykelväg.

Vika

Befintlig kollektivtrafiknod bör läggas in i Färnviken vid korsningen mellan väg 69 och väg 800. Enligt översiktsplanen är kollektivtrafikhuvudstråket längs med väg 69 och därvid bör denna punkt pekas ut. Här behöver även plats för cykeluppställning och pendlarparkering eller motsvarande pekas ut för att underlätta för byte till kollektivtrafik. I Färnviken bör även ett område för laddinfrastruktur och tankstation förläggas då tankstationen i Vika kyrkby är idag i drift på dispenser från räddningstjänsten och enbart har diesel som bränsletyp. Att fånga trafikanterna på riksväg 69 är bra ur näringslivsfokus för Falu kommun. Tecken för Tätort 0-10 år bör markeras ut på Näset, pågående planprogram för småhus. Vi ifrågasätter skrivningen om att *“området ligger långt ifrån service”* samt att bostäderna skulle bli att ligga i *“perifert läge”*. Ett mer neutralt sätt att skriva torde vara att *“Planprogramarbete pågår för att visa om det är lämpligt att utveckla området för bostäder”*. Tecken för Verksamhet 0–10 år bör markeras ut intill den området för redan befintlig Verksamhetsområde (Dellner) för att möjliggöra framtida utveckling av verksamheten, som inte har någon annan möjlig plats för etablering.

Detta är som vi ser det ett undantag som måste kunna tillåtas för att ianspråkta jordbruksmark. Tecken för befintlig verksamhet samt Verksamhet 0-10 år bör markeras ut för verksamheten i Färnviken (Maskinsystem m.fl.) för att möjliggöra framtida utveckling av verksamheter, som inte har någon annan möjlig plats för etablering. Detta är som vi ser det ett undantag som måste kunna tillåtas för att ianspråkta jordbruksmark. I Vika finns goda möjligheter att utveckla kring friluftsliv, turism och verksamheter kopplat till det, gynnsamt även för lokala föreningslivet. En gästhamn i Vikasjön vore en styrka för hela Runn-området. I Vika, Kyrkbytjärn finns även en stor målpunkt vintertid för skridskoåkning på ideellt skötta banor. Här behöver området säkerställas för parkeringar och fortsatt friluftsverksamhet och besöksnäring. Från Färnviken till Vika kyrkby saknas idag separat gång- och cykelväg, trots att denna sträcka finns med i den utpekade cykelleden för rekreation, Runn Runt, samt att det utgör en skolväg för barn som inte omfattas av skolskjutsreglementet eller oskyddade trafikanter som tar sig mellan hållplatsläget Färnviken och Kyrkbyn. Denna gång- och cykelväg finns med i kommunens cykelplan och utrymme för denna behöver säkerställas i fördjupad översiktsplan.

Väster om Runn

Många är oroliga över miljökonsekvenserna vid ett nytt bostadsområde på Oberget. Viktigt att gestalta planer så att det framgår att området inte överexploateras. De planerade byggnationerna ska innehålla olika boendeformer och omges av grönområden. Likaså måste det kunna visas att de tänkta nya bostadsområdena inte förstör bymiljöerna i Tomnäs, Kyna och Storsund. Passager för vilda djur och friluftsliv måste säkras.

Viktigt att tydliggöra olika bostadsbyggande i olika etapper. Positivt med bostadsbyggande på Klippudden. En förtätning som kan göras med god hänsyn. Bör möjliggöras inom 0-10 år då detta område troligen kan förverkligas tidigare än många av de områden i riktning söder mot Ornäs, då flytt av järnväg ligger långt bort i tiden.

Ett område öster om vägen mot Hinsnoret, innan järnvägen bör vara möjligt för bostäder. På skogsmark.

Bifogad karta förslag för område möjligt för bostäder

Som tidigare nämnt är området väst-sydväst om Näsgården attraktivt för natur- och friluftsliv, då tillgängligheten att ta sig dit är god, både från sjö- såväl som landsidan. Området har även en liten stig och fornlämningar (fångstgrop), och angränsar dessutom till Liljans mynning där det är attraktivt att paddla och åka med småbåtar och vintertid åka skridskor eller fiska.

Bo och leva

Inga synpunkter från Centerpartiet på detta avsnitt.

Värden och hänsyn

Natur-, kultur- och landskapsvärden

Centerpartiet anser att beskrivningen av "*inte lämplig utformning av byggnad*" samt "*för dominerande tak*" är för detaljerade för att ingå i en fördjupad översiktsplan och får fastställas i kommande detaljplaner i stället. Hela avsnittet om att anpassa byggnader behöver ses över och formuleras om till mer generella beskrivningar som kan användas i hela fördjupade översiktsplanens hela område. Centerpartiet anser att i avsnittet om jordbruksmark bör betoningen, liksom i Miljöbalken, vara "*brukningsvärd jordbruksmark*". Avsnittet har allt för detaljerade inslag vad gäller bedömning av sk. "lucktomter" och vad som är att betrakta som "väsentligt samhällsintresse" när det kommer till bostadsbyggande i serviceorterna.

Miljö-, klimat- och riskaspekter

Centerpartiet anser att karta där översvämningsrisker klart och tydligt framgår behöver finnas som en illustration över den geografiska avgränsningen av planområdet. Denna illustration behöver visa översvämningsrisker längs sjölandet och hur riksintresset Runn kan påverkas av höga vattenstånd.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge, LIS

Centerpartiet begär att regeringens löften om förändringar i strandskyddet ska beaktas under

kommande handläggning av fördjupad översiktsplan. 1 juli 2022 kom det förslag på förändringar av strandskyddet som kan komma att påverka Landsbygdsutveckling i strandnära läge - LIS-områden. Så kallade Strandnära utvecklingsområden (SUO) förväntas inrättas i hela landet, vilket kan innebära vissa möjligheter till justeringar i såväl FÖP Runn som FÖP delar av landsbygd. För att förtydliga för läsaren av fördjupad översiktsplan bör skillnad på LIS-områden för friluftssändamål och bygg göras, mer pedagogisk fråga än innehållsmässig. Centerpartiet ifrågasätter varför de tidigare utpekade LIS-områdena på Sunnanö föreslås få ändrad användning? På vad grundar sig bedömningen att det inte finns motiv för att utveckla friluftslivet och att området inte är lämpligt för annan användning? Centerpartiet saknar LIS-område för friluftssändamål vid Vikasjön/Kyrkbyttjärn vilket är av yttersta vikt för kommundelen att bevara. Centerpartiet förordar att Tronsjö även fortsättningsvis är ett utpekade LIS-område för bostäder. Enligt Borlänge kommuns nya VA-plan bedöms inte Tronsjö behöva anslutas till det kommunala avlopps nätet.

Riksintresse

Centerpartiet anser att en redogörelse av världsarvet Industrilandskapet Falu Koppargruva bevarandestatus bör läggas in i detta avsnitt, helst med egen rubrik för att tydliggöra för läsaren.

Teknisk infrastruktur

Centerpartiet motsätter sig lydelsen i citatet *"Nya och planerade bostads- och arbetsplatsområden ska alltid anslutas till allmänt VA"* då konsekvenserna av ett sådant krav inte kan förutses i dagsläget och begär att detta ändras till en mjukare formulering, *"bör anslutas till allmänt VA"*.

Då Borlänge kommuns VA-plan anger att fastigheter utanför de stora bebyggelsestråken som nu och *inom överskådlig framtid kommer att ha enskilt ansvar* för sin vattenförsörjning och avloppshantering ska detta framgå i övriga delar av planen.

Det måste tydliggöras att enskilda nya fastigheter mycket väl kan klara sig med enskilt eller anordnade gemensamhetsanläggningar för avlopp och vatten.

I dag finns även ett beslut att revidera VA-planen i Falun kommun och resultatet i denna översyn samt Borlänges VA-plan bör överensstämma i sak med den slutgiltiga versionen av Fördjupad översiktsplan Runns beskrivning av teknisk infrastruktur för FalunBorlänge.

Centerpartiet anser även att planen bör anpassas utifrån den nya bredbandsstrategin som Borlänge kommun har antagit.

Centerpartiet vill även påpeka att uppdaterade underlag för ex va-struktur som info i textrutorna på användningskartan finns och behöver arbetas in i kartmaterial till granskningen.

Hållbara resor och transporter

Den överenskommelse som finns mellan kommunerna och Trafikverket, som säger att det efter dialog kan vara möjligt att uppföra mindre åtgärder inom järnvägsreservatet, kan vara en möjlighet för jordbruksföretag m.fl. som skulle behöva använda delar av korridoren fram tills järnvägens lokalisering utreds vidare. Då objektet Bergslagsbanan, dubbelspår Falun-Borlänge inte återfinns i nuvarande nationella infrastrukturplan 2023–2033 är det troligt att verkställandet av infrastrukturobjektet ligger efter år 2045. Det innebär att det under den närmaste tioårsplanen inte ens kommer att påbörjas utredningar om järnvägsreservatet. Centerpartiet anser att det är viktigt vad som skrivs vad gäller behovet av passager över nuvarande järnväg på Runns västra sida, att säkerställa tillgängligheten är av yttersta vikt. I ovan nämnda infrastrukturplan finns vissa medel för hastighetshöjande och kapacitetsökande åtgärder på nuvarande järnväg mellan Falun och Borlänge. Det kan betyda färre korsningar mellan väg och järnväg samt uppsättande av mer stängsel vid sidan av järnvägsområdet. Detta kan ytterligare förstärka barriäreffekten av dagens läge på järnvägen, vilket vore olyckligt. Centerpartiet anser i övrigt att det är bra förslag att hastighetsbegränsningen för sjöfart vid

Prästjärn anges som "svallfritt" i stället för att preciseras genom antal knop samt att det är tveksamt om det kommer att fungera med en yta där det tillåts köras vattenskoter om det inte är möjligt att köra dit från land och lägga i dessa. Centerpartiet anser att det är bra att det tydliggörs att bil (i definitionen såväl personbil som lastbil) kommer att fortsätta att vara ett viktigt transportmedel för stora delar inom planområdet. Dock ser Centerpartiet gärna ett möjliggörande för flera laddinfrastruktursatsningar för att kunna ställa om till elfordon snabbare.

Konsekvenser

Centerpartiet anser att frågan om framtida flytt av järnvägen ska hanteras efter det nuläge som vi har, det som kan förutses. Därvid kommer järnvägen att ligga kvar i befintligt läge och att det finns en väldigt bred utpekad korridor att ta hänsyn till. Detta läge kommer vi ha i kommunerna fram till minst år 2045 med hänsyn till den nu lagda transportinfrastrukturplanen 2023–2033. I dokumentet för Fördjupad översiktsplan Runn anges olika antal möjliga bostäder, i en enda röra. Detta förstår inte läsaren. Här anser Centerpartiet att det är relevant att veta hur många bostäder den fördjupade översiktsplanen kan möjliggöra med nuvarande korridor och att järnvägen ligger kvar där den är, vilket det de facto kommer vara under planens livslängd. Se ovan i detta yttrande där detta omnämns.

Behovsbedömning

Centerpartiet anser att lydelsen "*ett genomförande av planen inte kommer att medföra någon betydande miljöpåverkan*" inte är argumenterad och bevisad. Under rubrik Hållbarhetsbedömning anges tveksamheter. Innan slutgiltig granskningshandling behöver en utredning utföras samt dokumenteras avseende om ställningstagandet om betydande miljöpåverkan ska omprövas och vilka grunder detta fattas på. Detta dokument bör bifogas handlingarna för granskning.

Hållbarhetsbedömning

Antalet beräknade bostäder behöver stämmas av. Det är viktigt att i denna plan utgå från de antal bostäder som beräknas kunna byggas

under planens giltighetstid, de närmaste 20 åren. Sedan kan det upprepas att ytterligare bostäder beräknas kunna byggas när järnvägen flyttats.

Mål- och konsekvensanalys

Det finns behov av språkliga justeringar i avsnittet "Sammanvägd bedömning - social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet". Under rubriken "Luftkvalitetsnormer" är det mer korrekt att skriva "I stora delar av landsbygden, kommer bilen även fortsatt att vara ett viktigt färdmedel". Under rubriken "klimatpåverkan" finns ett stycke som är mycket svårt att förstå innebörden i: "*Den fördjupade översiktsplanen kan enbart möjliggöra att den fysiska planeringen ger förutsättningar till att en överflyttning från fossila drivmedel och ett mer aktivt och hållbart resande kan främjas. För att nyttjandet av fossila bränslen ska upphöra, och den totala klimatpåverkan ska minskas krävs förutom fysiska planering och samhällsplanering modeller och struktur för att tillämpa ekonomiska styrmedel, information, kommunikation från kommun till innevånare och inte minst samverkan med andra aktörer*" Detta stycke borde kunna skrivas enklare. Det krävs även ytterligare förklaringar för att läsaren ska förstå vad som menas med "ett mer aktivt resande" samt "struktur för att tillämpa ekonomiska styrmedel".

Stycket om VA behöver ändras från ska till bör - i enlighet med ovanstående synpunkter i yttrandet från Centerpartiet.

Resor och transporter

Centerpartiet anser att laddinfrastruktur är en kommunal fråga att beakta, likväl som enkla och fördelaktiga byten mellan olika transportslag, som cykel och tåg eller buss. I ovanstående yttrande har detta poängterats på flera ställen och i en modern och framåtsträvande fördjupad översiktsplan anser Centerpartiet att en större tonvikt för dessa bör finnas med. Dock finns även platser inom planområdet som inte kan ersättas av annat än bil och då behöver även dessa delar säkerställas, biltrafik är fortfarande ett behov på landsbygden. Att främja hållbara transportsätt, att prioritera nya områden för annat än biltrafik samt skapa goda

<p>bytesstationer för transporter mellan Falun och Borlänge är viktigt.</p>	
<p>Övriga yttranden</p>	
<p>Annika Schmöker, 2021-10-18</p> <p>Jag är bosatt i Kyna. På eran karta ser man att det ska byggas runt omkring mitt hus samt byggas en stor väg direkt bakom min trädgård. Kartan hittar man inte via länken som ni skickade i brevet utan hittas bara efter mycket sökning på Falu kommuns hemsida. Smart av er. Då orkar de flesta inte ens leta. Och så skriver ni att vi ska lämna in synpunkter, men skriver inte ens vilken mejladress det ska gå till i brevet. Så även det måste man leta fram själv. Också smart av er.</p> <p>Ni är mig skyldiga att ge mig mer information omgående:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. NÄR kommer det bygget omkring mitt hus att börja? Jag har rätt att få veta omgående och mer exakt vad och när det kommer att hända någonting så nära eller även på min tomt! 2. Hur tänker ni att ersätta mig att mitt hus kommer att förlora sitt värde för att det står på en framtida gigantisk byggplats? <p>Ni skriver i brevet att ni vill skydda natur- och kulturmiljö. Genom att hugga ner jättemycket skog, bygga tusentals hus och förstör byarna och naturen? Det är löjligt, absurd och i högsta grad oförsäkamt att försöka sälja projektet till folk på det sättet. Vill ni dumförklara folk?</p> <p>Sedan låtsas ni i brevet om att vi som bor här har en röst. Och att allt är frivilligt. Det kom in mycket skriftliga protester mot Obergbygget till er förra året. Och svaret har vi fått nu. Att ni har utökat det gigantiska projektet ännu mer. Det visar att ni fullständigt struntar i vad vi tycker.</p> <p>Jag kommer att förlora allt. All min trygghet, både ekonomiskt och även socialt och emotionellt. Ni förstör mitt hem och hela området. Jag förlorar inte bara mitt hem, utan blir finansiellt ruinerat.</p> <p>Projektet är inte bara hänsynslöst både mot naturen och människorna men är även storhetsvansinnigt, motsägelsefullt och mot allt</p>	<p><i>Utbredningen av de nya områdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, bland annat för bostäder. I de utpekade områdena kommer även andra intressen att finnas, såsom natur och rekreationsområden och områden för skola och förskola. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I samrådshandlingen är gränserna för nya utvecklingsområden för bostäder ritade schematiskt. I granskningsförslaget kommer områdesrekommendationerna att förtydligas hur de eventuellt nya bostadsområdena kan utvecklas med hänsyn till befintlig bebyggelse.</i></p> <p><i>I det fall det skulle bli aktuellt med byggnation i nära anslutning till befintlig bebyggelse kommer det att finnas flera möjligheter i en kommande detaljplaneprocess att lämna synpunkter.</i></p> <p><i>En översiktsplan är en lagstyrd demokratisk process där allmänna och enskilda intressen viktas och ställs mot varandra. Ingen kommer att</i></p>

<p>sunt förnuft. Att bygga en satellitort där bara få personer kommer att ha råd med att köpa en tomt. Dyr infrastruktur, dyr i investeringar och drift, och en stor klimatpåverkan. Sedan har Borlänge ju precis antagit en plan för att minska biltrafiken. Det är även på tvärs mot era egna styrdokument. Ni borde verkligen skämmas! Tänk efter nu.</p>	<p><i>tvingas att sälja sin mark. Samtidigt har kommunen behov av att hitta flera områden för att kunna ha en bra beredskap på bebyggelsebarmark.</i></p> <p><i>Förslaget till bebyggelseutveckling omarbetas inför granskningsversionen.</i></p>
<p>Ida Gulliks och Jonny Pettersson 2021-10-19</p> <p>Vi äger en fastighet i Kyna och vill inte att Kyna förtätas. Vi vill lyfta fram en synpunkt i form av att flytta upp gränsen för etapp 2 närmare skogen/obebyggd mark. Det gulmarkerade området som benämns som landsbygd omfattar större delen av Kyna som by och dit anser vi att vi också bör räknas. Vidare vill vi lyfta fram att vi valt att bosätta oss i Kyna just för att det är en lantlig by och vi önskar att just det kan bevaras genom att distansera det nya bostadsområdet från byn för att markera skillnaden mellan by och modernare bebyggelse. Vi värderar skogsområdet runt Oberget högt och utnyttjar denna året om i stor utsträckning.</p> <p>2021-12-14 <i>Familjelivet</i></p> <p>Jag är boende i Kyna där en detaljplan är på väg att upprättas, där det planeras att byggas ca 6 000 hus. I denna detaljplan så är överdelen av byn Kyna inringad som ny boende yta. Jag vill absolut inte sälja och kommer göra allt i min makt för att bo kvar. Men vad betyder detta för mig även om detaljplanen görs om och ni drar om er linje, jo det betyder att värdet på mitt hus kommer att sjunka och värdet i att bo på landet med naturen knut i knut bort raserad. Den lugna och tysta boendeplatsen som jag nu har med min familj kommer också att helt förändras och förstöras i en period av 10–20 årsperiod. Medföljande oljud med byggnadsarbetsplatser, tungtrafik, borringar mm kommer att vara vardagen dom kommande åren.</p> <p>Primärt så tycker vi att denna detaljplan är ett övergrepp på vår bestämmanderätt för vår framtid. Detta pga att vårt hus eller mark mycket nära ligger inom planen för etapp 2. Detta tar vår rätt att sälja om vi vill inom 10 till</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer blir viktiga. Detta kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser.</i></p> <p><i>Flera av de synpunkter som lyfts kommer att utredas vidare i en eventuell detaljplaneprocess.</i></p>

20 år eftersom husets värde kommer med denna plan att störtdyka.

Det som vi tycker är makabert är att efter att bonde ornäs (Oberget AB) som äger stora delar av etapp 1 redan har sålt till er och ni har börjat planer för etapp 2 och 3 detta utan att innan ni äns köpt marken på etapp 1 delgivit er detaljplan. Vi har inte på ett rättvist eller demokratiskt sätt få gjort våran röst hörd innan ni påbörjat er exploatering.

Skogslivet

Jag nyttjar skogarna på Oberget för löpning, svampplockning mm detta kommer också att kraftigt begränsas med denna detaljplan. Skogen här är en gammal skog som bönderna genom århundranden har verkat och bevarat med omsorg. Därför har skogen ett rikt växt och djurliv samt mängder av insekter. Det finns många rödlistade arter på Oberget som det inte tas någon hänsyn till med tanke på att Borlänge och Falunkommun bara har gjort en liten genomgång och översyn över vilka djur och växtliv det finns. Tydligt har Länsstyrelsen godkänt denna men den har nog inte gått rätt till med tanke på att man måste göra en grundlig översyn av naturens värde om man ska bygga fler än 20 bostäder.

Rödlistade arter vid Oberget och byarna kring:

- Fladdermöss (I mitt hus bor det tex fladdermöss och dom har häckat i mer än 5 år)
- Spillkråka
- Vitryggig hackspett
- Igelkott (övervintrar på min tomt en av familjerna runt byarna)
- Skogshare
- Fiskgjuse (Häcker varje år på en ö strax utanför Storsund)

(Detta är några av dom rödlistade arterna som finns)

Sjölivet

Runn och Ösjön är idag en av Sveriges mest båt tätaste sjöar och denna detaljplan med flera av

En fördjupad översiktsplan ska på en översiktlig nivå redogöra för mark och vattenanvändning, detaljnivåer om exempelvis enstaka bryggor ingår inte i FÖP Runn.

Vi uppfattar det som att stora delar av synpunkterna handlar om planprogrammet för Oberget och inte samrådshandlingen för FÖP-Runn. Oberget är utpekad i översiktsplan FalunBorlänge 2014. Vilket har föregåtts av samråd och dialoger. Synpunkterna tas omhand i pågående planprogram för Oberget. Planprogrammet kommer sedan att följas av detaljplanearbete då möjligheten finns att inkomma med ytterligare synpunkter.

I de fall det skulle bli aktuellt med byggnation i nära anslutning till befintlig bebyggelse kommer det att finnas flera möjligheter i en kommande detaljplaneprocess att lämna synpunkter.

Noteras.

Ett utpekad område som innehåller höga naturvärden kommer att bevaras som framtida naturreservat i delar av Oberget.

Naturvärdesinventeringar genomförs alltid inom ramen för planprocessens olika skeden. Först på en aggregerad nivå i samband med en översiktsplan eller som i detta fall en fördjupad översiktsplan. För Obergets del har även naturvärdesinventeringar genomförts inom ramen för planprogrammet.

De områden som pekas ut som riksintresse för friluftsliv (Runn) har stor betydelse för människors

<p>era långbryggor som ni planerar att bygga kommer att medföra stora miljöansträngningar på 2 sjöar som redan är hårt åtsatta av föroreningar av båtar under våren och sommaren. Under dom senaste åren så har även problem med båtfylla och höghastighetskörande av stora som små båtar med medföljande olyckor drabbat Runn och Ösjön. Vi har under våra 12 år som boende här satt en markant ökning av detta. Det kommer inte bli bättre utan sämre och mer olyckor om även 6 000 nya hushåll också vill ha en båt som nästan är lika vanligt att ha som att man har bil idag etablerar sig så nära sjöarna med tillgång med många stora långbryggor där man kan ha sin båtplats.</p>	<p><i>utevistelse. Det finns en grovuppskattning att det ska finnas omkring 3 600 båtar på Runns sjösystem. Det innebär att det är Sveriges båt tätaste insjön.</i></p> <p><i>Vid planering av fler bostäder i anslutning till vattenområden är det en kommunal angelägenhet att redovisa hur miljö kvalitetsnormer ska uppnås.</i></p> <p><i>Tillsyn för regelefterlevnad är en polisiär fråga.</i></p> <p><i>Det är Länsstyrelsen som reglerar exempelvis:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fartbegränsningar.</i> • <i>Begränsningar som behövs ur miljösynpunkt, av säkerhetsskäl eller liknande</i>
<p>Anonym 1, 2021-10-19 <i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Utveckla de traditionella orterna. Vika/Strand/Folkarbyn, Torsång, och Ornäs bör pekas ut med ordentliga kompletteringsområden i centrala lägen.</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Självklart bra, på alla sätt. Borde ha genomförts för för 30 år sedan.</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i> Området runt Runn är såklart ett viktigt sammanhang. MEN. De faktiska och vardagliga kopplingarna mot området utanför FÖP-området är viktigare än över vattnet. Sambanden mellan Vika-Stora Skedvi, Ornäs-Aspeboda, Liljan-Aspeboda, Vika-Staberg-Hosjö, Torsång-Stora Skedvi mm framgår inte. Markanvändningskartan borde kompletteras med symboler som förtydligar sammanhanget.</p> <p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i></p>	<p><i>I den fördjupade översiktsplanen för Runn har en viktning mellan olika intressen gjorts och de områden som kvarstår för bostäder är de som ansetts vara bäst lämpade för ändamålet.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Mark- och vattenanvändningskartan visar vilken markanvändning som är lämplig för respektive område. Kopplingar mellan områden redovisas inte där.</i></p>

Ja. Det är svårbegripligt. Det finns flera vattennära områden som pekas ut för framtida bebyggelse, men som inte utgör föreslaget LIS-område. Då borde inte strandskyddet kunna upphävas där. Antingen öka LIS-området eller ta bort exploateringsområden närmare vattnet än 100 meter. Det vore också intressant om något LIS-område även kunde gå ut i vattnet för i några lägen där man kan tänka sig nya småbåtshamnar.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligande av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Bra med tydlighet. Men det borde inte vara en så rigid syn mot att bebygga jordbruksmark, speciellt inte i direkt anslutning till befintliga orter/byar. Där borde istället nya årsringar av bebyggelse möjliggöras även om det behöver ske på jordbruksmark.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Vattenområdena Runn, Ösjön, Liljan och Vikasjön. Framförallt Prästö där den skyddade viken gärna skulle kunna utvecklas som en permanent lägerplats för paddlare, och minska ankringen av stora motorbåtar just där. Med en flytt av järnvägen försvinner också bullret vid Prästö vilket skulle göra det optimalt för tältning.

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Bra i grunden när det gäller kompletteringar på landsbygden. Men. Anpassning kan också skapa dåliga lösningar och hinder för att skapa något nytt! I vissa fall behöver det vara överordnat att få ett effektivt markutnyttjande med ny tät bebyggelse i strategiska lägen. Då är anpassning underordnat.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

De områden som är utpekade inom 100 m inom strandskyddszonen är LIS-områden. Övriga är utanför eller redan pågående markanvändning.

Vad som gäller för byggande på jordbruksmark regleras i miljöbalken. Den fördjupade översiktsplanen kan inte göra andra bedömningar än vad lagstiftningen ger utrymme för.

Åtgärden är på en detaljeringsnivå som bättre lämpar sig för dialog i samband med handlingsplanen för Friluftsprogrammet. Synpunkten lämnas vidare inom organisationen.

Det är så anpassning är tänkt att fungera, för mindre kompletteringar. I detaljplaneprocessen utreds de platsspecifika förutsättningarna.

<p>Täta bussförbindelser, även på kvällar och helger, och lika viktigt är vettiga hållplatser att vänta vid. Kanske en busslinje i slinga runt Runn, som kan aktivera och koppla samman orterna/byarna?</p> <p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Det är redan fantastiskt i många delar av FÖP-området. I byar är det ytterst viktigt med slingor och möjligheter att välja olika vägar vid promenader.</p> <p><i>Fråga 11: Vilka obevakade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?</i> Dessa bör åtgärdas genom att flytta järnvägen. Varje åtgärd för att förbättra nuvarande järnväg är tyvärr ett steg bort från den långsiktiga lösningen.</p> <p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i> Mycket svåröverskådligt material. Det bör finnas ett dokument i rapportformat med sammanfattning, inledning, innehåll och konsekvenser. Nu måste man klicka sig fram och tillbaka helt utan att förstå vad kommunerna egentligen vill med planområdet. Kartorna är mycket grova med överlappande symboler som inte går att förstå.</p> <p><i>Vilka två värden tycker du är viktigast att bevara eller utveckla på din ort?</i> Känslan av bygdecentrum med kyrka, butik, service, arbetsplatser, knutpunkt för vägar. Förstärk gärna med mer bebyggelse mitt i byn, i likhet med kopparstadens nya hus i Sundborn.</p> <p><i>Fråga 1: Västra sidan</i> Vattenkontakten, bevaras och utvecklas genom att flytta järnvägen. Försök minska känslan av avstånd genom nya täta bebyggelsenoder längs västra sidan, inte bara utsmetad villabebyggelse.</p> <p><i>Fråga 1: Ornäs</i> Förstärk kopplingen mellan Ornäs och det stora besöksmålet Ornästugan! Förstärk orten som serviceort och bygg mer bostäder, ICA-butiken ligger tyvärr gömd i en grop vilket skulle kunna lösas på ett sätt som skapar en tydlig bykänsla.</p>	<p><i>Synpunkt om kollektivtrafik tas med för diskussion i båda kommunerna och i dialog med Region Dalarna.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Synpunkten tas med i arbetet med omarbetning av texter och kartmaterial.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Områdena på västra sidan omarbetas inför kommande version. En funktionsblandning och olika användningsområden eftersträvas.</i></p> <p><i>Lämplig mark för bostäder är utpekad, innan järnvägen flyttas finns ett mycket begränsat område som är lämpligt för bostäder. Stråket mellan Ornäs och Ornäsloftet utgörs av statligt huvudmannaskap, det innebär att det är Region Dalarna och Trafikverket som planerar och beslutar om åtgärder. Kommunen håller med om att det är viktigt att förbättra tillgängligheten till målpunkten vid Ornästugan. Delvis görs detta genom den nya rekreations cykelled Runn runt. Det pågår även ett arbete inom ramen för</i></p>
---	--

Fråga 1: Torsång

Prio ett: Den gamla skolan måste få liv, utveckla till besöksmål! Prio två: Bygg mer bostäder så nära "centrum" som möjligt.

Fråga 2: Vika Vad tycker du om den bebyggelseutveckling (bostäder, friluftsliv, service, verksamheter) som föreslås för din ort?

Mer bostäder nära "centrum". Det föreslagna utvecklingsområdet vid slättberget skulle kunna göras mycket större, och mer bebyggelse väster om kyrkan och Dellner.

Fråga 2: Västra sidan

Bra vid Oberget, ett genomgående huvudstråk är väldigt positivt! Området vid Hinsnoret blir dock väldigt lösryckt eftersom FÖP-gränsen gör att man inte ser sammanhanget mot Källviken.

Fråga 2: Ornäs

Mer bebyggelse! När järnvägen flyttas borde det dras en ny bygata från trafikplatsen, längs järnvägen, fram till Tomnäs vägen.

Fråga 2: Torsång

Mer bebyggelse!

planprogrammet Oberget att säkerställa en god tillgänglighet för cyklisterna mellan Ornäsloftet och Ornäs.

I Torsång föreslås en utveckling av centrala delarna dock med hänsyn till risk och kulturmiljövärden.

I Vika, kring området vid Slättberget, ser Falu kommun över möjligheterna inför nästa skede. Väster om kyrkan och Dellner är mindre lämplig för utveckling på grund av risker och flera intressekonflikter.

Till granskningsförslaget utgår planerna på ett huvudstråk mellan kommunerna med anledning av att järnvägen inte kommer att flyttas inom planperioden. Huvudstråket ligger kvar som ett framtida utredningsalternativ, men pekas inte ut i markanvändningen.

Inför granskningskedet förändras planområdesavgränsningen. FÖP Runn kommer att avgränsas i väg 840, längs vägen mot Hinsnoret och av järnvägen. Denna förändring görs då området mellan FÖP Runn och Källviken/Tallen kommer att hanteras i en egen ändring av översiktsplan. Det innebär att det i den blir möjligt att ta ett helhetsgrepp över framtida utveckling. De delar av Liljan/Hinsnoret/Norsbo som fortfarande kommer att ligga inom FÖP Runn är framför allt områden som benämns oförändrad landsbygd eller förändrad landsbygd. Inom de användningarna ryms förtätningar och i den senare även mindre utvecklingsområden.

Utreds vidare i kommande efterföljande processer.

Avvägningar mellan olika intressen görs genomgående i planen, som exempelvis risk, naturområden och ny bebyggelse.

<p><i>Fråga 3: Vika Finns det naturområden på din ort som borde bevaras eller tas särskild hänsyn till?</i> Kyrkby tjärn och åsen.</p> <p><i>Fråga 3: Västra sidan</i> Området längs Norsbobäcken och Liljesund.</p> <p><i>Fråga 3: Torsång</i> vattnet</p> <p><i>Fråga 4) Finns det någon plats där du ser ett behov av att förbättra trafiksäkerheten för gående och cyklister?</i> Tydligare bygata genom orten.</p> <p><i>Fråga 4: Torsång</i> Cykelstråket är otydligt mellan Torsångs skola och Torsång. Det bästa vore om det byggs en tydlig cykelväg längs vägen, så att man inte leds in bland villorna.</p> <p><i>Fråga 5: Västra sidan</i> FÖP:en föreslår en väldigt genomgripande förändring i och med en ny bussgata över Liljesund. I grunden är det positivt, men argument, mål och vision för idén presenteras inte på något tydligt sätt. Karlsviks trafikplats är inte bra utformad, och det kommer bli farliga situationer om ännu mer trafik ska gå där. Det bör anläggas två nya trafikplatser, en vid Oberget/Ornäs norra, och en på platån vid Karlsviksberget.</p> <p><i>Fråga 5: Ornäs</i> Det gamla kraftverket borde kunna utvecklas till något besöksmål!</p> <p><i>Fråga 5: Torsång</i> En ort som skulle kunna bli en perfekt knutpunkt för landsvägscyckling.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Vilka stråk som kommer att prioriteras hanteras i Borlänge kommuns cykelplan. Det är en statlig väg, dialog pågår med region Dalarna om prioritering av detta stråk.</i></p> <p><i>Trafiksituationen behöver utredas mer ingående Väster om Runn, både gällande utvecklingen i Borlänge och Falu kommun. Redovisningen av bussgatan i markanvändningskartan tas bort till granskningsversionen då en flytt av järnvägen bedöms ligga utanför den tidsperiod planen fokuserar på.</i></p> <p><i>Kommunen har inte rådighet över byggnaden.</i></p> <p><i>Det ligger i linje med den utveckling som föreslås i centrala Torsång och i samband med utveckling av Runn runt.</i></p>
<p>Henrik Plyhm, 2021-10-20 Flera anordnade platser där man kan gå iland med kajak/kanot och slå upp ett tält önskas. På dom öar det finns bryggor ligger ofta stora båtar.</p>	<p><i>Åtgärden är på en detaljeringsnivå som bättre lämpar sig för dialog i samband med handlingsplanen för Friluftsprogrammen. Synpunkten lämnas vidare inom organisationen.</i></p>

Lillian Sandberg

2021-10-25

Säger nej till planen ska inte bygga eller sälja inom en 20 års period.

2021-10-26

Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?

Den utveckling man eftersträvar dvs att så många som möjligt ska få en glimt av sjön Runn anser jag helt utan verklighetsförankring. Utan tanke på natur och miljö. Förtätning av trafik. Ingen hänsyn till djur och fågelliv.

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Tänk hellre på att utveckla kommunala kommunikationer så att människor kan ta sig till badplatser typ via buss. Öka färjetrafik med ångbåt så alla har tillgång till en tur på Runn. Nu stänger man av människor från strandnära områden med Länsstyrelsens Lisområdet Långa Landet borde värnas då man helt exploateras Finnäset. Vart ska djuren ta vägen.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Helt barockt. Detta är inte utveckling utan avveckling. Om alla ska bo strandnära och kanske alla vill ha båt. Detta är stor påverkan på djur och natur. Hur påverkas fisken?

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Om man ska bygga på Långa landet kommer trafiken att förtäras och den är redan tättrafikerad. Långt till stora vägen.

Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?

Har redan svarat på ovanstående. Anser att politikerna redan är fel ute.

Noteras.

I en fördjupad översiktsplan görs många avvägningar mellan olika intressen. Underlaget kommer att kompletteras med gröna och blå stråk i samband med förslag till bebyggelseutveckling.

Noteras

Noteras

Noteras

Noteras

<p><i>Fråga 1: Torsång</i> Bor på Långa Landet och anser att planen ej är hållbar utifrån miljötänk</p> <p><i>Fråga 5: Torsång</i> Eftersom Finnäset redan är exploateras tycker jag Långa Landet bör undantas med hänsyn till djur och natur och belastning av vägnät</p> <p>2021-11-11 <i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i> Långlandet och Finnäset har inte kommunalt vatten och avlopp.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Finnäset och Långlandet är utpekad i kommunens VA-plan.</i></p>
<p>Tommy Albinsson, 2021-10-27 Vattenskoterförordningen skapar ett otydligt rättsläge. Vattenskoterförordningen reglerar var du får köra vattenskoter: I allmänna farleder samt i områden där länsstyrelserna beslutat. Sjölagen och sjötrafikförordningen reglerar hur du får köra rent generellt. Vattenskoterförordningen står i strid med EU-rättens krav på fri rörlighet. Därför har Kustbevakningen i samråd med Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten beslutat att tills vidare inte rapportera vattenskoterförare för brott mot vattenskoterförordningen. Att tro på någon form av efterlevnad kring bogsering av vattenskotrar till tänkt brukandeområde är nog optimistiskt.</p> <p>Vid den fördjupande översiktsplanmötet nämndes hastighetsbegränsningar, vänligen utveckla hur man tänker där.</p>	<p><i>Länsstyrelsen har ansvaret för hastighetsföreskrifter på vattenområdet, nya föreskrifter är antagna 2022. De vattenskoterområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.</i></p>
<p>Simon Granér, 2021-10-27 <i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Jag anser att Falun och Borlänge bör sträva efter att utvecklas som separata städer och inte följa någon gammal plan på att bygga ihop dem till en stad.</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och</i></p>	<p><i>Många invånare pendlar mellan Falun och Borlänge varför det är relevant att städerna byggs ut mot varandra. Målsättningen är dock att bygga städerna mot varandra, inte att bygga ihop dem, detta förtydligas i texten. En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade</i></p>

besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Jag tycker att vi ska värna om det marker vi har kvar runt Runn och inte sträva efter att bebygga strandlinjen mer än vad den redan är.

Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?

Att vilja bygga ett stort bostadsområde precis vid byarna Tomnäs, Kyna och Storsund är ju helt befängt. Att vilja bygga på Oberget och förstöra den landsbygdsmiljö som är i alla småbyar runt Ornäs tycker jag är förkastligt. Att sedan hävda att man gör detta för att få människor närmare naturen är ju absurt.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Det är redan så pass bebyggt längs strandlinjen längs Runn att man borde värna om det som är orört.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligande av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Inte läst förtydligandet

bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvens beskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Generellt så är planeringsinriktningen att bygga sjönära men inte strandnära. Några undantag finns i mindre områden som utpekats som LIS-områden som i huvudsak finns inom redan ianspråktagen mark.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Att skydda Oberget

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Bebyggelse skall anpassas efter landskapet

Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.

När byarna Tomnäs, Kyna och Storsund anses vara av riksintresse på grund av sin kulturmiljö, känns det otroligt konstigt att kommunen vill bygga ett enormt bostadsområde kant i kant med de byarna och på så sätt förstöra denna miljö.

Fråga 1: Ornäs

Tycker att man verkligen skall värna om den natur vi har kvar runt Ornäs och småbyarna runt Ornäs.

Fråga 2: Ornäs

Vansinne, när det anses vara kulturarvmiljö av riksintresse kan jag inte förstå hur kommunen ens funderar på att bygga sönder den miljön.

Fråga 3: Ornäs

Oberget

Fråga 5: Ornäs

Jag håller på och bygger ett hus i Tomnäs, just i Tomnäs och inte i Lilla Källviken i Falun. Det gör jag för att vi inte vill bo på våra grannar, inte vill ha det ständiga sorlet av trafik och förortens ständiga surrande. Nu vill kommunen förstöra den miljön, miljön som när vi sökte bygglov beskrevs som kulturarvmiljö av riksintresse. Kraven för att bygga i denna miljö var bland annat att man byggde i en gammal stil med riktigt lertegel och målar med huset med slamfärg. Allt för att kulturarvmiljön skall behållas. Att nu kommunpolitikerna gör sitt bästa för att förstöra denna miljö tycker jag är förjävligt.

Delar av Oberget kommer att pekas ut som framtida naturreservat.

Noteras.

Anpassning till riksintresse för kulturmiljö ska alltid prövas.

De områden som är utpekade för bebyggelse ligger utanför riksintresseområdet för kulturmiljö, men anpassning bör ske till befintlig bebyggelse.

Inom riksintresse för kulturmiljö måste anpassning ske, men även i angränsande områden ska kulturmiljön värnas. I kommande skede görs en mer detaljerad analys av hur en sådan anpassning ska se ut. Det pågår även arbete med ett kulturmiljöprogram som kommer att ange riktlinjer för hur ny bebyggelse kan anpassas till kulturmiljöer.

Noteras

Noteras

<p>Niclas Granér, 2021-11-04 Förslag att även ha ett fysisk träff den 17 november, Många i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund är äldre och har svårt med ett digitalt möte och vårt Internet fungera dåligt pga gamla kopparledningar. Känns jätteviktigt att verkligen nå ut till de berörda i alla byar som påverkas.</p>	<p><i>Fysiskt möte genomfördes i Torsångs skola i december 2021.</i></p>
<p>Emma Svanberg, 2021-11-08 Jag, tillsammans med min familj, äger mark utanför Kyna längs med kanten av Runn. Jag är inte intresserad av att sälja min mark inom de närmsta 20 åren, och är heller inte intresserad av att bebygga den.</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p>
<p>Annelie Olofsson, Roger Olofsson, 2021-11-09 <i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Att flytta järnvägen från tätbebyggelse är nog klokt, det tror vi på sikt är en vettig plan.</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i> Vi är helt emot planerad bebyggelse nära Tallbacksvägen i Kyna. Vi äger fastigheter i Kyna och önskar inte att det byggs på nära håll. Ser ut som att åkern nära oss på norra sidan ligger i planering för bebyggelse i framtiden. Det är vi helt emot. Låt jordbruksmark vara orörd. Vi har haft får där för ngt år sedan och kommer ha det igen om något år. Om det byggs för tätt blir det svårt med djurhållning i framtiden. Om nya hus hamnar längre bort så man inte ser dem så är det helt ok.</p> <p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i> Viktigt det finns stränder och badplatser för alla, att allmänheten inte förvägras möjlighet att bada eller båtlivet. Men annars har vi inget emot det i princip</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen. Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvens beskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar</i></p>

<p>Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet? Är HELT emot att man bygger på jordbruksmark.</p> <p>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig? Viktigt spara sammanhållna skogsområden och gammal skog trots ökad bebyggelse</p> <p>Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du? Ja det är viktigt. Inte bygga för tätt. Inte för många hus på för lite yta. Tycker nya bostadsområdet i Källviken är ett skräckexempel på för många hus på för liten yta.</p> <p>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla? Cykelvägen till Falun = Runnleden, vore toppen om underlaget blev planare. Cyklar ofta till jobbet i Falun från Kyna men ofta gropigt o lerigt och onödigt tungt pga många gropar i vägbanan</p> <p>Fråga 1: Ornäs Bor i Kyna; viktigt få behålla känslan att man bor på landet. Vill inte ha nybyggda hus tätt inpå. Bygg istället närmare riksvägen så störs ingen.</p> <p>Fråga 2: Ornäs Kyna, varför bygga så tätt inpå?? Finns massor av skog o plats att bygga närmare riksvägen, på andra sidan Oberget. Helt emot mer hus i närheten.</p> <p>Fråga 3: Ornäs Kyna; gammal fin skog och jordbruksmark viktigt att den bevaras. Att bilden av landsbygden som kulturlandskap blir kvar. Inte bygga för nära= ej inom synhåll, till redan befintlig bebyggelse</p>	<p><i>förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet. I FÖP Runn föreslås flera platser där badplatser kan utvecklas. Se bland annat områdesrekommendation Väster om Runn.</i></p> <p>Noteras.</p> <p><i>I kapitlet om Natur och friluftsliv, ekosystemtjänster redogörs för de viktiga gröna stråk som finns vars syfte är att skapa en sammanhängande grönstruktur.</i></p> <p><i>I kapitlet att anpassa till platsen beskrivs till exempel tomtstorlekar som bör vara större på landsbygden än i tätorten.</i></p> <p><i>Synpunkten lämnas vidare till de som arbetar med cykelleden Runn Runt i respektive kommun.</i></p> <p><i>Förslaget omarbetas till kommande version. Utbredningen av de nya områdena på västra sidan flyttas lägre norr ut så att det framgår att de eventuellt nya bostadsområdena inte ligger dikt an den befintliga bebyggelsestrukturen. Enstaka kompletteringar kan förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet</i></p> <p><i>Kommunerna behöver hitta flera platser där bostadsbebyggelse kan uppföras. Inom riksintresse för kulturmiljö måste anpassning ske, men även i angränsande områden ska</i></p>
---	--

<p><i>Fråga 4: Ornäs</i></p> <p>Vore bra med cykelväg från Kyna/Storsund till Ornäs. Skulle underlätta för trafiksäkerheten och lättare ta cykeln till Ornäs</p>	<p><i>kulturmiljön värnas. I kommande skede görs en mer detaljerad analys av hur en sådan anpassning ska se ut. Det pågår även arbete med ett kulturmiljöprogram som kommer att ange riktlinjer för hur ny bebyggelse kan anpassas till kulturmiljöer. Förslaget omfattar de områden som ligger inom planområdesgränsen för fördjupad översiktsplan för Runn. I områden utanför gäller översiktsplan FalunBorlänge.</i></p> <p><i>I kapitlet om Ekosystemtjänster redogörs hur viktiga gröna stråk ska tillgodoses och dess syfte är att skapa en sammanhängande grönstruktur.</i></p> <p><i>Vägen mellan Storsund och Ornäs är en statlig väg. Kommunen arbetar bland annat med att förbättra cykelmöjligheten längs Tomnäsvägen in till Ornäs i arbetet med planprogrammet Oberget.</i></p>
<p>Elisabeth Melkersson, 2021-11-15</p> <p>Synpunkter mot förslag till naturvårdsreservat på gravfältet och strandkanten på Burgrevegården 2:2. Att göra ett naturvårdsreservat på gravfältet och efter strandlinjen kommer att få förödande konsekvenser för det rika fågel-djurlivet som har sin frizon på platsen. I dag finns olika arter av hackspett, fiskgjuse och rovfåglar som vistas oftast på platsen. Efter strandkanten mot viken vistas en gråhäger vår och höst, i 30 år tid. Kulturmiljön kommer att försämrans av ett ökat besöksantal. Gravfälten kan nås även idag. Vill ej sälja marken.</p>	<p><i>Naturreservat regleras ofta med föreskrifter vars syfte är att skydda växt- och djurliv.</i></p>
<p>Lisa Eriksson, Hans Eriksson, namnlista med 43 underskrifter boende Finnäset och Dalvik, 2021-11-15</p> <p><u>Inledning</u></p> <p>Initiativet av ett samarbete mellan kommunerna ses väldigt positivt då sjön Runn är en del av båda kommunerna och ett samarbete nödvändigt. Sjön används för rekreation och naturupplevelser av boende i båda kommunerna året runt och ett gemensamt arbete kring detta ses som väldigt positivt. Synpunkterna i detta dokument kommer endast att omfatta förslagen avseende Finnäset och Långlandet i Borlänge kommun</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

Bakgrund

Den 8 augusti 1955 avslutades och protokollfördes förrättningen om avstyckning av Sunnanö 2:1 som då bildade Finnäset.

Lantmäteriet D.-nr 98/55. De fastigheter som jag idag äger på Finnäset, ingick då i förrättningen. Till fastigheten ingick rätt "för bad, som båtplats och dylikt använda de på kartan med litt. a och b betecknade områdena av stamfastigheten" Området avstyckades för "sportstugeändamål". Avsikten med området var då att detta skulle vara en plats för rekreation, avkoppling, naturupplevelser m.m.

Syfte

Syftet med denna skrivelse är att förmå beslutande att inse att förslaget står i strid mot den första avstyckningens syften samt att man med förslaget ruinerar en mängd olika idag boendes möjlighet att utöva sina intressen.

Under årens gång har området utvecklats från "sportstugeområde" till att bli ett övervägande permanentboende, dock finns ett flertal fastigheter för fritidsboenden kvar.

Permanentboendet på Finnäset är ändock ett val att inte välja att bo i en tätort/villaområde. Att bo här ute på Finnäset är ett val med drygt två km till närmaste busshållplats och med en turtäthet som är oerhört gles. Detta innebär för barnfamiljer att ha ett oerhört stort engagemang i transporter för olika fritidsaktiviteter, skola m.m. Den väg vi har ut hit, från Lv 800, har idag inte tillräcklig bärighet för den trafik som är idag. Valet är att man vill bo enskilt och nära naturen, skapa sig en idyll och inte att bo i tätort.

Jordbruks och skogslandskapets användning idag och följer av ett genomförande av den fördjupade översiktsplanen för Runn

Ridsport

Inom området samt närliggande områden finns ett stort antal hästgårdar. Det föreslagna området inklusive vägar används idag för ridning. Detta kommer helt att försvinna på grund av förslagen i planen.

Barn och natur

Här finns idag ett område för barn att utöva naturaktiviteter, leka och bygga kojor och det är flitigt använt. Området används också för

Noteras.

Det finns beskrivningar av olika markanvändnings kategorier, exempelvis kan en mindre del natur och friluftsområden ingå i markanvändning landsbygd eller i tätort. Det betyder inte att markanvändningen förändras helt och hållet, utan prövningen sker i efterföljande processer, där man på en mer detaljerad nivå utreder vilka grönastråk och skyddsavstånd och funktioner som behöver inrymmas.

Noteras.

På östra sidan av Finnäset bevaras ett stort stråk för allmänhetens tillgänglighet. Antalet tillkommande fastigheter kommer att anpassas till platsens förutsättningar.

Vid exploatering kan det ibland innebära att gröna stråk och naturmiljöer tas i anspråk. Avvägningar görs mellan olika intressen och som i

mindre utflykter och picnics av barnfamiljer. Hundaktiviteter förekommer i omfattande mängd. Även vintertid används sjön för skoter, skid- och skridskoåkning, skärmflyg, fiske m.m..

Sjöliv

Fasighetsägare med sjötomt eller tillgång till de så kallade "allmänningar" som finns har idag en oerhört fantastisk tillgång till sjön Runn och dess fantastiska naturliv. Detta gäller både sommar och vintertid. Områdena runt Finnäsudden är flitigt använda för tillfälliga övernattningar med båt för rekreation och bad. En hel del fiske har under senare år utökats och det förekommer både troling och gäddfiske i vikarna. Runns södra fiskevårdsområde har under många år arbetat för att stödja fisket i Runn.

Idag bedrivs fiske efter både gös och kräftor i sjön, förutom de vanliga arterna abborre och gädda m.m. Om en tätort skulle etableras enligt översiktsplanen skulle detta innebära ett stort intrång i naturen för att skapa tillgång till vattnet med badstränder och bryggor. Detta innebär en fara för miljön då det gäller det marina livet såsom fiskar och kräftor. Det kommer att rasera årtiondens arbete för att bygga upp dagens miljö.

Vilt och jakt

Det tilltänkta och föreslagna exploaterade området har idag ett stort intresse för många boende i området när det gäller vilt och viltvård. Det bedrivs idag jakt på både högvilt samt småvilt. I området finns älg, rådjur, lo, bäver, hare, räv, grävling samt en mängd skogsfågel såsom fasan ringduva m.m.

Även varg har setts i området. Rovfågel finns i stor utsträckning och fiskgjuse tillhör vardagen men även besök av kungsörn och havsörn är inte ovanliga. Sjöfågel finns i mängd såsom änder, lom, skrakar och knipor.

Jordbruk

Ett syfte med översiktsplanen är att inte ianspråkta jordbruksmark. Dock har man i planen valt att ta in åkermark belägen direkt söder om en fastighet i Finnäset för exploatering. Sådan mark är av stor betydelse för djurhållning då marken används för vall. En frågeställning finns om man överhuvudtaget

det här fallet tittar man på möjligheten för djur och växter att kunna röra sig och leva i de närområden som finns kvar.

Sammanfattande svar av resterande synpunkter

Syftet med LIS-området på östra sidan är utpekat för att bevara allmänhets tillgänglighet till rekreation och friluftsliv.

I ett kommande detaljplanearbete kommer frågan kring vägen till området att utredas mer detaljerat för att klargöra vilka åtgärder som behövs för att vägen ska få tillräcklig standard samt hur rättigheterna kring detta ska hanteras.

Noteras.

Nämnd fastighet kommer inte att beröras av ny bebyggelse.

har kontaktat de markägare som bedriver jord och skogsbruk i området.

Kommunikationer

Vår väg som från början är en åkerväg. Inget bärlager finns och en mängd försök har gjorts för att göra vägen farbar, fyllning och duk m.m. då ingen botten finns, Vägen idag har inte kapacitet att hantera den trafik som är idag och skulle inte klara av ytterligare trafik. Således krävs en ny väg och varför jordbruksmark måste ianspråktagas.

Vatten och avlopp

Finnäset har under alla år saknat kommunalt vatten och avlopp varför samtliga fastigheter har torrdass eller enskilt avlopp i form av infiltration, tank eller minireningsverk. Borrade brunnar tillhör eller delas mellan fastigheterna. Vad händer om den fördjupade översiktsplanens intentioner blir verklighet? Blir det då en tvångsanslutning till kommunalt vatten och avlopp med stora avgifter för fastighetsägarna som följd? I dag har vi ett väl fungerande system för vatten och avlopp och det vore förödande för miljön att inte fortsätta att använda detta.

Våtmarker

Inom det utpekade området finns våtmarker. Denna typ av marker har nationellt belyst som viktiga att bevara med hänsyn till naturens koldioxidutsläpp. Oerhört många initiativ finns för att återskapa våtmarker i ett miljöintresse. Att torrlägga och bebygga dessa vore förödande ur ett miljöperspektiv.

Idyll

Bevara vår idyll. Min fastighet har under mina år nyttjas av tre generationer och tanken är att kommande generationer också ska nyttja den. Den har skapats av mina farföräldrar, far och mor och jag själv. "Mitt barn och barnbarn har önskat att få fortsätta att få leva i denna idyll, ibland kallad "barnens ö".-Med det aktuella förslaget kommer detta att inte vara möjligt då vi kommer att hamna i en tätort.

Min synpunkt till denna fördjupade översiktsplan är att i den del som berör Finnäset inte ska genomföras.

Noteras.

Finnäset finns med i Borlänge kommuns utbyggnadsplan till VA-planen som ett prioriterat område för utbyggnad. Vid en utbyggnad kommer samtliga fastigheter att anslutas till avloppssystemet.

Noteras

Noteras

Noteras

Roger Olofsson, 2021-11-17

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Det är en bra idé med flytt av järnvägen.

Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?

Ja, inte bygga inom synhåll för boenden i Kyna, Storsund och Tomnäs. Ingen bebyggelse på jordbruksmark eller gammelskog.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Hamnen i Ornäs blir förstörd om den bebyggs. Helt emot bebyggelse där. Också viktigt att allmänheten har tillgång till sjön med bad och båtlivet så onödigt lägga tät bebyggelse nära sjön även i Kyna, Tomnäs och Storsund

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Behålla bykänsla och att bo på landet känsla är viktigast. Inga nya hus inom synhåll. Bygg nära riksvägen så störs ingen.

Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?

Vore bra med cykelväg till Ornäs

Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål? Ja risken är att bebyggelsen blir för tät och att trivseln minskar.

Fråga 1: Västra sidan

Viktigast behålla Bo på landetskänsla, och att det är glest mellan husen. Att få bo nära skog o ha tillgänglighet till sjön

Noteras.

Mer detaljerade kartor kommer att tas fram till granskningen av den fördjupade översiktsplanen där det kommer att framgå att jordbruksmark inte kommer att tas i anspråk för bebyggelse i detta område.

LIS-området för Ornäs hamn kommer att ligga kvar, syftet är att skapa förutsättningar att stärka rekreation och friluftsliv och stärka föreningslivet. Ovanför hamnen pekas möjligheter för att bygga bostäder ut.

Inom riksintresse för kulturmiljö måste anpassning ske, men även i angränsande områden ska kulturmiljön värnas. I kommande skede görs en mer detaljerad analys av hur en sådan anpassning ska se ut. Det pågår även arbete med ett kulturmiljöprogram som kommer att ange riktlinjer för hur ny bebyggelse kan anpassas till kulturmiljöer.

Tomnäsvägen är en statlig väg, arbete med att förbättra framkomligheten för oskyddade trafikanter pågår bland annat inom ramen för planprogrammet Oberget.

Noteras.

Se svar ovan.

<p><i>Fråga 2: Västra sidan</i> Är emot bebyggelse i närhet till redan befintlig bebyggelse. Varför planera för så himla tät bebyggelse? Blir ingen trivsel för ngn att bo för tätt.</p> <p><i>Fråga 3: Västra sidan</i> Viktigt bevara jordbruksmark och skog</p> <p><i>Fråga 4: Västra sidan</i> Cykelväg till Ornäs vore bra</p>	<p><i>Se svar ovan.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Se tidigare svar.</i></p>
<p>Fredrik Gustafsson, 2021-11-17</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Jag tycker det är fel att bygga en ny stadsdel på obebyggd skogsmark, bör bebyggas närmare befintlig stadskärna.</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Nej</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Vart är friluftslivet någonstans när området är fullt utbyggt?? (Ornäs-Kyna-Liljan)</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i> Området mellan Ornäs och Karlsvik är i dag redan väl använt till friluftsliv av närboende, ornäs skolas elever, och folk från borlänge stad!</p> <p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i> Ornäs-Karlsvik-Liljan</p> <p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i></p>	<p><i>Kommunerna behöver hitta flera platser där bostadsbebyggelse kan uppföras både inom och utanför tätorterna.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>I kommande planering av området på västra sidan av Runn kommer kommunerna att förtydliga vilka områden som ska bevaras för rekreation och friluftsliv respektive vilka områden som kan bli aktuella för bebyggelse.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Kommunerna arbetar utifrån frivillighet gällande markförsäljning.</i></p>

<p>För personlig del drabbas mitt skogsbruk inom planlagt område totalt om bebyggelse tillåts.</p> <p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i> Väldigt dålig kommunikation mellan kommun och markägare!</p> <p><i>Fråga 2: Ornäs</i> Mycket negativt</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Ove Arvidsson, Marina Fäldt, Arvid Arvidsson Feldt, Karl Nore Arvidsson Feldt, 2021-11-17 Undertecknad har vissa frågeställningar angående det stora ingreppet på detta naturområde.</p> <p>1. Ni skriver att detta natursköna område lämpar sig för ett jättebostads projekt Efter denna bebyggelse försvinner detta natursköna strövområde. Detta har varit bybornas strövområden, bär/svamp skog långt innan Borlänge fanns på någon karta, ska denna generation vara den som förstör detta. Eftersom Falu gruva utsetts till världsarv, borde även detta område inräknas, då en del av de bergsmän som drev gruvan uppförde sina bostäder och hyttor i dessa byar. De ligger även inom den s.k. fredsmilen.</p> <p>2. Detta är de vilda djurens habitat, människan bör inte på deras bekostnad sprida ut sig utan att tänka på de konsekvenser det får för djur/växt livet. Allt fler arter är hotade, även i Sverige, det känns helt osannolikt att vi människor ska erövra/exploatera denna skog. Detta område är också speciellt för de vilda djuren, de har ingen stans att ta vägen om skogen tas bort och bebyggs, området avgränsas i alla fyra väderstreck, väg, Runn, Ornäs och Liljan(Falun). Om t.ex. byggnationen var placerad på andra sidan riksvägen fanns mycket större områden att röra sig på, för det vilda djurlivet. Och vad säger jägarna, då deras jaktmarker försvinner.</p> <p>3. Den väg som i utredningen kallas Revvägen är sedan slutet av 1400 talet(kanske tidigare) "riksvägen" mellan Falun och Domnarfvet / Stora Tuna/Torsång (anlagd av Måns Nilsson på</p>	<p><i>Det råder inte byggnadsförbud inom världsarvet Falun. Avgränsningen gjordes år 2001 av UNESCO. Världsarvet Falun är ett stort geografiskt område som delas in i områdena gruvan, staden och bergsmansbygden. Utanför centrala Falun finns bergsmansbygden där bergsmännen och deras familjer lät bygga sina hem med trädgårdar. Många av bergsmansgårdarna finns fortfarande kvar men de flesta är privatägda. Även slagghögar, naturområden, dammar, skogsområden och vattendrag ingår i Världsarvet Falun.</i></p> <p><i>Vid ny exploatering kan det ibland innebära att gröna stråk och naturmiljöer tas i anspråk. Avvägningar görs mellan olika intressen och som i det här fallet tittar man på möjligheten för djur att kunna röra sig fritt och växter ska kunna leva i de närområden som finns kvar.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

Aspbo) och bör hellre utforskas än bebyggas med hus.

4. Som jag har förstått vill många människor inte längre bo i stora bostadsområden, utan hellre lagom enskilt, i mindre områden. Bör betänkas nu när vi vet vad en pandemi är och denna lär inte vara den sista.

5. Borlänge har tre stora bostadsområden, Tjärna ängar, Jakobsgårdarna, och Skräddarbacken, där människor bor nära varandra. I dessa områden har också problemen varit och är stora, om man bygger ett nytt stort område, hur har man tänkt sig att inte upprepa dessa misstag? Polisstation och övervakningskameror från början?

6. I Obergets fall, hur har man tänkt sig att människor ska få tillgång till Ösjön? Inga bad eller båtplatser finns att tillgå då det mesta är privat mark, den del av Djupsängsviken som skulle kunna vara aktuell har både väg och järnväg mycket nära. Som det är nu har det inte varit något problem att sjösätta kanoter och mindre båtar, då markägarna varit positivt inställda till detta. Ser dock ett problem om bostadsområdet blir till och hamnar byggs. Runt Runn/Ösjön finns båthamnar, alla är låsta med grindar både infarter och bryggor, detta kommer givetvis också att ske om kommunen anlägger hamnar i ex. Djupsängsviken, då människor vill ha båtarna ifred. Då minskar möjligheten att sjösätta mindre båtar. Dessutom finns under vattenytan gamla lämningar av gammal verksamhet i form av stenbryggor och pålning. Viken är dessutom mycket grund och stenig, p.g.a. vattenhöjningen 1937, då Runn höjdes ca. 1 meter. Mycket muddring måste då ske, vilket vad jag förstår förbjudet, då området är klassat som kulturhistoriskt värdefullt. Se bilder.

7. Borlänge måste expandera skriver Ni, men är det viktigt att bli större och större och större, och varför är det viktigt när många människor flyr storstäder och vi vill bosätta sig i mindre samhällen. Gärna ensligt på landet.

8. Ett stort bostadsområde kommer på sikt att försämra vattenkvaliteten i Ösjön/Runn, då

Trenden i Sverige går mot att de största städerna tappar i befolkning till mindre städer som till exempel Falun och Borlänge.

Kommunen har i översiktsplanen strategier för funktionsblandning i alla delar av tätorterna.

Det finns utpekade målpunkter för att möjliggöra allmänhetens tillgänglighet till Ösjön/Runn, till exempel Talludden, Djupsängsviken och även vid Ornäsloftet.

Det planeras inte någon ny hamn i norra Ösjön. Även fortsättningsvis är Ornäs hamn den primära småbåtshamnen inom Borlänge kommun.

Kommunerna strävar efter att möjliggöra boende så väl för de som vill bo på landsbygden som i tätorter med närhet till service och kommunikationer.

Det ingår i detaljplaneprocessen att hantera bland annat dagvattenhantering, risker och miljöfrågor.

<p>förorenat regnvatten sipprar ner mot sjön, Jämför Vänern, Vättern och Mälaren som på grund av stor bebyggelse nära sjöarna har försämrat sin vattenkvalitet.</p> <p>9. De urgamla byarna Tomnäs, Kyna och Storsund, kommer att förlora sin charm och sina sedan gamla tider promenadstråk, svampställen m.m.</p> <p>10. Den som skrivit om bostadsområdet, tycker att barn kan ha bromsmossen som skidplats/lekplats, mej veterligt fryser denna mosse sällan till, liksom andra mossar, varmed det skulle vara rent farligt att leka där. Dessutom är denna mosse livsviktig för att binda koldioxid, djur och insektsliv. Det levande livet i området.</p> <p>11. Ni skriver att det ska bli Borlänges "Tällberg", med sjöutsikt mot Ösjön, hur mycket skog ska då avverkas om sjön ska synas?</p> <p>12. Jag och min familj har sommarstuga i Kyna sedan 1932, vem vill ha en sommarstuga mitt i en tätort, och erfarenheten av järnvägen är att när SSAB tågen kommer förbi går det inte att prata med varandra normalt, fast stugan ligger ca 700 meter från spåret. En mindre bebyggelse, är ok, men låt den ske med nuvarande invånarnas goda minne.</p> <p>13. Jag vill inte vara delaktig/hågkommen i att vara den generation som undanröjde den "vilda" skogen, för att fler människor ska bo där, på bekostnad av djurlivet.</p> <p>14. I koldioxidens debatt menar man att alla träd/skogar viktig för framtiden och de barn som växer upp, hugg inte ner den. Observera att: I dagsläget har ALLA tillgång till Oberget och skogen runt omkring, om det blir en bebyggelse där stängs de flesta ute från detta vackra område. Detta gäller även för möjligheten att nå de strandnära områdena, för bad och sjösättning. Att bebygga Oberget är detsamma som att bebygga Mellsta. Oberget är Tomnäs/Kyna/Storsunds/Ornäs, "Mellsta".</p>	<p><i>Se tidigare kommentar</i></p> <p><i>Bromsmossen ingår inte i FÖP-Runn som ett utvecklingsområde.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Se kommentar längre upp.</i></p> <p><i>Noteras. En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram till granskningen.</i></p> <p><i>En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram till granskningen.</i></p> <p><i>Ett framtida naturreservat är utpekat vid Oberget, för att skydda skog med höga biologiska värden. Området utgörs i övrigt i huvudsak av produktionsskog.</i></p>
---	---

Ida Svanberg, 2021-11-17

Jag är inte intresserad av att sälja min del av min fastighet de närmaste 20 åren och jag ställer mig inte positivt till ny bebyggelse eller utveckling i närområdet. Naturen, lugnet och stillheten är den viktigaste anledningen till att jag över huvud taget har fastigheten i fråga och skulle det äventyras skulle jag bli mycket illa berörd. Om något behöver utvecklas och göras bättre kan fokus läggas på Faluns och Borlänges stadskärnor istället och vill människor ha tillrättalagda grönområden kan sådana ordnas i stan så kan de som vill besöka skog och mark precis som den är göra det, för vi finns också.

Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?

De närmast Borlänge resp Falun och låta skogen i mitten vara. Det fina med grönområdena mitt emellan är att de är just orörda.

Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?

Vet ej

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Jag vill inte ha ökat antal bostäder, friluftsområden eller besöksnäring i området.

Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?

Västra sidan får gärna lämnas som den är.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Jag tycker att strandskydd och att värna om djur och natur går före.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligande av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Noteras.

Noteras

Noteras

Noteras.

Noteras

Noteras, en miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram.

<p>Vet ej</p> <p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i> Västra sidan.</p> <p><i>Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?</i> Jag vill inte ha någon bebyggelse alls, men om det måste bli någon ska den absolut anpassas efter landskapet.</p> <p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i> Jag äger ingen bil</p> <p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Fina naturvyer och orört landskap, så lite folk som möjligt</p> <p><i>Fråga 11: Vilka obevakade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?</i> Inga jag kan komma på.</p> <p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i> Den fina natur som finns bör skyddas från bebyggelse, natur och skog är varför människor rör sig mot landet.</p> <p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i> Jag tycker inte att det bör bli någon nybebyggelse alls i Ornäs, Torsång eller på västra sidan, anledningen till att de områdena är attraktiva är för att det är lugnt och skönt och naturnära där.</p> <p><i>Fråga 1: Västra sidan</i> Bevara: natur och djurliv.</p> <p><i>Fråga 2: Västra sidan</i> Jag ställer mig inte positivt till den</p> <p><i>Fråga 3: Västra sidan</i> All skog och alla strandnära områden.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Noteras.</p> <p>Noteras.</p> <p>Noteras.</p> <p>Noteras.</p> <p><i>I planförslaget ingår 2 framtida naturreservat, på platser med höga biologiska värden, bland annat ett vid Oberget.</i></p> <p>Noteras.</p> <p>Noteras</p> <p>Noteras</p> <p>Noteras</p>
---	--

<p><i>Fråga 4: Västra sidan</i> Nej</p> <p><i>Fråga 5: Västra sidan</i> Ingen bebyggelse, inget tillrättalagt friluftsområde, inga nya verksamheter</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Anonym 2, 2021-11-17</p> <p><i>Fråga 3: Torsång</i> Uvbergsviken, badet. Även motionsspåret mellan badet och idrottsplanen</p> <p><i>Fråga 4: Torsång</i> Förbi Torsångs café och vidare mot sunnanö. Även från bron på Tylla-sidan vidare mot Berg</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Bo Bjurman 2021-11-19</p> <p>Jag vill inte ha byggnader i Uvbergsviken och vid giraffberget. Jag vill att Scoutstugeområdet Uvbergsviken Giraffberget, Hagudden blir förvaltad som ett friluftsområde, dedikerat för aktiviteter och bad med P-platser för fordon, samt någon Ställplats för husbil.</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Oberget samt Storsund</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Ja, delvis</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Jag tror att det inte alltid skall vara nära vattnet, en järnväg skall också kunna vara en energieffektiv transportväg för persontrafik genom bebyggda områden.</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i> Uvbergsviken med Hagudden bör vara dedikerad för friluftsliv och bad. Med P-platser</p>	<p><i>Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat tas förslaget att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/restaurangverksamhet som möjlighet. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdes-rekommendation Torsång. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat tas förslaget</i></p>

och Ställplatser. Ornäs IP och friluftsområde bör vara en öppen plats intill hamnen för att allmänheten från hela Borlänge skall kunna njuta av utsikt och förströelse över Ösjön, Här utnyttjas området även för loppmarknad, aprilfirande, Ornäsdagen, Fisketävlingar, Parkering för sjöliv och båttransporter.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Detta kan innefatta även privatägd mark om så önskas av markägaren, särskilt Droftvärnsområdet i Storsund.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Bygg ej på Jordbruksmark av god kvalite

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Torsång med Uvbergsviken och Hagudden ner till Torsångs IP, och Torsångs gammelgård. Ornäs IP och friluftsområde samt Ornäs Båthamn och Ornässtugan.

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Inte för nära störande vägar. Kan vara högre byggnader på lämpliga ställen för utsikt och fler bostäder.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Nära till friluftsområden och bad, samt samlingslokaler och serviceaffärer.

att bygga bostäder och förskola bort från Uvbergsviken. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/restaurang-verksamhet som möjlighet. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdesrekommendation Torsång.

Det finns ett planuppdrag gällande byggande av bostäder vid fotbollsplanen ovan Ornäs hamn. En av få platser i Ornäs där det finns möjlighet att förtäta med bostäder. Området närmast hamnen är primärt för allmänheten.

LIS-områdena är utpekade både på kommunal och privatägdmark. Storsund är inte lämplig för bostadsbebyggelse dels på grund av Trafikverket anläggning och verksamhet. Men även för att det är en viktig målpunkt för det rörliga friluftslivet, med dess koppling till reservatsöarna.

Förslaget följer miljöbalken.

Noteras.

Riskbedömning ingår alltid i planprocessen, som exempelvis bullerpåverkan. I detaljplanerade områden kan det där det är lämpligt byggas högre byggnader. Funktionsblandning eftersträvas inom alla delar av kommunen.

Noteras.

<p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Bra cykelstråk i plan terräng. Bättre organiserad kollektivtrafik med korsande linjer och hållplats där folk bor och verkar.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 11: Vilka obevakade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?</i> Samtliga stäng de som är farliga.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i> Ja, Miljö, och boendemiljö, koncentrerade trafikområden som blir störande.</p>	<p><i>Miljökonsekvensbeskrivning tas fram till granskningskedet.</i></p>
<p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i> Det borde ha varit ett öppet dokument innan pennan satt på kartan, samråd för verkan!</p>	<p><i>Innan samrådsförslaget togs fram genomfördes ett flertal dialogmöten exempelvis med allmänhet, föreningsliv. Det förekom även flera politiska dialoger där alla partier var representerade, både i Falun och Borlänge.</i></p>
<p><i>Fråga 1: Ornäs</i> Ornäs IP, friluftsområde, båthamn, förbud mot tung trafik, låg hastighet.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Fråga 1: Torsång</i> Uvbergsviken, Hagudden, Torsångs IP och Hembygdsgård, Äldreboende, lokal vårdcentral samt närbutik.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Fråga 2: Ornäs</i> Helt fel, över 1000 personer har skrivit på protestlistor mot att bebygga Ornäs IP.</p>	<p><i>Noteras. Arbete med detaljplan pågår.</i></p>
<p><i>Fråga 2: Torsång</i> Delvis fel, bygg inget i Uvbergsviken och på Giraffberget, Laga kraft miljödom utkunnad för området.</p>	<p><i>Bostadsplaner och utredningsområde förskola tas bort från Uvbergsviken.</i></p>
<p><i>3) Finns det naturområden på din ort som borde bevaras eller tas särskild hänsyn till?</i> Flertalet våtmarksområden och odlingsmark.</p>	<p><i>Våtmarker undantas från bebyggelse, odlingsmark tas endast i anspråk om det uppfyller miljöbalkens krav.</i></p>

<p><i>Fråga 3: Ornäs</i> Odlingsmark och våtmark</p> <p><i>Fråga 3: Torsång</i> Odlingsmark och våtmark</p> <p><i>Fråga 4: Torsång</i> Cykelväg från skolan</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Hur Borlänge kommun prioriterar cykelvägar kommer att hanteras i handlingsplan för cykel.</i></p>
<p>Peter Zikic Söderlund, Christina Söderlund, 2021-11-20</p> <p><i>FÖP Runn, Yttrande avseende Slätberget i Vika</i> Vi är ägare till fastigheter i Vika Kyrkby. I förslaget till FÖP Runn är just dessa fastigheter markerade som framtida bostadsområde och detta område på Slätberget är även omnämnt i områdesrekommendationerna som ett område för bostadsbebyggelse med upp till 10 tomter. Som ägare till dessa fastigheter motsätter vi oss bestämt att de planeras för bostadsbebyggelse.</p> <p><i>Bakgrund</i> Dessa markområden har ägts av släkten i över 100 år, så vi har starka band till Slätberget. Vi och tidigare vår far har i många år strävat efter att här försiktigt vårda skogen. Inom en mindre sank del i norr har vi nyligen avverkat en ensidig granplantering och tagit fram en tidigare björkskog som vi nu kompletterat med nyplantering av björk där vi även låter andra lövträd komma fram. Själva höjdpunkt på Slätberget präglas till större delen av en gammal tallskog. Inom det lägre området i sydöstra delen är skogen av mer urskogskaraktär med ett mycket blandat trädbestånd. De skogsexperter vi anlitat karakteriserar detta som en intressant nyckelbiotop. Därför har vi där låtit naturen sköta sig själv i detta delvis sank område, vi har endast gallrat försiktigt i kanten av detta område. Det aktuella markområdet är inte så stort, endast ca 5 ha, men har trots detta alltså en varierande skog av äldre karaktär med höga naturvärden och stor artrikedom som man inte ofta ser i modernt skogsbruk. Området är därför till stor glädje för rekreation både för oss och för kringboende. På fastigheten finns ett vinterbonat timmerhus inom en röjd tomtmark som vi använder som fritidshus. Detta hus byggdes på 1980-talet av vår pappa.</p>	<p><i>Inför granskningskedet av den fördjupade översiktsplanen har området vid Slätberget justerats och en större del av det aktuella området har utgått. En fördjupad översiktsplan är inte juridiskt bindande, utan visar på en inriktning för hur kommunen vill att mark används. I Vika finns ett behov av att hitta mark för bostadsbebyggelse, och områden som pekas ut bedöms vara lämpliga ur aspekter så som närhet till annan bebyggelse, attraktivitet, möjlighet till säkra skolvägar med mera. Kommunerna arbetar utifrån frivillighet gällande markförsäljning.</i></p>

Beskrivningen i förslaget till FÖP stämmer inte
I områdesrekommendationen påstås att "Området ligger högt och möjlighet till utblickar över Vikasjön". Detta stämmer inte. Förutom vår egen tomtmark ligger endast en mycket liten del av området som föreslås för ny tätort i lutning mot Vikasjön och där ligger andra fastigheter med fritidshus och permanentbostäder som barriär mot sjön. Större delen ligger i lutning åt norr och öster, alltså i motsatt riktning mot sjön, och därutöver ligger stora delar i sänkor utan egentlig utsikt åt något håll. Området är därmed även direkt olämpligt för bostadsbebyggelse på det sätt som redovisas.

Övrig tätortsmarkering i markutnyttjandekartan
Området mellan det ovan nämnda området och Vikasjön, har markerats som "tätort, oförändrad". Området som vi markerat med blå streckad begränsningslinje i bilagan kan dock inte betraktas som nuvarande tätort, vår mark och våra grannars mark här är endast mycket glest bebyggd av fritidshus inom åtskiljande skog. Detta område bör vara "Landsbygd".

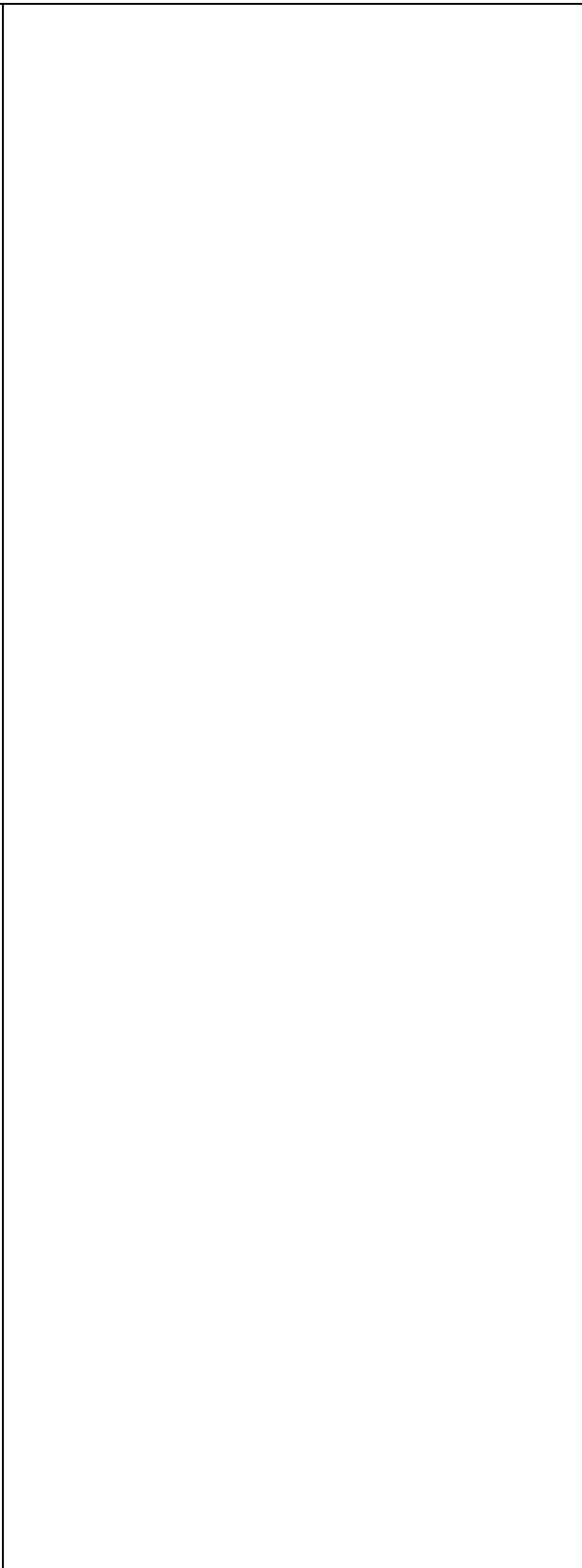
Slutsats, yrkande

Med bakgrund av det som nämnts ovan har vi inget intresse av att vår mark på Slätberget skall användas till ny bebyggelse. Vi vill att den fortsatt skall vara ett bevarat skogsområde med äldre skogskaraktär med hög artrikedom och som sådant kunna användas som rekreation för oss och kringboende. Vi avser alltså inte att sälja av mark för bostadsändamål och motsätter oss helt att marken planeras för detta. Vi kräver att markeringen för framtida bostadsområde på vår mark tas bort ur planen och i stället markeras som "Landsbygd" samt att motsvarande text tas bort ur områdesbeskrivningen. Se bilaga. Vi kräver även att det område vi markerat med blå streckad linje i bilagan, ändras från "tätort, oförändrad" till att stämma med dagens förhållande, dvs "landsbygd, oförändrad".

Till yttranden bifogas kartbilaga

Lars Theodorsson, 2021-11-22

Jag är ägare till en fastighet vilken gränsar till det område som i mitt tycke på felaktiga grunder pekats ut som lämpligt för bostadsbebyggelse. Fastigheten, som är en

Inför granskningsskedet av den fördjupade översiktsplanen har området vid Slätberget justerats. En fördjupad översiktsplan är inte juridiskt bindande, utan visar på en inriktning för

<p>huvudsakligen skogsklädd fritidsfastighet, har funnits i min släkt sedan 30-talet och tjänar, tillsammans med grannfastigheterna, som den fasta punkt i Dalarna som vi ofta återvänder till. Jag har inget intresse av att min fritidsfastighet eller områden runt denna omvandlas till villaområde och kommer att med alla till buds stående medel motverka en sådan utveckling.</p> <p>Jag har tagit del av Peter Zikic Söderlunds och Kristina Söderlunds yttrande avseende grannfastigheten, vilket jag anser ger en mycket god bild av förhållandena, och yrkar även jag på att min fastighet inte ska betecknas som "tätort" utan med den för de faktiska förhållandena passande beteckningen "landsbygd".</p>	<p><i>hur kommunen vill att mark används. I Vika finns ett behov av att hitta mark för bostadsbebyggelse, och områden som pekas ut bedöms vara lämpliga ur aspekter så som närhet till annan bebyggelse, attraktivitet, möjlighet till säkra skolvägar med mera. Kommunerna arbetar utifrån frivillighet gällande markförsäljning.</i></p> <p><i>Eftersom en översiktsplan är just översiktlig är avgränsningen mellan två olika markanvändningar aldrig helt definitiv. I området runt Slätberget och Furustrand är avgränsningen gjord dels utifrån hur tätt bebyggelsen ligger, och dels utifrån hur nära det är till tät bebyggelse. Igen ändring görs i avgränsningar för pågående markanvändning.</i></p>
<p>Kristina Alsegård, 2021-11-22</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i></p> <p>I första hand de redan exploaterade. Men också se till att det finns mängder med skog/rekreatiomsområden nära alla, var de än bor. Finns ingen forskning som visar att det är skadligt med grönområden för människan.</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i></p> <p>Nej</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i></p> <p>Nej, jag tillhör de som tycker att det räcker med den som är. Om järnvägen flyttas, kommer inte stränderna att vara tillgängliga för oss ändå, utan för bostäder. Jag anser att all strandnära mark ska vara tillgänglig för alla. Inga bostäder som förstör tillgängligheten för allmänheten. minst påverkan på naturen är där järnvägen är nu.</p> <p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i></p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Syftet med att göra stranden tillgänglig är att möjliggöra för fler att nå vattnet genom att strandskydd råder längs stranden. Den fördjupade översiktsplanen föreslår inte att strandområdena ska privatiseras.</i></p>

Det är förödande för det som är viktigast för oss alla, naturen. Varför ska ett fåtal få bygga nära vattnet och förstöra tillgängligheten för oss andra. Märklig attityd. Bara pengar det handlar om.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligande av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Det är viktigt med öppna ytor. Låt den fina jorden finnas kvar, snart måste vi ha mer jord för odling, och då är den för alltid borta. Bygg mer på höjden, mindre hus och där det redan är påbörjad byggnation

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Alla! Vattnet ska vara för alla, är det inte det så får de som hindrar dra sig tillbaka/förbjudas. Skogen(trädodlingarna), måste bli fler och mer variationsrika. Runn med omliggande sjöar, gör fler naturreservat av de öar som fortfarande går att använda för oss som inte har stuga/hus där (ett fåtal kvar). Områdena runt Liljan som ej är bebyggt, väldigt litet område södra sidan. I princip hela Ösjön är bebott runt så behåll öarna som reservat. Vikasjön lika som Ösjön, där det inte är bebott är det svårtillgängligt. Runn har senaste åren bebyggt mycket strandnära tomter. Kommer man med kajak är det ett fåtal ställen som är tillgängliga vid strandlinjen. Behåll Uvnässkogen, bygg inget mer. Sätt stopp för fler hus vid Främby Udde

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Självklart! Vad annars.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Använder den så lite jag kan, åker ofta buss.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge innebär att det i vissa fall kan vara möjligt att bygga närmare än 100 meter från stranden. Syftet med att peka ut LIS-områden är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till fria strandområden. Det handlar om att skapa arbetstillfällen eller locka människor att bosätta sig på platsen. Framförallt handlar det om områden som inte ligger i närheten av större tätorter. Villkoret är att byggnationen kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts.

Noteras.

Noteras.

Noteras.

Noteras.

Men snabbare transport dvs inte så långa kringturer för att nå tätbebyggelser. Kanske fler korta turer istället för att slå ihop flera byar vid samma rutt, vilket gör färden in till stan (Falun) väldigt lång.

Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?

Kanske en premie om jag cyklar ett visst antal gånger till stan? Rabatt på cykelreparation.

Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.

Jag är aktiv skridskoåkare samt kajakpaddlare sen -82 i området. När jag började var vattnet rent, stenarna lyste igenom vattnet och var släta och vackra. Idag är vattnet brunt, slemmiga stenar, och knappt något siktdjup. Det har skett en dramatisk förändring. Jag administrerar en sida för kajakpaddlare (över 500 medlemmar) runt Runn och där är mycket, många gånger per säsong inlägg om brist på iläggningsplatser (får ofta göras hos privatpersoner som bor utmed Runn), samt att motortrafiken idag är så aktiv så många väljer att inte paddla under sommarmånaderna på Runn. Bedrövligt. Det är 1. antalet, 2. ljudnivån 3. hänsynslöshet som många motordrivna visar kanotister samt storleken på båtar som finns i vår faktiskt ganska lilla sjö.

Hur Falu och Borlänge kommun kan satsa så stort på div motortrafik på denna sjö är ett mysterium. Då är INTE sjön för alla, utan för ett fåtal. Varför inte VÅGA sätta gränser för motortrafik, våga ha sjöar där vattenskotrar är förbjudna, ett lugnvatten för oss andra (ex St Aspan, Varpan, St Vällan).

Det är också ett fåtal öar som är obebodda, och/eller tillgängliga för icke boende. Säkra upp de öar och den tillgänglighet som fortfarande finns kvar, så kanske vi kan locka tillbaka kajakpaddlar och andra som flytt vår sjö, fr a sommartid.

Fråga 1: Västra sidan

De mycket få ställen som finns kvar strandnära Runn. Nu blir jag beroende av bilåkning för att hitta iläggningsplats för t ex kajak.

Synpunkt om kollektivtrafik tas med för diskussion i båda kommunerna och i dialog med Region Dalarna.

Noteras.

Länsstyrelsen har ansvaret för hastighetsföreskrifter på vattenområdet, nya föreskrifter är antagna 2022.

Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De vattenskotterområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.

Flera av Runns öar är obebodda och är skyddade som naturreservat. En översyn av vilken markanvändning som redovisas för Runns öar görs till granskningsversionen och öar med ingen eller liten bebyggelse redovisas som markanvändningen Natur och friluftsliv.

Noteras.

<p><i>Fråga 1: Ornäs</i> Fotbollsplanen, tillgänglighet vid "kvarnen".</p> <p><i>Fråga 3: Västra sidan</i> Skogen runt och vid Kapellberget Olsbacka/ /Slaggen/Aspeboda är av mkt hög kvalite, förvånande att det inte är "säkrat". *Oerhört många människor vandrar här och detta område är det enda för många av oss i de här byarna.</p> <p><i>Fråga 5: Västra sidan</i> Något måste göras åt alla A-traktorer, Epa bilar etc som numera kör Olsbacka-Vassbo. Många kör i alldeles för hastighet, mobilen i högsta hugg (9/10) och har noll koll på djur och vandrare utmed vägen. Och mååånga är de, ökat markant senaste året. En åsikt av oss boende är också att det kan saltas mindre på vägen.</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Detta område ligger utanför planområdet och hanteras därför inte här.</i></p> <p><i>Detta område ligger utanför planområdet och hanteras därför inte här.</i></p> <p><i>Synpunkten om saltning skickas vidare till Trafikverket som är väghållare för väg 831 mellan Olsbacka och Vassbo.</i></p>
<p>Marit Örjes, Björn Nylén 2021-11-22</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Ja</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Frågan är om den gamla sträckningen kommer att finnas kvar för ev person/pendligstransport mellan städerna efter att ny järnväg byggts?</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i> Ja vi tycker inte åker och hagmarker skall tas i anspråk för bostadsbygge i Hinsnoret.</p> <p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i> Ja vi tycker inte att den obebyggda delen av Bjärmsnäs ger något bra utbyte för friluftslivet som ni föreslår. Vi ser inte att man kan lägga till med båt eller att man skulle åka ut och parkera med bil för att vistas i det området. I dagsläget</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>I den scenarioanalys som gjordes inför samrådsskedet har frågan hanterats. Scenarioanalysen föreslår att banvallen från nuvarande järnväg görs om till ett stråk för kollektivtrafik och/eller snabbcykelspår. Den redovisningen utgår dock ur förslaget eftersom en flytt av järnvägen bedöms ligga utanför den tidsperiod planen fokuserar på.</i></p> <p><i>Områdena som visas som ändrad markanvändning är schematiskt ritade, runt Hinsnoret har de även skett förändringar, vissa delar har utgått ur planområdet då de kommer att hanteras i kommande planering för området mellan Falun och Hinsnoret/Norsbo.</i></p> <p><i>Bjärmsnäs södra del har potential för att vara en tillgång för det rörliga friluftslivet, och skulle kunna erbjuda iläggningsplats för kajaker samt för skridsko. Om städerna ska utvecklas geografiskt mot varandra kan Bjärmsnäs komma att bli en viktig plats för just det rörliga friluftslivet.</i></p>

är det endast boende på Bjärmsnäs som nyttjar den delen i begränsad omfattning. Vi kan istället som markägare av den delen erbjuda tomter i ett sjönära läge.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligande av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

I vårt läge som brukare av den jordbruksmark som är inritad i Hinsnoret är vi inte positiva till detta. Framför allt med tanke på att vi under 8 år jobbat med att röja fram gårdens hagar och ängsmarker till dess forna omfattning. Numer är största delen återställd och nyttjas till våran lammproduktion och hästar. Vi har lagt ner både kraft och pengar i detta arbete och köpt in bidragsrätter för att få med detta i EU stöden från Jordbruksverket. Vi har projekt med att återskapa naturbeten och stängslat med Rovdjursavvisande staket för att kunna ha en större produktion med lamm i framtiden. Vi har däremot andra områden på fastigheten som vi gärna föreslår för bebyggelse. Dels där det redan finns bebyggelse samt ett par nya områden som kan vara lämpliga för bostäder. Vi sänder med några kartbilder där vi markerat in områden som kan nyttjas till nya bostäder i Hinsnoret.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Nuvarande skogsområden och jordbruksmarken. Vilka förutom rekreation används i verksamheten.

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Vi tycker inte att man skall ta jordbruksmark i anspråk. Vi tycker att man skall nyttja mindre områden i anslutning till nuvarande bebyggelse i stället för att ta nya skogsområden i anspråk.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Flera avgångar på befintlig busslinje i området. Så att man kan ta sig till jobbet och hem. Eller att tågen stannar för persontrafikpendling mellan städerna.

Förtydligandet anger under vilka förutsättningar det kan vara möjligt att få bygga på jordbruksmark och när det inte är möjligt, för att underlätta tolkningen av reglerna kring jordbruksmark. Kommunerna arbetar med frivilliga markinköp.

Grundprincipen är att man inte ska ta jordbruksmark i anspråk. Ibland behöver man ändå göra det och då ska ett antal kriterier följas, och kommunerna har förtydligat hur det ska tolkas.

Noteras.

Synpunkt om kollektivtrafik tas med för diskussion i båda kommunerna och i dialog med Region Dalarna.

<p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Vi har bra cykelförbindelse redan idag och sommartid cyklar vi till och från jobbet 1mil. Kylan och halkrisken gör att vi inte ser det som alternativ vintertid. Viktigt att banvallen som vi upplåter för cykel, promenad och ridled idag finns kvar för att slippa tvingas ut i biltrafiken i framtiden.</p> <p><i>Fråga 1: Västra sidan</i> Bevara den åker och skogsmark i Hinsnoret som vi såsom markägare brukar i verksamhet. Utveckla några mindre attraktiva områden för bebyggelse. Företrädesvis i närheten av befintliga vägar och bebyggelse.</p> <p><i>Fråga 2: Västra sidan</i> Ingen bebyggelse på jordbruksmarken i Hinsnoret. Hellre bebyggelse på Bjärmsnäs och av oss andra föreslagna områden på vår fastighet. De skogsområden vi äger behöver finnas kvar för den ökade mängd boende i området. Som friluftsliv hundpromenader, cykel och ridning.</p> <p><i>Fråga 3: Västra sidan</i> Ja på vår mark finns våtmark med stor vattensalamander. För övrigt finns naturminnesmärken.</p> <p><i>Fråga 4: Västra sidan</i> Nej</p> <p><i>Fråga 5: Västra sidan</i> Se bifogade pdf filer i ett separat mail från oss markägare till Norsbo 10:4 med kartbilder där vi ritat in mark för tilltänkta tomter i Hinsnoret.</p> <p>2021-11-23 <i>Inkommen e-post med kartbilagor och en detaljerad beskrivning av önskad utveckling för de områden som kartbilagorna visar.</i></p>	<p><i>Gamla banvallen är en del av cykelleden Runn runt, vilken planeras att finnas kvar i samma sträckning.</i></p> <p><i>Se tidigare kommentar om jordbruksmark</i></p> <p><i>Se tidigare kommentar om jordbruksmark</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>I arbetet med en fördjupad översiktsplan för Runn hålls nivån övergripande. Delar av området som kartorna rör har utgått ur planområdet då de områdena i stället kommer att hanteras i kommande planering för området mellan Falun och Hinsnoret/Norsbo. För området vid Bjärmsnäs har det gjorts en översyn av områdets lämpliga utveckling, LIS-området kommer att justeras och kommer enbart vara till för anläggningar för organiserat friluftsliv.</i></p>
<p>Fortum Sverige AB, 2021-11-23 Vid området Torsång inom Borlänge kommun är LIS-områden utlagda. Fortum vill uppmärksamma kommunen på att vid de tillfällen då höga flöden förekommer finns risk att anläggningar beläggna i eller intill</p>	<p><i>LIS-Centrala Torsång handlar endast om Bostadsbebyggelse för den gamla skolan, som ligger utanför risk för översvämningen. Övriga delar av utvecklingen som föreslås handlar om</i></p>

<p>vattenområdet kan skadas.</p> <p>Kontroll av vattennivåer inom dessa områden behöver göras för att motverka problem som kan uppstå innan tillåtelse till ny byggnation ges. Historiska vattennivåer i området finns dokumenterade.</p>	<p><i>grusparkering, park och allmänplats. Minska andelen hårdgjorda ytor för ökad infiltration.</i></p> <p><i>Delar av gammelgården riskerar att översvämmas, där handlar det om utveckling inom befintlig fastighet. Reducerande riskåtgärder kan behöva vidtas. Se även områdesrekommendationen för Torsång.</i></p>
<p>Naturskyddsföreningen Borlänge 2021-11-23 <u>Hoten mot den biologiska mångfalden</u> <i>Yttrandet inleds med information om hoten mot den biologiska mångfalden.</i></p> <p>Människan är naturens värsta fiende och därmed sin egen. Vi behöver, både för klimatet och den biologiska mångfalden, skydda en allt större del av naturen och det brådskar. Detta innebär att vi tar ställning emot ytterligare onödig exploatering av natur! Att bebygga mera åkermark och nya naturområden måste vi helt undvika. Att värna strandskyddet är också utomordentligt viktigt. Att förtäta bebyggelse på mark som redan är exploaterad är en annan sak. Ombyggnader, renoveringar, energieffektiviseringar och installation av solpaneler kan och ska premieras. Förtätning av bebyggelse innebär också större möjlighet att klara sig utan bil och istället förflytta sig till fots, med cykel och med kollektivtrafik. Att sprida ut bebyggelse enligt översiktsplanen är däremot helt fel väg att gå och strider mot syftet med Borlänges nya miljöplan. Framtida generationer av människor och annat liv kommer att lida av de skador vi åsamkar naturen. Vi måste istället arbeta för att skydda naturen och även återställa skador vi är skyldiga till. I miljöplanen står: Vi ska ha ett miljömässigt hållbart Borlänge, så att vi lämnar över en bra miljö till framtidens generationer.</p> <p>Istället för de planer som presenteras för markanvändning på 0-10 års och 11-20 års sikt bör istället flera och större naturreservat och "kulturresevat" bildas i och kring Runn liksom i övriga delar av kommunerna. Målet enligt EU är 30% formellt skyddad natur och vi menar att det måste vara betydligt mera än 30%! Och det behöver gå snabbt! Bara 3,9% av Borlänge Kommun är formellt skyddad idag. I miljöplanen står: För att vända utarmningen av den</p>	<p><i>Noteras. Planens konsekvenser ska bedömas i en miljökonsekvensbeskrivning.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

biologiska mångfalden behöver mera natur skyddas. Om vi ska skydda mer än 30 % före 2035 så behöver vi snabba på sakerna rejält! Vi försöker nu med Insamlingsstiftelsen Borlänges Naturarv samla in pengar för att på egen hand skydda natur.

Mera specifikt om översiktsplanen

Att bygga en helt ny stadsdel för 20 000 invånare inom 20 år, när de gamla befolkningsprognoserna pekat på en befolkningsökning på högst 8 000 under samma tid verkar helt orimligt och är inte heller önskvärt. Eftersom befolkningen i Borlänge börjat minska under 2020-2021, så kanske nya befolkningsprognoser inte kommer att visa någon befolkningsökning alls. Man skriver i den fördjupade översiktsplanen att syftet är att på sikt ska städerna (Falun och Borlänge) växa samman. Vems idé är det? När har kommunernas väljare bestämt detta?

Vi anser att ytterligare noggrann inventering av flora och fauna behövs i de berörda områdena. Hur urholkas strandskyddet om översiktsplanen blir verklighet? Hur påverkas allmänhetens tillgång till naturen kring Runn? Innebär en sådan utbyggnad ytterligare påfrestningar på själva sjön? Mera båttrafik, vattenskotrar etc? Vilka blir då konsekvenserna för djur och natur i de skyddade områdena i och runt sjön? Vi kräver en ordentlig miljökonsekvensbeskrivning enligt Miljöbalkens 6:e kapitel.

Utifrån ovanstående vill vi tills vidare se detta ske: Beträffande utbyggnad Finnäset, Uvberget, Oberget, Tomnäs, Kyna, Hinsnoret och Bjärmsnäs: Revidera planerna helt!

Ornäs södra: Undvik att bygga skola på åkermark! Det finns rimligen bättre plats mera centralt, om verkligen ny skolbyggnad behövs om Oberget och Tomnäs inte byggs ut.

Utöka förslaget till naturreservat på Oberget!

I samband med detta föreslår vi också byggen av en eller flera tunnlar under "motorvägen" så att viltet återges de naturliga vandringsmöjligheter som förvägrats dem när vägen byggdes. "Ett framtida scenario där järnvägen flyttas, frigör mark för mellan 1200-2000 nya bostäder". Det är inte önskvärt och man nämner inte att den nya sträckningen av järnvägen i så fall utgör ett

Noteras.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Se kommentaren ovan.

Noteras.

Ornäs skola. Skolans verksamhet måste kunna bedrivas rationellt, det kan exempelvis handla om ökat behov av friyta på grund av att byggrätten inom gällande plan maximeras. Även friyta ska planläggas, den ses då i lagens mening som tagen ur produktion.

Noteras, det är Trafikverket som planerar längs de statliga vägarna.

Noteras, en framtida flytt av järnvägen hanteras av Trafikverket, där både allmänheten och

<p>mycket stort nytt ingrepp i naturen. Koldioxidutsläppen för nybyggnation av järnväg utgör för övrigt en stor miljöbelastning, särskilt om tunnlar ska byggas. Om det till sist anses nödvändigt att flytta järnvägen: Undvik Igelmyran, som istället föreslås bli naturreservat.</p> <p>Prästjärn-Torsång: Förslaget om naturreservat tillstyrkes och bör ske snarast! Alternativ: Med troligen minskande invånartal tror vi inte trycket är så stort för att bygga mera bostäder, men i så fall finns det definitivt mera plats i stan, på nedlagd industrimark etc. Även om det skulle komma någon alternativ industri till Kvarnsveden, så finns det ändå stora områden med gamla parkeringar etc, som kan bebyggas. Istället för att lägga resurser på planer för utbyggnad av Borlänge finns det mera angelägna saker att ta itu med. Hur klimatanpassa Borlänge för stigande temperaturer och förändrad nederbörd? Anpassning av dagvattensystemet. Hur värma Borlänge med netto noll växthusgasutsläpp? Hur bevara naturskog inom kommunen som kolsänka och för biologisk mångfald tillsammans med oss, andra frivilligorganisationer och med statliga myndigheter? Hur återställa våtmarker? Hur återställa degraderad mark efter miljöfarlig verksamhet?</p> <p>Vi konstaterar sammanfattningsvis att en stor del av översiktsplanen strider mot andan i Borlänge Kommuns miljöplan. Samtidigt stöder vi de förslag som avser att stärka den gröna infrastrukturen.</p>	<p><i>kommunen kan lyfta specifika synpunkter exempelvis om Igelmyran.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>En översiktsplan handlar om att vikta olika intressen mot varandra, enskilda och allmänna. Planen kommer att miljöbedömmas i en miljökonsekvensbeskrivning.</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Anonym 3, 2021-11-25 Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla? Skapa belysta leder och stråk i trevlig miljö runt hela Runn.</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Fortsätt medborgardialogen och ta in mer information från dialoger med personer som vistas i alla delar runt Runn i alla tider på året. Hur kan vi förbättra "offseason"?</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Den typen av dialoger har genomförts med föreningslivet som verkar kring Runn.</i></p>

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Säkerställ bästa sträckningen inkl. Ytterligare ett spår. Tänk långsiktigt.

Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?

Utöka grönyteområden med mer inslag av rekreation och väl belysta stråk. (Lockar boende och turister) Ersätt fördämningar vid tillflöden med naturligt flöde och förbättra den biologiska mångfalden i hela Runn med dess tillflöden och stora delar av Dalälven. (Biologiska fördelarna är enorma, och de långsiktiga vinsterna på alla områden omätbara)

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Håll den strandnära utvecklingen till rekreation, friluftsliv och till viss del turism men låt bostäder ligga intill, inte för nära och därmed inte strypa flödet av allmänhetens strandnära intressen.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligande av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Jordbruksmarken i Sverige är mycket viktig. Vi måste stötta den svenska odlingen men på ett bra sätt. Vill vi bygga på bra jordbruksmark? Då kanske vi ska bistå med framtagandet av ny bra jordbruksmark på andra håll. Vi ska också se till att inte upplåta odlingsmark ända ner till vattendrag, en buffertzona som förhindrar övergödning måste finnas.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

All natur runt Runn är enastående och bör lyftas fram som det fina område det är. Lyft fram gångstråk, cykelbanor, promenadstigar, platser att besöka, natur att uppleva, knutpunkter för rekreation, fritid, motion. Fler samlingsplatser, vindskydd. Knyt ihop och förbättra belysta stråk.

Det är Trafikverket som planerarar eventuell framtida sträckning av en ny järnväg, flera stråk och korridorer finns med i gamla utredningar från Banverket. Kommunen är en part som kan vara med och komma med inspel. Vid en framtida anläggning handlar det om att bygga dubbelspår för att säkerställa tillräckligt god kapacitet.

Noteras.

Ett av målen med planen är att säkerställa och tillgängliggöra flera målpunkter för det rörliga friluftslivet. Ett annat mål handlar om att möjliggöra bostäder i attraktiva lägen, ett fåtal platser pekas ut som LIS-områden som möjliggör bostäder.

Noteras.

Under kapitel "Bo och leva" finns ett lager som visar dessa platser.

<p>Gynna verksamheterna som finns runt Runn.</p> <p><i>Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?</i> Nära, men inte för nära. Knyt ihop med g/c och park.</p> <p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i> Närliggande småskaligt näringsliv och restauranger. Trevliga belysta miljöer med folk i rörelse.</p> <p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Närliggande småskaligt näringsliv och restauranger. Trevliga belysta miljöer med folk i rörelse.</p> <p><i>Fråga 11: Vilka obehagade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?</i> Tydliggör med linjemålning och bra belysning.</p> <p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i> Målen är otroligt generella. Var en förebild och sätt skarpare mål.</p> <p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i> Är förverkligandet av planen budgeterad och tidsplanerad?</p> <p><i>Fråga 1: Ornäs</i> Bevara och utveckla rekreation, park, leder, stråk, med bättre belysning och förbättrade grönytor. Förbättra den marina miljön genom att ersätta fördämningar med naturligt flöde samt gynna lokal marin verksamhet och stötta för ökad turism.</p> <p><i>Fråga 2: Ornäs</i> Utöka rekreationsområde och parkmiljö, stötta fritidsverksamheten, bygg bostäder nära men inte "för nära" på bekostnad av befintliga intressen.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Ett av målen med planen är att underlätta för besöksnäring och näringslivsutveckling. Ett antal platser pekats ut för att skapa förutsättningar för det småskaliga näringslivet.</i></p> <p><i>Se svar ovan.</i></p> <p><i>Noteras och skickat vidare i organisationen.</i></p> <p><i>Många mål görs mer konkreta i efterföljande processer och i andra kommunala planeringsunderlag, som exempelvis näringslivsstrategi, miljöstrategi, grönplan, trafikstrategi i respektive kommun.</i></p> <p><i>Genomförandetiden för en fördjupad översiktsplan är 20 år. Det är i efterföljande processer genomförandet av planen hanteras. Text prioritering mellan olika aktiviteter och budgetering inom respektive kommun.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
--	--

<p><i>Fråga 3: Ornäs</i> Naturliga flöden är avskilda med fördämningar vilket hindrar den biologiska mångfalden och den naturliga samverkan mellan sjö och våtmark.</p> <p><i>Fråga 4: Ornäs</i> Trafiklinjemålning och bättre belysning kan förbättra tryggheten</p>	<p><i>Hanteras delvis genom planeringsinriktningar under ekosystemtjänster.</i></p> <p><i>Frågan skickad till Stadsmiljö Borlänge kommun</i></p>
<p>Henrik Andersson, 2021-11-25 Jag värnar de allmänna platserna vid vattnet och vill att ni gärna bygger sjönära där folk inte kommer ner till vattnet idag. Jag ser med glädje att ni välkomnar privata initiativ att kunna få bygglov för bostäder sjönära. Jag vill dock inte se några bostäder i Uvbergsviken och de intilliggande Giraffberget. Gör det området till ett permanent rekreationsområde för hela Borlänge med motionsspåren på Hagudden och varför inte en sjönära vandringsled hela vägen ner till Torsångs IP?</p> <p>Jag vill även att ni behåller friluftsområdet och hamnområdet vid Ornäs IP för rekreation och aktiviteter för hela Borlänge. Ordningställ en badplats nedanför Tunabyggens hyreshus och varför inte låta dessa byggas ut med flyglar för nya lägenheter? Gör inga specifika områden för vattenskoteråkning, dessa skall ingå och hanteras i generella regler för landet. Jag ser med stor förväntan fram emot byggandet sjönära så att allmänheten lättare får tillgång till Runn och dess underbara natur. Så glöm inte att lägga in sjönära bilparkeringar, uppställningsplatser för husbilar och i och upptagningsramper för båtar i planen!</p>	<p><i>Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat tas förslaget att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/restaurangverksamhet som möjlighet. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Delar av området föreslås blida ett nytt naturreservat. Läs mer i områdesrekommendationen för Torsång.</i></p> <p><i>Detaljplanearbete pågår för Ornäs hamn, det är en av få platser där bostäder kan byggas i Ornäs centrala delar. Om vad som händer med bad går att läsa i områdesrekommendationen för Ornäs.</i></p> <p><i>I granskningsversionen är områdena för vattenskoteråkning borttagna då möjligheten att reglera dessa är svår.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun föreslås bland annat en större parkering i Centrala Torsång och den vid Uvbergsviken ska den förbättras.</i></p> <p><i>En karta över lläggingsplats för båtar finns med under rubriken service och arbetsplatser, under Bo och leva.</i></p>
<p>Anna Paulsson, Mats Paulsson, 2021-11-25 Undertecknade, ägare till en fastighet i Vika Kyrkby som ligger på Slätberget, har följande synpunkter på Förslag till fördjupad översiktsplan: Fastigheten har ägts av vår familj sedan den förvärvades 1934 av min farfar. Vi använder fortfarande den timrade sommarstuga som byggdes på 30-talet, och har alltsedan dess bevarat områdets karaktär av blandskog och blåbärsris.</p>	<p><i>Inför granskningskedet av den fördjupade översiktsplanen har området vid Slätberget justerats och en större del av området har utgått. En fördjupad översiktsplan är inte juridiskt bindande, utan visar på en inriktning för hur kommunen vill att mark används. I Vika finns ett behov av att hitta mark för bostadsbebyggelse, och områden som pekas ut bedöms vara lämpliga ur aspekter så som närhet till annan bebyggelse, attraktivitet, möjlighet till säkra skolvägar med mera. Kommunerna arbetar utifrån frivillighet gällande markförsäljning.</i></p>

<p>Vi är nu inne på femte generationens barn som varje sommar njuter av att få komma till denna härliga skogsbacke. Granntomterna ägs även de av arvingar till vår farfar.</p> <p>Grannar och andra Vika-bor promenerar över området och är välkomna att fortsätta så.</p> <p>Vi anser att marken här på Slätberget även i fortsättningen ska betecknas som "landsbygd" och inte som "tätort".</p> <p>Vi har ingen avsikt eller önskan att bebyggelsen på vår mark ska utökas. Inte heller vill vi sälja eller exploatera marken.</p> <p>Vi emotsätter oss även att marken i anslutning till vår fastighet bebyggs eller exploateras.</p>	
<p>Ulrika Jansson, 2021-11-29</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i></p> <p>Nej</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i></p> <p>Jag tycker inte att det ekonomiskt försvarbart att flytta den lilla biten järnväg, och inte heller att det är vettigt att de som bor på andra sidan motorvägen ska behöva lämna hus och hem för detta ändamål.</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i></p> <p>Ja, hela Obergsområdet. I den första punkten i översiktsplanen vill ni "stärka natur- och kulturmiljövärden i och kring Runn och tillgängliggöra området för Falu- och Borlängebor samt turister". Ovan nämnda område borde då få finnas kvar av miljö-, natur- och kulturhänsyn. Det är ett område med gammal kulturmark, som inte kommer att fortleva om skogen försvinner, eftersom den är en del av det småskaliga jordbruk som bedrivs i området. Skogen finansierar jordbruket och utan den försvinner den kulturbygd och de öppna landskap ni vill värna om. Ur miljö- och natursynpunkt är exploateringen en katastrof</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Det är Trafikverket som har pekat ut korridoren som ett riksintresse.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den</i></p>

för befintligt djurliv, där de mängder djur, som finns i området idag, ska samsas med 10000 nya invånare på en yta som krymper med minst två tredjedelar och dessutom skärs av totalt av den omdragna järnvägen. Området används idag flitigt på fritiden av byborna i Tomnäs, Kyna och Storsund, samt människor från Ornäs, Borlänge och Falun, för motion i form av promenader, löpning, mountainbikeåkning, orientering, samt jakt, svamp- och bärplockning mm. Hela Obergssområdet fungerar som en lunga mellan Falun och Borlänge. Småskaligheten, landsbygds känslan och charmen med byarna skulle helt försvinna om de omgärdas av ett bostadsområde i form av en ny stadsdel i storleksordningen Rättvik på en mycket liten yta. Att utöka människors möjligheter att utnyttja Runn genom att bo i närheten av sjön känns också lite långsökt - hur ska alla dessa människor få plats i Ornäs båthamn eller för den delen på badplatsen i Kyna? Jag tycker alltså att detta område bör få fortsätta vara den oas det är. Vi som bor här bor här av en anledning, nämligen landsbygds känslan, närheten till skogen och sjön och småskaligheten.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Jag tycker inte att bostäder ska få byggas i direkt anslutning till sjön i dessa områden, utan att strandskyddet ska finnas kvar för att allmänheten ska ha tillgång till dessa områden.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Oberget

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Jag håller med. De nya hus som byggs får gärna smälta in bland övrig bebyggelse. Men det är svårt att få 2000 bostäder att anpassas till landskapet....

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Utökade bussförbindelser från Storsund till Ornäs, fler stopp i Ornäs mellan Falun och Borlänge.

befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvens beskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Noteras

Noteras

Noteras

Synpunkten skickas vidare till kollektivtrafikansvarig inom kommunen.

<p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i></p> <p>En elcykel, då skulle jag cykla till jobbet i Falun då och då.</p>	<p>Noteras</p>
<p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i></p> <p>Ja. Se fråga 4. Det saknas en miljökonsekvensbeskrivning.</p>	<p>Se tidigare svar</p>
<p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i></p> <p>Tas ingen hänsyn alls till familjer som bott och brukat marken i generationer och deras möjligheter att föra detta arv vidare? Eller till oss som valt att bosätta oss utanför stadskärnan just för att vi inte vill bo i ett tättbebyggt område?</p>	<p>Se tidigare svar</p>
<p><i>Fråga 1: Västra sidan</i></p> <p>Natur- och friluftslivet och de kulturella värdena.</p>	<p>Noteras.</p>
<p><i>Fråga 2: Västra sidan</i></p> <p>Fruktansvärt</p>	<p>Noteras.</p>
<p><i>Fråga 3: Västra sidan</i></p> <p>Obergets skog och djurliv samt de små jordbruken. Om skogen ska vara tillgänglig - hur kan man då ens komma på tanken att dra en väg norr om bebyggelsen och helt skära av området?</p>	<p>Se tidigare svar</p>
<p><i>Fråga 4: Västra sidan</i></p> <p>En cykelväg utefter vägen Ornäs-Storsund då många går eller cyklar på denna och den är relativt vältrafikerad (redan nu!)</p>	<p>Det är en statlig väg, och kommunen har endast rådgivning att utveckla cykelväg i samband med detaljplanering, som exempelvis vid Oberget.</p>
<p><i>Fråga 5: Västra sidan</i></p> <p>Jag tycker att det vore otroligt tråkigt om detta förslag antas, då det skulle få betydande konsekvenser för de boende i närområdet, befintligt friluftsliv och djurliv. Dessutom skulle det innebära en omfattande byggtrafik i området under de närmsta tio åren, vilket gör att man inte vill bo här överhuvudtaget. En annan fråga jag funderar över är var alla dessa människor ska arbeta? Det dyker ju inte upp flera tusen jobb bara sådär.</p>	<p>Se tidigare svar</p>

<p>Erika, 2021-11-08 <i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Ornäs</p>	Noteras
<p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Ja, dock mera fokus på hälsa önskas</p>	Noteras
<p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Självklart, frigör och lyfter befintliga områden</p>	Noteras
<p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i> Nej</p>	Noteras
<p><i>Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?</i> Bra</p>	Noteras
<p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i> Ornäs</p>	Noteras
<p><i>Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?</i> Ja, det ska passa in i området</p>	Noteras
<p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i> Bra gång och cykelvägar</p>	Arbetet med att utveckla och prioritera cykelvägar hanteras inom ramen för Borlänge kommuns cykelplan.
<p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Bra gång och cykelvägar, gärna upphöjd mot vägbanan</p>	Se svar ovan.
<p><i>Fråga 11: Vilka obevakade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?</i></p>	Noteras

<p>Ska väl inte vara några obehagade nära bebyggelse</p> <p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i> Nej</p> <p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i> Ett bra förslag som behövs för att lyfta området</p> <p><i>Fråga 1: Ornäs</i> Bebyggelse, infrastruktur</p> <p><i>Fråga 2: Ornäs</i> Bra, skulle kunna önska mera fokus på motionsområden</p> <p><i>Fråga 3: Ornäs</i> Nej, önskar dock mera belysning kring ösjön för att möjliggöra ett gångstråk kvällstid</p> <p><i>Fråga 4: Ornäs</i> Vis skolan</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Synpunkten skickas vidare till fritidsförvaltningen i Borlänge kommun som kan granska möjligheterna.</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Göran Dalestedt, 2021-11-09</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Oberget och andra skogsområden lämpar sig bättre för det som i dessa sammanhang kallas utveckling. Lämna de få strandområden som fortfarande är tillgängliga i fred från ytterligare exploatering.</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Inga andra än de som spekulerar i fastigheter kan önska att Borlänge följer Faluns exempel och bebygger varenda millimeter av stränderna. Där kommer ingen ner till stranden mellan slussen och Vika. Ska städerna växa ihop görs nog det bättre längs vägen, vilket också är på väg.</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra</i></p>	<p><i>I huvudsak handlar det om att bebyggelseutveckling utanför strandområdena. Bygg sjönära men inte strandnära, gäller även fortsatt. Ett fåtal platser har pekats ut i syfte med att kunna bygga bostäder inom strandskyddet. Flera platser har pekats ut som målpunkter för friluftslivet i syfte att skapa tillgänglighet för allmänheten till strandområden.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Vid en flytt av järnvägen, skulle nuvarande banvall användas som snabbcykelstråk och kunna användas för kollektivtrafik mellan Ornäs och</i></p>

<p>mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</p> <p>Att flytta järnvägen för att stänga folk ute från strandområden låter inte attraktivt, Utveckling av bostäder och besöksnäring innebär just ensamrätt för dem som har råd. Släng även här en blick norrut.</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i></p> <p>Fotbollsplanen i Ornäs och Badplatsen i Uvbergsviken. Det finns inget godtagbart motiv för att beröva de boende det de uppskattar i sitt område. I synnerhet då det inte saknas platser att bygga på i närheten.</p> <p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i></p> <p>Alla dessa lis-områden längs stränderna som kommer att bebyggas vid gynnsamt vinstläge. Lämna dem i fred till besökande utan eget ägande av mark.</p> <p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i></p> <p>Öarna. De oexploaterade stränderna. Båtbryggor och båtupställningsmöjligheter för andra än strandägare. Parkeringsplatser för besökare vid sjön. Där de går att anlägga.</p> <p><i>Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?</i></p> <p>För alla dem som inte har tillgång till landskapet är det nog ingen angelägen fråga så den kan väl vara anpassad till behov.</p> <p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i></p> <p>Att lägga ner verksamheter och engagemang på andra platser och som inte går att sköta per telefon.</p> <p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i></p> <p>Ett annat klimat än det svenska, fler timmar på dygnet och samma balans och kondition som för 50 år sedan.</p>	<p><i>Falun. Den redovisningen utgår dock ur förslaget eftersom en flytt av järnvägen bedöms ligga utanför den tidsperiod planen fokuserar på.</i></p> <p><i>Vid Ornäs hamn pågår planarbete med att bygga bostäder. Vid Uvbergsviken delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat vid Uvbergsviken tas förslaget att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/ restaurang-verksamhet som möjlighet. Även parkeringsmöjligheterna kommer att ses över. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Information finns i områdesrekommendationen för Torsång. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
--	---

<p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i></p> <p>Ja. Det är ju numera ingen hemlighet att konsekvenserna av kommunala mål döljs under floskler om fantastiska möjligheter för alla.</p> <p><i>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.</i></p> <p>Ge borlängeborna möjlighet att ta sig ut på sjön såväl sommar som vinter.</p> <p><i>Fråga 1: Ornäs</i></p> <p>Värden? Fotbollsplanen och det öppna området runt denna. Båthamnen som är Borlänges enda.</p> <p><i>Fråga 2: Ornäs</i></p> <p>Bebyggelseutveckling ska ske där det inte förstör den miljö folk sökt sig till och det friluftsliv som finns. I annat fall bör det ju inte kallas utveckling.</p> <p><i>Fråga 4: Ornäs</i></p> <p>En alltid aktuell fråga, överallt. Och en utbildningsfråga för alla, bilister som cyklister.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Flera målpunkter är inkluderade i planen med syfte att just kunna stärka allmänhetens tillkomst till Ösjön/Runn exempelvis Talludden, Ornäs hamn, Djupsängsviken, och Uvbergsviken, vid Storsund (utanför Trafikverkets anläggning).</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Marie-Ann Östberg, 2021-11-30</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i></p> <p>Finnäset och Långlandet</p> <p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i></p> <p>Finnäset-Långlandet bör lämnas orört. Man har inte utrett konsekvenserna av att ta bort skogen och förtäta bebyggelsen. Här finns ingen närbutik. Mer bebyggelse innebär att fler måste ta bilen för att handla, besöka vårdcentraler och tandläkare mm.</p> <p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i></p> <p>Finnäset-Långlandet. Jag går nästan varje dag på vägen där och in på stigar i "Plantaget" (skogen). Många med mig gör likadant och går eller rider.</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

Skogen är som en lunga för klimatet och en ovärderlig källa till rekreation.

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Om det finns andra LIS-områden där det kan vara mer lämpligt att bygga, så är det självklart att man måste ta hänsyn till det.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Ingenting. Jag är 72 år gammal och har problem med kroppen. Cykla 3 mil tur och retur till Borlänge gjorde jag i min ungdom men inte nu. När jag ska handla mat eller besöka vårdcentral, tandläkare eller har andra ärenden måste jag ta min bil. Och det blir ju likadant för andra om det byggs här.

Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?

Se fråga 9.

Fråga 11: Vilka obehagliga plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?

Utfarten från Långlandsvägen är livsfarlig. Man har ingen sikt mot höger på grund av en granhäck som står vid väggkanten. Några bilister kör om i backen dessutom. Kör man ut när två bilar är på väg så blir det en kollision med tre bilar inblandade.

Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?

Man måste göra en ordentlig inventering och utredning om natur, djurliv och klimatpåverkan. Vad händer med regnvattnet om inte skogsmarken finns där för att suga upp och filtrera bort det. Åkermarken är just nu redan mättad av vatten. Skogen dämpar nu de kraftiga vindarna från sjön.

Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.

Vägen till Finnäset-Långlandet är en enkel grusväg av undermålig status. På den går det inte att belasta med mer och tyngre trafik.

Noteras

Noteras

I dagsläget är det en utfart från en enskild väg till en statlig väg. Åtgärder måste planeras och hanteras i dialog med staten, i detta fall Region Dalarna. Vid en eventuell planprocess, skulle vägfrågan hanteras i planprocessen.

I en eventuell planprocess hanteras samtliga av de frågorna som framhålls.

Se tidigare svar.

<p>Utfart och annat måste göras om och då måste man ta mer åkermark i anspråk.</p> <p><i>Fråga 1: Torsång</i> Finnäset-Långlandet bör få vara orört. Vi behöver naturen och djuren. Vi behöver skogen som skydd för de kraftiga vindar som oftast blåser över landskapet.</p> <p><i>Fråga 2: Torsång</i> Mer bebyggelse på Finnäset-Långlandet kommer att vara dåligt för klimatet. Det innebär bara att fler måste åka bil därifrån och dit.</p> <p><i>Fråga 3: Torsång</i> Finnäset-Långlandet har natur och djur och rekretionsvärden som är viktiga att bevara.</p> <p><i>Fråga 4: Torsång</i> Se vad jag skrivit tidigare om vägen och utfarten.</p> <p><i>Fråga 5: Torsång</i> För kommande generationer behöver vi ta hänsyn till det känsliga ekosystemet på platser som fått stå orörda länge-som Finnäset-Långlandet. Vi har kanske inte idag all förståelse för balansen mellan olika mikrovärldar mm. Dessutom finns här mycket gamla träd som är värda att bevara.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>En miljökonsekvensbedömning kommer att genomföras. Att förtäta redan i ianspråktagna områden skapar underlag för förbättrad service, som exempelvis kollektivtrafik.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Torsten Allvar, Inga-Maj Eriksson, 2021-12-01 FÖP Runn måste bli mer konkret och detaljerad så att den blir vägledande för efterföljande planering och åtgärder. Beskrivning av förslag jämfört med alternativ och deras konsekvenser behöver redovisas som underlag för de diskussioner och ställningstaganden som förväntas ske i detta planeringsskede.</p> <p>FÖP Runn bör innehålla lokalisering och översiktlig gestaltning av samlad bebyggelse, redovisning av behovet av service som skolor m.m. specificering av områden för kommande detaljplaner, kollektivtrafikfrågor, samt redovisning av åtgärder och anläggningar som skulle främja det rörliga friluftslivet. Eftersom FÖP Runn bl.a. saknar en trafik- och transportanalys, ett viktigt underlag för att FÖP-en ska kunna ge vägledning för kommande detaljplanering och bygglovhandläggning, är förslaget ofullständigt. Om det är så att</p>	<p><i>En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram till granskningen.</i></p> <p><i>Noteras, det som efterfrågas finns i stora delar med i planförslaget på den nivå som är lämplig för en fördjupning av översiktsplanen. Redovisningen är uppdelad mellan avsnitten Värden och hänsyn, Bo och leva och vissa fall direkt i Områdesrekommendationer.</i></p>

nuvarande Bergslagsbanans sträckning är den enda realistiska och lämpliga för en framtida spårvagnsförbindelse mellan Falun och Borlänge med stopp i t.ex. Ornäs, Tomnäs, Hinsnoret, Källviken – så måste detta lyftas fram tydligt och bli styrande för utvecklingen i området kring Runns västra strand och samsas med friluftslivets utveckling. Vi vill minnas att FÖP för Falu tätort pekat ut pendeltågstation vid Källviken.

FÖP Runn avses behandla frågor om bl.a. rörligt friluftsliv och turism i Runn-området. Detta borde behandla sådant som start- och målplatser längs Runns stränder för friluftslivet (vandrare, cyklist, kanotister). FÖP bör visa hur olika användningar och anläggningar kan förenas med bestämmelser om strandskydd. Detta gäller t.ex. hur behovet av platser med naturcamping, strandpromenader och allmänna badplatser kan tillgodoses. För attraktiviteten och säkerheten över huvud taget på och kring Runn behöver frågor om tillåtna bullernivåer och tillåtna hastigheter för båtar hanteras policymässigt. För att optimera användningen av Runn för stora befolkningsgrupper behöver vattenskotrar och andra motordrivna leksaker på mark och vatten förbjudas och hela Runn få skyddsbestämmelse i dessa avseenden.

FÖP Runn borde peka ut en slingrande strandnära promenad- och vandringsstråk (med tillåten cykling) och rastplatser, som sedan börjar förverkligas i möjligaste mån, snart, utan att invänta att järnvägen flyttas. För den som rör sig relativt långsamt kan en längre promenad/vandring eller cykling på banvall upplevas som tråkig och ibland med branta farliga slänter. Förslag om att i framtiden nyttja nuvarande järnväg (ev. efter mindre nedschaktning) för gång, cykel och buss torde innebära att banvallen som trafikbarriär består om än mindre farlig för omgivningen. Bättre är då att ta vara på banvallen för en spårvagnslinje som så småningom får tillräckligt befolkningsunderlag.

I FÖP Runn har ringats in områden för framtida bebyggelse, detta egentligen utan analys av dess förutsättningar och av vilken typ av bebyggelse som eftersträvas. Föreslagen ny bebyggelse och

Det finns i huvudsak redovisat i förslaget, under rubrikerna: "Natur- och friluftsliv, ekosystemtjänster" samt "Idrott, fritid och kultur".

Länsstyrelsen hanterar frågor om buller och reglering på vatten.

Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De vattenskotterområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.

I områdesrekommendationen för Torsång finns det bland annat ett sådant förslag.

Rekreationscykling och snabbcykelstråk utformas med olika syften. Ibland går dessa att kombinera.

Noteras.

Noteras.

ny lokalväg/gata i norra delen av Hinsnoret framstår som olämpliga eftersom där är aktiv jordbruksmark och alternativ inte beskrivs. Ett bättre alternativ för t.ex. några radhuslängor som nås från befintlig allmän väg är nuvarande kalhygge nära befintlig bebyggelse omedelbart söder om Källvikens gård. Befintlig busstrafik kan där förbättras och cykelled finns redan mycket nära för cykling till och från Falun eller Borlänge.

En princip bör vara att ny bebyggelse för fortsatt planläggning anges endast där det finns eller enkelt kan ordnas kollektivtrafik och/eller bebyggelsen ligger inom 20 min cykling eller promenad till tätort. Efterfrågan på bostäder med närhet till odlingslotter skulle kunna tillgodoseas i närheten av Runn. Plats i varje samlad bebyggelse bör finnas för kommunal riskpost och kärl för avfallsåtervinning (för hållbarhet). Kulturvärden behöver skapas som även bidrar till biologisk mångfald, genom att bebyggelse med park/trädgårdar ges en unik utformning som ger identitet och kan vara en förebild, med hjälp av arkitekttävling. Jämför trädgårdsstäder med slingrande lokalgator där bilar inte kan köra fort, exempel kring Nockebybanan i gamla Bromma, stadsplan av P.O. Hallman för Smedslätten kring spårvagnslinjen. Från femtiotalets Stockholm finns även en förebild "småstugebyrå" varigenom människor med låga inkomster kunde förvärva en tomträtt och med stor del eget arbete och kommunens handledning och materialleveranser kunde bygga ett två- eller treplans radhus som ritats av kommunen. Även hyresrätter med låga hyresnivåer bör givetvis erbjudas där ny bebyggelse uppförs. Det fotomontage som visas i Annonsbladet den 27 november för att illustrera framtida bebyggelse i västra delen av Runn-området, med segregerade spatiösa villor som skapar bilberoende, framstår som oförenligt med mål om hållbar samhällsutveckling och hållbar bebyggelseutveckling.

Kommentarer i övrigt

Planeringsförutsättningar

Viktigt för allmänheten och beslutsfattarna är en tydlig beskrivning av planeringsförutsättningarna. En sådan är svår

Noteras.

De illustrationer som visades i Annonsbladet, stämmer inte överens med de riktlinjer och planeringsinriktningar som står angivna i FÖP Runn.

Noteras.

att hitta i dokumentet. En viktig och kanske den viktigaste förutsättningen är vad som kommer att kunna ske med järnvägen Bergslagsbanan Borlänge-Falun. Idag är det både oklart om järnvägen kommer att flyttas och om så kommer att ske – när detta planeras ske i tiden och när och ifall räls m.m. på befintlig bana kommer att rivas upp. Viktigt är även sträckningen av en ny förbindelse och hur denna ska byggas i tunnel och ovan mark. Påverkas markanvändning eller ej ovan tunnel? När detta inte är klargjort så hänger alla mer detaljerade förslag i FÖP i luften.

En planeringsförutsättning är vilka regleringar av markanvändning som styrs av staten och som ska bevakas av länsstyrelsen enligt dagens regler.

Ytterligare planeringsförutsättningar som borde anges tydligare är krav på samhällsplanering som minimerar oönskad klimatpåverkan och anpassas till förväntade oundvikliga effekter av kommande klimatförändring.

En förutsättning borde också vara kommunernas ambitioner vad gäller integrering av befolkning med olika ekonomi och livsförutsättningar.

Angränsande områden

FÖP Runn handlar till stor del om framtida markanvändning längs Runns västra strand. En förutsättning för planen blir hur området påverkas av andra intilliggande översiktsplaner. Detta är inte tydliggjort. Ett exempel är att Aspebodaområdet hanteras mycket skissartat i en landsbygdsplan. Ett annat sådant område betydelsefullt för Runn är planerade avsikter för Runns norra strand. FÖP Runn redovisar inte om och hur dessa planer är beroende av varandra. Om t.ex. nytänkande sker i frågor om turism och friluftsliv så borde detta påverka gällande tätortsplan för Runns norra strand. Om bebyggelse och trafikanläggningar planeras väster om Runns västra strand behöver detta integreras i en planering för området Aspeboda.

Klimataspekter och jordbruksmark

Frågor om klimatförändringar behöver här ges en egen kommentar. I FÖP Runn kommenteras en ev. och tidvis höjning av vattennivån i sjön

De stråk Trafikverket har pekat ut för en eventuell flytt av järnvägen ligger utanför planområdet och hanteras lämpligast i en kommuntäckande översiktsplan.

Noteras

Det framgår av planförslaget.

Det finns med planeringsinriktningar gällande blandad upplåtelseform.

Detta hanteras lämpligast i en kommuntäckande översiktsplan eftersom en fördjupning som denna plan är bara hanterar ett begränsat geografiskt område.

I den miljökonsekvensbeskrivning som ska tas fram kommer angränsande områden ingå, det vill säga även planer som ligger utanför planområdets gränser. Då den kumulativa effekten ska bedömas för utvecklingsförslagets konsekvenser för hela västra sidan (planeringsinriktning från översiktsplanen är att städerna ska växa i riktning mot varandra).

Noteras.

Runn. Denna effekt av klimatförändringen är förmodligen en fråga som relativt sett har mindre betydelse. En klimateffekt som framtida kraftigare sommarregn med tillfälliga lokala översvämningar har redan visats vara viktigare att hantera. Andra förändringar delvis kopplat till klimat är ändrade förutsättningar för de jordbruk och skogsbruk som pågår i området. Om t.ex. idag pågående djurhållning och växtodling i området avvecklas eller önskas bli utvecklat påverkar detta markanvändningsmönstret och frågan om byggande på jordbruksmark blir aktuell kanske ur nya aspekter. Den som driver eller nysatsar på lantbruk eller storskalig trädgårdsodling behöver veta att detta kan fortsätta under lång tid.

Integration och segregation

Kommunen kan såsom hittills skett under senare år planera för bostadsområden där uppdelningen mellan befolkning av olika stark ekonomi görs medvetet. Detta skulle längs Runns strand ske genom bygge av villor i klassen 6 - 10 milj. kr. med dubbelgarage och strandlägen med brygga och båt. Även en mindre extrem standardseparering mellan bebyggelsen påverkar befintliga bostadsområden inne i Falun genom att de mer resursstarka i dessa områden allteftersom flyttar över i mer exklusiva bostadsområden. Kommunen har att välja ifall man vill ha en sådan utveckling och bör i sådana fall även vara beredd att ta hand om integrationsproblem i de för den rika befolkningen mindre attraktiva områdena.

Kommunikationsfrågor - kollektivtrafik

FÖP Runn redovisar ingen genomarbetad syn på hur kommunikationerna i området väster om Runn är tänkt att ske. Man tar upp idéer om cykelleder, men främst ur rekreationssynpunkt. Det finns även redovisning av lokalbuss på den nu befintliga järnvägsbanken. Om sådan är önskvärd och över huvud taget praktiskt möjlig verkar helt taget som spekulat. De större frågorna om transportbehov gäller pendling till arbetsplatser i Falun/Borlänge. Det gäller transportbehov för barn till skolor, kanske valda ur beståndet av friskolor lite varstans i kommunerna. Det gäller behovet av resor till livsmedelsbutiker och annan service, det gäller

Noteras.

I områdesrekommendationerna Ornäs och västra, finns information om snabbcykelsstråk och kollektivtrafik. Redovisningen av snabbcykelstråk och kollektivtrafikstråk i befintligt järnvägsspår utgår dock ur förslaget eftersom en flytt av järnvägen bedöms ligga utanför den tidsperiod planen fokuserar på.

<p>de numera omfattande fritidsresorna till idrottsträningar, föreningsmöten, besök hos bekanta mm. Det gäller även frågor om postgång, resor för hemtjänst, räddningstjänst m.m. Ju längre bort ifrån kommuncentra man bor desto mer ökar resbehovet. En analys av sådana resbehov borde vara en styrande förutsättning eftersom detta kommer att vara känsligt för att nå målen om en fossilfri framtid.</p> <p>Borlänge kommun planer nu nybebyggelse längs E16 norr om Ornäs. Falu kommun har köpt in mark längs E16 söder om Tallen. I en analys av trafikbehoven behöver beaktas hur denna bebyggelse kan nyttja trafikleden E16, dvs. frågan om hur de kommer upp på leden. Ett exempel på frågor är att en ökande trafik som ska upp på E16 söderut vid trafikplatsen Karlsviksbacken kommer att kräva en ombyggnad av denna påfart.</p> <p>Det omnämns i förslaget till FÖP Runn att en trafikanalys/trafikutredning ska ske. När ska den ske? Den bör ske innan FÖP Runn läggs fast. E16 är till för effektiv biltrafik och busstrafik, en funktion som inte medger ytterligare på- och avfarter. Snabb pendling och god kontakt mellan stadskärnorna i Falun och Borlänge gynnas av tätare bebyggelse i båda dessa tätorter då buss och tåg kan nyttjas i än större utsträckning. Kontakterna mellan befolkning, arbete, kultur etc. i de båda kommunerna behöver förbättras. Detta sker inte om bebyggelsen sprids ut alltmer mellan tätorterna på ett sätt som gör att den inte kan försörjas med effektiv kollektivtrafik. En utspridd bebyggelse leder till ökad biltrafik med stockningar och trafikolyckor.</p> <p>Zonering</p> <p>I utvecklingskartan för FÖP Runn pekas ett fåtal områden ut för natur- och friluftsliv. I själva verket finns natur- och friluftsliv i mycket större omfattning, och bl.a. på öar och vattenområden. Vi hoppas att fortsatt arbete med FÖP Runn beaktar detta.</p>	<p><i>Detta kommer hanteras i efterföljande planering av områdena.</i></p> <p><i>Det sker inom planprogrammen alternativt i detaljplaneskedet.</i></p> <p><i>Områden för markanvändning avgränsas på översiktlig nivå. Inför granskningen har det gjorts en översyn av vilken markanvändning som ska redovisas på öar i Runn och fler områden har blivit utpekade som Natur och friluftsliv.</i></p>
<p>Inga-Maj Eriksson, 2021-12-01 <i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i></p>	<p><i>Noteras</i></p>

Säkra tillgång till stränder för promenad, vandring, cykel samt rastplatser och start o mål för kanotister och skridskoåkare.

Komplettera med bebyggelse intill befintlig där kollektivtrafik finns. Säkra reservat för framtida spårvagnsförbindelse på nuvarande banvallen för Bergslagsbanan, i det fall som ny järnväg för tågtrafik byggs nära E16.

Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?

Borde kunna vara tydligare mål om hur hållbar utveckling med fossilfritt etc. främjas genom utveckling som anges i FÖP Runn.

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Mark omkring nuvarande bergslagsbanan kan få annan markanvändning än idag. Men själva banvallen bör säkras som reservat för en spårvagnslinje, som det så småningom blir befolkningsunderlag för.

Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?

Rörligt friluftsliv finns i stora delar av planområdet och kan inte begränsas till det fåtal ytor som markeras som natur- och friluftsliv.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

För dessa områden borde FÖP Runn studera om promenad- vandringsstråk (med tillåten cykling) bör förläggas till obebyggda delar i dessa strandnära områden, innan de öppnas för privatisering.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Ni verkar bryta mot ambitionen att alternativ ska studeras och konsekvensbeskrivas. Finns

Noteras

Noteras, det är något som har resonerats om i planprocessen. Spårvagnslinje skulle kräva ett större markreservat för att tillgängliggöra hållplatser längs en sådan sträcka, mellan Borlänge och Falun. Det är inte ett förslag som vi valt att gå vidare med. Det står dock omnämnt i utvecklingsinriktningen och får utredas kontinuerligt i takt med att planeringsförutsättningarna blir tydligare kopplat till nationell plan.

Noteras, i avsnittet Bo och leva finns mer detaljerade kartor som visar viktiga platser oför natur och friluftsliv på sidan Idrott, fritid och kultur. Till granskningen har det också gjorts en översyn av vilken markanvändning som redovisas på öarna i Runn och fler öar har fått användningen Natur och friluftsliv.

Noteras.

Förtydligandet anger under vilka förutsättningar det kan vara möjligt att få bygga på jordbruksmark och när det inte är möjligt, för att underlätta tolkningen av reglerna kring jordbruksmark. De områden som markerats kan vara av intresse för framtida bebyggelse. På kort

<p>bättre alternativ till plats för bostadsbyggande än den nu utpekade på aktiv jordbruksmark i norra Hinsnoret. Bättre att bygga i anslutning till befintlig bebyggelse på ett kalhygge söder om bebyggelsen vid Källvikens gård med anslutning till befintlig allmän väg med busstrafik.</p>	<p><i>sikt enstaka förtätningar. På längre sikt kan fler nya bostäder prövas genom en planprocess. Utveckling av området ska ske med hänsyn till jordbruksmark, kulturvärden och ekosystemtjänster.</i></p>
<p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i> Öar och Runns samt Liljans stränder. Strax utanför planområdet är Norsboberget av mycket stort värde för många boende i närheten och även i övriga södra Falun. Berget innehåller även kulturvärden.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du? Ja, självklart. Men ny bebyggelse som formas med beaktande av omgivningen kan även skapa nya kulturvärden, i samklang med naturen.</i></p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i> Tätare kollektivtrafik. Kollektivtrafik även kvällstid. Utplacerade o välskötta avfallssorteringskärl i byarna.</p>	<p><i>Synpunkt om kollektivtrafik tas med för diskussion i båda kommunerna och i dialog med Region Dalarna. Ändrade förutsättningar för insamling av sorterat avfall genom ny lagstiftning kan innebära en förbättring i förhållande till synpunkten.</i></p>
<p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Att biltrafiken inte ökar på de lokala allmänna vägarna där cykel o gång samsas med biltrafik.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i> Ja. Utspridning av bebyggelse. Ny och kompletterande bebyggelse behöver utformas som täta byar, med olika upplåtelseformer och utformning som ger identitet.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 1: Västra sidan</i> Kulturvärden och allmänt tillgängliga stränder.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 2: Västra sidan</i> Se ovan om norra Hinsnoret.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 3: Västra sidan</i></p>	<p><i>Området ligger utanför avgränsningen för FÖP Runn och hanteras därför inte i denna plan.</i></p>

<p>Norsboberget (som ligger alldeles utanför planområdet, gränsar till Källviken).</p> <p><i>Fråga 4: Västra sidan</i> Busshållplats vid Hinsnoret är farlig för såväl skolbarn som vuxna, ingen yta att stå på eller kliva av på. Undvik att skapa mer biltrafik.</p>	<p><i>Vid ett utökat underlag för kollektivtrafik kan det vara möjligt att se över funktionen och säkerheten vid hållplatslägen.</i></p>
<p>Per Enblad, Gunilla Enblad, 2021-12-02 <u>Kort sammanfattning av centrala punkter i fördjupade översiktsplanen</u></p> <p>Syftet med planen är att hantera möjligheter och konflikter vad gäller friluftslivets utveckling, bebyggelseutveckling samt behovet av skydd för natur- och kulturvärden. Runn-området anses som en värdefull resurs för friluftsliv och rekreation och bedöms ha stora utvecklingsmöjligheter för besöksnäringen. Strategin är att identifiera, bevara och utveckla viktiga natur- och kulturvärden som ska göra det attraktivt att bo i området i syfte att skapa ett underlag för byggande av stora bostadsområden och att utveckla besöksnäringen.</p> <p><u>Synpunkter</u></p> <p>I och omkring Oberget planeras 1200-2000 nya bostäder och stora infrastruktursatsningar i ett område som saknar infrastruktur och där kommunen är en marginell markägare. Projektet kommer att innebära enorma kostnader för kommunen och skattebetalarna. Obergsområdet har idag stora natur- och kulturvärden som attraherar många människor och erbjuder unika möjligheter till ett rikt friluftsliv på fritiden. Vi menar att den omfattande förändring av området som planen beskriver med stora bostadsområden som bl a kräver skövling av skog och byggande av utbredda vägnät kommer att helt ändra områdets karaktär och riskera rasera de natur- och kulturvärden som nu finns. Förändringen av området skulle få stora negativa miljökonsekvenser pga bl a skogsskövlingen och ökad bilism med nödvändiga dagliga transporter till arbetet och skjutsning av barn, etc. Den biologiska mångfalden skulle också ta stor skada.</p> <p>Vår uppfattning är att detta är ett gammalmodigt sätt att planera i vår tid med enorma miljöutmaningar och döende</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvens beskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>Stora delar av västra sidan består av produktionsskog, som redan idag är hårt brukad. Naturvärdesinventeringar genomförs i alla skeden i processen. Framtida naturreservat är avsatt för att bevara ett område med högra naturvärden.</i></p>

<p>stadskärnor. Den fördjupade översiktsplanen utgår från ett föråldrat synsätt som gällde när den ursprungliga översiktsplanen utformades. Mycket forskning och många utredningar vittnar om att det föreligger ett annat synsätt idag. Om planerna genomförs blir eftermälet i framtiden sannolikt lika negativt som vi idag ser på 60- och 70-talets miljonprogram. En mer insiktsfull och tidsenlig planering skulle vara att skapa förutsättningar för människor att bo nära den stora tätorten där jobben finns för att få närhet till arbetet som man besöker varje dag och för att få en levande stadskärna. Fördelen är också att man kan koppla på befintlig infrastruktur vilket är enklare och inte till närmelsevis lika kostsamt. På detta sätt skulle Obergssområdets natur- och kulturvärden kunna fortsätta vara en attraktion för människor att njuta av. Bilresandet skulle bli mindre eftersom man inte dagligen behöver besöka rekreationsområdet till skillnad för resorna som krävs till arbetet dit man behöver transportera sig varje dag. Naturens mångfald och skogens positiva effekter på miljön skulle bevaras.</p>	
<p>Annie Widman, Carl Widman, 2021-12-02 Vi som ägare till fastigheter i Kyna har ej för avsikt att sälja någon av våra fastigheter de närmaste 20 åren. Vi motsätter oss också den planerade stora utbyggnaden av Oberget med ffa bostäder.</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p>
<p>Familjen Sjölander, 2021-12-03 Vi äger en släktgård i Ornäs/Dalsjö. Vi är emot vägen som fortfarande finns kvar på kartorna från Dalsjövägen ut till motorvägs påfarten via en framtida bro. Vi önskar att denna väg tas bort från kartorna eftersom anslutningen från Torsångsvägen redan är makulerad. Denna väg skulle göra att fastigheten förstörs eftersom ägorna befinner sig i detta område.</p> <p>Fastigheten är en av två som i Ornäs/Dalsjö fått stanna kvar inom släkten i otroliga 338 år i sin helhet och inte har delats upp och sålts i bitar. Se bilden på släkttavlan. Den kommer att vara kulturhistoria i framtiden för framtida Borlängebor. Det är viktigt att vi värnar om traktens historia, att den hade Tunasläkten som</p>	<p><i>Justeringar genomförda i markanvändningskartan, från framtida bebyggelseutveckling till pågående markanvändning landsbygd.</i> <i>Tanken är att inte ta någon del av jordbruksmarken i anspråk. Områdena är utritade schematiskt, vilket kan innebära att vissa delar ingår i annan markanvändning. Om en mindre del jordbruksmark ingår står det angivet i attributtabeln om hur jordbruksmarken ska hanteras.</i></p> <p><i>Gällande vägreservatet så justeras det ytterligare till granskningen. När och om det blir aktuellt med en flytt av järnvägen, kommer behovet om anslutande infrastruktur behöva utredas utifrån</i></p>

det bördiga jordbruksområden med sand och lerlager som inlandsisen efter avsmältningen lämnat efter sig. Det är en viktig balans tillsammans med industrierna som växte fram i trakten.

Fastigheten med dess skog och marker är ett fantastiskt rekreationsområde för de boende runtomkring. Förskola och skola använder ofta markerna för undervisning och friluftaktivitet. Vi och våra föräldrar har värnat om att skogen skulle vara tillgänglig för de barn och vuxna som flyttat till närområdena. Det är för barn och vuxnas välbefinnande ett mycket viktigt område för återhämtning har vi sett och hört. Denna fastighet har varit föremål för bostadsområdesbebyggelse under 1980-talet. Därför går det inte att minska fastigheten ytterligare med vägar. Vi hänvisar till områden som inte används på sådant sätt som det gör här. Däremot är vi inte emot att det planeras in bebyggelse för framtida möjligheter. Det skulle kunna vara så att våra egna barn och barnbarn vill bo på egendomen. Tomterna tycker vi då skulle minskas i antal och ökas i yta. Detta var våra viktigaste argument för att visa er att vi är emot en ytterligare framtida byggnation av väg. Däremot kan det vara bra med planering för en eventuell egen byggnation inom fastigheten men i begränsad omfattning.

Vi har därför gjort ett förslag där ni kan se vårt förslag med framtida bostäder i den norra delen av fastighetens nuvarande skogsområde, samt ett mindre längs Dalsjövägen. Norra området kommer att kunna ha infartsvägen från nuvarande järnvägssidan där det sedan järnvägen flyttas blir mera utrymme.

Text till bifogade kartor

1. *Vägreservat tas bort då det saknar relevans när sträckan mellan Dalsjövägen och Torsångsvägen tagits bort. Denna vägdragning skulle innebära att stor del av trafiken till och från Ornäs skulle belasta Dalsjövägen förbi skolan. Efter framtida flytt av järnvägen kommer det att finnas bättre alternativ för trafik från Ornäs och Torsång att komma ut på E16.*
2. *Minska möjligt exploateringsområde så att åkrarna bakom gården fredas. Detta i enlighet med Miljöbalken 3 kap §4 om att åkermark inte*

de förhållanden som rådet då. Vägreservatet tas bort, utom delen från trafikplatsen fram till järnvägen. Utredningarna om trafikförsörjning ska utredas bland annat i förhållande till brukningsvärd jordbruksmark, enligt miljöbalken.

Noteras.

1. *Se tidigare kommentar.*

2. *Ingen jordbruksmark ska tas ur produktion, se tidigare kommentarer*

<p><i>skall bebyggas om det finns alternativ.</i></p> <p><i>3. Lägg till ett möjligt exploateringsområde i skogen längs Dalsjövägen. Detta är på skogsmark och skulle ligga i anslutning till befintlig bebyggelse.</i></p> <p><i>Bild släkttavla</i> <i>Släkttavla. Gården i släktens ägo sedan 1600-talet.</i></p>	<p><i>3. Området får en utpekad markanvändning som landsbygd, vilket innebär att enstaka komplettering kan tillkomma om det finns förutsättningar.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Ove Arvidsson, 2021-12-03</p> <p>Som sommargäst i Kyna sedan 1951 har jag upplevt dessa tre byar i nu 70 år. Jag är mycket mån om de ska få behålla sin charm och historia, så att även kommande generationer ska få göra detsamma. Sedan 1986 har jag även kört guide turer med ångbåten Domnarfvet, den första propellerbåt som plöjde Runn och Ösjöns vatten redan 1863. På dessa turer har jag guidat och berättat om byarnas och människornas historia, vilket varit mycket uppskattat. Här ett litet axplock om vad jag berättat, vilket visar hur mycket historia byarna har, och varför de ska bevaras, och inte bli en del i ett stort nybyggt område., vilket hände med byn i Skräddarbacken.</p> <p><i>Yttrandet innehåller även intressanta berättelser om Lindön, Storön, Tomnäsviken, Djupsäng, Kyna, Ornäs och andra öar i Runn.</i></p> <p>I stort sett hela området ligger också inom "Fredsmilen", som ingår i Världsarvet Falu gruva, bebyggelsen inom området byggdes av de bergsmän som drev gruvan.</p> <p>Dessa byar ska bevaras, utan allför närgången jättebebyggelse, annars faller allt i glömska.</p> <p>Erosionen vid kraftiga regn kan orsaka jordskred, när trädens rötter inte finns kvar som håller vattnet kvar. Om ex. biltvätning sker på Oberget, kommer också detta vatten att orenat gå rakt ner i Ösjön och på sikt förorena sjön. Har också för mej att man inte får förstöra myrstackar, vilket det finns många av i området, allt liv är viktigt, även smådjuren.</p> <p>Rent politiskt tycker jag inte att stora bostadsområden bör byggas. Borlänge /Falun vill växa, de styrande här vill tydligen att även våra</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>I planhandlingarna finns det mer information om risker och exempelvis klimatanpassning. En miljökonsekvensbedömning genomförs.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

<p>städer ska få mer av "storstadsproblemen" med våld och förstörelse, men de har väl antagligen någon tanke hur de ska lösa dessa problem, som vår regering misslyckats med. Stora städer= stora problem, enligt mej inget att sträva efter. En liknelse kan kanske vara med skolan. Stora skolor stora problem, vuxna hinner inte "se" alla elever. Även miljömässigt värdelöst, med skjutsning av elever kors och tvärs i kommunen, när de flesta vill gå i mindre skolor. Små skolor mycket mindre problem. Eleven är en individ som får uppmärksamhet av vuxna och elever.</p> <p>Min/vår generation har förorsakat det mesta av de problem med miljön vi har idag, Ni som bestämmer: gör inte fler misstag med den miljö som våra barn och barnbarn ska ta över, det räcker nu. Vi bör också ta på oss mycket av de psykiska problem som dagens ungdomar tydligen har.</p> <p>2021-12-15 Synpunkter och frågor ang. Oberget</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Om denna stora bebyggelse blir av, finns det någon utredning av Er om vattenkvaliteten i Runn/Ösjön blir sämre. Mälaren, Vänern och Vättern har fått mer förorenat vatten, anledningen sägs vara stora bostadsområden runt sjöarna. 2. Kan vi som har egna brunnar i Kyna få förorenat vatten? I så fall vem ansvarar för det? 3. Hur har man tänkt att göra stränderna tillgängliga för detta jätteområde, bad, båtplatser m.m. då i stort sett all mark är privatägd och samfälligheter. Då man också är rädd om sina båtar kommer det antagligen att sättas upp låsta bommar vid dessa infarter. 	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Synpunkter som berör planprogrammet för Oberget skickas vidare till planhandläggare för Oberget.</i></p> <p><i>Vattenkvalitetsnormer ska enligt lag följas.</i></p> <p><i>Riskhantering ingår i alla skeden i planprocessen. Kyna är dessutom utpekad som kommande område i VA-planen för anslutning till kommunalt vatten och avlopp.</i></p> <p><i>3 platser är utpekade som utredningsområde i Borlänge kommun för kommunalt allmän badplats.</i></p>
<p>Jimmy Ludén, 2021-12-06 Invänder mot planerade exploateringen av udden Långlandet/Finnäset. Vet inte underliggande omständigheter som gör att en sån stark åverkan planeras göras som så tydligt har inverkan på befintligt boende, djur, natur och miljö på Långlandet/Finnäset, hoppas verkligen att det är något vi står och faller som</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

kommun och inte bara är något politiskt och av respektlöst egenintresse för något mindre. Denna plan kommer ha stor negativ påverkan för vår situation här ute

Börjar med att nämna att jag i sak absolut inte är emot att nyttja fina områden för boende eller annat, men planen för detta område ligger i en nivå som på långa vägar känns rimlig och finns många andra områden runt Runn som borde kunna exploateras utan att ha sån stark påverkan på befintligt.

Har vuxit upp ute på Finnäset och gårdar i närområdet har flera generationer av ägarskap, och för mig är det klassisk landsbygd och inte tätort.

Jag flyttade ut för ca ett år sedan och håller på att bygga hus på Finnäset i hopp att få slippa tätort, trånga villaområden osv. Under bygglovsprocessen predikades det kring hur kommunerna innerligt värnar om djur, natur och i synnerhet miljön på Långlandet/Finnäset och att jag knappt kunde få tillstånd att ersätta en befintlig stuga för ett likvärdigt hus med nästan samma avtryck. Så man blir förundrat hur lite sådana tankar och principer betyder när kommunen och dess politiker bestämmer sig för något.

Jag vet att i princip alla som bor från avtagsvägen till Långlandet/Finnäset invänder sig mot detta och finns många belägg för invändningen:

- Trafikbelastningen är redan nu hård på vägen som inte på långa vägar kan klara mer belastning, och i synnerhet med gårdar inkl hästar även tidigt på vägen
- Det finns ETT naturområde här ute och det i sin helhet som nu planeras som tätort, resten åkrar
- Vi på finnäset skulle tvingas åka igenom detta tätortsklassade område bara för att komma hem till min landsbygd, finns ingen annan väg. Betyder alltså att man lämnar Borlänge- eller Falutätort, åker 1.5 ut på landet för att hamna i ännu ett tätortsområde. Känns verkligen inte rimligt

Noteras.

Noteras.

Vid en förtätning av utpekad bebyggelseområde görs avvägningar om vilken täthet som området tål, bevarande av grönstruktur, infrastruktur och riskhantering och mycket mera i nästa skede i planprocessen.

Vi utgår ifrån Boverkets modell, 2.1. Denna modell är inte alltid anpassad för att på ett tydligt sätt beskriva hur bebyggelseutvecklingen kan komma att se ut. Klassningen tätort, betyder inte att likställa med en tätortsutveckling i centrala Borlänge eller Falun. Tätort står för bebyggelseutveckling som ska föregås av en detaljplan, exploateringsgraden avgörs utifrån platsens lämplighet. Utformning och täthet ska alltid anpassas till platsens förutsättningar.

En förtätning på Långlandet skapas även underlag till stärkt service, möjlighet att förbättra infrastruktur (vägar, VA med mera) och bättre underlag för kollektivtrafik.

Förvaltningen har gjort flera platsbesök, skogen berörs av eventuell framtida bebyggelse är produktionsskog utan några högre biologiska värden. Däremot har skogen och landskapet rekreativa värden, framför allt delar längs östra udden och ska bevaras. Längst ut på norra udden har stora ingrepp i landskapet redan gjorts, bebyggelsen är oreglerad och tät. Den äldre befintliga bebyggelsen och det öppna jordbrukslandskapet har mycket höga värden och ska bevaras med släpp mellan befintlig bebyggelse och eventuell framtida exploatering. Så även stora delar av strandlinjen har höga

<ul style="list-style-type: none"> • Nämnades i mitt bygglov att miljön är känslig av flera skäl, djur, natur och i synnerhet miljö, är det inte så längre? • Måste finnas andra ställen när man åker runt Runn som borde kunna nyttjas där det inte skulle vara i närheten av denna negativa påverkan på mark och i synnerhet befintligt boende • Kommer krävas många år av byggande, vilket belastar både framkomligheter men i synnerhet oss som bor här • De flesta här ute har valt att bo en bit utanför täta villaområden och tätort. Man blir förundrad att politiker alltid av egenintresse fullständigt struntar i att människor är olika och har olika behov för att må bra. Inga trevliga signaler ni skickar att så fort något mindre samhälle känns trevligt så dyker kommunen strax upp med exploateringsplaner. <p>Tycker ni borde ta er en rejäl koll här ute, så tror jag ni snabbt inser hur ohållbart och respektlöst det skulle vara att placera ett tätortsklassat området här ute. Tror också att ni då skulle förstå varför många här ute kommer driva denna invändning så långt processen tillåter för att stoppa denna respektlösa plan. Om det hade varit en rimlig påverkan med 3–4 villor och att mesta delen av vårt sista naturområde skulle få vara kvar tror jag inte många hade invänt så mycket. Men detta hoppas ni verkligen beaktar detta innan beslut och att ni på något sätt kan förstå att inte alla vill på i eller väldigt nära tätort.</p>	<p><i>värden och ska bevaras och göras tillgänglig för allmänheten.</i></p>
<p>Anonym 4 2021-12-08, 2021-12-13 TÄNK OM OCH GÖR RÄTT – FÖR VÅR NÄSTKOMMANDE GENERATIONS SKULL</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i></p> <p>Inget - om ni inte föredrar att strida emot de Globala målen? För mer information se www.globalamalen.se (för uppenbarligen har detta gått er förbi).</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i></p> <p>Absolut inte. Det finns flertalet miljö- och socioekonomiska aspekter som bortses helt.</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>En miljökonsekvensbedömning kommer att genomföras.</i></p>

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Fruktansvärt. Jag är så EMOT detta. Hur tänker ni? Varför ta bort en fungerande järnväg? Det är resursslöseri i en tid där allt fungerande ska tillvaratas för att vi över huvud taget ska kunna nå målen i Agenda 2030. Och hur kan bostäder och besöksnäring prioriteras högre än miljön? Det blir inte ett särskilt trevligt friluftsliv om vi inte sätter vårt klimat i första hand ändå eller hur resonerar ni kring det?

Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?

Låt Oberget vara helt (plannummer 593). Det är en ren och skär våldshandling att skövla den skog och det djurliv som finns här.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Återigen, det är skamligt att ni som kommuner marknadsför detta som om det inte fanns några konsekvenser för djur och natur. Skövling kallas det i klarspråk och jag är emot alla förslag som har med detta att göra pga. det linjerar inte med de globala målen för fem öre. Har ni ens kartlagt vilka djurarter som riskerar att dö ut helt om ni dundrar in och planar all skog med marken? Och hur kan det vara av värde att ta bort en fullt fungerande järnväg till förmån för att kunna marknadsföra ett nybyggt område som Dalarnas Hawaii när det i själva verket handlar om ren och skär miljöförstöring? Pinsamt. Och lätt att genomsåda. Dessutom fruktansvärt osmakliga hus och prototyper av de byggnader ni föreslår. Vad händer med Dalarnas kulturarv och finns det en endaste tanke kring hållbara materialval i denna smaklösa planskiss?

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligande av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Vedervärdigt. Ska vi behålla och helst öka vår nationella, lokala, jordbruksförsörjning (vilket är

Det är staten genom Trafikverket som driver planeringen av en flytt av järnvägen. Utredningar om en ny sträcka har förekommit sedan 1990-talet. Syftet med flytten är att klara det ökade behovet av person- och godstransporter sträckan Gävle-Borlänge föreslås en ny dragning av järnvägen, bland annat med dubbelspår. De ökade behoven beror delvis på omställningen av transportsystemet, där mer gods ska gå via järnväg och sjötransporter. Det är alltså ett steg i omställningen till fossilfrihet, att tillgodose att infrastrukturen klarar av den omställning som nu sker. Vad kommunerna sedan gör med marken om järnvägen flyttas, det har vi rådighet över. Och det är det frågeställningen handlar om.

Synpunkten skickas till planprogrammet för Oberget.

Ändrad markanvändning får konsekvenser. En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram.

Vägledningen gällande jordbruksmark i planhandlingen ligger i linje med miljöbalken. Det är till för att kunna vägleda i förhandsbesked och bygglov, samt i planarbete.

i linje med de Globala målen) så kanske det inte är så smart att ta bort befintligt, brukbar jordbruksmark som idag används och bidrar till att dessa klimatmål faktiskt eftersträvas? Jag ställer mig extremt frågande till hur nya bostäder kan gå före möjligheten till lokal produktion av mat och förnödenheter vi är i behov av för vår överlevnad? Fast Falun och Borlänge kommun kanske vill satsa mer på import istället för att värna om den lokala försörjningen som vår byggd bidrar till? Ta gärna en titt igen på vad Agenda 2030 trycker på. Vore fint att bo i en kommun som tar sitt ansvar och inte jobbar i motsatt riktning.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Bevara Oberget och närliggande miljö – utan tvekan. Detta är naturområden som är ovärderliga för våra kommuner och det bli svårt för er att leva upp till "Hawaii"-bilden ni målar upp när den skövling som krävs för att förverkliga det i slutändan saknas både grönska, skog och mark att florerar i.

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Det märks inte på era ritningar. "The Sims"-hus är vad ni föreslår, likt amerikanska områden där alla hus ser likadana ut. Som sagt, osmakligt och respektlöst emot det vackra kulturarv Dalarna bär.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Hemmaarbete, vilket vi redan bedriver. Bevarande av befintlig och FUNGERANDE järnväg. Återigen se globalamalen.se och uppdatera er på omvärldens riktning. Vill vi inte hänga med?

Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?

Inget, jag gör redan det.

Fråga 11: Vilka obevakade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?

Alla? Men då med hänsyn till miljö och närliggande bebyggelse. Allt som säkras borde

Jordbruksmarken i västra kommer inte att bebyggas. Den ska bevaras. Förtydligas till nästa skede. Det står även i attributtabellerna till kartan, men det är svårtolkat.

Ett område i Oberget med höga naturvärden pekas ut som framtida naturreservat.

Det presenteras inte några illustrationer på "Sims hus" inom FÖP Runn. Om ni refererar till den annons som visades i annonsbladet, så ligger den inte i linje med de förslag som lyfts i FÖP Runn. Det finns till exempel en vägledning framtagna för bebyggelse ska anpassas till landskapet i FÖP Runn.

Noteras.

Noteras

Trafikverket bedriver ett arbete där samtliga plankorsningar mellan Falun och Borlänge ses över.

först säkras i linje med de globala målen och skyddande miljöaspekter.

Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?

Som sagt, vad händer med de Globala målen? Pinsamt av både Falun och Borlänge kommun. Satsa istället på det som redan finns och behöver förbättras, vårdas och det som går att bygga vidare på utan att slösa på jordens resurser genom att bygga som om det inte fanns någon morgondag i kombination med att skövla naturområden som vi inom snar framtid kommer inse var våra lungor. Prisa istället de markägare och bönder som gör allt för att få landsbygden levande och som bidrar till den lokal tillväxt och ekologiskt odlande. Primära jordbruksmark och småskaliga producenter som på riktigt är de som gör vår bygd och våra kommuner till attraktiva platser att besöka. Detta ska vi vara stolta över, inte plöja ner till förmån för vita villor där endast nyrika har råd att bo. Och nya Tällberg? Snälla någon - vill man ha SPA och mys åker man väl 1 h extra? Lagg ner översikts- och detaljplanerna ni tagit fram och börja om med utgångspunkt i vad forskning och samtidigt berättar för oss. Det är dags att på riktigt ta den klimatkris vi är mitt i på allvar och det gör vi genom att värna om vår skog, vårt jordbruk och vår landsbygd - inte genom att skövla den till förmån för nybyggnation och massproduktion utan genomtänkta hållbara materialval.

Synpunkter och kritik gällande FÖP Runn och i synnerhet planerna som berör Oberget / Ornäs

FÖP RUNN är ett kommunalt finansierat marknadsföringsmaterial för att tillmötesgå ett enskilt profithungrigt exploateringsföretags behov. Inget i FÖP RUNN beskriver den långtgående och mycket betydande miljöpåverkan planerna har för allt levande kring sjöarna Runn och Ösjön. I glättade ordalag och vackra bilder göms den framtida verkligheten, den totala omvandlingen och övergreppet på en av de äldsta och mest levande kulturmiljön i Dalarnas län. Istället för att bli två kommuner som med facit i hand kommer att behöva skämmas över ett förslag som varken tar hänsyn

Noteras.

Oberget är utpekad i antagen översiktsplan för FalunBorlänge, 2014. Det är inget nytt i FÖP Runn.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning

till miljön, det historiska kulturarv eller människor som bor i bygen kan ni ta ansvar och göra om dessa planer. Detta genom att bevara naturområden i och kring Oberget och Ornäs. Rör inte den välmående skog och det viktiga strandskydd som råder i området. Låt byarna Tomnäs, Kyna och Storsund få vara just byar som symboliserar ett ovärderligt kulturarv och en levande landsbygd med ängar, jordbruk och naturområden som alla har tillgång till – utan att för den sakens skull behöva bo där! Skulle planerna för byggnation runt detta område (Oberget) drivas igenom försvinner denna idylliska bygd och dess traditioner riskerar att suddas ut i takt med att träd fälls och stränder skräpas ner. De idag gångvänliga vägar och stigar som slingrar sig i området riskerar i och med den planskiss ni bedriver att kantas av bilister och vi kan tyvärr vinka hejdå till ett midsommarfirande som under närmare ett århundrande gjort många fler än bygdens bybor glada årligen. Skövlas detta område till förmån för nybyggnation, kapitalism och kommerskvarter kommer den gemenskap som idag finns i området automatiskt att raderas då samhället går ifrån att vara en trygg, inbjudande plats till att bli just opersonligt, själlöst och exploaterat. Blir det som ni föreslår kan vi säga hejdå kära djur och naturliv. Vi får förklara för vår nästkommande generation att Borlänge och Falu kommun föredrog betong, avgaser och trånga bostadsområden framför frisk luft, inbjudande trollstigar och blomstrande sommarängar. Exploateringen av Oberget och dess omnejd sägs inom en 20årsperiod innebära 10000 nya bostäder – vilket är nästan en fördubbling av vad Borlänge beräknas växa med under samma period. Det är ju helt absurt, hur tänker ni? Miljödomstolen har sagt sitt vad gäller kommunernas planer i Ornäs runt gamla fotbollsplanen. Kanske borde detta lärt er en läxa kring hur strategier i linje med vår natur ska tas fram utan att vi fortsätter tära på vår planet? Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Tänker ni om och utgår ifrån den senaste forskningen samt de globala målen kanske vi istället kan få stoltsera med att bo i kommuner som tar sitt solidariska ansvar vad gäller såväl miljö- och socioekonomisk

från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvens beskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Stora delar av västra sidan består av produktionsskog, som redan idag är hårt brukad. Naturvärdesinventeringar genomförs i alla skeden i processen. Framtida naturreservat är avsatt för att bevara ett område med högra naturvärden.

Noteras.

hållbarhet. Snälla, bli de föregångskommuner vi tror att ni egentligen är. Det är ju därför vi bor här!

Bevara naturområden, skog, strandskydd och all orörd natur som finns i området. Bebyggelse enligt det ni föreslår i form av flera tusen nya bostäder, hotell etc. skulle inte bara ta bort ALL den charm detta område idag har, utan också ta udden av det kulturhistoriska värde denna plats besitter (med exempelvis närheten till Ornässtugan samt hus och gårdar med hundraårig historia). Detta område är faktiskt inom Fredsmilen, säger det er någonting? En del av Världsarvet Falu Gruva. Det borde ligga i ert intresse att bevara, eller? Byarna och bygden i detta område är en ovärderlig kulturskatt som finns skriftligt dokumenterad sedan 1368, vilket vore ett övergrepp att kapitalisera på för ekonomiskvinning. Skövlas detta område till förmån för nybyggnation, kapitalism och kommerskvarter kommer den gemenskap som idag finns i området automatiskt att raderas då samhället går ifrån att vara en trygg, inbjudande plats till att bli just opersonligt, själlöst och exploaterat. Blir det som ni föreslår kan vi säga hejdå kära djur och naturliv. Vi får förklara för vår nästkommande generation att Borlänge och Falu kommun föredrog betong, avgaser och trånga bostadsområden framför frisk luft, inbjudande trollstigar och blomstrande sommarängar. Tänker ni om och utgår ifrån den senaste forskningen samt de globala målen kanske vi istället kan få stoltsera med att bo i kommuner som tar sitt solidariska ansvar vad gäller såväl miljö- och socioekonomisk hållbarhet. Snälla, bli de föregångskommuner vi tror att ni egentligen är. Det är ju därför vi bor här!

Ni skriver att detta jättebostadsprojekt lämpar sig så bra i detta natursköna område, men bygger ni likt de planer ni presenterar FÖRSVINNER ju allt som har med naturskönt att göra - eller hur!? Strövområden skulle försvinna, jaktmark utlånas och jordbruk nedvärderas till förmån för massproduktion och ogenomtänkta byggnationer som i sig skulle medföra en extrem påfrestning för vår natur och de resurser vår planet innehar. För vad tillkommer inte då ett nytt bostadsområde i de

Se kommentar ovan.

Se ovan.

proportioner ni föreslår tar form? Mer än infrastruktur (som i sig är både svårt att genomföra på ett hållbart vis och också extremt kostsamt för våra skattebetalare) eller hur? Revvägen är ifrån slutet av 1400-talet och kanske bör utforskas och värnas om istället för att exploateras? Och har ni gjort någon form av analys kring vad människor som letar ny bostad söker eller någon form av omvärlds-bevakning över huvudtaget den senaste tiden? Det kanske är en nyhet för er, men allt fler människor vill flytta ut på landsbygden och lämna tätbebyggda bostadsområden där alla hus ser likadana ut.

Det känns inte vidare attraktivt att ni som kommuner inte har koll på vad medborgare efterfrågar i vår samtid. Statistik visar att var fjärde svensk numera söker sin plats på landsbygden och det är inte länge eftersträvansvärt att bo i områden där alla hus ser likadana ut eller där det är några meter till närmaste granne.

Yttrandet innehåller en hänvisning till nyheter kring flytt till landsbygden.

Och hur har ni tänkt att denna "Hawaii"-vision ska bli verklighet när det varken finns bad- eller båtplatser att tillgå i närområdet eftersom allt är privatmark? Det känns inte särskilt drömt att se hur de få ytor som går att förvandla till trånga bryggor sedan ska kantas av staket, grindar och övervakningskameror.- Och för att inte tala om djurlivet ni planerar att radera ut. Även här kan man fråga sig hur tankarna går kring att uppnå de globala målen? Vore intressant att få era tankar presentera i klarskrift kring hur detta kan försvaras för vår nästkommande generation. Ett större bostadsområde kommer också att ge en negativ påverkan på vattenförsörjningen i området då vi vet av forskning att utbredd bebyggelse i närhet av sjöar bidrar till nedsmutsning. Vi med egna brunnar kommer också att drabbas illa och för att inte tala om den lilla åkermark som eventuellt klarar sig undan er skövling. Bromsmossen föreslås som lekplats vilket rent utav kan vara farligt då denna mosse inte fryser om vintrarna. Det är också en mosse ni riskerar att förstöra som idag binder koldioxid, djur och insektsliv. Och på tal om koldioxid - är inte all skog vi kan bevara viktig att

Noteras.

Kommunen eftersträvar en variation av olika bostadsområden. I första hand förtätar vi Borlänge och Falun centrala delar och i serviceorterna. Samtidigt finns det ett ökat behov av att bygga fler bostäder i Falun/Borlänge. Vi har även genom den kommuntäckande översiktsplanen från 2014 att förhålla oss att städerna ska växa i riktning mot varandra i huvudsak längs västra sidan av Runn/Ösjön. I översiktsplan Falun/Borlänge är Oberget utpekad som framtida bebyggelseområde.

Noteras.

Borlänge kommuns VA-plan anger vilka områden som prioriteras för anslutning till kommunalt vatten och avlopp, exempelvis Kyna.

Bromsmossen ingår inte som en del av utvecklingsförslaget i FÖP Runn, utan den ska bevaras.

just bevara till förmån för våra barn och deras barns möjligheter att leva vidare på denna planet?

Vi har valt att bosätta oss på landsbygden av just den anledningen att det är landsbygden och MÅNGA med oss drömmer om samma sak. Att bygga ett helt nytt bostadsområde här vore inte bara förödande för oss som redan bor här, utan även för de som planerar att flytta till just grönskande platser likt dessa. För att uppnå och följa Strategiska planen och Dalastrategin 2030 vore det mer lämpligt att bygga och utveckla redan anspråkstagen mark med befintlig infrastruktur. Förslagsvis centrala lägen i stadskärnan som lockar de som vill bo tätt, nedlagda industrier och upprusta redan befintliga bostadsområden så som Tuna Hästberg och Idkerberget. Är ni sugna på mer betong och icke hållbara komplexliknande områden där utbredd oro kan ta form är ni tyvärr inte de politiker vi en gång flyttade hit i hopp om att kunna prisa inför vår barn då de växer upp. Nu har ni chansen att stå i framkant och bli fanbärare för hållbarhet. Snälla ni, ta ert ansvar och börja planera utefter de globala målen istället för att leva i någon form av omedveten dimma i tron om skapa tillväxt. Gör om, gör rätt. Inte för vår skull, men för vår nästkommande generation!

I Första hand ska Falun och Borlänge förtätas i de centrala delarna. I andra hand i riktning mot varandra. Det finns idag ingen utvecklingsinriktning att växa i riktning mot Ludvika. Det kan naturligtvis komma att ändras med nya politikiska viljeinriktningar.

Jordbruksmark ska inte tas i anspråk. Flera delar av västra sidan ingår i Borlänge kommunen framtida planer för kommunalt vatten och avlopp, läs mer i VA-plan 2020.

Noteras.

Lillian Sandberg, namnlista med 79 underskrifter närboende och berörda, 2021-12-09

Inledning

Den 15 oktober 2021 erhöj jag ett informationsbrev från Falu- och Borlänge kommuner om att man hade för avsikt att bygga en tätort på Finnäset och Långlandet. Då jag inte hade nåtts av denna information tidigare hörde jag och en väninna av oss till involverade och berörda och fann att många inte kände till något om dessa planer. Vi beslutade oss om att informera och skapade en protestlista, då många boende på Finnäset, Långlandet och Dalvik var mycket upprörda. Protestlistan omfattar ca 80 namnunderskrifter.

Olika anledningar och svårigheter

1. Kommunalt vatten och avlopp saknas.

Den äldre befintliga bebyggelsen och det öppna jordbrukslandskapet har mycket höga värden och ska bevaras, med släpp mellan befintlig bebyggelse och eventuell framtida exploatering. Så även stora delar av strandlinjen har höga värden och ska bevaras och göras tillgänglig för allmänheten. Vid en förtätning av utpekade bebyggelseområde görs avvägningar om vilken täthet som området tål, bevarande av grönstruktur, infrastruktur och riskhantering och mycket mera i nästa skede i planprocessen.

Finnäset finns med i Borlänge kommuns VA-plan, 2020.

<p>2. Vägen dit består av en redan hårt belastad grusväg som trots underhåll i form av skrapning mm oftast är i dåligt skick med gropar på ytan.</p>	<p><i>En förtätning på Långlandet skapas även underlag till stärkt service, möjlighet att förbättra infrastruktur (vägar, VA med mera) och bättre underlag för kollektivtrafik.</i></p>
<p>3. Här finns inga serviceföretag som gynnar en förtätning av boenden.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>4. Då Finnäset redan är hårt exploaterat behövs en motvikt dvs ett orört område där man kan ströva i skog och mark.</p>	<p><i>Se ovan.</i></p>
<p><i>Angående utpekande av LIS-område</i> Farleden från Torsång är redan hårt belastad. Ytterligare bryggor och båtplatser är olämpligt där. Det blåser ofta hårda vindar från norr. På grund av dessa hårda vindar och den livliga trafiken från båtar och vattenscostrar är stränderna redan hårt belastade.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Djur och natur</i> Många djur har sin tillflykt här. Dagligdags är det många djur som vandrar på upptrampade stigar genom skogen och ut på fälten. Här finns rådjur, älgar, rävar, harar, ekorrar, uttrar och lodjur. Bland fåglarna kan nämnas småfåglar av många sorter, änder, skrakar, lommar, svanar, hackspettar, gröngölingar, tranor, hägrar, vråkar och örnar. På vintern kan man se örnar på isen där de äter fisk vid pimpelhålen. Fåglar och djur har sina häckplatser och boplatser längs stränderna och blir ofta störda av motorbåtar. Hur paddor, grodor och fladdermöss påverkas av byggnation undrar jag.</p>	<p><i>En miljökonsekvensbeskrivning tas fram. I efterföljande processer görs alltid en mer detaljerad naturvärdesinventering innan planläggning kan fortgå.</i></p>
<p>Klimatförändringar med hårdare vindar, kraftigare nederbörd och översvämningar är ju något att räkna med i framtiden. Om man tar bort skogen här och ersätter den med hus, asfalterade gator mm kommer det att få konsekvenser här och på intilliggande åkermark. Träden tar upp vatten och marken de växer på dränerar regnet. Allt detta gör att häftiga regn leds bort på ett naturligt sätt. Om detta förhållande rubbas, kommer regnet att leta sig andra vägar nedåt åkrarna, eftersom området ligger högre än åkermarken. Det kan bli erosion och rasrisk.</p>	<p><i>Noteras. Det finns även upptaget och vägledning samt planeringsinriktningar i FÖP Runn under risk.</i></p>
<p>Forskningen säger att vi ska utöka strandskyddet och inte försvaga det. Både klimatkrig och</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

<p>artdöd måste mötas med kraftfulla åtgärder till skydd för djur och natur.</p> <p>Jag efterlyser en nogsam Konsekvensanalys av påverkan på ekosystemtjänster, djur, natur, biotoper, fågelliv mm samt hur boende i området och andra människor påverkas.</p>	<p><i>Se tidigare kommentar om miljökonsekvensbeskrivning.</i></p>
<p>Göran Eriksson, 2021-12-13</p> <p>Jag känner att jag skulle behöva sätta mig in i varenda detalj och komma på oändligt många klipska och bra argument emot den.</p> <p>Jag är född och uppvuxen i byn Kyna som i högsta grad påverkas av FÖP:en. Jag skriver därför utifrån byarna Tomnäs, Kyna och Storsunds perspektiv. I de tre byarna Tomnäs, Kyna och Storsund bor det några hundratal människor. Kan det vara 300? Det byggs idag kanske ett hus per år. Kanske två på sin höjd. Det är en mycket proportionerlig skala på tillväxten i byarna. Förslaget som ligger innebär en ökning av invånarantalet i området med flera tusen. Flera tusen nya invånare i ett område med tre hundra invånare. Det är ett mycket oproportionerligt och provocerande förslag!</p> <p>När jag och min flickvän år 2015 gjorde vårt gemensamma slutarbete på arkitektskolan i Köpenhamn valde vi att fokusera på Borlänge och Faluns ambition att närma sig varandra fysiskt. I korthet utgjorde vårt projektarbete ett förslag där vi placerade ett café med båtbygggar och skridskouthyrning på en udde alldeles bortanför skjutbanan vid Driftvärnet i Storsund. Det skulle attrahera folk både sjöledes och via Runnleden, den vackra cykelvägen mellan Borlänge och Falun. Vi placerade också några få stugor för uthyrning i närheten. Det är vad jag anser skulle vara ett proportionerligt förslag för att binda samman de två kommunerna. En samlingspunkt vid sjön, mitt emellan de två städerna.</p> <p>Jag är sedan några år utflyttad från byarna men har alltid haft för avsikt att komma tillbaka. I somras budade vi på en fin liten stuga med röda knutar som ligger uppe på Tallbacksvägen. Vi var väldigt ledsna när vi tvingades ge oss i budgivningen men när jag tittar på markanvändningskartan blir jag istället glad att</p>	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, bland annat för bostäder. I de utpekade områdena kommer även andra intressen att finnas, såsom natur och rekreationsområden och områden för skola och förskola. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I samrådshandlingen är gränserna för nya utvecklingsområden för bostäder ritade schematiskt.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Utvecklingsinriktningen från översiktsplan FalunBorlänge och de politiska uppsatta målen för utvecklingen kring Runn som bland annat är att hitta en kombination av bostäder, föreningsliv/näringsliv och rekreation/friluftsliv och utgör grunden i den strategiska inriktningen för utvecklingen kring Ösjön och Runn. Storsund är en viktig målpunkt för det rörliga friluftslivet, bland annat med kopplingen till reservatsöarna. Det är en av fåtal platser på västra sidan där allmänheten på ett säkert och relativt enkelt sätt kan ta sig ner till vattnet. Kommunen har dock ingen rådighet över marken. Trafikverket har i och med ökat beredskapsläge i hela landet, annonserat att de vill avgränsa området för framtida utveckling.</i></p> <p><i>Se tidigare kommentar.</i></p>

vi inte köpte den idylliska stugan. En stuga som om några år planeras att ligga i en tätort. Det gör mig riktigt ont i hjärtat å de nya ägarnas vägnar, det var sannolikt inte det de räknade med när de bjöd över oss.

Ett par nära vänner i byn fick precis förhandsbesked om att bygga på en bit mark som de köpt loss från sina föräldrar. En bit mark som ligger i skogen, lite avskilt från byn, precis som de vill ha det. Som det är nu går den kommande gränsen för "tätort" ca. 20 meter från deras hus. Sannolikt inte vad de hade räknat med. Föräldrarna har för några år sedan uppfört ett hus inne i skogen, en bit bort från byn de också, precis som de vill ha det. Deras hus hamnar nu inne i "tätort". Sannolikt inte vad de hade räknat med heller.

Det är minst sagt läskigt och obehaglig att kolla på markanvändningskartan och se våra fina, idylliska byar omgivna av tätort. Tätort! Jag blir så rädd att jag på riktigt har sovit mycket sämre de senaste veckorna. Och just att byarna är helt omringade av bebyggelse finner jag otroligt sorgligt. Jag känner mig ganska säker på att jag talar för en förkrossande stor del av invånarna i byarna när jag hävdar att vi bor där vi bor för närheten till skogen och för lugnet. Att vi ska tvingas ta oss igenom en ny bebyggelse för att ta oss till den lilla skog som blir kvar är ett slag i magen, eller ännu längre ner. Skogen är den plats vi går till för att finna ännu mer lugn än vad som finns i byarna. Jag antar att vi förväntas stå med mössan i hand och tacka för att ni lämnat Obergstoppen som ett naturreservat och skogen (område betecknat med "F,N") från skövling. Men det skogsområdet kommer inte att tillhöra oss längre, det blir ju de nya invånarnas skog. En till sak oroar mig med skogen.

Yttrandet refererar till Nackareservatet som anses inte är en riktig skog, och undrar om det kommer bli lika i Kyna.

Likaså är jag orolig för hur mycket människor det kommer att röra sig i våra byar. Redan som det är nu är det ganska fullt på de få badställen som finns.

Se tidigare kommentar.

Se tidigare kommentar om utökade släpp.

Vi utgår ifrån Boverkets modell, 2.1. Denna modell är inte alltid anpassad för att på ett tydligt sätt beskriva hur bebyggelseutvecklingen kan komma att se ut. Klassningen tätort, betyder inte att likställa med en tätortsutveckling i centrala Borlänge eller Falun. Tätort står för en framtida möjlig bebyggelseutveckling som ska föregås av oftast både planprogram (beroende på storlek) och detaljplan. Exploateringsgraden avgörs utifrån platsens lämplighet. Utformning och täthet ska alltid anpassas till platsens förutsättningar.

Stora delar av västra sidan består av produktionsskog, som redan idag är hårt brukad. Naturvärdesinventeringar genomförs i alla skeden i processen. Framtida naturreservat är avsatt för att bevara ett område med högra naturvärden.

Noteras.

<p>Jag har inte haft tid att sätta mig in i siffror, biotoper, djurarter osv. Det jag kan säga är att vi i byarna med glädje rapporterar till varandra när vi ser varg och lo och andra djur i byarna. Det är väldigt spännande och fint att det finns såna ovanliga djur hos oss. Med det nya förslaget blir det nog ett minne blott med så mycket fler människor som rör sig i området och med byggnationer som skär av skogen mot byn. Avslutningsvis är jag rädd att det skapas en vi och dom-känsla. Något som naturligtvis inte är rättvist vare sig mot de befintliga invånarna i byn eller mot de människor som skulle komma att flytta in i de nya områdena. Jag gissar att det skulle kunna innebära en stor källa till konflikter när som sagt folk översvämmar badplatser och skog.</p> <p>Det jag vill med den här texten är att belysa att det finns en mycket stor och djup oro i byarna över det här förslaget och att det är många människor som drabbas. Många människor som är rädda, ledsna, besvikna och som undrar hur deras liv kommer att se ut om förslaget genomförs. Jag tror att jag egentligen kan koka ner min text med att ställa en enda fråga; Hur avser ni att förhålla er till hur de boende i byarna drabbas av detta mycket omfattande förslag? Svara gärna på den frågan och kommentera också gärna övrigt jag skrivit. En fråga till kommer jag på i sista stund; kommer det att bli aktuellt med tvångsinlösen av mark för att kunna genomföra förslaget om det klubbas igenom?</p>	<p><i>Se tidigare kommentarer.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Kommunen jobbar med frivillighet, vilket innebär att vi inte kommer att genomföra tvångsinlösen. Alla markägare som är berörda eller gränsar direkt mot framtida bebyggelseområden har fått särskilda brev med utökad information om att kommunen jobbar med frivillighet bland annat.</i></p>
<p>Peter Andersson, 2021-12-13 <u>Beträffande fastighet i Tylla-som LIS område</u> Vi tillskriver dig i din egenskap av projektledare, då vi med viss förvåning och stor bestörtning tvingats notera att marken inom vår fastighet i Tylla inte tagits med som ett LIS område i den fördjupade översiktsplanen för Runn, som tagits fram inom projektet som initierats av kommunen, utan att det motiverats varför denna del av vår fastighet har undantagits.</p> <p>Ryktesvägen har hävdats att förhöjda vattennivåer på mycket lång sikt skulle vara ett skäl, men dels menar vi att samhällets samtliga aktörer visserligen snarast kommer behöva vidta kraftfulla åtgärder för att värna och skydda de</p>	<p><i>Vi har prövat hela planområdets lämplighet för så kallade LIS-områden. Dels genom geografisk analys. Sedan detaljstuderat varje tänkbart område. Er omnämnda fastighet i Tylla är inte lämpligt som LIS-område, bland annat på grund av jordbruksmark i anslutning till ett större sammanhängande jordbruksblock, närheten till vattenområden, fornlämningar, risker exempelvis översvämningsrisk, bullerpåverkan och trafiksäkerhet med mera. Fastigheten är stor, det är svårt i detta yttrande att avgöra vad ni har för planer. Att peka ut fastigheten som ett LIS-område är inte lämpligt. Vill ni pröva frågan om ändrad användning av en befintlig fastighet</i></p>

mycket angelägna kulturvärden i Torsång, som likaledes ligger i riskzonen för översvämningar i en framtid, och att såväl vår fastighet som de omkringliggande fastigheterna kommer kunna åtnjuta fördelarna med sådana åtgärder. Det vore oerhört sorgligt att behöva kapitulera inför utmaningen, istället för att engagera sig för att motverka att stigande vattennivåer leder till negativa effekter och skada. Det är vår övertygelse att ett starkt lokalt engagemang från boende i området kommer vara en viktig förutsättning för att motverka sådana negativa effekter – och vi tror oss kunna bidra till det på ett bra sätt, om vi får möjligheterna därtill via LIS / projektet.

Det är mot den bakgrunden som vi är angelägna om att också vår fastighet sorteras in som ett LIS område i planen av projektet.

Får vi möjlighet att använda vår fastighet för ett varaktigt boende, vilken vi förstår att LIS-klassningen skulle kunna möjliggöra, ser vi framför oss hur vi skulle få bättre förutsättningar att engagera oss mer aktivt i det lokala samhället och medverka till att marken blir använd på ett sådant sätt så att såväl sjö- som friluftslivet främjas. I detta sammanhang bör även nämnas att vår fastighet ligger i direkt anslutning till den enda sjösättningsrampen i Torsång med omnejd, och att vår mark därmed utgör en viktig förutsättning för att kunna sjösätta båtar och tillfälligt parkera båttrailers så att dessa inte blockerar vägen under tiden. Alternativet, att marken avgränsas och förblir outnyttjad, eller inhägnas för annat privat ändamål, vore enligt vår mening såväl sorgligt som kontraproduktivt i förhållande till att kunna medverka till en levande landsbygd.

På det lite mer konkreta planet ser vi framför oss hur vår lada kan bli en möjliggörare för det lokala engagemang som vi ser framför oss som nödvändigt för att rädda Torsånga kulturskatter. Ladan har bl.a. använts som samlingsplats vid den traditionsrika kransbindningen och vid kyrkbåtsrodden vid midsommarfirandet i Torsång, men skulle med rätt förutsättningar likväl kunna användas för exempelvis andra evenemang, t.ex. ponnyridning i den lokala naturen eller liknande aktiviteter. Utöver det

(ladan), görs detta genom kontakt med vår bygglovsavdelning. Klimatanpassning för den redan bebyggda miljön är en stor och viktig fråga. Hur kommunen tillsammans med räddningstjänst och privata fastighetsägare ska ta sig an frågan är inte helt fastställt. Delar är formulerade i Handlingsprogram enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Det finns ett handlingsprogram. I planeringen åligger det kommunen att lyfta fram risker och vidta reducerande åtgärder för planerad eller ändrad markanvändning. Det pågår även ett arbete med att ta fram ett nytt kulturmiljöprogram i Borlänge kommun. Läs gärna mer under kap: Klimatanpassning och risk.

Noteras.

Under kap Bo och leva finns info om iläggningsplats för båtar.

Det finns iläggningsplatser för båtar vid Hälsinggårdsbryggorna, Stabergs båtklubb (privat), i Ornäs (allmän), Tylla (avgiftsbelagd) och Råffstylla (privat). Ett utredningsområde för framtida iläggningsplats pekas ut utanför Storsund. Den typen av åtgärder som krävs för vattenverksamhet, kan prövas i tillstånd enligt miljöbalken.

Noteras.

Prövning av annan användning av byggnad sker via förhandsbesked. Ta kontakt med bygglov vid Borlänge kommun.

<p>skulle ladan i framtiden även kunna användas för lokala marknader och försäljning av lokalproducerat hantverk eller som mötesplats vid konstutställningar. Vi är övertygade om att det såväl skulle attrahera turism som möjliggöra en lokal folkrörelse. Vi tror att denna lokala folkrörelse blir en nyckel till engagemanget för att skydda Torsångs kulturvärden. Vi ser också framför oss hur fastigheten skulle kunna användas för uthyrning av exempelvis cyklar och kanoter som turister kan hyra för att se sig omkring i närområdet, men det förutsätter att vi kan vara i närheten och engagera oss för lokalsamhället.</p> <p>Vi brinner verkligen för Torsång som bygd och vi ser framemot att få använda vår energi till att inte bara kunna bo och leva i samhället, utan också att konkret bidra till att göra Torsång till en än mer levande landsbygd. Vi vill därför härmed vädja om att projektet omprövar det ursprungliga förslaget om bortvald placering och tar med vår mark i Tylla som ett utpekade LIS område.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Anders Janérs, Mats Janérs, 2021-12-13 Vi kommer inte att acceptera förslaget till detaljplaneanvisning Fördjupad översiktsplan för Runn.</p> <p>Vår mark på Sunnanö har markerats som Rekreationsområde, vi kräver att dessa områden markeras om till Landsbygd. Allmänheten är som tidigare välkomna att via allemansrätten att bedriva motion och rekreation på vår mark.</p> <p>Vidare har del av vår mark markerats som Natur, detta är totalt obefogat. Markerad mark består enbart av sly och Asp/Al och har tidigare använts för upplägg av timmer då flottning pågick och senare som åkermark. Vi har påbörjat och avser att återställa den till åkermark. Vi kräver att detta område markeras om till Landsbygd.</p> <p>Denna gård har brukats i släkten i flera generationer i över 400 år. Vi har genom dessa generationer / år med bravur skött denna gård med avseende på kultur, kulturmiljö och bevarande av jordbrukslandskap etc. Inskränkande på gården enligt</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Det blev fel i samrådshandlingen gällande markanvändningen på Sunnanö. Landsbygd ska vara nuvarande markanvändning för i princip hela Sunnanö. Dock beskrivs värden och hänsyn i attributtabeln kopplade till kartan.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Vid ett fysiskt möte med sakägarna har kommunen redovisat hur urvalet för LIS-områden genomförs. De områden som är utpekade för LIS-</i></p>

<p>detaljplaneanvisning kommer att vara ödesdigert för dess överlevnad och vidare utveckling.</p> <p>Vidare kräver vi underlag för på vilka grunder markerade områden lämpliga för bebyggelse i Sunnanö, Nordanö, Viken Viksö etc valts.</p>	<p><i>bostäder i förslaget, är lämpliga för tillkommande bostäder. I övrigt gäller på landsbygden att enstaka komplettering av bostäder tillkomma, om platsen är lämplig för ändamålet. Se sidan "Att anpassa bebyggelse till platsen" i avsnittet Värden och hänsyn.</i></p>
<p>Florence Berg, 2021-12-13</p> <p>Jag bor i Borlänge, men vill ta del av Runn och dess stränder för kajakpaddling, fisketurer i vår roddbåt, vandring och cykling. Jag ser mig som en typisk representant för det rörliga friluftslivet utan motor.</p> <p>Runn är en fantastisk skärgårdssjö och en av anledningarna till att vi flyttade till Dalarna för ca 20 år sedan. Sjön gav då oändliga möjligheter till kajakturer, rodd, bad och simning sommartid. Mycket har förändrats sedan dess och i första hand har trycket från det motoriserade båtlivet i form av fritidsbåtar, powerbåtar och vattenskotrar ökat väsentligt.</p> <p>Tidigare räckte det med att undvika att vara på Runn under midsommarhelgen och Runndagarna för att kunna hitta möjligheter till återhämtning och rekreation. Nu vågar jag och många med mig inte längre ge oss ut under perioden maj - augusti, då det har hänt för många incidenter och vi är rädda för att bli påkörd avsiktligt eller oavsiktligt. Mycket kan hända i höga hastigheter och vid lek med motorfordon som numera förekommer i flockar. Antalet vattenskotrar tycks öka med en tiopotens varje år. Nu finns även en billigare andrahandsmarknad, som öppnar upp för nya målgrupper. Runndagarnas poker-run har spätt på Runns rykte om att här är det fritt fram även för powerbåtar som färdas snabbare än bilarna på motorvägen. Det här är såklart också en fråga om buller, som leder tankarna mera till en motorbana, än till en lockande naturmiljö.</p> <p>Mot bakgrund av det redan höga trycket av bebyggelse på Runns stränder och den stora volymen av motoriserat båtliv redan idag, så leder de expansiva planerna på utökad bebyggelse utmed hela västra delarna av Runn till en oro över att problemen med sjölivet ska bli ännu värre. De avsatta LIS-områdena som</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De vattenskotterområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.</i></p> <p><i>Borlänge kommun har bland annat föreslaget att ej motorburna båtar har förtur vid Prästtjärn samt att hastigheten regleras till svallfritt. Även för att minska bullerpåverkan. I framtiden räknar vi även med att flera eldrivna båtar kommer ersätta dagens båtmotorer. Vilket även det har en positiv effekt på bullernivåerna. Bland annat har en laddstation för bil/båt pekats ut som ett utredningsområde vid Torsångs-Café.</i></p> <p><i>Flera av LIS-områden utpekats för friluftslivet pekats ut som målpunkter för friluftslivet i stället för LIS. Markanvändning blir rekreation/natur. 2 naturreservat pekats ut inom planområdet i Borlänge, där vi bedömer att det finns väldigt höga natur och kulturvärden.</i></p>

<p>ibland tycks vara inriktade på friluftsliv och ibland på bebyggelse i strandnära lägen ger en osäkerhet kring hur stränderna kommer att utvecklas. Jag skulle hellre se en tydlig avsikt att avsätta vissa strandområden och öar som reservat.</p> <p>Om jag slutligen fick önska en utveckling av hela området kring Runn, så skulle det vara att införa regler för begränsade hastigheter på sjön och där till vattenskoterfria zoner. Det finns också ett behov av att underlätta för friluftslivet genom att bygga flera allmänna bryggor, vindskydd och utedass. Att varsamt öppna upp flera ytor på de öar som inte ännu är bebyggda eller som är naturreservat, så att det blir trevligt och tillmötesgående att kliva iland. Det kan göras utan att störa den biologiska mångfalden.</p> <p>Jag skulle även önska att förbud för vattenskoteråkning införs på de tätortsnära sjöar som ännu inte har förvandlats till motorbanor. Mina förslag är då att restriktioner införs på Stora Vällan, Stora Aspan och Lilla Lönnvattnet. Det pågår en generationsväxling i ägandet av stugor runt dessa sjöar, så det är bara en tidsfråga innan samma sak händer där som redan är ett faktum på Runn.</p>	<p><i>Se tidigare svar om vattenskoter.</i></p> <p><i>Se tidigare svar om vattenskoter.</i></p>
<p>Christer Winninge, 2021-12-13 <i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i> Gällande Finnäset är det tilltänkta området för ny bebyggelse en fantastisk skog med rikt djur och fågelliv. Detta kommer försvinna eftersom kvar bara kommer bli åker och öppen mark. Att ta bort den lilla skog som finns kvar vore oförlåtligt. Den går inte att ersätta. Att bygga på redan öppen mark skulle vara tänkbart. Den enda, och redan nu överbelastade vägen, är dock ett stort problem. Den måste göras om, breddas och asfalteras vilket är ett stort ingrepp.</p>	<p><i>En miljökonsekvensbedömning ska tas fram.</i></p> <p><i>På östra sidan av Finnäset bevaras ett stort stråk för allmänhetens tillgänglighet. Antalet tillkommande fastigheter kommer att anpassas till platsens förutsättningar.</i></p> <p><i>Vid exploatering kan det ibland innebära att naturmiljöer tas i anspråk. Avvägningar görs mellan olika intressen. Naturvärdesinventeringar, analys av gröna korridorer och stråk är något man tittar vidare på i efterföljande processer.</i></p>
<p>Karin Rosenberg, Lasse Pedersson, Barbro Grind, Peter Grind, 2021-12-13 Den fördjupade översiktsplanen för Runn har stött på starkt motstånd från de närbelägna gamla byarna. Vi bor själva i en av byarna och man kan kanske tro att vi bara värnar vår lokala miljö. Men vi anser att de problem vi ser för</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

byarna och naturen kring Oberget, med denna översiktsplan, även kommer att gälla i olika omfattning för övriga landsbygden i Borlänge och Falun samt närliggande kommuner. Vi är inte emot att det byggs bostäder för att täcka dagens behov. Men vi anser att dagens tankemodell att merparten av byggandet ska ske i storstäder måste ifrågasättas. Översiktsplanen från 2014 kom till under det då rådande paradigmet med ledstjärnan "tillväxt till varje pris". I översiktsplanen, liksom i den allmänna debatten används begreppet "hållbar tillväxt" som inkluderar ekonomisk tillväxt, social tillväxt och ekologisk tillväxt. Men vanligen sätts fokus på ekonomisk tillväxt, utan att beakta hur det blir för kommande generationer. Utkastet till "Fördjupad översiktsplan för Runn" utgår tyvärr från detta gamla paradigm och gamla tankemodeller om ständigt ökad ekonomisk tillväxt. Av texter i översiktsplanen framgår detta tydligt. Nu vet vi att sådan hållbar tillväxt inte går i hop med klimatkrisen, utarmningen av den biologiska mångfalden och kommande pandemier.

Vi befinner oss nu i ett paradigmskifte där ledstjärnan bör vara "hållbar solidarisk tillväxt", där hänsyn måste tas till naturens villkor och människan grundläggande behov. Det enda rätta borde nu vara att lägga undan de gamla översikts- och detaljplanerna och börja om från början med utgångspunkt från de nya förutsättningar som forskarna tagit fram. I de nya direktiven till de utredande specialisterna skulle följande text kunna inleda uppdragsbeskrivningen:

"Vi politiker som beslutat om dessa direktiv instämmer i klimatforskarnas bedömning av klimatkrisen, utarmningen av den biologiska mångfalden, risken för kommande extrema pandemier och risken för samhällsstörningar på grund av vår låga självförsörjningsgrad i Sverige och EU. Vi måste därför agera i enlighet med Parisavtalet och det nya klimatavtalet som undertecknades i Glasgow i november 2021. Vi har full kännedom om Sveriges klimatmål och övriga hållbarhetsmål samt förstår till fullo utmaningen med att nå målen. Alla tjänstemän och konsulter som ska delta i utredningsarbetet måste dela denna vår syn. Styrande för arbetet

I Borlänge kommun har kommunfullmäktige i feb 2024, beslutat om en planeringsstrategi. I planeringsstrategin framgår hur kommunen ska arbeta vidare med översiktsplaneringen, i vilka delar översiktsplanen är aktuell eller inaktuell. Borlänge kommun har fattat beslut om att ta fram en ny kommuntäckande översiktsplan för Borlänge. Flera av de synpunkter som lyfts i yttrandet handlar om modell och metodik för genomförande av en ny översiktsplan. I FÖP Runn har kommunen utgått ifrån Boverkets ÖP-modell 2.1. Inför framtagande av en ny översiktsplan för Borlänge kommun så kommer modell 3.0 att användas. I slutändan är det politiken som avgör vilka avgränsningar som ska ske i projektplaneringen för översiktsplaneringen och hur mycket resurser som kan läggas vid framtagande av en ny översiktsplan.

Inför granskningskedet kommer en Miljökonsekvensbeskrivning att tas fram. I Miljökonsekvensbeskrivningen ingår angränsande områden, alltså även planer som ligger utanför planområdets gränser. Då den kumulativa effekten ska bedömas för utvecklingsförslagets konsekvenser för

<p>med de nya översiktsplanerna ska vara att FalunBorlänge ska följa intentionerna i Carbon low, d.v.s. utsläppen av växthusgaser ska halveras vart tionde år fr.o.m. 2020."</p> <p>I det nya paradigmet måste politikerna och tjänstemännen förutsättningslöst analysera om det är en hållbar solidarisk tillväxt att bygga ihop Falun och Borlänge till en metropol i Dalarna.</p> <p>Efter att ha tagit del av texterna i översiktsplanen via hemsidan är det vår bedömning att det inte är meningsfullt att ge detaljerade synpunkter på utkastet till översiktsplan. Bortsett från avsaknaden av en grundläggande analys av dessa hotbilder finns det mycket att vara kritisk till i planen. Vi beskriver därför viktiga faktorer att beakta vid upprättande av reviderade översiktsplaner:</p> <p>En nystart av planeringsprocesserna borde inledas med en metodbeskrivning av hur arbetet ska genomföras. I denna beskrivning skulle centrala "målbegrepp" som eventuellt används definieras (t.ex. "vision", "översiktliga mål", "strategiska mål", "detaljerade mål", "omställningsmål", "strategi", "handlingsplaner").</p> <p>Planarbetet skulle därefter fortsätta med att arbeta fram innehållet i de "målbegrepp" som används för aktuella fokusområden (t.ex. befolkningsstorlek, bostäder, biltrafik, allmänna kommunikationer, jordbruk, klimatomställning, biologisk mångfald, skatteintäkter, offentliga utgifter, etc). I denna målanalys ska det även tydligt framgå hur målen för de olika fokusområden påverkar varandra. Underlag för detta målarbete borde vara nya hållbarhetsmål för länet som utarbetas av Länsstyrelsen och Region Dalarna.</p> <p>För att tydligt se skillnaden mellan dagens situation i samhället och nya översiktsplaner med tillhörande konsekvensbeskrivningar bör en nulägeskartläggning göras i förhållande till målanalysen.</p> <p>I omtaget av planeringsarbetet måste politikerna också se till:</p>	<p><i>planområdet. FÖP Runn är en del av genomförandet av översiktsplan FalunBorlänge från 2014, (bland annat att uppnå planeringsinriktning att städerna ska växa i riktning mot varandra). Som ni anger, hör visioner, övergripande mål, utvecklingsfrågor och övergripande strategier också hemma i en kommuntäckande översiktsplan. Översiktligplaneringen är en kontinuerlig process.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Vi har välutvecklade metoder för dialog och medborgarinflytande. Hur kommunens resurser och prioritering fördelas är beslut som fattas av</i></p>
---	--

<p>- Att det blir ett ökat medborgarinflytande i planeringsprocessen. Det är uppenbart så att de bland medborgarna finns personer med hög kompetens som kan tillföra kunskaper som saknas bland tjänstemännen och politikerna. Lämpligen inrättas några medborgargrupper för olika fokusområden. Personer som deltar i dessa grupper bör endast ersättas med resekostnader och kostnader för förlorad arbetsförtjänst när möten sker på arbetstid. Kommunens kostnader för externa konsulter kan då hållas nere.</p> <p>- Att kommuner som gränsar till Borlänge och Falun får vara delaktiga i planeringsarbetet.</p> <p>- Att utkast till översiktsplanerna presenteras på ett tydligt och pedagogiskt sätt på kommunernas hemsidor. Långa luddiga textavsnitt utan struktur ska inte förekomma.</p> <p>- Att översiktsplanerna förankras och beslutas innan arbete med detaljplaner påbörjas.</p> <p>När ett grundligt planeringsarbete genomförs blir det lättare att svara på frågor som vi som medborgare önskar svar på, t.ex.:</p> <p>- Är det rätt att satsa på att fler människor ska flytta till storstäder? Varifrån ska de nyinflyttade komma? Från ännu större städer som folk vill lämna för att komma till landsbygden? Eller kanske från Dalarnas mindre städer och orter på landsbygden?</p> <p>- Kan utbyggnad av behovet av bostäder för den nuvarande befolkningen tillgodoses med byggande på landsbygden kring städerna? Eller är det i de närliggande kommunerna som bostäder bör byggas? Hur ser planerna ut för utbyggnaden av social service och sjukvårdsinrättningar?</p> <p>- Hur ser det framtida behovet ut när det gäller butiker i köpcentra och industrilokaler med tanke på den omställning till hållbar cirkulär ekonomi som är en förutsättning för att klara utsläppsmålen? Kommer det att finnas utrymme för byggande av bostäder, fritidsanläggningar och hotell på eventuellt nedlagda fastigheter?</p>	<p><i>politiken i kommunfullmäktige. Som politiker erhåller man arvode för förlorad arbetsförtjänst.</i></p> <p><i>Det är en given del i processen och regleras i PBL under mellankommunal samordning.</i></p> <p><i>Upplägget utgår ifrån Boverkets ÖP-modell 2.1, en översyn av strukturen görs inför granskningen vilket bland annat kommer innebära färre nivåer av sidor på webben.</i></p> <p><i>Om en detaljplan skulle genomföras trots att ett område inte är utpekad i kommunens översiktsplan så kan det handla om en detaljplan som inte är förenlig med översiktsplanen och den ska i så fall genomföras med utökad förfarande. Beslut om utökad förfarande fattas av KF.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
---	---

<p>- Kommer vi att få en annan inställning till den tid vi tillbringar på resor med tanke på att flyget kommer att både bli dyrare och långsammare utan fossila drivmedel?</p>	<i>Noteras</i>
<p>- I slutet av planperioden runt år 2040 kommer de flesta fossilbilar att vara skrotade. Elbilar kommer successivt att bli lite billigare men elpriset kommer att stiga och staten kommer att öka bilskatten för elbilar för att kompensera bortfallet av skatt från fossilbilar. Förmodligen kommer det att finnas självkörande bilar och även hyrkoncept liknande de för dagens elsparkcyklar. Hur kommer denna utveckling att påverka storleken på biltrafiken och behovet av parkeringsplatser? Hur kommer behovet av traditionell kollektivtrafik förändras?</p>	<i>Noteras</i>
<p>- Hur kommer sysselsättning att påverkas under planperioden? Antalet arbetstillfällen i handeln kommer förmodligen att minska. AI-lösningar kommer att minska behovet av mänsklig arbetskraft, främst i tjänstemannayrken. Distansarbete kommer att öka i branscher där det är möjligt. Med omläggning till ett mer hållbart jord- och skogsbruk kan däremot behovet av arbetskraft öka i dessa branscher. Även inom turistnäringen kommer fler arbetstillfällen. Och hur kommer i så fall behovet av persontransporter att påverkas?</p>	<i>Noteras</i>
<p>- Frågan om var och hur järnvägen mellan Falun och Borlänge skall lokaliseras kommer också att få sitt naturliga svar. Ska det bli dubbelspår enligt liggande förslag, med nedläggning av nuvarande järnväg? Eller ska den ändå finnas kvar? Eller enkelspårig järnväg, eventuellt på östra sidan av Runn, med nuvarande järnväg kvar?</p>	<i>Noteras</i>
<p>- Hur kommer staten att lösa Sveriges låga självförsörjningsgrad på livsmedel? Hur påverkar det länets och kommunernas livsmedelsproduktion? Behöver vi värna all jordbruksmark och på olika sätt stimulera till ett ökat småskaligt, fossilfritt och ekologiskt jordbruk?</p>	<i>Noteras</i>
<p>Vår förhoppning är att Borlänge och Falun kan bli föregångskommuner när det gäller hållbar och solidarisk tillväxt. Inte bara i ord utan också i</p>	<i>Noteras</i>

<p>handling! Vi har ännu ett hopp om att våra barn och barnbarn ska kunna leva ett rikt och säkert liv i våra Dalakommuner.</p>	
<p>Sven-Olov Eriksson för Tomnäs, Kyna och Storsunds bygdeförening, 2021-11-22 <u>Inlaga, krav på Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivning FÖP Runn</u></p> <p>Denna inlaga är ett svar på förslaget om ny FÖP Runn, gemensam för Borlänge och Falun kommuner. Syftet med vår inlaga är att påtala brister i handläggning, samråd och redovisning av de miljöaspekter som återfinns i planen. Motivet till kravet på varför en Miljöbedömning och en Miljökonsekvensbeskrivning i tidigt skede krävs och ska genomföras innan FÖP upprättas p.g.a. den betydande miljöpåverkan som planen innehåller. Tanken att inom 10- till 20 års tid tillskapa ca 4000 nya bostäder inom planområdet förskräcker. Planens föreslagna utformning och omfattning har en förödande och betydande miljöpåverkan på all befintlig näringsverksamhet, fortsatt verksamhet för jord- och skogsbruk, befintlig turism, inskränkningar i allemansrätten, naturliv, biotoper, betydande påverkan på dagvatten och grundvatten, befintliga kultur- och bebyggelsemiljöer, sjöar och vattendrag, effekten av utpekade LIS-områden. Utöver detta kommer området att under en planerad 20-årig exploateringsperiod utsättas för buller och vibrationer, byggtrafik och hinder i samfärdsel och övrig infrastruktur. Det grundläggande kravet från de boende inom plan- och verksamhetsområdet är att en Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivningen ska upprättas.</p> <p>Kommunen har tidigare hävdats att någon sådan, efter överenskommelse med Länsstyrelsens handläggare, inte är behövlig. Kontroll av detta påstående förmedlar att något sådant inte uttalats eller rekommenderats. Vi anser därför att vi från kommunens handläggare vilseförts i syfte att undvika krav på en seriös miljöbedömning och påföljande Miljökonsekvensbeskrivning. Vid samrådstillfället 2021-11-17 påstods från samma handläggare att det nya kapitlet 6 inte gäller eftersom planen påbörjats före kapitlets införande 2018. Kapitel 6 infördes för att förtydliga tidigare lagstiftning, för att underlätta</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.</i></p>

<p>för myndigheter och beslutsfattare att handlägga och fatta beslut. Regelverket har i sak inte förändrats. Handläggarens tolkning är felaktig och tjänar endast ett syfte, att vilseleda och mörklägga.</p> <p>Behovet av att upprätta en Miljöbedömning och en Miljökonsekvensbeskrivning brådskar och behöver genomföras omgående, och inte senare vid varje detaljplan. Skälen är flera, dels det som nämnts tidigare, områdets storlek och mycket betydande miljöpåverkan, dels att en senarelagd bedömning undanröjer möjligheten att från början bedöma den totala inverkan på området som planen innebär. Vi anser att den strategi som kommunerna försöker genomföra genom en partiell miljöbedömning endast syftar till att vilseleda, minska kunskap om den samlade miljökonsekvens planen innebär samt att genomföra en veritabel våldtäkt på ett minst tusen år gammalt bebyggelse- och kulturmiljöområde.</p> <p>Av den anledningen kommer vi att den närmaste veckan överlämna ett förslag på struktur och innehåll för en Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivning. Syftet är råda bot på den uppenbara kompetensbrist som tycks råda inom Faluns och Borlänges kommuner politiska församlingar och förvaltningar.</p> <p>Vår absoluta avsikt är primärt att skapa en opinion, att motarbeta och försöka avbryta arbetet med den redovisade FÖP Runn med målet att planen skrotas i sin helhet. Sekundärt att en ny plan upprättas enligt gällande regelverk och lagrum, att den inleds med en kvalificerad och kompetent upprättad Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivning innan ett beslut tas om en ny FÖP upprättas.</p>	<p><i>Stora delar av västra sidan består av produktionsskog, som redan idag är hårt brukad. Naturvärdesinventeringar genomförs i alla skeden i processen. Framtida naturreservat är avsatt för att bevara ett område med högra naturvärden.</i></p> <p><i>Vi hade i dialog med Länsstyrelsen när arbetet med den fördjupade översiktsplanen påbörjades där bedömningen var att en miljökonsekvensbeskrivning inte behövdes. Vi tog även en kontakt inför samrådet för att stämma av om den initiala bedömningen fortfarande gällde, vilket den skulle göra. I samrådet har dock länsstyrelsen haft möjlighet att i mer detalj granska det färdiga förslaget och de har gjort en ny bedömning, nämligen att en miljökonsekvensbeskrivning bör tas fram. Vi följer deras rekommendation och tar fram en miljökonsekvensbeskrivning till granskningen. Vi har inte haft något uppsåt att mörklägga någon information och har nu prövat förslaget mot allmänheten, föreningar och näringsliv.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Boije Rosenberg, 2021-12-13</p> <p>En hållbar utveckling av samhället bör utgå från de människor som lever och verkar på platsen. Min uppfattning är att motståndet är stort och befogat av berörda.</p> <p>Vad är ett LIS-område? Ett LIS-område är områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Inom dessa områden kan det särskilda</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Ornäs, Torsång, Sällnäs/Halvarsgårdarna är utpekade som serviceorter på landsbygden i översiktsplan FalunBorlänge, 2014. Dess ingår</i></p>

skälet landsbygdsutveckling användas. Torsång och Ornäs ska ej klassas som landsbygd utan är mer en serviceorter/tätort och kan därför inte användas som argument för särskilda skäl för framtida byggnationer i området. Ta bort alla LIS-områden. Gynnar bara er själva (Borlänge kommun) som enda markägare.

Vi Torsångsbor som upplevt och motarbetat försöken att bebygga/förstöra Uvbergsviken känner igen tendensen hur maktfullkomligt och nonchalant kommunen hanterar allmänheten. Mark- och miljödomstolen upphävde här snabbt KF:s antagandebeslut.

Kommunen vågade inte överklaga domen. Nu, året efter gör kommunen återigen en ny attack för att förbereda för byggnation i Uvbergsviken, genom att utse det till ett LIS-område. Ett nytt försök att kringgå lagstiftningen. Oförskämt fräckt!

Mark- och miljödomstolen upphävde även KF:s antagandebeslut av detaljplanen för Ornäs IP. Kommunen överklagade beslutet och får förhoppningsvis ett smärtsamt beslut av Mark- och miljööverdomstolen, att beslutet kvarstår.

Lämpligt nog så äger Borlänge kommun i princip all mark inom LIS-områdena som föreslås, vilket inte är förenligt med lagen. Det är taktik och inget annat en ett förtäckt försök att förbereda som framtida motiv för undantag i strandskyddsbestämmelserna.

Genom att skapa dessa LIS-områden kan man förbereda och ge sig själva stöd/fördelar för en fri hantering vid framtida planläggning. Alla LIS områden ska utgå, då det är ett hot bygden.

I argumenten för bostadsbebyggelse i de olika förslagen anges ofta formuleringar som "att det kan stärka underlaget till förskolan, fritidshemmet och skolan i Torsång" där samtidigt problemen är att de nuvarande inte räcker till utan nya serviceinrättningar av denna typ måste byggas. Eller så är argumenten att det stärker Ornäs handel som i praktiken inte alls påverkas. Man tar till alla "halmstrån" = icke relevanta argument, för att få till alla strandnära

även i kommunens serviceprogram. Visserligen relativt tätortsnära landsbygd, men det beror på att Borlänge har sina unika förutsättningar att utgå ifrån. Det finns inga motstridigheter med utpekandet av serviceorterna enligt miljöbalken eller i tillhörande proposition. Den initiala idén med LIS-områden var att ge förutsättningar för norrlandsinland att skapa attraktiva boendemiljöer. Men så föll inte lagstiftningen ut. LIS-områdena är även utpekade på privatägd mark.

Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat tas förslaget om att bygga tillgänglighetsanpassade bostäder och utredningsområdet för förskola bort från Uvbergsviken. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för att möjliggöra serviceanläggning till förmån för friluftslivet. En annan tänkbar funktion kan vara en förenings/samlingslokal för boende i närheten. För satsning på besöksnäring kan en möjlig åtgärd vara café /restaurangverksamhet, dessa funktioner skulle även kunna kombineras i en eller max 3 mindre byggnader. Samtidigt förbättras och utökas och förbättras parkeringsytorna, både för cykel och bil. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdesrekommendationen för Torsång och i LIS-område Uvbergsviken/Uvberget. (LIS-området för Uvberget ligger kvar för bostäder strandskyddets avstånd räknas fågelvägen upp på höjden).

Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten.

Noteras.

Noteras.

delar som LIS områden och därigenom kunna bebygga dessa områden.

KYRKBYN

Här föreslås att skolan renoveras och omvandlas till ett flerbostadshus. Omvandlingen omfattar endast den äldre av byggnaderna, övriga ska rivas. Byggnaden anses värdefull utifrån ett kulturhistoriskt sammanhang, men ligger trafikmässigt illa till. Byggnaden är i mycket dåligt skick och ligger besvärligt till med en gavel/hörn ut i vägkant.

Vill ni göra något positivt för bygden så bör byggnaden rivas och ersättas av ny bostadsbyggnad (ev 55+) i likvärdig stil. Komplettera sedan med parkeringar och öppna på det sättet upp mot kyrkan och samtidigt får vi en bättre trafiksituation runt kyrkan och Torsångs cafe'. Man ska inte legalisera en fallfärdig byggnad som ligger som en bromskloss på platsen. Det får vara hur mycket kulturvärde som helst i den, men vi måste leva i nuet. Heder åt er om ni går i land med detta. Lycka till!

UVBERGSVIKEN

I beskrivningen står det att i första hand ska området prövas för förskola och/eller annan kommunal service så som serviceboende eller 55+ boende. I andra hand prövas för annat boende. Ni har garderat er väl! Går inte det ena så försöker vi med det andra. I klartext, inget av detta ska utföras.

Området har höga värden kopplat till natur- och friluftsliv. Detta ska beaktas i efterföljande planarbete heter det. LIS-området ska utgå. Området är utpekade som riksintresse för friluftsliv av Naturvårdsverket och ingår i bygdens friområden.

Området är bygdens motions- och rekreationsområde och ska ej bebyggas anser vi som tidigare bekämpat ett irriterande försök att bygga sönder Uvbergsviken. Vi överklagade detaljplanen och Mark- och miljödomstolen tog ett snabbt beslut och upphävde kommunens antagande av planen. Så försök inte igen. Motståndet kvarstår. Området ska fredas.

Skicket på byggnaden får prövas i efterföljande processer. Den gamla skolan har kulturhistoriska värden som ska tas till vara. Fastighetsägaren måste ta hänsyn till byggnadens karaktärsdrag vid eventuell ändring.

Det finns även andra påverkande faktorer att förhålla sig till exempelvis strandskydd (om det inte ska vara ett LIS-område?) statlig infrastruktur, riskhantering det är några av de frågor som kommer att behandlas i en detaljplan. I områdesrekommendationen för Torsång går att läsa att en större parkering och en park planeras för att öka allmänhetens tillgänglighet till denna viktiga målpunkt.

Se tidigare kommentar

Se tidigare kommentar

Se tidigare kommentar

<p>Parkeringsplatsen vid Uvbergsviken är ingången till Hagudden och start/målplats för vårt fantastiska motionsspår på 4,5 km som följer sjökanten ner till Torsångs IP och tillbaka. Parkeringsplatsen måste säkerställas för att även badet ska fungera i framtiden. Platsen ska hållas öppen och obebyggd för framtida generationer.</p> <p>Vid upprättandet av detaljplan för Uvberget år 2006, hade man inte försäkrat sig om att VA-anslutningen över fälten till Dalsjö var klar som tänkt när man skulle släppa tomterna på Uvberget. Markägare överklagade och fördröjde ledningsarbetet 16 år. Ledningsarbetet har nu påbörjats i december 2021. Även denna gång utan information. 2009 sker första inflyttningen i området och den sista inflyttningen sker i januari 2020. Planens genomförandetid var 5 år, det tog 11 år. Dyr exploatering.</p> <p>Man säkerställer väl normalt VA-anslutningen innan tomtsläppet påbörjas 2007. Genom denna något bakvända planering av kommun blev vi boende i Björklunda helt plötsligt belastade med dessa ledningar ner till pumpstationen vid Heimdalsvägen.</p> <p>Ledningsarbetet har inte föregåtts av någon information eller samråd med oss berörda, utan bara genomförts (typiskt Borlänge kommun). Ledningarna är illegala och ligger dessutom inom strandskyddat område. Jag är sakägare då ledningarna stryker utmed min tomt.</p> <p>Vi har begärt in klarläggande handlingar på dessa ledningar men fått till svar att det finns bara den enkla översikt som vi tidigare erhållit. Projekterade handlingar måste det givetvis finnas, hur ska man annars kunna utföra arbetet. De utförda (illegala) ledningarna är ca 800 meter, avloppet trycks tillbaka samma väg =1600 m. <u>Kostnad?</u></p> <p>Ledningarna är förberedda för att koppla på då föreslagen bebyggelse vid Uvbergsviken, som vi stoppade. Här föregrips planläggningen med ca 15 år. Borlänge praxis? Olagligt, därför mörkar man ledningarnas tillkomst, vill inte få upp ärendet till allmänhetens kännedom. Observera</p>	<p><i>Se tidigare kommentar</i></p> <p><i>Frågor om planprocessen för upphävd detaljplan vid Uvbergsviken eller fastställd detaljplan för Uvberget får frågeställaren skicka till samhällsbyggnadsförvaltningens planenhet, om frågeställaren önskar ett detaljerat svar. Det kan inte hanteras inom ramen för samrådsredogörelsen för FÖP-Runn.</i></p> <p><i>Ledningsrätt/servitut behövs inte för VA-ledningarna då dessa ligger på kommunal mark</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
--	---

att större delen av ledningarna (ca 700 meter) ligger inom strandskyddsområde.

Genom den bakvända planering som kommunen bedriver, slarvar och kör över folk har man förorsakat en rejäl extra kostnad för skattebetalarna, hur många miljoner? Trots det föreslår Borlänge kommun att nu föreslagen bebyggelse ska anslutas till ett befintligt VA-system som är olagligt anlagt. Någon godkänd VA-anlutning finns inte i Uvbergsviken vilket felaktigt påstås i förslaget. Kan vid behov bli föremål för anmälan och juridisk behandling (domstol).

Parkeringsområdet vid Uvbergsviken ska inte under några förhållande kunna bebyggas. Tag bort alla LIS-områden runt Torsång och Ornäs. Området ligger dessutom trafikmässigt illa till i en svacka/backe/skarp kurva. Trafikbuller och billjus stör och någon bra anslutning till Torsångsvägen (väg 807) finns inte.

NATURVÄRDEN

Trots att kommunen under flera år arbetat med Uvbergsviken och tagit fram en detaljplan anser man att det inte finns "några kända naturvärden. Ytterligare inventeringar krävs inför planläggning". Egendommeligt eftersom mängder av synpunkter lämnades in under planprocessens gång rörande dessa värden. Ändå finns inga kända naturvärden? Det visar på antingen bristande kunskap eller en ovilja från planerarna på Borlänge kommun att redovisa de stora natur- och kulturvärden som finns i området.

ÖVRIGT

Vid Asplunda har två områden pekats ut som lämpliga för byggnation. Inom det ena planeras kommunal service i form av förskola/serviceboende (55+) eller flerbostadshus. I det andra, centralt i området planeras flerbostadshus med 8-20 lgh. Planförfattaren anser att det är av väsentligt samhällsintresse, när man i själva verket förbereder för att bygga sönder Torsång. Samhällsfientligt skulle jag påstå. Hoppas att de berörda i Asplunda gemensamt står upp mot detta vansinne. Hur mycket extra biltrafik tål man inne på bostadsgatorna och grönytorna

Noteras

Se tidigare kommentarer

Naturvärdesinventeringar genomförs i alla skeden av processen, och visst finns det vissa underlag som går att använda, men inte för hela LIS-områdets utbredning i den detaljnivå som behövs.

Sammanfattning svar på av resterade synpunkter

I Asplunda föreslås 2st potentiella områden för bebyggelseutveckling. Något som efterfrågats i tidiga dialoger med medborgare är fler bostäder med hög tillgänglighetsanpassning. I Torsång med sina platsspecifika förutsättningar, med exempelvis översvämningsrisk, sammanhängande block av jordbruksmark, viktiga områden med reglerande ekosystemtjänster, platser med höga natur och kulturvärden är det en stor utmaning att få till dessa ytor som efterfrågas. En allt mer åldrande befolkning med önskemål om att kunna bo kvar i sin hemort och lämna sin villa har idag få valmöjligheter. Vi har därför i förslaget viktat enskilda och allmänna intressen och förslaget dessa mindre kompletteringar.

LIS-området i Torsång skapar förutsättningar att exempelvis omvandla den gamla skolan till bostäder då fastigheten ligger inom strandskyddat område.

försvinner. Jag/vi stöttar. Bygden bör bli en gemensam motståndare mot kommunens samhällsfientliga planerare/politiker och kräva att samtliga LIS-områden tas bort. Tillsammans blir vi starka. Behövs i denna sossekommun. Samhällsplaneringen i Borlänge är under all kritik. Om man har följt utvecklingen (byggnationen) i Borlänge tätort, så kan man konstatera att där det finns en liten grönyta som kommunen äger får man förbereda sig på attack från kommuns planerare. Ful Borlänge är på väg att bli ett faktum som ni håller på. Fruktansvärt okänsligt.

Så är även tanken med alla LIS-områden. Det är bara första steget mot förtätning. LIS-områdena är en fara och ska utgå i sin helhet. Gynnar bara kommunen. Känns konstigt att de boende i bygden ska behöva skydda sig mot sin egen kommun.

LÄNSSTYRELSEN

Vid utarbetande av detaljplan för Uvbergsviken har Länsstyrelsen varit Borlänge kommun behjälplig med att försöka hitta motiv till undantag i strandskyddsbestämmelserna, allt i kommunens försök att bygga sönder Uvbergsviken. En något bakvänd och konstig roll Länsstyrelsen tagit sig som tillsynsmyndighet. Det är därför extra viktigt att Länsstyrelsens roll nu bevakas vid framtagande av LIS-områdena i översiktsplanen. Risken för kollegialt beroende kan finnas även denna gång.

LIS-området Uvbergsviken skapar förutsättningar att utöka parkering, förstärka platsen som målpunkt för allmänheten inkl. skapa förutsättningar för föreningsliv, besöksnäring att förstärkas på platsen.

Bostäder med högtillgänglighetsanpassning: tre platser i planförslaget, 2 platser inom Asplunda
Ett utredningsområde för bostäder inom Asplunda pekas ut. Området är delvis detaljplanlagt och skulle kunna inrymma minst sex bostäder genom marklägenheter, parhus eller radhus. Om icke planlagd jordbruksmark tas i anspråk ska utredning om alternativ lokalisering genomföras i detaljplaneprocessen. Vi bedömer att området trafikmässigt tål ytterligare 6 bostäder, med extra hög tillgänglighetsanpassning. Vill även poängtera att det endast är utpekad som ett utredningsområde, vilket innebär att förutsättningarna måste utredas mer detaljerat innan det ens är aktuellt att peka ut platsen som ett utvecklingsområde.

Den andra platsen är intill den så kallade "Skroten tomt", även där handlar det om bostäder med hög tillgänglighetsanpassning. Ligger även med som alternativ plats för framtida förskola.

Förslagen är framtagna utifrån det mål som är uppsatta för planområdet. Vi har även lyssnat in vad boende i området önskar mer av. Vilka platser som är bevarandevärda och hur platser används idag med mera. Förslaget är en avvägning mellan politiska mål, olika intressen, lagstiftning, planeringsförutsättningar (exempelvis risk) och synpunkter som inkommit i dialogen.

Noterat.

Eva Hellander-Johansson, Johan Johansson, Elina Carblom, Mats Johansson, Solveig Asdahl Hellander, Lars Blomfeldt, Marit Hellander, Ove Arvidsson, 2021-12-14

Borlänge kommun vill förstöra en gammal kulturhistorisk miljö av riksintresse.

Med bestörtning tar vi del av den Fördjupade översiktsplanen för Runn där Borlänge kommun redovisar planerna på att exploatera en känslig natur- och kulturmiljö för att bygga en "helt ny stadsdel" med ca 3 000 bostäder, skola, affärer och hotell på Oberget och i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund mellan Falun och Borlänge. Det är ett område med ett mycket högt natur- och kulturhistoriskt värde som genom detta kommer att gå förlorat. Borlänge kommun planerar denna exploatering av en värdefull natur- och kulturmiljö tillsammans med en extern exploatör, trots att man i den Fördjupade översiktsplanen skriver att "man vill stärka natur- och kulturmiljövärdena i och kring Runn." Vidare ur Översiktsplan FalunBorlänge2014: "Kulturmiljövärdena är en väsentlig del av det som gör FalunBorlänge attraktivt att bo i och att besöka är därför viktiga att ta till vara och utveckla".

Den tilltänkta "stadsdelen"/tätorten ligger i en gammal kulturbygd med värden både i bebyggelse och i kulturlandskap. Men stora delar av det utökade planlagda området är ännu inte ordentligt inventerade och undersökta när det gäller känslig kulturmiljö och kulturhistoriska värden, vilket gör att man riskerar att förstöra värdefulla och historiskt intressanta områden, fornlämningar och företeelser.

Fredsmilen – viktig för Världsarvet Falu Gruva
Hela det planerade "nya stadsdelsområdet", den nya tätorten, ligger inom den sk. Fredsmilen som har haft en mycket stor betydelse för Världsarvet Falu Gruva.

Yttrandet innehåller förklaring av Fredsmilen.

Borlänge kommuns Kulturmiljöprogram 2002
Borlänge kommun skriver i Kulturmiljöprogrammet att målsättningen måste vara ett långsiktigt bevarande av områdets fornlämningar, bebyggelse och

Kommunerna behöver hitta flera platser där bostadsbebyggelse kan uppföras både inom och utanför tätorterna.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

I all efterföljande planering görs mer detaljerade analyser kring påverkan och platsspecifika förutsättningar allt ifrån riskhantering till påverkan på kulturmiljö, geotekniska utredningar, fornlämningar, naturvärdesinventeringar med mera.

Noteras.

Arbete pågår med kommunernas kulturmiljöprogram, beräknas färdigt 2024. Underlaget blir ett viktigt stöd i efterföljande processer.

karaktärsbyggnader, vägmiljöerna samt det öppna odlingslandskapet. Vidare att beakta ett varsamt förhållningssätt vid brukande, underhåll, planläggning och bygglov. Hur stämmer detta med kommunens egna tilltänkta storstilade exploateringsplanerna för området, att skapa ny "stadsdel", en ny "tätort" med allt som det innebär av enormt stor negativ påverkan av den befintliga natur- och kulturmiljön?

Riksantikvarieämbetet förtydligande om riksintresset för kulturmiljövård

Det planlagda området ligger i ett kulturmiljöområde där Ornässtugan ingår som en utpekad komponent i Riksintresset Torsångsbygden (W7) som utgörs av en central odlingsbygd med lång kontinuitet. Kommunen ska i sin planering tillgodose förståelsen och upplevelsen av dessa värden. Länsstyrelsen är granskande myndighet och har en ingripande grund i detaljplaneprocessen om riksintresset bedöms skadas påtagligt. Länsstyrelsen granskar även översiktsplaner där kommunen ska redovisa hur riksintressena ska tillgodoses.

I samband med denna information om hur kommunen ska agera för att tillvarata riksintresset för området uppkommer spontant frågan: Hur är det plötsligt möjligt att genom exploatering få rasera och omforma den omgivande miljön och utsikten från Ornäsloftet? Ända fram till dags dato har det funnits strikta regler för hur bebyggelsen och nya bostäder ska utformas med hänsyn taget till omgivningen och utsikten från Ornässtugan, även om man har byggt kilometer ifrån själva Ornäsloftet. Hur tänker man från kommunen genomföra detta när man ska bygga "ett nytt Tällberg" på Oberget, anlägga en hel stadsdel, hugga ner befintlig skog, anlägga nya vägar med gatubelysning och bygga ett utsiktstorn på berget?

Kulturmiljöområde med riksintresse

Det planlagda området ligger alltså i ett kulturmiljöområde där Ornässtugan ingår som en utpekad komponent i Riksintresset Torsångsbygden (W7) som utgörs av en central odlingsbygd med lång kontinuitet.

Noteras.

Noteras.

Under FÖP-Runns utvecklingsinriktning går att läsa mer om hur kommunerna ser på kulturmiljöer. Den fördjupade översiktsplanen för Runn bidrar bland annat till större förståelse för hur vi utvecklar Runnområdet med hänsyn till den historia och de kvaliteter som ger varje plats dess identitet.

Länsstyrelsen har i sitt samrådsyttrande efterfrågat mer detaljerade beskrivning av vissa av planområdets kulturmiljöer " För att kulturmiljövårderna i bebyggelse och landskap ska bevaras behöver dock dessa säkerställas". Läs mer i Länsstyrelsens samrådsyttrande. Justeringar genomförs till granskningskedet, framför allt i områdesrekommendationerna.

Se ovan.

Yttrandet innehåller historisk beskrivning av Tomnäs.

I den Arkeologiska utredning av området mellan Oberget och E16 som gjordes av Dalarnas museum 2017 inför planerna på att exploatera Oberget påtalar man, att de sedan tidigare registrerade fornlämningarna, vägarna, Torsång 215:1 ("Stalltäktsvägen") och Torsång 2018:1 ("Tomnäs ridväg" eller "Revvägen") bör skyddas vid en framtida exploatering. Detta för att de, tillsammans med de tre gränsmärkena Torsång 141:1-143:1, utgör viktiga inslag i det historiska landskapet. Dessa vägar är alltså av stort kulturhistoriskt värde och kommer helt enkelt att försvinna vid genomförandet av det planerade planprogrammet eftersom inga garantier kan lämnas att de bibehålls i nuvarande skick.

Byarnas historia

Yttrandet innehåller en historisk beskrivning av Tomnäs, Kyna och Storsund.

Under rubriken Kulturmiljö skriver man i FÖP Runn : "Kulturmiljön är en del av samhällets historia, den ger kontinuitet i vardagen och ökar människors förståelse för sin omvärld." "Den fördjupade översiktsplanen för Runn bidrar bland annat till större förståelse för hur vi utvecklar Runnområdet med hänsyn till den historia och de kvaliteter som ger varje plats dess identitet. Det skapar långsiktigt hållbar livsmiljö för kommunens invånare och besökare." I Översiktsplan FalunBorlänge är utgångspunkten att översiktsplaneringen ska leda till en omställning till ett ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbart samhälle. Med andra ord: "En utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov". Borlänge kommun måste genom handling leva upp till sina egna ord!

Slutsatsen blir då:

Skövla inte skogen, förstör inte oersättlig natur och utarma inte den biologiska mångfalden för att bygga ny stadsdel på Oberget! Förstör inte en värdefull kulturhistorisk miljö genom att skapa en ny tätort kring Oberget och byarna

Förtydligas i Planprogram Oberget.

Noteras

Noteras.

<p>Tomnäs, Kyna och Storsund. Tänk på kommande generationer! Tänk om, gör om, gör rätt!</p>	
<p>Torbjörn Schedwin, 2021-12-14</p> <p>Jag avser inte att sälja någon mark till kommunen eller till någon av er anlitade exploatörer. Avser inte heller att i egen regi bebygga i det aktuella området. Jag anser att den del av området inom översiktsplanen som avgränsas av väg E16 - sjön Liljan- sjön Runn och tätorten Ornäs är synnerligen olämpligt för den i planen redovisade förtätningen av bostäder och andra i sammanhanget föreslagna anläggningar.</p> <p>Området används i dag till småskaligt Jord-och Skogsbruk och ägs av ett antal familjer som genom sitt ansvarsfulla sätt att bedriva detta, har skapat den på flera håll unika miljön. Här finns stora områden som varken har planterats eller såtts, utan är helt självföryngrad skog. Åkrar och ängsmarker har hållits öppna och inte planterats igen med skog för kortsiktig ekonomisk vinning. Även slåtteräng som slås med lie finns i området.</p> <p>Denna strategi har medfört att området har blivit ett välbesökt mål för motionärer, orienterare, cyklister, hundägare, bärplockare och barnfamiljer som stortrivs och gärna återkommer till detta område. Skolklasser har friluftsdagar med bla. Bärplockning årligen. Ett system av stigar och leder som röjs och hålls öppna av både klubbar och ortsbefolkning. Detta unika rekreations-område ligger på bekvämt avstånd från städerna Borlänge och Falun och kan lätt nås med cykel, bil eller till och med lokal-bussen mellan städerna, 300 meter mellan hållplats och skogen. Ett rikligt bestånd av älg/hjort/rådjur och hare förekommer och skogsfågel finns i ett antal. Kungsörn har setts och berguv har hörts för några år sedan. Lodjur sågs i somras och en vuxen varg har observerats av en cyklist bara för några veckor sedan. Jakt bedrivs i området både av jaktlag och av ortsbefolkning.</p> <p>Ösjön och våra samfällida öar med bla. Lindön som är Dalarnas äldsta naturreservat och gränsar till området kommer ej heller att tåla det ökade trycket av en förtätad bebyggelse då båttrafiken kommer att öka explosionsartat.</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Stora delar av de områden som är utpekade består av produktionsskog. Vi kommer att förtydliga att eventuell bebyggelseutveckling ska ligga utanför jordbruksmark. Till granskningen kommer områdenas utbredning att förtydligas, med tydliga släpp mellan befintlig och eventuell framtida bebyggelse.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>En miljökonsekvensbedömning kommer att genomföras.</i></p> <p><i>I efterföljande planering ska de redogöras för hur Miljökvalitetsnormer ska uppnås (vatten och luftkvalitéer).</i></p>

<p>Vattenkvaliten och miljön är redan påverkad av de "Powerbåtar" och vattenskotrar som härjar i sjön helt utan hänsyn och regler. Erosionen längs öarnas stränder har ökat de senaste åren.</p> <p>Detta unika rekreations område med sin lätta åtkomst mellan städerna Falun och Borlänge bör skyddas från den tätbebyggelse som framgår av den fördjupade översiktsplanen för Runn.</p>	<p><i>Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De vattenskotterområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget</i></p> <p><i>Gällande riskhantering som erosion ligger det till grund för valet av lämplig mark för framtida bebyggelse. I kommunens Handlingsprogram enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor finns vägledning om hur den byggda miljön ska hanteras. Arbete med klimat-anpassning behöver fortsätta att utvecklas.</i></p>
<p>Kajsa Sjösvärd, Johannes Sjösvärd med familj, 2021-12-14</p> <p><i>Modern tillväxt – fastna inte i föråldrade exploateringsmönster</i></p> <p>Vi har bott i Kyna sedan 2014 då vi återvände till Dalarna. Det vi sökte var en levande landsbygd, tillräckligt nära de största städerna i länet för att möjliggöra en arbetspendling men tillräckligt avsides för att kunna bo med skog, djur och vatten inpå knuten. Vi var ytterst måna om att inte bo nära något av de exploateringsområden som skapats vare sig i Borlänge eller Falun, platser där skog- och djurliv utarmats och värden gått förlorade. Vad vi fann var ett paradiset i dess rätta bemärkelse som utvecklas för varje år.</p> <p>I Kyna, Storsund och Tomnäs pågår vardagslivet i samspel med naturen. Här samsas människor med olika bakgrund men med ett gemensamt livsmål, att skapa en tillväxt som är byggd på hållbara värden, för sina barns och barnbarns framtid. Det är precis dessa lägen som det finns så få av i länet och som nu hotas av sönderexploatering, vilket redan skett på så många platser.</p> <p><i>Yttrandet innehåller förklaring av människorna som bor i området och som har hållbarhet i fokus.</i></p> <p>Vi har kommit till ett läge där vi behöver agera och göra, inte bara prata om inte de värsta klimatscenerierna ska bli ett faktum.</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

<p><i>Levande landsbygd – en väl nyttjad skog</i></p> <p>Det är skrämmande att höra hur dålig insyn politiker verkar ha i naturområdet de har tänkt exploatera. Detta skogsparti är så mycket mer än bara en plats på en karta. Området med skogen i centrum är känt för så många Borlänge- och Falubor men även för långväga gäster. I skogarna runt Kyna, Storsund och Tomnäs rör sig många olika människor. Här samsas orienteringsklubbar, skidträningsgrupper, löpargrupper, cykelklubbar, svampgrupper och hundklubbar. Skogen nyttjas friskt, motionsspåren som hålls både markerade och röjda fyller verkligen en funktion för allehanda intresseområden. Likaså det rika djurlivet. Här finns fågelarter som inte ses så ofta och även växtlighet, så som lavar och mossor av särskilt intresse. Det är att betrakta som en skog med höga naturvärden som nyttjas friskt på ett idag hållbart sätt. Att göra en grundlig miljökonsekvensbeskrivning av den tänkta exploateringen skulle visa vilka värden som står på spel.</p> <p>Allt kultur-, natur- och djurliv i detta skogsparti kommer att påverkas och mycket kommer att försvinna om exploateringen får fortskrida enligt de planer som nu finns.</p> <p>För att skapa en hållbar tillväxt behöver omställning göras, det gäller så väl markexploatering som arbets- och konsumtionsmönster. Det gäller alla. Låt inte fler värden gå förlorade genom att fastna i föråldrade exploateringstankar, gör rätt innan det är för sent och våga fatta kloka beslut. Låt istället Falun-Borlänge regionen bli en hållbar region i framkant med klimatforskningen som grund. Fatta beslut som kommande generationer inte behöver lida för utan kommer vara stolta över. Det är vad modern politik och hållbar utveckling handlar om 2021.</p>	<p><i>En miljökonsekvensbedömning kommer att tas fram.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Föreningen Skydda Runn och Karlsviksberget, 2021-12-14, Sandra Aspblom 2021-12-15</p> <p>Hänvisar till formuleringar från Falu Kommuns hemsida med hänvisning till tidigare publicerad (Fördjupad översiktsplan delar av landsbygden...) där det bl.a. står skrivet att citat ” Den fördjupade översiktsplanen för delar av landsbygden ska svara på hur dessa delar av</p>	<p><i>Det är förståeligt att det finns en oro över den järnvägskorridor som finns beslutad. Korridoren är väl tilltagen, och den exakta sträckningen är inte klargjord. Det finns inte heller någon tidplan för när en precisering av sträckningen kan göras. Det är Trafikverket som vid behov kommer driva</i></p>

landsbygden ska utvecklas för att de ska fortsätta vara attraktiva att bo och verka i. Vi vill inte bara locka fler att bosätta sig på landsbygden, vi vill att du som redan bor på landsbygden ska kunna fortsätta att vara stolt över den plats där du lever”.

Med detta citat som utgångspunkt vill vi framföra följande gällande området som gäller delar av Aspeboda kommundel och området kring Olsbacka, Karlsvik, Liljan, Trumsveden med omnejd som vi anser är landsbygd och som vi just nu trivs att bo i är stolta över och värnar kring. Detta område gränsar delvis till och ingår i det del som omnämns som ”Väster om Runn” i FÖP Runn. Eftersom detta område även angränsar till och har väldigt mycket gemensamt med området som ingår i er andra ”FÖP delar av landsbygden” och då Aspeboda/Olsbacka-området så ber jag er att inte kategoriskt avfärda vissa av våra synpunkter bara för de råkar ligga precis utanför området FÖP Runn.

Järnvägsreservat för framtida utbyggnad

Vi som bor i detta område oroas väldigt mycket av planerna gällande ny järnvägssträckning som kommunerna och Trafikverket pekat ut via en korridor i landskapet.

I yttrandet bifogas kartutdrag från markanvändningskartan FÖP Runn, över området för ny järnvägssträckning.

En utbyggnad av järnvägen enligt föreslagen dragning skulle innebära mycket negativa effekter på Aspeboda kommundels västra område hela vägen från Trädgårdstorp till Karlsvik och även fortsatt via Norsbodalen och till Lilla/Stora Källviken.

Naturreсурser

En utbyggnad av järnvägen innebär negativa konsekvenser genom att stora skogs- och jordbruksmarker tas i anspråk och detta strider mot det som står i Översiktsplan FalunBorlänge (Antagen av kommunfullmäktige i Falun 2014-06-12 och i Borlänge 2014-06-17) i vilken det bl.a. står citat:

- Ett hållbart brukande av jordbruksområden och skogsmark är en

en utbyggnad av järnvägsreservatet och är de som har ansvar för kontakten med fastighetsägarna i det fallet. Reservatet har tillkommit efter utredningar av konsekvenser och alternativa sträckningar har jämförts. De frågor som yttrandet lyfter har hanterats i utredningarna, eller ingår som en del i det arbete som kommer att göras vid en utbyggnad av reservatet.

Ändrad markanvändning innebär en avvägning mellan olika intressen där behovet av dubbelspår behöver ställas mot exempelvis jord- och skogsbrukets behov. Samma gäller vid önskemål inom järnvägskorridoren då behovet av järnvägskorridoren behöver vägas mot behoven av att göra de förändringar som önskas. Vid önskemål om bygglov kan kontakt alltid tas med kommunen för att resonera om möjligheterna för den aktuella platsen och önskade förändringen.

fundamental förutsättning för framtiden.

- Det är viktigt att jordbruks- och skogsbruksmarkens produktionsförmåga behålls för framtiden.

Slut på citat:

Detta har aktualiserats än mer i tider av klimatförändringar och pandemier som visar hur viktigt det är att vi kan behålla och trygga produktionsförmågan regionalt/lokalt.

Följande är ett citat från Regionkommitténs områdesbeskrivning för R8 Olsbacka-Västra Liljan (96-10-01)

- "Jordbruksmark skall bevaras och utnyttjas så att dess långsiktiga biologiska produktionsförmåga inte äventyras."

Slut på citat.

Den föreslagna dragningen av järnvägen innebär alltför stora ingrepp och talar helt emot de ovanstående citaten och ambitionerna om en "grön zon" mellan städerna. Odlingsmarken och skogen måste bevaras för att möjliggöra ett framtida ekologiskt samhälle där man så långt som möjligt utnyttjar de regionala/lokala resurserna

Landskapsbild/Miljö

Den föreslagna dragningen av järnvägen kommer att innebära mycket stora förändringar i landskapsbilden. Ett brett dike kommer att skära genom landskapet över odlingsmark, skogar och även genom bebyggelse. Diket kommer att ge s.k. barriäreffekter i form av minskad rörelsefrihet för människor och djur samt svårigheter att nå skogs- och jordbruksområden.

Nödvändiga kontaktledningar och stolpar samt staket kring spåren kommer att bidra till en "förfulad" landskapsbild vilket kan liknas vid ett vidsträckt industriområde.

Vissa delar föreslås gå i tunnlar vilket innebär stora ingrepp i samband med byggandet med risk för skador på miljö och vattenflöden.

Ett motiv till ny dragning av järnvägen är de miljömässiga, men man kan verkligen ifrågasätta miljövänligheten i detta "projekt" som innebär mycket stor miljöpåverkan på orörd mark, och jordbruksmark.

Förutom att nya stora ytor tas i anspråk där själva järnvägen skall ligga så kommer man under själva byggtiden även att behöva tillgång till stora ytor för att lastbilar och anläggningsmaskiner skall kunna arbeta på ett effektivt sätt. Områden för överskottsmassor behöver även anläggas. Nya tillfälliga vägar måste byggas.

Dieselförbrukning samt utsläpp från alla nödvändiga anläggningsmaskiner och lastbilar som behövs under byggtiden ger också negativa miljöeffekter.

Även åtgången av allt det material såsom cement, armeringsmaterial mm som krävs för att få en fungerande anläggning ger stor miljöpåverkan speciellt om man riskerar att få använda importerad cement p.g.a. den potentiella cementbristen i Sverige.

Stor risk för negativ påverkan på känsliga vattendrag såsom Faxen, Björbobäcken, Norsbobäcken och i förlängningen Liljan, Ösjön och Runn.

Ett motiv till ny järnvägssträckning är att frilägga Runns stränder men vad kan de frilagda ytorna användas till då den marken som järnvägen ligger på idag är förorenad med kreosot, diesel, olja mm efter 130 års industriellt brukande. Kräver dyra saneringsåtgärder och risk för att gifter frigörs och påverkar Runn i samband med ev. saneringar.

Så sammantaget så kan man ifrågasätta om denna infrastruktursatsning miljömässigt går att "räkna hem"

Boendemiljö

Området kring Karlsvik, Åkern och Olsbacka störs redan idag av buller från E16 och att även belasta området med ytterligare buller från en järnväg kommer självklart att påverka den totala bullernivån ytterligare.

Eventuella bullerdämpande åtgärder i form av bullervallar och plank kommer att störa landskapsbilden och utsikten mot exempelvis Liljan. Många fastigheter har i dag vacker sjöutsikt mot Liljan.

Vibrationer från tunga godståg påverkar också boendemiljön negativt.

Vibrationer från järnvägen riskerar även att påverka fastigheterna. Många fastigheter har egna brunnar och det finns naturligtvis risk för att grundvatten och brunnar kan påverkas av både ingreppen vid ev. byggnation samt av vibrationer på lång sikt.

Fastigheternas värde samt möjlighet till utveckling påverkas även innan fastlagen plan då risk/möjlighet för framtida inlösen endast är spekulativ och ger en högre risk vid till exempel försäljning, planerad reovering eller tillbyggnad.

Vår handlingsfrihet att utveckla våra fastigheter begränsas, möjligheten att flytta från området påverkas negativt och det är även påfrestande att behöva leva under "hotet" av denna framtida järnväg.

Enligt FÖP Runn och då Falu och Borlänge kommuners vilja är en viktig del av utvecklingen av regionen att järnvägens flyttas enligt föreslagen järnvägskorridor. Den nya järnvägskorridoren innebär redan idag att många kommuninnevånare drabbats av begränsningar, oro, ovisshet inför framtiden.

Vi som bor i eller i anslutning till denna korridor måste kunna känna trygghet och kunna känna att vi från kommunerna får tillräckligt med stöd och vi borde vara extra prioriterade i denna process.

Om nu kommunerna tycker att det är så oerhört viktigt att få järnvägen flyttad för att kunna utveckla regionen och området väster om Runn så bör kommunerna verkligen se till att prioritera och stödja de innevånare som påverkas negativt av detta faktum.

De ägare vars fastigheter hamnar alltför nära eller löses in borde få förtur till de tomter som ev. skapas upp i de nya frigjorda områdena.

Att kommunerna hjälper och står bakom drabbade kommuninnevånare gentemot myndigheten Trafikverket.

Kommunernas arbete med översiktsplan bör ske i samråd med Trafikverkets vidare steg i arbetet med järnvägsplan för området. Om dessa arbeten ej synkroniseras är det viktigt att kommunerna tar höjd i detta för vidare arbete med detaljplan, då kommunerna inte kan räkna med stöd av Trafikverket för kommande behov av inlösen. Om översiktsplan vidareutvecklas utan hänsyn till Trafikverkets liggande planer, riskerar områden som eventuellt påverkas (område inom UA4 samt område som önskas frigöras vid befintlig järnväg) hindras i sin utveckling och degenerera.

Påverkas möjlighet till bygglov inom planerad korridor med en fördjupad översiktsplan, även gällande tillbyggnad/renovering av befintlig fastighet?

Synpunkter/Förslag

Vi är väl införstådda med att det är svårt att riva upp sådana stora beslut om den tänkta järnvägsdragningen men vi vill ändå framföra våra åsikter.

Vi anser även att det mest kostnadseffektiva och miljömässigt acceptabla alternativet till att förbättra framkomligheten för tågen är att bygga partiella dubbelspår närmast städerna längs befintliga spår och behålla befintlig järnväg mellan Ornäs och Källviken. Bygg även mötesplatser i skogsområdet mellan Falun och Hofors längs befintlig järnväg om det kan avlasta och gynna godstrafiken.

Mycket av det som skrivits ovan är redan framfört i tidigare samråd och hundratals människor har stått bakom skrivelser till dåvarande Banverket och kommunerna men känslan är att samråd bara är ett "spel för gallerierna" och något som enligt reglerna skall genomföras men i slutändan inte betyder något utan tjänstemän, politiker och storfinansens styr

och bestämmer. Ett exempel då samråd inte fungerar speciellt bra.

Med förhoppningar att ni som tar emot denna skrivelse tar fasta på åsikter och synpunkter även om vissa av dessa berör Trafikverket.

Claes Karlén, Magnus Karlén, Björn Karlén, Marit Örjes, Björn Nylén, 2021-12-14

Såsom i högsta grad berörda fastigheter så vill vi med detta brev delge våra synpunkter och ge några förslag.

Vi har tagit del av det material som finns på Falu kommuns hemsida samt deltagit på de två samrådsmöten som hållits digitalt. Via hemsidan kan vi se på kartbilder att vår fastighet i Norsbo blir berörd på ett omfattande sätt. Tidigare ägare inom vår släkt har brukat marken i flera generationer. På senare år och med deras stigande ålder så brukades inte hagar och betesmark så mycket och det började växa igen. Det vi gjort under ca 8 års tid är att åter sakta men säkert öppna upp dessa hagar och betesmark igen. Även satt upp rovdjursavvisande stängsel. Ett omfattande arbete för att återskapa ytorna så som det tidigare varit. Allt för att åter igen kunna använda ytorna för bete åt våra djur. Även en insats för att åter igen få tillbaka det öppna landskap det en gång var.

Att då ta del av bilder som föreslår bostadsbebyggelse, vägar och busstråk i området med hagar och betesmark känns inte bra för vår del. Det är inget vi kan ställa upp på med tanke på det arbete som lagts ner och fortsatt kommer att göras. En annan fråga vi ställer oss är var vi skall kunna bedriva vår verksamhet i området. Såväl som att hagar och betesmark är viktig för vår verksamhet så är våra skogsområden också av stor vikt. Dessa skogsområden ger inkomst nu likväl som att kommande generationer inom slakten skall få inkomst från skogen. Därav är skog och mark viktig för fastighetens fortsatta verksamhet.

Men vi är absolut inga nej sägare rakt av. Vi har egna förslag på andra områden med mark som vi äger där det säkert kan skapas attraktivt

Delar av området som synpunkterna handlar om har utgått ur planområdet då de områdena istället kommer att hanteras i kommande planering för området mellan Falun och Hinsnoret/Norsbo. Kommunerna arbetar utifrån frivillighet gällande markförsäljning.

De delar av området som fortfarande ska ingå i Den här planen är framför allt områden som benämns oförändrad landsbygd eller utvecklad landsbygd. Inom de användningarna ryms förtätningar och i den senare även mindre utvecklingsområden.

boende i sjönära läge. Även möjlighet till bra sjönära boende redan nu och man inte behöver invänta att nuvarande järnvägs placering försvinner. Vet man ens med säkerhet att inte nuvarande järnväg blir kvar även när en ny sträckning byggs. Kanske kvar för arbetspendling mellan Falun–Borlänge och kanske vidare till andra orter. Det vi främst tänker på är området ute på Bjärmsnäs. Halva Bjärmsnäs är idag obebyggt. Vi äger den halvan. Verkligen läge för fint exklusivt sjönära boende. Denna del vill vi göra något bra av. Kommunen skriver att denna del inte skall bebyggas utan vara kvar för det rörliga friluftslivet. Vi tror inte att folk vare sig åker ut till Bjärmsnäs med bil eller försöker nå stranden med båt. Det är ett alltför litet område för att man skall vandra runt i. Vi tror att det endast är de idag boende på Bjärmsnäs som kanske utnyttjar detta skogsområde.

Ett annat område där vi äger mark och anser vara lämpligt för bostäder är ute vid Klippudden. Där finns ett par områden som skulle kunna vara aktuella. Även i området i närheten av där ”Dalarnas villa” byggdes finns yta för bostadsbebyggelse. Samt att det säkert finns något mer ställe som kan vara aktuellt att föra samtal om. Dessa områden är inte sådana att det kan bli stora bostadsområden. Färre bostäder där man istället försöker få fram det lite mer exklusiva läget med en lite större tomt än vad större bostadsområden oftast kan erbjuda. Man kan dra fördelar att av oss föreslagna områden redan idag finns i närheten av befintliga vägar. En annan sak vi också kunde lösa är att tillhandahålla samlad yta vid vattnet för tomter som inte direkt har egen strandtomt. Man kan få ett samlat grepp och ha flera båtar vid en enda brygga.

Några av oss har vid två tillfällen träffat politiker från Falun. Längre tillbaka och nu helt nyligen. Dom har vid platsbesök själva tagit del av de områden vi föreslagit och hur vi själva i grova drag resonerat.

Vi ser fram mot att få träffa representanter från kommunen för att få delge mer detaljerat om våra tankar. Samt även hur man inom kommunen resonerat i området som berör oss.

2021-12-16

Vi har tidigare sänt in svar med synpunkter såväl som förslag för området ute vid Hinsnoret där våra två fastighetsbeteckningar är i högsta grad berörda. Med detta brev vill vi tillföra ytterligare två saker enligt nedan.

#1 Vi vill ge förslag på ett område. Att kanske bebygga med ett större antal bostäder i ett samlat område. Området är idag ett slutavverkat område. Det finns fortfarande område med skog inne på detta stora område. Nära till E16 med de fördelar detta kan ge vad gäller infrastruktur. Till exempel nära E16 för busspendling mellan städerna.

Beskrivning var området är beläget: Om man åker från Hinsnoret. Åker på väg 840 genom Norsbo. När man passerat avfart till vänster till Liljans Herrgård. Strax därefter så tar man avfart till höger. Denna väg leder fram och blir påfart på E16. I riktning mot Falun. Då har man ett tag haft hela detta stora slutavverkade område på sin högra sida. Just vid påfart till E16 så ser man området på sin högra sida. Givetvis bortser jag från de ytor som inte är slutavverkat idag. Där det finns skog och mark som brukas idag.

#2 Vi läser kommunens text i stycket "Nya bostads- och serviceområden", andra stycket "Mellan Hinsnoret och Källviken". Där påtalas kommande bostadsbygge norr om planområdet. Vilket tydligen kommer att hanteras separat.

Såvida vi kan se så kommer vi också att påverkas av det som beskrivs att vara norr om planområdet. Är det i området Norsboberget, Simonsberget och Källviksberget så kommer det verkligen att beröra oss. Därför är det av stor vikt för oss att redan nu få ta del av det som redan nu finns i kommande planer som ligger utanför nu aktuellt planområde. Detta område har ju tagits upp tidigare av kommunen, men sedan sa man att detta skulle ses över i en separat fördjupning inom det större området. Är det denna separata fördjupning ni menar när ni skriver norr om det nu aktuella planområdet som pågår och vi svarat på.

Inom detta område finns stor vattensalamander vilket tydligen var ovanligt och i allra högsta

<p>grad viktigt att hantera på rätt sätt. Samt att det över området sedan några år finns en grävd gata där ledning lagts ner. En ledningsgata som vi inte kan plantera skog på då det skall finnas åtkomst om behov uppstår. Det borde väl på samma sätt utgöra en begränsning för bebyggelse. Som beskrivits i vårt tidigare svar så är vårt innehav av skog såväl som övrig mark av största vikt för vår verksamhet.</p> <p>Med tanke på det relativt stora innehav vi har och med dess kanske strategiska placering så är det synd att kommunen inte tidigare i processen vill ta en kontakt med oss. Allra helst då det tidigare varit uppe och man valt att se på det i ett separat ärende. Självklart vill vi se på allt detta i ett samlat grepp nu. Allt för att vi skall kunna ta goda beslut i ett bra helhetsgrepp. I annat fall skall vi ta del av det ni gått ut med nu för att framöver behöva göra samma resa på nästa planområde.</p>	
<p>Ellevio, 2021-12-14 Vi har regionnätsluftledningar och regionnätsstationer inom kommunen. Luftledningarna finns redovisade i bakgrundskartan.</p> <p>Vi har regionnätsledning som berörs av reservat för framtida utbyggnad av transportsystem. Det är viktigt att vi är en part i framtida arbete med nytt transportsystem i de delarna vi berörs. I övrigt har vi inga ledningar eller andra anläggningar som påverkas av den fördjupade översiktsplanen för Runn.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Inga Widén, Christer Widén, 2021-12-14 Våra synpunkter avser i första hand det som direkt skulle påverka vårt närområde och våra levnadsvillkor.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planen är alldeles för omfattande och exploateringsgraden för hög - Skogsmarkerna från byarna Tomnäs, Kyna, Storsund upp mot Oberget innehåller stora naturvärden för boende och besökande från andra närområden. - Dessa marker har ett omfattande djurliv, upptrampade stigar, uppmärkta skid- och 	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett</i></p>

<p>löpspår, som skulle spolieras om planen genomförs.</p> <p>- Möjligheten till jakt skulle upphöra med exploateringen och viltets förutsättningar.</p> <p>Vi anser att denna del av översiktsplanen måste ändras, så att dessa värden i området kan bibehållas!</p> <p>Vid en revidering av planen måste åtminstone ett sammanhållande brett skogsområde bibehållas mellan våra byar och nya etableringar.</p>	<p><i>bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>
<p>Lars Pettersson, 2021-12-14</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Samtliga orter behöver utvecklas.</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Viktigt att hänsyn tas till markägares egna utvecklings- och investeringsbehov.</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Gäller här att få med allas intressen på bästa sätt.</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i> För egen del har jag synpunkter på området vid Truttjärnen (Tronsjö by). Där möjlighet borde finnas för framtida utvecklingsplaner för bebyggelse kring de befintliga två fastigheterna. Här skulle minimal påverkan ske på det rörliga friluftslivet kring sjön. Kommun är ju i stort behov av lämplig attraktiv mark för bostadsbyggande. Marken närmast kring är dessutom samfälld mark i Tronsjö by. Dessutom avgränsas marken av en samfälld väg längs sjösida. Viket ej borde hindra någon tillträde till sjön eller att passera genom området.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>I granskningsskedet justeras markanvändningskartan från markanvändning natur/friluftsliv till landsbygd. Enstaka kompletteringar kan förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och under förutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>

Har tidigare varit i kontakt med kommunen nu under hösten 2021 och framfört mina planer. Dessutom har vi tidigare (2010?) diskuterat planerna i samband med arvskiftet. Vid detta tillfälle förelåg inga hinder för byggnadsplanerna.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Ang Granö är jag intresserad att diskutera framtida planer.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligande av Falu/Borlänges kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Inga synpunkter

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Områden kring Torsång/Tronsjö

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Gärna försöka smälta in bebyggelsen i anslutning till befintlig bebyggelse och byar. jfr svar fråga 4.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Bra kommunikationer.

Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?

Cykelbana mellan Torsång och Tronsjö eller sänkt hastighet genom Tronsjö by.

Fråga 11: Vilka obevakade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?

Ingen koll:

Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?

Inga synpunkter i dagsläget.

Noteras.

Granö kommer att tas bort som LIS, med anledning av Länsstyrelsens samrådsyttrande.

Noteras.

Noteras.

Noteras.

Noteras.

Länsstyrelsen ansvarar för hastighetsregleringen på det statliga vägnätet. Det är Trafikverket som ansvarar för statliga vägar. Åtgärder på det regionala vägnätet planeras av Region Dalarna gällande denna sträcka. Borlänge kommun kommer i Cykelstrategi och i kommande kommuntäckande översiktsplan att peka ut stråk som ska prioriteras.

Noteras.

<p>Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn. Se synpunkter svar fråga 4.</p> <p>Fråga 2: Torsång Låt hellre större utvecklings ske runt om i de olika byarna, mot att klumpa ihop i stora område, Vi får då ökad bykänsla i invånarna i byggden.</p> <p>Fråga 4: Torsång Vägen från Tronsjö till Torsång. Höga hastigheter genom Tronsjö By, många utfarter. Trångt att gå efter vägen, långa sträckor med vägräcken mellan Tronsjö - Torsång.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Se tidigare kommentar.</i></p>
<p>Stefan Nilsson, Louise Nilsson, 2021-12-14</p> <p>Vi valde för några år sedan att flytta från centrala Falun till en av Borlänges bevarade byar, Kyna. På vägen från Ornäs till Kyna passerar vi Solåkern och Tomnäs. I slutet på bilvägen kommer vi till Storsund. Tre byar, ett kulturarv värt att bevara. Genuina byar både vad det gäller bebyggelse, öppna landskap i form av jordbruksmark, skog och strövområde och med ett rikt djurliv. Ett område som markägarna är måna om att bruka och bevara. Byarna är omslutna av Ösjön och Runn. När vi läser om de politiska intentionerna för områdena kring Runn, så fångar vi upp värdeord som är viktiga att fundera kring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regioner ska finna sin identitet • Självkännedom och utvecklingsresurser • Förvalta de kvaliteter som gör regionen attraktiv • Småskalighet <p>I översiktsplanen vill man bygga 1000 nya bostäder, skola och förskola. En blandad bebyggelse med småskalighet men också högre byggnader. Alla med tillgång till Runn.</p> <p>I denna plan är det svårt att se småskaligheten då området blir väldigt stort. Det finns flera exempel på områden både i Falun och Borlänge som man trodde en gång i tiden skulle få människor att må bra. Tvärtom så brottas dessa områden av ett stort socioekonomiskt utanförskap.</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena Norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>

Gör inte om, tänk om och gör bättre! Hitta er identitet och utveckla på ett sätt som gynnar och lockar till sig nya medborgare. Människan behöver bo i områden där det finns naturliga strövområden, parker. Valet att bo i staden och på landet behöver beaktas. Småskaligt ja, men inte detta stora område. Vi vill med dessa rader försöka påverka beslutsfattare att hitta bättre lösningar där hänsyn tas till kommuninvånare som valt att bo i detta kulturarv och värnar småskaligheten framför storskalighet.

Med hopp om att kunna påverka.

Lars Fernlund, Lisa Olsson, Per-Olof Fernlund, 2021-12-14

Jag och min sambo har tagit över min släktgård i Kyna som har funnits i min släkt sedan 1600 talet. Vi önskar driva ett småskaligt jord och skogsbruk i lantlig miljö, vid sidan av våra ordinarie jobb. På sikt med djur och bruka våra marker som vi idag arrenderar ut i ekologiskt bruk. Nu håller vi på att göra ett arvskifte på jordbruksfastigheten (hus, ekonomibyggnader, skog och åker). Jag skriver detta i samförstånd med min far som nu står som lagfaren ägare.

När vi studerar den fördjupade översiktsplanen ser vi till vår stora förvåning att 25% av vårt skogsinnehav är planlagt av bebyggelse, samt resterande skog som friluftsområde, vilket kommer omöjliggöra skogsbruk. En planering av vår mark utan att vi blivit kontaktade. Vi markägare fick reda på detta samtidigt som alla andra när FÖP:en presenterades. Ett underskott av dialog med de som är närmast berörda och som skapar rädsla att drömmar slås i kras och en misstro mot kommunen som inte visar oss som nu lever och bor i Kyna större hänsyn. Jag vet inga fler än kommunerna (Borlänge & Falun) samt en privat exploatör som ställer sig positiv till dessa byggplaner, ingen vi talar med i byn önskar det planen syftar till.

Ni säger att ni vill bygga landsbygdsmiljö med detta förslag, det planen innebär är att den befintliga lantliga miljön byggs bort. Vi bor väldigt fint och gemytligt i våra byar Tomnäs, Kyna och Storsund, såväl nyinflyttade som gamla släkter.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Alla som står som registrerade markägare inom utpekade utvecklingsområde för ny bebyggelse i samrådet och även angränsande fastigheter till dessa områden har fått brev skickade till sig med information om processen. Det är olyckligt att brevet inte har nått er. Kommunen jobbar helt med frivillighet. Det vill säga, vill man inte sälja

<p>Med den plan ni har tagit fram skulle dessa anrika byars känsla och miljö med all säkerhet försvinna. En sådan ökning av invånare på platsen skapar, ett allt för högt tryck på den lilla skog som blir kvar samt på Ösjön och dess stränder.</p> <p>Jag växte upp i Kyna (80-talet) sedan dess har byn ökat på ett naturligt sätt med nybyggnationer och omgjorda sommarboenden som det ska vara på landet. Låt hellre denna tillväxt fortsätta. Med andra ord inga stora bostadsområden och ingen skövling av vår skog som vi aldrig kan få tillbaka igen.</p> <p>Vad jag har förstått beräknas ingen större folkökning i området inom överskådlig framtid. Ska man bygga ihop Falun och Borlänge genom att tömma mindre orter och städer på folk? Var ligger hållbarheten i att bygga nytt i stället för att ta hand om det som finns? Ni pratar om en ny tätort med en stadskärna, har inte Borlänge redan en stadskärna man sakta men säkert vänder ryggen till?</p> <p>De senaste årens pandemi har lärt oss att man inte måste bo i stora städer för att kunna leva, bo och sköta sitt arbete. Satsa hellre på att stärka upp mindre orter och städer i vårt län. Jag ber er tänka om denna plan helt och hållet, på kort sikt kanske denna byggnation känns smart men på lång sikt tar ni död på något vi aldrig kommer att kunna få tillbaka. Med andra ord är vi inte intresserade av att sälja vår mark.</p>	<p><i>marken så blir det ingen bebyggelseutveckling på platsen.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Begreppen som används för att beskriva olika typer av markanvändning är ibland "stelbenta", detta regleras i huvudsak av Boverkets olika modeller för planbestämmelser. Det finns i granskningsförslaget en förklaring till vad de olika markanvändnings kategorierna betyder. Någon ny "stadskärna" ska inte byggas, utan det handlar om en bebyggelseutveckling för småhus, flerbostadshus i en mindre omfattning, men även parker och olika typer av service som exempelvis förskola.</i></p> <p><i>Borlänge kommuns planeringsinriktning enligt Fördjupad översiktsplan för Borlänge tätort 2018, är att vi i första hand ska förtäta i Borlänges centrala delar. I andra hand i tätortens mer perifera områden och i tredje hand i riktning mot Falun. Behovet av fler bostäder bedöms dock inte att kunna tillgodoses med enbart förtätning i de centrala delarna.</i></p>
<p>Domnarvets GOIF, 2021-12-14 Synpunkter med anledning av planerna avseende 620 detaljplan.</p> <p>Domnarvets Golf, Borlänges största förening med dryga sju hundra medlemmar där de största verksamheterna är skidor och orientering med flera hundra ungdomar i verksamhet. Vår förening, Domnarvets Golf har under många år nyttjat området "Oberget", som i princip täcker hela ytan som avses i projektet för träning samt även tävling. Föreningen har samtidigt upprätthållit aktuell orienteringskarta under många år, kan nämnas att vi nu jobbar med att revidera kartan återigen. Vi har i detta</p>	<p><i>Kommunen uppfattar att synpunkterna handlar om FÖP-Runn eller om planprogrammet för Oberget. Detaljplan 620 handlar om en eventuell utveckling vid Haganäs.</i></p> <p><i>Vi har tagit del av en orienteringskarta från Ornäs IK, som omnämns Oberget (i kartan ingår även Kolmossberget och Norsgårdsberget). Själva Oberget utgör en väldigt begränsad del av området som benämns i orienteringskartan som Oberget. Ett större skogsparti, mellan Kolmossberget och Norsgårdsberget lämnas i förslaget helt orört. Om planerna vid Oberget blir realitet, är bedömningen att det även fortsatt kommer att finnas stora skogsområden i</i></p>

<p>investerat mycket pengar under lång tid. Eftersom det krävs stor framförhållning så planerar vi nu tävling i nämnda område återigen 2023.</p> <p>Vill vidare nämna att vårt samarbete med föreningarna Stora Tuna IK samt Kvarnsveden gör gällande att även de nyttjar området flitigt för träning.</p> <p>Vi är inte positiva till de konsekvenser denna planerade exploatering får för föreningens verksamhet i framtiden då det är begränsat med motsvarande områden i Borlänge med omnejd. Anser vidare att stora natur och kulturvärden går förlorade med dessa stora ingrepp i området som idag är ett populärt strövområde för många. Sammanfattningsvis så påverkar dessa planer för området Domnarvets Golf mycket då det skulle påverka föreningens verksamhet väldigt mycket. Se över, revidera och begränsa planerna betydligt!</p>	<p><i>närområdet som går att nyttja för föreningsliv och rekreation.</i></p>
<p>Marcus Riesel med familj, 2021-12-14</p> <p>Vi bodde tidigare i Ornäs och flyttade till Kyna för drygt ett år sedan. Vi har valt att bo där vi gör just med anledning av den bymiljö med tradition, värme, trygghet och gemenskap som finns här. Närheten till jobb, skola och handel gör det också enkelt att bo på landet men ändå nära stan. Utöver det är vi aktiva cyklister och våra barn leker och tränar flera gånger i veckan i skogen som berörs av planerna. Där hittar vi även energi och återhämtning alla årstider.</p> <p>Om inflyttningen från andra regioner är eller blir stor, vill de då bo på ett område likt "lilla" Källviken eller kan det finnas andra attraktionskrafter och något man vill ifråna i den tätbebyggda storstaden? Det har i alla fall vi kommit underfund med, och efter ett par flyttar i länet landat i en genuin men modern bymiljö som värdesätter det riktigt hållbara och närproducerade. Här brukas åkrar och skog av våra grannar som i generationer förvaltat marken.</p> <p>Självklart vill vi se en positiv samhällsutveckling och det är klart att vi sitter i en jävsituation då vi påverkas av planerna. Vi förstår också de demografiska utmaningarna vi har i länet och</p>	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning</i></p>

<p>vikten av att locka personer i arbetsför ålder samt den ekonomiska fördelen för kommunen med ökade skatteintäkter. Men är det verkligen det mest hållbara alternativet och i enlighet med Borlänge kommuns, Sveriges och de globala hållbarhetsprinciper och miljömål, att i princip ödelägga skogen och naturlivet på Oberget med omnejd till förmån för 2-3000 nya villor, medföljande infrastruktur, hotell och skolor med mera?</p> <p>Vi bor i ett läge som säkert skulle påverkas fördelaktigt av en framtida flytt av järnvägen (hållbart?) men kostnaden av att inte längre bo "på landet" gör det hela till en väldigt dyrköpt fördel.</p> <p>Helst skulle vi se den fördjupade översiktsplanen nedlagd och om inte så önskar vi helst att det togs ett omtag kring hela planen och att det görs enligt dagens (2022) syn på hållbarhet samt att man har i åtanke att Oberget med omnejd inte bara är outnyttjad mark som bara väntar på att få exploateras.</p> <p>Snälla, låt inte kortsiktiga ekonomiska incitament påverka en bygd och kultur som tagit sekel att bygga upp. Prata med dom vars förfäder o generationer som brukat och tagit väl hand om marken, målat och klätt midsommarstången och traditionsenligt sett till att tomten kommer till kojan i skogen för att ta emot barnens önskelistor inför jul.</p> <p>Vi vill ge kommande generationer samma möjligheter.</p>	<p><i>från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelsezoner förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>
<p>Sven Jacobsson, Daniel Frodin, 2021-12-14 Som boende och markägare i Ornäs och Storsund, Borlänge kommun, ser vi positivt på Borlänge och Faluns planer på att successivt bygga ihop städerna. Det finns många fördelar med detta.</p> <p>Att skapa attraktiva boenden mellan de bägge stadskärnorna och i närheten till Runns sjösystem är vi också positiva till. Vi tycker att det förslag till fördjupad översiktsplan som presenterats i mångt och mycket är väl balanserat med boende väster om Oberget och naturområde öster om Oberget och framtida</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

utredningsområde vid Storsund närmare Runns västra strand. Detta skapar utrymme både för framtida boenden men behåller också stora naturområden som kommer att göra det attraktivt att bo i Borlänge kommun oavsett om man har sin arbetsplats i Falun eller Borlänge.

Vi är gärna med och bidrar till att forma Borlänge till en ännu mer attraktiv kommun att bo och verka i och är som markägare positiva till planen.

Nils-Gunnar Nilsson, Pär Nilsson, Bo Nilsson, Ola Kilde, Mats Åkesson, 2021-12-14

Planen öppnar upp för ökad bebyggelse runt Runn. Detta har vi inget emot om det sker på ett sätt så det inte tar åkermark i anspråk eller stör skog- och jordbruksdriften i området. Vi tycker det är bra att folk får möjlighet att uppleva natur och vatten, där de kan motionera, plocka svamp mm.

Planen förordar och ser ett behov av en dubbelspårig järnväg mellan Falun och Borlänge och förespråkar en sträckning som Banverket tog fram 1997.

Sedan planen antogs 1997, har det byggts en motorväg mellan Falun och Borlänge. Vi anser att Järnvägsplanen omedelbart skall tas bort och att reservatet (exproprieringen av marken) omgående upphävs.

Utredningen anför vidare att det råder trängsel på järnvägen mellan Falun och Borlänge. Varje dygn går det 10–11 persontåg mellan Falun och Borlänge med få resenärer som får plats i en buss. Att ha anslutningstrafik med tåg på en sträcka av 2 mil, när det finns en parallell motorväg och dessutom trängsel på banan är vare sig ekonomiskt eller miljömässigt acceptabelt. Byt ut tågen mot anslutningsbussar till avgångar från Falun och Borlänge. Studera hur det fungerar i Västra Götaland mellan Skara och Skövde. För Dalarna är det mer angeläget med dubbelspår till från Borlänge till Stockholm och en fungerande järnväg till Sälenområdet.

När det gäller godstrafiken så är det en obetydligt tidsbesparing att bygga dubbelspår

Noteras.

Avvägningen mellan för- och nackdelar med olika sträckningar för nytt dubbelspår har hanterats i de utredningar som Trafikverket (tidigare Banverket) har tagit fram. Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister. Om det blir aktuellt att realisera ett dubbelspår mellan Borlänge och Falun, kommer nya utredningar att krävas för att uppfylla dagens lagkrav och förutsättningar. Att reservatet är så brett innebär inte att hela bredden behövs för dubbelspår, utan att den exakta sträckningen fortfarande är osäker.

Dalabanan är regionens samlade högsta prioritet. Bergslagsbanan är prioriterad men inte lika högt.

Utredningar och åtgärder planeras utifrån ett stråkperspektiv, sträckan Borlänge-Falun är bara en del i ett större sammanhang, men också den avgränsande del som ingår i denna planhandling.

mellan Borlänge och Falun då sträckan Falun-Gävle har enkelspår!

Om det i framtiden blir en omfattande bebyggelse runt Runn kan den nuvarande järnvägssträckningen istället vara till nytta för de som bor där genom att där anläggas en hållplats för de som jobbar i städerna och kan dagpendla med tåg. Om en ny järnväg skall byggas, vilket vi tycker inte behövs, så bör den förläggas intill befintlig motorväg där naturen redan är starkt påverkad.

Markägare Tomnäs, Kyna, Storsund, namnlista med 58 namnunderskrifter, 2021-12-14

I planförslaget berörs våra marker påtagligt, då vi alla är markägare i området norr om byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Inne på våra jord- och skogsegendomar föreslås en mycket stor exploatering, som i den fördjupade översiktsplanen benämns som tätort och består av bostadsbebyggelse, olika verksamheter och vägar. På grannfastigheten i Ornäs planeras en likvärdig exploatering med centrum, service och bostäder. Den totala exploateringen som kommunerna föreslår för områden mellan motorvägen och sjön innebär fullt utbyggt ett nytt samhälle motsvarande exempelvis Smedjebacken eller Rättvik. Våra marker ligger mellan de två områden som tillhör den fastighetsägare som nu vill exploatera marken enligt planprogrammet för Västra Oberget.

Yttrandet innehåller beskrivning av byarna Tomnäs, Kyna och Storsund och dess historik samt naturens betydelse.

Vi markägare är positivt inställda till det rörliga friluftslivet och här samsas vi om utrymmet inom allemansrättens ramar. Skogsområdet mellan Runn och Oberget är en stor tillgång för både närboende och tillresta tack vare det lättillgängliga läget mellan städerna. Här har varje liten plats ett eget namn och en egen historia.

I Tomnäs, Kyna och Storsund har under de senaste åren en generationsväxling skett och pågår ännu. Flera av gårdarna drivs idag av barnfamiljer i åldrarna runt trettio år och uppåt där skötseln av den ärvda jorden och skogen

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även

sker vid sidan av förvärvsarbete inom andra yrken. Det är inte bara kommuner som behöver planera för framtiden, det behöver även vi andra göra. Det gäller kanske särskilt för jord- och skogsbruket, som är långsiktiga näringar. Kommunen säger sig vilja utveckla landsbygden, men genom att planera för tusentals bostäder på vår mark som vi i skrivande stund brukar, utvecklas inte landsbygden. Istället bygger kommunerna bort landsbygden till fördel för en ny tätort. Här bedrivs ett småskaligt jord- och skogsbruk med små medel, avhängigt av att föräldragenerationen som överlämnat sin gård stöttar upp med kunskapsöverföring till barn och barnbarn om hur man odlar sin potatis och planterar skog på samma sätt som deras föräldrar en gång gjorde. Här hjälper vi varandra, utbyter tjänster och lånar varandras jordbruksredskap.

Vi drivs av en målbild där värdet av våra resurser ses i något helt annat än kortsiktiga vinster i pengar och ständig tillväxt. Vi ser på vår skog som en resurs likt ett skafferi där man tar ut nödvändigt material till underhåll och reparation av byggnader. Det är även skogen som ger ekonomi till att investera i gården. På flera håll finns hästar och får och under senare år har landskapsbilden i byarna fått ett uppsving när mark som länge legat i träda åter plöjts upp och odlats. Biodling finns på flera gårdar och en ängsmark i skogen har röjts fram. Allt detta utan kemiska bekämpningsmedel och till gagn för den biologiska mångfalden och människors hälsa. Planer på att skaffa fler betande djur och utökad odling finns på flera gårdar. En tro på framtiden genom att var och en brukar sin del av jordytan efter sin egen övertygelse genomsyrar byarna idag.

Tyvärr har denna framtidstro nu fått sig en törn i och med det planförslag som nu kommit till vår kännedom. Politikerna i Borlänge och Falu kommuner anser att städerna bäst utvecklas genom att de byggs ihop som en tätort, vilket innebär att våra marker är föreslagna att bebyggas med både bostäder, verksamheter och centrum. Dessutom ska marken ge plats åt vägar till det östra utredningsområdet på Norsgårdsberget och potentiellt även andra funktioner som exempelvis reningsverk. Den del

miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Noteras

Noteras

av vår skog där det inte planeras för tätort föreslås bli ett rekreationsområde med olika anläggningar eller naturreservat. Här lämnas ingen tanke på att det i detta skogsområde pågår ett aktivt brukande av skogen med syfte att överlämna den i lika bra skick till nästa generation.

Den skog med alla djur- och växtarter som uppskattas idag, kommer oundvikligen att försvinna i och med en exploatering av den här omfattningen. De jaktområden som finns inom området kommer inte att kunna användas då tusentals bostäder och invånare i den nya tätorten omöjliggör jakt. Det står att den fördjupade översiktsplanen för Runn ska svara på hur serviceorterna, landsbygden runt Runn och friluftslivet ska utvecklas för att de ska fortsätta vara attraktiva att bo och verka i. Tyvärr planerar kommunerna, genom förslaget i denna fördjupade översiktsplan, istället bort landsbygden. Skogen kommer i sin tur varken vara attraktiv, eller gå att verka i. Det står vidare att jordbruksmark endast ska användas för bebyggelse vid väsentligt samhällsintresse. Det står däremot ingenting om hur en exploatering av den här storleken skulle påverka närliggande åkermark och betesmark där det idag går djur. Vi anser inte heller att det är ett väsentligt samhällsintresse att bygga en helt ny tätort på oexploaterad mark.

Skogsbruket nämns inte som en näring eller ens ett intresse i planen. Det skrivs på många ställen om biologisk mångfald, men ingenting om att skogen producerar träråvara som vårt samhälle fortfarande behöver. I små skogsbruksenheter som det handlar om i Tomnäs, Kyna och Storsund kan dessa båda intressen samsas och gör så idag. Mycket på grund av att den känsla som finns för den egna skogen bidrar till ett omhändertagande, vilket ett generellt skogsbolag troligen inte skulle ha samma intresse av. Under rubriken "Värden och hänsyn" står det detaljerat beskrivet om jordbruksmaskiner, men inte ett ord om skogsbrukets transporter. På markanvändningskartan ser det inte ut som att skogsbruket har tagits hänsyn till alls. Den lilla skog som skulle bli kvar enligt förslaget har en grön färg som betyder "Oförändrad markanvändning". På

Noteras

Noteras

samma område står "friluftsområde" och "riksintresse för naturvård eller naturreservat". Oförändrad markanvändning skulle för våra markområden inte alls innebära naturreservat utan istället areell näring, eller ännu hellre en precisering i form av underkategorierna jordbruk och skogsbruk. Vi tolkar det som att planförfattarna inte har förstått att det bedrivs skogsbruk där idag.

Under rubriken "Försörjande ekosystemtjänster" nämns inte ett ord om jordbruk eller skogsbruk. Djurhållning och jakt är exempel på matförsörjning, virke och gödsel exempel på råvaror och ved är exempel på energi, som alla utgör delar av de försörjande ekosystemtjänsterna. Planerings- inriktningen för de försörjande ekosystemtjänsterna beskrivs med att kommunerna genom planeringsprocesser och förvaltning ska bevara och utveckla grön- och vattenområden som är viktiga för den biologiska mångfalden. För området i anslutning till byarna Tomnäs, Kyna och Storsund innebär den fördjupade översiktsplanen att kommunen aktivt planerar bort möjligheten för de areella näringarna att kunna fortleva, vilket medför att ovan beskrivna exempel kommer att försvinna.

Konsekvenser av att vår mark ligger inom ett område planlagt för bostäder är att marken betingar ett högre marknadsvärde eftersom det då också finns ett så kallat "förväntningsvärde". Det innebär att marken kan säljas som exempelvis tomter till ett högt pris. För oss som inte har några planer på att sälja mark är detta förväntningsvärde enbart negativt. Om kommunerna låter områdena som berör vår mark ligga kvar som tätort i den fördjupade översiktsplanen, trots att markägarna tydligt klargjort att marken inte kommer att säljas, kommer det alltså troligen att leda till att markpriserna går upp, vilket är förödande för oss som vill fortsätta att använda marken som tidigare. Ökade markpriser gör att vi aldrig kommer att kunna köpa till mark för att utveckla verksamheterna och i stor utsträckning kommer det omöjliggöra att vid generations- och arvsskiften köpa ut andra arvingar i syfte att fortsätta bruka jord och skog. Då närliggande skogsområden får en annan värdering försvåras

Noteras

Noteras

också möjligheten till byten av skiften mellan markägare för att få en mer sammanhängande markyta.

Kommunerna säger sig vilja stärka natur- och kulturmiljövärden i och kring Runn och tillgängliggöra området för Falu- och Borlängebor samt turister. Naturvärden stärks dock inte på något sätt genom att den skövlas för ny tätortsbebyggelse. Kommunerna säger sig också vilja att Falun-Borlängeborna känner sig delaktiga i utvecklingen av området runt Runn. Vi som redan bor här känner oss istället överkörda och på intet sätt delaktiga i utvecklingen. Kommunerna har skapat en oerhörd oro och rädsla inför framtiden genom att inte informera markägare och berörda om planerna i förväg. Förfrågan om försäljning av vår mark skickades ut till markägarna samtidigt som den fördjupade översiktsplanen skickades ut på samråd. Fyra av markägarna i området har dessutom inte fått något brev med information, vilket vi anser är nonchalant av kommunerna.

I planförslaget framgår det tydligt att de styrande inte har någon kännedom om skogens betydelse i förhållande till små jordbruk och att den verksamhet som vi bedriver inte har någon plats i framtidens Falun-Borlänge. Vi som bor här idag har inte bosatt oss på landsbygden för att plötsligt bo mitt i en förort. Vi lever inte här och driver inte våra gårdar för att få vår mark exploaterad mot vår vilja. Vi kan inte offras för att politikerna ska kunna tävla med storstadsregionerna. Utan skogen finns ingen möjlighet att utveckla gårdarna och med ett överhängande hot om storskalig tätortsbebyggelse runt knuten vågar vi inte heller satsa på att utöka verksamheterna med exempelvis större djurbesättningar.

Utifrån ett markägarperspektiv skulle föreslagna planer totalt förstöra den markanvändning som funnits i generationer bakåt i tiden. Både i och med att vår markareal faktiskt försvinner till fördel för tätortsbebyggelse, men också för att besöksstrycket i den lilla natur som blir kvar troligen blir så högt att det kommer vara omöjligt att bedriva någon vettig verksamhet. Det behövs dessutom även en omfattande ny infrastruktur till den nya bebyggelsen. Det

Noteras

Dalarna står inför stora investeringar inom statliga och privat sektor. Kommunen behöver därmed i sitt strategiska arbete möjliggöra nya områden för bostads- och arbetsplatsmark. En gedigen beredskap för olika typer av bostadsbyggande i kommunen möjliggör flexibilitet som kan bidra till att tillgodose de bostäder som efterfrågas idag och i framtiden. I FÖP Runn handlar det både om mindre kompletteringar av en bostadsform som i stor utsträckning saknas i dag exempelvis i Torsång. Men även fler villaområden i både i västra och i Torsång samt Finnäset. Dalarna har idag den högsta försörjningskvoten i riket, alltså att varje enskild individ i arbetsförbar ålder i Dalarna måste försörja den högsta andelen av icke arbetsförbara individer, så som barn och äldre. Utöver detta så är Dalarnas arbetsreserv så pass låg i dagsläget vilket kommer kräva att arbetskraft flyttar in från andra delar av riket och världen. Det blir därmed viktigt att Borlänge kommun lyckas attrahera individer i arbetsförbar ålder till kommunen för att säkra skola, omsorg och kompetensförsörjning. Detta görs bland annat genom att ha god tillgång till bostäder.

<p>innefattar större vägar som kommer att skära genom och dela av kvarvarande skogsskiften i området. Om områdena tillhörande fastigheterna Ornäs XX och Storsund XX som ligger på varsin sida om våra skiften exploateras, innebär det att antal personer som rör sig i området antagligen blir så stort att det kommer påverka kvarvarande skiften på ett mycket negativt sätt. Det gäller även om våra skogsområden plockas bort från den fördjupade översiktsplanen. Därför är vi inte bara emot exploateringen av området norr om byarna Tomnäs, Kyna och Storsund, utan också emot exploateringen av Västra Oberget och Norsgårdsberget.</p> <p>Samtliga undertecknande markägande familjers gemensamma budskap sammanfattas i följande punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi kommer inte att sälja mark till vare sig kommunen eller privata exploatörer. • Våra marker står ej till förfogande för vägar, ledningar eller andra anläggningar. • Vi kräver att samtliga byggplaner lyfts bort från våra marker i FÖP-Runn. • Vi anser att hela planförslaget som gäller Västra Oberget och Norsgårdsberget ska avvecklas. 	<p><i>Se tidigare kommentar</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Bernt Lindberg, 2021-12-14</p> <p>Det finns en rad invändningar mot planförslaget som är aktuellt nu. Välkänt är att många motsätter sig byggande så att allmänhetens tillträde till stränder försvåras och att den biologiska mångfalden minskar. Redan idag är det ont om ställen längs Runn där det går att ta sig ner till sjön och t ex bada. Förslaget är i linje med den gemensamma översiktsplanen för de bägge kommunerna där bl a byggande av bostäder i sjönära lägen fanns med och som redan då fick kritik. Allvarligare är att förslaget missar grundläggande mål för byggande av ett långsiktigt hållbart samhälle.</p> <p>Anledningen till den här FÖP kommer nu tycks vara att när allt flera vill flytta från storstan ska våra kommuner erbjuda bostäder i attraktiva lägen nära Runn. Och när det kommit på tal att bygga ny järnväg med dubbelspår mellan städerna går det att frigöra mark där nuvarande järnväg går. Om en sådan plan genomförs blir</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>En funktionsblandad bebyggelse ska eftersträvas i all bebyggelseutveckling i Borlänge kommun.</i></p> <p><i>Dalarna står inför stora investeringar inom statliga och privat sektor. Kommunen behöver därmed i sitt strategiska arbete möjliggöra nya områden för bostads- och arbetsplatsmark. En</i></p>

det kategoriområden för folk med gott om pengar. Det ger troligen högre skatteintäkter för kommunerna, men det ger också en social skiktning. Istället för att komplettera de byar och bostadsområden som finns och göra dem mer attraktiva för både rika och fattiga vill man nu bygga kategoriområden för välbeställda.

Ska inte våra folkvalda i första hand utveckla samhället för oss som redan bor här, vilken ekonomisk status vi än har, i linje med Agenda 2030?

Yttrandet hänvisar till Agenda 2030, mål 10 och 11.

En annan allvarlig sak är att man vill fortsätta med tidigare politik med spridd bebyggelse ganska långt från centra och från goda allmänna kommunikationer. I spridd bebyggelse är det svårt att skapa en känsla av gemenskap, något vi behöver i en tid där de sociala nätverken krackelerar.

Yttrandet hänvisar till Agenda 2030, delmål 11.3

Vi ska med andra ord vara delaktiga i beslut om våra bostäder. Det kan vi vara i byar och andra bostadsområden med överblickbar storlek där människor lär känna varandra. Och mål 16 handlar om fredliga och inkluderande samhällen med minskat våld. Grunden för ett tryggt samhälle är ett med gemenskap och social kontroll. Behovet av flera poliser och fängelser uppstår när samhället inte fungerar socialt. För att kunna ha ett bra liv behöver de nya invånarna från storstan ha egen bil så som planförslaget ser ut, något som inte går ihop med klimatmål eller andra mål om minskat utnyttjande av jordens resurser. Det skulle gå att utnyttja dagens järnväg till en snabbspårväg som knyter ihop centrala Borlänge, Domnarvet, Ornäs, Hinsnoret, Källviken och Främby med centrala Falun. Snabbspårväg är mycket snabbare, bekvämare, mycket mer energisnål och allmänt mer attraktiv än bussar och kan också vara att föredra framför egna bilen. En liten randanmärkning: Klimatförändringarna har lett till fokus på elbilar. Men tillverkning av elbilar och batterier och sedan drift av bilarna kräver också stora resurser, större än vad den

gedigen beredskap för olika typer av bostadsbyggande i kommunen möjliggör flexibilitet som kan bidra till att tillgodose de bostäder som efterfrågas idag och i framtiden. I FÖP Runn handlar det både om mindre kompletteringar av en bostadsform som i stor utsträckning saknas i dag exempelvis i Torsång. Men även fler villaområden i både i västra och i Torsång samt Finnäset. Dalarna har idag den högsta försörjningskvoten i riket, alltså att varje enskild individ i arbetsförbar ålder i Dalarna måste försörja den högsta andelen av icke arbetsförbara individer, så som barn och äldre. Utöver detta så är Dalarnas arbetsreserv så pass låg i dagläget vilket kommer kräva att arbetskraft flyttar in från andra delar av riket och världen. Det blir därmed viktigt att Borlänge kommun lyckas attrahera individer i arbetsförbar ålder till kommunen för att säkra skola, omsorg och kompetensförsörjning. Detta görs bland annat genom att ha god tillgång till bostäder.

Se ovan svar

Snabbspårväg längs den idag befintliga järnvägssträckan är ett förslag som har undersökts. I processen har det framkommit att det finns en komplexitet kopplat till klimatanpassning, övertagande av en statlig anläggning med mera som gör att förslaget skulle bli enormt kostnadsdrivande för kommunerna att hantera. Förslaget med spårburen linjetrafik finns dock kvar som ett alternativ att utreda i framtiden.

här planeten klarar av. Elbilar är ingen lösning utan en smitväg för att slippa impopulära politiska beslut.

Yttrandet hänvisar till Agenda 2030, delmål 11.2.

Noteras

Privatbilismen är inte bara en resursslukare och miljöbov, den är också kraftigt ojämlig, något lokal och regional politik måste motverka.

Noteras

De lokala knutpunkterna skulle kunna bli små centra med social sammanhållning och både kommersiell och offentlig service, egna dagis, skolor och möteslokaler. En sådan utvecklingsstrategi borde för övrigt vara bra för alla övriga byar i framför allt Falu kommun med sina stora avstånd. Småorterna bör ha mer av arbetsplatser och egen produktion och distribution av viktiga förnödenheter. Man ska kunna leva där och ha det mesta på gång- och cykelavstånd, utan att behöva resa kors och tvärs i vardagen. I förslaget till översiktsplan för FalunBorlänge diskuterades en sådan modell med satsning på decentraliserade samhällen, men den tråden fullföljdes aldrig. Den gällande översiktsplanen FalunBorlänge andas centralism där det som ligger utanför centralorterna är bihang.

Noteras

För att möta kriser är mer självständiga lokalsamhällen viktiga, de kan klara sin egen försörjning även om transporter, el- och datasystem kollapsar. Och de ska inte ligga för nära stränder där klimatextremer ger risk för större översvämningar än dem vi varit med om idag.

Noteras

I det här planförslaget citeras paragrafer och mål ur olika nationella styrdokument men sedan är det svårt att hitta en koppling till de förslag som förs fram. Vid en okritisk läsning kan man få för sig att de nationella reglerna sedan styr förslagen men jag hittar nästan aldrig ett logiskt resonemang där styrande regler kopplas ihop med planförslaget. Det är ett bedrägligt sätt där läsaren kan förledas tro att förslagen bygger på regelverket. Varför inte en struktur där tillämpliga mål och lagar listas, med en redogörelse för planförslagets måluppfyllelse? I väntan på en ny översiktsplan byggd på Agenda 2030-målen bör fördjupade översiktsplaner och

Noteras.

<p>andra mer detaljerade planer som minimum utformas med hänsyn till Agenda 2030-målen. Agenda 2030 är inte några teoretiska regler påhittade av FN och som kommunen kan bortse ifrån, de är grundläggande för mänsklighetens och planetens överlevnad. De målen (som inte är några allmänna rekommendationer) ska vara uppnådda 2030 men det är inte realistiskt som kommunens politik utvecklas idag.</p>	
<p>Sara Olsson, 2021-12-14 <i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Jag tycker att det är ett bra förslag!</p> <p><i>Fråga 2: Torsång</i> Badplats är viktigt!</p> <p><i>Fråga 3: Torsång</i> Røj sly så man ser prästtjärn vid infarten till Torsång. Røj sly runt alla vatten.</p> <p><i>Fråga 4: Torsång</i> Runt caféet!!</p> <p><i>Fråga 5: Torsång</i> Riv även gamla skolan i byn, Enl plan så ska den bevaras. Men - den står ju med gaveln rakt ute i vägen och gör trafiksituationen hemsk stundtals runt caféet. En riktig gång- och cykelväg vore bra! Bygg nytt i gammal stil i stället!</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Möjligheten att utveckla ett bad föreslås vid hembygdsgården.</i></p> <p><i>Det är upp till varje markägare att ansvara för att hålla landskapet öppet. Frågan skickas vidare i organisationen för de delar som Borlänge kommun ansvarar för.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Skicket på byggnaden får prövas i efterföljande processer. Byggnaden har kulturhistoriska värden som ska tas till vara. Fastighetsägaren måste ta hänsyn till byggnadens karaktärsdrag vid eventuell ändring.</i></p> <p><i>Det finns även andra påverkande faktorer att förhålla sig till exempelvis strandskydd (om det inte ska vara ett LIS-område), närliggande statlig infrastruktur, riskhantering är några av de frågor som kommer att behandlas i en detaljplan. I områdesrekommendation Torsång går att läsa att en större parkering och en park planeras för att öka allmänhetens tillgänglighet till denna viktiga målpunkt.</i></p>
<p>Boende i Torsång, namnlista med 25 namnunderskrifter, 2021-12-14 Översiktsplanens ambition är lovvärd då den tar ett helhetsgrepp över Falun och Borlänges kanske viktigaste levnads- och</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

rekreationsområde, dvs sjön Runn med dess omgivningar. Ett ömsint omhändertagande är av största vikt för att de människor som lever i området, likväl som för kringboende och tillresande, ska uppfatta Runnområdets levnadsvillkor som tilltalande och långsiktigt hållbara.

Nedanstående synpunkter avser främst föreslagen utbyggnad vid nedre Asplunda som "i första hand kommer att prövas för förskola och/eller annan kommunal service så som serviceboende eller 55+ boende. I andra hand för bostäder. Området ligger på jordbruksmark inom riksintresse för kulturmiljövård." Synpunkterna fångar till viss del även upp den förtätning som föreslås vid lekplatsen i centrala Asplunda med upp till 15 nya bostäder.

Förtätning

En viktig del i översiktsplanens strategi är att förtäta redan bebyggda områden. När en förtätning skett är den mestadels irreversibel varmed livsrummet inskränkts och känslan av rymd och frihet som tidigare fanns för alltid går förlorad. När parker och grönområden i exempelvis tätorter förtätas försvinner viktiga "lungor" och känslan av att inte längre kunna "andas" fritt infinner sig.

Detta perspektiv lyfts inte fram i planen utan i flertalet av de förslag som föreslås framstår förtätningen mer som ett självändamål än ett progressivt och ömsint omhändertagande av befintlig livs- och boendemiljö. Så är fallet vid Asplunda i Torsång där ett flertal områden föreslås för byggnation och där Borlänge kommun tidigare själv, när detaljplan en gång upprättades, lämnat ytor "fria" från bebyggelse med uppenbar avsikt att skapa luftighet mellan bebyggelser för en god och bättre livsmiljö än annars. Det är med förvåning man kan konstatera att förtätning nu förordas.

Känslan av rymd och luftighet i den fysiska boendemiljön är troligen en viktig anledning till att många människor fram till nu valt att bosätta sig i Torsång. Om förtätning sker finns en uppenbar risk att människor som påverkas söker sig bort från det som raserat den livsmiljö

Området Asplunda är utpekad som ett utredningsområde, vilket ska föregås av mer detaljerade analyser. Det handlar om att pröva lämpligheten för 6 lägenheter med extra hög tillgänglighetsanpassning. Ingen park ska försvinna utan att utreda konsekvenser. Precis som ni uppger har parker och grönområden viktiga funktioner för livskaliveten.

I Asplunda föreslås 2 potentiella områden för bebyggelseutveckling. Något som efterfrågats i tidiga dialoger med medborgare är fler bostäder med hög tillgänglighetsanpassning. I Torsång med sina platsspecifika förutsättningar, med exempelvis översvämningrisk, samman hållen jordbruksmark, viktiga områden med reglerande ekosystemtjänster, platser med höga natur och kulturvärden en stor utmaning att få till dessa ytor som efterfrågas. En allt mer åldrande befolkning med önskemål om att kunna bo kvar i sin hemort och lämna sin villa har idag få valmöjligheter. Vi har därför i förslaget viktat enskilda och allmänna intressen och förslaget dessa mindre kompletteringar.

Mer detaljerade analyser inom Asplunda ska genomföras. Se tidigare kommentar.

Det är inget självändamål, det är en viktning av de politiska mål som är uppsatta i projektplanen tillsammans med de synpunkter och önskemål som inkom i det tidiga skedet i processen. Att stärka underlaget för service i serviceorterna ökar underlaget för exempelvis kollektivtrafiken.

man en gång sökt sig till, t.ex. söker sig till angränsande kommuner med bättre livsmiljöer. Undertecknade vänder sig mot att, som om det vore ett självändamål, förtäta befintligt bebyggda områden på landsbygden och Asplunda i synnerhet.

Fria siktlinjer

Ett återkommande perspektiv som lyfts fram som viktigt i översiktsplanen är värdet av fria siktlinjer. Fria siktlinjer ger möjlighet att se vyer och viktiga landmärken på längre håll än att befinna sig alldeles intill. Planerad bebyggelse bryter i flera fall siktlinjer som finns i dag. Så är fallet vid nedre Asplunda där bebyggelse planeras närmast längs Torsångsvägen. Bebyggelsen kommer genom sin placering en gång för alla att bryta siktlinjen för befintliga fastigheter mot det kulturhistoriskt värdefulla området kring Torsångs kyrka. Visserligen kan siktlinjer komma att finnas mot Torsångs kyrka för den nya bebyggelsen, men på bekostnad för befintlig bebyggelse.

Samtidigt framstår Borlänge kommuns ambition att ta hänsyn till befintlig bebyggelses siktlinjer och utblickar som besynnerligt då kommunen sedan någon tid tillbaka monterat upp ett flertal höga belysningsmaster vid Torsångs idrottsplats till stöd för kvällsaktiviteter, främst fotboll, vid idrottsplanen. Åtgärden är lovvärd utifrån idrottsliga utgångspunkterna till stöd för ungdomars behov av meningsfylld fritidsverksamhet men samtidigt kan konstateras att siktlinjerna från nedre Asplunda mot Torsångs kyrka i och med detta avsevärt har försämrats. Inte minst kvällstid då sex belysningsmaster med full ljusstyrka för fotbollsaktiviteter till stor del bländar bort möjligheten att se Torsångs kyrka. Fler nybyggnationer med tillhörande ljussättning kommer att minska siktlinjerna i området ytterligare. Om byggnationer är för offentlig verksamhet är det högst sannolikt att det krävas full ljussättning nattetid för att på så sätt minska risken för skadegörelse och inbrott. Exempel på detta kan ses redan i dag vid Torsångs skola och förskola. Den vy som finns mot Torsångs kyrka från nedre Asplunda bör bevaras då den utgör ett viktigt värde för helhetsupplevelsen i Torsångsområdet.

Inplacering, byggnadshöjd och utformning av eventuell tillkommande bebyggelse ska tas i hänsyn till redan befintlig bebyggelse, det kan exempelvis genomföras med släpp och siktlinjer genom tillkommande bebyggelse.

Se ovan

Se ovan.

Frågan om belysning vid IP kvällstid lyfts till kultur- och fritid som ansvarar för anläggningen.

Odlingsmark

Föreslagen utbyggnad vid nedre Asplunda upptar en betydande del av den jordbruksmark inom riksintresse för kulturmiljövård som finns direkt väster om befintlig bebyggelse vid Peter Kruses väg. I översiktsplanen framhålls vikten och värdet att bevara jordbruksmark och att blandningen av bebyggelse och jordbruksmark utgör ett viktigt karaktärsdrag för området som bidrar till dess helhet och attraktivitet.

Om föreslagen utbyggnad genomförs tas uppskattningsvis 30 % av nuvarande odlingsareal i anspråk. Återstoden areal framstår som bruksmässigt liten och riskerar vara olönsam och därmed "obrukbar". Dessutom kommer området rent praktiskt att vara svårtillgänglig för jordbruksmaskiner. I praktiken betyder det att marken som tas i anspråk inte bara reducerar den odlingsareal som direkt omfattas av planen utan dessutom omöjliggör användning av områdets återstående odlingsareal.

Det kan vara frestande att vid nyetablering av bebyggelse välja jordbruksmark. Inte minst för att anläggningskostnaden ofta är lägre jämfört med etablering på stenig eller bergrik mark. Kostnaden för schaktning eller sprängning kan framstå som avskräckande men måste ställas mot att oåterkalleligen reducera odlingsbar jordbruksmark. Den areal med tillräckligt bra humustäcke som lämpar sig för odling, såväl i Torsång som landet i övrigt, är ytterst begränsad och är den del som möjliggör för oss människor att odla livsviktiga förnödenheter. Att i detta perspektiv etablera bebyggelse på jordbruksmark centralt i Torsång verkar inte rimligt.

Om föreslagen bebyggelse etableras kommer återstående jordbruksmark dessutom befinna i "skugga innanför" detta område och inte kunna ses från Torsångsvägen. Därmed förlorar områdets ur detta perspektiv sitt kulturhistoriska värde och blir heller inte en del av, och bidrar till, den landskapsbild som eftersträvas i Torsång. Det finns dessutom en uppenbar risk för frestelsen att i framtiden successivt även ianspråkta återstående jordbruksmark för bebyggelse.

Jordbruksmark som tas i anspråk ska alltid föregås av en alternativ lokaliseringsutredning om det handlar om ett väsentligt samhällsintresse.

*Vad siffran 30 % är baserad på går ej att utläsa, därmed går det ej att bemöta.
Se planförslagets vägledning om kommunernas syn på hantering av jordbruksmark.*

Se planförslagets vägledning om kommunernas syn på hantering av jordbruksmark.

Noteras.

Se tidigare kommentar om vägledning för jordbruksmark.

Noteras.

Camping, festplats och evenemang

Av översiktsplanen framgår att en campingplats planeras i direkt anslutning till nedre Asplunda bostadsområde på gamla skrotens mark. En s.k. ”ställplats” har förespeglats främsta för husbilar och husvagnar. Uppställningsområdet är relativt stort och om campingplatsen blir attraktiv kommer verksamheten att generera en stor mängd turisttrafik till och från området, med tonvikt på större och lite tyngre fordon. Till detta ska läggas att det på gamla skrotens område närmast Torsångsvägen planeras en festplats. Även festplatsen i sig kommer att generera ett stort antal besökare inte minst kvälls- och nattetid. Dessa verksamheter tillsammans kommer ytterligare bidra till en förtätning och ökad koncentration av aktiviteter vid nedre Asplunda med följd att områdets särart med bykänsla riskerar gå förlorad.

I Torsång arrangeras årligen ett antal större och mindre evenemang. Midsommarfirandet vid Gammelgården, som arrangeras av föreningslivet i Torsång, är mycket uppskattat och samlar normalt ett par tusen besökare för gemensamma aktiviteter. Flertalet av dessa är tillresande med bil och behöver tillgång till parkeringsplatser. Då parkeringsplatser saknas i tillräcklig omfattning utnyttjas, när så är möjligt, åkermarken där bebyggelse nu föreslås vid nedre Asplunda. Parkering är en inkomstkälla för föreningslivet som mest troligt tillintetgörs om byggplaner genomförs.

Störande ljud

Fram till i dag har Torsång med omnejd karakteriserats av ”lugn och harmoni”. Lugn i meningen att den skiljer sig från tätortsstressen och harmoni i meningen att erbjuda landsbygdens eftertraktade livsföring. Detta är en starkt bidragande orsak till att människor sökt sig till Torsång för sitt boende. Om föreslagna planer realiserar kommer dessa villkor obönhörligen påtagligt att förändras.

Tyvärr kan utvecklingen skönjas redan i dag då störande ljud från vägtrafiken på Torsångsvägen vid idrottsplatsen ökat markant. Framför allt är det motorljud från motorcyklar och personbilar med stor motorkraft som orsakar mycket höga

Det planeras ingen camping. Det är ett utredningsområde. Enligt PBL ska en camping regleras med detaljplan. Det finns stora utmaningar i området, dels handlar det om förorenade områden, översvämningsrisker med mera. Markägaren har ansvar att utreda förutsättningarna om det är lämpligt med camping eller annan verksamhet. Och därmed komma in med en ansökan om planbesked till kommunen. Bygglov kan inte beviljas utan detaljplan.

Det går att ta hänsyn till parkeringsfrågan vid en eventuell kommande detaljplaneprocess. Tex att genom att upplåta en del av marken till allmänparkering.

Att skapa förutsättningar för den äldre generationen att bo kvar i sin hemort, i tillgänglighetsanpassade lägenheter är efterfrågat i dialogen med medborgarna. Det handlar om att skapa förutsättningar för flera att kunna lämna sina hus och i stället flytta till anpassade lägenheter. Vid en eventuell fortsatt planering ska hänsyn tas till nuvarande bebyggelse.

Noteras

Det är Trafikverket som ansvarar för åtgärder längs Torsångsvägen. Länsstyrelsen ansvarar för hastighetsregleringen.

ljudnivåer då de accelererar efter att ha passerat vägbulan och övergången för fotgängare vid idrottsplatsen. Dessutom väljer dessa fordon allt för ofta att färdas med en betydligt högre hastighet än den skyltade på sträckan.

Med den utveckling som senaste tidens åtgärder inneburit i kombination med de förslag som den fördjupade översiktsplanen redovisar kommer den samlade ljudnivån i Torsång och då inte minst vid nedre Asplunda bli hög och störande. Ökad vägtrafik, ökad sjötrafik, ökad turisttrafik, högljudda kvällsaktiviteter vid festplats kommer att vara bidragande orsaker. Till detta kan även läggas risken för störande musik- och motorljud på parkeringsytor vid föreslagen förskola, om dessa blir samlingspunkt kvällstid.

En avgörande skillnad mellan tätort och landsbygd är ljudnivån. Människor eftersträvar att komma bort från höga och ovälkomna ljudnivåer varför en förtätning och ytterligare etableringar i nedre Asplunda bör undvikas av dessa skäl.

Friluftsliv

Under skidsäsongen vintertid utgör jordbruksområdet väster om bebyggelsen vid Peter Kruses väg ett friluftsområde. Ett skidspår finns i en bana rund området med lämplig sträckning och kupering för barn och äldre att nyttja. Spåret har dessutom anslutning till spårområdet på de åkrar som förbinder Torsång med Dalsjö, Åby m.fl. Skidspåret är mycket uppskattat och inbjuder till friluftsliv och friskvård. Dess anslutningspunkt finns i dag närmast Torsångsvägen vid platsen för föreslagen bebyggelse vid nedre Asplunda. Skidåkning kommer med största sannolikhet inte att vara möjlig på platsen om föreslagen bebyggelse realiserar.

På motsvarande sätt kommer det grönområde som finns på platsen för den förtätning som föreslås vid lekplatsen i centrala Asplunda med upp till 15 nya bostäder att helt försvinna. Platsen är ett uppskattat område för barn och vuxna för lek- och fritidsaktiviteter såsom t.ex. fotboll, brännboll, kubb under sommaren samt pulka- och skidåkning vintertid. Platsen är i stort sett det enda återstående grönområde där

I områdesrekommendationen för Torsång föreslås svalt fritt vid Prästtjärn vilket kommer att påverka bullernivåerna för närboende till det positiva. All forskning pekar även på att i omställningen till fossilfrihet kommer leda till bullernivåerna från trafiken kommer att minska både på land och till sjöss.

Noteras.

Det är något som efterföljande utredningar får ta hänsyn till.

Förtydligas ytterligare med att det endast är ett utredningsområde och ska föregås med fördjupade analyser där lämpligheten prövas enligt gällande lagstiftning.

fritidsaktiviteter kan ske spontant och oorganiserat i området.

Förskola

Beträffande föreslaget om utbyggnad vid nedre Asplunda som "i första hand kommer att prövas för förskola" kan konstateras att lokaliseringen föreslås ske i direkt anslutning till det träskområde som finns väster om platsen (norr om gamla skroten). Området består till största del av otillgänglig sumpmark med delvis till synes bottenlösa områden och kommer vid en etablering att utgöra ett högriskområde för barn vid förskolan. Även om staket kan omgärda verksamhetsområdet finns alltid risk att barn "rymmer" och plötsligt befinna sig i ett farligt område med risk för olyckliga följder. Tragiska exempel har under senare tid kunnat ses i angränsande län med mycket olyckliga följder. Det finns därmed starka skäl att undvika placering av förskoleverksamhet i detta område.

Trafiksystem

Om förslagen kring Asplunda genomförs kommer dessa, i kombination med övriga förslag i Torsång och dess omgivning samt nuvarande trafiksituation, att generera mycket stora trafikflöden. Torsångsvägen har i dag ett relativt högt trafikflöde av varierat slag. Vid infarten från Torsångsvägen till f.d. skroten, där nybyggnation föreslås vid nedre Asplunda, finns Torsångs återvinningsstation (FTI-station). Då det endast finns en återvinningsstation i Torsång besöks platsen av samtliga hushåll, åtminstone någon gång per vecka. Detta genererar redan i dag ett högt trafikflöde till och från stationen under dygnets samtliga timmar.

Resonemang om resor till och från idrottsplatser, Torsång och Ornäs.

Till detta kan läggas ett betydande trafikflöde som blir konsekvensen av föreslagen förtätning med bostäder vid lekplatsen i centrala Asplunda. Det ökade trafikflödet som kan genereras av föreslaget med upp till 15 nya bostäder behöver kanaliseras genom befintlig bebyggelse. Gator som i dag utgör en del av bykänslan och som inte sällan används av barn som "lekplats". Om befintligt gatunät inte skulle utnyttjas behöver nuvarande trafiksystem utvidgas och ny mark tas i anspråk. Då finns en uppenbar risk att

Gällande alternativ plats för förskola, se även tidigare kommentarer. Det finns delar av jordbruksmarken som riskerar att översvämmas och är en anledning till att jordbruksmarken inte har ett högt brukningsvärde. Ett område i en fördjupad översiktsplan ritas ut schablonmässigt, dock ligger det utpekade området utanför översvämningsrisk. I eventuell efterföljande processer hanteras riskbedömning, markanvändning, utformning och inplacering, detaljerade bullerutredningar med mera.

Se tidigare kommentarer.

Lagen förpackningsinsamling FTI- har ändrats mellan samråd och granskning.

Förändringen är redan genomförd, flytt från Ornäs IP till Torsångs IP. Skolan i Ornäs har ytor för fotboll med mera. Ett utredningsområde för möjlig idrottsanläggning är utpekad i områdesrekommendationen för Ornäs.

Se tidigare kommentar om väghållaransvar.

frestelsen blir allt för stor, att för ändamålet ta delar av återstående jordbruksmark väster om Peter Kruses väg i anspråk.

Om förslagen kring Asplunda realiserar krävs en ordentligt genomarbetad plan för att lösa trafiksituationen i området för etablering av nya väg-, gatu-, gång och cykelstråk samt utökade parkeringsytor, gång- och cykeltunnlar under Torsångsvägen, förbättringar av korsningar mm. Samtliga dessa åtgärder tar ytterligare mark i anspråk och skapar en trafikmiljö mer likt de som finns i centralorten än som bör finnas i en serviceort med kulturhistoriskt arv som Torsång.

Förslag till justering av planförslag

Utifrån ovanstående synpunkter uppmanas Borlänge kommun att avstå från etablering av förskola och/eller annan kommunal service så som serviceboende eller 55+ boende eller bostäder enligt det förslag som lagts fram för nedre Asplunda och som framgår av den Fördjupade översiktsplanen för Runn.

Av de tre utredningsalternativ som tagits fram och som avser nyetablering av förskola, där nedre Asplunda är ett förslag, förordas alternativet vid Uvberget då förslaget på ett effektivt sätt fångar upp närheten till barnfamiljer i såväl befintliga som förslagna bostadsområden på Uvberget. Ett alternativ till etablering av förskola i kommunal regi vid något av de föreslagna utbredningsområdena, är att bejaka och stödja en utökad verksamhet vid den privata förskola som redan i dag finns vid cirkulationsplatsen väster om Torsångsvägen.

För behov av +55 boenden i Torsång förordas att sådana förläggas till platsen för gamla Torsångs skola samt söder och norr om griftegårdsvägen vid Tylla. Genom att prioritera +55 boende vid nybyggnation på dessa områden ges Torsångsbor när de väljer att inte längre bo i sina hus, tex på ålderns höst, möjlighet att bo kvar i sin hembygd och inte tvingas flytta till centralorten Borlänge. Genom utbyggnad av +55 boenden kommer en bostadsrotation snabbt att frigöra befintliga hus för exempelvis barnfamiljer.

Kommunen arbetar kontinuerlig i olika processer och skeden med att förbättra och åtgärda trafiksituationer. Se trafikstrategi, cykelplan och översiktsplan Falun/Borlänge och samspelet mellan kommunal, regional och nationell infrastrukturplanering.

Noteras.

Ytterligare ett utredningsområde för förskola och bostäder med hög tillgänglighets anpassning har tillkommit i direkt anslutning till Skolan. Uvbergsviken har utgått.

Noteras

Det finns utmaningar med att tillgänglighetsanpassa äldre byggnader som tex Ga skolan i Centrala Torsång, det behöver utredas i detaljplan om vad som är möjligt på platsen. Tylla vid Griftegården är utpekad för flerbostadshus privat markägare.

<p>Vidare uppmanas Borlänge kommun att avstå den förtätning av bostäder som föreslås vid lekplatsen i centrala Asplunda. Utöver detta måste den Fördjupade översiktsplanen, på ett bättre sätt än nuvarande förslag, beskriva konsekvenser och effekter för trafik- och vägsystemet i området. Med föreslagna etableringar samt utökade verksamheter kommer nuvarande trafiksystem få betydligt högre belastning än vad som är fallet i dag. Nya trafiklösningar kommer att bli nödvändiga tex i form av utbyggnad av gång- och cykelvägar, körvägar, parkeringar, anläggning av gångs och cykeltunnlar mm vilka samtliga kommer att behöva ta mark i anspråk. Med hopp om ett positivt bemötande i ärendet!</p>	<p><i>Gällande Asplunda är det endast ett utredningsområde, och behöver föregås av mer detaljerade utredningar.</i></p> <p><i>Trafikutredningar på en mer detaljerad nivå hanteras i efterföljande processer. Se även tidigare svar.</i></p>
<p>Leif Adolfsson, 2021-12-14</p> <p>Vi vill framföra reflektioner kring hur processen för översiktsplanen har kommunicerats till allmänheten. Få av oss har uppfattat att processen kring översiktsplanen pågick och därmed att synpunkter ska inkomma Borlänge kommun före 15 december. Det är möjligt att Borlänge kommun vidtagit de åtgärder som anges enligt lag men samtidigt finns risk att de kanaler som utnyttjats inte längre används av medborgare i den utsträckning som regelverket förutsätter. Det kan exempelvis konstateras att många hushåll inte längre har dagstidningar och därmed inte fångar upp information denna väg.</p>	<p><i>Vi har satt upp anslag på flera ställen i alla serviceorter och marknadsfört i sociala medier. Vi har även annonserat i Annonsbladet, som är en gratistidning som skickas till alla hushåll. Annonsen fanns med i god tid innan samrådet. Vi har nått ut brett, vilket har märkts både vid samrådsmötena och i antalet inkomna synpunkter. Vi bedömer därmed att kommunikationen har varit på en rimlig och anpassad nivå, utifrån den pandemin som rådde vid tillfället.</i></p>
<p>Faluortens LRF avdelning, 2021-12-14</p> <p>I framtidsstrategin för Falun Borlänges gemensamma ÖP så finns en stark vilja att växa och detta ska ske i riktning mot varandra. Högt på önskelistan står flytt av järnvägen från sin nuvarande plats till ett nytt läge längre västerut. Syftet är dels att få till ett dubbelspår och dels att kunna frilägga Runns västra strand för bebyggelse. Man pratar om att få bort den barriäreffekt som nuvarande sträckning utgör. Men man hör inget om den nya barriär som uppstår utefter den nya dragningen. Förslaget går över åkermark i Vassbo, Björsbo och Liljan/Karlsviks dalgång. Alla 3 aktiva gårdar som finns i Falu Kommun i riktning mot Borlänge drabbas. Den åkermark som blir kvar efter att järnvägen skurit rakt igenom, blir mycket mer svårbrukad och mindre lönsam. Boendemiljön i området försämras också radikalt. Topografin</p>	<p><i>Avvägningen mellan för- och nackdelar med olika sträckningar för nytt dubbelspår har hanterats i de utredningar som Trafikverket (tidigare Banverket) har tagit fram. Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister. Om det blir aktuellt att realisera ett dubbelspår mellan Borlänge och Falun, kommer nya utredningar att krävas för att uppfylla dagens lagkrav och förutsättningar. Att reservatet är så brett innebär inte att hela bredden behövs för dubbelspår, utan att den exakta sträckningen fortfarande är osäker.</i></p>

med berg och dalar gör att det krävs långa tunneldragningar vilket gör denna förhållandevis korta järnvägsdragning extremt dyr att genomföra. Vi betvivlar starkt att de höga kostnaderna och stora miljöpåverkan på detta projekt verkligen kan vara samhällsekonomiskt riktigt.

Som politiker kanske man tänker att om 20–30 ha åker försvinner så kanske det inte spelar någon roll i det stora hela. Problemet är bara att när många tänker så, och att man oavkortat ser en ökande befolkning i sin kommun som enbart positiv, så är vi i längden inne på ett farligt spår. Det är ju trots allt på åkern som det mesta av vår matproduktion startar. De stora utmaningarna med framtida klimatförändringar gör det än viktigare att värna produktiv åkermark.

En utblick globalt som kan vara bra att ha med sig. (Siffrorna är hämtade från den goda jorden ideell förening)

Yttrandet innehåller information om hur mycket åker som försvinner varje år.

Avslutningsvis: Vi står inför stora utmaningar i framtiden att klara uppsatta miljömål samtidigt som vi måste producera mer livsmedel, bioenergi och öka den biologiska mångfalden. När vi exploaterar brukningsvärd åkermark så sågar vi lite till på den gren vi alla sitter på.

Planförslaget redovisar i avsnittet "Jordbruk" vad som gäller för ianspråktagande av jordbruksmark.

Noteras.

Magnus Olla med familj, 2021-12-15

Jag har tagit del av kartan för bebyggelseutveckling i Hinsnoret och vill lämna mina synpunkter på det förslag som ligger. Jag och min familj valde att bygga hus i Hinsnoret för att komma bort från staden, vi flyttade in 2018.

Vi valde aktivt bort dom delarna som ett boende inne i ex Källviken eller annat bostadsområde skulle representera. Anledningarna till det beslutet grundar sig på att vi ville ha direkt och obehindrad tillgång till naturen och få ta del av de naturvärden som boende här ute ger.

För att exemplifiera betyder det ängs-, åker och skogsmarken som omger oss, vilda djur, mindre

Inför granskningsskedet förändras planområdesavgränsningen. FÖP Runn kommer att avgränsas i väg 840, längs vägen mot Hinsnoret och av järnvägen. Denna förändring görs då området i kommande planering för området mellan Falun och Hinsnoret/Norsbo. Det innebär att det i den blir möjligt att ta ett helhetsgrepp över framtida utveckling. De delar av området som fortfarande ska ingå i den här planen är framför allt områden som benämns oförändrad landsbygd eller utvecklad landsbygd. Inom de användningarna ryms förtätningar och i den senare även mindre utvecklingsområden.

bilar och ett större lugn. Denna mark brukas aktivt samt den djurhållning som finns ger platsen atmosfär och själ, en atmosfär och själ som är huvudskälet till att vi valt att bosätta oss i denna del av Falun. Att uppfostra barn och verka i den miljö som nu omger oss är något vi värnar om och vill behålla.

Vidare har platsen där vi bor ett högt historiskt och kulturellt värde, ex. Norhaga men också de krav som Falun kommuns antikvarie satt upp för oss gällande vårt eget bygge samt de promenadstråk med platsens historia som ligger inom det område som nu ligger på förslag för att exploateras (*bifogad urklipp från markanvändningskartan*).

På det sätt källviken har blivit exploaterat är från mitt och min familjs perspektiv inget som vi vill vara en del av eller ha direkt in på knuten som förslaget skulle resultera i. Vad jag känner till så finns det stora områden (*bifogad karta 2*) som är renhuggna och som erbjuder stora möjligheter till bebyggelse och har nära access till både vägar och affärer.

Kort sagt vill jag och min familj inte att nuvarande förslag genomförs med ovan argument som grund.

Yttrandet innehåller också bifogade kartor.

Sara Hård, 2021-12-15

Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?

Vet ej

Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?

Vet ej

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Bra att flytta järnvägen, men all mark mellan motorvägen och vattnet bör ej exploateras.

En stor del av området ska bevaras.

<p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i> Ja strandområdet i Ornäs bör användas för rekreation ej tätort.</p>	<p><i>Stämmer. Dock ingår området i markanvändning tätort. Mer förklaring finns på sidorna om markanvändningskartorna.</i></p>
<p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i> Oberget och strand/hamnområdet i centrala Ornäs.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?</i> Bra</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i> Bättre gång- och cykelvägar som är separerade från biltrafik.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Bättre gång- och cykelvägar som är separerade från biltrafik.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p><i>Fråga 11: Vilka obevakade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?</i> Ornäs plankorsning</p>	<p><i>I dagsläget planerar inte Trafikverket någon annan lösning än bommar vid korsningen.</i></p>
<p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i> Redovisas konsekvenser som mål? Svårt att hitta konsekvensbesömningar.</p>	<p><i>Under huvudrubriken, konsekvenser går att läsa mer. En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram till granskningsskedet.</i></p>
<p><i>Fråga 1: Västra sidan</i> Obergets markerade leder</p>	<p><i>Flera av dessa syns under rubriken Idrott, fritid och kultur.</i></p>
<p><i>Fråga 1: Ornäs</i> Strandområdet inkl hamnområdet, möjligheten att bada vid den sk badbryggan. Skridskobanorna, möjligheten att fika vid Ornässtugan. Utbudet av glutenfria bakverk i Ornässtugans café :)</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

<p><i>Fråga 2: Västra sidan</i> För stora områden med bostäder. Skogen försvinner.</p> <p><i>Fråga 2: Ornäs</i> För stort område med bostäder och parkeringar mm inom Ornäs hamn. Möjligheterna till närrekreation kommer att påverkas negativt av mer parkeringar, trafik och uppställning av båtar.</p> <p><i>Fråga 3: Ornäs</i> Strandområdet i centrala Ornäs, Obergets skogar</p> <p><i>Fråga 4: Ornäs</i> Barnens skolväg längs med Torsångsvägen och Dalsjövägen samt Tomnäsvägen</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Inger Granér, Niclas Granér, Simon Granér, Josefin Olsson, Lovisa Granér, Oscar Granér, 2021-12-15 <u>Bevara de gamla byarna Tomnäs, Kyna och Storsund</u></p> <p>Det är med stor oro vi har tagit del av Borlänge och Falun kommuners fördjupade översiktsplan angående exploateringen kring Ösjön och Runn. Det som nu presenteras är att bygga en helt ny stadsdel på helt obebyggd mark. Detta i en jordbruks- och kulturmiljö med Ornässtugan och byarna Tomnäs, Kyna och Storsund.</p> <p><i>Yttrandet hänvisar till Borlänges strategiska plan 2020–2022.</i></p> <p>Borlänge och Faluns politikernas ambition att bygga ihop dessa två städer är nog en föråldrad tanke och lider av storstadskomplex. Idén om en sammanslagning har diskuterats många gånger genom åren men tiderna förändras och även människors förhållningssätt till hur vi lever. Detta har blivit allt tydligare de senaste åren med klimatförändringar och inte minst Covid-19 pandemi. Med dessa erfarenheter och visionen att vi ska leva upp till en av de bästa miljökommunerna i Sverige så anser vi inte att en helt ny stadsdel i en känslig natur- och kulturmiljö är vägen dit.</p> <p>Stora naturvärden och biologisk mångfald går förlorad, livskvaliteten blir kraftigt försämrad</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>

genom en exploatering av Oberget. Detta strider direkt mot Borlänge kommuns egna strategiska plan.

Hur kan Borlänge kommun rättfärdiga en sådan omfattande skövling och byggnation av Oberget i känslig natur- och kulturmiljö utan någon miljökonsekvensbeskrivning?

Vi vill se utredningar och på hur ni ska kunna uppfylla samtliga gällande strategiska planer.

Byggnation i en jord-och skogsbruksmiljö kräver stor känslighet för miljön och att anlägga en helt ny stadsdel med inte bara olika boendeformer utan även hotell, skolor, all infrastruktur och markpåverkan är helt absurt och totalt respektlöst mot oss redan boende!

Har man valt att bosätta sig på landsbygden, utanför stad och tätort, nära natur och vilda djur så har man valt en livsstil. Det innebär en möjlighet att kunna odla småskaligt, ha katt, hund men även häst och höns vilket skulle bli i princip omöjligt med grannar i villaområden som har synpunkter på lösa katter, skällande hundar, galande tuppar och lukt från häst. Markägare som idag driver jord- och skogsbruk i byarna blir också fråntagen möjligheten att fortsätta bruka jord och skog som generationer gjort i många hundratals år före dem. Exploatering av Oberget kommer att helt bygga bort naturen och biotoper och vilda djur trängs undan och ersätts med sterila hårdditor som gräsmattor, sten och asfalt. Små naturreservat kommer inte att kunna ersätta den förlorade naturliga miljön. Till detta kommer också ökad biltrafik av alla dessa människor som ska till och från sina arbeten. Vi vill bevara landsbygd och jorden för våra barn och efterföljande generationer.

Vilka utredningar har gjorts som beskriver konsekvenser för de som bedriver de enskilda

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Noteras.

Olika värden ställs alltid mot varandra. Både bevarandevärden och behov av utveckling. Borlänge kommun har även utpekade mål om att bygga fler bostäder, bland annat i "mål och budget" nya namnet på strategisk plan.

Se svar ovan.

Västra sidan av Runn, ingen bebyggelse planeras på jordbruksmark. De privata skogsägarna

jord- och skogsbruk i byarna och hur de påverkas i framtiden?

Yttrandet hänvisar till Dalastrategin 2030 och Borlänges befolkningsprognos.

Hur motiveras en exploatering av Oberget och angränsande byar med minst 10.000 personer de kommande 20 åren då det går mot egna prognoser?

Detta är nästan en fördubbling av den beräknade ökningen av Borlänge under samma period och femtio gånger ökning av byarnas nuvarande invånarantal! Detta strider mot allt förnuft och mot egna uppsatta mål. Tomnäs, Kyna och Storsund har i dag endast ett par hundra personer boende och som under de senaste nästan tusen åren har vuxit i snitt med med ett hus var tionde år. Det är en mer hållbar strategi att bygga i denna takt med något enstaka hus per år!

Vilka utredningar har gjorts på hur man ska kunna förtäta och bygga på ett miljömässigt och samhällsekonomiskt hållbart sätt på andra ställen i kommunen?

Kommunen bör ta lärdom av tidigare beslut där de drivit igenom byggnation med tvivelaktiga miljöbedömningar som vid Uvbergsviken och runt gamla fotbollsplanen i Ornäs. Kommunen har där fått bakläxa på sina planer från miljöinstanser. Detta håller på att ske igen där kommunen hävdar att någon miljökonsekvensanalys inte är nödvändig för att skövla skog och mark och bygga 2000–3000 fastigheter. Någon större intelligens är troligen inte nödvändig för att inse att en sådan här stor exploatering kommer att ha en oerhört stor påverkan på natur och miljö i alla dess former.

Vilka utredningar har kommunen gjort som beskriver boendemiljöer med trafik, vibrationer och buller under 20 års tid planerade byggnationer?

drabbas inte, då kommunen jobbar helt med frivillighet. Dvs finns inget intresse att sälja mark för exploatering av bostäder blir det inga bostäder.

Om kopplingen mellan regionalplanering och översiktsplanen står att läsa mer om under utvecklingsinriktning.

En översiktsplan har tillsyfte att skapa förutsättningar på längre sikt oftast 20–30 år utifrån politiska visioner och mål. Befolkningsprognoserna är ett viktigt verktyg för kommunen, på kortare sikt.

En viktig del med översiktsplanen är att den ska skapa förutsättningar på långsikt, exempelvis bostäder och verksamheter. Det är många parametrar som avgör om och när det blir aktuellt att verkställa efterföljande planering. Textkonjunktur, efterfrågan, marknad, ekonomiska förutsättningar och politisk prioritering.

En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram. Fördjupade analyser tas alltid fram om det blir aktuellt med planprogram eller detaljplaner.

Noteras.

Se tidigare kommentar om miljökonsekvensbeskrivning.

Detta hanteras på en övergripande nivå i en översiktsplan. Det ska alltid genomföras detaljerade utredningar och analyser i efterföljande planering, som exempelvis buller och mer detaljerade trafikutredningar.

Yttrandet hänvisar till miljöbalkens syfte.

Var har demokratin tagit vägen när en enstaka markägare vill exploatera på ett hänsynslöst sätt och på så sätt öka befolkningen med 30-50 gånger i detta kulturområde. Vilken hänsyn tas till de redan boende som i många fall bott här i generationer?

Vi vill se utredningar på hur Ösjön och Runn påverkas av det stora antalet personer som kommer belasta sjön med vattenskotrar och båtar som påverkar djurliv direkt och indirekt med de stora mängder gift som riskerar slammas upp och föras vidare i vattendrag och ut i Dalälven!

Dags att visa hänsyn och lyssna på de boende i byarna på samma sätt som de gjort i Gagnef. Där blev det stora protester angående vindkraft vid deras presentation av FÖPen.

Vilken hänsyn kommer Borlänge kommun att visa de som redan idag bor i byarna?

För att uppfylla Strategiska planen samt Dalastrategin 2030 anser vi det mer lämpligt att förtäta på redan anspråkstagen mark. Förslagsvis i mer centrala lägen inne i stadskärnan, nedlagd industrimark, upprustning och utbyggnad av bostadsområden som i tex Tuna Hästberg och Idkeberget. Det finns många områden i kommunen där en förtätning kan ske på ett mer samhällsekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt. Där det redan finns en befintlig och fungerande infrastruktur. Ett cirkulärt tänkande där man återanvänder det gamla, allt enligt kommunens alla strategier. Ett fint exempel är Alsback, där den gamla skolan revs för byggnation av lägenheter på redan exploaterad mark. Effektiv och minimal påverkan på natur och miljö. Dock har man även där förskräckts av omfattningen med 22 nya lägenheter. En droppe i havet i jämförelse med exploateringen av Oberget!

Unik kulturmiljö riskerar att försvinna för alltid tillsammans med lika unik natur. Ta chansen att göra något gott för kommande generationer. Låt Borlänge kommun bli en föregångskommun där människor, natur och djur kan samverka i många

Se svar ovan.

Det finns krav på att miljö kvalitetsnormer ska uppnås i alla skeden, finns angivet planen.

Utbredningen av bebyggelseområdena västra justeras till granskningen. Bland annat med större släpp till befintlig bebyggelse. Vid Uvbergsviken kommer planerna på förskola och bostäder att utgå.

Det är enligt den strategin Borlänge kommun jobbar, att i första hand förtäta i centrum och i andra hand i riktning mot Falun enligt FÖP-tätort Borlänge 2018. I en ny kommuntäckande översiktsplan kommer flera strategier och områden kontinuerligt att pekas ut för bebyggelse. Det är en kontinuerlig process att titta på om antagna utbyggningsinriktningarna fortfarande är aktuella.

Strategin att förtäta i riktning mot Falun, kommer att finnas kvar. Det finns en stor potential kopplat till den regionala planeringen och mellankommunal samordning att städerna växer i riktning mot varandra.

Noteras.

<p>ytterligare generationer. Lev upp till de fina strategierna som beskrivs i de övergripande planerna för Borlänge. Bevara och skydda ekosystem, miljö, naturliv, friluftsliv och ett unikt kulturarv.</p>	
<p>För Erik Sörman, namnlista med 30 namnunderskrifter från boende Uvbergsviken/Uvberget, 2021-12-15</p> <p>Kommunen skriver att ett LIS-Område ska främja föreningslivet i området vilket vi har svårt att se då enbart området kring och närmast scoutstugan har en inverkan på föreningslivet. Detta då enbart scouterna håller till i området. I skriften "LIS-Områden Borlänge Kommun" tas det även upp att det föreningsliv som hänvisas till är just scoutstugan och deras verksamhet, vilket då inte hela området kring Uvberget och Uvbergsviken bör klassas som LIS-område.</p> <p>När tomterna började byggas 2005-06 på Uvberget fanns detaljer på etapp 2 och etapp 3. Varför frångår man de planer och ritningar som låg till grund när familjer fattade beslut om att bygga på de tomter som släpptes i etapp 1?</p> <p>Det största och populäraste området för rekreation och friluftsliv är beläget på Uvbergets Östra och nordliga sida där personer kan vistas i natur med närheten till vatten. Varför kan man inte ta hänsyn till detta och bygga tomter på Uvbergets Västra sida ner mot Torsångsvägen, vilket skulle bevara i möjligaste mån de friluftsområden som används. Om nya tomter planeras på Uvbergets Västra sida med egen infart för att inte påverka de befintliga gatornas trafiktäthet borde Uvbergets Östra sida kunna utvecklas med grusstigar och ev. grillplatser ner mot vattnet. Detta för att skapa ett attraktivare område för hela Uvberget samt för alla de personer som använder området för rekreation. Bebyggs området på toppen och Östra sidan av Uvberget reduceras kraftigt de områden som används av allmänheten för rekreation.</p> <p>Förutsättningarna för de redan boende i området med utsikt ner mot vattnet och</p>	<p><i>Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen vid Uvbergsviken. Bland annat tas förslaget att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/restaurang-verksamhet som möjlig utveckling. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdesrekommendation Torsång. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten, läs mer i LIS-område Uvberget/Uvbergsviken.</i></p> <p><i>Det pågår ett planuppdrag för Uvberget etapp2, där bebyggelsen i huvudsak förläggs vid Uvbergets västra sida ner mot Torsångsvägen. Stora delar av området på toppen kommer att bevaras som park och naturmark. Genom att förlägga ett LIS-område som sträcker sig på östra sidan (fågelvägen) finns det möjlighet att utreda förutsättningarna att lägga bebyggelse inom strandskyddet uppe på höjden.</i></p>

närheten till skog kommer heller inte att förändras genom placering av bostäder på den Västra sidan av Uvberget. Vilket borde främja acceptansen för utbyggnationen i området då befintliga bostäders omgivande faktorer för trivsel och ekonomiska värde inte påverkas i större omfattning.

Vi kan inte se annat än att kommunens önskan om att få släppa tomter inom strandskyddat område är enda anledningen till att klassa detta område som ett LIS-område, vilket skulle påverka området negativt med tanke på rekreation där tillgänglighet och närhet till vatten är en stor del. Om områden inom strandskyddat område bebyggs finns inte dessa områden tillgängliga för allmänheten och kommer ej så heller att vara i framtiden.

Vi ser hellre att man överväger det förslag som tas upp i ovanstående text där man kan tillgodose de flestas önskemål om ett bevarande av det rekreativsområdet som finns idag samtidigt som fler tomter byggs för att skapa fler bostäder och att det område som ligger närmast vattnet fortsättningsvis skyddas genom strandskyddet och bevaras för allmänheten. De familjer som har byggt och bosatt sig i området har gjort det med bl.a. anledningen att bo utanför tätbebyggt område.

Yttrandet hänvisar till regeringens beslutade mål inom friluftslivspolitikerna från 2012.

Att vara ute i naturen kan medföra en rad positiva effekter för hälsan, till exempel minskad stress, stärkt kognitiv förmåga och förbättrad psykisk hälsa. Det främjar också fysisk aktivitet men ger också möjlighet till sociala kontakter i en avkopplande miljö. Vi, människor är lyckligare och känner större livskraft när vi får en starkare koppling till naturen. En förutsättning för att ta del av naturens hälsofrämjande effekter är att den ska vara tillgänglig för alla och att vi har tillgång till grönska i vår boende och vardagsmiljö. Det är därför vi bestämde oss att bosätta oss i Uvberget – på grund av skogen och den fina naturen runt oss.

Undersökningar visar att många människor sällan eller aldrig tar steget ut i naturen. Därför

Det som anges i yttrandet ligger i linje med planförslaget och pågående planuppdrag.

Det kommer inte att släppas några privata tomter inom LIS-områdena då syftet med LIS-områdena är att skapa förutsättningar för friluftsliv, föreningsliv och besöksnäringen.

Se tidigare kommentarer.

Noteras.

Noteras.

ska gröna strukturer behöva inkluderas i den fysiska planeringen och naturen måste vara tillgänglig och nåbar. Skogsområde Torsångs Prästgård är mycket omtyckt av lokalbefolkningen både med tanke på promenader, intensiv fysisk aktivitet och som utflyktsmål. Även barnen från Ornäs skola, Torsångs skola och scouterna kan få ett riktigt skogsäventyr tack vare den här skogen utan att behöva bekosta resor. I det här sammanhanget handlar det om att skapa förutsättningar för friluftsliv på olika sätt. I vårt område gäller det att inte bygga bort skogen. Naturkontakten kan ge många hälsovinster, men då måste människor ha en lättillgänglig vardagsnära natur, där det finns t ex både bostadsnära och tätortsnära parker och natur (skog i Uvberget). Man måste också inse att skogsområde på Uvberget är en av de sista vid Ösjöns strand – det vore katastrofalt att förlora den skogsoasen.

Vi vill med ovanstående framföra våra önskemål om att;

LIS-området längs Uvbergets östra sida tas bort ur kommande planer. Huvudsyftet verkar vara att kunna kringgå strandskyddet och bygga hus med tillhörande bryggor. Vi kan inte se hur det skulle främja friluftslivet som ni hävdar på en del ställen i översiktsplanen, utan istället skulle det förstöra möjligheten för allmänheten att nyttja populära promenadstråk och få tillgång till vattnet.

Planerna att bebygga Uvbergets östra sida tas bort. På grund av bergets lutning mot öster kommer solen ha svårt att nå fram till tomterna. Det gör att det, som vi ser det, endast finns två alternativ för att boende ska få sol på sina tomter. Det ena är att höja tomterna med stora mängder utfyllnadsmassor. Det går mot era egna riktlinjer för tomternas utformning. Det andra alternativet för att de nya tomterna ska få sol är att de placeras i nära anslutning till befintliga tomter längs Lindövägen. Det vore fel mot de boende som köpt tomt i tron att den ska angränsa mot skog. Båda alternativen kräver att ni avverkar stora mängder med skog. Det ligger inte i tiden med tanke på att vi bör bevara skog och natur.

Det stämmer inte, syftet är att uppe på höjden utreda möjligheten att bygga på delar av Uvbergets topp (en begränsad del). Utbredningen ut i vattnet tas bort från LIS-området, bevaras endast vid scoutstugan.

I planarbete som pågår, studeras och utreds alltid den typen av förutsättningar, som exempelvis påverkan på befintlig bebyggelse och skuggningar med mera.

Se ovan.

<p>Ni enbart planerar nya tomter på Uvbergets västra sida. Området ska ha egen infart från Torsångsvägen. Det nya området ska vara väl avgränsat från befintligt område för att bevara Uvbergets charm. Vi vill inte ha ett nytt Källviken. Att bebygga den västra sidan av Uvberget gör även att cykelbanan längs Torsångsvägen kommer kännas tryggare.</p>	<p><i>Tillfarter till nytt område utreds i efterföljande processer. Då det gäller anslutning till statlig väg, är kommunen beroende av Trafikverkets synpunkter och regler vid placering och utformning av anslutningar till Torsångsvägen.</i></p>
<p>Familjerna Leo och Höglund, 2021-12-15 Den sommarstuga som idag finns på en fastighet i Burgrevgården/Finnäset har varit en fristad för flera generationer som njutit av stillheten och lugnet, omgivna av tät skog och skön natur, på en fantastisk plats som vi är måna om att bevara på bästa sätt för framtida generationer.</p> <p><i>Planerna för Långlandet i FÖP Runn</i> Det var därför med bestörtning vi nåddes av de planer som formulerats för denna idyll. Att vår älskade sommarstuga, mitt i lugnet och friden i skogen, nu plötsligt riskerar att omges av tätort på alla sidor. Det väcker såklart många och starka känslor hos alla oss som växt upp och under lång tid levt med denna plats djupt rotad i våra hjärtan.</p> <p><i>Naturlivet i det utritade LIS-området</i> På och runt vår fastighet finns ett rikt naturliv som är värt att bevara. Inom det utpekade LIS-området växer mycket gammal skog med fantastiska stora och fina granar och tallar. Vid den avverkning som gjordes i området i början av 2000-talet bedömdes dessa värda att spara av naturvårdsskäl. Det har i det här området under de senaste åren identifierats svamparter och mossor som signalerar ett högt naturvärde, indikator för så kallade nyckelbiotoper. I området växer också blåsippor, som är en fridlyst art i många delar av Sverige. Djurlivet är rikt och vi har själva sett såväl uter som mink och bäver och dessutom spåren av många fler arter. I området finns ett rikt fågelliv och på vår fastighet häckar i en talltopp rovfågel sedan flera år. En exploatering av detta skogsområde skulle med största sannolikhet rubba den fina balans som lett till dagens rika djur- och naturliv på platsen. I kanten av vår fastighet, springer en källa fram ur backen. Samma källa bubblar även</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>I efterföljande planeringsprocesser kartläggs natur och bevarandevärden alltid. Finns det höga bevarandevärden, kommer dessa att undantas från planläggning av bostäder. En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram till granskningen, en sådan beskriver värden på en översiktlig nivå.</i></p>

upp färskvatten i vattnet lite längre ner vid Runns strandkant.

Att hållbart bebygga utpekade LIS-område är omöjligt

Det i kartan ovan utritade LIS-området, är ett ganska brant sluttande område ner mot strandkanten. Att bebygga detta område på ett hållbart sätt, utan att göra mycket stora ingrepp och markarbeten, låter sig inte göras. En exploatering av LIS-området skulle alltså fullständigt strida mot de intentioner om hänsyn till natur- och kulturvärden som man formulerat i översiktsplanen. Man skriver i översiktsplanen följande: - "I Översiktsplan Falun-Borlänge är utgångspunkten att översiktsplaneringen ska leda till en omställning till ett ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbart samhälle. Med andra ord: - En utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov."

Byggnation inom utpekade LIS-område på Långlandet skulle alltså kräva mycket omfattande ingrepp, såsom igenfyllnad av våtmarker, avverkning av gammal värdefull skog, sprängningar och omfattande utfyllnader av mark som lutar brant ner mot Runns strand etc. Hur det överhuvudtaget ska kunna kombineras med i översiktsplanens formulerade mål runt hänsyn och hållbarhet övergår i alla fall vårt förstånd och skulle radera stora naturvärden i området.

Slutord, vår synpunkt

Efter ovanstående genomgång torde det knappast vara någon överraskning att vi kraftfullt motsätter oss de formulerade planerna att tillåta exploatering av det LIS-område som gränsar till Burgrevgården. Det skulle vara omöjligt att bygga inom detta område utan att förstöra viktiga naturvärden och det strider mot de intentioner som är formulerade i översiktsplanen. Vi anser också att exploatering av hela det område som ritats in som tätort mycket negativt skulle påverka de möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser som finns idag i området.

Noteras.

I en fördjupad översiktsplan är markutbredningarna schablonmässigt utpekade som utredningsområden för efterföljande processer. Det innebär att man i efterföljande process med detaljplan måste utreda allt från risk till bevarandevärden med mera. Ett utpekande innebär inte att det är en "god bebyggd miljö" att bygga överallt. Det ska även ingå grönstrukturer och släpp till befintlig bebyggelse. LIS-områdets syfte är att kunna bygga en del bostäder närmare än 100 m från stranden. Men det innebär inte att det är lämpligt över allt inom ett LIS-området.

Noteras.

Noteras.

Torsångs hembygdsförening, 2021-12-15

Vi har valt att koncentrera oss på serviceorten Torsång i er remissförfrågan och våra svar och kommentarer avser därför bara avsnittet Torsång.

Vi har deltagit i flera av de informationstillfällena som givits nu under senhösten. Torsångs Hembygdsförening ställer sig positiva till stora delar av de förslag som har presenterats under rubriken Torsång, men mer kritiska till vissa delar som vi beskriver under nedanstående rubriker.

Vilka tre värden tycker du är viktigast att bevara eller utveckla i Torsång?

Närhet till natur och rekreation Tillgång till barnomsorg och skola i tillräcklig omfattning. Tillräcklig tillgång till bostäder för mindre hushåll, ex v 55+ boende, för att skapa en rotation på bostadsmarknaden i Torsång och större nyinflyttning till Torsång.

Vad tycker du om den bebyggelseutveckling (bostäder, friluftsliv, service, verksamheter) som föreslås för Torsång?

Fler mindre bostäder som lämpar sig för ensamhushåll eller andra mindre typer av bostäder som lämpar sig för alla typer av åldrar och situationer där antalet inneboende inte är fler än 3 personer då denna typ anses saknas/finnas i ett allt för begränsat antal i dagsläget. Viktigt att det finns en god balans mellan olika typer av bostäder.

Lokal för mindre/halvstora sammankomster, till exempel en bygdegård.

Vi stödjer förslaget som presenteras under rubriken "Nytt parkområde" som knyter samman strandlinjen från gamla skolans område förbi kyrkan och Församlingshemmet bort till Hembygdsgården på ett fint sätt och skapar ett stort mervärde för oss Torsångsbor och våra hitresta besökare på ett fint sätt.

Vi ställer oss dock mycket tveksamma till det ställningstagande ni gör under rubriken "Centrala Torsång", andra stycket. Ni skriver att ni vill bevara "den gamla skolan" och göra om den till ett flerbostadshus som ni beskriver som

Noteras.

Noteras.

Flera förslag som möjliggör nybyggnation av tillgänglighetsanpassade boenden i Torsång finns med i planförslaget. Tre områden är utpekade som alt platser för en framtida förskola.

Noteras.

Noteras.

Noteras.

Den gamla skolbyggnaden, har en k-märkning: Vilket betecknar att byggnaden har kulturhistoriska värden som ska tas till vara. Fastighetsägaren måste ta hänsyn till byggnadens karaktärsdrag vid eventuell ändring.

”Bevarandevärdet av skolbyggnaden är högt...”. Den information som vi har så är bara den inre tredjedelen, närmast kyrkan, som är den gamla skolan, den resterande delen, utåt vägen och Torsångs Café är tillbyggd under senare delen av 1930-talet.

Den information som kommit fram om denna byggnad är att den blev utdömd som skola och bibliotek på grund av mögel och därmed ner stängd. Om detta nu stämmer så kan det vara bättre, av flera skäl, att bara spara den innersta delen av skolan och sanera och renovera den samt komplettera med ytterligare några nya byggnader med samma syfte (55+) i ”tidstypisk stil”. Om sanerings- och renoveringskostnaderna blir för stora, kan det bli nödvändigt att även ta bort denna del av huset.

Om något av de ovanstående alternativen tas i beaktande så uppkommer en stor möjlighet att förhöja trafiksäkerheten- och framkomligheten i området mellan den gamla skolan och Torsångs Café och Torsångs Kajakuthyrning. Dessutom kan bättre och trafiksäkrare busshållplatser skapas vid caféet samt att en parkeringsplats för Kyrkan, Torsångs Cafés gäster och Torsångs Kajakuthyrnings kunder etablera på denna plats. Det området som verkar vara aktuellt för byggnation av bostäder vid gamla skolan är ett ganska stort område och när nuvarande byggnader tagits bort tillsammans med den stora gräsytan som räcker fram till kyrkans murar och kanalen, finns det gott om plats som kan lösa flera behov i denna del av Torsång.

Även en lokal för mindre/halvstora sammankomster, till exempel en ”bygdegård” kan etableras på gamla skolgården.

Finns det naturområden i Torsång som borde bevaras eller tas särskild hänsyn till?

Hagudden, Uvbergsviken och områden kring Prästtjärn bör bevaras och hållas väl tillgängligt för boende på och kring bygden där parkeringsplatser för såväl bilar som cyklar måste finnas i tillräckligt antal och underhållas både sommar och vinter.

Torsångs Hembygdsförening är fortsättningsvis övertygad om att bevara badet vid Uvbergsviken

Skicket på byggnaden behöver utredas och prövas i efterföljande processer.

Trafikverket och Regionen ansvarar för vägen, ett alternativ för att skapa en säkrare vägmiljö är exempelvis att jobba med steg 2 och 3 åtgärder, exempelvis bygdeväg.

I planförslaget framkommer att en stor del av ytan kommer att frigöras för parkering.

Noteras.

Noteras.

Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat vid Uvbergsviken tas förslaget om att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/ besöksnäring, café/restaurangverksamhet som möjlighet och bättre möjligheter att parkera vid badet. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde.

som en av de få kommunala badplatserna, fredad från den planerade bebyggelsen enligt denna FÖP även om att den nu planerade bebyggelsen har minskat sedan den förra planen. Skälet till att vi vidhåller att det inte ska bebyggas vid Uvbergsviken är att platsen inte är lämpad för bostäder då platsen ligger lågt i förhållande till omgivningarna och får därför mindre solljus än andra föreslagna platser. För att öka badets attraktivitet ytterligare föreslår vi att ett parkområde mellan nuvarande parkering och badet etableras.

Sedan har vi problemet med den skymda utfarten från badet upp på vägen mellan Torsång och Ornäs. Genom att inte bygga på denna parkering ökar ni inte denna trafiksäkerhets problematik som redan finns idag.

Vi föreslår i stället att en ny förskola byggs i först hand efter vägen mot Ornäs. Denna placering blir bra inför de bostäder som ni på kommunen vill skapa på Uvberget i riktning mot Ornäs. I andra hand föreslår vi en byggnation av förskola nedanför Asplund mot miljöstationen.

Vi stödjer ert förslag gällande "Nytt naturreservat" men med några invändningar. När det gäller motorbåtstrafiken i Prästtjärn och dess anslutningar, så kan hastigheten sänkas till 3 knop från dagens 5 knop men vi tror inte att denna sänkning får någon praktisk effekt då väldigt få båtar håller 5 knop idag. Vi tror inte att problemet ligger på 1–3 knops hastighetsbegränsning från de 5 knop som är tillåtna idag skulle ha någon effekt, utan det är båtförarnas attityd och förhållningssätt som är problemet. Att förbjuda motorbåtstrafik denna vattenväg ser vi som uteslutet då det får stora negativa konsekvenser när båtarna i Ösjön måste åka runt Sunnanö och genom Lillälven för att komma till Torsång.

Vi stöder tanken på att anvisa särskilda områden för vattenskotrar och att de centrala delarna i Torsång (Lillälven, Prästtjärn, kanalen och Dalälven nära cafét m m) ska vara fredade från vattenskotrar.

Läs mer i områdes-rekommendation Torsång. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område, vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten.

Tre alternativa platser är utpekade för förskola en dikt an skolan, den andra inom Uvberget etapp 2, och ett tredje område vid skroten i centrala Torsång.

Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De vattenskotrområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.

Borlänge kommun har bland annat föreslaget att ej motorburna båtar har förtur vid Prästtjärn samt att hastigheten regleras till svallfritt. Även för att minska bullerpåverkan. I framtiden räknar vi även med att flera eldrivna båtar kommer ersätta dagens båtmotorer. Vilket även det har en positiv effekt på bullernivåerna. Bland annat har en laddstation för bil/båt pekats ut som utredningsområde vid Torsångs cafe.

Finns det någon plats där du ser ett behov av att förbättra trafiksäkerheten för gående och cyklister?

Det finns all anledning att se över väginfrastrukturen och trafiksäkerheten inom Torsång i och med denna plan (FÖP) och kommande planer för Torsång innebär att befolkningsunderlaget kommer att öka och då måste samhällsservice, vägar och trafiksäkerheten följa med som en naturlig del. Från Torsångs kyrkby ser vi att vägarna mot Berg och Naglarby samt vägarna mot Tronsjö och Kårtylla behöver någon form av gång- och cykelväg för att trafiksäkerheten ska komma upp i någon rimlig nivå jämfört med idag.

Skyltar saknas för att leda cyklister in genom Asplunda från båda håll, Torsång och Ornäs. Som det är idag är en hel del cyklister vilsna och väljer då att åka ute på vägen i stället för att fortsätta igenom Asplunda.

Det finns ett behov av parkeringar för bilar och motorcyklar i närheten av cafét och kajakuthyrningen på Torsångssidan av älven. Nytt och bättre utrymme för busshållplatserna vid cafét.

Torsångs Hembygdsförening ser gärna att fortsatt planering av utvecklingen av Torsång sker i samråd med olika berörda organisationer och företag i Torsång för bästa resultat.

Det är Trafikverket som är väghållare för angivna vägar.

Detta ska åtgärdas, skickar notering till stadsmiljö för vidare hantering.

Se tidigare kommentar.

I efterföljande processer bjuds de som berörs av planförslaget med att delta i processen.

Margareta Andersson, Bengt-Olof Andersson, 2021-12-15

Har fortsatt svårt att förstå varför ni envisas att förstöra badplatsen Uvbergsviken genom att bygga hus på parkeringsplatsen. Parkeringen borde byggas ut istället för det är smockat med bilar överallt, på parkeringen och efter vägen ner mot badet så ibland funderar man om räddningsfordon ska komma fram om det händer en olycka. Och att placera ett 55+ boende och en förskola där förstör både för dem och för de badande. Har tänkt mycket på att den perfekta platsen för 55+ boendet är om man ska riva en del byggnader vid gamla skolan att bygga ett boende där. Närma till bussen och kafeet och till kyrkan. Tänk om och placera boendet och förskolan på ett bättre ställe.

Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Bland annat vid Uvbergsviken tas förslaget att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/ restaurang- verksamhet som möjlighet. Även parkeringsmöjligheterna kommer att ses över. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdes-rekommendation Torsång. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten.

**Lars Hellander, namnlista med 8
namnunderskrifter**
2021-12-15 Yttrande 1
Planförslagets konsekvenser

Denna skrivning gäller bebyggelsen mellan E16 och Runn, Ornäs och Liljan. Planförslaget är skrivet i en övertydlig positiv anda, naturligtvis för att förklara att allt blir bättre när man genomför planen. Men underbyggnaden är tunn och bräcklig, motiveringar saknas på många områden.

Var är MKBn?

Den största bristen är att det saknas en MKB, som ska genomföras så att en bedömning av de positiva formuleringarna ska kunna bedömas. Det har kommunerna ignorerat, dvs man har struntat i att göra en MKB. Det bekräftades i lokalteve av den ansvariga ordföranden i Borlänge kommun, innevarande vecka 2021. Fråga: Varför har ni inte gjort en MKB? Svar citat: "Om någon överklagar så får vi väl göra en då"! Detta tyder på en nonchalans och medveten planering. Skrivningarna i planhandlingarna skulle då med all säkerhet bli annorlunda. Nu är det ett paradiset som beskrivs av politikerna. Samtidigt finns en strategi att vara otydliga från politiskt håll så att projektet Oberget ska verka mindre än vad det egentligen är.-Vi kräver en MKB för hela projektet!

En tydlig mörkning

Det framställs att det omfattar ca 1 000 bostäder av politikerna i media. När man läser och studerar kartorna kan man enkelt räkna ut att projektet omfattar 4 000-5 000 nya bostäder. Det innebär enorma förändringar för området. Även om man tänker sig 3 000 bostäder som det står i planen, är detta en ny stad, motsvarande Rättviks kommun. De flesta som engagerar sig förstår så småningom att det betyder mellan 9 000 – 12 000 personer som ska flytta in där. Med det följer transporter, det mesta med bil, ca 7 000 bilar om man räknar med Borlänges medelbital per familj. Lite naivt är det formulerat att kollektivtrafik, ny sådan, tillsammans med cykel och gående ska lösa problemet med klimat, miljö, buller och infrastrukturbehov.

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Vi kräver att man beskriver projektet korrekt i framtiden så människor förstår vad det innebär och då kan ta ställning, för eller emot. Varför denna mörkning i beskrivningen av projektet?

Inledningarna

Texterna verka vara kopierade från andra utredningar. De är mycket generella och svepande. De beskriver egentligen inte planen, utan är visioner utan realism. Borlänge har mycket stora sociala problem i delar av kommunen, t ex Tjärna Ängar. Varför inte skapa ett "socialt hållbart Borlänge" där först, när befolkningen lider av just de stora sociala problemen. I stället beskriver man hur ett nytt område där "människor lever ett gott liv med jämlika och jämställda förutsättningar för hälsa, trygghet och lärande".

Man lämnar alltså problemområdena och beskriver den nya tillvaron på Oberget. Det ekar väldigt ihåligt och blir därför inte trovärdigt. Lös problemen först och dra erfarenheter, i stället för att springa därifrån. Det är dålig politik och dåliga politiker, som heller inte kan ge svar i TV-intervjuer på problemfrågorna. Vad är det för garantier att allt ska bli bra på Oberget?

En annan klyscha som finns i texten är: "Ett ekologiskt hållbart Borlänge Ett Borlänge som tar ansvar för miljön både nu och i framtiden." Lite mer konkret hade varit på sin plats! I avsnittet "Sammanvägd bedömning..." Står det "På västra sidan av Runn (Oberget) får planförslaget negativa konsekvenser på den ekologiska hållbarheten". Detta är vilseledande för läsaren när det går tvärt emot Borlänges egna policy's. Varför formuleras allt så luddigt och osant?

Nationella mål och förslag i planen

Misshandeln av texten återfinns på många ställen. Vissa formuleringar är helt obegripliga. I planförslaget konsekvenser för nationella och transportpolitiska hållbarhetsmål, återfinns mycket som jag ifrågasätter. Det är likaså svepande formuleringar som tyder på att författarna inte sökt fakta, formulerat sig obegripligt eller saknar kompetens. Jag skriver några:

Utvecklingsinriktningen ska stämma med andra strategiskt beslutande inriktningar, den kan därför inte vara unikt för en begränsad del av kommunen i en fördjupad översiktsplan. Därav att mål och visioner, strategier så långt det är möjligt efterliknar varandra. För att uppnå en högre grad av social blandning och därav minskad segregation, krävs ett bredare utbud av bostadstyper. Social hållbarhet ska genomsyra all planering i kommunen. Att både fokusera insatserna där behovet är som störst idag och samtidigt skapa förutsättningar för att social hållbarhet kan uppnås i det som byggs i framtiden är ingen motsättning.

Noteras

Vissa justeringar har gjorts i planens utvecklingsinriktning och målformuleringar. Se även tidigare kommentar om miljökonsekvensbeskrivning som i stort ersätter samrådets konsekvensbedömning.

- Skyddande ozonskikt: Utsläpp från fordon kan eventuellt komma att öka. / LH 7 000 fler bilar.

- Säker strålmiljö: Hänsyn till kraftledningar har tagits för nya bostadsområden. / LH på Oberget finns inga kraftledningar.

- Gifrfri miljö: Stora delar av målet kan inte styras av den fördjupade översiktsplanen. / LH helt fel och vad menas?

Vidare: Jordbruket är generellt en stor användare av kemikalier. / LH I Tomnäs, Kyna och Storsund är allt jordbruk ekologiskt sedan lång tid. Faktasök!

- Levande skogar: Nybyggnation föreslås i skogsmark vilket påverkar målet negativt, dock i begränsad omfattning. / LH det är klart att det blir i begränsad omfattning eftersom exploateringsområden som ägs av exploatören i princip redan är avverkat, det finns ingen skog kvar. Vi ortsbör ser detta som en förberedelse för projektet att två personer som äger och driver företaget som ligger bakom projektet, nyligen köpte in ett kalhygge som nu kallas "utrednings område". Syftet är att sälja tomter för att få igen utlägggen för kalhygget och inte "skrämma" folk. Men när detta område bebyggs, vilket också står i planen, kan ytterligare bostäder räknas in utöver de 3 000 som nämns. Samme ägare disponerar även ett annat område inom projektet som inte är kvantifierat i antal bostäder.

- Ett rikt odlingslandskap: Nybyggnation i begränsad omfattning föreslås på jordbruksmark vilket påverkar planen negativt. Planförslaget förtydligar när det är okej att bygga på jordbruksmark vilket är positivt för måluppfyllelsen. / LH ? Vad menas? Det kan inte kallas för begränsad omfattning när man bygger en stad.

- Ett rikt växt och djurliv: Nybyggnation förslås på naturmark, men planförslaget undviker negativa förändringar på de viktigaste platserna. / LH När man studerar kartorna så ska 10 000 personer rymmas på en liten yta, en ny stad. Det finns ingen plats för vild natur. Vart tar det nuvarande vilda djurlivet vägen? De ska kanske trängas i naturreservatet? Den nationella måluppfyllelsen som skrivs i planen, kan starkt ifrågasättas, i flera fall helt fel. När man diskuterar klimat, miljö, natur och djur, ekosystemtjänster, ekologisk utveckling, etc måste man ha ett holistiskt perspektiv och därtill

Ett rikt odlingslandskap. Hur kommunen hanterar jordbruksmark enligt miljöbalken går att läsa under rubriken, hänsyn.

kompetens. Som planen är formulerad nu saknas båda.

Två ämnen som inte behandlas alls är nuvarande boende befolkning i byarna och deras ägandes mark, både skogsägare och tomtägare. Hur man tänkt sig när deras livssituation ändras fundamentalt. En mätare på missnöjet med hur politiker och tjänstemän behandlat dessa kommuninnevånare, kan avläsas på protestlistorna. Det här är människor som bott här hela livet, kanske i generationer, några har köpt hus, renoverat och flyttat hit för miljön, läget och naturen. Nu ska enskilda exploatörer med uppbackning av kommunen förstöra och ianspråkta deras värld, helt hänsynslöst.

Under samrådsprocessen sa en FÖRTROENDEVALD ordförande följande: "Ni kan protestera hur mycket ni vill, men vi kommer att genomföra projektet ändå"! Naturligtvis har han försökt att förneka detta misstag senare, men sagt är sagt. Som jag förstår så föregriper han därmed processen med samråd. Denna strategi tillämpas i vissa länder som har ett diktatoriskt system, ett exempel är Kina. Där flyttar man på folk om man ska bygga en damm. Jag trodde vi hade demokrati i Sverige, men tydligen inte i Borlänge.

Troligtvis är politikerna rädda för att möta folket, det är därför man "mörkar".

Att järnvägen ska flyttas i närtid och öppna upp mot vattnet för turister och nya strandnära lyxvillor, är att beteckna som lögn för att locka med, i synnerhet i utrednings området.

Järnvägen kommer inte att flyttas i närtid, först 2070 kan det bli aktuellt enligt våra källor.

Noteras

Noteras.

Avvägningen mellan för- och nackdelar med olika sträckningar för nytt dubbelspår har hanterats i de utredningar som Trafikverket (tidigare Banverket) har tagit fram. Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister. Om det blir aktuellt att realisera ett dubbelspår mellan Borlänge och Falun, kommer nya utredningar att krävas för att uppfylla dagens lagkrav och förutsättningar. Att reservatet är så brett innebär inte att hela bredden behövs för dubbelspår, utan att den exakta sträckningen fortfarande är osäker.

Text i planförslaget kommer att justeras så att det tydligare framgår att den fördjupade

När man ser till den skog som finns utanför exploatörens och kommunens räckvidd, dvs den privatägda delen utom utredningsområdet, ligger den helt inklämd mellan exploatörens markområden. Den bildar därmed en "kniptång" som begränsar allt skogsbruk i framtiden för dess ägare. Flera av deras marker är också inritade i planförslaget som bebyggelse och ianspråktagande. Kniptångsstrategin används i krig på en ofta mycket framgångsrik strategi och taktik.

Jag bifogar en karta över skiften och gula områden som de protesterande skogsägarna skrivit på äger. De vill inte sälja, se särskild skrivelse. Uppslutningen är mycket stor och en väldigt irriterad stämning. Många mister en stor del av sin skog. Den har i de flesta fall varit i familjens ägo i generationer. Den andra punkten som planen inte beskriver är just denna del, den "skog/grönområde/naturmark" som blir kvar utanför exploatörens giriga fingrar. Varför är inte den behandlad i planen när man i princip konfiskerar tre byars skogsmark. Helst skulle väl kommunen expropriera markerna, men det har inte hänt i Sverige ännu. Det många inte tänker på är att så många människor, en ny stad, ska använda naturmarkerna mellan bostadsområden, ska vägar och infrastruktur dras emellan och då blir det en annan fråga. Så en exploatör med kommunen som springpojke ska förstöra livsmiljön för hundratals andra. Är det demokrati? Jag har inte hittat något i planen om hur man ska förhålla sig till dessa boende människor.

Undrar hur reaktionen skulle bli om kommunen och en exploatör skulle sätta upp ett staket i politikerna hemmaträdgård på halva tomten och bestämma att nu har allmänheten fri tillgång till deras hoppborgar, pooler, utemöbler, osv. Nej jag tror jag vet reaktionen. Det blir nog samma om de bor i Skräddarbacken eller Kvarnsveden eller i någon av våra byar.

Under rubriken "Social hållbarhet"

Står det: "En huvudinriktning för planen är att stärka och skapa bättre förutsättningar till ett

översiktsplanen fokuserar på utveckling som inte är beroende av att järnvägens flyttas.

Vi noterar att ni uppfattar planförslaget på det viset. Det är dock inte en strategi som använts.

Noteras.

Noteras

Se tidigare kommentar.

socialt sammanhållet FalunBorlänge där människor med olika bakgrund, socioekonomiska ...osv.” Precis som Borlänge kommun bryter mot sina egna miljöplaner, strategier osv, bryter man mot första skrivningen under Social Hållbarhet. Åtgärda Tjärna Ängar problemet innan ni funderar på att bygga nytt. Hur tänker Borlänge kommun lösa detta?

2021-12-15 Yttrande 2

En kulturbygd, äldre än 1000 år, hotas nu av kortsiktiga vinstintressen och förlegad strategi.

Områdena runt Ösjön och långt upp i skogen omkring Oberget, har långsamt växt fram utifrån människors behov och livsförutsättningar. Från järnåldern till idag växer byarna Tomnäs, Kyna och Storsund, långsamt med de människor som lever där. En del familjer har levt här i generationer, andra har flyttat dit under åren. Den första kartan beskriver att det fanns två gårdar, en i Tomnäs och en i Storsund, ”däremellan fanns bara bondemark”. Sedan dess har många hus och gårdar byggts. Vi har unika bygdeböcker, en från varje by och dessutom en Tidebok som historiskt beskriver utvecklingen. Där finns mycket kunskap att hämta.

Genom förslaget i den fördjupade översiktsplanen (FÖP) från Borlänge och Falu kommuner, hotas nu skogsområdet som byarna äger. Genom att planera för ca 4 000 nya bosättningar på ett bräde, ska en ny stadsdel etableras i ett naturskönt och relativt lugnt område, om man bortser från motorvägen mellan städerna. Jag tror inte många har tänkt på vad detta innebär! Men om man räknar efter så blir bilden tydligare. De områden som finns kvantifierade beskriver 3 000 bostäder, men då finns ytterligare ett så kallat ”utredningsområde” och ytterligare ett stort område som inte är preciserat i volym. Men förslaget innehåller bebyggelse på områden som inte ägs av kommunen eller exploatören som driver på projektet, Oberget AB.

Antalet bostäder plus servicestruktur, hotell och affärer, skolor nämns dock. Om man räknar lågt med 2,5 personer per hushåll X 4 000 bostäder

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i

<p>blir det ca 10 000 personer som ska rymmas på detta område. Om man sen lägger till fordon (bilar) Borlänges snitt är 1,7 bilar per hushåll ger det 6 800 bilar som ska köra runt, i det skogsparti som nu är ett rekreationsområde och ägs av hundratals mark- och bostadsägare. Jämför man andra kommuner är befolkningmängden ungefär samma som Rättviks kommun, men där bor inte alla i tätorten som det skulle bli på Oberget. Denna folkmängd med 7 000 bilar ska få plats på en yta av 900 hektar, därav namnet "TÄTORT" i FÖP. Glöm inte bort serviceinrättningarna, hotell, restauranger, affärer, verkstäder, mäklare, skolor, förskolor, vårdcentral, kontor, värmecentral, reningsverk och laddstolpar som måste planeras, förutom all infrastruktur.</p>	<p><i>närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>
<p>Vi som bebor och äger fastigheter i det aktuella området mellan motorvägen, Runn, Ösjön och Liljan, vänder i bred majoritet oss mot denna fördjupade översiktsplan över en stadsdel. Vi vill inte ha ett nytt Rättvik (Rättvik 2) på Oberget!</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Fornminnen överallt</i> I det aktuella området som delvis ligger inom Riksintresse, finns mängder med lämningar från tidigare kulturer. Det betecknas som Dalarnas fornminnestätaste område, där ska man anlägga en villastad. Vi har i modern tid funnit nya lämningar, ej registrerade på Länsstyrelsen, som visar på järnbruk och bosättningar långt upp i skogen på Kyna skifteslags mark. Annars finns de mesta konstaterade lämningarna i närheten av sjön och på öarna. Andra skriver mer om detta.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Demokrati</i> I vårt moderna samhälle som kämpar för kommande generationers fortlevnad, kommer stora gamla förlegade principer för utveckling att behöva ändras. Socialdemokraternas och även andra partiers mantra har varit "tillväxt" men sen inget mer om konsekvenserna. Nu är det NYA mantrat: "En grön och hållbar tillväxt på naturens villkor". Alla försöker stoppa in ordet "hållbar" i alla texter, det blir inflation av betydelsen. Det måste finnas en verklig förankring och realiserbara planer för förverkligandet, dessa planer saknas helt i FÖP. En miljökonsekvensanalys och livscykelberäkning, lyser med sin obefintlighet =</p>	<p><i>Noteras</i></p>

saknas helt! I stället målas projekt Oberget ut som ett paradiset av politikerna, egentligen helt sanslöst och utan realism. Man försöker "sälja in" projektet utan att tala om vad det betyder för hundratals människor som redan bor där.

Om man räknar igen, så står en exploatör som ägare till en stor del av byggnadsområdet, med kommunen bakom ryggen. Kommunen äger en liten del av området, men har ritat byggnation på vår mark som inte är till salu. Exploatören äger också utredningsområdet mot Runn, där man förstår att även detta område är föremål för planerad byggnation. Då berörs nästa by, Storsund avsevärt.

Genom att Oberget AB disponerar båda områdena vill man bygga förbindelser över tre byägda skifteslag och en mosse, Bromsmossen, som borde vara skyddad av naturintresse. Övrig infrastruktur kommer att ha liknande sträckning. "Busslinjerna måste ju kunna åka runt"!

Mot detta står skogsägarna och tomtägarna i alla tre byarna, alltså över 100 markägare. Se särskild skrivelse. Det kan ju finnas någon enskild person som är positiv till en exploatering, men vi har inte uppfattat detta. Alltså 100+ mot och 1 vinstdrivande markägare för. Vad väger tyngst i demokratin?

Statsministern underströk behovet att alla nya projekt ska vara "gröna"! Genom åren har från järnåldern till idag, bedrivits jakt på detta område. Det har varit en naturlig del av försörjningen, i synnerhet tidigare. Om projektet genomförs kommer inte någon jakt att kunna bedrivas, varken med eller utan hund. Inte heller pyrschjakt kommer att vara säker att bedriva. Risken för vådaskjutningar typ Rinkeby är uppenbar. Det enda alternativet är då "fångstgropar" vilket redan finns inom området som är klassat som skyddsvärt av Skogsstyrelsen. Detta område har inte FÖP registrerat trots att det är 7 hektar stort på vår mark.

Det djurliv som idag finns, se särskild inlägga, kommer inte att kunna fortsätta att existera i tätorten Västra Oberget eller "Rättvik 2" eller ska vi kalla området för "Felvik"?

Noteras

Bromsmossen ska inte bebyggas.

Noteras

Noteras.

Järnvägen

Järnvägen "ligger i vägen" för många detaljlösningar. Lokala politiker formulerar sig högljutt och i bestämda ordalag att den ska flyttas inom en nära framtid och då ge området tillgång till den idag av strandrätten skyddade tillgången till sjöarna Runn och Ösjön. Men verkligheten är en annan! Trafikverket redovisade nyligen sina planer för infrastrukturinvesteringar. De sträcker sig till 2033 och då är vägarna prioriterade för de betydligt större befolkningscentra i länet, inte minst ur turismens synvinkel i norra och västra Dalarna. Den aktuella järnvägen mellan Borlänge och Falun är föremål för upprustning för ökad belastning och högre hastighet. Inte nedläggning och flytt som kommunalråden önskar. Inga pengar är prioriterade för en ny sträckning, som basuneras ut av vissa kommunalt förtroendevalda personer. Enligt den information som kommit oss till kännedom ligger eventuella planer möjligtvis framme år 2070, dvs om 50 år. Det räknas väl ändå inte som närtid?

Skogsbruk

När man ser markanvändningskartan från FÖP Runn blir man beklämd som skogsägare, lika klämd som den kvarvarande skogen är mellan två planerade tätorter. Bostäder är inritade/markerade på mark som inte ägs av varken Oberget AB, Lilje Fjäll AB eller Borlänge kommun. Det visar att man räknar med att komma i besittning av dessa markområden framåt i tiden. Folk som redan bor i byn norr om järnvägen, kommer att få ett tätortsområde integrerat med befintlig bebyggelse, vilket gör att man inte längre bor i ett lugnt område i naturen. Människor har investerat, byggt och trivs med situationen, men som nu kommer att förändras totalt. Genomfartstrafik från en del av de 7 000 bilarna, utöver att under byggtiden ökar trafiken avsevärt, nya vägsträckningar, ombyggd infrastruktur för tätort.

Noteras bör att skogen omkring Falu gruva varit föremål för "beskattning" genom århundraden. Först skövlades skogen för ved för tillmagningseldarna i gruvan. Senare tillskapades fredsmilen 1754 (se särskild skrivning). I modern tid var hela området som nu är aktuellt väster

Se tidigare kommentar om järnvägens utbyggnad.

Noteras.

Se tidigare kommentarer.

Oberget, belagt med avverkningsförbud vid förvärvet på 1900-talets början. Skogen växte upp och är nu i princip åter skövlat. Det senaste pga ekonomi och nu som förberedelse för den nya stadsdelen/tätorten-”Felvik”.

Om allt detta bebyggs räcker det inte med en kalkyl på 4 000 bostäder utan man får räkna upp med ca 1 000 till, ger 12 500 boende och fler bilar som ska åka genom byarna. Uppenbart är att utredningsområdet, ett kalhygge på Norsgårdsberget, är inköpt för spekulation i tomter. Därför ville Oberget AB också dra vägar över Bromsmossen för att förbinda områdena mellan Norsgårdsberget och väster Oberget. Bromsmossen är en gammal torvtäkt som bör hållas vattenfylld enligt nuvarande klimatforskare. I annat fall kommer koldioxidavgången att bli mycket negativt. Det är hög tid politiker och tjänstemän uppdaterar sin kunskap om klimatarbetet, som andra är mitt uppe i. Ser man det praktiskt om man bygger vägar över mossen kommer det att leda till att den behöver torrläggas och dräneras på vatten. Det finns källsprång på flera ställen runt och i mossen. Det finns ingen garanti för att mossen bevaras. Mera troligt är att exploatören fortsätter att driva vägbyggesfrågan tills vägen ligger där. Oberget AB har redan lyft vägfrågan med Borlänge kommun. Vi behöver därför få ta del av exploateringsavtalet mellan Oberget AB eller de som ska driva exploateringen och Borlänge kommun.

Borlänge kommun har klämt in ett naturreservat på vår skog, vi båda berörda markägare i Tomnäs skifteslag, har inte blivit informerade om dessa planer. Det finns ingen utredning som pekar på att just detta område skulle vara särskilt värt att spara. Skogsstyrelsen har däremot beskrivit ett 7 hektar stort område på vår mark som bör skyddas. Förmodligen är det markerat för att visa att kommunen är ”miljövänlig”. Ett område i norr i Tomnäs skifteslag betecknas i FÖP som ”natur”. Resterande skog kallas rekreativområde, dvs en ”park” med olika anläggningar som slogbodnar, utkikstorn, motionsspår och grillplatser. Skogsägande personer/nuvarande befolkning i Tomnäs, Kyna by och Storsund kommer också att pressas att sälja skog för

Det är utpekad ett framtida naturreservat på den plats inom västra sidan som har de högsta naturvärdena.

Uppfattar att kommentarerna i huvudsak handlar om synpunkter gällande planprogram för Oberget.

Noteras.

tätorten redan i steg 1 ända till steg 3. Det blir en ny "Hagapark"- "Felviksparken".

Så summan blir att rekreationsområdet blir en park mellan tätorterna och är därför inte möjligt att bedriva skogsbruk på. Detta gäller Tomnäs, Kyna och Storsunds skogsinnehav. Jakt kommer också att vara omöjligt pga säkerhetsriskerna. Om 300-500 boende i det nya området ska morgon- eller kvällsjogga i skogen kan man inte skjuta där. Vi ska ju minska skjutningarna i Sverige. Man får inte jaga i Hagaparken i Stockholm heller.

Det betyder att om denna utbyggnad genomförs kommer ägare, med generationer av skogsägande, jakt, bär- och svampplockning att fråntas dessa, med ett gammalt synsätt och handlande/strategi av en utbyggnad. Det är dags för politikerna i Borlänge och Falu kommuner att ta sitt förnuft till fånga och börja tänka på framtiden på ett modernt sätt ekologiskt, socialt och ekonomiskt sätt. Jag betecknar denna förlegade strategi, som uttalas av personer i förtroendevald ställning i media, på möten och på internet, att det hör till fornminnes avdelningen på Dalarnas museum tillsammans med andra stenyxor. En person i förtroendevald ordförandeposition uttalade följande: "Det spelar ingen roll hur ni protesterar, vi kommer att bygga ändå!"

Man måste betänka grundligt att de personer som bor och lever i dessa byar, har satsat pengar och arbete för att kunna leva vidare. Det är socialt helt oansvarigt att en kommun driver en exploatering av denna omfattning och därigenom stöttar en enskild exploatör, på bekostnad av den nuvarande befolkningen. I senare skeden kommer andra företag med säkerhet att bli engagerade i utbyggnaden, om den blir av vilket vi motsätter oss, eftersom Lilje Fjäll AB och Oberget AB är för små företag för att klara detta projekt själva. Ett aktivt skogsbruk för alla som idag äger skog blir i framtiden helt omöjligt om FÖP realiserar.

Olika utredningar

Handläggningen av projektet Oberget från kommunpolitikerna i Borlänge och Falun liknar på ett obehagligt sätt, tillvägagångssättet som

Noteras.

Noteras

Noteras.

<p>man använt mot samerna under åren. Inte minst från Socialdemokratiskt håll, ett gammalt synsätt och en gammal förlegad strategi. Man kan inte längre köra över folket hur som helst för att främja sina egna intressen eller stödja en enskild exploatör, i detta fallet Oberget AB och Lilje Fjäll AB. Boende i byarna är inte urskogsbefolkning, men blir behandlade som om vi vore ett mindre vetande "ursprungsfolk", som man kan köra över.</p> <p>Det måste finnas respekt för andra människor i ett modernt samhälle med socialt ansvarstagande. Det pågår en mobilisering inom de berörda byarna för att göra våra åsikter hörda. Många skriver på yttranden för att protestera att projektet västra Oberget, FÖP Runn, genomförs. Jag upplever en målmedveten kraft att inte ge sig förrän projektet är stoppat. Jag kommer i alla fall inte att ge mig!</p>	<p><i>Noteras.</i></p>
<p>Ulrika Winninge, 2021-12-15</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i></p> <p>om man bygger i dessa områden, bör det vara blandad bebyggelse med både hyresrätter och som t ex radhus och egna tomter. Viktigt att det inte blir för tätt med bebyggelse utan att skogsområden bevaras.</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i></p> <p>Tycker vi att detta område ska bebyggas i stor utsträckning? Många vill bo utanför stadskärnan för att det är tyst, och det kommer det inte bli eftersom ljud färdas lätt över vatten. Det finns många andra små sjöar i kommunerna där man kan bygga en bit ifrån och ha nära till vatten.</p> <p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i></p> <p>Synpunkter på utbyggnad Finnäset. Jag bor här för att det är tyst. Om det blir mer trafik in på vägen till Finnäset blir det inte längre tyst, eftersom varenda bil hörs. Man hör Falun-Borlängevägen på västra sidan av sjön. Om det ska bebyggas kommer skogen vid Långlandet försvinna. Den gör att det finns fjärilar,</p>	<p><i>Det ligger helt i linje med planförslaget. Både en blandad upplåtelseform och en ändamålsenlig struktur enligt god bebyggd miljö, vilket inkluderar park och naturområden och släpp och skyddsavstånd till befintlig bebyggelse.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

<p>hackspettar, rävar, grävlingar och även andra fåglar och djur. I vattnet ligger en bäverdam. Vid utbyggnad kommer dessa att försvinna. Man flyttar hit för att man vill bo på landet, ha det tyst och inte för många grannar.</p> <p><i>Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?</i> Viktigt att behålla jordbruksmark. Man kan placera solpaneler vertikalt på jordbruksmark, t ex vall, med solpaneler på båda sidor och t o m få ut bättre skörd.</p> <p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i> På Finnäset kan man inte utveckla att fler ska hitta dit. Då måste man bygga parkeringsplatser och hugga ned skogen. Den är jättefin och hemvist för bl a rävar och många andra djur inkl fjärilar.</p> <p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i> Busslinje som går från Borlänge till Falun och vice versa på östra sidan av Runn och tider som inte bara passar skolbarn.</p> <p><i>Fråga 1: Torsång</i> På Finnäset går det inte att bygga ut på något sätt utan att förstöra skogen. Vägen måste byggas om inkl parkering, vilket gör att många djur kommer försvinna.</p> <p><i>Fråga 3: Torsång</i> Ja. Pga skogen Långlandet bl a rävar, fjärilar, hackspettar. Bävrar i vattnet. Fantastisk skog av olika typer som borde bevaras och underhållas och inte huggas ned.</p> <p><i>Fråga 4: Torsång</i> Busshållplats ut till Finnäset farlig för skolbarn att stiga av på.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Med en ökad befolkning på östa sidan finns ett starkare befolkningsunderlag att driva den typen av utveckling.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Eva-Liisa Eriksson Kukkonen med familj, 2021-12-15 Miljömål Vi har alldeles nyligen avslutat COP26 klimatmötet i Glasgow. Vår fråga är vad Borlänge och Falu kommun tänker på när de</p>	<p><i>Utveckling i Falun och Borlänge kommuner går ut på att i första hand förtäta i Borlänge och Faluns</i></p>

med denna FÖP agerar i total motsatt riktning mot de miljömål som har antagits av Agenda 2030 och de globala målen, EU, Regeringen och Sveriges miljömål, Naturvårdsverkets förordningar och inte minst i Borlänge Kommuns egen Miljöstrategi 2021–2030? Dessa mål gäller inte bara Brasilien och Afrika utan också Sverige. Vi har som nation skrivit under och det är mål som vi skall rätta oss efter. Hur uppfyller Borlänge kommun målen i agenda 2030? Att som Borlänge kommun påstå att dessa mål kan prioriteras bort för att bygga bostäder är minst sagt uppseendeväckande.

Agenda 2030 och de Globala målen

Vi påminner om Agenda 2030 och de globala målen, där inte bara miljömålen skall beaktas utan vi ser också brister som belyses i Mål och Delmål under 11,13,15 och 16.

Mål 11 och Delmål 11.4 och 11.6 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv, Minska städernas miljöpåverkan

- I vilken del av FÖP Runn anser sig kommunen att de löser problemen med påfrestningen på ekosystem och hur anser kommunen att den nya bebyggelsen möter krav på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet?
- Hur kan kommunen anse att man ägnar särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet genom att öka trafiken med ett tillskott på ca 7000 bilar som skall åka åt både Falun och Borlänge från den nya stadsdelen? Hur anser kommunen att luftkvaliteten ökar när man kommer att avverka större delen av den skog som står för luftrening?
- Vilka insatser anser sig Borlänge kommun lägga på att skydda och trygga kultur och naturarv? Är det genom att våldföra sig på kulturmiljön där området i alla tider belagts med särskilda regler för byggnation p.g.a. byarnas kulturmiljö- och historia samt Ornässtugan som är en komponent i riksintresset Torsångsbygden (W7)? Hur anser kommunen att en tätort med 1200 bostäder, skola, service och hotell i ett utpekad kulturmiljöområde kan rättfärdigas och undantas från dessa byggregler?

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation.

centrala delar och i andra hand bygga ut i riktning mot varandra.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Se ovan

Miljö kvalitetsnormer ska följas.

I efterföljande processer inventeras utreds alltid naturvärden, de som har höga värden ska antingen skyddas och bevaras eller i vissa fall kan man jobba med ekologisk kompensation enligt miljöbalken.

Noteras

Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer.

Effekterna är redan nu synliga och kommer att bli katastrofala såvida vi inte agerar nu.

Yttrandet förklarar innebörden av mål 13 ytterligare.

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna, Delmål 13.2 Integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

- Den globala temperaturökningen ska begränsas till under 2 grader med strävan att begränsa den till 1,5 grader. Detta ska framförallt uppnås genom att minska utsläppen av växthusgaser. Hur anser Borlänge kommun att minska skog och biologisk mångfald så drastiskt som på Oberget med omnejd samtidigt som man tillför en befolkningsökning på mellan 8000–10000 invånare med ca 7000 bilar, diverse båtar och vattenskotrar bidrar till att minska utsläpp av växthusgaser?

- Hur tänker sig Borlänge kommun när det gäller att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering? Hur väl rimmar det att planera för en av de största planändringar i Borlänges historia och hävda att man inte behöver göra en miljökonsekvensbeskrivning?

Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald, Mål 15 innebär Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Yttrandet förklarar innebörden av mål 15 ytterligare.

- Hur kan Borlänge kommun skövla den biologiska mångfald som finns på Oberget med omgivningarna genom att minska den naturliga skogen till en grön liten tarm som kommer att vara helt omringad av tätort, bilar, belysning och buller och samtidigt klara miljömålen med att

Noteras.

Noteras

Se tidigare kommentarer

Noteras

Noteras

hejda förlusten av biologisk mångfald? En gång skövad, kommer aldrig tillbaka.

Delmål 15.1 Bevara, restaurera och säkerställa hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser

- 2020 har redan passerat. Ändå tänker Borlänge kommun planera med business as usual och inte bara ignorera utan faktiskt agera tvärtemot miljömålen som är att bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten. Borlänges val att totalt skövla merparten av skog med höga naturvärden och ett rikt djurliv med fridlysta djur, hotade arter och rödlistade arter, dränera och bebygga mossar och våtmarker med källor på berget strider i allra högsta grad mot miljömålet 15 med delmål. Hur tänker sig kommunen att man ska genomföra detta utan att behöva stå till svars för att man bryter mot de skyldigheter som anges i internationella överenskommelse samt definieras i miljömål på global nivå, nationell nivå och i de lokala miljömålen?

Delmål 15.2 Främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställa utarmade skogar
Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen.

- Borlänge kommun tänker sig att skövla merparten av skog med höga naturvärden när målet istället är att stoppa avskogning, öka nyskogning och återbeskogning. Hur tänker kommunen där? Ska skogen avverkas och bebyggas för att människor vill bo nära naturen, som är avverkad? Människor behöver tillgång till orörd natur för återhämtning, plocka bär och svamp för husbehov och andas ren luft.

Delmål 15.3 Stoppa ökenspridning och återställ

Noteras

Noteras

Dom delar av skogsområdena vid Oberget, Kolmossberget och Norsgårdsberget som har höga naturvärden kommer att bevaras.

Noteras.

Noteras

Noteras

<p>inventering har gjorts på de djurarter som lever, hämtar sin föda, fortplantar sig, deras viloplatser, eller hur de använder skogen som vandringstråk i hela det område som utpekats för bebyggelse. Vi som bor i området dygnet runt, 360 dagar om året i decennier och ännu längre vet vilket rikt djurliv som vi samexisterar med här.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Många boende i byarna Tomnäs Kyna och Storsund kan vittna om storvilt från Älg, Kronhjort, Dovhjort, Rådjur, Lodjur, Vildsvin, Räv, Hermeliner, Skogshare, Fälthare, igelkottar m.fl. Både Björn och Varg har setts vandra igenom Oberget och i byarna. Det finns ett stort antal Rovfåglar, Tjäder, Ugglor, Pilgrimsfalk, häckande Tranor och Fiskgjusar. Berguv har setts och hörts i skogen, tretåig hackspett och spillkråka och Gröngöling lika så. I byarna häckar svalor, morkullestråk hörs på kvällen och många fladdermöss fladdrar runt bland träden. Vid fågelmatbordet kan vi se rariteter som Talltitor och Svartmesar m.fl. En inventering måste ske under minst ett par år. Det finns många hotade och rödlistade arter inom både växt och djurriket i skogen på Oberget, i odlingslandskapet i byarna och vid stränderna runt Runn och Ösjön.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hur tänker Borlänge kommun, med denna massexploatering av bostäder, skolor, affärer, hotell och marinor, leva upp till målet att vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter? 	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Läs mer i naturvårdsplan och kommunens skogs- och markpolicy.</i></p>
<p><i>Delmål 15.9 Integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning</i> Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Senast 2020 skulle ekosystem och den biologiska mångfaldens värden integreras i lokala planerings- och utvecklingsprocesser! När kommer Borlänge kommun att uppfylla delmål 15.9 att omfatta översiktsplanen FÖP Runn? 	<p><i>Noteras</i></p>

<p><i>Delmål 15.A Öka de finansiella resurserna för att bevara och hållbart nyttja ekosystem och biologisk mångfald</i></p> <p>Mobilisera och väsentligt öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hur tänker Borlänge kommun att de ska öka resurserna för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden, som t.ex. på Oberget? 	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Delmål 15.B Finansiera och skapa incitament för hållbart brukande av skog</i></p> <p>Mobilisera betydande resurser från alla källor och på alla nivåer för att finansiera hållbart brukande av skogar och ge utvecklingsländerna lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk, inklusive för bevarande och återbeskogning.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Gäller även hemma i Sverige. De mindre jord- och skogsbruken i Tomnäs, Kyna och Storsund brukar idag skogen och marken på ett hållbart sätt och förvaltar den för kommande generationer. Hur tänker sig Borlänge kommun finansiera och skapa incitament för ett hållbart brukande av skog, inklusive bevarande av skog och återskogning av stora kalhyggen? 	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Delmål 15.C Bekämpa tjuvjakt och illegal handel</i></p> <p>Öka det globala stödet till insatser för att bekämpa tjuvjakt på och illegal handel med skyddade arter, inklusive genom att öka möjligheterna till en hållbar försörjning i lokalsamhällena.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hur tänkte Borlänge kommun när man planerar en ny stadsdel, för välbeställda som har råd , på och runtomkring levande jord- och skogsbruk som drivs av gårdar i byarna Tomnäs Kyna och Storsund? Den privata exploatören Oberget Ab flankerar jordbruks- och skogsägarna på både västra och östra sidan av Oberget med anspråk på förbindande vägar mellan exploateringsområdena. Denna situation tillintetgör möjligheten för gårdarna i byarna att bedriva ekonomisk verksamhet med skogsbruk, jakt och jordbruk som en enhet. Den östra sidan som kallas för "utredningsområde" är egentligen redan ett exploateringsområde eftersom Oberget Ab köpt upp ett kalhygge, enligt uppgift 	<p><i>Kommunen jobbar med frivillighet, vi kommer alltså inte att genomföra tvångsinlösen. Alla markägare som är berörda eller gränsar direkt mot framtida bebyggelseområden har fått särskilda brev med utökad information om att kommunen jobbar med frivillighet. Dvs ingen kommer tvingas sälja sin mark.</i></p> <p><i>Kommunen har brist på byggbar mark. Vi behöver arbeta proaktivt och strategiskt för att skapa förutsättningarna att kunna bygga fler bostäder vid behov.</i></p>

för 8,5 miljoner kr, med avsikt att exploatera till tomter. Hur kan Borlänge kommun ensidigt gynna en enskild markägare och exploatör före 100 övriga markägare som motsätter sig detta? Hur anser Borlänge kommun att detta bidrar till delmålet 15. C att öka möjligheten till en hållbar försörjning i lokalsamhällena? Hur väl tycker Borlänge kommun att detta förhåller sig till de demokratiska principer vi lever efter i Sverige?

Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen
Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Yttrandet förklarar innebörden av mål 16 ytterligare.

- Hur kommer Borlänge kommun att nå de globala målet Mål 16? Kommer kommunen belysa de processer som hittills drivit fram den fördjupade översiktsplanen FÖP Runn där man helt hejdlöst kört över den lokala befolkningen, hur man drivit planprocessen mestadels under radar med så lite och svåråtkomlig information som möjligt till allmänheten, hur man underlåtit att låta de folkvalda i nämnder eller andra politiska partier i kommunstyrelsen påverka besluten, hur man handlat i favör för en enskild privat exploatör och enskilda politikernas politiska mål?

Följande delmål anser vi inte är uppfyllda i Borlänge kommun när det gäller demokratiska processer vid planering av bostadsområden som det tilltänkta Oberget.

Delmål 16.3 Främja rättssäkerhet och säkerställa tillgång till rättvisa
Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

- Kommer Borlänge kommun att se över sina processer så man kan nå delmål 16.3 när det gäller planeringsprocesser som FÖP Runn? Hur tänker Borlänge Kommun säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla om Kommunen ensidigt

Planprocessen är en öppen demokratisk lagstyrd process, i enlighet med plan och bygglagen. I arbetet med en översiktsplan och lagkraven ingår att vikta olika intressen, både allmänna och enskilda. Som exempelvis det allmänna intresset att bygga bostäder i relation till enskild rätt att exempelvis äga en fastighet. Det vill säga den enskildes egendomsintresse. FÖP-Runn är en av dessa lagstyrda demokratiska processer. Vid samrådet redovisades bland annat den samlade bilden av de inspel som inkommit i processen, från privatpersoner, föreningar och aktörer i det tidiga skedet. Dvs alla medborgare har kunnat lämna förslag på hur planen ska utformas. Några har önskat fler bostäder andra en utveckling av båtlivet och en tredje att motorbåtar ska förbjudas och en fjärde något helt annat. Till granskningsskedet har kommunerna tagit hänsyn till inkomna synpunkter och bedömt vad som ska justeras.

Läs mer om hur kommunen arbetar med miljöstrategin på Borlange.se

Oberget befinner sig i en annan del av planprocessen. Oberget är utpekad i kommunens översiktsplan 2014 (och längre tillbaka än så). Oberget är i skedet planprogram, sen ska detaljplaner tas fram.

Se tidigare kommentarer.

stödjer en enskild privat markägare och exploatör framför 100 + andra markägare i samma område? Det är varken demokratiskt eller rättvist.

Delmål 16.6 Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner

Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

- Kommer Borlänge kommun att se över sina processer så man kan nå delmål16.6 när det gäller planeringsprocesser som FÖP Runn?

Delmål 16.7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande

Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

- Kommer Borlänge kommun att se över sina processer så man kan nå delmål16.7 när det gäller planeringsprocesser som FÖP Runn?

Delmål 16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna

Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

- Kommer Borlänge kommun att se över sina processer så man kan nå delmål16 .10 i planeringsprocesser som FÖP Runn när det gäller allmän tillgång till information? Hur kommer Kommunen att säkerställa allmän information och skydda de grundläggande friheterna i fallet FÖP Runn?

Delmål 16.B Främja och verkställ icke-diskriminerande politik och lagstiftning

Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

- Kommer Borlänge kommun att se över sina processer så man kan nå delmål16.B när det gäller planeringsprocesser som FÖP Runn?

Noteras

FÖP-Runns hantering ligger helt i linje med plan- och bygglagen.

Noteras

Noteras

Det finns och regleras enligt plan och bygglagen.

Noteras

Noteras

Noteras

<p><u>Naturvårdsverket uppföljning av Miljömålen</u> Nedan ett antal urklipp ur Naturvårdsverkets uppföljning av Miljömålen. Det är tydligt att Borlänge kommun inte följer eller uppfyller Sveriges miljömål: "Sveriges miljömål är centrala för att visa vägen mot en hållbar utveckling och Agenda 2030. De definierar vilken miljö den svenska politiken ska styra mot för att nå ett ekologiskt hållbart samhälle. Under de närmaste åren behöver hela samhället öka takten i miljöarbetet om vi ska nå uppsatta mål.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Yttrandet förklarar klimatarbetet internationellt, nationellt, regionalt och lokalt ytterligare.</i></p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Miljömål satta i Borlänge Kommuns Miljöstrategi</i> Borlänge Kommun har i planeringen av FÖP Runn agerat i total motsatt riktning mot den plan som finns i Borlänge Kommuns egen Miljöstrategi 2021–2030 och Strategisk plan 2020-2023</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Kortsiktiga mål</i> Har Kommunernas jakt på kortsiktiga mål (10–20 år) förblindat det faktum att vi måste agera nu idag för att bevara all biologisk mångfald som är möjlig för kommande generationer och för att vi ska ha en chans att uppnå miljömålen i sin helhet? De människor som drabbas mest av klimatförändringarna inte längre är någon föreställd framtida generation, utan unga människor som lever idag. Kommande generationer har rätt till ren natur, luft och vatten och den biologiska mångfald som Oberget med omnejd hyser.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>De unga har en helt annan syn på utveckling och vad som är hållbart. De mål som ligger till grund för FÖP Runn är skapade av den äldre generationens värderingar och brist på insikt om det allvarliga i situationen gällande klimatförändringarna och påbörjades någon gång på 1980 -talet. Den tiden är passé, mycket har hänt sedan dess och klimatförändringarna är nu ett faktum. Vi kan inte fortsätta med "business as usual" och lämpa över hela ansvaret för naturen och miljön på de unga och kommande generationer. Vi kan inte i glättiga ord på kommunens hemsida bara PRATA om vad vi kan göra för miljön, vi måste också GÖRA vad</p>	<p><i>Noteras</i></p>

vi kan. Man kan inte bygga samhällen idag på enbart tillväxtmantrat, det är inte ansvarsfullt.

Den kanske mest brinnande frågan. Vi tycker det är totalt vansinne att klämma in en helt ny stadsdel i storlek med Rättvik på denna lilla yta på och kring Oberget, som är ett känsligt natur- och kulturmiljöområde med lång historia. Borlänge och Falun har redan ett kort avstånd. Att bygga här i denna skala innebär ett nytt Hallandsåsen med enbart miljöförstöring som resultat av en tidsvinst på 5 minuters pendlingstid.

Yttrandet innehåller utdrag ur Borlänge kommuns miljöstrategi 2021–2030.

Ansvar

Det är kommunernas och tjänstemännens skyldighet och ansvar att se till att sätta miljömål uppnås. Det är ingenting som kan "prioriteras bort" för att bygga bostäder och att uppnå politiska kortsiktiga mål, som kommunens kommunalråd uttryckte sig vid ett samrådsmöte. Det är heller inte politiskt valda nämndemäns sak att avgöra huruvida djur ska flytta på sig eller inte bara för att man vill våldföra sig på känsliga natur -och kulturområden och bereda plats för välbeställda människor som vill ha sjöutsikt.

- Sverige har satt upp miljömål som skall följas. Dessutom skall försiktighetsprincipen alltid beaktas. Hur motiverar Borlänge kommun sitt ansvar för att så många människors livsverk, djur-natur- och kulturmiljö står på spel? Hur motiverar kommunen att de inte behöver följa några som helst miljömål eller iakttaga försiktighetsprincipen?

Avsaknad av Miljökonsekvensbeskrivning

Vi har inte råd att skövla naturområden där vi kan finna fridlysta djurarter, rödlistade och hotade arter både inom djur och växtriket och som nyttjas av storvilt som vandringsstråk och övervintringsplats eller som fortplantningsplats. Vi anser att man inte har inventerat fågel- och vilt, fiskbeståndet, grod- och kräldjur, insekter- och spindeldjur eller ryggradslösa djur på deras habitat, fortplantningsområden eller vandringsstråk. Man har inte heller korrekt

Noteras

Noteras

Noteras

En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram till granskningen.

Noteras

inventerat växter och biotoper i skogen, på de flertalet mossar eller vattendragen eller utrett vilken påverkan planen har på grundvattnet och vattenkvaliteten i sjöarna. I Artportalen finns rapporterat flera rödlistade arter som indikerar höga naturvärden men vi behöver inventera hela exploateringsområdet. Artportalen är dessutom något som har varit ganska anonymt för gemene man. Inte förrän alldeles nyligen har vi som är bosatta i området uppmärksammat den. Därför anser vi att rapporteringen till Artportalen måste kompletteras med vad som bevisligen har observerats här under årens lopp. Den lilla korta utredning av biotoper som exploatören har beställt fyller inga som helst krav på en adekvat utredning.

Noteras

- Återigen är det avsaknaden av en korrekt utförd Miljökonsekvensbeskrivning som talar sitt tydliga språk. Hur kan kommunen gå i villfarelsen att man inte behöver göra en miljökonsekvensbeskrivning på ett sådant jätteprojekt som helt klart har en omfattande omgivningspåverkan?

Noteras

Skogen på berget och i byarna, vattendragen som rinner ner från berget från de många mossarna och sjöarna och öarna är fulla av liv som man måste ta hänsyn till och inventera under en längre tid eftersom allt varierar med årstid. Tranor, fiskgjusar och Rovfåglar häckar på ett flertal platser inom området. Man har siktat både Pilgrimsfalk, Berguv och Tretåig Hackspett och ett flertal ugglearter. Vi har observerat fladdermöss, svalor som häckar i ladugårdarna runt om i byarna och sjöfåglar som bygger bo runt stränderna. Vid fågelmatbordet återfinns Talltitor, Svartmes, Nötväckor, Hackspettar, Nötskrikor och Ekorrar m.fl.

Noteras

Vi som bor här dygnet runt 360 dagar om året i årtal där flera familjer har bott här i många generationer kan vittna om det rika djur- och växtlivet. Då anser vi att man inte kan ta ett stickprov och titta på några mossor och lavar under en eftermiddag, utan man måste inventera hela spektrumet under åtminstone ett par år.

Noteras

Måste vi skada naturen och vattendragen, innan vi upptäcker att vi måste restaurera dem?

<p>Det är tydligt att de som fattar beslut om sådan här våldsamt exploatering saknar en nära kontakt med både natur- och djurliv, kulturmiljö och bygdens fantastiska långvariga historia. Det saknas kompetens och förståelse för konsekvensen av genomförandet av ett sådant här stort projekt under en väldigt pressade tidsram.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>I FÖP Runn uppmålas en bild av sjöarna som en sorts nöjespark för de nyinflyttade, där man kan åka vattenskoter och få laddstolpar till båtarna. Inget nämns om den ökade belastningen på sjöar och vattendrag, djurlivet i och på vattnet eller resultatet av upprivna bottensediment som redan är fulla med tungmetaller. Våra sjöar är redan känsliga i återställningen efter att ha varit svartlistade under lång tid och är idag knappt badbara.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Vilken inventering har gjorts av djur- och växtliv i sjöarna och på stränderna samt vattenkvaliteten? Hur tänker kommunen hantera det uppenbara ökade slitaget på sjöarna och stränder och de gifter och tungmetaller i bottensedimenten med 8–10000 fler invånare runt sjöarna? 	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Yttrandet hänvisar till Naturvårdsverkets text om mark- och vattenanvändning.</i></p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>På frågan från markägare, som är skogs-och jordbruksbönder om vad som händer med deras skog så visar svaret från planläggarna i kommunen uppenbart på att de inte har kompetens att förstå vad det innebär att driva småskalig jord- och skogsbruksverksamhet.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Det handlar inte om att tillfredsställa de nyinflyttades behov av upplysta motionsspår i en skogsdunge utan om den ekonomiska möjligheten att bedriva verksamhet som man gjort i generation efter generation, något som i denna plan tillintetgörs. Hur tänker Borlänge kommun när de drar undan mattan för den småskaliga jord- och skogsbruksverksamheten i byarna och i skogen? 	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Den lilla "skogen" som blir kvar nämns knappt, biotopskyddsområdet satt av Skogs-skyddsstyrelsen hamnar vägg i vägg med och</p>	<p><i>Noteras</i></p>

omringad av bostadsområden med ca 4000 bostäder och ca 10000 innevånare som har ca 7000 bilar samt ett friluftsområde befolkat av hundratals joggare. Området blir alldeles för utsatt av slitage, ljud och ljusförorening för att kunna bevaras för all framtid såsom tanken är med biotopskydd.

- Hur har Borlänge Kommun tänkt sig att detta naturskyddsområde ska fungera praktiskt? Hur ska Borlänge kommun säkra att biotopskyddsområdet är skyddat för all framtid? Ska naturreservatet ha en Berlinmur runt om? Hur har man tänkt att djurlivet skall få plats eller kunna förflytta sig när det lilla av skogen blir helt omringad av bostäder, service, vägar, reningsverk, skolor, affärer, hotell?

Noteras

- Skogen på Oberget är full i lavar vilket inte bara indikerar höga naturvärden utan också ren luft. Hur har kommunen tänkt hantera trafiken med ökade avgasutsläpp från ytterligare ca 7000 bilar när man dessutom avlägsnar nästan all skog som renar luft i området?

Noteras

Yttrandet ger Lilla Källviken som ett exempel där man ianspråktog natur.

Se tidigare kommentar.

Förstörda livsmiljöer

Förstörda livsmiljöer och klimatförändringar ökar risken för utbrott av djurspridda sjukdomar i Sverige – exemplet sorkfeber. Ju rikare djursamhällen desto mindre risk för patogenöverföring.

Noteras

Yttrandet hänvisar till studie från SLU om att förstöra livsmiljöer.

Noteras

Ljusförorening

Den föreslagna nya stadsdelen på och omkring Oberget kommer att ha en betydande negativ påverkan på den kvarvarande natur- och djurmiljön. Vid mörker kommer hela det planerade området att lysa upp som en hel stad. Det lilla som blir kvar av skogen kommer då också att var upplyst vilket har skadlig inverkan på djurlivet. Ljusföroreningar – ett underskattat miljöproblem | Externwebben (slu.se) ” För arter som undviker ljus kan det krävas sammanhängande mörka områden eller korridorer för att de skall överleva.

Noteras

även kulturområdet i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund med Ornässtugan i centrum starkt negativt.

- Vi kräver att man gör adekvata undersökningar gällande ljusföroreningar i området.

Ljudförorening

Redan nu har det uppmätts 50 dBA vid fasad med den avverkning av skog som hittills skett och som ger buller från motorvägen till Kyna på Tallbacksvägen. Vi upplever också ett betydande buller från stenkrossarna vid Fågelmyra soptippsområde. Hur planerar kommunen den ökade bullernivån med avverkning av all skog och massbyggnation samt den avsevärt ökade trafikmängden på motorvägen som den nya stadsdelens fordon kommer att innebära? Hur hög blir ljudnivån från motorvägen och från Fågelmyra soptippsområde?

Att avsätta ett mycket decimerat område till naturreservat och fritidsområde i direkt närhet till 4000 bostäder påverkar också det lilla som blir kvar av skogen. Den är inte längre ostörd utan mer att betrakta som en trafikerad stadspark.

Yttrandet hänvisar till Borlänges skrivning om att skapa ett hållbart samhälle.

- Vi kräver att man gör adekvata undersökningar gällande ljudföroreningar i området.

Grön Infrastruktur

Vart ska alla djur ta vägen? Djurlivet, stor- och småvilt kan inte längre förflytta sig mellan de alltför få och små fragmenterade skogsområden som är kvar. FÖP Runn innebär att djur blir Instängda i ett allt för litet habitat för att överleva mellan instängslad järnväg och vägar, stora bostadsområden med mycket folk och trafik. Det saknas helt viltövergångar över eller under motorvägen och järnväg i Borlänge och Falu kommuner som sammanbinder skogarna för viltet. Det enda som nämns om "viltvård" på kommunernas hemsidor är kontaktppgifter till

Inventeringar av värden på den översiktliga nivån sker enligt lagkrav, i efterföljande processer sker en mer detaljerad utredning av vilka specifika värden som finns, även det enligt lagkrav.

Om miljö kvalitetsnormer går att läsa i planen under avsnittet Värden och hänsyn, sidan Luft och vatten.

Siffrorna om 4000 bostäder stämmer inte, se tidigare kommentarer.

Hur kommunen arbetar med skyddad natur är ingen skillnad på denna plats. Läs mer i kommunens naturvårdsplan.

Noteras

Risk- och konsekvensutredningar är en lagstyrd del i efterföljande processer, vilket inkluderar ljud, ljus med mera.

Noteras

jägare för skydds jakt.

- Vi anser att inga eller mycket små hänsyn är tagna till grön infrastruktur i FÖP Runn. Hur tänker Borlänge kommun uppfylla kraven på grön infrastruktur?

Skyddad natur

Borlänge kommun har endast 3,9 % skyddad natur. Naturskyddsforeningen anser att den siffran bör vara minst 30 % för att vi ska ha chans att uppnå miljömålen.

- Natur- och skogsmiljön på och omkring Oberget har höga naturvärden och uppfyller Skogsstyrelsens lista över värden att bevara. Hur kan Borlänge kommun drastiskt minska andelen orörd skog och därmed tränga undan livsrummet för det rika djurlivet till en yta som omöjliggör överlevnad när andelen orörd natur istället bör öka med 26 %?

Värden att bevara

Yttrandet hänvisar till text om skogen från Skogsstyrelsens hemsida.

- Biologisk mångfald betyder närvaro av Storstora, småvilt, rovfåglar, träd, död ved, växter, svampar lavar och mossor, våtmarker, blandskog, d.v.s. Obergets miljö. Hur tänker sig Borlänge kommun att bevara biologisk mångfald i området med en exempellös exploatering?

Yttrandet hänvisar till en artikel i The Guardian om minskat antal fåglar pga. Biologisk utarmning.

Friluftslivet idag

Vi har inte råd att skövla naturområden som idag nyttjas av allmänheten, Skolor, idrotts-och friluftsföreningar från Borlänge och Falun, Ornäs, Lilla Ornäs, Aspeboda, Vassbo och byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Alla har i dag tillgång till både skogen och sjön vilket inte kommer att vara fallet med bebyggelse, marina och nya verksamheter eller privatbostäder med sjötomt. Alla kan idag åtnjuta skogen som rekreationsområdet för promenader, löpning, skidåkning, cykling, orientering, hästridning, crossåkning, för att plocka svamp och bär, för

Risk- och konsekvensutredningar är en lagstyrd del i efterföljande processer.

Områden med höga naturvärden ska bevaras

Uppfattar att synpunkten är direkt kopplad till planprogrammet för Oberget. I varje skala och skede av planeringsprocessen blir utredningar och förslag på åtgärder på en allt mer detaljerad nivå, en översiktsplan eller fördjupad översiktsplan redovisas övergripande strukturer och planeringsinriktningar. Planprogram en mer detaljerad nivå, detaljplan nästa nivå och till sist bygglov. I varje planeringsskede sker en lämplighetsprövning utifrån den skala som planeringsprocessen befinner sig. Det planeringsinriktningar som finns i FÖP-Runn under exempelvis hänsyn är något som efterföljande processer ska ta med i processen.

Noteras

Ett stort skogsområde med stigar och grönstruktur bibehålls mellan Oberget och Norsgårdsberget.

skolornas vandringar i natur och bärplockning, för återhämtning av utsatta kvinnor som från hela världen gästar Kvinnohöjden i Storsund. Alla kan idag nå vattnet via stränderna i sjön.

- Naturen skall vara tillgänglig för alla och inte vara en klassfråga där man måste ha möjligheten att förflytta sig långa avstånd med bil för att kunna vistas i naturen. Hur ställer sig Kommunen till att bidra till klasskillnader och segregation genom att prioritera välbeställda privatbostäder och instängslade marinor framför allmänhetens välmående och tillgång till naturrekreation?

Vi ser hellre att kommunen tar tillvara denna fina naturmiljö och utvecklar den tillsammans med skogs- och markägarna som redan nu röjer spår, möjliggör för orienteringstävlingar genom att upplåta mark för bajjamajor och för samlingsplatser, fixar grillplatser och slogbodar inte bara i skogen utan även på öarna. Bybor i Tomnäs, Kyna och Storsund har ideellt ställt upp och plogat isarna för skridskoåkande allmänhet där även internationella skridskotävlingar hålls. Vid Juletid anordnar byarna "Tomten på Oberget" som är ett välbesökt tillfälle med besökare från städerna och byarna runtomkring.

Vi tycker att kommunen skall öka tillgängligheten istället för att bebygga värdefulla friluftsområden till tätort och beröva den breda allmänheten, idrotts- och friluftsföreningar och skolor tillgång till skogen och sjön! En lämplig åtgärd är att anlägga en cykelväg från Ornäs mot Storsund så allmänheten kan ta sig ut i naturen och sjön på ett miljövänligt sätt.

- Allemansrätten och tillgång till rekreation i natur på hemmaplan är i allra högsta grad en fråga om demokrati. Hur ställer sig kommunen till att man drastiskt minskar de omkringboendes tillgång till natur och rekreation till förmån för privata bostäder och instängslade marinor som stänger ute den breda allmänheten från både skog och stränder?

Yttrandet hänvisar till skrivning på SLU:s hemsida om friluftslivets betydelse.

I Sverige gäller allemansrätten och strandskyddet. Det planeras inte några instängslade marinor, det finns en hamn i området och det är Ornäs båthamn. Läs gärna mer i kommunens naturvårdsplan och friluftsprogram.

Den typen av åtgärder som beskrivs kan samplaneras med berörda markägare och kommunen i efterföljande skeden om incitament finns.

Tanken är god att etablera en cykelväg mellan Storsund och Ornäs, det är dock en statlig väg, där Region Dalarna planerar åtgärder och Trafikverket är väghållare. Kommunen har endast möjlighet genom detaljplan anlägga en cykelväg längs en statlig väg. Dvs när det pågår planläggning vid exempelvis Oberget kan frågan om separerad cykelväg hanteras inom den processen, dock en begränsad del av sträckan.

Noteras

Noteras

Avsaknad av alternativ

Kommunens satsning på en tätort mellan Borlänge och Falun strider också mot målen för integration genom att skapa bostadsområden utanför stadskärnan där endast de som är välbeställda har råd att bo. Det är ett klassiskt scenario av segregation där man försöker skapa "attraktiva områden" utanför och lämnar kvar ett döende centrumområde samt Tjärna Ängar och Jakobsgårdarna, Idkerberget och Tuna-Hästberg för "probleminnevarna", trots att det är där enorma satsningar och upprustningar behövs.

I alla planprogram måste kommunen ange alternativ vid Nollscenario, vilket saknas helt i denna FÖP.

Befolkningsökningen som kommunen syftar på stämmer inte. Byggnadsnämndens ordförande säger att det endast finns en tomt i Borlänge vilket säger rätt mycket om en kapitalt bristande planering för kommande scenarion.

Alternativa platser för bostäder saknas dock inte alls inom Borlänge kommun, däremot saknas kanske viljan att ta tag i problemen. Framför allt bör man sprida ut bostäderna som behövs på flera platser och inte belasta ETT känsligt natur- och kulturmiljöområde med allt! Ett flertal områden är i skriande behov av upprustning och fler billigare hyresrätter behövs. Det är inget som FÖP Runn kommer att råda bot på, däremot får boende i dessa eftersatta områden, fattig pensionärer, barnfamiljer, ensamstående med barn vara med och betala notan på driften av Lyxområdet i den tänkta nya stadsdelen via skattsedel. Rättvist? Inte alls!

- Varför visar inte kommunen på alternativa bostadsområden vid ett nollscenario?
- Varför har inte kommunen sett över sin bostadsplanering när man bara har en tomt tillgänglig enl. byggnadsnämndens ordförande?
- Hur tycker kommunen att man rättfärdigar att alla skattebetalare som aldrig kommer att ha råd att bo i dessa Lyxområden skall betala notan via skattsedel när deras egna eftersatta områden lämnas vind för våg?!
- Varför sprider inte kommunen ut antalet planerade bostäder på fler platser i kommunen?

Kommunen eftersträvar en variation av olika bostadsområden och olika upplåtelseformer i alla områden. I första hand förtätar vi Borlänge och Falun centrala delar och i serviceorterna. Samtidigt finns det ett ökat behov av att bygga fler bostäder i Falun/Borlänge. Kommunerna har även översiktsplan FalunBorlänge från 2014 att förhålla sig till, alltså att städerna ska växa i riktning mot varandra, i huvudsak längs västra sidan av Runn/Ösjön. I översiktsplan FalunBorlänge är Oberget utpekade som framtida bebyggelseområde.

Ej ett planprogram

Kommunen har brist på byggbar mark. Vi behöver arbeta proaktivt och strategiskt för att skapa förutsättningarna för att kunna bygga fler bostäder vid behov. För att uppnå en högre grad av social blandning och därav minskad segregation, krävs ett bredare utbud av bostadstyper. Social hållbarhet ska genomsyra all planering i kommunen. Att både fokusera insatserna där behovet är som störst idag och samtidigt skapa förutsättningar för att socialhållbarhet kan uppnås i det som byggs i framtiden är ingen motsättning.

Noteras och se tidigare kommentarer.

Det är en kontinuerlig process och genomförs löpande.

<p>Ta ert förnuft till fånga, gör om, gör rätt och framför allt arbeta för att uppfylla miljömålen för våra kommande generationer!</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Henrik Stenberg, Sofia Stenberg, 2021-12-15 Svar på informationsbrev daterat 2021-10-15 Frågan gäller huruvida vi som markägare i Kyna är intresserad av att bebygga eller sälja vår mark de närmaste 20 åren.</p> <p>Svaret är nej! Vi har inga som helst planer på att sälja vår mark för bebyggelse.</p> <p>Vi kommer heller inte att frivilligt upplåta mark för vägbyggnationer, ledningar eller annan infrastruktur. Vi motsätter oss all planerad exploatering med påföljande åtgärder somt ex elljusspår eller dylikt eftersom det kommer att ge negativ påverkan på vårt nyttjande av vår mark såsom skogsbruk och jakt. Vi motsätter oss också att låta den planerade tätorten på vår mark ligga kvar i FÖP:en trots att markägarna inte vill sälja. Vi är inte intresserad av det högre förväntningsvärde på marken som planen förväntas ge, då det enbart är negativt för framtida utveckling och arvsskiften. Vidare synpunkter om förslaget finns i våra enskilda yttranden samt det gemensamma yttrandet från markägare i Kyna skifteslag.</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>
<p>Monica Persson, 2021-12-15 <i>Ut med det gamla?</i> Området väster om Runn är bekant för mig då vi har en son med familj där. Byarna är en förträfflig uppväxtmiljö där barnen med stor frihet kan ta sig mellan gårdarna och alltid känna sig trygga. Även skogen tar de sig an med utflykter och kojbyggen. Inte minst under det årliga besöket till tomten. Vid en närmare titt på kartan ser man att tomten kommer att kunna parkera renarna för gott och åka kollektivt eftersom den nya vägen genom området går in princip rakt igenom hans koja.</p> <p>Vi har också bevittnat hur en generationsväxling har skett på gårdarna, hur byggnader rustas och hur marken har börjat brukas. Det är så upplyftande att se hur odlingarna spirar liksom engagemanget och hur erfarenheter utbyts.</p>	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.</i></p>

<p>Skogen brukas varsamt och med ett stort engagemang. När jag hör hur dessa unga markägare känner inför den stora planläggningen av deras marker blir jag bestört. Det känns ledsamt att den spirande framtidstron riskerar att gå om intet. Jag tycker att det är den här sortens lokala och småskaliga initiativ som ska få ta mer plats, inte mindre, när det är absolut nödvändigt att ställa om till en mer hållbar värld.</p> <p><i>...och in med det nya?</i></p> <p>Som boende i en liten by i Norbergs kommun, beger man sig då och då till köpcentret i Borlänge. Redan tidigare har jag funderat på hur man så effektivt har lyckats ta kål på stadskärnan. Nu tycker jag att det verkar som att man helt har gett upp tanken på Borlänge. Varför väljer kommunen annars att påbörja etablering av en helt ny "stad" halvvägs till Falun? Att tro att städerna har kraft nog att växa samman till en stad verkar väldigt optimistiskt, närmast som att man har storstadshybris, när man kör längs E16 och ser alla de kilometrar som måste bebyggas om det ska upplevas som EN stad.</p> <p>Jag funderar också hur Borlänge tänker när man bygger vad som antagligen kommer att bli en sovstad. Det känns högst omodernt, som ett tänk från 60-talet när det sågs som det ideala komplementet till innerstaden. Man pratar om att minska transporter och så placeras en förort där pendling är ett måste. Det kan väl inte vara annat än en stor tankekurva när man gör det i samma andetag som man pratar om hållbar utveckling...</p> <p><i>Så:</i></p> <p>Min sammanfattande åsikt är att planerna på bebyggelse på byarnas skog och mark bör skrotas. Och lägg alla planer på nya friliggande stadsdelar i byråldan fram till dess att städerna vuxit dit dynamiskt. För att inte äventyra framtida generationers behov som det så vackert skrivs.</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>Kommunen eftersträvar en variation av olika bostadsområden och olika upplåtelseformer i alla områden. I första hand förtätar vi Borlänge och Falun centrala delar och i serviceorterna. Samtidigt finns det ett ökat behov av att bygga fler bostäder i Falun/Borlänge. Kommunerna har även översiktsplan FalunBorlänge, 2014 att förhålla sig till, alltså att städerna ska växa i riktning mot varandra, i huvudsak längs västra sidan av Runn/Ösjön. I översiktsplan FalunBorlänge är Oberget utpekat som framtida bebyggelseområde.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Karina Saxvall, 2021-12-15</p> <p><i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i></p>	<p><i>Noteras</i></p>

<p>Ornäs och Västra sidan och då framför allt sjönära boenden.</p>	
<p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Ja</p>	<p>Noteras</p>
<p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Det behövs en ökad kapacitet på järnväg och en flytta av järnväg för att frigöra attraktiv sjönära mark för andra ändamål är en mycket god idé.</p>	<p>Noteras</p>
<p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i> Bra</p>	<p>Vissa justeringar av LIS-områdena kommer att genomföras till granskningskedet. En del utgår på grund av att Länsstyrelsen anser att åtgärder kopplande till friluftsliv kan genomföras utan ett LIS-område.</p>
<p><i>Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?</i> Bra</p>	<p>Noteras</p>
<p><i>Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?</i> Sjölivet och möjligheter att ta sig runt Runn på tex. cykel.</p>	<p>Noteras</p>
<p><i>Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?</i> Bättre cykelmöjligheter, fler bussavgångar.</p>	<p>Arbetet med att utveckla möjligheterna till cykling pågår i båda städerna, se respektive kommuns cykelplan.</p>
<p><i>Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?</i> Vår familj rör oss mellan Falun och Vika och i byn Vika. Här borde man satsa på att skapa en asfalterad och säker gång- och cykelväg hela vägen.</p>	<p>I Falu kommuns cykelplan finns förslag på gång- och cykelväg mellan Vika och gång- och cykelvägen i Staberg. Vägen är Trafikverkets och det är därför de som har ansvar för att bygga en eventuell cykelväg.</p>
<p><i>Fråga 11: Vilka obevakade plankorsningar tycker du är viktiga att säkra för det rörliga friluftslivet och för boende?</i></p>	<p>Vid Hälsinggården är det enbart vattenområdet som ingår i den här fördjupade översiktsplanen för Runn. Vi skickar synpunkten för kännedom till de som arbetar med trafikplanering.</p>

<p>Generellt i Falun så känns det osäkert att ta sig över järnvägen. På många ställen på Hälsinggårdssidan finns GC-vägar fram till övergången men för att ta sig över så behöver oskyddade trafikanter ge sig ut i bilvägbanan för att passera. Mycket otryggt. Märkligt att åtgärder med GC även över övergången inte har gjorts när man ändå gjort arbeten som nya bommar, skyddsstängsel och gjort nya GC vägar.</p> <p><i>Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?</i></p> <p>Nej</p> <p><i>Fråga 1) Vilka två värden tycker du är viktigast att bevara eller utveckla på din ort?</i></p> <p>Säkra vägar för GC i Vika samt mellan Vika och Kniva.</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Se svar ovan om gång- och cykelväg mellan Vika och Staberg.</i></p>
<p>Britt-Marie Holmqvist, PG Holmqvist, 2021-12-15</p> <p>Att 2022 ta ett beslut om en översiktsplan som togs fram 2014 med utgångspunkt på befolkningstillväxt och turism. Att Falun och Borlänge ska expandera med så stor befolkningstillväxt som möjligt, det är helt fel idag.</p> <p>Utgångspunkterna bör istället vara klimat, biologisk mångfald, självförsörjningsgrad och livskvalitet för befolkningen i Falun/Borlänge.</p> <p><u>Historien</u></p> <p>Förutom att lära sig om de problem vi har på vår jord med överbefolkning, pandemi och klimatförändringen idag, så kan man lära sig av historien. Ställa sig frågor som:</p> <p>Varför och hur kom Falun/Borlänge till? Har tidigare översiktsplaner genomförts i handling? Vilken självförsörjningsgrad har vi idag, och vilken bör vi ha?</p> <p>Så här skriver Ni i planen: ”Det här vill vi: Stärka natur- och kulturmiljövärden i och kring Runn och tillgängliggöra området för Falu- och Borlängebor samt turister.”</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Kommunerna har brist på byggbar mark. Vi behöver arbeta proaktivt och strategiskt för att skapa förutsättningarna för att kunna bygga fler bostäder vid behov. Utvecklingsinriktningen ska stämma med andra strategiskt beslutande inriktningar, den kan inte vara unik för en begränsad del av kommunen i en fördjupad översiktsplan. Därav att mål och visioner, strategier så långt det är möjligt efterliknar varandra. För att uppnå en högre grad av social blandning och därav minskad segregation, krävs ett bredare utbud av bostadstyper. Social hållbarhet ska genomsyra all planering i kommunen.</i></p> <p>Kommunen eftersträvar en variation av olika bostadsområden och olika upplåtelseformer i alla områden. I första hand förtätar vi Borlänge och Falun centrala delar och i serviceorterna. Samtidigt finns det ett ökat behov av att bygga fler bostäder i Falun/Borlänge. Kommunerna har även översiktsplan Falun/Borlänge, 2014 att förhålla sig till, alltså att städerna ska växa i riktning mot varandra, i huvudsak längs västra sidan av Runn/Ösjön. I översiktsplan</p>

Att då bebygga ett område som Orberget i Ornäs med de kulturmiljövärden som finns där är ett helt felaktigt beslut.

Utvecklingstrategin

De Gröna näringarna saknas i uppräknningen av verksamheter/områden vars möjligheter och konflikter behöver hanteras. Den verksamheten har stor betydelse för områdets stora värden. Tyvärr tas den ofta för en självklarhet men behöver lyftas fram bl a med tanke på Livsmedelsstrategierna.

Bostäder, Kulturmiljö och friluftsliv

Med hänvisning till planens "Strategier och planeringsinriktningar Kulturmiljö" och "Natur och friluftsliv" är det märkligt att planen föreslår byggnation på Oberget.

Den omfattande förändring av området som planen beskriver med stora bostadsområden som bl a kräver skövling av skog och byggande av utbredda vägnät kommer att helt ändra områdets karaktär och riskera rasera de natur- och kulturvärden som nu finns.

Näringsliv och besöksnäring

Under rubriken näringsliv saknas uppgifter om hur de gröna näringarna ska utvecklas. Hur ska vi inom Falun-Borlänge kunna öka vår självförsörjningsgrad genom att öka den lokala produktionen och förädlingen av livsmedel? Intentionen enligt nedanstående text är bra, men hur är planen för att det blir realiserat? "Detta är nyckelfrågor i den gröna omställningen där skogen och jorden förutom till traditionell produktion används för såväl nya produkter som förnyelsebar energi. Vid sidan av det yrkesmässiga brukandet drivs det också andra projekt som syftar till både landskapsvård och lokal produktion."

Användning

Tätort

Är definitionen "tätort" detsamma som "serviceort" enligt Falun kommuns Landsbygdsprogram?

FalunBorlänge är Oberget utpekade som framtida bebyggelseområde.

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelse-utveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen. Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Nej, det är inte densamma. En beskrivning av vad markanvändningen "Tätort" innebär finns som en egen sida i avsnittet "Beskrivning av markanvändningar" (i samrådet hette sidan "Markanvändning").

<p>Det finns många planer som tangerar varandra vilket försvårar det för oss medborgarna att sätta oss in i dessa viktiga frågor.</p> <p>Hur påverkas Borlänges och Faluns stadskärnor av att bostäder och affärer skall etableras runt Runn? Stadskärnorna verkar mer och bestå av tomma affärslokaler?</p> <p>Jordbruket behövs för att bevara områdets stora värden men även utifrån Livsmedelsstrategiernas mål. Det innebär att det är ett naturligt inslag att det tidvis kan förekomma störningar som gödsellukt, damm, fältarbete under stor del av dygnet under bråda tider mm samt betande djur.</p> <p><u>Värden och hänsyn</u> <i>Jordbruksmark</i> Jordbruksmarken inom Borlänge och Falun skall inte minska utan bör öka då vi behöver öka vår lokala livsmedelsproduktion.</p> <p>Information om att jordbruksmarksarealen i Falun/Borlänge ska bibehållas enligt dess Miljöstrategi saknas. Viktigt att det framgår eftersom planerare utgår från det som står i ÖP:n.</p> <p>Med tanke på att odlingsförutsättningarna pga klimatförändringarna kan förskjutas från södra till norra Europa bör även den aspekten tas med i förtydligandena.</p> <p><u>Övrigt</u> Eftersom jordbruksmark ingår i planen borde Livsmedelsstrategierna, beredskapsbehov samt strävan efter lokalproducerat behandlats.</p> <p>På många ställen betonas det öppna odlingslandskapet och att det är ett mycket viktig inslag. För att bevara det värdet måste inställningen vara att exploatera området med stor försiktighet så att karaktären behålls.</p> <p>Slutsats gör om och gör rätt!</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p>Det är något man tar hänsyn till i planprocessen.</p> <p>Se hur FalunBorlänge hanterar jordbruksmarken enligt miljöbalken i avsnittet Värden och hänsyn i planförslaget.</p> <p><i>Se ovan.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Lena Öjhammar Andersson, 2021-12-15 Angående planförslag för området kring Oberget, Kyna, Tomnäs ...</p>	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur</i></p>

Tanken bakom det här planförslaget har beskrivits av Borlänge kn, på sin hemsida, och i alla stora byggen handlar det så klart om ekonomi, någon ska sälja - och då - bra - vi kan bygga - bra att många människor kan få bo "fint". På kommunens hemsida står att området är naturskönt och att kommunen vill på bästa sätt ta till vara natur- och kulturvärden.

Det natursköna området med natur och kulturvärden kommer inte att bestå om man bebygger det. Det som finns kvar runt det som bebyggs har då tappat sitt värde, sitt naturvärde, sitt kulturvärde. Områdets stora värde består i att marken - skogen - och den bebyggelse som nu finns i detta område sakta har vuxit fram. Det är därför den har ett kulturvärde tillsammans med ett naturvärde. Under mycket lång tid har det organiskt vuxit fram. Det har ett värde i sig. För 100 år sedan byggdes en mängd småstugor upp runt om i skogarna i det här området. Det som uppstått har kommit till i en kontext av småskalighet och anpassats genom tiden. Det är så man fått denna kultur. Denna sköna byggd. Det kan jämföras med att man i Dalarna sedan gamla tider motsatt sig skiften av olika slag. Vi hade inte haft den Dalakultur kring Siljansbyggen om inte sturiga bönder sagt ifrån.

Nu måste vi i detta område få säga ifrån och rädda området från en exploatering som skulle kunna få stora skador för framtiden. Det går inte att reparera. Den mängd av hus med människor, behöver då kommunikationer, bilar, gator, belysning (mycket belysning), va, affärer, vårdcentraler, förskolor, skolor och mycket mycket mera). Behovet av nya bostäder för människor måste lösas genom kreativitet, i befintligt redan tätbebyggda områden. Ni, i "Stadshuset" som handhar det här, kan tänka om, rädda den här fina landsbygden som omger Borlänge stad. För den här vackra böljande landsbygden med ett eget litet berg "gör Borlänge" till en bättre stad.

Jag har alltid tyckt att Borlänge ändå varit en positivt progressiv framväxande stad, borträknat en del malörer, exempelvis Borlänge centrums förändring under 60-talet. Då förstördes ju många svenska städers stadskärnor. F ö, kan jag

andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och under förutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Kommunen har brist på byggbar mark. Vi behöver arbeta proaktivt och strategiskt för att skapa förutsättningarna för att kunna bygga fler bostäder vid behov. I Borlänge kommun eftersträvar vi en variation av olika bostadsområden och olika upplåtelseformer i alla områden. I första hand förtätar vi Borlänge och Falun centrala delar och i serviceorterna. Kommunerna har även översiktsplan FalunBorlänge, 2014 att förhålla sig till, alltså att

<p>tycka att där skulle man nu kunna göra det mer intressant genom att bygga stadsbostäder. Även problemområden borde kunna göras om.</p> <p>Tillbaka till Oberget med omnejd. Att röja naturområden för att bygga storskaligt är inte att bygga hållbart-det för med sig problem, många gånger sociala problem. De flesta bybor i den här omnejden talar så klart utifrån en känsla, många känslor och känslor brukar många gånger väga lätt när ekonomi kommer med i bilden och även natur och kultur. Översiktligt - sett ovanifrån - det här landskapet som sakta har tagits i bruk av människor - det är ekonomi i det i sig. Ekonomi på många plan.</p> <p>Ni i Stadshuset visa er vilja i att gå människor till mötes - människor som vill ha kvar sin landsbygd i det långsiktigt hållbara sammanhanget - som ger en livskvalitet för det ekosystem som vuxit fram - som ger livskvalitet till alla människor som som nu bor i det och som besöker området.</p> <p>Idag finns så mycket mer erfarenheter och kunskaper om att vi måste ställa om till hållbarhet i byggande och boende. Många människor, f a yngre människor vill ha ett hållbart framtida samhälle där viljan att bo och leva klokare både på landet och i staden. Värna om den levande landsbygden kring Borlänge!</p> <p>Jag har sedan 1960-talet delvis bott och vistats i Kyna och gör så fortfarande. Det är katastrofalt om Oberget - Kyna och området som det gäller exploateras! Det är förödande! Borlänge - ni kan bättre!</p>	<p><i>städerna ska växa i riktning mot varandra, i huvudsak längs västra sidan av Runn/Ösjön. I Översiktsplan FalunBorlänge är Oberget utpekade som framtida bebyggelseområde.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Storsunds vägsamfällighet, 2021-12-15 Storsunds vägsamfällighet omfattar skogsbilvägar i Kyna och Storsund. Medlemmar är dels skogsägare, dels fast- och fritidsboende. Det här svaret speglar en majoritet, men inte alla, medlemmars åsikt. Vi motsätter oss förslaget då vi anser att det skadar våra intressen.</p> <p><i>Investerat kapital går förlorat</i> Skogsägarna har investerat i skogsbilvägarna för att göra skogsbruket lönsammare i längden. Om skogsbilvägen inte fanns skulle virket behöva</p>	<p><i>Kommunen jobbar med frivillighet, vi kommer alltså inte att genomföra tvångsinlösen. Alla markägare som är berörda eller gränsar direkt mot framtida bebyggelseområden har fått särskilda brev med utökad information om att kommunen jobbar med frivillighet. Dvs ingen kommer tvingas sälja sin mark.</i></p> <p><i>Noteras</i></p>

skotas långa sträckor fram till körbar väg, vilket gör varje avverkning mindre lönsam. Skogsbilvägen möjliggör ett kortare skotaravstånd vilket ger större lönsamhet i varje avverkning. Men att räkna hem ett vägbygge är inte gjort vid första avverkningen utan det är en investering för "all framtid". Med den nya exploatering som FÖP:en föreslår är det svårt att se att skogsbruket kan komma att bedrivas i den form det görs nu. Den skog som blir kvar mellan de stora bostadsområdena kommer att bli väldigt viktig rekreativ mark i den nya tätorten. Väldigt många kommer då att ha åsikter hur eller om skogsbruk ska bedrivas i deras närskog. Om konsekvensen blir att skogsbruket inte kommer kunna bedrivas i någon nämnvärd omfattning kommer det investerade kapitalet i vägarna inte att ge den långsiktiga utdelningen som tanken var.

Öppen skogsbilväg för allmänheten

Till skillnad från många andra skogsbilvägar har Kyna skogsbilväg alltid varit öppen för allmänheten att nyttja. Var och en kan fritt med bil ta sig flera kilometer upp i skogen även om man av olika anledningar inte har möjlighet att gå eller cykla. Detta har för närboende varit en självklarhet som man har nyttjat med förstånd. Det har inte funnits några problem med att folk har kört där när det varit för blött eller att folk har kört upp för att dumpa avfall. Vägen är till stor glädje för fler än bara skogsbruket.

Vi befarar att med en enormt stor ökning av människor i området kommer vägen inte längre att kunna nyttjas på det viset. Risken blir alltför stor att vägen missbrukas med stora kostnader för vägsamfälligheten som följd. Sannolikheten är stor att vägen behöver förses med bommar. För de nyinflyttade som inte vet om något annat är det troligtvis inte uppseendeväckande, men de bybor och besökare utifrån som nu har glädje av att använda vägen kommer att sakna den möjligheten.

Ej önskvärd genomfart

Till skillnad från Kyna skogsbilväg, så är vägen mot Norsgårde försedd med bom. Detta är för att förhindra genomfartstrafik med bil. Som öppen skulle vägen säkerligen användas som "genväg" av många, vilket förstärker stör boende

Noteras

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och under förutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

och medför extra slitage på vägen. Denna vägsträcka är en del av Runn Runt och driftas i dagsläget av kommunen. I planförslaget kommer sträckningen delvis sammanfalla med väg och kollektivtrafikstråk, vilket kommer ge de närboende en avsevärd störning.

Kommunalt vägnät på vägsamfälligheten

Vi ser i planförslaget att en grenarna på Kyna skogsbilväg och delar av skogsbilvägen vid Norsgårde sammanfaller med det planerade vägnätet/kollektivtrafikstråket (alternativt ligger mellan skogen och skogsbilsvägen). Hur är tanken där? Ska denna mark exproprieras trots att ni går ut med information om att all försäljning av mark är frivillig? Om fallet är sådant att ni här har farit med osanning så undrar vi hur tanken är att skogsbruket ska drivas mot det kommunala vägnätet? Är timmervältor och lastning av timmer förenligt med en snabb och säker kollektivtrafik?

Otydliga underlag

Till sist vill vi framföra kritik mot markanvändningskartan som är svårläst. Det står uttryckligen att läsaren kan välja mellan olika kartor och flygbilder som bakgrundskarta under avsnittet "Så läser du planen". Vi kan dock inte hitta den funktionen. Kartan hade varit långt mer användbar om det funnits möjlighet att tända olika lager av intresse, exempelvis fastighetsgränser, som är av stor vikt när markanvändningskartan ska läsas och tolkas. Att kunna tända ett ortofoto i bakgrunden hade också underlättat läsbarheten.

Det var mycket olyckligt att den funktionen inte fungerade och fanns med vid samrådet, trots att det angavs att den skulle finnas. Det är justerat till granskningen.

Sofia Stenberg med familj, 2021-12-15

Så här läser ni yttrandet: Yttrandet har fokus på området "Väster om Runn". Texten inleds med rent egoistiska synpunkter, medan de senare delarna är av mer generell karaktär som bygger på mina erfarenheter som hyfsat insatt i klimat- och miljöfrågor, men även på erfarenheter från mitt yrkesliv och intresse för samhällsplanering. Där "ni" adresseras i texten avses främst planförfattare och politiker. Även om många fler har varit inblandade så är det ni som står bakom slutprodukten och har beslutat att den är redo för samråd. Eftersom det kommer att bli många ord här nedan har jag underlättat för er genom

Noteras

Noteras.

att numrera frågorna jag önskar att ni svarar på i samrådsredogörelsen.

Månskensbondens synpunkter

Tomnäs, Kyna och Storsund är byar man återvänder till. Många i min generation och något yngre har återvänt till byn efter år då man studerat eller jobbat på annat håll. Vissa hittar nya fastigheter och andra tar över sina föräldrars. Givetvis fylls det på med nytt blod när andra människor flyttar in och jag tror att alla dessa känner sig mycket välkomna. Så helt fientlig inställning till folk har vi inte.

Gården

Jag tillhör en gård i Kyna. Det har jag gjort sedan barnsben, men det var först när min far gick bort för ett par år sedan som jag blev ägare till halva gården. Min far drev den ihop med sin bror och nu driver jag den ihop med min kusin. Det är en liten gård som man inte driver för lönsamhetens skull, utan för känslan och för att behålla den kulturmiljö som våra förfäder skapat.

Till gårdarna hör jord och skog. Och det är här det stora problemet med de enorma utbyggnadsplanerna kommer in. För hur ska det bli med brukandet av dessa delar om byggplanerna förverkligas? Vad är en gård utan jord och skog? Jag säger utan, eftersom det även om inte marken tas i direkt anspråk för bebyggelse så kommer brukandet att påverkas. Vägar kommer att korsa området och närboende kommer att ha synpunkter om skogen. Är ni det minsta tveksamma på den punkten så tycker jag att ni ska höra med skogsförvaltaren inom den egna organisationen och på Borlänge Energi. Och oavsett om det står i planen att det tillhör landsbygden att tuppar galler och gödsel luktar, så utgör nog inte det en garanti för att klagomål på detta eller liknande inte kommer.

Skogen

Med tanke på vad som står, eller snarare inte står, i FÖP Runn så undrar jag: Är ni ens medvetna om att det bedrivs skogsbruk i det här området? Tro det eller ej, men vi brukar skogen. Vi gör det varsamt men det är ett faktum att den

Noteras

Noteras

Noteras

Noteras

ibland ger inkomster som kan återinvesteras i t ex byggnader och nya maskiner och redskap.

Men ignoransen för detta, och allt annat befintligt, syns redan från start i FÖP Runn. Inledningsvis i utvecklingsstrategin står: "Syftet med en kommungemensam fördjupad översiktsplan över Ösjön/Runn är primärt att hantera möjligheter och konflikter mellan friluftslivets utveckling, bebyggelseutveckling samt behovet av skydd för natur- och kulturvärden." Men ingenting står om konflikter med nuvarande användning.

Det mesta som står om skogen gäller biologisk mångfald eller friluftsliv. Inte ens under försörjande ekosystemtjänster nämns jord- eller skogsbruk. Var och av vem ska produktionen av mat och andra råvaror ske? Inte lokalt och småskaligt verkar det som.

I markanvändningskartan kan man se att den del av skogen som inte planeras att bebyggas finns under rubriken Markanvändning- oförändrad med en färg som betyder rekreativ område. Bokstäverna på planen säger: "F – Friluftsområde, exempelvis elljusspår och skidspår." "N – Områden som är av riksintresse för naturvården eller skyddade genom naturreservat."

Bokstaven O som i skogsbruk lyser med sin frånvaro. Hur kan detta anses vara oförändrad markanvändning? Vi markägare har fått en direkt fråga om vi vill sälja vår mark för exploatering av tomter. Men ingen fråga har ställts om vi kan tänka oss att ge upp skogsbruket till förmån för naturskydd och friluftsliv.

Jorden

Angående jordbruk står långa stycken om när man får, eller inte får, exploatera jordbruksmark. Grunden finns i Miljöbalken: "3 kap 4 § Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse". "Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt

Noteras

Noteras

Vilka bokstäver som ska redovisas ses över inför granskningen. Markanvändningarna beskrivs närmare i avsnittet "Beskrivning av markanvändningar" (Avsnittet hette "Markanvändningar" i samrådsversionen)

Noteras

Summerande svar på frågeställningarna 1–5
Kommunen jobbar med frivillighet, vi kommer alltså inte att genomföra tvångsinlösen. Alla markägare som är berörda eller gränsar direkt mot framtida bebyggelseområden har fått särskilda brev med utökad information om att kommunen jobbar med frivillighet. Dvs ingen kommer tvingas sälja sin mark. Samtidigt har kommunen brist på byggbar mark. Vi behöver

tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Men ingenstans hittar jag motivet till att det kan placeras tätort på min jordbruksmark enligt de kriterierna. Den marken brukas, vilket per definition gör den brukningsvärd. Så VAD med tätorten placerad just på jordbruksmarken är ett väsentligt samhällsintresse som inte kan placeras någon annanstans?

Frågor som önskar svar:

1. Är ni medvetna om att det bedrivs skogsbruk här?
2. Om ni är medvetna om det- på vilket sätt tycker ni att skogsbruket har vägts mot andra intressen?
3. Jag kommer inte sälja min mark. Vilka konsekvenser får en exploatering av området för brukandet av min jord och skog?
4. Hur ser ni framför er att gårdarna i Kyna kommer att utvecklas om skogen inte kan brukas eller om brukandet begränsas kraftigt?
5. Vilka alternativa platser har prövats för det väsentliga samhällsintresset "tätort" som har placerats på jordbruksmark?

arbeta proaktivt och strategiskt för att skapa förutsättningarna för att kunna bygga fler bostäder vid behov.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

En fördjupad översiktsplan är beskriven i stora penseldrag och för hela planområdet. Även om skogsbruk naturligtvis förekommer och är en viktig näring så är det en förhållandevis liten andel i den här skalan. Jord- och skogsbruk ingår ofta i befintlig markanvändning under landsbygd, grönområden eller natur- och friluftsområden men det kan även utgöra en del av en exempelvis en befintlig tätort. I attributtabellerna till kartan (framför allt vid ändrad markanvändning) kan det exempelvis stå att en yta som har utpekad markanvändning framtida tätort vilka värden som finns, exempelvis jordbruksmark som ska bevaras, naturvärden som man måste ta hänsyn till med mera.

De tre frågorna i vägledningen om att bygga på jordbruksmark i planhandlingen ska tillämpas innan jordbruksmark eventuellt kan tas i anspråk. Vilket innebär att det då ska ske direkt i FÖP Runn om vi hade för avsikt att ta jordbruksmark i anspråk, det vill säga i områdesrekommendationen hade det behövts en alternativ lokalisering (jämför med exempelvis Torsång) om syftet var att ta jordbruksmark i anspråk, vilket det inte är i det här fallet.

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en

<p>Ytterligare beskrivning av markägarnas synpunkter kring utvecklingsplanerna finns i ett gemensamt yttrande.</p> <p><u>Tankar kring övergripande mål</u> "I Översiktsplan FalunBorlänge är utgångspunkten att översiktsplaneringen ska leda till en omställning till ett ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbart samhälle. Med andra ord: "En utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov."</p> <p>Jag kan tydligt förstå hur utvecklingen Väster om Runn tillfredsställer dagens behov av att komma åt ett område som ger plats för näst intill en oändlig mängd villatomter för kommunen att lägga upp till den långa kön av bostadstörstande byggare. Men jag har betydligt svårare att se hur</p>	<p><i>fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen. Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelsezoner förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>I planarbetet ingår att vikta olika intressen och lagkrav. Kommunen har bland annat ett bostadsförsörjningsansvar, en skyldighet att skapa förutsättningar för ny bostadsbebyggelse. I första hand gör vi detta genom att förtäta i de centrala delarna av Borlänge och Falun och i andra hand i riktning mot varandra.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
--	---

det inte kommer att äventyra kommande generationers behov. Om dessa behov vet vi inget ännu, men när man redan idag kan tvivla på om det är ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart att etablera en helt ny stad på oexploaterad mark som helt saknar infrastruktur, så känns det som vi äventyrar framtiden....

Tankar kring bostadsutveckling

Stora visioner

Det går att utläsa stor optimism i FÖP Runn. Enligt utvecklingsstrategin: "De nya bebyggelseområdena utökar städernas gränser och på sikt ska städerna byggas samman."

Det pratas ofta om att inte bygga nya satelliter eller avskilda enklaver, som t ex Skräddarbacken som inte är direkt förankrad till tätorten. Det krävs inte så stora "mellanrum" innan man inte upplever staden som sammanhängande längre. När man med det i åtanke läser ovanstående citat från planen, blir man fundersam- hur många invånare och nya verksamheter krävs för att städerna ska upplevas sammanbyggda i verkligheten, inte bara på papperet med yviga skissade elipser och stora pilar som visar konstlade kopplingar?

Alternativet med järnvägen kvar?

Det har säkerligen gjorts ett gediget utredningsarbete och lagts mängder med timmar, dagar och år på arbetet med planen. Stort fokus har lagts på att motivera varför järnvägen måste flyttas. Det mesta av arbetet med utvecklingsplanerna för området Väster om Runn bygger också på att järnvägen kommer att flyttas. De flesta hållbarhetsmål kan till och med bara uppfyllas om så sker. Att järnvägen flyttas inom de närmaste 20 åren är högst otroligt. Osäkerhet kring stora infrastrukturprojekt borde vara bekant och därmed borde större hänsyn tagits till det redan nu.

Under Utvecklingsstrategi-Hållbara resor och transporter kan man läsa följande konsekvens- och effektbedömning gällande järnvägens flytt:

"Två scenarion, beskriver effektbedömningen, scenario 1. järnvägen flyttas inom planperioden eller scenario 2. järnvägen blir kvar i befintligt

Noteras

Noteras

Helt riktigt, det är inte sannolikt att järnvägen flyttas inom de närmaste 20-åren. Det innebär att eventuella planer på stora delar av västra inte blir aktuell i ett scenario där järnvägen ligger kvar. Det visar dock på en potential som kan utgöra en grund i dialogen med staten, då flytten inte bara handlar om gods och persontransporter utan även en möjlig utveckling på en plats som ligger när befintlig infrastruktur och befintlig bebyggelse i närheten av centralorterna FalunBorlänge. Till granskningen förtydligas att det inte är en del av markanvändningen, utan endast framtida scenarion.

Noteras

Noteras

läge efter 2045.” ”Slutsats: Scenario 1 innebär sammantaget en större möjlighet att följa de inriktningar och förverkliga de mål som finns för områdets utveckling, jämfört med scenariot där järnvägen är kvar. Bedömningen visar att en flytt av järnvägen överlag ger fler positiva effekter än om järnvägen ligger kvar.”

Att hela konceptet med hållbara transporter som snabbcykling och kollektivtrafik, god tillgänglighet till Runns stränder mm faller totalt pladask om järnvägen inte flyttas är vad det borde stå gällande scenario 2.

Det hade verkligen varit på sin plats att utreda och presentera lika djuplodande hur utvecklingen ser ut och hur hållbarhetsmålen ska nås om järnvägen ligger kvar. För om ni har någon aning om hur lång tid en järnvägsbyggnation tar från den ruta vi befinner oss på idag, så skulle ni inse att chansen att järnvägen har flyttats år 2045 är minimal.

Anpassning till landskapet

Det finns ett gediget avsnitt under Värden och hänsyn som beskriver hur bebyggelse ska anpassas till landskapet. Det är bra, så länge det inte kommer att bli ytterligare ett hinder för utvecklingen på landsbygden. Men gällande merparten av bebyggelsen, den nya tätorten, finns inte mycket till beskrivning kring tankarna än: ”En kombination av bostäder, service och funktioner som kan stärka friluftslivet och skapa förutsättningar för besöksnäringen att utvecklas föreslås.” Jag utgår från att bebyggelsens utformning och anpassning till landskapet kommer att styras lika detaljerat som för landsbygden i de kommande detaljplanerna som gränsar direkt mot landsbygden.

Buller

Det skrivs en hel del om bullret från järnvägen, delvis som ett motiv till att den måste flyttas. Det nämns inte så mycket om buller från E16, men det står ”Enligt den bullerkartläggning (Trafikverket, 2019) som Trafikverket genomfört för E16 når vägens störande buller inte utredningsområdet väster om Runn.”

Det har jag mycket svårt att tro att det gäller för hela området Väster om Runn inkluderat Väster

Noteras.

Noteras

Noteras

I efterföljande planering måste alltid bullerpåverkan utredas noggrant. På den övergripande nivån är det mer schablonmässigt och det som är eventuellt känt idag. Det handlar även om att visa på vikten av att det ska utredas. Buller färdas långt över vatten, vilket är känt problem inom planområdet, att flera boenden i exempelvis Torsång är mer bullerutsatta än boende nedanför bergen Oberget, Norsgårdsberget och Kolmassberget är känt.

om Oberget. Antagligen gäller det Norsgärdesberget och att övriga områden lämnas okommenterade? En farhåga är att alla anpassningar till landskapet går om intet pga stora bullerreducerande element såsom plank och vallar, eftersom vegetation har ytterst liten bullerdämpande effekt om vegetationsridån inte är mycket bred. Men en stor naivitet kring detta kan skönjas när man läser:

”Längs gator, vägar och järnvägar samt andra störande verksamheter bör det finnas grönområden som motverkar störningarna. I lägen där det saknas vegetation kan det vara nödvändigt att anlägga nya grönområden eller att plantera enskilda träd. Andra sätt kan vara att använda vegetation och vatten för att ljudmaskera störande ljud som till exempel att plantera asp vars löv ger prasslande ljud eller att anlägga rinnande vatten.”

Jag tror personligen inte att aspar kamouflerar E16:s buller till acceptabla nivåer.

Frågor som önskar svar:

6. På vilken tidshorisont ser ni visionen om det sammanbyggda FalunBorlänge förverkligat?
7. Hur stor befolkningsökning räknar ni med att FalunBorlänge kommer ha under planperioden fram till 2045?
8. Vad är det som gör att tätorten Väster om Runn inte kommer att upplevas som en enskild enklav eller satellitstad?
9. Tror ni att det är realistiskt att järnvägen är flyttad 2045?
10. Om järnvägen inte flyttas, kan många av planens hållbarhetsmål inte nås. Kommer planen ändå att realiseras i vissa delar eller kommer den revideras med nytt förslag till utveckling och helt ny mål- och konsekvensanalys?
11. Kommer det ställas lika hårda krav på exploatören av den nya tätorten gällande anpassning till landskapet som det görs på landsbygden?
12. Finns det några bullerberäkningar som visar hur de bullerreducerande åtgärderna skulle behöva utformas om järnvägen blir kvar? Alternativt vilka områden som inte kan bebyggas av samma skäl.

Noteras

Svar på frågor 6–12

6. Att förtäta i riktning mot varandra är något som vi arbetar med aktivt, att städerna ska upplevas som helt sammanbyggda kommer med största sannolik aldrig hända.
7. FalunBorlänge regionen förväntas växa med ca 4 000 personer fram till år 2045. Befolkningsutveckling handlar både om att genomföra prognoser som ger stöd och underlag för vad som ska prioriteras att genomföras på kort och medellångsikt, exempelvis bostadsplanering och förskolor. Ett annat perspektiv är att genom översiktsplanering skapa förutsättningar för en stad att kunna utvecklas, via mål och visioner som bygger på politiska viljeinriktningar. Det ena motsätter inte det andra.
8. Västra sidan av Runn. Om vi bara pratar utvecklingen av Oberget, så är en förutsättning en god kollektivtrafikförsörjning en grund för att inte skapa en satellit. Med ett större befolkningsunderlag, skapas förutsättningar att skapa en mer hållbar livsmiljö då det finns förutsättningar att stärka samhällsinsatser. När det handlar om eventuell resterande utbyggnad (utredningsområdet) så är en flytt av järnvägen, en viktig del för att få till en hållbar utveckling.

<p><u>Tankar kring hållbara resor och transporter</u> En enklav mellan två städer är inte det första jag tänker på när man pratar hållbara transporter. Under Utvecklingsstrategier- Hållbara resor och transporter kan man läsa: "För att minimera transporternas klimatpåverkan ska en grundläggande utgångspunkt i FalunBorlänges samhällsplanering vara att bilresorna ska minska och att gående och cyklister ska ges goda och säkra förutsättningar i hela kommunerna. Transportsystemet ska utformas så att det blir effektivt att gå och cykla och att resa med kollektivtrafiken. En ökad gång- och cykeltrafik och ett ökat resande med kollektivtrafik är en</p>	<p>9. Avvägningen mellan för- och nackdelar med olika sträckningar för nytt dubbelspår har hanterats i de utredningar som Trafikverket (tidigare Banverket) har tagit fram. Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister. Om det blir aktuellt att realisera ett dubbelspår mellan Borlänge och Falun, kommer nya utredningar att krävas för att uppfylla dagens lagkrav och förutsättningar.</p> <p>10. En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram till granskningsskedet. Flera revideringar görs till granskningsskedet. Det är alltid hela planens innehåll som bedöms, så även framtidsvisioner som eventuellt ligger inom en längre tidshorisont.</p> <p>11. Ja, absolut. Det riktlinjer som är framtagna ska användas av alla som verkar inom planområdet, allt från att tillgodose miljö kvalitetsnormer, till ekosystemtjänster eller andra lagar kopplat till god bebyggd miljö.</p> <p>12. Nej, inte i det här skedet, det sker i efterföljande planeringsprocesser. Bullerpåverkan på redan bebyggd miljö är något kommunen arbetar med genom en handlingsplan för buller. En ny plan håller på att arbetas fram, dock oklart i dagsläget om det kommer handla om hela kommunen eller tätorten i första hand. Trafikverket har ett ansvar för att göra åtgärder när infrastrukturen exempelvis genom högre hastigheter på järnvägen påverkar befintlig bebyggelse. Trafikverket har exempel på hur bullerskydd ska utformas.</p> <p>Noteras</p>
---	--

viktig del av ett tillgängligt och långsiktigt hållbart transportsystem. I den fysiska planeringen ska markytor föras över från biltrafiken till förmån för gående, cyklister och kollektivtrafik. Att överföra bilresor till gående eller cykel ger även stora hälsovinster. Synsättet att det ska vara lätt att göra rätt och att hela resan eller transporten ska fungera ska vara centralt i all samhällsplanering.”

Några korta reflektioner kring befintlig situation i Ornäs:

- Det går alldeles utmärkt att cykelpendla redan idag till Falun sommartid och Borlänge året runt, MEN det är för långt för ”gemene man”.
- Kollektivtrafiken från Ornäs har inte lyckats bli tillräckligt attraktiv. Turerna är relativt glesa.
- Hållplatsen ute vid E16 i Ornäs som skulle ge tillgång till direktbussarna och som borde kunna ses som en relativt enkel åtgärd, har inte realiserats.

Cykling

Som ganska flitig cyklist tror jag mig ha viss insikt i omfattningen av cykelpendling. Smärtgränsen för de flesta vad gäller cykelpendling ligger en bra bit under milen. Det är en tröskel att cykla, det kan till och med vara jobbigt, men framförallt är det svårt att få in det i livspusslet. Det tar längre tid att cykla, det ska handlas på vägen hem, det ska hämtas barn från förskola och mindre barn behöver hjälp att ta sig till aktiviteter. Så att tro att cykelpendling från Väster om Runn kommer att vara något dominerande trafikslag inom överskådlig framtid är nog väldigt optimistiskt. Mina högst ovetenskapliga studier visar att max 5 personer cyklar dagligen vintertid mellan Ornäs och Borlänge.

Men givetvis är det bra om det byggs snabbcykelstråk, men det borde också ligga ett cykelstråk närmare E16 om det ska vara attraktivt för boende Väster om Oberget. Visserligen backigare men i rimlighetens namn kommer inte järnvägen vara flyttad inom den period som planen avser.

Buss

Så med ovanstående resonemang om cykling återstår kollektivtrafik om inte bilresorna ska

För Oberget planeras hållplatslägen längs E16. Det är svårt att få till i efterhand vid Ornäs och olyckligt att det inte hanterades i samband med nybygget av E16.

Noteras

Noteras

Noteras

dominera. Under områdesrekommendationer- Väster om Runn- Sjönära kan man läsa: "En förutsättning för ny bebyggelse är ett sammankopplat vägnät för bil, buss, gång- och cykeltrafik. Vid full utbyggnad vid Västra sidan av Runn, rör det sig om 1200 upp till 3000 bostäder."

Det nämns här bara själva vägnätet. Någon utredning om eller när det kommer att finnas underlag nog för att driva en busslinje har inte gjorts, men föreslås göras. Ändå har man i den sammanvägda bedömningen hävdad att planen bidrar till målet om ekologisk hållbarhet genom att "Kollektivtrafik ska utgöra en naturlig del vid exploatering av nya områden och finnas nära mötesplatser, skolor och arbetsplatser."

Tåg

Det finns heller inte något resonemang, eller föreslagen utredning, kring om det skulle vara möjligt att behålla den befintliga järnvägen även om den önskade dubbelspåriga byggs. Att möjligheten att använda denna järnvägssträcka som ett möjligt alternativ för "lokalpendling" inte nämns som värt att utreda är anmärkningsvärt när spårbunden trafik kan vara en del av lösningen på klimatproblemen.

Digitalisering

Så med cykling som tveksamt alternativ och en icke utredd kollektivtrafik samt med fakta att man inte lyckats särskilt bra med att få kollektivtrafiken att fungera i Ornäs, så återstår att förlita sig på digitaliseringen. Under utvecklingsstrategier- Hållbara resor och transporter- Mål för hållbara transporter inom FÖP-Runn står det att för FÖP-Runn betyder det samlade arbetet med hållbara transporter bl a följande: "Åtgärder som ökar tillgänglighet med hjälp av digitala lösningar, som möjliggör att andelen persontransporter minskar ska prioriteras." Se där! Där hamnar Väster om Runn som en isolerad enklav ändå. Visst kan digitala lösningar minska behovet av arbetspendling, men att förlita sig på, och tro, att de digitala lösningarna ska minska transportererna är att underskatta vikten av social hållbarhet.

Noteras

Noteras

Noteras

Frågor som önskar svar:

13. Vilket underlag finns som tyder på att cykelpendling är rimligt med de aktuella avstånden till potentiella arbetsplatser?

14. I vilket skede kommer en utredning om det är realistiskt med en busslinje genom området utföras?

15. Hur mycket uppskattar ni att området behöver byggas ut för att ge tillräckligt underlag för en ny busslinje?

16. Om omfattningen av bebyggelsen blir för liten eller om utbyggnadstakten blir för långsam för att ge underlag för kollektivtrafik- kommer då ändå utbyggnadsplanerna att realiseras trots att man då inte kommer nå målen kring hållbara transporter?

17. Om digitalisering blir enda återstående medlet för att minimera transporter hur kommer då planförslaget att bidra till att nå de kommunala målen kring social hållbarhet?

18. Har alternativet att använda befintlig järnväg för "lokalpendling" utretts?

Tankar kring hållbarhet och konsekvenser
Ekologisk hållbarhet

Hela planen andas ekonomisk tillväxt och befolkningsmässig tillväxt. Visst, det skrivs mycket om naturskydd och friluftsliv, men helst i samma andetag som besöksnäring. Är verkligen ständig tillväxt den väg vi ska gå för att nå de klimat- och miljömål som är satta?

Klimat

Det poängteras att "Klimathotet ställer oss inför utmaningar som kräver särskilda insatser och engagemang från såväl individer som myndigheter, organisationer, nationer och internationella samarbetsorgan."

Det mesta gällande klimatarbete som planen tar upp är åtgärder för att klimatanpassa, alltså anpassa samhället efter rådande och kommande klimatförändringar. Men att bidra till att bromsa klimatförändringar är det mindre fokus på. Transporter är en av de större utsläppskällorna för växthusgaser. Att då skapa en tätort som garanterat är beroende av transporter och

Svar på frågor 13–18

13. Enligt Trafikverkets cykelbokslut ligger den största cykelpotentialen inom avståndet 1–5 km, korta resor inom tätorten. I takt med elcykeln så utökas avståndet till mellan 1–3 mil. I samhällsplaneringen finns stor potential med att medvetet skapa förutsättningar för att fler ska ha möjligheten att kunna gå och cykla genom att göra gång/cykling till ett attraktivt alternativ till bilen.

14. Ej aktuellt i och med att bebyggelseområdet utgår

15. Ej aktuellt i och med att bebyggelseområdet utgår

16. Planeringen måste alltid gå i takt, allt från kollektivtrafik till utbyggnaden av vatten och avlopp i samband med bebyggelseplanering.

17. Digitaliseringen ska ses som ett av flera verktyg som tillsammans med den fysiska planeringen ska tillgodose att en utveckling som ligger i linje med nationella mål om god bebyggd miljö kan uppnås.

18. Spårbunden lokaltrafik. Alternativet med spårtrafik ligger kvar som ett framtida utredningsalternativ, läs under utvecklingsinriktningen.

Noteras

En miljökonsekvensbeskrivning tas fram till granskningen. Miljökonsekvensbeskrivningen ska anpassas till vad som är rimligt utifrån aktuell kunskap, allmänhetens intresse och den aktuella planens innehåll och detaljeringsgrad.

-Hänsyn ska också tas till att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med efterkommande planering eller i tillståndsprövningen av specifika verksamheter eller åtgärder och konsekvens bedömas.

-miljökonsekvensbeskrivningen hålls generellt på en övergripande planeringsnivå, som ger visst utrymme för tolkningar i efterkommande skeden. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan

troligtvis inte en försumbar mängd biltransporter är en ekvation som inte går ihop.

Man kan tycka att kommunen borde vara en föregångare i det här arbetet och inte etablera en helt ny tätort där man i princip lägger allt ansvar på individnivå. Med undantag för att buss ska utredas och att det ska ges utrymme för laddinfrastruktur.

Jo, vänta! Jag hittade ett avsnitt om att bromsa klimatförändringarna. Under värden och hänsyn- miljö-, klimat- och riskaspekter finns ett något otippat stycke om kolsänkor: "För att vi ska nå klimatmålen behövs kompletterande åtgärder i form av kolsänkor. Lagringen av kol i skogar, sjöar och annan markanvändning är av betydelse för att vi ska kunna nå målet om netto nollutsläpp. Kolsänkorna hjälper till att balansera växthusgasutsläppen. Möjligheten till kolinlagring i skogar och sjöar samt genom annan effektiv markanvändning, exempelvis permanent vallodling, behöver öka för att vi ska nå klimatmålen. Detta för att skapa balans mellan kolinlagring och växthusgasutsläpp, vilket är av betydelse för att nå klimatmålen." Så synd att den skogen som lagrar kol kommer att huggas ner för att bereda plats för tätorten.

Ekosystemtjänster

Det är en rejäl tugga oexploaterad mark som tas i anspråk för ny bebyggelse och infrastruktur. Konsekvensen för målet om levande skogar beskrivs som svagt negativt. Konsekvenser för de försörjande ekosystemtjänsterna i form av jordbruk och skogsbruk finner jag inte beskrivna alls. Gällande ekosystemtjänster under värden och hänsyn står det dock: "Vid förändrad markanvändning ska ekosystemtjänster utredas och behov av kompensationsåtgärder ska bedömas och genomföras."

Det har inte beskrivits närmare hur mycket av framförallt reglerande och stödjande ekosystemtjänster som kommer sparas inom det som är planlagt som tätort. Men med tanke på hur området som byggts av samma exploitör i Lilla Källviken ser ut så blir det troligtvis inte mycket kvar. Så jag väntar med spänning på utredningen kring hur förlusten av ekosystemtjänster ska kompenseras.

anger endast viljeinriktningar för framtida utveckling. Därmed avser kommunen att även hålla beskrivningar och bedömningar i miljökonsekvensbeskrivningen på en kortfattad och övergripande nivå.

Noteras

Gällande ekosystemtjänster, det görs i efterföljande processer.

Noteras

Social hållbarhet

Om social hållbarhet i planen skrivs: "En huvudinriktning för planen är att stärka och skapa bättre förutsättningar till ett socialt sammanhållet FalunBorlänge där människor med olika bakgrund, socioekonomiska förutsättningar och möjligheter möts och delar gemensamma resurser för ett hållbart samhälle."

Vidare står: "En sammanhållen bebyggelseutveckling där olika upplåtelseformer och typer av boenden blandas, och äldre bostadsområden länkas samman med ny bebyggelse till en sammanhängande och socialt hållbar utveckling där människor kan mötas."

Som jag tolkar planerna för Väster om Runn så kommer det i stora drag att bli tvärtom. Det är i princip bara välbemedlade som kommer att ha möjlighet att flytta till den nya tätorten till en början. Även om det är blandade upplåtelseformer så har inte "vem som helst" råd att hyra nytt. Att påstå att äldre bebyggelse länkas samman med äldre bostadsområden kanske ser rätt ut på papperet. Men i förhållande till antalet planerade hushåll är antalet befintliga hushåll i byarna relativt få och med tanke på huspriserna är här så är det inte "vem som helst" som flyttar in i byarna heller. Jag har också svårt att se vilka gemensamma resurser det är vi kommer att dela på? Men det är klart, i och med det fria skolvalet, kan ju utsocknes barn välja att transporteras till den nya skolan i området.

Ekonomisk hållbarhet

Under ekonomisk hållbarhet ligger stort fokus på flytt av järnvägen. Utöver det står det häpnadsväckande nog att planförslaget bidrar till målet om ekonomisk hållbarhet genom "En tätare och mer sammanhållen bebyggelseutveckling möjliggör ett mer effektivt utnyttjande av infrastrukturen."

Visst, inom den nya tätorten är bebyggelsen sammanhållen, med undantag för att det ska få plats många blå och gröna strukturer för den ekologiska och sociala hållbarheten. Men att förlägga en ny tätort så långt ifrån befintlig infrastruktur kan ju knappast anses vara

Noteras.

Noteras

Noteras

Noteras

Noteras

ekonomiskt hållbart?!? Så vitt jag vet finns inte kapacitet i närheten för varken el, fjärrvärme eller VA. Det kommer att innebära stora kostnader att dra fram dessa nyttigheter. Så man kan förstå att det måste till en stor exploatering för att få den kalkylen att gå ihop. Utöver detta handlar det mesta som skrivs om ekonomisk hållbarhet om hur viktig järnvägsflytten är för den ekonomiska hållbarheten. Och förstås handlar det om tillväxt och handel också.

Miljökonsekvensbeskrivning

Att hävda att dessa enorma planer inte kommer medföra betydande miljöpåverkan gör att man undrar hur det är fatt inom kommunen. Att utan vidare utredning tro sig veta att en exploatering av den här storleken inte ger någon miljöpåverkan är så dumt att man inte tror sina öron. Det är obegripligt att ni inte av självbevarelsedrift har tagit fram ens en tillstymmelse till MKB.

Frågor som önskar svar:

19. Anser ni att planförslaget bidrar till att nå målen kring ekologisk hållbarhet gällande klimatpåverkan?
20. Avser kommunen att aktivt jobba med långsiktig lagring av kol för att kompensera för de utökade utsläppen från kommunen planlagda transportgenererande tätorten producerar?
21. I vilket skede kommer ekosystemtjänster och behov av kompensationsåtgärder att utredas?
22. Vill ni vara vänliga och förtydliga på vilket vis planförslaget för Väster om Runn bidrar till social hållbarhet?
23. Finns det någon kalkyl, åtminstone mellan tummen och pekfingret, som visar vad det kommer att kosta att dra fram nödvändiga nyttigheter för försörjning Väster om Runn?
24. Hur stor exploatering krävs för att det ska "vara värt" den kostnaden?

Sammanfattning av förutsättningar

Jag har sammanfattat det som jag tolkar som förutsättningar för att Väster om Runn ska nå några av de mål som planen utlovar:

- Järnvägsflytt
- Trafikmatning från E16

I den tidigare Konsekvensredovisningen, som till granskningen ersätts av en miljökonsekvensbeskrivning framgår att all ny bebyggelse och infrastruktur får påverkan.

Svar på frågor 19–24

19. En miljökonsekvensbeskrivning tas fram till granskningen
20. Läs mer om hur kommunen arbetar med klimatfrågor i Miljöstrategi och handlingsplanen
21. I efterföljande processer
22. När vi bygger nytt med en funktionsblandning, skapar vi möjlighet till rotation på bostadsmarknaden över tid (långsiktigt perspektiv). Social hållbarhet handlar inte bara om socioekonomiska förutsättningar. Utan definitionen av social hållbarhet handlar om att: -tillgodose alla människors grundläggande behov och att de mänskliga rättigheterna säkerställs bidrar till att alla människor är inkluderade – oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, bostadsort, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och uttryck, ålder och funktionsnedsättning anpassas och utformas utifrån de grupper som har störst behov.
23. Nej, den typen av kalkyler tas fram först i efterföljande planeringsskeden. Om det är aktuellt och om politiken vill satsa ekonomiskt fattas det beslut om att gå vidare med detaljplanering.
24. Det avgörs också i efterföljande processer när mark- och exploateringsingenjörerna tar fram

- Hållplats vid E16
- Väg mellan områdena vid Oberget och Norsgårdsberget
- Genomgående kollektivtrafikstråk MED attraktiv busslinje
- Snabbcykelväg
- Individens ansvar

Fråga som önskar svar:

25. Kommer dessa förutsättningar ha utretts och bedömts vara genomförbara innan enskilda detaljplaner påbörjas?

Några tips kring presentationen /"pappersprodukten"

- Det hade varit bra att erbjuda en sammanhängande pdf som komplement till webbsidorna.
- Det är lämpligt att försöka hålla en någorlunda jämn nivå/skala. Nu innehåller FÖP:en en salig blandning. T ex ligger odefinierbar blobbor utan vidare precisering över såväl befintlig by som jord- och skogsbruksmark medan t ex beskrivningen för besöksmålet på Norsgårdsberget går in på detaljer som höjd på utsiktstornet. Varför just 45 meter undrar man ju genast?
- Ta inte med kategorier i teckenförklaringen som inte finns i kartan. T ex skogsbygd.
- Låt kartorna stämma överens med varandra. Det är förvirrande när markanvändningskartan inte stämmer överens med kartan under Bo och leva.
- Det står att det ska gå att välja bakgrundskarta t ex flygbilder. Om den möjligheten finns så är det inget man lätt hittar i alla fall. Det hade varit bra även med möjlighet att tända fastighetsgränser.
- Korrekturläs. Det finns ett inte försumbart antal felstavningar, halva meningar o dyl.

kalkyler så får politiken besluta om det är "värt det eller inte". En översiktsplan ger förutsättningarna, att kunna utveckla men inga beslut om prioritering i förhållande till den totala budgeten, det är politiska beslut.

Eftersom kommunen har tagit bort området norr om byarna Kyna, Tomnäs och Storsund så är flera av följdfrågorna inte längre aktuella eller har besvarats längre upp.

25. Hållplats vid E16 är en förutsättning för att planerna vid Oberget ska bli av. Det kommer att fortsätta att utredas hur kollektivtrafiken kan tillgodoses inom planprogrammet för Oberget.

När det gäller en eventuell väg mellan Norsgårdsberget och Oberget, är det inget som kommer att ske i närtid. Norsgårdsberget är utpekad som ett utredningsområde, det innebär att det ska föregås av fler fördjupade utredningar innan det ens är aktuellt att peka ut för någon utveckling.

Noteras

Noteras

Det har med flygtrafiken att göra, måttet måste sättas för att kunna analyseras av LFV och Dala Airport om det är möjligt. Det kan vara lägre men inte högre.

Teckenförklaringen skogsbygd tas bort till granskningen. Kartorna ses även över så att markanvändningskartan och övriga kartor som visar områden som föreslås utvecklas visar samma områden.

Kartan flygbilder saknades tyvärr i samrådet men finns med vid granskningen.

Noteras och åtgärdas till granskningen

<p><u>Slutligen</u> Jag vill INTE se den föreslagna utvecklingen Väster om Runn. Utvecklingsplanerna som beskrivs i FÖP Runn är på spikrak kollisionskurs med de tre kommunala visionsområden som har sin utgångspunkt i arbetet med Agenda 2030. Dessa kan vara värt att påminna sig om i den fortsatta planeringen: "Ett socialt hållbart Borlänge Ett Borlänge där människor lever ett gott liv med jämlika och jämställda förutsättningar för hälsa, trygghet och lärande." "Ett ekonomiskt hållbart Borlänge Ett innovativt Borlänge som växer och utvecklas på ett balanserat sätt." "Ett ekologiskt hållbart Borlänge Ett Borlänge som tar ansvar för miljön både nu och i framtiden"</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Kia Visén, Anders Visén, 2021-12-15 <i>Lovvärt med digitalt</i> För det första vill jag säga att det är lovvärt att ni försöker ta ett större grepp kring Runn. Jag tycker även det är positivt med en webbsida där man kan leta information och läsa de delar som är relevant för en själv. Jag vill även säga att jag skriver det här brevet som privatperson, boende inom området och för min familjs talan även om vissa synpunkter kommer tänga mitt professionella yrke som landskapsarkitekt. Jag hoppas ni ska kunna ta till er mina synpunkter så som de är avsedda, från en orolig boende i planområdet för FÖP Runn.</p> <p><i>Kartorna</i> Det som oroar mig mest det är att kartorna är svårlästa. Jag har ändå arbetat med kartor i 20 år och har svårt att förstå och sätta mig in i vad ni vill. Vid samrådsmötet i Torsång bad jag er förklara kartorna då jag är säker på att en stor del av den ilska, frustration och misstro till FÖPen handlar om att vi inte förstår ert förslag. När ert förslag vilar på digitala kartor måste man även se till att de som avser läsa det kan förstå dem. När ni inte berättar hur ni tänkt och inte förklarar kartan skapar ni bara osäkerhet och oro i onödan. Kartorna måste bli tydligare och man måste kunna släcka och tända lager. Att blanda nutid med olika framtidsvisioner i en och samma kartbild är frustrerande för läsaren. Och alla bokstäver gör det ännu krångligare. Sen att</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Vi har använt oss av Boverkets ÖP-Modell 2.1. Upplägget liknar det som Falu kommun använt i fördjupningar av översiktsplanen för Falu tätort och för landsbygden. Övergången till digitala översiktsplaner innebär dock självklart ett ständigt utvecklingsarbete.</i></p> <p><i>Till granskningen kommer vi se över möjligheten att tända och släcka lager i kartorna.</i></p> <p><i>Bokstäverna ska framför allt synas i förändrad markanvändning, det ses över till granskningen.</i></p>

man inte kan se all utveckling i samma karta gör att det blir svårt att förstå när kartlagren överlappar varandra tex finns inte LIS med i kartan som visar bebyggelse. Det är ett lovligt försök med digitala kartor men det leder inte till mer förståelse tyvärr. Jag hoppas verkligen att det är så att ni gör något åt det här till granskningsversionen och att det inte är som flera sagt till mig att ni egentligen inte vill att folk ska förstå.

Förtroendekapitalet

Kommunen är inte direkt på positiv fot med oss boende i området efter flera besvikelser – VA ledning som vi inte får ansluta till och försök att bygga bort vårt fina bad. Det ger inte heller större förtroende när man börjar Torsångsmötet med att säga att ingenting som sägs ikväll kommer man kunna ta hänsyn till i planarbetet. Det känns som om kommunen historiskt har försökt motverka de boende i Torsång genom att genomdriva saker mot folks vilja. Ta exemplet med fasadfärg som alltid kommer upp i samtal med grannar, det kan inte kommunen styra utan stöd i planläggning men ändå har man försökt. Jag efterfrågar att kommunen byter taktik och för en ärlig dialog med de boende med alla korten på bordet. Därför är det viktigt att ni inför granskningen gör kartorna övertydliga och enklare. Tänk att det ska vara kartor på samma villkor som P4 programmet "På lätt svenska" så att alla kan förstå.

Kommunens LIS tolkning

Jag är kritisk mot det kilometerlånga LIS område ni har markerat längs med Ösjön från Torsång och upp mot Storsten. Det känns otroligt märkligt att man skulle göra ett sådant område så omfattande om man bara vill kunna bygga några bryggor här och var. Jag misstänker att det här är ett sätt för kommunen att "släcka" strandskyddet och kunna bygga. Annars varför ett LIS område för rekreation? Vilka skäl har ni för dispens från strandskyddet? Rekreation är ju en FÖRUTSÄTTNING för LIS inte ett skäl för det. Och det är jag helt säker att ni vet så därför blir jag rejält orolig att någon politiker ska hitta på att de ska bygga här framöver. Fritidshus kan säkert någon tycka är tillräckligt nära användningen friluftsliv. Detaljplanen för Uvbergsviken blev ju överklagad och MÖD gav

I mark- och vattenanvändningskartan för hela planområdet visas även LIS-områden. Den kartan fanns i samrådet på sidan "Markanvändning" och kommer i granskningen finnas direkt under rubriken "Mark- och vattenanvändning". Till granskningen att ha ytterligare en karta, med alla lager som redovisas i avsnittet "Värden och hänsyn".

Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen, bland annat vid Uvbergsviken tas förslaget om att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/ restaurang-verksamhet som möjlighet. Även parkeringsmöjligheterna kommer att ses över. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdesrekommendation Torsång. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område, vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten.

Kommunen har ingen dold agenda med LIS-områdena, utan dessa har använts för att på ett fåtal platser pekat ut områden där bostäder kan byggas. På andra platser en kombination av att skapa förutsättningar för föreningsliv, besöksnäring och friluftsliv med mera att kunna utvecklas. Det finns i Borlänge detaljerade beskrivningar för alla LIS-områden, där en kan läsa i detalj om förutsättningar, motiv och syfte. Vilket medför att både kommunen vid handläggning, privatpersoner och Länsstyrelsen vet vad som kan genomföras och under vilka premisser som gäller inom varje område.

Det har aldrig handlat om att privatisera stränderna i någon större omfattning, utan huvudsyftet har varit att stärka allmänhetens

de överklagande rätt så detaljplanen vann aldrig laga kraft. Men ett LIS-område skulle möjliggöra ett byggande i precis samma område. Det gör mig väldigt misstänksam. Som yrkeskunnig känner jag att det inte heller är seriöst att föreslå ett område för LIS med syfte rekreation. Jag ville inte elda upp stämningen mer på Torsångsmötet men jag är verkligen skeptisk till era argument här. Många kommuner har försökt med liknande i ett försök att kringgå strandskyddslagstiftningen och i smyg privatisera stränderna. Hur kan det vara motiverat med ett så långt område? Varför inte bara ha LIS där det behövs vid ex. badet och vid scoutstugan? Sen med tanke på era försök att bygga bort vår badplats tidigare så är jag kritisk även till LIS vid badet men om ni tydliggör avsikten kanske tom jag kan tycka det är ok. Oavsett LIS-området så kommer det nya skolområdet med äldreboende att försvåra för oss att använda badplatsen. Då bygger man bort all möjlighet till parkering och tar bort en stor del av den tätortsnära skogen. Hur tänker ni med LIS i ett blivande naturreservat? Vilka skäl kan ni ha för att hela stranden ska vara LIS? Här vill jag bara påminna om vad som faktiskt står på Boverket sida:

”Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden. Exempel på åtgärder som kan få dispens:

- En turistanläggning där tillgång till stränder och vatten är en förutsättning, eller åtminstone en avsevärd fördel.
- Livsmedelsförädling som behöver ligga vid vatten, till exempel fiskodling och fiskförädling.
- Verksamheter som behöver kombineras för att täcka upp säsongen och få bättre lönsamhet.
- Nya bostäder för att ge tillräckligt många boende i området så att kommersiell och offentlig service ska kunna finnas kvar.”

Med tanke på vad det står på Boverkets hemsida så känner jag mig än mer skeptisk till era argument med endast rekreation. Jag kan inte tolka det på annat sätt än att ni vill kunna bygga längs stranden med ett svepskäl att det är för rekreation.

Frågor och funderingar inför framtiden

tillkomst och kopplingen till vattnet. Syftet med LIS-områdena har bland annat varit kopplade till riksintresset för friluftsliv Runn, syftet har inte varit att bygga bostäder, utan i huvudsak att skapa tillgängliga målpunkter för allmänheten kopplade till friluftslivet. Flera av LIS-områden för friluftsliv justeras dock, då Länsstyrelsen anser att de förslag på åtgärder som är specificerade i preciseringarna av LIS-områdena, kan motiveras med andra särskilda skäl vid dispens om strandskydd.

Se tidigare kommentarer.

Parkeringen ska inte byggas bort, utan den ska utökas för både bil och cyklister. Vägen behöver även breddas för att möjliggöra att räddningstjänsten kan ta sig ner till den allmänna badplatsen. I den detaljplan som upphävdes ingick båda dessa aspekter. Och vid framtida eventuell utveckling så är det en förutsättning att räddningstjänsten kan ta sig ner och att det finns goda möjligheter att parkera både cyklar och bilar.

Jag vill avsluta mitt brev till er med några funderingar och frågor som växtes hos mig under samrådsmötet i Torsång. Jag är medveten om att vissa frågor är oerhört komplicerade och svåra men inte desto mindre vill jag ändå lyfta dem. Hur ni väljer att svara eller gå vidare är upp till er.

1. Stämmer FÖP Runn med den nyantagna miljöstrategin? Om inte, hur motiverar ni avsteg?
2. Hur stort är trycket att bygga - i Torsång? I Ornäs? På Oberget? Och framför allt vilka kvaliteter är det som folk vill ha? Ska ni inte se till att det blir mer kvaliteter istället för att kämpa mot lokalbefolkningen? HUR ska ni se till att det blir goda livskvaliteter som folk vill ha i alla bostadsområden som föreslås?
3. Hur har ni tagit reda på hur stort bebyggelsestrycket är? Hur varierar det runt Runn? Ex finns få utbyggnadsområden där jag förut bodde i Vika/Strand. Hur har man gjort bedömningen att 2000 bostäder behövs på Oberget? Vilken analys har föregått det planprogrammet?
4. Vad är tidshorisonten för ny bebyggelse? Har ni gjort en rimlighetsbedömning?
5. Vilka argument har ni för att inte göra en samlad MKB? Jag vill höra era egna argument inte hur ni tolkat Länsstyrelsen. Varför anser ni att ni inte behöver en MKB?

Jag önskar att ni bemöter samtliga av mina frågor, funderingar och kritik i er samrådsredogörelse som handlar om LIS, kartor och förtroendekapital. Resten får ni se som ett inspel för "att syftet med ett samråd är att få in synpunkter som ska förbättra planförslaget."

Svar på frågeställningar 1–5

1. *En miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram till granskningsskedet. FÖP Runn förhåller sig till översiktsplan FalunBorlänge från 2014. En pågående process kan till viss del ta in nya beslutade strategiska dokument i den mån det är möjligt och beroende på vilket skede i processen en befinner sig.*
- 2-3 *Bebyggelsestrycket är även fortsatt mycket högt i både Torsång och Ornäs med omnejd. Trots inflationen.*
 - *God bebyggd miljö ska eftersträvas i alla delar av kommunen, både i tätorten och i våra serviceorter.*
 - *Både Falun och Borlänge gör kontinuerliga befolkningsprognoser.*
 - *Det finns en efterfrågan på ett varierat utbud mellan stad och landsbygd, serviceorter.*
 - *I en översiktsplan eller fördjupning av den handlar det även om att skapa förutsättningar för framtiden, att skapa förutsättningar att attrahera nya medborgare att flytta till våra kommuner, vilka mål och visioner ska eftersträvas.*
4. *Tidshorisonten är alltid en grov uppskattning och för att visa prioritet i utbyggnadstakten mellan olika områden. Det avgörs sedan av politiken i efterföljande processer, är det läge att satsa eller inte utifrån de ekonomiska ramar som finns att förhålla sig till?*
5. *Vi hade dialog med Länsstyrelsen när arbetet med den fördjupade översiktsplanen påbörjades, där bedömningen var att en miljökonsekvensbeskrivning inte behövdes. Vi tog även en kontakt inför samrådet för att stämna av om den initiala bedömningen fortfarande gällde, vilket den skulle göra. I samrådet har dock länsstyrelsen haft möjlighet att i mer detalj granska det färdiga förslaget och de har gjort en ny bedömning, nämligen att en miljökonsekvensbeskrivning bör tas fram. Vi följer deras rekommendation och tar fram en miljökonsekvensbeskrivning till granskningen.*

Naturskyddsföreningen i Falun, 2021-12-15*Planens inriktning*

Sjösystemet Runn är en viktig källa till välmående för de som bor i Falun-Borlängeområdet. Den har också betydelse för framför allt besöksnäringen där en viktig faktor är upplevelsen av sjön. I samband med exploatering är det viktigt att det råder en balans mellan de krafter som vill bruka sjön å ena sidan och sjöns grundläggande kvalitéer och attraktivitet å andra sidan. Sjösystemet är förhållandevis stort och har en betydelsefull funktion i ekosystemet. Storleken innebär inte att belastningen av mänsklig aktivitet är försumbar. En viktig princip som bör råda är att den enes aktivitet inte medför störningar för den andre. Åtgärder som föreslås i planen bör beakta klimat- och miljökrisen och bidra till att uppnå Sveriges miljömål.

Grundläggande bör vara att prioritera den biologiska mångfalden och det rörliga friluftslivet för Runn. Till friluftslivsvärdena bör även sociala och pedagogiska aspekter räknas in. De åtgärder som vidtas måste syfta till att stärka riksintresset för friluftsliv, med beaktande av den biologiska mångfalden. Detta betonas i presentationen av planförutsättningarna, men den restriktivitet som borde vara en följd, präglar inte planen. Den är i stället mycket av en exploateringsinriktad "Business as usual"-plan som inte riktigt tar klimat- och miljökrisen på allvar.

Planens läsbarhet

Trycket att använda sjöarna ökar. Naturskyddsföreningen ser positivt på att det nu görs en fördjupad översiktsplan för att styra utnyttjandet. Även planförfattarna ska ha en eloge för vad de åstadkommit. Exempelvis avsnitten, som tar upp hur ny bebyggelse ska anpassas till befintlig bebyggelse och landskapet, har behandlats på ett förtjänstfullt sätt. Det är principer som även borde tillämpas kommunövergripande.

Det finns dock även kritik att rikta mot planens läsbarhet. Planen är ett komplicerat dokument med en uppbyggnad, där olika delar digitalt kopplas till varandra och även externt till andra kommunala dokument. Upplägget gör den svår

Noteras.

Noteras.

Avsnittet om att anpassa bebyggelse är ett förtydligande av strategier från den kommuntäckande översiktsplanen Översiktsplan FalunBorlänge från 2014. Avsnittet finns även i den fördjupade översiktsplanen för landsbygden.

Inför granskningen av planen görs en översyn av både text- och kartmaterialet för att förbättra läsbarheten.

att följa. I vissa delar saknas till synes uppgifter. Ett exempel är kartan "Områdesrekommendationer", där de övergripande områdesrekommendationerna helt saknar uppföljande länkar för de områden som är uppritade på kartan. För det till planen hörande kartmaterialet borde man också kunna förvänta sig fylligare attributtavbilder och även en länk till texten för det område som berörs. Det saknas dessutom likställighet mellan de inklipta delar som berör båda kommunerna. Ett exempel på detta är behandlingen av LIS-områden. Sådana misstag och brister skapar osäkerhet hos läsaren.

Vi konstaterar att planen lämnats ut för synpunkter utan att vara tillräckligt genomarbetad så att allmänheten ska kunna förstå den. Ofullständigheterna gör det svårt att förstå konsekvenserna av planen, vilket är en förutsättning för medborgarnas delaktighet. Naturskyddsföreningen anser att tydligheten och logiken mellan planens olika delar behöver ses över, så att läsningen blir överskådlig och ger många inspiration att inkomma med synpunkter.

Rekommendationer för vattenområdena saknas i planen

Vi anser att när man gör en plan över Runn med närområden, så är vattenområdena lika viktiga att behandla som landområdena. Naturskyddsföreningen saknar en analys över sjöarnas betydelse som stödjande och reglerande faktor. Dessutom saknas även en riskanalys för aktiviteter på och i vattnet. Det kan handla om hur utsläpp påverkar vattenkvaliteten, exempelvis avlopp och bränslespill från båtar. Vidare behöver klargöras hur ekosystemen påverkas av den intensifierade användning, som blir en följd av påverkan från närliggande mark. Det kan handla om exploateringar, intensifierad användning av lokalbefolkningen samt ökad turism.

Det har inträffat olyckor på grund av oförsiktig användning av fordon på sjön. Vi är övertygade om att det finns vissa aktiviteter, som vattenskoteråkning, som bör regleras eller förbjudas.

Utöver omarbetningar av text och kartmaterial tas en miljökonsekvensbeskrivning fram till granskningen.

I den miljökonsekvensbeskrivning som tas fram kommer de konsekvenser som bedöms vara relevanta för planförslaget att redovisas.

Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De

<p>En mycket viktig fråga att uppmärksamma är hur buller från motordrivna fordon påverkar övriga användares upplevelse av sjön. Avvägningen mellan störande lek och området som en källa till vilsam återhämtning behöver klargöras.</p> <p>Naturskyddsföreningen anser att ett ställningstagande angående förenligheten med riksintresset för friluftsliv saknas.</p> <p>Ett stort antal LIS-områden föreslås som noder för friluftslivet. Kommer dessa på ett självklart sätt att vara i samklang med riksintressets syften eller behöver det göras en mera noggrann avvägning?</p> <p>När det gäller landskapsbilden med nya exploateringar runt sjön, så påverkar inte bara nya byggnader inom planområdet. Även exempelvis höga byggnader utanför denna påverkar natur- och vildmarksupplevelsen på själva sjön. Naturskyddsföreningen anser att exploateringar som berör sjöarna bör föregås av siktanalyser.</p> <p>Strandskyddets regelverk kommer att förändras enligt de rikspolitiska signalerna. Naturskyddsföreningen finner det inte otroligt att stränderna kan behöva andra legala skydd. Det bör därför finnas en planberedskap att genom områdesbestämmelser skydda stränderna.</p> <p>För själva vattenområdena Runn, Ösjön, Liljan, Vikasjön mfl saknas för övrigt helt områdesrekommendationer vilket är av betydelse för att medborgarna ska ha möjlighet att förstå vad man vill och kan göra med området.</p> <p>Naturskyddsföreningen önskar se skarpa anvisningar i planen för hur man ska arbeta vidare med ovanstående frågor, med plan- och bygglagstiftningen och miljöbalken som instrument. Rekommendationer om områdesbestämmelser i riksintresseområden är en förutsättning för att kunna genomföra dem.</p> <p><i>Planens strategiska inriktning är oförenlig med hållbar samhällsutveckling</i></p>	<p><i>vattenskoterområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.</i></p> <p><i>Kommunernas syn på riksintresset för friluftsliv redovisas på sidan Riksintresse Friluftsliv i avsnittet "Värden och hänsyn".</i></p> <p><i>För vissa LIS-områden förtydligas beskrivningarna av områdena till granskningen. Det tas även fram Planeringsinriktningar för Strandskydd och det görs en tydlig hänvisning till dessa i beskrivningen av respektive LIS-område.</i></p> <p><i>I efterföljande planering hanteras eventuella exploateringar mer i detalj, bland annat gällande påverkan på landskapsbilden. Inför granskningen förtydligas detta exempelvis för området för ändrad användning Tätort; Slätberget i Vika.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
---	---

Naturskyddsföreningen är kritisk till att man låter sprida ut bostadsområden utanför tätorterna. Den utglesning som blir följden ökar transportarbetet och leder till ökade kommunala kostnader. Föreningen har i samband med arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Falu tätort mm föreslagit transportlösningar och bostadsbyggande på s.k. grå mark

<https://falun.naturskyddsforeningen.se/wp-content/uploads/sites/262/2018/05/Brev-till-kommunpolitikerna-med-rapportbilaga.pdf>

Förslaget innebär 800 nya bostäder i centralt läge, som gynnar en sammanhållen stad. Naturskyddsföreningen önskar att kommunens bostadsbehov i första hand täcks av exploatering i centrala lägen, utan att för den skull ta i anspråk grönområden som har betydelse för biologisk mångfald.

Den utveckling som föreslås för landområdena på Runns västra sida förutsätter enligt scenariot, att den nya dubbelspåriga järnvägen blir till. Då skulle, enligt planen, den befintliga kunna tas bort och ge plats för bostäder. Det är naturligtvis bra att ha framförhållning för nya bostäder, men dels är det mycket osäkert hur de demografiska förhållandena kommer att utvecklas, även om Falun/Borlänge för närvarande har en obetydlig ökning. Det är också mycket osäkert när järnvägen kan byggas och om det är rätt, att ta bort en fungerande infrastruktur. Det valet bör vänta till förhållandena klarnar. Det har från andra håll föreslagits att den gamla järnvägen, med viss modifierad sträckning, skulle kunna nyttjas som en lokal pendeltågslinje. Det bör vara ett bra alternativ till busstrafik på samma sträcka. I ett scenario, där järnvägen ligger kvar, blir det inte mycket lämplig mark över till nya bostäder. I ett sådant fall anser Naturskyddsföreningen att det inte ligger i samhällets intresse att bereda plats för nya och, i förhållande till kollektivtrafik, avlägset belägna villor.

När det gäller förslaget att bygga nya stadsdelar på Oberget bör dessa kopplas till en station på den föreslagna nya tåglinjen.

Inför granskningen arbetas förslaget om. Bara utveckling som inte är beroende av att järnvägen flyttas kommer att redovisas.

Noteras.

<p>Naturskyddsföreningen anser att tills dess att den nya järnvägen är beslutad och finansierad bör inga nya bostadsområden tillkomma mellan Falun och Borlänge. LIS-områden för nya bostäder bör heller inte tillkomma med hänsyn till det övergripande friluftsinteresset av Runn och Ösjön, för att det är angeläget att värna den biologiska mångfalden, för att i möjligaste mån undvika tätorterna utglesning, för att skydda jordbruksmark. Ett undantag är Ornäs hamn som är ett gammalt industriområde utan större skyddsvärde. Se för övrigt även bilaga om LIS-områden.</p> <p><i>Bilaga: En genomgång av Lis-områden</i> Vi har sett närmare på föreslagna LIS-områden. För platserna som anges nedan anser vi att det finns inbyggda konflikter och att de därför är mindre lämpliga att bebygga. Det olämpliga handlar om ökat transportarbete genom utglesning av tätorterna, konflikt med jordbruksmark, utarmning av biologisk mångfald, konflikt med friluftsinteresset, ökade kommunala kostnader och bilberoende. Nedanstående lista betyder inte att vi sympatiserar med alla övriga förslag, men tycker inte vi har tillräckligt underlag för att säga nej till dessa eller att utvecklingen redan har överspelat eventuella synpunkter.</p> <p>Tomnäs gamla skola mm – Skolan kan omvandlas till bostäder, men i övrigt är exploatering tveksamt Det är ett bilberoende läge och konflikt med jordbruksmark</p> <p>Ösjön/Ornäsloftet – Tveksamt med bla hotell på denna plats. Konflikt jordbruksmark och värdefull kulturmiljö.</p> <p>Prästjärn/Torsångscentrum – Svårt att tolka området utifrån karta. Texten motsägande när det gäller etablering av nya bostäder???</p> <p>Området är (potentiellt?) viktigt för fågelliv och vattenlevande arter</p> <p>Ösjön, Sunnanö, Västra Viksö - Bilberoende läge. Konflikt jordbruksmark</p> <p>Ösjön, Sunnanö, Viksnäs - Bilberoende läge. Konflikt jordbruksmark</p>	<p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Inför granskningen görs en genomgång av LIS-områden. Vissa av områdena utgår och för andra förtydligas beskrivningarna. För flera av områdena görs bedömningen att de kommer ta jordbruksmark i anspråk. Inga LIS-områden i Borlänge kommun är utpekade på jordbruksmark, med undantag för ett vars syfte är att tillgängliggöra Ösjön för allmänheten.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Bostäder endast i Gamla skolan.</i></p> <p><i>LIS-området innehåller ingen jordbruksmark</i></p> <p><i>LIS-området innehåller ingen jordbruksmark</i></p>
---	--

<p>Ösjön, Långlandet - Bilberoende läge. Konflikt jordbruksmark</p> <p>Ösjön/Runn, Flarnö – Kan bidra till att stärka friluftslivets intressen, men det bör utredas vidare om det är lämpligt att ta i anspråk ön.</p> <p>Runn, Granö - Lis-området har en omfattning som antyder omfattande exploatering.</p> <p>Älven, Tylla – Området är i stort sett exploaterat, men det är viktigt att säkerställa strandlinjen för biologisk mångfald</p> <p>Svartskär/Lisselbo -Tidigare utpekat. Ytterligare förtätning bidrar till att glesa ut tätorten Falun</p> <p>Liljan, Norsbo – bör ej tas i anspråk för nya bostäder. Konflikt med jordbruksmark</p>	<p><i>LIS-området innehåller ingen jordbruksmark</i></p> <p><i>Tas bort som LIS-område till granskningen</i></p> <p><i>Tas bort som LIS-område till granskningen</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>
<p>Henrik Stenberg, Kristina Stenberg, 2021-12-15 När den fördjupade översiktsplanen studeras blir man som skogsägare i Kyna djupt oroad över framtiden för byarna Tomnäs, Kyna och Storsund.</p> <p>Jag och min kusin bedriver som släktens fjärde generation ägare ett småskaligt skogsbruk inom Kynas skifteslag. Och har i den fördjupade översiktsplanen blivit varse att vår skog inom ett antal år kommer ligga inklämd mellan två stora tätorter, även i delar av den skog vi idag själva äger finns ett område med planerad bebyggelse samt väg för att förbinda de två stora områdena västra Oberget och Norsgårdsberget som exploatören Oberget AB har för avsikt att bebygga. Även våra övre skiften som angränsar till den planerade bebyggelsen kommer påverkas i stora mått för att inte säga bli helt obrukbara genom som att de ska fungera som rekreationsområden.</p> <p>Inom de områden som exploatören vill bebygga har man däremot inte avsatt några som helst områden för rekreation. Det har man överlåtit till mark som varken exploatören själv eller Borlänge kommun äger, utan till vår och andra skogsägare inom Kynas skifteslag.</p> <p>Jag passerar med jämna mellanrum det nya området Lilla Källviken som även det</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun, tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses.</i></p>

exploaterats av samma företag som avser bebygga Oberget och Norsgårdsberget. Där har hundratals villor byggts på ett område som är ca 70 hektar stort, inte så mycket som en gren har bevarats av den ursprungliga skogen, allt för att klämma ur så många tomter ur varje hektar som på något vis är möjligt och därmed bättra på ekonomin i exploateringen.

Rekreatiomsområden? Nej det överlåter de till någon annans mark så de kan tjäna ytterligare miljoner på sålda tomter. Kapitalism i sin allra smutsigaste kostym.

När min fru och jag 2012 sökte bygglov i Kyna för att bygga hus var det inte helt enkelt. Stor hänsyn skulle tas till omgivande bebyggelse som i byarna ligger i klungor med åkermark och skog där emellan. Och där ny bebyggelse skulle utgöra förtätningar eller utvidga dessa klungor. Ett resonemang vi köper rakt av. Även byarnas närhet till Ornässtugan nämndes i resonemanget. Men vart har det resonemanget tagit vägen nu när tätort utan några bevarade skogsområden inom exploateringsområdena planeras ända in i redan befintlig bebyggelse?

Den gård vi äger som varit i släktens ägo i fyra generationer består av gamla lador, boningshus, åkermark och skog och har gett åtskilliga människor dess levebröd under hundratals år. De senaste två generationerna har bedrivit jord- och skogsbruk mer som månskensbönder. Allt för att vårda och bevara det kulturarv det handlar om att ha en gammal gård. Åkermarken behöver tas om hand för att inte växa igen, ladorna behöver konstant underhåll för att inte förfalla och skogen är det ställe där vi hämtar råvara för underhåll. Att ta hand om en gammal gård är ingen vinstmaskin. Tvärt om, det kostar både pengar och framför allt massor av tid. Tid som läggs ned utanför ens vanliga arbete. Skogen är det enda i gården som med runt 10 års intervaller ger inkomst i form av lite större avverkningar. De andra 9 åren går åt till att röja, gallra och plantera. Det vill säga sådant som kostar pengar att utföra.

Om exploateringen blir verklighet i den skala som FÖP Runn visar innebär det att runt 70 procent av det skogsområde mellan byarna Tomnäs, Kyna, Storsund. E16 och Trumsveden

Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreatiomsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Det finns med i planförslaget, bland annat i avsnittet Värden och Hänsyn.

Noteras

Noteras

<p>för all framtid är borta. Ett område som idag används flitigt av boende i Tomnäs, Kyna, Storsund, Ornäs samt flera tillresta som kommer för att vandra, cykla eller orientera på de många stigar som finns i skogen. Dessa aktiviteter ska i och med exploateringen rymmas på en tredjedel av den ursprungliga ytan tillsammans med tusentals fler invånare.</p> <p>Borta är då också den sista inkomstkälla vi har för att i fortsättningen ha ekonomi att ta hand om vår gamla gård. Jag kan också konstatera att planen sträcker sig ca 200 meter ut i åkermark på det som benämns som Kyna etapp 1 vilket inte är tillåtet enligt miljöbalken.</p>	<p><i>Ingen jordbruksmark får tas i anspråk utan att den följer miljöbalken. I en fördjupad översiktsplan är gränserna ritade schematiskt, det innebär att även mark som består av jordbruksmark, natur eller friluftsliv exempelvis kan ingå i landsbygd eller tätort.</i></p>
<p>Alice Stenberg, 2021-12-15</p> <p>Jag heter Alice Stenberg och jag är 10 år och bor i Kyna. Jag och mina kompisar brukar ofta vara i skogen. Leka, bygga kojor, plocka svamp, gå på picknik cykla och massa med i skogen. När vi fick reda på att dom skulle bygga hus på Oberget blev vi ledsna och besvikna. Skogen och Oberget är ju helt fantastiskt fint och det är så kul att bara kunna gå eller cykla en liten bit och komma till fantastisk plats.</p>	<p><i>Det är fint att höra att ni är ute i skogen du och dina vänner. Det kan ni fortsätta med även med de planer som kommunen genomför vid Oberget. De finns stora skogsområden mellan Oberget, Kolmossberget och Norsgårdsberget som kommer att ha kvar marksändningen natur och friluftsliv.</i></p>
<p>Marianne Schedwin, Nika Söderlund Schedwin, 2021-12-15</p> <p><u>SYNPUNKTER PÅ BRISTANDE</u> <u>INFORMATIONSHANTERING ANGÅENDE</u> <u>ÖVERSIKTSPLAN (FÖP RUNN) UNDER</u> <u>SAMRÅDSPERIOD</u></p> <p>Det har kommit till vår kännedom som ägare till skogsbruksfastighet att information om den byggnation och storskaliga exploatering av Västra Oberget kommit andra till del men inte oss på fastigheten Kyna XX. Vi vill med detta brev lämna våra synpunkter på att vi anser denna bristande hantering felaktig då vi borde informerats. Vi vill också meddela att vi inte kommer sälja skogspartiet till vare sig kommuner eller exploatörer. Det står heller inte till förfogande för vägar, ledningar eller andra anläggningar.</p> <p>Som fastighetsägare i Kyna och tillhörande skogsbruksfastighet vill vi framföra våra synpunkter på den omfattande exploatering som Falu och Borlänge kommuner enats om gällande Västra Oberget med omnejd. Vi</p>	<p><i>De fastighetsägare som äger mark inom föreslagen ny bebyggelseutveckling eller är direkt granne till en sådan fastighet har fått personliga brev. Er fastighet ligger inte inom ett sådant område, ni har därför inte fått något personligt brev.</i></p> <p><i>Däremot så satt det information om samrådet på alla anslagstavlor runt om i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Även runt hela sjön i alla byar som berörs av planförslaget, utöver det så har vi annonserat i Annonssbladet som är en gratistidning som skickas till alla hushåll, det har även skickats e-post till byföreningar, föreningar som verkar runt sjön. Samrådet har även marknadsförts i sociala medier. Vid samrådet deltog ca 300 personer. Därmed kan man anta att</i></p>

uppfattar att det i översiktsplanen finns en avsaknad av kunskap och förståelse av vad riktig landsbygd är och innebär för både bybor och stadsbor samt att analys av viktiga miljöaspekter saknas. Särskilt framträdande i planen tycks okunskapen om skogsbruk vara vilket bl a syns i redovisning av tänkt markanvändning och bristen på resonemang kring pågående skogsbruk. Bristen på kännedom om det engagemang för hållbart jordbruk och skogsbruk som redan existerar i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund är också uppenbar. Den generationsväxling i byarnas gårdar som ägt rum på senare år tillsammans med inflyttning av barnhushåll som aktivt valt ett liv på landsbygden har medfört en mycket levande bygd.

Tillgång till både sjöutsikt och sjöliv lyfts fram som en tillgång för de som förväntas flytta in i de nya bostäderna. Vi saknar där ett konsekvensresonemang om vad ett utökat sjöliv skulle innebära för Ösjön. Vår fastighet är belägen mittemot Lindö. Dalarnas äldsta naturreservat, där vi redan nu ser att många båttrafikanter överskrider den hastighetsgräns på 5 knop som är satt för att minska slitaget på ön.

- Hur kommer kommunen att ta extra hänsyn till naturreservat som Lindö och fornminnen i området vid en ökad användning av sjöar, landsbygd och skog som en sådan här exploatering innebär?

Vi är alltså oroliga att en levande landsbygd inklusive skog och sjöar ska införlivas i en ny "stad" och omvandlas till en kuliss som endast liknar en reell landsbygd. Liksom att den kunskap och omsorg om omgivande bygd som funnits sedan generationer därmed riskerar försvinna. Naturvärden stärks inte av tätortsbebyggelse i ett område som detta med ett rikt djur- och växtliv där inte heller en riktig miljökonsekvensbeskrivning gjorts innan samrådsperioden. Den nya bebyggelsen skulle inte heller komma kommuninvånarna till del på ett jämlikt sätt, utan endast en begränsad (redan välförsedd) grupp. Vi tänker att det finns andra sätt att ta del av denna bygd så den kan nås av fler av kommunernas invånare för t ex personer med olika socioekonomisk bakgrund

informationen har nått de som berörs av planförslaget i ganska stor utsträckning.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och under förutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Processen med att ta fram samrådsunderlaget påbörjades under 2018 genom att genomföra en rad planerarstugor där vi frågade medborgare vad dom ville med utvecklingen, bevarandevärden

<p>och olika tillgång till rekreations-möjligheter. Vi uppfattar framförallt att planen utgår från kortsiktiga vinstintressen för vissa initierade aktörer istället för att ta hänsyn till delaktigheten hos kommuninvånarna i den berörda bygden och omgivande städerna. Vi ser också en undermålig och godtycklig informationshantering till berörda markägare som skett i ett alltför sent stadieför att kunna ge reell delaktighet.</p>	<p><i>osv vid Ösjön/Runn. 2019 genomfördes motsvarande dialoger med föreningslivet runt Runn. Dessa förslag och inspel utgjorde sedan grunden i det som blev ett viktat förslag utifrån de mål politiken har satt upp för planens, även i relation till gällande lagstiftning och kraven på att tillgodose allmänna intressen som åligger kommunerna exempelvis bostadsförsörjning. Det går att läsa om vilka inspel som kom in i de tidiga dialogerna under rubriken, om planen.</i></p>
<p>Rolf Morén, 2021-12-15 <i>Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?</i> Det fungerar ypperligt som det är. Behöver det utvecklas så fixar nog dom som redan bor där detta. Med hjälp av sporadiskt inflyttade, utan hjälp av kommunen.</p> <p><i>Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?</i> Det verkar som det är era önsknings som gäller. Ni pratar om att driva på, ja det kanske är så att när ni är klara har ni drivit bort alla dom nu bofasta som sköter och har skött mark och skog i generationer och samt djuren inom Obergssområdet.</p> <p><i>Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?</i> Flytt av järnvägen kommer inte att ske under överskådlig framtid, då har ni som kommit på dessa idéer troligen också gått i pension.</p> <p><i>Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?</i> Låt bli att märka ut på kartan för tät bebyggelse på områden som kommunen inte äger</p> <p><i>Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?</i> Ta bort hela LIS-området runt Uvberget i Torsång. Finns ingen anledning ha ett sådant</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Markreservatet för dubbelspår mellan Falun och Borlänge är ett riksintresse utpekad av Trafikverket. Dubbelspåret mellan Falun och Borlänge finns ännu inte med som planerat projekt i Trafikverkets nationella plan. Inför granskningen arbetas förslaget om. Bara utveckling som inte är beroende av att järnvägen flyttas kommer att redovisas.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. I delar av LIS-området vid Uvbergsviken tas förslaget om att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till</i></p>

<p><i>Fråga 3: Torsång</i> Inget naturreservat vid kanalen, för att sedan förbjuda båttrafik.</p> <p><i>Fråga 4: Ornäs</i> Nej</p> <p><i>Fråga 4: Torsång</i> Nej</p> <p><i>Fråga 5: Torsång</i> Ja det har jag. men dom tar jag inte upp här och nu.</p>	<p><i>Borlänge kommun har bland annat föreslaget att ej motorburna båtar har förtur vid Prästtjärn samt att hastigheten regleras till svallfritt. Även för att minska bullerpåverkan. I framtiden räknar vi även med att flera eldrivna båtar kommer ersätta dagens båtmotorer. Vilket även det har en positiv effekt på bullernivåerna. Reservatet både i syfte till att bevara natur och kulturmiljö. Något förbud kommer inte att genomföras, utan endast hastighetsreglering.</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Lisa Olsson, 2021-12-15 Borlänge kommun har i dagarna skrivit under en avsiktsförklaring om att Borlänge kommun ska ta fram ett klimatkontrakt. I och med denna underskrift har Borlänge kommun tagit på sig att konkret bidra till att öka takten i arbetet för en klimatomställning. Målet beskrivs vara att Borlänge kommun ska bli en klimatneutral kommun till 2030. En del i detta beskrivs vara att sänka utsläppen i Borlänge kommun.</p> <p>Nu undrar jag, har Borlänge kommun tagit hänsyn till ovan beskriva planering och avtal vid FÖP-Runn? Jag anser att så inte är fallet. Den planerade byggnationen kommer skapa högre utsläpp, både under byggnation men även då byggnationen står klar med butiker, fler bilresor, hotell mm.</p> <p>Jag undrar hur ansvariga för programmet Viable cities ställer sig till Borlänge kommuns planerade byggnation, FÖP-Runn? Jag önskar att ett uttalande från dessa efterfrågas av opartisk person för att säkerställa ett rättssäkert svar och ställningstagande. Ska Borlänge kommun vara med i arbetet kring ett klimatkontrakt via Viable cities utifrån de byggnationsplaner som finns i kommunen just nu? Är det kompatibelt? Vilka värden ska gå först och vad ska politikerna satsa på för att Borlänge kommun ska få en hållbar framtid? Är miljön ett viktigt mål för Borlänge kommun? Om så är fallet bör en ny översikt göras där man helt avslutar planerna som framgår i FÖP-Runn.</p>	<p><i>Planprocessen förhåller sig till den lagstiftning som regleras i PBL vid det skede när planen påbörjas. I viss mån kan man inarbeta strategiska dokument beslutade efter planprocessen påbörjats. Politiken kan alltid välja att förlänga tidplanen för en sådan inarbetning eller ändra inriktning under projektets gång.</i></p> <p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning</i></p>

	<p><i>från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelsezoner förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>Kollektivtrafikförsörjningen till Oberget via E16 är avgörande för planens genomförande.</i></p>
<p>Jessica Gustafsson, namnlista med 15 namnunderskrifter, 2021-12-15</p> <p>När jag sitter här och skall börja skriva kan jag inte låta bli att tänka om jag skriver för "blinda" eller "döva" öron? Om ni redan är fastlåsta på att den plan ni har är så bra. Så bra att den ska bli av till varje pris, att ni inte ens vill öppna upp för det som jag skriver. Att ni bara ser pengar, investering, att få locka människor med ord som sjönära, harmoniskt och attraktivt läge mellan Falun och Borlänge, kortare resväg för den som jobbar i andra kommunen. Eller om ni kan se och höra det andra. Det som ni tar bort, ökar, minskar eller förstör. Det som finns i bakgrunden. Konsekvenserna av det som kan komma att bli. Tänk om det finns någonting annat som skulle vara bättre? Är ni öppna för att höra på det? Eller är ni slutna, bestämda? Sitter ni där med korslagda armar, inställda på att ni har rätt? Vem/Vilka lyssnar ni på? De som håller med? De som sitter i Borlänge i ett rum med en ny storslagen Stadsdel för ögonen som skall ge Borlänge det där "lyftet" som staden behöver. Eller lyssnar ni till de människor som bor där ute? Bor nära Oberget. Som vet hur det är att bo vid E16 och Järnvägen. De som sitter ute om somrarna för att njuta av de ljumna kvällarna och önskar att oljudet från vägen kan tystna. Bara kan tystna så att man hör varandra när man pratar, den musik man spelar eller bara fåglarna som kvittrar.</p>	<p><i>En generell återkoppling är att många av synpunkterna snarare hör hemma i processen om Oberget och dess planprogram. Planprogrammet för Oberget kommer att ställas ut för samråd under 2025.</i></p> <p><i>Planprocessen förhåller sig till den lagstiftning som regleras i PBL vid det skede när planen påbörjas. I viss mån kan man inarbeta strategiska dokument beslutade efter planprocessen påbörjats. Politiken kan alltid välja att förlänga tidplanen för en sådan inarbetning eller ändra inriktning under projektets gång.</i></p> <p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.</i></p>

Lyssnar ni till dem som använder och upplever naturen på Oberget och uppskattar dess skönhet precis som den är nu. Som redan använder den som rekreation i dess vilda ostrukturerade, naturliga form. Den vilda skogen, som är så viktig för att vi människor skall må bra. Lyssnar ni till de djuren som bor där, träden och växterna, allt det liv som ni inte ser men som finns där och gör så att vår värld fungerar som den ska. Det biologiska mångfaldet. För vissa bara ord. För andra någonting man känner, doftar upplever. Lyssnar ni till de människor som har flyttat till Ornäs och Lilla Ornäs för att bo utanför staden, vid Naturen? Inte vid en Stadsdel. Som har bott här länge, som fick lov att acceptera byggandet av en ny större väg- (Först lovad Miljöväg) med buller och avgaser. Hur mycket tänker ni på att de ideer ni har och de val ni gör påverkar människor, djur och natur så pass mycket som det gör?

Bara för att några personer runt ett bord i ett rum får för sig att ett förslag är bra, ger det då dem rätten att driva igenom det till varje pris?

När är en siffra på ett papper mer rätt än upplevelsen av personen som lever med den siffran dagligen?

När är en fridlyst blomma, en tretåig hackspetts boplats, ett rådjurs letande efter vatten i en bäck mindre värt än 7minuters kortare resväg till arbetet för människan.

När är en skog med naturvärden som används av de som bor i närheten mindre värt än en ny stadsdel med en liten kvarvarande planlagd, uppstyrd skogsmiljö för människor som lika gärna kan bo någon annanstans?

Vad händer när människors vision inte stämmer överens med verkligheten? När det visar sig bara vara en illusion? Kan då modet finnas att backa och stoppa planerna innan man skadar någonting som aldrig går att reparera. För många människor är det någonting av det svåraste som finns att erkänna att man kan ha fel. Det krävs mod till det.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Kollektivtrafikförsörjningen till Oberget via E16 är avgörande för planens genomförande.

<p>Detta var min inledning på synpunkterna jag skickade in i februari. Nu har ni tagit allt ett steg längre och tagit fram en FÖP Runn. Det här är fortfarande mina synpunkter så jag skickar in samma men lägger till lite fler synpunkter.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Ni vill skapa en ny stadsdel. Stadsdel, det hörs på namnet vart den borde ligga. Nära staden. Inte i en skog, en skog som utnyttjas precis som den är, för vad den är, en skog. När jag läser igenom planprogrammet är min första tanke? Hur tänker de?</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Om Borlänge kommun har jobbat med de sju mål som det gått dåligt för i Miljöplanen 2015–2018 så har de då slutat nu. Även fast de står skrivna mellan dessa årtal är det sådant man jobbar med tills man har nått målet. Som ni skriver i den gamla planen samt den nya och hur Miljöplanen för Sverige ser ut så är läget Oberget direkt olämpligt att bygga en Statsdel på.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Så varför ignorerar ni och struntar i de miljömål och miljöplaner som finns? Varför struntar ni i forskningen och all information som säger att det är nu vi måste handla?</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Yttrandet hänvisar till text om frisk luft från Miljöstrategin, Borlänge kommun.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Ni planerar att lägga en stadsdel bredvid en starkt trafikerad väg, E16. Ta ner stora delar av skogen som hjälper till att rena luften från vägen. Samt ersätta den med en hel Stadsdel, med flera gator och vägar. Vilket resulterar i ökat antal fordon. På den strategiskt valda platsen Oberget ni har valt kommer säkerligen ett flertal familjer flytta in där föräldrar jobbar i varsin stad. Alltså talar vi om dubbla bilar i ett antal hushåll. Då det kommer att vara en bit till busshållsplatsen (när den väl byggs) och människor i dagens läge är bekväma av sig kommer säkerligen de flesta att använda bilen. Hur fint det än ser ut på papper att cykelvägar byggs och hur mycket ni än vill att de skall cykla eller åka buss. (Det är ändå en bit till både Falun och Borlänge) Att två grönstråk sparas och en del träd och att det blir en park här och där kommer inte att väga upp att luften kommer att</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Miljö kvalitetsnormer ska alltid uppfyllas och det redogörs i efterföljande planering hur dessa ska uppnås.</i></p>

bli sämre i och runt hela området. I den miljön vill ni även bygga skola och förskola.

En ny väg längsmed E16 in i området kommer även att påverka odlings- och betesmarken som ligger precis bredvid. Luften för oss i Lilla Ornäs och Faxvik kommer att förändras negativt vilket går emot Miljömålen Frisk Luft. Men det kanske inte räknas då vi inte är så många som bor här. Det är för få liv det handlar om. Våra liv kanske inte blir lika viktiga då? som behovet av att bygga nya hus just där.

God Bebyggd Miljö

Yttrandet hänvisar till text om God bebyggd miljö Miljöstrategi, Borlänge.

Ni tänker bygga en stadsdel bredvid E16 med avgaser och buller samt öka mängden fordon vid Ornäs, Lilla Ornäs och Faxvik och påverka dessa med mera trafik. Ornäs korsningen är och har länge varit en farlig korsning där människor kör oförsiktigt, denna fara kommer att öka påtagligt med mer trafik. Öka trafikmängden på E16 avsevärt, där ni redan själva påpekat hur trafikerad den är. Hur har ni tänkt att det blir miljömässigt? Där ni sedan beskriver att ni skall lägga den nya trafikplatsen ser avfarten ut komma rakt ut i plats med naturvärden.

Borlänge Kommun talar om att utveckla goda tätortsmiljöer med grönområden och parker. Samtidigt jobbas det för att ta bort fotbollsplanen i Ornäs, en av de få gröna plättar som finns i en annars väldigt huspackad tätort. Den stora mest attraktiva promenadvänliga och intressanta naturskogen som finns nära Ornäs tätort vill ni bygga en stadsdel i. Inte skapa bättre möjligheter att ta sig dit, istället hamnar skogen längre bort, blir mindre tillgänglig. Eller tycker ni att skogen redan är för lång bort från Ornäs för att räknas som skog vid tätort? Trots att de promnerar, joggar, cyklar och rider dit.

Om man nu måste göra någonting med Oberget? Förbättra då den skog som redan finns. Låt den vara en skog men skydda den och vårda den som den förtjänar. Ge den ett ännu högre Naturvärde. Låt skogen stå och bli gammal, förnya där det behövs. Värna det ekologiska mångfaldet på en plats där det

Noteras

Noteras

I kommande trafikutredningar kommer kommunen att titta vidare på hur trafiken ska lösas, ett förslag är att förstärka och förbättra den trafikplats som ligger norr om Ornäs.

En alternativ yta pekas ut för idrottsändamål i områdesrekommendationen för Ornäs, även ytan bakom skola pekas ut för att utöka friytan bakom skolan med möjlighet att till exempel anlägga en större fotbollsplan eller utöka friytan för skolan elever.

Stora delar av skogen mellan Oberget, Kolmassberget och Norsgårdsberget kommer att bevaras. Samt att ett naturreservat pekas ut i delar av Oberget.

verkligen behövs. Nu har vi kommit till mina och många andras synpunkter om buller och om eran syn på buller och val av plats, spännande va?

Jag hänvisar till ett av målen här ovan om den bebyggda miljön, den som skall vara hälsosam att leva i, den att man inte skall utsättas för buller. Ändå tänker ni placera en stadsdel bredvid en av de mest trafikerade vägar i Borlänge där buller och avgaser redan finns i stor mängd. Även om bullervall byggs kommer ljudet in, det sipprar in och gör sig påmint både från Karlsvik, bron vid Ornäs och från Järnvägen.

Yttrandet hänvisar till text om buller.

Hur kommer det sig att trots de riktvärden som är satta, bedömda att vara ljudnivåer människor skall leva med dagligen, ändå upplevs så störande att många människor hör av sig och vill ha hjälp med bullerredusering. Där då personen i fråga som skall svara lutar sig tillbaka och hänvisar till siffran och mätningen som gjorts, den är inte tillräcklig hög för att ni skall få hjälp.

Många människor säger inte någonting utan lever med bullret även fast det får dem att må dåligt. För att de inte tror att någon lyssnar eller gör någonting åt det. Hur kan någon sitta och säga att det jag hör och upplever inte är tillräckligt när de inte hört och lever i det själva dagligen? En siffra mot verkligheten och siffran vinner. Lyssnas det då till de människor man låtsas värna om?

Här väcks ännu en fundering i mig, vilka människor är ni som sitter och läser det jag skriver? Är ni de personer som väljer att gömma er bakom en siffra, väljer att titta bort, kanske motivera det som strunt, tycker att vissa är överkänsliga. Gömmer er bakom, bara för att få bygga. Eller är ni de personer som tänker ett steg längre. Tänker på vad de långsiktiga konsekvenserna av erat val kommer att bli? Hur det kommer att bli för de människor som i förhoppning om harmoni och välmående i god tro kommer att flytta dit och leva i den miljö, leva med era val.

Yttrandet hänvisar till text om Ett rikt växt- och djurliv.

Miljö kvalitetsnormer ska alltid uppnås i efterföljande planering. Buller och vibrationsutredningar är en lagstyrd del av efterföljande planering.

Noteras

Noteras

Noteras

Det är tjänstepersoner inom samhällsbyggnadsförvaltningen och politiker i kommunstyrelsen som tar del av samrådsredogörelsen.

Noteras och se även tidigare kommentarer

<p>Varför vill ni ta ner en stor del av den sammanhållna skog som finns kvar mellan Falun och Borlänge? En fragmentering av skogen. Av en skog som har viktiga Naturvärden och miljöer.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>”Tätortsnära natur som är värdefull för friluftslivet, kulturmiljön och den biologiska mångfalden värnas och bibehålls samt är tillgänglig för människan.”</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Ändå vill ni bygga en statsdel där skogen används av boenden i området runt Oberget, samt även utav andra. Skogen blir samtidigt mer svåråtkomlig för oss i Lilla Ornäs, Faxvik och Ornäs. För de i Storsund, Kyna och Tomnäs Upplevelsen av naturskogen, Bromsmossen och Revvägen skulle komma att ändra struktut helt. Känslan av att vandra, att omslutas av skogen ersätts med bebyggelse och ljudet av människor. När jag besöker Obergets topp, går längs Revvägen, vandrar till Bromsmossen, eller står och ser ut över ängsmarken, vill jag inte höra ljudet av en stadsdel, vill inte gå igenom den, vill uppleva naturen hela vägen till mitt mål. Med er nya plan är frågan om det blir någon skog kvar alls!?</p>	<p><i>Noteras och se tidigare kommentarer</i></p> <p><i>Bromsmossen ska inte bebyggas.</i></p>
<p>I förslag från Naturvårdsverket för att nå miljömålet Ett rikt växt- och djurliv lyder ett av dem: Öka takten i arbetet med att skydda tätortsnära Natur.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Djuren behöver stora ytor med sammanhållen skog för att kunna röra på sig och leva. Att kunna få tag på föda och där behövs även de olika bestånden i skogen, exempelvis sly som äts av både Rådjur, Hjortar och Älg vid vintrar när det är svårt att komma åt mat. När ni i era planer bygger bort hela deras boplats på Oberget samt vill flytta järnvägen till andra sidan stänger ni in dem på en aldelens för liten yta. Vi är många som skall dela på skogens resurser, så de delar där det finns svamp och blåbärsris är lika viktiga som gammal naturskog. Ju fler människor vi blir ju större yta skog behövs det att röra sig på för att inte skada och förstöra för både djuren och naturen. Även de bäckar som finns med i planen som är märkta med strandskydd fyller en viktig funktion för djuren så att de skall kunna komma åt vatten. Särskilt</p>	<p><i>Naturvärden ska utredas och skyddsvärda objekt ska bevaras eller kompenseras. Vid Oberget ska ett nytt naturreservat bildas i ett område som innehåller höga naturvärden.</i></p>

med klimatförändringarna där fler torra somrar kan komma är det livsviktigt att det finns tillräckligt med stora skogsmiljöer med flertalet vattenkällor för det ekologiska mångfaldet. Ni menar att bygga bort hela deras boendemiljö på Oberget samt vill ni flytta järnvägen vilket gör att ni stänger in djuren från den sidan.

I Obergets Naturvärdesinventering räknas 7 naturvårdsarter upp som har påträffats. Fridlysta, nära hotade, Akut hotad, sårbar och signalarter upp. Möjligt häckningsförsök av Berguv samt Tretåig hackspett.

Skogen inom naturvärdesobjekten 13–15 naturskogskvaliteter och naturskog är sällsynt. Naturvårdsobjekten 13–15 utgör de största och högsta naturskogsvärdena i skogsområdet mellan Ornäs och Falun öster om E16.

En planläggning av området kommer att leda till fragmentering. Vilket gör att ekologisk funktion knuten till sammanhängande skog riskerar att påverkas negativt. Genom långsiktig skydd och skötsel av de mest värdefulla områdena finns möjlighet att till viss del kompensera den naturmark som skule tas i anspråk. (Obergets Naturvärdesinventering)

”Till viss del” är inte tillräckligt i dagens läge. För mig är det uppenbart att det kommer att påverkas negativt. Platserna med visst naturvärde är så pass många och utspridda att bara där finns anledning nog att låta skogen vara intakt.

De delar ni tänker spara som grönområden tänker ni också exploatera för en hel stadsdel samt turister. Det kommer bli upp trampat, uppryckt, plockat och stört. Med planer på lek, mountainbike, skoter, grillplatser, utsiktsplats, motionsspår. Samt lägga hotellet i anslutning till Naturskyddsområdet där tretåige hackspetten setts. Vilka djur vill stanna kvar i närheten av en så stor miljöomställning med den grad av störningar som det innebär med en hel stadsdel. Måhända rådjuren och vildsvinen i jakt på mat i rabatterna, då deras egen har försvunnit med skogen.

Noteras

Se tidigare kommentar om naturreservat vid Oberget.

Noteras

Noteras

Noteras

<p>Orkideerna exempelvis Knärot (som finns i området) har mycket speciella krav på livsmiljö och är därför i många fall känsliga för förändringar.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>I rapporten Naturvårdsinventering skriver han redan 2017 att naturvärdesobjekten 13 och 14 förslagsvis bör skyddas med ett Naturreservat på 10ha då de är av högt skyddsvärde. Att inte samtal med markägare påbörjades om detta med en gång har jag svårt att begripa. Om inte det väntades med för att användas som ett argument i planprogrammet för att göra det mer attraktivt, då så mycket skog skall tas ner. Skulle detta vara fallet är det mer än beklagligt.</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Under Samrådsmötet när jag ställde en fråga om skogen och att så mycket blir förstört fick jag till svar att det är bättre att bygga där det redan finns en befintlig väg än att in och börja gräva i ett oförstört skogsområde. Mindre skada på miljön. Min fundering är då varför ni ska in och förstöra ett stort skogsområde över huvud taget. Ta en plats där naturvärdena är låga. Störningar och förstörelse av viktig och vacker natur blir minimal och skapa en plats med planteringar av träd och växter som gynnar miljön, Skapa era bäckar och bygg er en vacker harmonisk stadsdel nära en skog inte i och framför allt inte längsmed en höghastighetsväg.</p>	<p><i>Noteras och se tidigare kommentarer</i></p>
<p>Måste också tillägga att det här med "möjligheter till odlingslotter finns i stråket längs riksvägen" låter som ett ypperligt ställe att odla på. Självt tycker jag att det känns tveksamt med grödorna jag odlar på min tomt då jag bor så pass nära vägen. Men alla är vi olika. I dagens miljötank finns det säkert många som vill odla vid E16, vara ute och jogga och andas in den friska avgasluften längs motionsspåret. Ligga och ta en tupplur i hängmattan till det avslappnande ljudet av trafikbuller medans tåget tutar lätt i bakgrunden. Samtidigt när sommarlovet börjat kan barnen som gått i dagis och skola vid vägen med avgaser och buller få ta en paus från det och njuta hemma på gräsmattan i avgaser och buller.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>I era planer ligger ni även på om att de skall flytta järnvägen. Detta innebär inte bara att värdefull jordbruks och ängsmark går förlorad.</p>	<p><i>Avvägningen mellan för- och nackdelar med olika sträckningar för nytt dubbelspår har hanterats i de utredningar som Trafikverket (tidigare</i></p>

Det innebär även en stor miljöbelastning med stora koldioxidutsläpp vid nybyggnation av järnvägar. Detta är någonting man sällan talar om då tåget nästan alltid är det mest miljövänliga alternativet. Men det gäller bara själva transporten.

Onödigt då vi redan har en järnväg som fungerar bra. Visst att det är ett trafikerat spår men det går att få det att fungera. Allt handlar om inställning och hur lösningsfokuserad man är på att tänka ut sätt att använda det man redan har. Det som skulle förstöras av en flytt av järnvägen väger tyngre än fördelarna det skulle ge att flytta den. Järnvägens "nya placering" plöjer genom all ängs och åkermark som finns där. Det kan man kalla ett stort miljöangrepp. Vassbo som har sina kor som betar där, som de sedan säljer kött av i Vassbo gårdsbutik. Dit människor som bor i närheten kan gå eller cykla och handla. Detta är en levande landsbygd och här ligger framtidens tänk. Detta är miljöer vi bör värna om och skydda. Ni klämmer även in Lilla Ornäs mellan E16 och en som (ni vill få det till) mer trafikerad järnväg än den som finns idag. Som då också låter mer. Vilket gör att vi får buller från båda hållen. Vi kan inte gå till Oberget för där ligger en stadsdel och vi kan inte vandra längs vägen till Olsbacka. Samt i skogen ovanför kommer buller in från båda sidor. Störande för oss människor men inte minst för alla djur. Den landsbyggd som fanns mellan Falun och Borlänge är ett minne blott. De människor som valde att bo där har fått sin livsmiljö förstörd. De som ni hävdar att ni gjorde landsbygden tillgänglig och attraktiv för, fick aldrig uppleva den.

Ett av de lättaste sätten att följa flera av klimatmålen borde vara att låta skogen mellan Falun och Borlänge få stå kvar. Men när hela världen ska jobba för klimatet gör Borlänge tvärtemot. Att skynda på och skydda och bevara naturen, skogarna, det biologiska mångfaldet, som är överlägset hotat, borde ligga högt på

Banverket) har tagit fram. Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister. Om det blir aktuellt att realisera ett dubbelspår mellan Borlänge och Falun, kommer nya utredningar att krävas för att uppfylla dagens lagkrav och förutsättningar. Att reservatet är så brett innebär inte att hela bredden behövs för dubbelspår, utan att den exakta sträckningen fortfarande är osäker.

Noteras

Noteras

prioriteringslistan i Borlänge kommun. Istället ligger den undanskuffad i ett dammigt hörn som någonting irriterande, någonting man fnyser åt, som man inte alls vill prioritera. Varför vill ni inte prioritera skogen och naturen?

En politiker i Samhällsbyggnadsnämnden Borlänge kommun. Säger om planerna på Oberget att han förstår oron över att någonting gammalt som fungerar bra och är funktionellt skall bytas ut mot någonting nytt och okänt. Att det är därför de haft breda samtal med medborgarna. Men det gäller att fundera ut vilken kommun vi ska vara. Ska vi stagnera med sämre tillväxt och välfärd eller skall vi skruva upp våra mål och göra oss intressanta för utomstående som vill verka och arbeta i kommunen så bör också möjligheterna till nyskapande få plats”.

Då jag varit med på ”de breda” samtalen du pratar om kan jag förtydliga att oron som människorna delade där inte handlar om det du skriver. Oron handlar om att Vi är medvetna om hur mycket skog som redan är förstörd, om hur vår framtid ser ut, hur människan behandlar miljön, naturen och djuren. Hur lite respekt ni som sitter och planerar och bestämmer har för biologiskt mångfald och viljan att skydda skogen. Oron ligger i att helt plötsligt så sitter människor vi inte känner, som inte har en aning om hur våra liv, omgivning och miljö ser ut. Plötsligt sitter ni och bestämmer över vår tillvaro. Hur vi ska ha det framöver, ni som har noll koll på hur saker fungerar där vi bor.

Att bebygga Oberget och de andra platserna i FÖP Runn är ingenting nytt och okänt. Människans pengaseende och girighet är ingenting nytt. Det som är oroande är att människor med makt och pengar aldrig verkar förändras. De verkar aldrig lära sig. Det är oroande att se ett system och människor så fastlåsta i ett uråldrigt och förlegat tänk. Det är ingenting nytt med att människors lyxbehov och krav på att få allt vi pekar på går före djuren och naturen. Ingenting nytt med att vi bygger ut och breder ut oss. Men med den teorin kommer jorden tillslut bara vara en enda

Kommunen eftersträvar en variation av olika bostadsområden. I första hand förtätar vi Borlänge och Falun centrala delar och i serviceorterna. Samtidigt finns det ett ökat behov av att bygga fler bostäder i Falun/Borlänge. Vi har även översiktsplan FalunBorlänge, 2014 att förhålla oss att städerna ska växa i riktning mot varandra i huvudsak längs västra sidan av Runn/Ösjön. I översiktsplan FalunBorlänge är Oberget utpekad som framtida bebyggelseområde.

I efterföljande planeringsprocesser ska alltid kommunen redogöra för hur miljö kvalitetsnormer ska uppfyllas.

Noteras

Noteras

Noteras

stor stad. Det är inte hållbart eller logiskt att vi måste växa som stad för att det ska bli bättre. Det skulle betyda att det aldrig kan ta stopp. När är en stad stor nog? När är en tätort full? Hur många hus kan man klämma in på en plats innan den förändras till någonting den inte är. Det som gör de olika platserna i Borlänge attraktiva och speciella är att de ser ut som de gör. Då kan man inte bygga mer för att ge människor tillgång till dessa platser. Exempelvis Kyna får man tillgång till när någon väl flyttar. Alla människor kan inte kräva att de ska bo i Kyna och bygga där, för då försvinner just det som gör Kyna till Kyna. Kan det vara så att Falun och Borlänge räcker i storlek precis som de är just nu? Jag har valt att bo i Borlänge just därför att det inte är en storstad och på grund av närheten till naturen.

Att fortsätta prata om och sträva efter att bygga ihop Falun och Borlänge som det talades om på 90-talet och 2014 är att ha fastnat i ett gammalt tänk. Världen har förändras sedan dess. Nu finns det annat som är betydligt viktigare än tillväxt.

Borde inte politikerna hänga med i dagens utveckling där det idag handlar om hur vi skall kunna fortsätta framåt utan att åsamka skada på vår natur, miljö och djur. Värna det biologiska mångfaldet. Någonting som borde vara en väldigt spännande uppgift att ta sig an, men hur skulle dessa hjärnor som styrs av pengar kunna se och förstå någonting annat än det. Att bygga nya bostäder till all människor på bekostnad av allt det andra är ett väldigt narcissistiskt tänk av människan. Där allting är en förlängning av hen. Där allt som existerar är till för oss, och som att jorden inte skulle klara sig utan människan. När det är precis tvärt om. Under den otroligt korta tid vi har befunnit oss på jorden har vi lyckats förstöra mer än vad många vill och kan förstå. Och det mesta för vår egen bekvämlighets skull. Så att fortsätta på samma sätt som har gjort att vi har hamnat där vi är idag måste vara yttersta formen av idioti.

Så vilken kommun vill ni vara?

Den som ni skriver om i miljöplanen eller den ni betar er som nu, den som gör tvärtemot det ni skriver? Den som utvecklar staden tillsammans med medborgarna eller den där ni kör över oss?

Noteras

Noteras

Noteras

Noteras

Den som jobbar med nytänk och för oss närmare att lyckas med klimatmålen eller den som trampar kvar i det gamla tar oss längre ifrån?

I eran plan, vart har ni tänkt att alla djur skall ta vägen? Vad skall ni göra som kompensera för all natur och skog ni förstör? Vart har ni tänkt att de som använder skogen nu skall ta vägen? Hur har ni tänkt hantera den ökade trafikmängd precis där boende i Lilla Ornäs och Faxvik bor? Avfart, påfart Ornäs, Aspeboda? Hur har ni tänkt hålla luften på samma nivå, så att vi som bor där inte får sämre luftkvalitet än vad det är idag? Hur skall ni göra för att inte öka den redan befintliga bullernivån för oss som redan bor här och redan är otroligt störda som det är nu?

Noteras

Och för att svara på er fråga som har dykt upp under tiden ni läst, den om varför vi bor kvar här i Lilla Ornäs om vi nu störs så mycket av ljudet och avgaserna. Vi, där vissa av oss har bott här sen innan E16 blev till, innan oljudet blev så påtagligt, så konstant och andra som flyttat hit i god tro att ljudet inte skulle påverka så mycket som det nu gör. Jo för vi lever alla på hoppet och med en önskan om att ni någon gång skall åtgärda bullret som ni själva skrivit i miljöplanen och som vi själva också har hört oss för och bett om. Att ni framför allt inte gör allt sämre än vad det är idag. Och för att vi helt enkelt älskar denna lätt avskilda, glesbyggda nära till naturen plats. Om det behövs fler boenden så finns det platser närmare centrum som man kan använda, där både kostnad och miljöpåverkan blir betydligt mindre. Där infrastruktur redan finns. Att bygga på Oberget skulle bli oerhört kostsamt för Borlänge. Om arbetstillfällena kommer till Borlänge med en nystart i gamla Kvarnsvedens pappersbruk kan man bygga där i närheten så att det går att cykla till jobbet. Använd lokaler som inte används och gör om till boenden, var kreativa. Men sluta bygga sönder landsbygden och skogarna. När det gäller Kvarnsvedens gamla pappersbruk och framtida jobb där, kan väl inte meningen vara att de jobbtillfällena som skapas, är för människor som skall flytta hit och jobba? Som ni hävdar att ni måste bygga bostäder till. Meningen ska väl vara att satsar på en verksamhet som gynnar Borlängeborna. Den

Noteras

Noteras

verksamhet som ger flest arbetslösa i Borlänge möjligheten att få jobb.

Och framför allt ta och gör Borlänge attraktivt igen, se till att få ordning på de verkliga saker som gör att människor väljer att flytta från Borlänge eller inte vill flytta hit. Skolorna, otryggheten. Jobba på att fixa till de områden i Borlänge som har dåligt rykte eller som är trångbodda. Se till att ta hand om oss Borlängebor i första hand. Följ miljömålen och få in mer grönområden i centrum istället för att bygga bort dem. Lyssna till de som bor här. Ni kan inte skapa en ny stadsdel för att försöka kompensera det ni inte får att fungera i Borlänge. Göra ett "Tällbergområde" för att försöka höja statusen på Borlänge. Att smälla upp en massa hus vid Runn för att få locka med sjönära, få in människor med pengar. Öka klyftan mellan klassamhällena. Bygga en marina så att fler båtar kan läggas i Runn, dit med vattenskotrar. Hur har ni tänkt att hålla sjön ren och hur har ni tänkt att djurlivet skall kunna skyddas med den mängden nya människor ni tänkt bygga för?

Av de frågor och funderingar jag hade tidigare i min inledning har jag nu fått svar på några. Under er presentation av det nya förslaget och Samrådsmötena har ni visat vilka det är vi har att göra med. Jag kan säga att jag inte är förvånad men hade ändå hoppats att ni var de människor som lyssnade, kunde tänka ett steg längre, som inte bara styrs av pengar och att man ska "tävla" med omkringliggande städer om att växa. Istället har ni visat att det är ok att manipulera sig till att få det ni vill. Att det är ok att pressa på och tjata på markägare. Uttryckt er på ett sätt så att det låter som om de inte säljer nu kommer de att förlora pengar på det i ett senare skede. För att i nästa andetag säga till dem att det är frivilligt. Men ni har redan planterat en osäkerhet där. En fundering om de verkligen helt säkert får bestämma över sin egen mark. Ni har visat att ni tycker att det är ok att skratta åt och håna människor som uttrycker sin oro för djur och natur. Att ni tycker att erat förslag är så bra att ni ska mobilisera för att få igenom det. Ni har visat att ni tycker att det är ok att hoppa över viktiga grundläggande delar i processen för att kunna få igenom den lättare i

Noteras

Miljö kvalitetsnormer ska alltid följas

Kommunen arbetar helt med frivillighet, ingen som inte vill sälja sin mark kommer att tvingas att göra det.

Det är olyckligt om ni känner att ni inte har blivit bemötta på ett professionellt sätt. Denna process

<p>ett senare skede. Ni har visat i uttalanden i tidningar att ni har inte har hört eller är ett dugg intresserade av att lyssna på vad vi har att säga. Låter det här som människor som har kapacitet att jobba med så stora projekt som berör så stora frågor? Tycker ni själva att ni sköter er bra? Jag tycker inte det.</p> <p>”En bild målas upp av en ny stadsdel med grönområden, bäckar, naturliga lekplatser för barnen i skogsmiljö, rekreation, friluftsliv med uppstyra motionsspår. En harmonisk plats. En trygg plats att bo på. Jag står i mitt nya hus, tittar ut på baksida, gräs, träd, blommor. Jag andas ut. Vill uppleva det vackra, höra fåglarna sjunga, känna doften av natur. Jag går ut på framsidan av huset, där ligger min gata.</p> <p>Jag tar ett djupt andetag men vänta, det jag andas in är inte frisk luft det är avgaser från grannarna och från vägen. Fåglarna jag såg genom fönstret och vinden som såg ut att rassla lätt i trädkronorna är inte det jag hör. Jag hör bilarna, basen från en stereo som dunkar ut ur en bil. Ett tåg som far förbi. Vaför har de valt att lägga denna platsen här? Ett vackert löfte om någonting som inte riktigt aldrig kan bli. Ett löfte om närheten till två städer. Löftet om en enklare mer stressfri vardag. Men ändå ligger den där, stressen, när man kommer hem, ett evigt brus av oljud i bakrunden som sällan tystnar. Ett fönster som förblir stängt när den friska nattluften kunde svalkat sömnen. Och någonstans där bortom järnvägen finns en sjö som jag inte riktigt kan se.”</p>	<p><i>är öppen och demokratisk, där alla som önskar har möjlighet att framföra sin åsikt utan att känna sig dömda. Det är svårt att veta vilka artiklar ni avser i yttrandet och därför svåra att bemöta.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Se tidigare svar</i></p>
<p>Sven-Olov Eriksson, 2021-12-15 FÖP RUNN kan bäst beskrivas som en överlagd våldtäkt på en levande och livskraftig natur- och kulturmiljö, jord-, sjö, och skogsbruksmark. FÖP RUNN har utformningen av ett kommunalt finansierat marknadsföringsmaterial för att tillmötesgå ett enskilt profithungrigt och girigt exploateringsföretags behov och önskemål. Med risk och att beskriva som gynnande i samband med myndighetsutövning. Exempel ges i ett antal fall och fall av oskicklig handläggning som medför risk för enskilt gynnande. Fokus har lagts på de primära och centrala ekosystemen Runn och Ösjön.</p>	<p>Sammanfattade svar <i>Arbetet påbörjades med den fördjupade översiktsplanen 2018. En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en</i></p>

Inget i FÖP RUNN beskriver den långtgående och mycket betydande miljöpåverkan av vattenförekomsten som planerna har för allt levande kring de centrala ekosystemtjänsterna sjöarna Runn och Ösjön utgör. Sjöar, vars sköra tillstånd i ytvattenkvalité och av en 500-årig förgiftning av tungmetaller och miljögifter bortom all räddning, fortsatt borde hanteras varsamt med en oförändrad eller minskad belastning, i stället föreslås en besinningslös ökad belastning i FÖP RUNN.

Risk för brott mot

Vattenförvaltningsförordningen (2004:660)

Yttrandet innehåller Figur 1. Miljökvalitetsnorm för Runn 2027

I ovanstående figur är de rödmarkerade posterna redovisade utan åtgärdsår vilket i praktiken innebär att de är omöjliga att åtgärda och som beskrivs som citat. ekonomiskt orimliga att vidta, slut citat. Mestadels beroende på de i bottenlam och sediment ligger upplagrade samt att tillförseln av nya tungmetaller och dit hörande miljögifter pågår och kommer att fortsätta så länge en urlakning sker från gruvbrytningen uppströms inom företrädesvis Falu kommun. En sällan diskuterad men väl dokumenterad och en pågående miljökatastrof som tyvärr idag, lite lämpligt, har uppnått en världsarvsstatus. Där inte ens en täckning av slagghögar för att minska urlakning är möjlig.

Som ytterligare förstärkning av mitt yttrande ber jag att få redovisa ett utdrag utan bilagor ur Länsstyrelsens "Kunskapsunderlag för delområde 44. Runns avrinningsområde" med tillhörande kartfigur.

Runn (SE670563-148814)

Vattenförekomsten uppnår ej god kemisk status. Bromerade flamskyddsmedel i fisk överstiger gränsvärdet. Sedimenthalterna för Cd, naftalen och Pb överstiger respektive gränsvärde. Uppmätta halter i ytvattnet av Cu och Zn överstiger klassgränser för måttlig ekologisk status. Halterna av PFOS i fisk är förhöjda. Sedimenthalter av Cu, HCB, HCH, nonylfenol, PAHer och Zn är förhöjda. Även halterna dioxiner och dioxinlika PCBer i sediment är förhöjda.

fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Processen med att ta fram FÖP-Runn påbörjades 2018, med planerarstugor runt om i byarna runt Ösjön/Runn. Vidare har vi haft särskilda dialogmöten med föreningslivet runt Runn. Vid dialogerna framkom många synpunkter kring vad man önskar bevara och utveckla vidare. Dessa har sedan viktats mot de mål som är uppsatta med planen och den lagstiftning kommunen har att förhålla sig till, exempelvis vikta allmänna intressen.

Samrådet är det första steget i den formella processen vid framtagande av en fördjupad översiktsplan, där vi nu har fått med oss vad medborgarna tycker om förslaget. Innan granskningen kommer flera revideringar att genomföras, där kommunerna har tagit hänsyn till vad medborgarna delgivit i processen. Framtagande av FÖP-Runn följer den lagstyrda processen enligt PBL.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen. Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och under förutsättning att platsen är lämplig för ändamålet. En miljökonsekvensbeskrivning tas fram till granskningen. Miljökonsekvensbeskrivningen

Dioxiner och dioxinlika PCBer har i dagläget inget gränsvärde eller klassgräns för sediment, men inför förra vattenförvaltningscykeln föreslogs ett gränsvärde (Naturvårdsverket 2008). Uppmätta halter är ca 30 gånger högre än det föreslagna gränsvärdet. Provtagning av vatten, sediment och fisk har skett ett flertal gånger i sjön (Bilaga 1, *hör till yttrandet*), och ett stort antal ämnen av de som analyserats har uppmätts. Ett tiotal ämnen påträffas i halter över gränsvärden och klassgränser, men det bör även noteras att det finns en stor mångfald av miljögifter i sjön, bland annat läkemedel och nonylfenol i fisk som troligen kan kopplas till avloppsreningsverket som ligger vid vattenförekomsten (se "Källor till påverkan" nedan).

*Yttrandet redovisar källor till påverkan
Pågående miljöfarlig verksamhet Figur 5 (bild i yttrandet)*

Pågående tillståndspliktig miljöfarliga verksamheter inom Runns näavrinningsområde. I kartan visas Aoch B-verksamheter. Vita ytor i kartan representerar vatten som inte inkluderats i statusklassningen.

Ovanstående information om Runn och Ösjöns tillstånd är klarlagd och väl känd för kommunens förvaltningar vilket därmed bör ha redovisats som en central och avgörande punkt vid en riskinventering eller bedömning. De borde ha redovisat riskerna med ett hundrafalt utökat nyttjande av den centrala ekonomiska och fysiska ekoresursen. Någonstans bör resultatet och konsekvenserna av ett halvt millenniums miljöförstöring visas hänsyn. Planläggningen borde redan där ha avslutats och fortsatt visas all tillbörlig hänsyn i framtida planering av området.

Runn/Ösjön och nedströms flöden inklusive Dalälven och Bottenhavet/Östersjön. Där tidigare nämnda tillstånd och information borde ha varit avgörande och planerna avgjorts som ej genomförbara. Där bedömningen av ett ökat antal fritidsbåtar, badplatser bryggor, turism och marinor borde ha beräknats och utretts enligt det kommunerna har att redovisa i det grundläggande kravet i

kommer att anpassas till vad som är rimligt utifrån aktuell kunskap, allmänhetens intresse och den aktuella planens innehåll och detaljeringsgrad.

– Hänsyn ska också tas till att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med efterkommande planering eller i tillståndsprövningen av specifika verksamheter eller åtgärder och konsekvenser bedömas.

– Miljökonsekvensbeskrivningen hålls generellt på en övergripande planeringsnivå, som ger visst utrymme för tolkningar i efterkommande skeden. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan anger endast viljeinriktningar för framtida utveckling. Därmed avser kommunen att även hålla beskrivningar och bedömningar i miljökonsekvensbeskrivningen på en kortfattad och övergripande nivå.

Miljö kvalitetsnormer: Miljö kvalitetsnormer är bestämmelser om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt och regleras i miljöbalken. Vid planläggning och i andra ärenden enligt plan- och bygglagen ska miljö kvalitetsnormer följas. Av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen anser att gällande miljö kvalitetsnormer ska följas.

I granskningshandlingen återfinns den informationen under sidan: Luft och vatten (Miljö kvalitetsnormer). Där finns exempelvis omnämnt underlag från Länsstyrelsen med. Antagandebeslut för FÖP-Runn är inte fattat, det är en pågående process. Se även tidigare kommentarer om miljö kvalitetsnormer och miljökonsekvensbeskrivning. Riskanalyser genomförs på en övergripande nivå i en översiktsplan, eller fördjupning av den, där man utgår ifrån kända planeringsunderlag.

I FÖP-Runn finns följande planeringsinriktningar för efterföljande processer:

Vattendirektivet ska uppfyllas vid all tillståndsgivning och byggande.

Miljö kvalitetsnormer ska beaktas vid detaljplanering.

FÖP-Runn uppfyller det lagen kräver i det här skedet av planeringsprocessen, det vill säga redovisning på en övergripande nivå. Allt eftersom förfinas och detaljeras utredningarna på erforderlig nivå i efterföljande planering.

Notera även att Borlänge och Falun kommuner har en antagen gemensam kommuntäckande översiktsplan för FalunBorlänge, 2014. Den

<p>Vattenförvaltningsförordningen (2004:660 4 Kap 2§. Krav på icke-försämring.</p> <p>I anslutning till ovanstående bör kommunerna redovisa i om de tagit hänsyn till ovanstående enligt följande punkter.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har kommunerna genomfört en riskinventering innan beslut om FÖP RUNN togs? - Vad innehöll den riskinventeringen? - Vad resulterade den i för beslut? Diariefört beslut bör biläggas ert svar. - I det fall en riskinventering och ett beslut finns, varför har inte detta tillgängliggjorts och redovisats i FÖP RUNN eller i annat offentligt dokument? - Anser ni att ni (kommunerna) har uppfyllt och tagit hänsyn till kravet i Vattenförvaltningsförordningen (2004:660 4 Kap 2§. Krav på icke-försämring. - Anser ni att ni (kommunerna) har uppfyllt och tagit hänsyn till samtliga föreskrifter i Vattenförvaltningsförordningen (2004:660) i arbetet med FÖP RUNN? <p><u>Risk för brott mot Plan och bygglagen (2010:900)</u></p> <p>I FÖP RUNN redovisas under rubriken "Värden och Hänsyn" delar av PBL som urklipp enligt nedan figur.</p> <p><i>Yttrandet hänvisar till Plan- och bygglagens 2 kap. 3 §.</i></p> <p>Att endast redovisa klipp och valda delar ur PBL och specifikt utelämna paragrafer är inte förenligt med svensk rättspraxis. De bör ha tagit med övriga paragrafer som gäller för översiktsplaner, d.v.s. hela kap 2 och kap 4. Infogar därför del av 3 kap, 1 – 7 §§.</p> <p>Att så uppenbart, styra, vilseleda och undanta medborgarna från information om lag bör anses som en risk för ett lagbrott. Speciellt och med direkt hänvisning till 6 – 6 §§ som anger (6 §) tydlighet, (6 a §) konsekvenser och (6 b §) betydande miljöpåverkan genom en miljökonsekvensbeskrivning.</p>	<p><i>fördjupade översiktsplanen ska läsas tillsammans med den kommuntäckande översiktsplanen för att få en heltäckande bild av planeringsinriktningar som gäller i Falun och Borlänge.</i></p> <p><i>Hänvisningar till lagtext ses över till granskningen. I vissa fall är det dock lämpligt att hänvisa till enstaka paragrafer när det är en eller ett mindre antal paragrafer som är relevanta för just den text som avsnittet handlar om.</i></p> <p><i>Information om processen efter samrådet fanns i avsnittet "Om planen", på sidan "Efter avslutat samråd". Inför granskningen kommer beskrivningen att utvecklas. Den kommer också få en ny rubrik; "Så går granskningen till". Kommunernas bedömning är att planförslaget följer plan- och bygglagen.</i></p>
--	---

Inget redovisas av 3 kap 8 – 28 §§ där betydande information undantas medborgarnas möjlighet att värdera planens giltighet och innehåll.

Med anledning av ovanstående riktar jag följande frågor till kommunerna:

- I vilket syfte har ni (kommunerna) i en mycket begränsad och urvald omfattning informerat kommunernas medborgare om innehållet i Plan och bygglagen?

- Har ni (kommunerna) medvetet valt att vilja styra informationen genom att undanhålla stora delar av lagstiftningen som gäller för översiktsplanering?

- Tycker ni (kommunerna) att ni uppfyllt kraven i 6 – 6 b §§ ?

- Tycker ni (kommunerna) att ni uppfyllt kraven i 7 § 1 ?

- Anser ni (kommunerna) den information om Plan och bygglagen räcker för att ge medborgarnas möjlighet att värdera planens giltighet och innehåll.

Risk för brott mot Miljöbalk (1998:808)

FÖP RUNN beskriver i glättade ordalag och vackra bilder den totala omvandlingen och övergreppet på en av de äldsta och mest levande kulturmiljöerna i Dalarnas län.

FÖP RUNN har medvetet gömt den framtida verkligheten för de närmast berörda inom planens avgränsningsområde genom att undanhålla delar av gällande miljölagstiftning.

Vi befintligt boende förväntas villigt låta vår hembygd skövlas, förvanskas och exploateras. Som Amerikas indianer motas vi ut mot det månghundraårigt förgiftade vattnet, knappt tjänbart för bad. Ett vatten, omöjligt att återställa med dagens teknik och resurser. Förgiftat i upp till 30 gånger av rekommenderade gränsvärden.

Till en början vill jag åberopa till Plan- och Bygglagen (2010:900) kap 3 6 b §. Under de tre samråd som genomförts har kravet på en risk-, miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning ska vara redovisad. Det har besvarats med att en överenskommelse med Länsstyrelsen finns och att det enligt den

överenskommelsen inte krävs eller är behövlig. Efter samtal med ansvarig handläggare finns inte något sådant beslut diariefört, protokollfört eller dokumenterat. De har också hänvisat till att kapitel 6 i miljöbalken började gälla först 2018 samt att kravet på vare sig miljöbedömning eller miljökonsekvensbeskrivning inte gäller eftersom beslutet från Borlänge kommun KS Au och arbetet med FÖP RUNN togs och påbörjades före denna tidpunkt. Detta sagt utan hänsyn till PBL 3 kap 6 b § trots att det påtalats under samråden.

Enligt PBL kap 3 6 b§ ska den upprättas om en betydande miljöpåverkan kan antas, samt enligt 9 § och 6 kap 4 §.

Jag hänvisar till hela Miljöbalkens 6 kap. som reglerar detta krav och den skyldighet som en myndighet har att upprätta Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivning.

Skäligen borde samtliga bedömningar, risk- och miljö samt miljökonsekvensbeskrivning med tanke på de centrala och primära ekosystemtjänster som sjöarna Runn och Ösjön, med nedströms flöden utgör. Därför finns nu risken att det vid kommande detaljplaneläggning i mindre delområden aldrig kommer att upprättas en samlad bedömning och beskrivning över de miljökonsekvenser som omfattar hela området inom FÖP RUNN. Att den betydande miljöpåverkan som FÖP RUNN innebär, beskrivs och splittras till en översiktlig och bedömningsbar konsekvens.

Jag vill av den anledning ställa följande frågor till kommunerna Falun – Borlänge eftersom jag inte tror att ekosystemresurserna Runn/Ösjön tål att belastas ytterligare.

- Anser ni att den centrala och primära ekosystemtjänsten Runn och Ösjön med nedströms vattenflöden med nuvarande känd status och miljöproblematik inte kräver en risk- och miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning?

- Anser ni fortfarande att området som ingår i FÖP RUNN ca 16 000 hektar inte kräver en risk- och miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning?

- Anser ni fortfarande att de areella skogs- och jordbruksområdena, natur och kulturmiljöområdena, skydden av biotop- och naturskyddade områden som ingår i FÖP RUNN inte kräver en risk- och miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning?
- Anser ni fortfarande att befintligt boende och fastigheter, näringar och kulturella värden inte kräver en risk- och miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning?
- Anser ni (kommunerna) att jag och min fru som flyttade ut till denna by för 23 år sedan, till trakten kring Ösjön, Tomnäs och Storsund, i skuggan och skyddet av Oberget nu inom en mycket snar framtid kommer oss att bo i en mindre stad, ungefär i storleksordningen Rättvik, inte ska kräva en risk- och miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning?
- Anser ni (Kommunerna) att vi inte ska ta denna förändring personligt eller låta oss påverkas av denna förändring.

Risk för brott mot folkrätten och konventionen om mänskliga rättigheter

Brott mot mänskligheten kan begås under både krigs- och fredstid. Exempel på brott: mord, utrotning, förslavning, deportation eller tvångsflyttning, tortyr, apartheid, våldtäkt, påtvingat havandeskap och annan form av sexuellt brott.

Allt som kanske kommer att återstå efter FÖP RUNNs genomförande är det begränsade markområde som ligger inträngt mellan sjö och riksväg. Lystna blickar har redan kastats även på detta av ledande politiker. Fin och bördig jordbruksmark men även befintliga brukningsenheter, ängs och åkermarker. Vi tror inte att FÖP RUNN avser att hålla sig inom det som beskrivs. Allt tänker de ta ifrån oss, tillsammans med vår allemansrätt som inskränkts och begränsats. De kommer att det ta ur våra händer. Kommunerna betar sig som en kolonial imperialistisk supermakt. Där markägande betyder allt, där rätten till folks framtid bestäms av den markägande eliten och kapitalstarka exploatörer.

Vi deporteras och tvångsflyttas från en landsbygd och 1000-årig kulturbygd. till ett

obrukbart reservat i utkanten av den nya staden. Det förutsätts att vi alla kommer att välkomna utvecklingen vilket nu inte är fallet. Vi protesterar mot det skamlösa, giriga och samvetslösa förfarandet.

De som beräknas flytta in är knappast de som mest behöver. Inte de nyss invandrade, de tätt hopträngda i undermåliga lägenheter, de i Tjärna ängar eller Jakobsgårdarna, inte den ensamstående föräldern. Inte den äldre fattigpensionären. Inte de växande barnfamiljerna eller ungdomarna som har ett akut behov av att flytta hemifrån. Inte de som sover i våra parker och under våra broar. De kommer helt enkelt inte att ha råd.

Sannolikt vill de styrande politikerna att deras dröm befolkas av några från medelklassen men mest från en nyrik överklass och några inflyttade penningstarka från storstadsområden. De som kräver och som enligt ledande politiker och tjänstemän bör erbjudas sjönära tomter att bebygga.

Med anledning av ovanstående riktar jag ett par enkla frågor till kommunerna

- Med tanke på det som angetts tidigare i detta dokument. Anser ni (kommunerna, ansvariga politiker och tjänstemän) att ni i alla hänseenden följt gällande lagar och regelverk, Grundlagen och Regeringsformen, Kommunal och

Förvaltningslagen, Plan- och bygglagen, Miljöbalken och till den kopplade lagar, under ert arbete med att besluta och upprätta FÖP RUNN?

- Anser ni att den kommunala folkvalda demokratin och förvaltningen, att det som föreskrivs i Kommunal- och Förvaltningslag samt regeringsformen fungerar ur ett demokratiperspektiv.

Svedens Vägsamfällighet, 2021-12-15

Föreningens spontana kommentar är att inte vägen bör belastas med mer trafik. Föreningens styrelse förväntas att få en officiell förfrågan om nyttjande av vägen och kommer då att inkomma med en skriftlig kommentar i fråga.

Fördjupad översiktsplan för Runn anger inga nya utbyggnadsområden som bedöms påverka vägen.

En markägare i Vika socken, 2021-12-15

Yttrandet inleds med information om Vikas historia.

Generellt

I remissen pekats Fornäsudde ut som ett utvecklingsområde för natur- och friluftsliv. Området är även utpekade i arbetsmaterialet från planerarstugorna. Vi motsätter oss planerna, då de kommer att inskränka på vår rätt att bruka vår egen mark.

Det känns kontraproduktivt att satsa skattepengar på ett område, som är tillgängligt för väldigt få i kommunen. Det finns inga kända naturvärden registrerade på platsen samt har skogsägare som redan bevarar de värden som finns på platsen, vilket är "gratis" för samhället.

Yttrandet innehåller Figur 1, Utvecklingskarta för området runt Runn. Fornäsudde

Den 10 november lämnade regeringen "Skogspropositionen" till riksdagen. Förslagen och bedömningarna som presenteras i propositionen, syftar till att stärka äganderätten och en ökad hållbar skoglig tillväxt.

Området som har pekats ut på Fornäsudde består av produktionsskog i varierade åldrar. Större partier är nyligen slutavverkade och föryngrade, se bild nedan.

Yttrandet innehåller Figur 2, Fotot är taget inom det utpekade natur- och friluftslivsområdet för Fornäsudde, 2021.

Det utpekade området har inga kända naturvärden registrerade enligt Metria Skogsanalys. Det känns därmed, omotiverat att peka ut området som ett utvecklingsområde kopplat till naturvärden?

Det finns ett flertal lämningar inom området, vilket inte är ovanligt i den svenska skogen. Som nämnt ovan, har delar av området slutavverkats och då har hänsyn tagits kopplat till bland annat dessa lämningar. Detta är ett gott exempel på att ett aktivt brukande kan samexistera med kulturvärden.

Fördjupad översiktsplan för Runn angav i samrådet inte en utvecklad markanvändning för Natur och friluftsliv på Fornäs udd. Däremot pekades området natur- och friluftslivsvärden ut i utvecklingskartan. Udden har befintlig natur- och kulturmiljövärden och delar av udden kommer inför granskningen att pekats ut som markanvändningen Natur- och friluftsliv, det är pågående markanvändning och den redovisningen väljs på grund av de befintliga värdena. Ett aktivt brukande behöver som ni själva redovisar i er synpunkt inte vara oförenlig med att ta den hänsyn som redan krävs till natur- och kulturvärden enligt annan lagstiftning vid skogsbruksåtgärder.

Redovisningen av planerarstugorna kommer att förtydligas till granskningen så att det framgår hur materialet från planerarstugorna har hanterats.

Under 2018 – 2019 genomfördes sex planerarstugor runt Runn, för att samla in synpunkter från allmänheten. Sammanställningen resulterade i bilden nedan.

Yttrandet innehåller Figur 3, Underlaget är framtaget baserat på planerarstugor runt Runn, 2018/2019.

Fornäsudde beskrivs som:

”Mkt bra utgångspunkt ut i Runn och mot Borlänge”. Hur kan det vara det? Det är för grunt att komma in med båt via sjövägen och det finns ingen väg eller parkering vid den utpekade platsen.

Udden är markerad med en blå punkt:

Yttrandet innehåller Figur 4, Från arbetsmaterialet, se figur tre.

Hur ska detta vara möjligt när det inte finns någon infrastruktur för detta? Området är svåråtkomligt idag, det finns inga tillgängliga vägar och sjövägen är väldigt grund. Det finns inte el, vatten eller avlopp i närheten. Hur ska önskan om toalett då kunna uppfyllas?

Dessa önskemål kommer skapa ett större tryck på miljön, vilket kan påverka dess värden (lämningarna) negativt. Vill vi det? Idag är de väl utmarkerade på skogsägarnas skogsbruksplaner och hänsyn tillämpas för att bevara detta.

Området har stor betydelse för det lokala jaktlaget. Jakten är en viktig social knutpunkt för bygden. Den skulle försvåras av dessa önskemål, eftersom jaktområdet skulle behöva avgränsas och anpassas till det ökade trycket på miljön i området.

Yttrandet innehåller Figur 5, Från arbetsmaterialet, se figur tre.

Området har ett flertal lämningar som nämnts ovan, likt många andra platser i Sverige. Hur kan området ha ett stort värde för besökare när det inte finns någon väg, parkering och det är dålig åtkomst från sjön?

Innehållet i planerarstugorna är de personliga åsikterna hos de som deltog på planerarstugorna. Se även tidigare kommentar om redovisningen från planerarstugorna.

Lämningarna är en del av det riksintresse för kulturmiljö som omfattar området runt Vikasjön. Att det saknas väg och parkering gör det dock mycket riktigt svårt för besökare att ta del av riksintresset, men riksintressets värden är trots det lika höga.

<p>Varför bör det tas extra hänsyn i utvecklingen? Den hänsyn som tas i dag via ett aktivt skogsbruk, säkrar redan dessa värden. Vilken utveckling syftas det på? Markägaren beslutar om sin egen mark.</p> <p>Det känns kontraproduktivt att satsa skattepengar på ett område, som är tillgängligt för väldigt få i kommunen, som inte har kända naturvärden registrerade samt har skogsägare som bevarar de värden som finns på platsen (lämningar). Skatten ska väl användas på ett sätt som gynnar så många som möjligt inom kommunen? Och till områden som hyser stora naturvärden?</p> <p>Slutligen känns det märkligt att inte berörda markägare (som berörs av figur ett och tre) har blivit informerade om denna plan samt att de inte har inte blivit inbjudna till samrådet. De har inte heller blivit inbjudna till planerarstugorna, fast det är de som har äganderätten över sin mark.</p> <p>I kommunens fortsatta arbete förespråkar vi en dialog i tidigt stadie och inte utebliven information. Detta skulle öka tilliten och skapa ett engagemang hos markägarna, istället för att de känner sig överkörda och exkluderade.</p>	<p><i>Området redovisades under samrådet som pågående markanvändning och samma kommer vara fallet i granskningen även om markanvändningen ändras för en del av området. Det finns därmed inga planer på projekt som utvecklar området. Eftersom Fornäs udd redovisas som pågående användning har inte markägarna fått något informationsbrev, utan har behövt ta del av annonsering i tidningar, på kommunernas hemsida och affischer på lokala anslagstavlor.</i></p> <p><i>Planerarstugorna har inneburit tidig dialog. Inför planerarstugorna informerades det via dagstidningar samt affischer vid brevlådesamlingar.</i></p>
<p>Kersti Linderholm, 2021-12-15 Jag börjar med det viktigaste: <u>Ta bort tätortsmarkeringen söder om Ornäs skola och Dalsjövägen.</u> Det kan absolut inte byggas något mer i området så länge som avloppsvattnet inte tas om hand av kommunen. Det är ett känt faktum för kommunen att mina marker dränks av vattnet från skola och tätort. Det finns flera skrivelser/ärenden, bland annat 2015/35943-3. Inget har hänt mer än löften, prat och pappersvändning. Måste jag stämma min egen kommun innan ni tar denna fråga på allvar? Så det finns ABSOLUT ingen möjlighet att bygga något mer i det avvattningsområdet så länge som kommunen inte tar ansvar för sin miljöpåverkan.</p> <p>Dessutom så bedrivs faktiskt fortfarande aktivt jordbruk med djurhållning på fastigheten vid Dalsjövägen. Att hamna inom "tätbebyggt"</p>	<p><i>Vissa justeringar är genomförda i markanvändningskartan vid Ornäs, ändrad från tätort till landsbygd. Den yta som ligger dikt an skolan handlar om att kunna utöka byggrätten till friyta för skolans verksamhet, den behöver planläggas. Informationen om syftet med markanvändningen framgår i attributtabeln till kartan.</i></p> <p><i>Ärendet kan inte hanteras inom ramen för FÖP-Runn. Ta direktkontakt med samhällsbyggnadsförvaltningen.</i></p> <p><i>I olika markanvändningslager som exempelvis befintlig tätort ingår även mindre natur, grönområden eller exempelvis mindre jordbruk.</i></p>

område innebär inskränkningar för ett lantbruk. Min salixodling ligger inom tätbebyggt område och där finns begränsningar som kan vara besvärande. Markeringen för tätbebyggt område måste alltså bort runt företaget och den del som avvattnas till min mark.

LIS-område i Ornäs

Jag och andra har tidigare påtalat det olämpliga att göra LIS-område i Ornäs hamn och bebygga ortens fotbollsplan. Jag upprepar inte det här.

Jag förstår att kommunen vill finna områden att bygga på och jag föreslår då att kommunen kan göra LIS-område av det som är markerat med x i en ruta på kartan som finns nedan. Det är nära till skola och samhälle. Området är definitivt inte "värdefull jordbruksmark". Det har inte varit brukat på minst tre decennier. Det ligger dessutom i anslutning till annan bebyggelse, så ett LIS-område skulle inte påverka det rörliga friluftslivet. Det finns dessutom möjlighet att bygga på västra sidan om vägen (markerat med ruta). Där finns redan väg, el och några bostäder och är möjligt att dränera utan att förstöra jordbruksmark, till skillnad mot det som nämnts ovan.

"Värdefull jordbruksmark"

Falun kommun har gjort ett försök att beskriva vad värdefull jordbruksmark är. Det är lovvärt att en kommun förstår att små remsor inte är möjliga att bruka med moderna maskiner. Dessutom är merparten av jordbruksmarken i Dalarna som mest klass 3-marker, på en 10-gradig skala (10 är bäst). Att envist hävda att ingen jordbruksmark får bebyggas är absurt. Skogsmark kan vara minst lika viktig för samhällets långsiktiga hållbarhet. Skogsmark kan dessutom odlas upp, vilket sker även idag. Givetvis är livsmedelsproduktion viktig och åkermark är en förutsättning. Men i en kommun som inte befrämjar effektiv odling (som Borlänge) känns det absurt att all mark som kan benämnas "jordbruksmark" måste värnas. Men att dränka jordbruksmark är tydligen OK som nämnts ovan.

Markutbredningen är ritad schematiskt i en fördjupad översiktsplan. Förklaring om de olika markanvändningslagren finns i granskningshandlingarna. Dock är vissa justeringar gjorda där vi ändrat till landsbygd i stället för tätort.

Noteras

Kommunen har valt att inte ta med någon mer jordbruksmark, brukningsvärd eller inte som LIS-områden. Det finns undantag som till exempel i Torsång som är en plats med många svåra planeringsförutsättningar, översvämning, ras och skred, kulturmiljö med mera.

I ett kommande arbete med Borlänge kommuns översiktsplan, är det möjligt att lämna in den typen av inspel igen. För att pröva frågan på nytt.

Borlänge och Falun följer miljöbalken. I processen har även många rättsfall studerats, som nu ligger till grund för den vägledning som nu finns framtagen. Det är svårt för en enskild kommun att påverka rättsprocessen och lagstiftningen. Utan det är en fråga för riksdag och regering att besluta om.

Lisa Gustafsson, 2021-12-15

Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?

Jag tycker att man för bebyggelse som bostäder i första hand skall söka en lokalisering som inte är direkt strandnära. Just strandnära områden har som störts värde vad avser rörligt friluftsliv och dessa bör lämnas npna för allmän tillgång.

Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?

Jag tycker att kartan bör justeras i enlighet med vad som framkom under det digitala samrådet. Just i anslutning till fastigheten vid Dalsjövägen finns markerat att bebyggelse kan ske. På samrådet framkom att bebyggelse endast avses på kommunal mark vid skolan. Det vore bra om kartan speglar kommunens intentioner och plan.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

Att göra LIS-område av området Ornäs- Torsång är jag direkt emot. Att exploatera området i den omfattning som gjorts gällande i olika samråd känns som ett oproportionerligt sätt att utveckla landsbygden. Det finns absolut utrymme för utökad byggande i området men det vore att föredra om planering gjorde omsorgsfullt och i samklang med existerande fastigheter.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Jordbruksmark har ett skydd i lagen på samma sätt som strandnära områden. Vad avser strandskyddet så finner kommunen allt oftare skäl för att bevilja dispenser från det lagstadgade skyddet. Detta sker i princip aldrig vad avser jordbruksmark, trots att möjlighet till detta finns. Det finns flera mindre områden som kan anses direkt obrukbara, då de inte går att hantera med moderna maskiner. Utöver detta så finns områden som på grund av okontrollerade vattenflöden inte går att bruka. Flera obrukbara "snuttar" väl lämpade för villatomter eller till flerfamiljshus finns i Ornäs-området, ofta i anslutning till tidigare

Planeringsinriktningen från ÖP, 2014 är även fortsatt "bygg sjönära men inte strandnära. Ett fåtal platser är utpekade för att möjliggöra bostäder inom strandskyddet.

Markanvändningskartan är delvis justerad inför granskningsskedet. I markanvändningen som exempelvis tätort ingår även exempelvis mindre vattendrag, natur och parkområden. Det finns en förklaring i kartan vad markanvändningslagren betyder. Kartorna är ritande schematiskt i en fördjupad översiktsplan.

Vissa justeringar är genomförda till granskningen. Vissa LIS-områden har tagits bort och andra har förtydligats ytterligare.

När det handlar om "obrukbara snuttar, jordbruksmark" så kan det vara en del i vad vi kallar för lucktomter i vägledningen. Läs gärna mer i kommunernas vägledning om jordbruksmark.

bebyggelse och där ytterligare byggnader väl skulle smälta in i området. Då man tar strand och skogsnära områden till bebyggelse så påverkar detta möjlighet till rörlighet och aktivitet. I Ornäs- Torsång har vi ett öppet landskap som förefaller lämpat för fritidsaktiviteter, men som många känner till så är jordbruksmark inte tillåten att beträda för fritidsändamål. Det ger ett utökat behov av att behålla de skogs och strandnära områdena för aktiviteter. Jag tror att man med sunt förnuft och en dialog med de kunniga lantbrukare som verkar i området absolut kan hitta lämpliga områden för bebyggelse som inte skulle inverka negativt på det jordbruks som bedrivs idag eller i framtiden.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Den strandnära remsan längs hela Ornäs / Tomnäs, främst hamn och strandområdet vid söder om hamnen samt skogsområdet vid den tidigare El-ljusbanan.

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

På vilket sätt anser ni att flervåningshus smälter bra in och anpassas till landskapet på en fotbollsplan, eller de över 1000 bostäder som planeras på Oberget i byar med ett femtiotal byggnader innan? Jag kan inte se någon sådan anpassning alls i de planer som presenterats, vilket tyder på att ett förtydligande vore bra.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Bra och vettiga bussförbindelser med Falun där jag arbetar. Lokaltåg på sträckan.

Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?

Att det finns bra och välskötta cykelbanor i området. Cykelbanan Ornäs -Torsång är exempel på en bra sådan. Det vore önskvärt att dessa kunde öppnas för de som har häst och rider i området då den omfattande och ofta vårdslöst framförda biltrafiken utgör en direkt fara för de ryttare och hästar som vistas på vägbanan.

Noteras

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Noteras

Det är en statlig väg och något som Trafikverket reglerar.

Övriga och allmänna synpunkter på förslaget till Fördjupad översiktsplan för Runn.

Jag önskar att planen på de olika orterna görs mer detaljerad och att man gör en bedömning över vilka områden som kan användas på varje ort i rimlig skala. Det kan vara 3–4 fastigheter på ett ställe och 1-2 på ett annat. Då skulle orterna förtätas och utvecklas på ett mer naturligt sätt än att man bara producerar en ny stadsdel på ett område. En omfattande utbyggnad av t.ex. Oberget kan inte äga rum innan man har en fungerande infrastruktur avseende t.ex. trafik.

Självklart skall fler bostäder byggas området utvecklas, men man bör även ha med i åtanke att de strandnära områden som ev. bebyggs nu förblir bebyggda för all framtid. De skulle sannolikt redan varit bebyggda om inte politiker och tjänstemän innan de nu verksamma skyddat områden enligt de lagar som finns i sammanhanget. Gärna utveckling, men i samråd med ordsbor, i samklang med befintlig bebyggelse och där sunt förnuft råder.

Fråga 3: Ornäs

Ja hamnområdet samt stranden.

Tack för bra och relevanta synpunkter. Vi har i FÖP Runn dock inte möjlighet att bryta ner förslag och åtgärder på en mer detaljerad nivå än vad planen redovisar.

Gällande utveckling av Oberget är en förutsättning att god kollektivtrafikförsörjning kan tillgodoses.

Den utvecklings som föreslås är en sammanvägning mellan inspel från medborgare, lagstiftning och olika viljeinriktningar för planområdet. En dialog med medborgarna utgör det första steget i planeringsprocessen för en översiktsplan, efterföljande skede är samrådet och efter det följer granskningen vilket är det nästa skedet där medborgarna kan yttra sig.

Noteras

LRF:s kommungrupp Falun, 2021-12-15
Utvecklingsstrategin

De Gröna näringarna saknas i uppräknningen av verksamheter/områden vars möjligheter och konflikter behöver hanteras. Den verksamheten har stor betydelse för områdets stora värden.

Den omfattande förändring av området som planen beskriver med stora bostadsområden som bl a kräver skövling av skog och byggande av utbredda vägnät kommer att helt ändra områdets karaktär och riskera rasera de natur- och kulturvärden som nu finns.

Hållbara resor och transporter

I framtidsstrategin för Falun Borlänges gemensamma ÖP så finns en stark vilja att växa och detta ska ske i riktning mot varandra. Högt på önskelistan står flytt av järnvägen från sin nuvarande plats till ett nytt läge längre västerut.

I översiktsplan FalunBorlänge beskrivs näringslivet ur ett bredare perspektiv. Det här planförslaget är en fördjupning av den kommuntäckande översiktsplanen och fokus har primärt legat på besöksnäringen. Det betyder inte att det inte finns andra viktiga näringar. Relevanta verksamheter har hanterats på något sätt i planen, beskrivningen av markanvändningen Landsbygd är ett exempel.

Det stämmer att områdets karaktär Väster om Runn kommer att förändras helt. Avvägningar mot natur- och kulturmiljövärden har gjorts på en översiktlig nivå och kommer att hanteras mer detaljerat i fortsatt planering.

Avvägningen mellan för- och nackdelar med olika sträckningar för nytt dubbelspår har hanterats i de utredningar som Trafikverket (tidigare Banverket) har tagit fram. Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut

Syftet är både att få till ett dubbelspår och att kunna frilägga Runns västra strand för bebyggelse. Man pratar om att få bort den barriäreffekt som nuvarande sträckning utgör. Men man hör inget om den nya barriär som uppstår utefter den nya dragningen. Förslaget går över åkermark i Vassbo, Björsbo och Liljan/Karlsviks dalgång. Alla 3 aktiva gårdar som finns i Falu Kommun i riktning mot Borlänge drabbas. Den åkermark som blir kvar efter att järnvägen skurit rakt igenom, blir mycket mer svårbrukad och mindre lönsam. Boendemiljön i området försämras också radikalt. Topografin med berg och dalar gör att det krävs långa tunneldragningar vilket gör denna förhållandevis korta järnvägsdragning extremt dyr att genomföra. Vi betvivlar starkt att de höga kostnaderna och stora miljöpåverkan på detta projekt verkligen kan vara samhällsekonomiskt riktigt.

Näringsliv och besöksnäring

Under rubriken näringsliv saknas uppgifter om hur de gröna näringarna ska utvecklas. Hur ska vi inom Falun-Borlänge kunna öka vår självförsörjningsgrad genom att öka den lokala produktionen och förädlingen av livsmedel?

Som politiker kanske man tänker att om 20–30 ha åker försvinner så kanske det inte spelar någon roll i det stora hela. Problemet är bara att när många tänker så, och att man oavkortat ser en ökande befolkning i sin kommun som enbart positiv, så är vi i längden inne på ett farligt spår. Det är ju trots allt på åkern som det mesta av vår matproduktion startar. De stora utmaningarna med framtida klimatförändringar gör det än viktigare att värna produktiv åkermark.

Jordbrukets transporter

Positivt att jordbrukets transporter med breda maskiner tas upp. Samråd vid begränsningar är viktigt för att finna fungerande lösningar.

Användning

Tätort

Är definitionen "tätort" detsamma som "serviceort" enligt Falu kommuns Landsbygdsprogram?

dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister. Om det blir aktuellt att realisera ett dubbelspår mellan Borlänge och Falun, kommer nya utredningar att krävas för att uppfylla dagens lagkrav och förutsättningar. Att reservatet är så brett innebär inte att hela bredden behövs för dubbelspår, utan att den exakta sträckningen fortfarande är osäker.

Se tidigare svar om redovisning av olika näringar.

Planförslaget redovisar i avsnittet "Jordbruk" vad som gäller för ianspråktagande av jordbruksmark.

Noteras.

Nej, det är inte samma definition. En beskrivning av alla markanvändningar, exempelvis Tätort fanns i samrådet under rubriken "Markanvändning", i granskningen kommer den

Det finns många planer som tangerar varandra vilket försvårar för oss medborgarna att sätta oss in i dessa viktiga frågor. Jordbruket behövs för att bevara områdets stora värden men även utifrån Livsmedelsstrategiernas mål. Det innebär att det är ett naturligt inslag att det tidvis kan förekomma störningar som gödsellukt, damm, fältarbete under stor del av dygnet under bråda tider mm samt betande djur. Under djurhållning är ett naturligt inslag står det att det kan lukta gödsel på våren. Måste anpassas till dagens odlingsteknik för att minimera växtnäringsläckage och ändras till under växtsäsong.

Värden och hänsyn

Jordbruksmark

Jordbruksmarken inom Borlänge och Falun skall inte minska utan bör öka då vi behöver öka vår lokala livsmedelsproduktion. Information om att jordbruksmarksarealen i Falun ska bibehållas enligt dess Miljöstrategi saknas. Viktigt att det framgår eftersom planerare utgår från det som står i ÖP:n.

Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning." Utifrån Livsmedelsstrategierna ska jordbruksproduktion ges hög prioritet mot andra ändamål. Jordbruksverket har i flera rapporter konstaterat kommunernas nonchalanta hantering av paragrafen som tar upp en oersättlig tillgång.

Övrigt

Markägarna är i begränsad utsträckning tillfrågade inför planerad användning av olika områden. Många blir förvånade/upprörda när deras mark får en för dom helt okänd användning. Enligt besked vid samrådsmöte ska frivillighet gälla utom där regelverket medger expropriation. Med tanke på den livligt diskuterade äganderätten vore det bra att informera om detta i planen.

övergripande rubriken heta "Beskrivning av markanvändningar".

Noteras.

Skrivningen om att det kan lukta gödsel på våren justeras till granskningen.

Planförslaget redovisar i avsnittet "Jordbruk" vad som gäller för ianspråktagande av jordbruksmark. Miljöprogrammet för Falu kommun är inte längre aktuellt utan har ersatts av andra kommunala mål.

Se hänvisning till planförslaget ovan.

Vi förstår att fastighetsägare blir förvånade när de ser att deras mark är utpekad som en viss markanvändning utan att de vet om det i förväg. För att minska risken för det skickade vi inför samrådet ut informationsbrev till fastighetsägare vars mark föreslogs få ändrad användning, som antogs kunna innebära någon typ av exploatering. För det som kallas pågående eller oförändrad markanvändning har inte särskilda brev skickats ut eftersom den markanvändning som redovisas bedöms vara samma som i dag. En fördjupad översiktsplan pekar dock ut markanvändningar på en översiktlig nivå.

Eftersom jordbruksmark ingår i planen borde Livsmedelsstrategierna, beredskapsbehov samt strävan efter lokalproducerat behandlats.

På många ställen betonas det öppna odlingslandskapet och att det är ett mycket viktigt inslag. För att bevara det värdet måste inställningen vara att exploatera området med stor försiktighet så att karaktären behålls.

Livsmedelsförsörjning

Översiktsplanen beskriver bla. om planer på 2000 st nya bostäder, skolor, infrastruktur, friluftsliv, service och arbetsplatser men inte ett ord om hur det ökade behovet av livsmedel ska gå till. Ingen hänsyn tas till befintlig åkermark som idag används för att producera livsmedel på där tex. den planerade nya järnvägen ska dras fram eller byggandet av infrastruktur mm. Den viktigaste frågan i hela öp.en borde vara att belysa hur livsmedelsproduktionen ska kunna öka i Falun-Borlänge kommun för att kunna förse den ökade befolkningen med livsmedel. Självklara frågor borde vara, finns det åkermark som idag inte används eller finns det annan mark som skulle gå att odla upp för en ökad livsmedelsproduktion? Eller tar Falu kommun för givet att Ica, Coop med flera ska förse oss med livsmedel när man själva väljer att bygga på åkermark. Livsmedel som många gånger kommer från jordens alla hörn. LRF.s kommungrupp i Falun vill se en livsmedelsförsörjningsplan kopplad till denna ÖP, hur vill man utveckla livsmedelsproduktionen i Falun-Borlänge kommun.

Avslutningsvis

Vi står inför stora utmaningar i framtiden att klara uppsatta miljömål samtidigt som vi måste producera mer livsmedel, bioenergi och öka den biologiska mångfalden. När vi exploaterar brukningsvärd åkermark så sågar vi lite till på den gren vi alla sitter på. (Se bif. Jpg bild) Om en ny järnväg skall byggas, vilket vi anser inte

Det stämmer att kommunerna arbetar med frivilliga markförvärv.

En fördjupning av översiktsplanen handlar liksom själva översiktsplanen om att redovisa hur mark och vatten ska användas. Strategier för livsmedelsförsörjning behöver hanteras i andra projekt.

Planförslaget redovisar i avsnittet "Att anpassa bebyggelse" hur förtätning ska kunna ske på landsbygden, i anslutning till jordbruksmark, på ett sätt som gör att karaktären bibehålls.

Se svaret ovan.

Noteras.

<p>behövs, så bör den förläggas intill befintlig motorväg där naturen redan är starkt påverkad.</p>	
<p>Olle Wiking, 2021-12-15 Farled Hellmansö Främby Udde.</p> <p>Förslag att hastighetsbegränsning införs omgående i farleden. Under sommarmånaderna är det stor aktivitet i området med paddlare kajak och kanot, supbrädor, vattenskotrar, mindre fritidsbåtar och stora höghastighetsbåtar. För att säkerställa att det inte sker några olyckor och att intentionerna i reservatsföreskrifterna uppfylls måste det beslutas om en hastighetsbegränsning. Det är även ett stort antal sjöfåglar som lever i området och som störs av de stora svallvågor som uppstår. Mycket turister och barnfamiljer är i området. Tillbud relaterat till höga hastigheter med vattenskotrar och höghastighetsbåtar sker med jämna mellanrum.</p> <p>Att besluta om hastighetsbegränsning till sommaren 2021 skulle minska risken för att det sker en olycka. Att även införa ett vattenskoterförbud i reservatet skulle bidra till en högre säkerhet och bättre miljö för övriga användare av reservatet. Detta måste kunna beslutas trots att översiktsplanen inte är fastställd.</p>	<p><i>De hastighetsbegränsningar som finns är svallfri fart samt 5 knops hastighetsgräns 100 meter ut från land samt i närheten av hamnar och andra särskilt utmärkta områden.</i></p> <p><i>Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De vattenskoterområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.</i></p>
<p>Ylva Andersson, Jerker Andersson, Pontus Andersson, 2021-12-15</p> <p>Så länge vi syskon kan minnas så har vi spenderat tid i Kyna eftersom vår mormor som bodde inne i Borlänge hade sommarstuga där. Den och en bit mark äger vi syskon nu tillsammans med en annan släkting. Vi tycker om platsen för att den representerar fina barndomsminnen och för att det är en relativt ostörd plats mitt i naturen. Det är en plats för våra familjer, släkt och vänner att samlas på. Det kommer vi att vilja göra i många år och kanske generationer framöver. För oss personligen kommer planerna i närheten av vår mark som en kalldusch.</p> <p>Vi ser stora risker att lugnet och karaktären i Kyna kommer att försvinna. Samt att stora natur- och kulturmiljövärden kommer att försvinna.</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida</i></p>

<p>Vi motsätter oss därför:</p> <ul style="list-style-type: none"> – etablering av verksamheter i närområdet. – etableringar och/eller verksamheter som kan påverka vattenkvaliteten i Runn och/eller i vår brunn på ett negativt sätt. – vägar som riskerar att öka genomstömnigen av människor på vägen intill vårt hus i Kyna. – vägar som skär av vår närhet till skogen och naturen norr om Kyna. – etableringar som tar av skogsområdena och minskar friluftslivet kring Kyna och Oberget. <p>När vi höjer blicken och reflekterar ur ett samhällsperspektiv så ser vi behovet av en miljökonsekvensutredning som självklar, men också andra riskbedömningar.</p> <p>Det finns en risk för att planen inte uppnår det man beskriver att man vill. Hur stärker man natur- och kulturmiljövärden genom att bygga bort dem?</p> <p>Vår förhoppning är att Borlänge och Falun planerar för ett hållbart samhälle både för människor, djur och natur.</p>	<p><i>utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Miljökvalitetsnormer ska följas. Riskanalyser genomförs på en övergripande nivå i en översiktsplan, eller fördjupning av den, där man utgår ifrån kända planeringsunderlag.</i></p> <p><i>Eventuell påverkan på natur och kulturvärden ska alltid bedömas i det enskilda fallet och utifrån platsens förutsättningar.</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Christina Eriksson, Hans Johansson, 2021-12-15 <u>Fråga 5 LIS-områden (Torsång, Björklunda)</u></p> <p>I föreliggande förslag pekas Hagudden/Uvbergsviken ut som utredningsområde för bildande av nytt naturreservat samtidigt som det pekas ut som LIS-område med syfte att stärka det rörliga friluftslivet - men som då också innebär möjlighet att exploatera, uppföra bostäder, anläggningar och andra byggnader. Som framgår ovan av kommunens egen definition är syftet med ett LIS-område exploatering i form av byggande i olika former vilket vi anser står i direkt motsats till syftet med ett i texten förespeglat naturskydd. Generellt strandskydd gäller ju redan enligt gällande lag.</p> <p>Vi anser detta bedrägligt och vilseledande för läsaren/medborgaren att på detta sätt peka ut Uvbergsviken/Hagudden och vi anser att det är att obstruera mot Mark- och miljödomstolens (MMD) nyligen meddelade dom och ställningstagande (MMD mål nr P 409-20, datum 2020-04-06) om att strandskyddet inte får hävas</p>	<p><i>Det stämmer och skälen finns redogjorda i detaljerade LIS-beskrivningar.</i></p> <p><i>Syftet med LIS-området vid Hagudden var i samrådet utpekade med syfte att stärka friluftslivet. Tas bort till granskningsskedet. Kvar blir endast utredningsområde "naturreservat"</i></p> <p><i>LIS-området vid Uvbergsviken var i samrådet utpekade som LIS-bostäder. Det justeras till granskningsskedet. Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen, vid Uvbergsviken tas förslaget att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/ restaurang-verksamhet som möjlighet. Även parkerings-möjligheterna kommer att ses över, genom att förstärka och förbättra möjligheten både för bil och cykel. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar</i></p>

i detta för Ösjön unika, idag oexploaterade naturområde, tillgänglig för alla.

Förslaget om LIS-område för området Uvbergsviken/Hagudden (Björklunda) bör alltså tas bort.

Båtbryggor i Uvbergsviken

Utpekandet av området Uvbergsviken för båtbyggor/båttrafik i den trånga viken med begränsad omsättning av vattnet är direkt olämpligt på grund av badplatsområde vilket innebär olycksrisker samt försämrade badvattenkvalitet på grund av risk för utsläpp av bränslen samt båtlatrin.

Cykelväg Fråga 4

Cykelväg bör som en naturlig process utökas och fortsätta sträckan mellan nya skolan och IP (idrottsplatsen) då den idag saknas. Den smala kurviga sträckan med skytt backkrön trafikeras av cyklister vilket innebär en stor olycksrisk eftersom vägen även är starkt trafikerad av såväl bilar som tung trafik, t.ex. långträdare med släp.

Gamla skolområdet Torsång

Frigör yta för nya bostäder från det idag rivningsfärdiga, mögelskadade byggnaderna "gamla skolan". Centralt, strandnära läge med vacker omgivning.

Fråga 3 Flytt av järnväg.

Vi bor i Torsång och arbetar i Falun. Att resa kollektivt med Dalatrafik från Torsång till Knutpunkten innebär en resa på ca 50 min. Därtill kommer tiden att ta sig till och från busshållplatserna. Bilresa motsvarande sträcka tar 15-20 min. Det är en stor tidsskillnad och säkerligen en av förklaringarna till att de flesta hushåll i trakten har två bilar och väldigt få åker kollektivt.

Ett sätt att förbättra kollektivtrafiken är att låta tågen stanna i Ornäs och ordna matartrafik med buss från angränsande byar. Restiden med kollektivtrafik till Falun skulle då mer än halveras.

för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten. Läs mer i områdesrekommendation Torsång.

Motorbåtstrafik är förbjuden inne i Uvbergsviken. Därmed olämpligt med annat än badbyggor.

Frågan ska lyftas i samband med planering av åtgärder i regional och statlig infrastruktur. Det är en sträcka som kommunen pekat ut i Borlänge kommuns cykelplan.

Byggnaden är utpekad för att kunna omvandla till bostäder. Skicket på byggnaden får prövas i efterföljande processer. Byggnaden har kulturhistoriska värden som ska tas till vara. Fastighetsägaren måste ta hänsyn till byggnadens karaktärsdrag vid eventuell ändring.

Avvägningen mellan för- och nackdelar med olika sträckningar för nytt dubbelspår har hanterats i de utredningar som Trafikverket (tidigare Banverket) har tagit fram. Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister. Om det blir aktuellt att realisera ett dubbelspår mellan Borlänge och Falun, kommer nya utredningar att krävas för att uppfylla dagens lagkrav och förutsättningar. Att reservatet är så brett innebär inte att hela bredden behövs för dubbelspår, utan att den exakta sträckningen fortfarande är osäker. Att få till ett stopp vid Ornäs är inte enkelt med det underlag som finns

<p>Vi motsätter oss alltså en flytt av järnvägen. Det finns bättre sätt att nyttja en befintlig järnväg än att förstöra denna infrastruktur. Om järnvägen ändå flyttas är det mycket viktigt att stränder även tillgängliggörs för allmänheten så att inte all mark används för privat byggande och besöksnäring. Ett lämpligt användningssätt är att skapa fler allmänna badplatser.</p> <p><i>Fråga 9. Se även fråga 3.</i> Kollektivtrafiken behöver förbättras med tätare turer samt trafik även kvällar och helger. Korta ner restiden genom att förbättra förbindelsen till Falun/Knutpunkten så att man inte behöver åka via Borlänge centrum.</p> <p><i>Torsång fråga 2</i> FÖP:en föreslår byggande av förskola/skola/+55-boende/bostäder/serviceboende på parkeringen vid badet i Uvbergsviken. Denna badplats är en av få allmänna badplatser i Borlänge kommun. Såväl sommar- som vintertid är besöksstrycket högt och därmed är behovet av parkeringsplatser stort. Det brukar vara fullt med bilar såväl på parkeringen som på grusvägen ner mot badet. Att ianspråkta parkeringsytor för byggande skulle innebära att det kommer saknas parkeringsplatser. Dessutom medför det risk att det blir sådan trängsel att räddningstjänsten inte kan ta sig fram vid utryckning. Byggande här skulle även utradera det oexploaterade området och förstöra områdets värden, sommar som vinter, med tillgänglighet till stranden, naturvärden, friluftsliv och löparspår. Det är redan i dagsläget svårt för allmänheten att få tillgång till och kunna nyttja stränderna i Ösjö- /Runnområdet.</p> <p><i>Torsång fråga 3.</i> Naturområden att bevara. Se ovan, Torsång fråga 2 och LIS-områden fråga 5.</p>	<p><i>idag, eventuellt om bebyggelsen vid Oberget blir realitet finns det underlag för ett stopp vid Ornäs.</i></p> <p><i>Vi har Noteras synpunkten om allmänhetens tillgänglighet till stränderna vid en flytt av järnvägen.</i></p> <p><i>Möjligheten till ett stopp vid E16 som möjliggör direkt buss till Falun och Borlänge hanteras inom ramen för Oberget.</i></p> <p><i>Se tidigare kommentar. Utöver det så vill vi understryka att ni har rätt gällande räddningstjänsten och bland annat därför ska vägen breddas och parkeringsmöjligheterna ska förbättras ner till badplatsen.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noterat</i></p>
<p>Sven Jacobsson, 2021-12-15 Som boende och markägare i Liljesund, Falu kommun, ser vi positivt på Falun och Borlänges planer på att successivt bygga ihop städerna. Det finns många fördelar med detta.</p>	<p><i>Noteras.</i></p>

Att skapa attraktiva boenden mellan de bägge stadskärnorna och i närheten till Runns sjösystem är vi också positiva till. Vi tycker att det förslag till fördjupad översiktsplan som presenterats i mångt och mycket är väl balanserat mellan boende och natur/rekreation.

På detaljnivå har vi synpunkter på cykelvägens (Runnledens) sträckning i anslutning till sundet mellan Liljan och Runn. I dag löper cykelvägen i en sträckning som iordningställdes av Falu kommun vid mitten av 1990-talet. I den Fördjupade översiktsplanen föreslås en alternativ sträckning på delen söder om sundet. Cykelvägen kommer här att gå genom det öppna odlingslandskapet och dela isär åkermarken på ett olyckligt sätt som försvårar den framtida skötseln av marken. Eftersom det är en gammal kulturbyggd med ett flikigt åkerlandskap så tycker vi det är värdefullt att behålla åkermarken intakt. Vi förordar därför att behålla den befintliga sträckningen på cykelvägen.

Om kommunen på sikt vill planera för en "snabb cykelväg", eventuellt i kombination med en bussväg och därför höja standarden på vägsträckan så tycker vi att en naturlig sträckning då är att lägga cykelvägen på en ny bro i anslutning till och parallellt med järnvägsbron och ansluta till befintlig väg norr om sundet. Det öppna spannet på bron kan ha samma bredd som den befintliga äldre vägbron och byggkostnaden kan då hållas på en rimlig nivå.

Noteras.

Redovisningen av ny sträckning av cykelvägen vid Liljesund tas bort till granskningen.

Noteras.

Lina Oldeen, 2021-12-15

Har det genomförts medborgardialog?

Som jag har förstått det så har det inte genomförts någon medborgardialog med de idag boende i Tomäs, Kyna och Storsund? Det är ju människor som kommer bli djup påverkade och behöva förhålla sig till en helt ny typ av boendemiljö än de har idag. Även den bedrivna skogs och småbruknäringen kommer påverkas. Så jag funderar över vad har människorna som bor och lever här haft för utrymme att vara med under framtagningen av FÖP? Jag anser, att för att fullt ut kunna göra en rimlig och realistisk plan, förankrad i den befintliga kontexten, så

Arbetet med FÖP-Runn påbörjades med medborgardialoger under 2018 och 2019. Det finns förklarande under "om planen" under Planerarstugor. Medborgarnas synpunkter tillsammans med planens projektmål, lagstiftning och viktningen mellan allmänna intressen utgör sedan det som ställts ut vid samrådet.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

bör det genomföras en medborgardialog som sen analyseras och värderas.

Tankar om den ekologiska mångfalden och den skog som ska skövlas bort.

Angående de tre byarna Tomnäs, Kyna och Storsund så ligger de idag intill ett stort skogsområde. Skogens närvaro och kopplingen mellan skogen och vattnet och mellan landsbygd och skog, försvinner helt och hållet i och med planen att bygga tätort här. Om skogen skövlas finns det ingen återvändo och den är borta för våra framtida generationer. Skogen som idag används för rekreation och skogsbruk.

Jag har själv önskat köpa tomt i Kyna, intill gränsen mot skogen, men blir nu ytters tveksam när jag ser den utveckling som ligger i förslaget. Landsbygden försvinner, byarna kommer exploateras. Och vad händer med den ekologiska mångfalden som skogen idag ger? Jag finner det osannolikt att den biologiska mångfalden kommer att kunna bibehållas när det kommer att röra sig otroligt mycket folk i de skogspartier som inte skövlas för den nya bebyggelsen. Det påverkar både djurlivet och växtlivet negativt.

Arkitektonisk gestaltning av den planerade tätorten

Tät bebyggelse i ett område som präglas av historisk byggnadskultur. Ornässtugan, vårt lands äldsta museum, beläget i en landsbygd mellan sjö och skog.

Arkitekturen och byggnaden är ett kulturarv som kräver sin kontext. Byggnaderna här runt omkring Runn och Ösjön andas den byggnadstradition som finns i Dalarna och det är en plats som man bör värna om. Vad händer med bebyggelsen och den arkitektoniska gestaltningen av ny bebyggelse när det planeras ett tätortsområde som, till största sannolikhet om planen tar laga kraft, växer fram fort? Kommer man kunna säkerställa att byggnadstradition och arkitektoniska värden får ta plats?

Inom Borlänge kommun handlar det om 1000–1250 bostäder, en markant ökning från dagens dryga 300 i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet

Noteras

Noteras

De planeringsinriktningar som finns framtagna i FÖP-Runn ska genomsyra hela planområdet.

Rolf Magnusson, 2021-12-15

Fråga 1: Titta på utvecklingskartan. Vilka orter, områden och stråk inom planområdet tycker du att vi i första hand ska utveckla?

Det kan ifrågasättas om orter som Torsång och Ornäs ska utvecklas i första hand enligt förslaget till översiktsplan, FÖP. Dessa orter är inte i direkt behov av utveckling i de former som FÖP beskriver. De är redan relativt utvecklade och en viss utveckling pågår hela tiden i vilket fall som helst. Det finns naturligtvis ändå en hel del brister t.ex. avseende viss service. De allmänna kommunikationerna kunde vara bättre och en affär med dagligvaror saknas, även om viss affärsverksamhet finns och affären i Ornäs inte ligger så långt borta.

Det går att bredda underlaget för sådan service genom att öka befolkningen, men det skulle i sin tur förmodligen leda till andra problem. Värdefull naturmark eller åkermark skulle behövas i anspråk för bostäder och trafiken skulle öka.. Den nya skolan skulle kanske behöva byggas på och vägarna, avlopps nätet och värmecentralen förbättras. Det finns helt klart en konflikt mellan ökat byggande och att bevara och utveckla natur- och kulturmiljön.

Fråga 2: Är målen tillräckligt välformulerade för att driva på FalunBorlänge i den riktning vi önskar?

Målen borde kunna lyftas fram på ett bättre sätt i FÖP. Även om det finns ett avsnitt som i viss mån beskriver hur man ska hitta i dokumentet är det svårt att riktigt förstå vilka som är de mål som ska nås. Ibland verkar syfte och mål vara samma sak textmässigt. Ibland finns texten mål som rubrik ibland inte. Jag saknar en sammanfattning där syftet och de viktigaste målen klart framgår. Man kan också bli osäker på vem som är vi i frågeställningen ovan. Är det de som arbetat fram FÖP eller befolkningen. Många texter är bra och klarlägger vad som man vill åstadkomma. Det är oftast svårt att ha en motstridig uppfattning mot den text som beskriver målen, men ibland kunde texten konkretiseras ytterligare. Ofta önskar man lite bättre beskrivningar av hur målen ska nås. De prioriteringar som gjorts och konflikten mellan olika mål borde beskrivas bättre, t.ex. konflikten mellan ökat byggande och att bevara och

Förslaget på bebyggelseutveckling är baserade på den efterfrågan på fler bostäder som uttrycktes i de tidiga dialogerna. Det finns idag en hög efterfrågan och ett tryck på bygglov i båda serviceorterna.

Det stämmer som du beskrivit att det finns både för och nackdelar med att stärka underlaget för service. Syftet med planen är att skapa förutsättningar för att kunna utveckla. Vad och vilka åtgärder som prioriteras sker i efterföljande skeden och genom prioriteringar.

All ny bebyggelseutveckling och ändring av markanvändning får konsekvenser, både negativa och positiva.

Under det kapitel som heter utvecklingsinriktning och rubriken "Huvuddragen i utvecklingsinriktningen" finns en summerande text. Utöver det som finns gällande konsekvenser och mål så kommer en Miljökonsekvensbedömning att tas fram till granskningen.

Det finns flera planeringsinriktningar under hänsyn, som ska minska riskerna vid en eventuell utveckling. Text betyder ett riksintresse för kulturmiljö inte stopp för all utveckling, utan det handlar om att kunna påvisa att inte påtaglig skada förekommer.

utveckla natur- och kulturmiljön borde belysas mycket bättre.

Man lyfter fram att en attraktiv natur- och kulturmiljö leder till att folk gärna vill bosätta sig där, men säger ingenting om att just en befolkningsökning kan vara ett stort hot mot just denna miljö.

Fråga 3: En flytt av järnvägen kan öka kapaciteten för gods- och persontransporter. Vi föreslår en flytt av järnvägen även för att frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsliv och besöksnäring i ett läge nära vattnet. Vad tycker du om det?

Det finns många fördelar med en flytt av järnvägen inte minst för att frigöra mark för bostäder, friluftsliv och besöksnäring. Järnvägen kan ofta utgöra en barriär för exempelvis friluftaktiviteter. Bostäder och annan byggnation kan dock vara en minst lika stor barriär. Därför anser jag att inga bostäder ska få uppföras på mindre än 100 m avstånd ifrån strandkanten. Det bör vara ganska enkelt att trots detta skapa attraktiva, sjönära bostadsområden. Även om själva strandkanten i sin helhet är tillgänglig för allmänheten kan närbelägna bostäder väcka ett visst obehag och en känsla av intrång vid passage både hos boende och passerande.

Det förtjänar också att nämnas att även tågresenären berövas en fin upplevelse om järnvägen flyttas in i skog istället för att gå fram längs en strand med utblickar mot en vacker sjö.

Fråga 4: Titta på användningskartan. Finns det något område som du tycker borde användas på annat sätt än det som föreslås i kartan?

Min viktigaste synpunkt är, som också framgår av annan text, att strandskyddet bibehålls på ett avstånd av 100 m från strandkanten.

Förändringar i strandskyddet motiveras ofta av att det inte är rimligt att små bäckar och dammar ska omfattas av samma strandskydd som större sjöar och älvar. Det håller jag med om. Runn är dock ingen liten vattensamling och här anser jag att strandskyddet ska vara intakt, som det är nu, eller i vissa fall stärkas ytterligare. På markanvändningskartan finns områden som

Bygg sjönära men inte strandnära är fortsatt en planeringsinriktning som gäller i första hand. På ett fåtal platser har kommunerna pekat ut områden där bebyggelse kan ske inom strandskyddet, så kallade LIS-områden.

Upplevelsevärden och utblickar över landskapet är viktiga aspekter både för besökare, boende och resenärer på land och i vattnet.

Avvägningen mellan för- och nackdelar med olika sträckningar för nytt dubbelspår har hanterats i de utredningar som Trafikverket (tidigare Banverket) har tagit fram. Det är Trafikverket som kontinuerligt ser över behovet av att bygga ut dubbelspår. I dagsläget är en utbyggnad inte redovisad i den nationella planen. Trafikverket utreder kontinuerligt kapacitet, behov och brister. Om det blir aktuellt att realisera ett dubbelspår mellan Borlänge och Falun, kommer nya utredningar att krävas för att uppfylla dagens lagkrav och förutsättningar. Att reservatet är så brett innebär inte att hela bredden behövs för dubbelspår, utan att den exakta sträckningen fortfarande är osäker.

Det finns inte utrymme för fria tolkningar om vad som är möjligt inom LIS-områdena, varje LIS-område har en beskrivning där syfte och motiv tydligt framgår.

När det gäller landsbygds begreppet så har vi utgått ifrån våra serviceorter på landsbygden, platser där kommunen vill stärka underlaget för service. Även tätortsnära landsbygd som i detta fall kan enligt lagens mening klassas som landsbygd. Initialt syfte med lagstiftningen var att Norrlands inland skulle ges en utökad möjlighet att skapa attraktiva boendemiljöer. Lagen har ändrats över tid.

strider mot detta bl.a. genom att vara markerade som tänkbara bostadsområden.

Fråga 5: Vi föreslår landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) i vissa områden. Har du synpunkter på detta?

LIS-områden anser jag vara ett sätt att kringgå strandskyddets syften och möjliggöra stora intrång i det som strandskyddet avses skydda. Texten i de två nya skäl som anges är vag och ger stora utrymmen för tolkningar och tvister. Genom att tillåta byggande av nya bostadshus i anslutning till befintlig bebyggelse skulle man väl i princip kunna täcka hela strandremsan runt Ösjön med bostäder.

Texten att tillåta åtgärder som bidrar till landsbygdens utveckling ger också utrymme för många tolkningar. Vad menas t.ex. med landsbygd i detta fall. Med landsbygd i Sverige kan man ju definiera såväl all mark som ligger utanför Stockholm som mark av typ åker/äng som framgår av den markanvändningskarta från Lantmäteriet, som finns i FÖP, och en mängd varianter mellan dessa ytterligheter. Är t.ex. Ornäs, Torsång och Vika landsbygd eller är de tätorter? Kan de verkligen anses vara LIS-områden?

I texten om LIS-områden står också att inom planområdet ska ett avstånd på minst 25 m säkerställas vid byggande av bostäder. Vad menas med detta? Vad är det som ska säkerställas?

I FÖP bör klart framgå hur landsbygd definieras i denna skrift och i samband med LIS-område. Dessutom bör strandnära definieras. Det finns också ytterligare begrepp som med fördel kunde ha definierats och samlats i en begreppslista.

En del av dessa frågetecken kanske rätas om LIS-områden börjar tillämpas i större utsträckning och tolkningar av texten klarlägger vad som menas, men nu är texten otydlig.

Se föregående text

Se föregående text

25 meter. Fri passage ska enligt miljöbalken alltid tillgodoses. På vissa platser i LIS-beskrivningarna har vi angivet mer precisa mått. När dispens givits för byggnader eller anläggningar inom ett strandskyddat område ska en fri passage som är minst några tiotal meter bred alltid lämnas för allmänheten. Passagen ska vara så bred att allmänheten obehindrat kan gå utmed stranden. Den fria passagen ska också finnas för att goda livsvillkor för växt- och djurlivet ska bevaras.

Noteras

Vissa justeringar genomförs till granskning skedet.

Fråga 6: Vi har gjort ett förtydligandet av Falu kommuns syn på när det är möjligt att bygga på jordbruksmark. Vad tycker du om förtydligandet?

Det är svårt att hitta texten med förtydligandet, men man ska vara ytterst återhållsam med att bygga på jordbruksmark, vilket väl också FÖP ger uttryck för.

Fråga 7: Vilket eller vilka natur- och friluftslivsområden inom planområdet är viktigast för dig?

Området från Torsångs centrum till Ornäs mellan Ösjön och väg 807. Detta område är av riksintresse för kultur och friluftsliv. Området utnyttjas inte bara av Torsångsbor utan även av boende i Ornäs, Borlänge och boende på många andra ställen inom lämpligt avstånd. Det är en stadslunga som nog med åren kommer att få allt större betydelse. Det är ett av de finaste och kanske det mest kompletta friluftsområdet som finns i Borlänge kommun, med sjöutsikt, stränder, berg, skog, växter och djur, badplats, motionsspår, kulturminnesmärken m.m. Detta område måste bevaras intakt i så stor utsträckning, som möjligt. Varje ingrepp i detta område minskar värdet av det. Det är också ett område som utnyttjas flitigt av Torsångsbor. I området finns i övrigt inte så många ytor naturmark att röra sig över. Bostäder och åkermark mm, begränsar i stor utsträckning rörligheten. För de äldre i området är det mycket viktigt att ha ett lättillgängligt område i närheten av bostaden. Hela Runns sjöyta med stränder och öar. Detta är ett område av mycket stor betydelse för båtlivet och det övriga friluftslivet. Inte minst gäller detta vintertid när aktiviteter som skridsko- och skidåkning förekommer tillsammans med isfiske och snöskoterutfärder. Det är viktigt att det finns goda möjligheter att lätt komma ner till sjön och stränderna.

Fråga 8: Vi föreslår att bebyggelse ska anpassas i landskapet. Vad tycker du?

Det är helt nödvändigt att anpassa bebyggelsen till landskapet, men också till kulturmiljön och den äldre bebyggelsens stil. Jag tycker mig förstå att man har insett detta i FÖP och hoppas att man begripit att det inte på något sätt går att inpassa trevåningshus i denna miljö, vilket var

Texten finns under avsnittet Värden och hänsyn. Det är en huvudsida med rubriken Jordbruksmark och tre sidor under den.

Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen. Vid Uvbergsviken tas förslaget att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/ restaurang-verksamhet som möjlighet. Även parkeringsmöjligheterna kommer att ses över. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten. Läs mer i områdesrekommendation Torsång.

Se tidigare kommentar gällande Uvbergsviken.

ett förslag i senaste detaljplanen för Uvbergsviken. På rätt ställe skulle dock flerfamiljshus i ett plan kanske kunna vara ett alternativ med god anpassning till landskap och terräng. Tyvärr har man helt missat anpassning till landskapet vid bygget av flerfamiljshusen på Uvberget, genom att lägga upp några av dessa hus på ett högt fundament i stället för att anpassa byggnationen till terrängen.

Fråga 9: Vad skulle få dig att använda bilen mindre?

Numera använder jag bilen i mycket mindre utsträckning än när jag var yrkesverksam. Det är dock svårt att undvara bilen om man bor i mindre orter, där man inte har underlag för en väl fungerande kollektivtrafik. Ett bra gång- och cykelvägnät har dock stor betydelse för att minska bilåkandet. Vid inköpsresor är det dock svårt att åka kollektivt, gå eller cykla med tunga bärkassar när man blir äldre. Vid sådana resor väljer man nog oftast bilen även om resvägen är mindre än 1 km.

Fråga 10: Vad skulle göra det lättare eller mer attraktivt för dig att gå och cykla?

Utbyggnad av GC-vägnätet är viktig i detta sammanhang, vilket ju också framgår av fråga 9. Detta har ju också gjorts i stor utsträckning genom att nya cykelbanor anlagts t.ex. mellan Torsång och Ornäs och Torsång och Borlänge. Ett värdefullt bidrag till det rörliga friluftslivet skulle nog kunna vara att förbättra trafiksäkerheten på Runn-leden med cykel, genom att separera gång och cykeltrafik från biltrafiken, där så inte redan skett. Ett annat förslag är att anlägga en vandringsled längs Runn med rastställen och skydd på vackra platser och utstickare till intressanta mål som t.ex. Staberg.

Fråga 12: Anser du att planförslaget kan få betydande konsekvenser som varken redovisas under kommunala mål eller under nationella mål?

Planförslaget lyfter oftast bara fram de positiva aspekterna på föreslagna åtgärder, men underlåter att ta upp de negativa konsekvenserna. Det är sällan alternativa användningar av mark ställs mot varandra och en redovisning görs av vilka värderingar som

Noteras.

Arbetet med att förbättra Runn-leden är ett kontinuerligt arbete som drivs av kommunerna tillsammans med Region Dalarna, bland annat attraktivitet, målpunkter och inte minst trafiksäkerheten.

En miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram till granskningsförslaget.

gjorts för att väga alternativen mot varandra. I texten nämns ett nollalternativ, som tycks vara att inte genomföra FÖP, men någon analys av vad detta skulle innebära är svår att hitta i texten. Detta kan innebära att FÖP kan få betydande konsekvenser, som nu inte redovisas eller kan inses.

Fråga 1: Torsång

Naturmiljön för friluftsliv, djur och växtliv
Kulturmiljön med tanke på bygdens historiska rötter

Fråga 2: Torsång

Som framgår av tidigare svar anser jag att det finns stor risk att den bebyggelseutveckling som förslås kan komma att inverka menligt på många av de värden som nu finns i orten. Det kan ifrågasättas om attraktiva boenden, för trots allt ett begränsat antal personer, kan väga tyngre än de försämringar som kan ske i livsmiljön för ett mycket större antal människor genom begränsningar i natur- och kulturmiljön och därmed inskränkningar i friluftsliv och rörlighet. Det är sant att servicen i vissa avseenden kunde vara bättre. I fråga om bättre kollektivtrafik är det nog svårt att få till en sådan som medför att en bil inte behövs för i stort sett varje hushåll. En affär för dagligvaror vore bra. En sådan fanns tidigare i två olika perioder, men befolkningsunderlaget räckte inte för att få tillräcklig lönsamhet. Det finns dock en bra affär i Ornäs och eftersom de flesta har tillgång till bil spelar kanske inte avståndet så stor roll.

Fråga 3: Torsång

Området norr om Björklunda med Hagudden och badet får inte byggas. Strandskyddet måste bibehållas intakt från Torsång centrum, förbi idrottsplatsen och Björklunda, Hagudden och badet och förbi Uvberget. Se även fråga 7 ovan.

Noteras

Se tidigare kommentar gällande justering av till exempel Uvbergsviken.

Fråga 3 Torsång:

Bostäder med hög tillgänglighetsanpassning (55+) Något som efterfrågats i tidiga dialoger med medborgare är fler bostäder med hög tillgänglighetsanpassning. I Asplunda föreslås 2 potentiella områden för bebyggelseutveckling. Det handlar om att skapa förutsättningar för flera att kunna lämna sina hus och i stället flytta till anpassade lägenheter i den ort där man bor.

I Torsång med sina platsspecifika förutsättningar, med exempelvis översvämningsrisk, sammanhållen jordbruksmark, viktiga områden med reglerande ekosystemtjänster, platser med höga natur- och kulturvärden en stor utmaning att få till dessa ytor som efterfrågas. En allt mer

<p><i>Fråga 4: Torsång</i> Gång- och cykelvägen i Torsång mellan infarten till Asplunda borde förlängas och anslutas till GC-vägen vid idrottsplan för att minska antalet vägöverfarter till fots och med cykel.. Det är också så att man nu gärna cyklar i biltrafiken på stora vägen, förbi gamla prästgården, i stället för att ta den säkrare vägen genom Asplunda. Infarten till badet måste förbättras- Trafiken där går ganska snabbt. Genom att cykelvägen anlades kommer nu cyklister i hög fart nerför backar från två håll och korsar utfarten från badet.</p> <p><i>Fråga 5: Torsång</i> Översvämningsrisken i vissa områden med ett förändrat klimat borde lyftas fram mer och konsekvenserna av detta förtydligas.</p>	<p><i>Åldrande befolkning med önskemål om att kunna bo kvar i sin hemort och lämna sin villa har idag få valmöjligheter. Vi har därför i förslaget viktat enskilda och allmänna intressen och föreslaget dessa mindre kompletteringar.</i></p> <p><i>Åtgärden är ett inspel till kommunen till Region Dalarna. Det är en prioriterad sträcka i cykelplanen.</i></p> <p><i>För att inte kartorna ska bli allt för svårästa har översvämningsrisker redovisats på separata kartor i avsnittet Värden och hänsyn.</i></p>
<p>Ornäs intresseförening, 2021-12-15 <i>Trafik</i> Trafiken genom Ornäs på Torsångsvägen medför att trafiksäkerheten i Ornäs är bristfällig. ÅDT (årsmedeldygnstrafiken) är hög och många kör för fort. Detta beror troligtvis framför allt på att boende i Torsång kör genom Ornäs för att ta sig till och hem från Falu-hållet, men andelen tung trafik är även relativt hög. Den gång- och cykelväg som finns längs med Torsångsvägen är bristfälligt separerad från bilvägen och små barn tar sig lätt av misstag över till bilvägen, samtidigt som det är denna väg många använder för att ta sig till Ornäs förskola och skola. Ordentliga övergångsställen saknas på Torsångsvägen vid t.ex. Timmervägen och Dalsjövägen. Från Torsångsvägen upp till skolan saknas gång- och cykelväg längs med Dalsjövägen på en del av sträckan samt ett övergångsställe till Seglarvägen där många barn korsar Dalsjövägen på väg till och hem från skolan. Det finns ett vägreservat utpekad i ÖP 2014. Den del av sträckan som går från trafikplatsen i söder om Ornäs, mellan E16 och fram till Dalsjövägen föreslås behållas. Resterade del föreslås tas bort som markreservat. Ornäs Intresseförening anser</p>	<p><i>Trafikmätning genomförd 2022 visar att Torsångsvägen trafikeras av ca 2860 fordon/dygn, varav 6 % utgörs av tung trafik. Gällande hastighetsgräns genom Ornäs är 40 km/h. I trafikmätningen är medelhastigheten 39 km/h och 85 %-percentilen 45 km/h. Hastighetsefterlydnaden bedöms som god.</i></p> <p><i>Trafiksäkerheten utmed Torsångsvägen uppfyller god standard eftersom det finns separering för oskyddade trafikanter.</i></p> <p><i>Gällande övergångsställen tar Borlänge kommun önskemålen i beaktande. Det inkommer många önskemål till kommunen om åtgärder i gatunätet, varför en prioritering alltid måste göras utifrån den budget som finns.</i></p> <p><i>Dalsjövägen är en statlig väg som kommunen inte har rådighet över. Vägen är inte med i kommunens prioriteringslista för det statliga vägnätet eftersom det i dagsläget finns separering på den viktigaste delen av Dalsjövägen.</i></p>

att hela vägreservatet bör behållas för att möjliggöra för mindre genomfartstrafik genom Ornäs. Vi anser att om en ny anslutning till E16 stannar vid Dalsjövägen, kommer trafiksäkerheten och ljud- och luftmiljön vid Ornäs skola och längs med många barns skolväg att försämrats avsevärt.

Gång- och cykelväg saknas även på Tomnäsvägen. Tomnäsvägen är smal, har relativ hög tillåten hastighet och är så pass kurvig och kuperad att bilar på vissa ställen inte kan se människor som går och cyklar på vägen. Tomnäsvägen är en del av Runnleden men används även av oss boende i Ornäs för att ta oss ut till Oberget, Haganäs m.fl. ställen. Ornäs Intresseförening anser att det är viktigt att en gång- och cykelväg längs med Tomnäsvägen anläggs tidigare än det årtionde när järnvägen eventuellt kommer att flyttas.

LIS-område Ornäs hamn

Ornäs Intresseförening har överklagat den detaljplan som kommunen tagit fram för Ornäs hamn och vi motsätter oss att Ornäs hamn pekats ut som LIS-område med syftet att bygga bostäder och utöka småbåtshamnen. Hamnområdet är viktigt för närrekreation för oss som redan bor här. Vi anser att när Ornäs växer och förtätas blir det viktigare att skydda detta område från exploatering till förmån för närrekreation och friluftsliv. Vi anser inte att bostäder inom hamnområdet kan bidra till utveckling av landsbygden.

Centrala Ornäs är tätt bebyggt, ligger nära E16 och det tar cirka 7 minuter att åka in till Borlänge. Att se på Ornäs som landsbygd är felaktigt. Kommunen beskriver dessutom sina planer för bostäder på Oberget som en ny stadsdel. Den fördjupade översiktsplanen innehåller andra platser där bostäder kan byggas och befintlig bebyggelse i Ornäs kan förtätas utan att inkräkta på Ornäs IP och det centrala strandnära området som är viktigt för många.

Småbåtshamnen

Ornäs Intresseförening anser att småbåtshamnen är viktig för Ornäs och att

Vägreservatet kommer att tas bort från FÖP-Runn (utom delen mellan trafikplats och järnvägen), däremot så kommer behovet att utredas i framtiden vid en eventuell flytt av järnvägen och nya bebyggelseplaner. I dagsläget med de utvecklingsplaner som pekats ut i planen finns inte behovet. Vägreservatet är dessutom utpekad på brukningsvärd jordbruksmark.

Tomnäsvägen är en statlig väg som kommunen inte har rådighet över. Tomnäsvägen ingår emellertid som prioriterad sträckning i prioriteringslista för det statliga vägnätet och åtgärder om förbättrad cykling som framförs i processen för den regionala länstransportplanen. Inom ramen för planprogrammet Oberget tittar man på att förbättra cyklingen för delar av sträckan.

Hamnområdet kommer även fortsatt att vara en viktig målpunkt för rekreation och friluftsliv. I de tidiga dialogerna framkom en önskan om fler bostäder i Ornäs. Det här är en av få platser där den möjligheten går att förverkliga. Intressena behöver samverka.

Ornäs beskrivs som tätortsnära landsbygd. Vi utgår ifrån Boverkets modell, 2.1. Denna modell är inte alltid anpassad för att på ett tydligt sätt beskriva hur bebyggelseutvecklingen kan komma att se ut. Definitionen tätort innehåller även andra funktioner som exempelvis mindre vattendrag, grön- och rekreationsområden. I kartans attributtabeller finns mer detaljerad information.

Se tidigare kommentarer

hamnområdet med fördel kan utvecklas inom befintligt verksamhetsområde. Vi anser att det befintliga verksamhetsområdet ej bör utökas då det skulle inkräkta på den strand som många närboende använder för bad. En del av strand- och vattenområdet i centrala Ornäs måste vara tillgänglig för oss som bor här.

Närrekreation

Möjligheter till närrekreation är viktigt för folkhälsan. Vi har idag relativt bra möjligheter till närrekreation vid stranden i centrala Ornäs, inom hamnområdet och grönytan där lekplatsen finns. I den fördjupade översiktsplanens markanvändningskarta anges detta område inte som ett område för rekreation, utan som tätort. Området är tillgängligt för alla i Ornäs oavsett tillgång till bil och förmåga att ta sig längre sträckor från Ornäs. Ornäs Intresseförening anser att strandområdet i centrala Ornäs bör vara ett rekreationsområde delvis i kombination med hamnområde.

Fotbollsplan

Kommunens planer på att lägga ned Ornäs IP och bygga bostäder på fotbollsplanen resulterade i att Ornäs BK lade ned sin verksamhet. Spelarna gick över till Brage. Men ännu finns Ornäs IP kvar och samma spelare som förr tillhörde Ornäs BK har tränat och spelat sina matcher på Ornäs IP. Det tyder på att det finns ett behov i kommunen av denna IP. Framtiden är ännu oviss angående vad som händer i Ornäs hamn. Ornäs Intresseförening anser att flick- och damfotboll, Ornäs BK och den verksamhet de bedriver på Ornäs IP har varit en del av Ornäs identitet i cirka 40 år. Vid matchspel är fotbollsplanen en av få offentliga mötesplatser i Ornäs. Då Ornäs BK spelar hemmamatcher finns möjlighet för boende i Ornäs att träffas och uppleva gemenskap. Vi anser det är viktigt för en hållbar utveckling och folkhälsan att Ornäs får behålla en IP. Om det blir så att den förvinns från nuvarande plats anser vi att det är viktigt att en ny IP anläggs i Ornäs, en IP som håller samma standard så att fotbollsmatcher i seriespel kan hållas.

Elljusspår

Vi hade förr ett elljusspår vid Ornäs IK:s klubbstuga i Dalsjö där vi kunde springa,

Se tidigare kommentarer

Verkställt och ersatt vid Torsångs IP. Det finns i områdesrekommendation Ornäs en yta längsmed i E16 (ett mindre område för rekreation) möjlighet att utveckla en mindre fotbollsplan eller andra fritidsaktiviteter.

Kommunen har inte markrådighet i Ornäs vid den plats som omnämns. Den som äger marken har

promenera och åka längdskidor även när det var mörkt. Elljusspåret är sedan flera år nedmonterat. Ornäs Intresseförening anser att det är viktigt för folkhälsan att vi åter får ett elljusspår i Ornäs. Detta saknas i översiktsplanen.

Badplatser

Den fördjupade översiktsplanen föreslår att Talludden, Tomnäs och Storsund pekas ut som LIS-områden med syftet att öka allmänhetens tillgänglighet till Ösjön och dess strand. Åtgärder som öppnar möjligheterna för bad ska prioriteras. Ornäs Intresseförening välkomnar dessa planer och ser positivt på att dessa områden pekas ut som LIS-områden med det angivna syftet.

Kommunen anger även att det inte finns några allmänna bad i Ornäs. De föreslår att ett utredningsområde utpekas för närbad, platsen nedanför lekplatsen vid strandpromenaden i närheten av båthamnen. De anger vidare att ”i dagsläget rekommenderas inte bad vid platsen på grund av föroreningar på botten i form av tjära. Miljökontoret Borlänge Kommun, bedömer att det inte går att rekommendera bad innan ytterligare utredningar genomförs. Rekommendationen är att kommunen fortsätter att utreda omfattningen och riskerna, med hänsyn till framtida behov kopplat till de utvecklingsplaner som finns inom planområdet Runn. Om utredningarna visar att det inte är hälsofarligt att bada så kan badplatsen nyttjas för de boende i närområdet. Kommunen kommer inte att utveckla en allmän badplats på platsen, utan kommer att satsa på andra områden runt Ösjön, som till exempel Talludden.”

Ornäs Intresseförening välkomnar att kommunen utreder platsen för närbad. Människor badar dagligen vid denna plats under sommaren. Vi anser däremot att resultatet av undersökningen bör användas på ett annat sätt än vad kommunen föreslår. Om det visar sig att vattnet inte är lämpligt att bada i anser vi att kommunen bör åtgärda detta istället för att rekommendera att ingen badar på platsen. Det är omöjligt att hindra människor från att bada på platsen när så pass många bor så nära

motsatt sig elljusspåret. Ett elljus sattes upp under 2024 vid Hagudden och platsen kommer fortsatt att bevaras som friluftsområde.

Detaljplanen för Talluddens planarbete pågår.

Noteras.

Noteras.

Förutsättningar för bad vid Ornäshamn utreds i efterföljande processer. Till och med att förutsättningarna är utredda kommer skyltarna om förbud av bad att finnas kvar.

vattnet. Kommunen kan antingen se till att vattnet blir så pass rent att det går att bada i eller se till att en annan plats i närheten kan användas för bad. Det skulle gynna såväl närboende som Ornäs skola som varje år gör utflykter till stranden nedanför lekplatsen.

Oberget och järnvägen

Ornäs Intresseförening är medvetna om att det råder bostadsbrist inom kommunen och att Borlänge och Falun länge haft som ambition att bygga mot varandra samt att kommunerna vill att järnvägen ska flyttas. Ornäs Intresseförening håller med om att järnvägen bör flyttas, den passerar nu rakt igenom centrala Ornäs utan planskildhet. Det medför att långa bilköer skapas varje dag genom Ornäs. Trafiksäkerheten med en central, ej planskild järnvägs korsning med många tåg som passerar varje dag, är inte optimal. Dessutom bör järnvägen ligga på en plats där det finns möjlighet att bygga ut till dubbelspår. Ornäs Intresseförening anser att området som föreslås för bostäder på Oberget i stort är ett bra läge för nya bostäder, men det bör minskas för att bevara mer av Obergets skog och jordbrukslandskapet i Kyna, Tomnäs och Storsund, samt att kommunen ska ta hänsyn till de som bor där och brukar marken. För oss som bor i centrala Ornäs är skogen på och kring Oberget viktig för friluftsliv och motion. Vi använder de markerade lederna för att springa, cykla och promenera, många plockar svamp och bär i skogen och skolan har en årlig vandring på Oberget.

Noterat om järnvägen. Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Sylvia Yngström Wänn, 2021-12-15

Det är inte helt enkelt att få en helhetsbild av den föreslagna översiktsplanen. Det är ett mycket omfattande material, många dokument och många kartbilder. När det gäller bebyggelseplaneringen för Runn Västra inom Falu kommun, har jag dock följande synpunkter:

I underlaget för översiktsplaneringen slås fast:
*Bygg inte på odlingsmark eller i spridda lägen som påverkar upplevelsen av det öppna landskapet. Dvs ingen ny bebyggelse i öppna lägen ut mot odlingslandskapet.

Mycket bra, eftersom området Runn Västra har så mycket skog.

Inför granskningskedet har materialet förtydligats för att öka möjligheten att kunna få en helhetsbild av den fördjupade översiktsplanen.

I kapitlet Hänsyn finns beskrivningar om när och i vilka fall det kan vara möjligt att bygga på jordbruksmark. I de allra flesta fallen är det inte lämpligt. Stora delar av det område som i samrådsversionen angavs som förändrad landsbygd har till granskningskedet tagits bort från FÖP Runn och kommer att hanteras i en

<p>Dock, ett område i Hinsnoret, öster om byvägen, föreslås för utvecklad landsbygd med inriktning mot större tomter och friare placering. Detta vore fel att göra, då detta utpekade område till största delen utgörs av det öppna odlingslandskap som finns i Hinsnoret. Området är betesmarker för får och hästar vilket starkt bidrar till det öppna odlingslandskapets karaktär.</p> <p>Området har dessutom varit odlingsmark under mycket lång tid, och är alltså gammal kulturmark i Faluns historia.</p> <p>Det vore helt fel att bebygga detta område. Inte minst utifrån kommunens egna fastlagda grundvalar för värnandet av det öppna odlingslandskapet.</p>	<p><i>ändring av översiktsplanen för området söder om Simonsberget och Källviksberget.</i></p>
<p>Tommy Gesar, Evelina Gesar, Kent Lindberg, Birgitta Lindberg, 2021-12-15</p> <p>Hänvisar till formuleringar från Falun Kommuns hemsida med hänvisning till tidigare publicerad (Fördjupad översiktsplan delar av landsbygden...) där det bl.a. står skrivet att citat " Den fördjupade översiktsplanen för delar av landsbygden ska svara på hur dessa delar av landsbygden ska utvecklas för att de ska fortsätta vara attraktiva att bo och verka i. Vi vill inte bara locka fler att bosätta sig på landsbygden, vi vill att du som redan bor på landsbygden ska kunna fortsätta att vara stolt över den plats där du lever"</p> <p>Med detta citat som utgångspunkt vill vi framföra följande gällande området som gäller delar av Aspeboda kommundel och området kring Olsbacka, Karlsvik, Liljan, Trumsveden med omnejd som vi anser är landsbygd och som vi just nu trivs att bo i är stolta över och värnar kring. Detta område gränsar delvis till och ingår i det del som omnämns som "Väster om Runn" i FÖP Runn. Eftersom detta område även angränsar till och har väldigt mycket gemensamt med området som ingår i er andra "FÖP delar av landsbygden" och då Aspeboda/Olsbacka-området så ber jag er att inte kategoriskt avfärda vissa av våra synpunkter bara för de råkar ligga precis utanför området FÖP Runn.</p>	<p><i>Det är förståeligt att det finns en oro över den järnvägskorridor som finns beslutad. Korridoren är väl tilltagen, och den exakta sträckningen är inte klargjord. Det finns inte heller någon tidplan för när en precisering av sträckningen kan göras. Det är Trafikverket som vid behov kommer driva en utbyggnad av järnvägsreservatet och är de som har ansvar för kontakten med fastighetsägarna i det fallet. Reservatet har tillkommit efter utredningar av konsekvenser och alternativa sträckningar har jämförts. De frågor som yttrandet lyfter har hanterats i utredningarna, eller ingår som en del i det arbete som kommer att göras vid en utbyggnad av reservatet.</i></p> <p><i>Ändrad markanvändning innebär en avvägning mellan olika intressen där behovet av dubbelspår behöver ställas mot exempelvis jord- och skogsbrukets behov. Samma gäller vid önskemål inom järnvägskorridoren då behovet av järnvägskorridoren behöver vägas mot behoven av att göra de förändringar som önskas. Vid önskemål om bygglov kan kontakt alltid tas med kommunen för att resonera om möjligheterna för den aktuella platsen och önskade förändringen.</i></p>

Järnvägsreservat för framtida utbyggnad

Vi som bor i detta område oroas väldigt mycket av planerna gällande ny järnvägssträckning som kommunerna och Trafikverket pekat ut via en korridor i landskapet.

Yttrandet innehåller ett urklipp från markanvändningskartan med reservat för framtida järnvägsdragning.

- En utbyggnad av järnvägen enligt föreslagen dragning skulle innebära mycket negativa effekter på Aspeboda kommun dels västra område hela vägen från Trädgårdstorp till Karlsvik och även fortsatt via Norsbodalen och till Lilla/Stora Källviken.

Naturreсурser

- En utbyggnad av järnvägen innebär negativa konsekvenser genom att stora skogs- och jordbruksmarker tas i anspråk och detta strider mot det som står i Översiktsplan FalunBorlänge (Antagen av kommunfullmäktige i Falun 2014-06-12 och i Borlänge 2014-06-17) i vilken det bl.a. står att ett hållbart brukande av jordbruksområden och skogsmark är en fundamental förutsättning för framtiden och att det är viktigt att jordbruks- och skogsbruksmarkens produktionsförmåga behålls för framtiden.

Detta har aktualiserats än mer i tider av klimatförändringar och pandemier som visar hur viktigt det är att vi kan behålla och trygga produktionsförmågan regionalt/lokalt.

- Citat från Regionkommitténs områdesbeskrivning för R8 Olsbacka-Västra Liljan (96-10-01)
o Jordbruksmark skall bevaras och utnyttjas så att dess långsiktiga biologiska produktionsförmåga inte äventyras.
Slut på citat.

- Den föreslagna dragningen av järnvägen innebär alltför stora ingrepp och talar helt emot de ovanstående citaten och ambitionerna om en "grön zon" mellan städerna. Odlingsmarken och skogen måste bevaras för att möjliggöra ett framtida ekologiskt samhälle där man så långt som möjligt utnyttjar de regionala/lokala resurserna

Landskap/Miljö

- Den föreslagna dragningen av järnvägen kommer att innebära mycket stora förändringar i landskapsbilden. Ett brett dike kommer att skära genom landskapet över odlingsmark, skogar och även genom bebyggelse. Diket kommer att ge s.k. barriäreffekter i form av minskad rörelsefrihet för människor och djur samt svårigheter att nå skogs- och jordbruksområden.
- Nödvändiga kontaktledningarna och stolpar samt staket kring spåren kommer att bidra till en "förfulad" landskapsbild vilket kan liknas vid ett vidsträckt industriområde.
- Vissa delar föreslås gå i tunnlar vilket innebär stora ingrepp i samband med byggandet med risk för skador på miljö och vattenflöden.
- Förutom att nya stora ytor tas i anspråk där själva järnvägen skall ligga så kommer man under själva byggtiden även att behöva tillgång till stora ytor för att lastbilar och anläggningsmaskiner skall kunna arbeta på ett effektivt sätt. Områden för överskottsmassor behöver även anläggas. Nya tillfälliga vägar måste byggas.
- Dieselförbrukning samt utsläpp från alla nödvändiga anläggningsmaskiner och lastbilar som behövs under byggtiden ger också negativa miljöeffekter.
- Även åtgången av allt det material såsom cement, armeringsmaterial mm som krävs för att få en fungerande anläggning ger stor miljöpåverkan speciellt om man riskerar att få använda importerad cement p.g.a. den potentiella cementbristen i Sverige.
- Stor risk för negativ påverkan på känsliga vattendrag såsom Faxen, Björbobäcken, Norsbobäcken och i förlängningen Liljan, Ösjön och Runn.
- Ett motiv till ny järnvägssträckning är att frilägga Runns stränder men vad kan de frilagda ytorna användas till då den mark som järnvägen ligger på idag är förorenad med kreosot, diesel, olja mm efter 130 års industriellt brukande. Kräver dyra saneringsåtgärder och

risk för att gifter frigörs och påverkar Runn i samband med ev. saneringar.

- Ett motiv till ny dragning av järnvägen är de miljömässiga, men man kan verkligen ifrågasätta miljövänligheten i detta "projekt" som innebär mycket stor miljöpåverkan på orörd mark, och jordbruksmark.
- Miljövärden måste prioriteras högre än värden som anspelar till tillväxt och exploatering.
- Så sammantaget så kan man ifrågasätta om denna infrastruktursatsning miljö och klimatmässigt går att försvara.

Boendemiljö

- Området kring Karlsvik, Åkern och Olsbacka störs redan idag av buller från E16 och att även belasta området med ytterligare buller från en järnväg kommer självklart att påverka den totala bullernivån ytterligare.
- Eventuella bullerdämpande åtgärder i form av bullervallar och plank kommer att störa landskapsbilden och utsikten mot exempelvis Liljan. Många fastigheter har i dag vacker sjöutsikt mot Liljan.
- Vibrationer från tunga godståg kommer att påverka boendemiljön negativt.
- Vibrationer från järnvägen riskerar även att påverka fastigheterna.
- Många fastigheter har egna brunnar och det finns naturligtvis risk för att grundvatten och brunnar kan påverkas av både ingreppen vid ev. byggnation samt av vibrationer på lång sikt.
- Fastigheternas värde påverkas negativt för de fastigheter som ligger längs den tänkta sträckningen och vissa riskerar även att lösas in och rivs.
- Vår handlingsfrihet att utveckla våra fastigheter begränsas, möjligheten att flytta från området påverkas negativt och det är även påfrestande att behöva leva under "hotet" av denna framtida järnväg.

- Den nya järnvägskorridoren innebär redan idag att många kommuninnevånare drabbats av begränsningar, oro, ovisshet inför framtiden.
- Vi som bor i eller i anslutning till denna korridor måste kunna känna trygghet och kunna känna att vi från kommunerna får tillräckligt med stöd och vi borde vara extra prioriterade i denna process.
- Enligt FÖP Runn och då Falu och Borlänge kommuners vilja är en viktig del av utvecklingen av regionen att järnvägens flyttas enligt föreslagen järnvägskorridor.
- Om nu kommunerna tycker att det är så oerhört viktigt att få järnvägen flyttad för att kunna utveckla regionen och området väster om Runn så bör kommunerna verkligen se till att prioritera och stödja de innevånare som påverkas negativt av detta faktum.
- De ägare vars fastigheter hamnar alltför nära eller löses in borde få förtur till de tomter som ev. skapas upp i de nya frigjorda områdena.
- Det är viktigt att kommunerna stödjer och står bakom drabbade kommuninnevånare gentemot myndigheten Trafikverket.

Synpunkter/Förslag

- Vi är väl införstådda med att det är svårt att riva upp sådana stora beslut om den tänkta järnvägsdragningen men vi vill ändå framföra våra åsikter.
- Vi anser även att det mest kostnadseffektiva och miljömässigt acceptabla alternativet till att förbättra framkomligheten för tågen är att bygga partiella dubbelspår närmast städerna längs befintliga spår och behålla befintlig järnväg mellan Ornäs och Källviken. Bygg även mötesplatser i skogsområdet mellan Falun och Hofors längs befintlig järnväg om det kan avlasta och gynna godstrafiken.
- När det gäller kollektivtransporter lokalt så är det bättre att prioritera busstrafiken som är mer flexibel och når och kan nyttjas även kommuninnevånare som bor utanför stadskärnorna.

- Pandemin har även visat att behovet av persontransporter relaterat till arbetspendling kan tonas ner i och med tekniken kring digitala möten. Tekniken utvecklas snabbt och behovet av att resa till/från arbete minskar drastiskt vilket i sig ger väldigt stora miljövinster och ett minskat behov av infrastrukturella investeringar.

- Mycket av det som skrivits ovan är redan framfört i tidigare samråd och hundratals människor har stått bakom skrivelser till dåvarande Banverket och kommunerna men känslan är att samråd bara är ett "spel för gallerierna" och något som enligt reglerna skall genomföras men i slutändan inte betyder något utan tjänstemän, politiker och storfinansens styr och bestämmer. Ett exempel då samråd inte fungerar speciellt bra.

- Med förhoppningar att ni som tar emot denna skrivelse tar fasta på åsikter och synpunkter även om vissa av dessa berör Trafikverket.

- Långt många fler än oss som står för denna skrivelse delar våra åsikter och synpunkter.

Trafikplats Karlsvik

Historik

- Trafikplatsen Karlsvik som tillhör E16 och fyrfältsvägen mellan Falun-Borlänge färdigställdes 2005.

- Fyrfältsvägen och trafikplatsen byggdes med främsta anledningen till att öka trafiksäkerheten.

- När vägen projekterades och det som även sades i de samråd vi var bjuda till med dåvarande Vägverket, var att vägen skulle bli en s.k. "Miljöväg" med en hastighetsbegränsning på 90 km/h. Karlsviks trafikplats är därmed utformad utifrån dessa förutsättningar med dess korta och snäva av och påfarter.

- I samband med samrådet med Vägverket innan projektplanen fastställdes så föreslog en delegation av boende från Olsbacka/Karlsvik/Liljan att trafikplatsen inte skulle ligga så nära bostäderna och byn Karlsvik utan vårt förslag var att den skulle placeras uppe

I fortsatt planering kan det bli aktuellt att se över trafikplatsen i Karlsvik, den hanteras dock inte i denna fördjupade översiktsplan då Falu kommun kommer att titta på området norr om väg 840 i andra projekt. I det projektet är det mycket troligt att trafikplatsen kommer att hanteras på något sätt.

på toppen av Karlsviksbacken, där utfarten mot Falun ligger idag. (grön cirkel)

Yttrandet innehåller en karta med läge med lägen för trafikplatser

- Ingen hänsyn togs dock till vårt förslag som kasserades av dåvarande Vägverket och trafikplatsen placerades enligt nuvarande läge. (röd cirkel). Ett exempel på där myndigheten inte lyssnar och tar hänsyn till vad innevånarna tycker och där ett s.k. samråd inte haft någon effekt och fick följande konsekvenser.
- När vägen väl invigdes kom hastighetsbegränsningen att i alla fall bli 110 km/h och det visade sig även att den tänkta påfarten mot Falun blev mycket olämpligt utformad med skydd sikt mot Borlänge och att vid påfart mot Falun accelerera i uppförsläkt för att komma in i trafikrytmen var en stor utmaning.
- Efter stora protester från framför allt boende som nyttjade vägen stängdes påfarten mot Falun och byggdes i nuvarande sträckning på den "gamla" vägen med utfart på toppen av Karlsviksbacken.
- Vi som idag nyttjar denna trafikplats märker hur svårt det kan vara att exempelvis komma ut på E16 mot Borlänge när trafiken kommer i 110 km/h och att från stillastående accelerera och komma in i samma tempo som övriga trafiken. Många gånger får man vänta länge för att våga köra ut på vägen. Det är även problematiskt att från en trafikrytm på 110 km/h och i nedförsläkt svänga in mot Olsbacka på den korta avfartsrampen. Det kräver häftiga inbromsningar och risk för att inte klara den snäva kurvan i avfarten, speciellt vid halt väglag.
- I samband med bygget av fyrfältsvägen drogs en ny väg till Kniptjärnsberget från trafikplats Karlsvik och i detta sammanhang kom även att vattenflödena från Kniptjärnsberget och Karlsviksberget att ändra riktning. Det uppstod översvämningar på bostadstomter vid Karlsvik och skador uppstod på Karlsviksvägen (Fastigheterna och Karlsviksvägen ligger inom området för FÖP Runn). Detta påtalades till

dåvarande Vägverket av representanter från Åkern-Liljans vägsamfällighet som sköter Karlsviksvägen.

Se även kapitlet "Vattenflöden"

Synpunkter/Förslag

- Eftersom det redan nu är en trång och snäv trafikplats så finns det inte så mycket utrymme för ombyggnad för att förbättra trafiksäkerheten, så ett förslag skulle då vara att sänka hastighetsbegränsningen till 90 km/h vid trafikplatsen Karlsvik, alltså till den hastighetsbegränsning den var planerad för.

- För att öka säkerheten för de som nyttjar busshållplatserna i Nedre Karlsvik så borde även hastighetsbegränsningen till 90 km/h även gälla där.

- Det är dock viktigt att dessa busshållplatser finns kvar för de boende i området.

- De befintliga bullerplanken är inte nog effektiva och behöver förbättras och vara högre. Även bullerplanken är utformade utifrån den ursprungliga förutsättningen vilket var en väg med hastighetsbegränsning 90 km/h och borde därmed även anpassas till 110 km/h -väg såvida men inte sänker hastigheten till 90 km/h enligt förslag ovan.

- Med förhoppningar att ni som tar emot denna skrivelse tar fasta på åsikter och synpunkter även om vissa av dessa berör Trafikverket.

- Långt många fler än oss som står för denna skrivelse delar våra åsikter och synpunkter.

Vattenflöden

Nuläge

- Ytvattnet från Kniptjärnsberget/Karlsviksberget rinner vidare mot Karlsvik och letar sig sedan under jord under E16 och genom trafikplatsen och vattnet kommer ut i Karlsvik vid fastigheter som ligger inom området för FÖP Runn.

Yttrandet innehåller en karta med vattenflöden

- Vattnet går idag enligt rödgula markeringen men borde gå enligt blå markeringen. Det

Noteras.

Noteras. Yttrandet har sedan tidigare skickats till Trafikverket.

ursprungliga vattenflödet från Kniptjärnsberget/Karlsviksberget, innan ombyggnationen av vägen, följde vägdikena längs gamla Kniptjärnsvägen och under nuvarande E16 för att sedan nå vattendragen mot Norsbo.

- Trumman som skulle leda vattnet mot Norsbo-Liljan är nästan torr. Bilden är tagen under snösmältningen 2018. Vad fyller denna ambitiöst dimensionerade trumma och dike för funktion?

Yttrandet innehåller ett foto på en vattentrumma vid E16.

- Översvämmad tomt vid Karlsviksvägen. (Område FÖP Runn). Vattnet går via diken/dräneringar ut på jordbruksmark och även så småningom ut i sjöarna Liljan och Runn.

Yttrandet innehåller ett foto på en översvämmad tomt

- Karlsviksvägen blir skadad/underminerad av vattenmassorna. (Område FÖP Runn)
Yttrandet innehåller ett foto på en skada på Karlsviksvägen

- Eftersom ytvattnet från industrianläggningen på fastigheten Karlsvik 1:3 bevisligen når fastigheterna i Karlsvik enligt det gulmarkerade flödet i bilden och att flödet i viss mån går under jord så finns det uppenbara risker med att även grundvattnet för dessa fastigheter kan påverkas.

Yttrandet innehåller en karta som visar gemensam vattenanläggning Karlsvik

- Vi som bor i Karlsvik har en gemensamhetsanläggning avseende vattentäkt enligt den blåa markeringen som inte verkar vara utmärkt på SGU:s karta. Denna anläggning har funnits sedan 2010 (Område FÖP Runn)

Synpunkter/Åtgärder

- Vi anser att vattenflödena från Kniptjärnsberget/Karlsviksberget skall ledas om till sitt enligt sitt ursprungliga flöde innan fyrfältsvägen byggdes.

Vid problem med vatten från andra anläggningar, exempelvis en statlig väg, som skadar eller riskerar att skada en fastighet så behöver kontakt tas med ägaren för den fastighet eller verksamhetsutövaren för den anläggning som vattnet kommer från när själva problemet är aktuellt och kan utredas på plats. Om detta inte löser problemet beror det på varifrån vattnet kommer hur frågan tas vidare, i vissa fall är länsstyrelsen tillsynsmyndighet i andra fall kan det vara en civilrättslig fråga.

Om verksamheten genererar förorenat vatten måste det renas innan det släpps ut till recipienten (diket). Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning bedriver tillsyn på verksamheten.

Brunnar har tidigare registrerats i Brunnsarkivet av brunnsborrhare. Sedan 2019 kan även privatpersoner själva registrera sin vattenbrunn.

Noteras. Yttrandet har sedan tidigare skickats till Trafikverket.

- Vem som ansvarar för detta har vi svårt att avgöra men vi har förhoppningar om att ni som tar emot denna skrivelse och samråd hantera detta och föra det vidare till rätt instans.

Yttrandet innehåller en karta med förslag på ledning av vatten

Rekreations-/Naturområde

- Avsatt området mellan Källviksvägen och Norsbovägen som rekreations-/naturområde. (grönt)

- Förbind Samuelsdals motionsspår med motionsspår för löpning, skidor, cykel och vandring med Liljans Herrgård och Norsbo. (blått)

Det skulle ge innevånarna i Samuelsdal, Lilla Källviken och det planerade bostadsområdet kring Simonsberget tillgång till fina rekreationsområden. Och det gäller även innevånarna kring Liljan. Det saknas motionsspår i denna del av Falun

- Motionscentraler skulle kunna anläggas kring Simonsberget, vid Liljan samt i Norsbo.

- Rusta upp det fina badet vid Liljan ytterligare och gör det mer tillgängligt via förbindelser till/från Simonsberget via gång-/cykelstigar.

- En utbyggnad av järnvägen enligt föreslagen dragning skulle dock drastiskt begränsa möjligheterna till rekreations-/naturområde i detta område.

Yttrandet innehåller en karta över rekreationsområdet som synpunkterna hänvisar till.

Bostadsområde Oberget

Citat från Områdesrekommendationer FÖP Runn "Ett planprogram pågår för området kring Oberget i Borlänge, 1 000–1 200 bostäder samt förskola/skola planeras. I Borlänge Kommun är framtida förtätning möjlig ovanför den idag befintliga bebyggelsen vid Kyna, Tomnäs." Slut på citat.

Då stora delar av yttrandet rör Trafikverkets ansvarsområde och samma/liknande yttranden inkom i fördjupad översiktsplan för landsbygden så skickades yttrandet till Trafikverket i samband med utställningen av den fördjupade översiktsplanen för delar av landsbygden.

Utvecklingen av området mellan Källviksvägen och Norsbo kommer att hanteras i andra planeringsprojekt.

Synpunkter/Åtgärder

- Med tanke på de miljö och klimatmål som nu finns undertecknade i och med klimatavtalet i Glasgow nyligen borde man omvärdera de ambitioner/planer som finns för Oberget och prioritera miljö och hållbarhet före tillväxt och exploatering.
- Att på ett så pass begränsat område planera för 1000–1200 bostäder känns orealistiskt utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. Det skulle innebära att Ornäs-området skulle öka sin folkmängd från idag drygt 1000 personer till 4000–4500 personer på relativt kort tid.
- Det område som pekats ut ligger i område som idag tillhör landsbygden och det är viktigt att det behåller sin nuvarande karaktär och man inte inkräktar på närliggande byar som utvecklat sin egen specifika karaktär succesivt under flera sekel.
- Har det gjorts en Miljökonsekvensbeskrivning för detta planprogram?
- Hem och distansarbete tenderar att bli en mer permanent företeelse vilket innebär att företag har möjlighet att spara ner på kontorsyta vilket ger ett överskott på kontorslokaler. Ändra inriktning och se hellre över möjligheterna till att omvandla kontorsytorna, som ofta ligger relativt centralt i stadskärnorna till bostäder istället. I och med detta så finns det ett mindre behov att exploatera nya bostadsområden.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Hans Forsman, 2021-12-15

Jag noterar att LIS-områdena antagna av kommunfullmäktige i Falun 2014-06-12 och i Borlänge 2014-06-17 gällande de på Viksö (Sunnanö), i det förslag som nu ligger så har de av någon anledning tagits bort eller avsevärt förändrats för en fastighet i Viken. Då de grundläggande förutsättningarna vad jag kan se inte har förändrats nämnvärt i sak så finner jag det märkligt.

- Jag vill att LIS-områdena antagna av kommunfullmäktige i Falun 2014-06-12 och i Borlänge 2014-06-17 gällande de på Viksö

LIS-område som är utpekad i översiktsplan FalunBorlänge från 2014 vid Viksö (Viken 2:18, område 4). Platsen ligger delvis på jordbruksmark vilket innebär att ska platsen vara utpekad så krävs motiv enligt miljöbalken. Dessa motiv finns inte då det är tydligt att alternativ lokaliserings för bostäder finns på Sunnanö. Den delen av LIS-området som inte ligger på jordbruksmark justeras in i LIS-området. Dvs en mindre justering kommer att genomföras till granskningen så att den delen av tidigare utbredning som ej ligger på jordbruksmark kommer med.

<p>(Sunnanö) får i möjligaste mån leva vidare i framtida beslut.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jag har inget att invända emot att befintliga LIS-områden utökas eller att nya med varsamhet tillkommer. 	
<p>Ulf Helldahl, 2021-12-15 Synpunkter på översiktsplaneringen avseende Runn Västra</p> <p>Det är något komplicerat att erhålla en helhetsbild av den föreslagna översiktsplanen. Dokumenten i det omfattande materialet är många till antalet, liksom kartbilderna. När det gäller bebyggelseplaneringen för Runn Västra inom Falu kommun, vill jag dock lyfta fram följande iakttagelser: I underlaget för översiktsplaneringen slås handgripligen fast: * Bygg inte på odlingsmark eller i spridda lägen som påverkar upplevelsen av det öppna landskapet. Dvs ingen ny bebyggelse i öppna lägen ut mot odlingslandskapet. Detta är en ytterst hedervärd inställning hos planens upphovsmän/kvinnor, eftersom området är så starkt präglad av skog.</p> <p>Dock, ett område i Hinsnoret, öster om byvägen, föreslås nu för utvecklad landsbygd med inriktning större tomter och friare placering. Problemet är att detta utpekade område till största delen utgörs av det öppna odlingslandskap som finns i Hinsnoret. Området är betesmarker för får och hästar som starkt bidrar till det öppna odlingslandskapets karaktär och skönhet. Området har dessutom varit odlingsmark under mycket lång tid, och är alltså gammal kulturmark i Faluns historia. Min slutsats är att det vore helt fel att bebygga detta område. Inte minst utifrån kommunens egna fastlagda grundvalar för värnandet av det öppna odlingslandskapet.</p> <p>I planen nämns även ett större område väster om Runn som kan bli aktuellt för bostadsbebyggelse. Detta område omfattar, som jag kan förstå, skogen mellan Källviksberget och Norsbo by. Detta område kommer att hanteras i en separat fördjupad översiktsplan. Här finns dock all anledning att redan nu</p>	<p><i>Inför granskningskedet ser vi över både text- och kartmaterialet för att förbättra läsbarheten.</i></p> <p><i>Inför granskningskedet förändras planområdesavgränsningen. FÖP Runn kommer att avgränsas i väg 840, längs vägen mot Hinsnoret och av järnvägen. Denna förändring görs då området mellan FÖP Runn och Källviken/Tallen kommer att hanteras i ett annat planeringsprojekt. Det innebär att det i den blir möjligt att ta ett helhetsgrepp över framtida utveckling. De delar av Liljan/Hinsnoret/Norsbo som fortfarande kommer att ligga inom FÖP Runn är framför allt områden som benämns pågående markanvändning eller utvecklad markanvändning. Inom de användningarna ryms förtätningar och i den senare även mindre utvecklingsområden. Riktlinjerna för jordbruksmark gäller även i områden utpekade för ändrad eller utvecklad markanvändning och behöver följas i detaljplaneläggning och bygglov.</i></p> <p><i>Området mellan Norsbo och Källviken kommer att omfattas av ett kommande planeringsprojekt.</i></p>

poängtera detta områdes mycket stora betydelse för det rörliga friluftslivet. Området är det enda sammanhållna grönområdet i södra Falun, och besöks därför dagligen av ett stort antal medborgare, hundägare, joggare cyklister, vandrare, bär- och svamplockare. Ett ytterst populärt område för människor som vill vistas i ett riktigt skogsområde. Att exploatera detta område vore att tvinga folk ännu längre bort från staden, över barriären motorvägen. Låt detta område få vara den gröna lunga det är för många falubor.

Kvinnohögskolegruppen, 2021-12-15

Föreningen Kvinnohögskolegruppen har tagit del av den fördjupade översiktsplanen för Runn, där Borlänge kommun redovisar planerna på att exploatera en känslig natur- och kulturmiljö för att bygga en "helt ny stadsdel" med bostäder, skola, affärer och hotell på Oberget och i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund mellan Borlänge och Falun. Vi känner oro inför denna plan av flera anledningar. Vi är oroliga för den klimat- och miljöpåverkan och för det ingrepp i en levande landsbygd som ett realiserande av planerna skulle innebära. Vi sympatiserar med småbrukare och andra boende i Tomnäs, Kyna och Storsund som skulle få sina levnads- och verksamhetsvillkor väsentligen ändrade om den fördjupade översiktsplanens förslag går igenom. Vår oro gäller också växt- och djurlivet i och runt Ösjön och Runn. Vi har också egna specifika argument och kommer därför att ge en inblick i varför vi menar att vår verksamhet är viktig att bevara.

Yttrandet innehåller en beskrivning av föreningen.

Vi har inte förrän nyligen tagit del av planerna på utbyggnad av Oberget och området västerut mot Runn och tycker att det är problematiskt att boende och verksamheter i området inte aktivt involverats på ett tidigt stadium.

Vi är ytterst tveksamma till om det innebär en hållbar, solidarisk tillväxt att bygga ihop Borlänge och Falun till en Dala-metropol. Risken finns att detta inte gynnar regionen i stort utan utarmar kranskommunerna. Den bygd som berörs av planen är en gammal kulturbygd, som

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

De tidiga dialogerna påbörjades 2018, då inhämtade kommunen synpunkter och önskemål gällande medborgarnas syn på utvecklingen av Ösjön/Runn. Dialoger hölls bland annat i Ornäs. Även föreningslivet var inbjudet till dialogmöten under 2019, läs mer under "om planen". Samrådet är det första formella steget i planprocessen.

<p>brukats längre än de båda berörda städerna funnits. Vi är starkt oroade över att man inte tillräckligt utreder och tar hänsyn till miljöpåverkan. Vilka blir exempelvis de långsiktiga konsekvenserna för klimat och biologisk mångfald när skogsarealer avverkas? Vad innebär en ökad båttrafik på Ösjön och Runn för sjöarnas fågelliv och för tungmetaller som kan finnas sedimenterade i sjöarnas bottenslam och för den generella vattenkvalitén?</p> <p>De ändringar som planeras kommer i stor utsträckning att påverka vår verksamhet om de genomförs. Vi vill att de skogs- och strandområden som fortfarande är tillgängliga bevaras som allemansrätt, tillgängliga både för boende i Borlänge och Falun kommuner och för besökare. Ny bebyggelse gör att natur- och rekreationsvärdena utarmas.</p>	<p><i>LIS-området vid Storsund tas bort, även om syftet var att stärka allmänhetens tillkomst till platsen.</i></p>
<p>Anders Gottberg, 2021-12-15</p> <p>Det är bra att man gör en översiktsplan för Runn med anknytande vatten. Det verkar dock som kommunerna har glömt bort vilka som skulle kunna vara intresserade av planen. Samråden har i huvudsak riktats mot de som bor i anslutning till sjöarna. Men den berör många fler. Runn mfl vatten är viktiga rekreationsområden för alla oss som bor i Falun och Borlänge. Sjöarna är tätortsnära, men samtidigt ger de en känsla av att vara stora skogssjöar. För besöksnäringen är upplevelsen av sjön också viktig, ofta en förutsättning. Därför bör sjöns stränder förbli oexploaterade så att känslan av vildmark består, men också för att fler människor kommer att behöva samsas på sjön.</p> <p>Med den föreslagna översiktsplanen ökar trycket på sjöarna, med byggande av nya bostäder längs framför allt den västra kanten. Man har bland annat lagt ut ett antal strandnära områden för nya villor (så kallade LIS-områden). Det är inget bra klimattänk, för ju glesare man bosätter sig desto mer ökar transportererna. Underlaget för kollektivtrafik blir svagt och det blir långt att cykla.</p> <p>Förutom medborgarna verkar själva sjösystemet också ha glömts bort. En utgångspunkt i planen borde vara att betrakta sjön som en naturresurs.</p>	<p><i>Både vid de tidiga dialogerna med medborgare och vid samrådet är alla som berörs av planen välkommen att lämna synpunkter. Annonsering har skett i fler tidningar, bland annat gratistidningen Annonsbladet som når i princip alla hushåll i respektive kommun. Runn är en viktig målpunkt för både Borlänge och Falunborna och även för besöksnäringen.</i></p> <p><i>Det finns en politisk efterfrågan på att skapa fler bostäder i attraktiva sjönära lägen, till antalet är dessa platser få. Även fortsättningsvis gäller planeringsinriktningen att bygga sjönära men inte strandnära.</i></p> <p><i>Det ingår under andra rubriker som en del i helheten, exempelvis hänsyn och risker, miljö kvalitetsnormer, service och målpunkter,</i></p>

<p>Det är lätt gjort att se den enbart som en plats för nöjen. Här finns biologiska värden som är av betydelse för samhället i stort och som inte får förbrukas.</p> <p>Det borde ligga nära till hands att uppmärksamma både befintliga företeelser och växande risker. Det finns exempelvis kända problem som bränslespill och avlopp från fritidsbåtarna. Vattenskoteråkningen är en annan aktivitet som kan upplevas som både störande och hänsynslös, och det har inträffat olyckor. Det finns tidvis också stora problem med buller. Men när det gäller sjön saknas det helt riktlinjer för hur man ska hantera både hot och möjligheter i framtiden. I planen bör det finnas en idé om hur man hanterar dessa frågor; reglera eller helt förbjuda.</p> <p>Det vore på sin plats presentera tydliga analyser av hur sjön påverkas när verksamheterna på och runt den blir fler och intensivare. Det är viktigt att skriva in i planen hur man går vidare. Annars går den chansen förlorad för ett bra tag framåt.</p>	<p><i>ekosystemtjänster, båt under transporter osv.</i></p> <p><i>Det finns skrivningar om vattenskotrar bland annat under kap: Sjötrafik. Länsstyrelsen reglerar hastighet vid Dalälven, Ösjön och Runns sjösystem. Det är Polisen som har ansvar för att utöva tillsyn. Vattenskotrar får endast framföras på allmän farled. Det finns ingen allmän farled på Runn. De vattenskotterområden som redovisades i samrådet utgår ur planförslaget.</i></p> <p><i>Mer om krav och risker för miljö kvalitetsnormer finns att läsa i förslaget. Följande Planeringsinriktning gäller: Vattendirektivet ska uppfyllas vid all planläggning, tillståndsgivning och byggande</i></p>
<p>Viveca Tiberg, 2021-12-15 Synpunkter till FÖP Runn gällande det framtida cykel/GC-vägnätet</p> <p><i>Motivation</i> Att cykla är ett hållbart transportsätt som fler och fler anammar, men alla kan och vill inte cykla i ur och skur. Att då kunna komplettera cyklingen med kollektivtrafik är viktigt. Nästan alla som bosätter sig på landsbygden anser att bil är en nödvändighet, men genom att cykla och åka kollektivtrafik kan bilåkandet minskas så att man t.ex. kan välja att ha bara en bil istället för två. Alla som bor på landsbygden har inte heller körkort. Med möjligheten att använda elcyklar och olika transportcyklar så följer också en ökning av sträckan man kan tänka sig att cykla. Men ändå är det så att när man funderar på att cykla mot ett bestämt mål, som vid t.ex. pendling, så är genhetsprincipen viktig för valet, dvs sträckan behöver vara så kort som möjligt mellan ändpunkterna och man ska kunna färdas relativt snabbt (inte för många korsningar eller byte av väg).</p>	

Synpunkt

Jag tycker att det på kartan över den befintliga och framtida markanvändningen i FÖP Runn under rubriken " Transportsystem - Reservat för framtida utbyggnad" fattas cykelvägar för pendling, där man har tagit hänsyn till genhetsprincipen och närheten till kollektivtrafiken. Det finns bra huvudcykelvägar inritade för rekreationsändamål (motion, vackra vyer, friluftsliv, upplevelser m.m.), men dessa behöver på vissa sträckor kompletteras med genare huvudcykelvägar för pendling till jobb, bostäder, affärer, fritidsaktiviteter m.m. Dessa genare huvudcykelvägar skapar samtidigt alternativa färdvägar för den som cyklar för att få rekreation.

Exempel:

1. Idag finns det en cykelbana från Borlänge till Ornäs. Den behöver förlängas till Falun, så att den går i anslutning till den inritade kollektivtrafiken (lila) på kartan och går så gott som möjligt (utmed gränsen till FÖP Runn och vidare norrut mot Falun). Om fler bosätter sig norr om Ornäs i enlighet med det föreslagna i FÖP Runn så kommer den sträckningen behövas utöver "Runn runt", som är mer vacker än praktisk ur pendlingssynpunkt. Mellan dessa båda huvudcykelstråk (GC-trafikstråk) kan det senare byggas andra GC-vägar.

2. Där Runn och Vikasjön möts är kollektivtrafiken inritad i lila på kartan. Där skulle det också behövas en cykelbana (GC-bana) för genhetens skull. "Runn runt" är inritad utmed andra sidan av Vikasjön och ihop med den föreslagna tilläggssträckningen skapas samtidigt en möjlighet att cykla eller promenera även Vikasjön runt. Alternativen blir helt enkelt flera och därmed ökar även användbarheten.

Inom området finns rekreations cykelleden Runn runt, utpekad i plankartan. I arbetet med Runn leden åligger kommunerna att för att bibehålla utmärkelsen som regional cykelturismled att arbeta löpande kvalitetskriterierna och ständigt jobba vidare med attraktivitet, trafiksäkerhet. Det cykelstråk som redovisades via järnvägsbron i Liljesund under samrådet utgår ur redovisningen till granskningen eftersom en flytt av järnvägen inte förutsätts kunna ske under den period som FÖP Runn är tänkt att genomföras. Den fortsatta planeringen av utbyggnadsområden får se över möjligheterna för gång- och cykelvägar.

I FÖP Runn är kartorna utritade schematiskt och på en aggregerad nivå. Arbeta med att ta fram en cykelplan pågår i Borlänge. Trafikutredningar arbetas fram kontinuerligt i efterföljande skeden, där bland annat cykel är ett viktigt färdmedel. Vidare pågår planering av anslutande cykelstråk i samband med planprogrammet Oberget.

Runn Runt är en rekreationscykelled vars primära syfte inte är att vara gent.

Marko Gunnerfeldt, 2021-12-15

- Kommunernas arbete med översiktsplan bör ske i samråd med Trafikverkets vidare steg i arbetet med järnvägsplan för området. Om dessa arbeten ej synkroniseras är det viktigt att kommunerna tar höjd i detta för vidare arbete med detaljplan, då kommunerna inte kan räkna med stöd av Trafikverket för kommande behov av inlösen utan en tid för järnvägsplan. Om översiktsplan vidareutvecklas utan hänsyn till

Trafikverket har lämnat synpunkter både i ett tidigt skede och synpunkter i samrådet. Kommunerna har en väl upparbetad dialog med staten.

Riksintressekorridoren är inte utpekad i FÖP-Runn endast, utan har funnits med sedan en långtid tillbaka och är något kommunerna måste förhålla sig till.

<p>Trafikverkets liggande planer, riskerar områden som eventuellt påverkas (område inom UA4 samt område som önskas frigöras vid befintlig järnväg) hindras i sin utveckling och degenerera.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Påverkas möjlighet till bygglov inom planerad korridor med en fördjupad översiktsplan, även gällande tillbyggnad/renovering av befintlig fastighet? • Fastigheternas värde samt möjlighet till utveckling påverkas även innan fastlagen plan då risk/möjlighet för framtida inlösen endast är spekulativ och ger en högre risk vid till exempel försäljning, planerad renovering eller tillbyggnad. • Hur ställer sig kommunen till förtida inlösen, i vilket skede skulle detta kunna vara aktuellt? 	<p><i>Korridoren för framtida dubbelspår, som är utpekad som riksintresse påverkar möjligheten till vissa lov. Det har den gjort sedan den pekades ut på 90-talet. Kommunerna kan inte planera åtgärder av mer permanent karaktär som exempelvis nya bostäder.</i></p> <p><i>Det är en fråga för Trafikverket, då förhandling om marklösen inom korridoren är en fråga som ska hanteras inom järnvägsplan.</i></p>
<p>Eva Hellander-Johansson, 2021-12-15 På Borlänge kommuns hemsida kan man läsa: "Borlänge är med och inspirerar till klimatomställningen i Europa"</p> <p>"Den 8 december, på European Viable Cities Day, visade Borlänge kommun att vi tar ett stort kliv framåt i arbetet för klimatneutrala och hållbara städer. Borlänge ska nu tillsammans med 22 andra städer kraftsamla för att gå före i klimatomställningen".</p> <p>Samtidigt redovisar Borlänge kommun i FÖP Runn att man står i begrepp att, tillsammans med en privat exploatör, planlägga och bebygga ett mycket stort område på Oberget i en skog med stora naturvärden, fridlysta och rödlistade arter. Ett område som ingår i en gammal kulturhistorisk miljö av riksintresse.</p> <p>Kommunen planerar en ny stadsdel, som en del av en ny tätort, i ett oexploaterat levande, naturskönt område med många känsliga ekosystem, stor biologisk mångfald. Ett område som har mycket stor betydelse som rekreationsområde både för boende i närområdet och övriga kommunmedlemmar.</p>	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya områdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett</i></p>

• Hur stämmer denna exploatering som medför skogsskövling och förlorad biologisk mångfald överens med kommunens uttalade ambition att vara en föregångskommun och ta ett stort kliv framåt i arbetet för klimatneutrala och hållbara städer?

I FÖP Runn finns inte någon redovisning av vilka miljökonsekvenser detta skapande av en ny stadsdel och en ny tätort med ca 3000 bostäder kommer att medföra och därmed redovisas då inte heller vilka effekter denna utbyggnad kommer att ha för kommande generationer.

Om planerna på byggandet av en ny stadsdel på Oberget genomförs i tänkt omfattning kommer det att bli en mycket hård belastning på de känsliga ekosystemen i naturen och den kulturhistoriska miljön i området.

Borlänge kommun skriver i sin Miljöstrategi: "Biologisk mångfald är avgörande för livet på planeten, så som vi känner den" och vidare "En livskraftig, rik natur med stor mångfald och väl fungerande ekosystemtjänster utgör förutsättningen för en långsiktigt hållbar utveckling."

• Hur försvarar man från Borlänge kommun att man ska kunna arbeta för ett hållbart samhälle om man inte utreder vilka effekter för miljön, enl. kap.6 i Miljöbalken, som kommunens planer på byggnation och expansion medför?

• Var i FÖP Runn redovisar man på vilket sätt man kommer att lösa problemen med påfrestningen på ekosystemen?

I FÖP Runn skriver man att: "man vill stärka natur-och kulturmiljövärdena i och kring Runn." Detta gör man inte genom att exploatera och bygga en ny stadsdel på Oberget eller en ny tätort kring byarna Tomnäs, Kyna och Storsund eftersom det kommer att få konsekvenser för både natur- och kulturmiljö. Konsekvenser som man ännu inte har utrett tillfullo eftersom ingen Miljökonsekvensbeskrivning eller Miljöbedömning har gjorts i samband med FÖP Runn.

bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Noteras

Se tidigare kommentar om miljökonsekvensbeskrivning med mera.

Se tidigare kommentar om miljökonsekvensbeskrivning.

Noteras

Noteras

<p>Borlänge kommun skriver i sin Miljöstrategi 2021-2030: "Borlänge ska bli en av de bästa miljökommunerna i Sverige."</p> <p>Nu har man chansen att förverkliga den ambitionen och leva upp till de fina orden. Visa att Borlänge vill bli en stad som fungerar i linje med Sveriges miljö- och klimatmål och åtaganden kopplade till de globala hållbarhetsmålen.</p> <p>Borlänge kommun kan bli en föregångskommun som bevarar och skyddar skogen, ekosystemen och den biologiska mångfalden och en unik natur-och kulturmiljö genom att utreda miljökonsekvenserna och ompröva de omfattande utbyggnadsplanerna på Oberget och kring byarna Tomnäs, Kyna och Storsund.</p> <p>Tänk på och ta hänsyn till kommande generationer!</p>	<p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Christina Svensson, 2021-12-15</p> <p>Jag äger en fastighet i Storsund, som berörs av aktuell planläggning, har av beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad plan samt ange hur min inställning till denna är liksom om jag är intresserad av att min mark exploateras eller avyttras. Även en förtätning av byggnader på min mark skulle kunna komma ifråga.</p> <p>Av erhållen skrivelse framgå att jag är markägare till en fastighet där planförslaget föreslår utbyggnad av bostäder eller verksamhetsområde. Vad beträffar min fastighet så är jag helt ointresserad av att försälja eller bebygga min mark inom de kommande 20 åren eftersom jag valt mitt boende efter den miljö den befinner sig i just nu. En utbyggnad skulle inte vara till gagn för mig då jag är intresserad av natur och en lugn och fridfull omgivning.</p> <p>Vad gäller planen i stort så både motsätter och protesterar jag mot denna av flera skäl.</p> <ul style="list-style-type: none"> - att en av Dalarnas fornminnestätaste områden skall tas i anspråk för en så stor exploatering som föreslås anser jag som både oklokt och ogenomtänkt. 	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya områdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett</i></p>

<p>- att utbyggnaden får en negativ inverkan på miljö och kultur verkar som helt klart</p> <p>- att det verkar vettlöst att nyplanera en helt ny stadsdel med ca 10–12 000 personer på en yta om 900 kvm verkar vettlöst med tanke på den fina miljö som finns på planerat område.</p> <p>- att med tanke på mitt intresse för naturen i min omgivning anser jag att aktuell plan innebär såväl en skogsskövling liksom en stor påverkan av befintligt djurliv</p> <p>Detta är endast en del av vad jag skulle kunna anföra för att förslaget inte skall fullföljas utan att den befintliga miljön bevaras. Jag har för avsikt att återkomma i saken efter det att planförslaget bearbetats.</p>	<p><i>bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvens beskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>
<p>Harry Mårtensson, 2021-12-15</p> <p>Jag är sedan 46 år tillbaka ägare av fastigheter i Kyna och Storsund i Borlänge Kommun.</p> <p>Jag är EJ intresserad att sälja min mark för exploatering.</p> <p>Det vackra naturområdet mellan E16, Ösjön, Runn och Liljan får EJ förstöras.</p> <p>Området används i nuläget till skogsbruk, jakt, bär- och svamplockning, friluftsliv, orientering mm. Dessa nyttiga aktiviteter kommer att förstöras om planen sätts i verket.</p> <p>Vill EJ se något nytt Skräddarbacken på min bakgård.</p>	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya områdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den</i></p>

	<p><i>befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>
<p>Margot Hinzdahl, David Hinzdahl, 2021-12-15 Dessa synpunkter gäller främst de planer som berör området Hinsnoret, Norsbo inklusive närområden. Synpunkterna refererar till karta för bebyggelseutveckling samt den löpande text som återfinns i "Fördjupad översiktsplan för Runn", "Väster om Runn".</p> <p>Enligt den plan som presenterats från Falu kommun ska ett, utifrån vårt perspektiv, omfattande område exploateras för bostadsbebyggelse mellan Bjärmsnäs och Hinsnoret samt öster om byvägen i Hinsnoret. Vår familj bodde tidigare först i Stockholm och sedan i centrala Falun, men valde att söka oss till byn Hinsnoret för att etablera vårt framtida boende och leverne. Anledningen till vår flytt var bland annat att vi sökte det lugn och den miljö som livet på i den gemytliga byn Hinsnoret erbjuder. Alltså att vara omgivna av skog, sjö, beteshagar och åkermark men även för att ta del av den gemenskap och den familjära känsla som återfinns i en mindre by. Efter år av betänksamhet, valde vi således att till slut rota oss i Hinsnoret genom att köpa mark och bygga hus i en miljö som alltså tilltalade oss alla i familjen. Våra barn, som går i skola i centrala Falun, har dessutom vid ett flertal tillfällen uttryckligen visat sin uppskattning av att bo i Hinsnoret. Fördelar som barnen har lyft fram är exempelvis: närheten till äventyret och bärplockningen i skogen, promenaderna om våren för att klappa de nyfödda lammen i fårhagen, glädjen i att höra hästarna gnägga på håll om sommarkvällen samt framför allt lugnet och tystnaden som ger dem en god återhämtning efter en skoldag i bullrig miljö. Med andra ord, så trivs både stora och små i vår familj med livet i Hinsnoret såsom närområdet ser ut nu. Exploatering i Hinsnoret enligt kommunens förslag, skulle avsevärt försämma</p>	<p><i>Inför granskningsskedet förändras planområdesavgränsningen. FÖP Runn kommer att avgränsas i väg 840, längs vägen mot Hinsnoret och av järnvägen. Denna förändring görs då området mellan FÖP Runn och Källviken/Tallen kommer att hanteras i ett annat planprojekt. Det innebär att det i den blir möjligt att ta ett helhetsgrepp över framtida utveckling. De delar av Liljan/Hinsnoret/Norsbo som fortfarande kommer att ligga inom FÖP Runn är framför allt områden som benämns oförändrad landsbygd eller förändrad landsbygd. Inom de användningarna ryms förtätningar och i den senare även mindre utvecklingsområden.</i></p>

vår och övriga bybors närmiljö. Detta finner vi högst olämpligt eftersom det var just denna miljö som vi och vår familj en gång valde att bosätta oss i, och numer självklart värnar om samt önskar uppfostra våra barn och kommande generationer i. Låt Hinsnoret behålla sitt kulturlandskap så att människor och djur både nu och i framtiden kan fortsätta njuta av orörd skog och mark såsom den ser ut i byn idag.

Det område som nu utpekats för exploatering av bostäder är idag, dels ett kulturlandskap där lantbruk bedrivs genom öppna betesmarker, och dels skogsmark där människorna i de närliggande byarna samt besökare från städerna vandrar, rastar sina hundar och plockar bär och svamp. Vår uppfattning är att flertalet nya bostäder i direkt närhet till de etablerade byarna markant skulle förändra det kulturlandskap och de naturvärden som idag värderas så högt av vår familj samt många med oss. Vidare, de historiska miljöer som även omnämns i översiktsplanen skulle bli lidande, exempelvis den anrika gården Norhaga som ligger i direkt närhet till det område som pekas ut för dessa nya bostäder. Vi anser att ny bebyggelse enligt förslaget i FÖP väster om Runn i allra högsta grad skulle konkurrera med Norhaga och dess nationella kulturvärden och arv.

Istället skulle ett nytt område för bostäder förslagsvis kunna placeras sydväst om Tallenområdet, där infrastrukturen redan nu finns på plats gällande kommunikationer längs E16, och där man inte heller skulle inskränka på kulturmiljöer, kulturarv eller redan befintliga bostadsstrukturer och dess närmiljö. Att byarna Hinsnoret och Norsbo kan fortsätta att utvecklas genom enstaka, nyetablerade och väl genomtänkta enbostadshus skulle enligt oss, däremot bidra till byarnas fortsatta välmående och utveckling. Detta bör dock vara i fortsatt liten skala och inte i form av helt nya bostadsområden.

Således säger härmed familjen Hinzdahl i Hinsnoret NEJ till nuvarande förslag och motsäger oss förslaget om byggnation mellan Bjermsnäs och Hinsnoret samt öster om byvägen i Hinsnoret, med ovan nämnda argument som grund.

Mattias Jönsson, 2021-12-15

Jag vill härmed ange mina synpunkter på de planer som finns att bygga i Torsång.

Jag tycker att det är bra att Borlänge växer och det utvecklas men det finns några delar i planerna i runt Torsång som jag tycker bli fel.

Det finns inte många badplatser där man kan bada i en sjö och definitivt inte många där man kan bada i Ösjön/Runn. Många runt om i Borlänge trakten kommer till Uvbergsviken på sommaren för att bada.

Att ni överhuvudtaget risker att försämra den miljö som finns runt badet i Uvbergsviken förstår jag inte. Jag ser risker i att smutsvatten från den nya bebyggelsen som då är så nära och direkt ovanför själva badet åker ner till badvattnet och förstör det.

Det har sagts att man ska lämna skog mellan själva bebyggelsen och stranden. MEN varför bygger man då strandnära om de boende inte kommer att få se vattnet? SOM BADANDE vill jag inte ligga på stranden eller bada och se hus rätt ovanför mig där jag idag bara ser träd och buskar (en härlig natur).

Idag är det svårt en varm dag att kunna parkera bilen i Uvbergsviken. På vems uppfart till huset har ni tänkt att man ska parkera? Hur skall räddningstjänsten snabbt kunna ta sig till badet när det blir mindre parkeringsytor och det partkeringskaos som det då kommer att bli.

Som ni vet så finns det inte mycket skog i själva Torsång och att då ta bort den här delen påverkar väldigt mycket känslan av att vara i naturen. Att den nya slingan för motionsspåret ska gå i en tunnel mellan husen känns bara bisarrt.

Låt Uvbergsviken få vara som den är idag utan bebyggelse utan förbättra istället parkeringen och utveckla istället naturområdet med till exempel fasta grillplatser.

Jag tycker att det är bättre att bygga på själva Uvberget för det är fler som använder naturområdet från Torsång till Uvbergsviken än

Delar av förslaget omarbetas till granskningsversionen, bland annat vid Uvbergsviken tas förslaget att bygga bostäder och förskola bort. Däremot föreslås ett fåtal mindre byggnader för ändamålet servicebyggnad till friluftsliv/besöksnäring, café/ restaurang-verksamhet som möjlighet. Även parkeringsmöjligheterna kommer att ses över. Hagudden bevaras i sin helhet som friluftsområde. Läs mer i områdes-rekommendation Torsång. Området vid Scoutstugan ligger kvar som LIS-område vilket skapar förutsättningar för föreningslivet att utvecklas inom den befintliga fastigheten.

Se tidigare kommentarer

Parkeringsmöjligheterna ska förbättras för både bil och cykel. Vägen ska förstärkas och breddas ner till badet för att räddningstjänsten ska kunna ta sig fram.

Se tidigare kommentarer

Se tidigare kommentarer

Noteras

<p>skogen på Uvberget. Bygger man på Uvberget så har de nära till badet och till skolan men man slipper bada med upplevelsen att man badat i en stad.</p> <p>Ett annat förslag jag har är att bygga den nya förskolan vid Asplunda. Ett av mina barn gick på ScaDuMe och det andra har gått på de kommunala förskolorna i Torsång. Mina erfarenheter från det är att det var betydligt lättare att hämta och lämna barnet på ScaDuMe. Jag arbetar i centrum av Borlänge och att slippa behöva åka den extra sträckan från rondellen vid bron upp till Torsångsskola var bra när man "nästan" i rondellen är framme hos ScaDuMe. De flesta passerar ju förbi rondellen vid bron än de som åker via Ornäs till arbetet.</p>	<p><i>Det finns 3 utredningsområden för en ny förskola, ett alternativ vid Asplunda, ett vid Torsångsskola och ett vid Uvberget i samband med utveckling av bostäder.</i></p>
<p>Marina Feldt, 2021-12-15 Synpunkter på planprogram för västra Oberget.</p> <p>Man säger att man vill ge människor möjlighet att komma närmare naturen –</p> <ul style="list-style-type: none"> - Då planerar Borlänge att bygga bort naturen och bygga en förort - Man planerar att bygga bostäder i ett nuvarande rekreativområde där idag många bybor strövar fritt och plockar svamp och bär. - Här finns motionsspår för alla. Inte bygger man väl i Mellsta!!! - Skogen som man vill ta ner är livsviktig för att ta hand om den koldioxid vi människor är så duktiga på att släppa ut – då vill Borlänge ta bort den rening skogen ger. - Myrmarker är en av de största koldioxidbindarna och skall bevaras – men då vill Borlänge bygga på den. <p>Man säger att fler ska få möjlighet att komma närmare sjön –</p> <ul style="list-style-type: none"> - Då vill Borlänge förstöra för de närboende i området genom att exploatera området ovanför. Vilket påverkar byborna som idag värnar om den sköra naturen kring sjön. <p>Man säger att man måste ha fler bostäder i Borlänge -</p> <ul style="list-style-type: none"> - Men vilka är det som behöver bostäder och vill de bo på Oberget??? 	<p><i>Noterar att synpunkterna berör planprogrammet Oberget. Men kommenterar om några av det justeringar som kommer att ske i FÖP-Runn.</i></p> <p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreativområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya områdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett</i></p>

<p>- Idag är det trångboddhet på Tjärna ängar mfl ställen i Borlänge och det är lägenheter som behövs nära staden.</p> <p>- Vi vet hur det kommer att se ut om man bygger på Oberget det blir ett nytt Skräddarbacken med allt vad det innebär. Tät bebyggelse och stor åverkan på den sköra naturen och dess invånare.</p> <p>- Det finns många områden som är byggbara i Borlänge och dess omnejd som skulle vara bättre lämpade med närhet till de bekvämligheter man behöver.</p> <p>Man lutar sig mot ett gammalt förslag om att bygga ihop Falun och Borlänge -</p> <p>- För vems skull? Vi har idag bra kommunikationer mellan städerna och ingen vill bo i en storstad. Folk vill flytta till landet inte till "Skräddarbacken".</p> <p>Borlänges Tällberg lockar kommunen med i sina skrivningar och uttalanden -</p> <p>- Men vet man inte då att Borlänges Tällberg redan existerar i form av byarna Tomnäs, Kyna och Storsund och ligger alldeles nedanför Oberget</p> <p>- Borlänges Tällberg - byarna skulle bli exploaterat och förstört</p> <p>- Gamla byar och den sköra naturen skulle helt byta skepnad och ingå i en stad</p> <p>- De boende i området har valt att bo på landet då vill Borlänge köra över byborna och göra området till en förort.</p> <p>Det byggs redan i byarna Tomnäs, Kyna, Storsund i en bekväm takt med känsla för naturen och de boende runt omkring – Låt det förbli så! Då kan Borlänges nuvarande Tällberg (byarna) växa på ett hållbart och smart sätt. Låt naturen och kulturen leva vidare och gör hållbara smarta val som gynnar både människor och natur och dessutom är ekonomiskt hållbart.</p>	<p><i>bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>Se tidigare kommentarer</i></p> <p><i>Se tidigare kommentarer</i></p> <p><i>Se tidigare kommentarer</i></p>
<p>Tobias Hjortvall, 2021-12-16</p> <p>Jag har ett antal frågor som jag anser att Borlänge kommuns invånare förtjänar svar på.</p> <p>Jag måste berömma Borlänge kommuns kreativitet. Att på många punkter gå rakt emot tidigare beslutade översiktsplan som var grundad på ett helt annat sätt är också kreativt.</p>	<p><i>Kommunen ska i första hand växa i de centrala delarna i andra hand i riktning mot varandra.</i></p>

Den planen byggde på en förtätning och naturlig expansion av samhället. Något som kan ses som den moderna 15-minutersstaden. Nu verkar man ha helt gett upp hoppet om Borlänges centrala delar.

Om man ser till kommunens attraktionskraft och möjlighet till att attrahera t.ex. en batterifabrik till Kvarnsveden kan man börja med att lyssna till Peter Carlssons (VD och grundare av Northvolt) sommarprat från 28/7. Det räcker inte med att ha en kommundel, placerad vid kommungränsen, som är attraktiv att bo i, hela kommunen måste fungera. Skolor, trygghet, kommunal omsorg m.m.

Hur bedömer man attraktiviteten? Det visade sig vara svår att fylla Uvbergets etapp 1 i samma tempo som Falun byggde sina stadsnära villaområden. Vill man bygga en segregerad stad utifrån amerikanska förebilder med välmående förorter med en motorväg till centrum, ja då är man på rätt spår.

Länge har Borlänge kommun haft många flyttlass som har rört sig från kommunen till närliggande kommuner, däribland höga kommunala tjänstemän. Det påtalade jag för kommunen redan för ca 15 år sedan, då som representant för ett småhusföretag. Nejdå svarade man då, men det är ett faktum även för de som bott en bit utanför staden Borlänge. Skall man flytta till kommungränsen för Borlänges skolor? Samma dag som Boman hade en insändare i DT angående flytt av järnvägen för att möjliggöra bostadsbyggnationer publicerades en skolranking där Borlänges skolor som var väldigt lågt rankade. Om exempelvis skolorna blev bättre så skulle hela Borlänge vinna på det och därmed skulle hela Borlänges attraktionskraft öka.

Runn med dess omgivande vattenspeglar är sedan 2017 klassat som riksintresse för friluftsliv. Om stora delar av strandområdet exploateras för bostadsbebyggelse, vilka värden finns då kvar för friluftslivet? Exempel. Varför är det mer populärt (egen upplevelse, ingen mätning gjord såvitt jag vet) att åka skridskor på

Noteras

I Borlänge ska det finnas olika typer av bebyggelse i olika bebyggelsemiljöer. I en fördjupad översiktsplan handlar det mycket om att skapa förutsättningar för bevarandevärden och utveckling. Attraktivitet kan mätas på olika sätt. Närheten till förskola, skola, närheten till natur, trygghet, närheten till annan service är exempel på olika parameter som mäter attraktivitet.

Noteras

Planeringsinriktningen är även fortsatt, bygg sjönära men inte strandnära runt Ösjön/Runn. Ett fåtal LIS-områden har pekats ut som möjliggör bostäder i strandnära läge.

Ösjön framför sportfältet. Jo, för att det bjuder på en naturupplevelse. Vid en allt för hög exploatering av stränderna, och de intilliggande områdena, så minskar attraktionskraften för friluftslivet. Vilka båtägare vill lägga ankar och övernatta på en plats som mest kan liknas med en villaområdesgata framför en sjö klassad som riksintresse för friluftsliv? Många är de båtägare som har sin båt som sommarstuga. Om vi jämför båttrafikens intensitet på de mest exploaterade områdena av Dalälven och Ösjön så ser man att älven fungerar som en transportled till mer ostörda områden och så kommer fallet att bli med en hård exploatering av Ösjön/Runn också. Majoriteten av kommuninvånarna och turisterna trängs undan på bekostnad av de fåtal som bor sjönära. I denna kalkyl får man beakta att inom en relativt snar framtid så kommer merparten av alla små fritidshus längs sjöarna vara ersatta med större fritidshus alternativt villor. Dessa fritidshus ligger idag inte sällan inbäddade i naturen i en småskalighet och så blir oftast inte fallet vid ägarbyten/ändrat användningsområde.

Att ta beslut om att satsa på det rörliga friluftslivet, men först läggs elljusspåret i Ornäs ner, sedan skall motionsspåret i Oberget samt i Torsång tas bort. Alla boende i Östra Borlänge skall vid exempelvis motionering förstås ta bilen (hur var det med bilåkandet?) till Tunet, Bergebo eller Lugnet, eller...? I FÖP står det att friluftslivet stärks. Hur stärks det i området?

Att benämna områden för tätort, och sedan på andra sidan vägen planera LIS-områden. Det kan väl rimligen inte vara landsbygd i direkt anslutning till en tätort? Då handlar det om att en tätort expanderar. Gällande att Borlänge Kommun skall upprätthålla den fria passagen till stränderna vid LIS-områden så finns det nog väldigt lite substans i det. Jag kan inte erinra mig ett enda exempel där Borlänge Kommun har slagit ned på någon som bott sjönära som tagit den mellanliggande marken i " eget anspråk " har fått backa. Kanske har jag fel, det kanske finns, men motsatsen finns det många exempel på. Att göra en plan på ett falsarium är ett bedrägeri mot resten av Borlänges befolkning.

Att elljusspåret togs bort har med markrådigheten att göra. Den som äger marken vill inte längre ha den på sin mark. Ett nytt eljusspår har placerats vid Hagudden under 2024.

Indelningen i markanvändningar finns beskriven i avsnittet "Markanvändning" som kommer få ändrad rubrik till "Beskrivning av markanvändningar" till granskningen. Klassificeringen kommer från Boverkets ÖP-modell 2.1. Boverkets ÖP-modell utvecklas kontinuerligt. Det finns inte en entydig definition av begreppet landsbygd, och begreppet landsbygd i lagstiftningen som rör LIS-områden innebär därför inte per automatik samma sak som markanvändningen landsbygd. Därför är det under rätt förutsättningar möjligt att peka ut LIS-områden i eller i anslutning till områden med markanvändningen "Tätort".

Att först ta beslut om att bilåkandet skall minska och sedan planera samhället utifrån bilen. Kollektivtrafik säger man. Jag kan uppbringa många undersökningar som visar att man når oerhört lite av persontransporter med kollektivtrafik. Handen på hjärtat, hur många åker till mataffären med bussen, eller hockeyträningen med barnen med kollektivtrafik? Möjligen kan kollektivtrafik fungera för de som bor nära motorvägen och kan kliva på en direktbuss, till de centrala delarna av Falun/Borlänge men i övrigt? Få kommer att välja en lokalbuss som stannar många gånger.

Elbilar? Världen lider av elbrist och brist på jordartsmetaller. Även elbilar bullrar och släpper ut partiklar. Just nu står Sverige i en energikris med tvister med grannländerna på grund av begränsad kapacitet i elöverföring, produktion av el på rätt ställen och ren produktionskapacitet. Dalarna importerar 40% av sin förbrukning från främst norra Sverige. Beakta att alla elslukande industrier startar igång i norra Sverige nu. Det har varit dyrare att "tanka" en elbil än en fossilbil under en period. År 2040 beräknas 1 miljon bensinbilar fortfarande rulla på våra vägar så ett klimatneutralt resande är väldigt långt borta.

Det finns inget sätt en kommun kan påverka klimatet på mer än med en smart samhällsplanering. Uppfyller denna planen Sveriges åtaganden i Parisavtalet?

Borlänge skrev 2021-12-08 under en avsiktsförklaring om ett klimatkontrakt, där Borlänge skall vara klimatneutralt 2030. Hur skall man nå det med denna samhällsplanering?

Inte "bara" miljö, sociala och ekonomiska skäl motiverar att man skall bygga centralt. Studie visar att "Nyproduktion av centralt belägna bostäder ger större positiva rörlighetseffekter än nyproduktion i halvcentrala och mer perifera lägen." Tillämpbart på Borlänge?

Att ta beslut om biologisk mångfald, för att sedan fragmentera sina markområden i kommunen å det grövsta.

Kommunen kan och ska inte tvinga sina innevånare att minska bilåkandet. Däremot kan kommunen med rätt underlag för kollektivtrafik skapa ett starkare underlag för god trafikförsörjning. Dvs skapa förutsättningar för en minskad andel bilåkande.

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade.

Utbredningen av de nya områdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning

<p>Att i underlaget för denna FÖP presentera en VA-plan, där merparten av de planerade områdena inte är med över huvud taget. Vad är planen?</p> <p>Kartunderlagen i FÖP stämmer inte överens med varandra. Varför inte?</p> <p>Har någon utredning och kostnadsredovisning gjorts som redovisar hur mycket denna plan kostar "övriga Borlänge"?</p> <p>Det finns mindre delar i denna plan som jag anser vara fullt rimliga, där det är en naturlig expansion av befintliga tätorter, utan att inskränka på livsmiljön allt för stort för de närboende eller ianspråkta mark som är bättre nyttjad till annat än bostäder, men det överskuggas av allt annat.</p> <p>Anser Borlänge Kommun att PBL 3kap3§ och PBL 3kap4§ vara uppfylld med denna plan?</p> <p>Eftersom denna plan strider mot så många tidigare beslut Borlänge kommun har tagit och vetskapen om hur man bygger ett miljö-, socialt- och ekonomiskt hållbart samhälle så bör den förpassas dit där det hör hemma – tillbaka till ritbordet.</p>	<p><i>kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>VA-planering består av flera delar, den ena handlar om den redan bebyggda miljön och dom områden som inte är anslutna och som på grund av hälsa och risk, behöver anslutas för att inte risker att dricksvattnet förorenas. Den andra delen om framtida bebyggelseområden regleras i detaljplan, och planeringsinriktningen från översiktsplan FalunBorlänge, 2014 är att alla detaljplaneradeområden ska anslutas till kommunalt VA. Det är med andra ord, 2 separata processer.</i></p> <p><i>Gällande plan- och bygglagen så uppfylls lagkraven.</i></p>
<p>Thorbjörn Thalín, 2021-12-16 Planprogrammets syfte är att åstadkomma bostadsbebyggelse. Totalt på ca 250 ha, bebyggt ca 160 ha.</p> <p>Placeringen passar dåligt in på områdets möjligheter och planens visioner.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stort avstånd till anslutande infrastruktur med anslutningsvägar. - El, vatten, avlopp, tele. Värmecentral behövs och lokalt reningsverk. - Området begränsas av Europaväg 16 och järnväg. Anslutningar inte möjliga. - Kollektivtrafiklösningar svårlösta. <p>Undertecknads fastighet gränsar till den enda anvisade in/utfarten vid Faxvik 3.1 för anslutning till E 16 mot Falun/Borlänge alt lokalvägar. Tillkommande trafik enligt planens etapp 1, 4000/dygn och etapp 2 o 3000/dygn. Påverkan på fastigheten ökar ytterligare utöver</p>	<p><i>Synpunkten syftar till planprogrammet Oberget och kommenteras därmed inte i denna redogörelse.</i></p>

idag, Lokalgata och E16 fyrfältsväg. Fastighetens störningsnivå bör innebära inlösen.

-Buller från E 16 mot bebyggelseområdet österut blir svårt att dämpa! Bullerskydd anvisas i planen. Alltså fel läge för bebyggelse!

-Farligt gods fraktas på E 16 och på järnvägen.
-Betydande skogs och åkerarealer tas ur drift.
-Obergets höjd skuggar bebyggelsen från öster.
-Flera stora kostnader och miljöpåverkan tillkommer för att realisera visionerna. Plus drift och underhållskostnader.

Det blir svårt att uppnå "hållbara" boendekostnader.

Planprogrammet överensstämmer inte med Borlänge kommuns Energi och Klimatstrategi.

Det avsedda målet är att öka kommunens skatteintäkter. Planprogrammet Västra Oberget är att skjuta över målet!

Alternativa lägen för bostadsbebyggelse är inte redovisat, endast ett nollalternativ. Alternativ finns!

2021-12-17

Planens genomförande medför inte minskad klimatpåverkan snarare ökad!

Inte heller tydligt någon av de andra 2030 målen främjas.

Medför planen en utveckling mot Mål 11 och dess delmål? (Hållbara städer och samhällen)
Ingen tydlig redovisning av det finns att läsa i planen.

Detta är några övergripande, korta aspekter om planen.

Mer detaljerade synpunkter finns att tillföra vid eventuella kommande detaljplaner.

Vissa av dessa synpunkter gäller även FÖP-Runn, som också är villkorat en flytt av järnvägsdragningen! Och att spekulera om Trafikverkets Nationella plan med den prioriteringen blir inte seriöst!

En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram till granskningskedet.

Noteras

<p>Och sen tillgången till mark? Befolkningstillväxten då? M.m!</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p>Anette Lindberg m.fl., 2021-12-16 Skriver detta yttrande som ägare av fastigheter i Storsund.</p> <p>En mark som ärvt i generationer för rekreation, och ett sätt för oss att träffas i en otroligt vacker miljö nära naturen. Vi träffas här även om vi är utspridda i olika delar av Sverige och även andra delar av världen under årets alla årstider.</p> <p>Vi har inte för avsikt att sälja vår mark inom de 20 åren som FÖP avser idag. Dessutom kommer det nya generationer som är precis lika måna om den natur som finns runt oss i form av skogen och Runn.</p> <p>När jag försöker läsa planerna för Norsgärdesberget känns det ganska vagt. Det står utbyggnad av bostäder och verksamhetsområden? Var specifikt är det tänkt att det ska kunna byggas bostäder? Norsgärdesberget är ett berg som sluttar ned mot Runn. Där vi äger sista biten ner mot sjön. Verksamhet? Vilken typ av verksamhet är det tänkt att det ska finnas? Som sagt ganska vagt formulerat.</p> <p>Den som skulle önska boende med sjöutsikt vill nog gärna ha möjlighet att ta sig ner till sjön, men hur och var?</p> <p>Det finns idag en järnväg som går mellan våra två marker. Finns någon plan för vad som kommer hända med järnvägen, som ni har vetskap om? Det har åtminstone under de senaste 40 åren varit på tal om att den ska flyttas. Men den har i stället rustats i omgångar under dessa år på sträckan mellan Falun och Borlänge. Dessutom hör jag ofta på radion just nu om SJs verksamhet som inte fungerar och att de behöver rusta för att komma till rätta med kapacitets- och kvalitetsbristerna som är generellt på järnvägarna idag. Då tror jag inte att en flytt av en bit av järnvägen som rustats/underhållits löpande är av högsta prioritet.</p>	<p><i>Ni har fått brevet som granne till de planer som pågår, inte som anspråk att köpa er mark. Er mark ingår inte i några utvecklingsplaner.</i></p> <p><i>Det är idag för många osäkerheter kopplade till platsen ovanför Storsund, om vad som kan genomföras särskilt kopplat till hållbart resande och klimatmålen, järnvägen, barriäreffekter med mera. Platsen är därmed utpekad som just ett utredningsområde. Vilket innebär att området måste föregås av fler fördjupade utredningar för att veta om det är möjligt att utveckla. De övergripande möjligheter som förekommer i FÖP Runn kopplar an till friluftslivets utveckling, besöksnäring och potentiellt en mindre andel bostäder, alltså de målområden som lyfts i planen, för att i utredningsområdet ha vissa avgränsningar.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Det finns i planen angivet, bland annat under utvecklingsinriktningen.</i></p>

<p>Vi läser om kommunikation i form av kollektivtrafik, där vi idag har en enskild väg som inte ska användas för genomfart mellan Storsund och Hinsoret. Har ni utrett detta och hur tänker ni?</p> <p>Miljön som kommer att påverkas med ca 10.000-12.000 fler personer i området Oberget/Norsgärdesberget. Varför är ingen miljöanalys, risk/konsekvensbeskrivning utförd?</p> <p>Våra barn, generation för generation, blir mer miljömedvetna än äldre generationer. Varför förstöra miljön med så många nya människor på så liten yta. Hur försvarar vi detta inför våra barn? Vad ska vi och ni svara när de frågar varför det kunde tillåtas att djuren försvinner i skogen pga fler människor/trafik/båtar i området.</p> <p>Självklart kommer vi att fortsätta ifrågasätta och protestera mot alla planer av byggnation och enskild/kollektivtrafik på Norsgärdesberget och omgivningen däromkring.</p>	<p><i>Redovisningen av kollektivtrafikstråk på banvallen tas bort till granskningen då en flytt av järnvägen inte bedöms ske inom den period som planen är tänkt att genomföras.</i></p> <p><i>Det handlar om 1000–1250 bostäder. I genomsnitt bor det runt 2 personer i varje hushåll, men det kan variera beroende på vilken typ av bostäder som byggs.</i></p> <p><i>Noteras</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Mats Mårtensson, 2021-12-16</p> <p>Det saknas en övergripande motivation för ett så extremt kostnadskrävande projekt som byggandet väster om Ösjön och Runn. En utomstående aktör, t ex högskola, behöver göra en analys av vilket faktiskt behov av nya bostäder som finns. Orimligt att fatta ett sådant beslut på politikerns drömmar utan ett faktiskt, neutralt underlag behövs. Samtidigt borde de undersöka vilka åtgärder som behövs för att öka Borlänges attraktionskraft. Mistänker att Borlänge kommuns attraktivitet skulle öka mer om pengarna lades på brister i kärnverksamhet som skolans resultat, utanförskapsområden mm.</p> <p>Innan ett sådant stort projekt dras igång måste det finnas en ekonomisk kalkyl som visar hur man ska finansiera all infrastruktur som behövs i det helt nya området. Det gäller att området snabbt fylls med många skattebetalare för att motivera investeringen. Vi är redan en högskattekommun som saknar de ekonomiska musklerna för allt.</p>	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Den ska skapa förutsättningar. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning</i></p>

<p>Prognosen för järnvägens flytt varierar från 2035 och framåt. Det vore väl bättre att ägna sig åt planer som kan realiseras i närtid och kan åstadkommas utan extrema investeringar i infrastruktur. Om projektet påbörjas innan järnvägen flyttats och flytten uteblir eller fördröjs ytterligare kommer ett oerhört stort missnöje att skapas som slår tillbaka mot kommunen.</p> <p>Borlänge har gått med i Viable Cities. Grundprincipen för miljövänligt byggande är förtätning och att bygga i anslutning till befintligt. Det finns all anledning att engagera t ex högskolor att titta på miljönotan för detta projekt jämfört med att utveckla Bergeby/Östra Barkargärdet, Västra Borlänge, i anslutning till/centrala Ornäs mm. Både byggande och framtida användning ska givetvis ingå.</p> <p>Det finns en rubrik "Tomnäs" i handlingarna. Jag tycker beskrivningen stämmer in på nästa by Kyna. Majstången finns definitivt i Kyna!</p> <p>Jag misstänker att svaret blir att många av ovanstående synpunkter ligger utanför planarbetet. Då är det viktigt att vidarebefordra dom till berörda men främst politikerna som drivit projektet. Svar behövs före höstens val.</p>	<p><i>från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>Rubriken i samrådet var både Tomnäs, Kyna och Storsund. Dock har texten justerats eftersom bebyggelseområdet tagits bort.</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>LRF:s kommungrupp Borlänge, 2021-12-16 <u>Utvecklingstrategin</u></p> <p>De Gröna näringarna saknas i uppräknigen av verksamheter/områden vars möjligheter och konflikter behöver hanteras. Den verksamheten har stor betydelse för områdets stora värden. Tyvärr tas den ofta för en självklarhet men behöver lyftas fram bl a med tanke på Livsmedelsstrategierna. Det gröna näringslivet vill vara med och driva omställningen men behöver samtidigt lönsamhet i våra företag som är en förutsättning för att finnas kvar och utvecklas.</p> <p><i>Jordbrukets transporter</i></p> <p>Positivt att jordbrukets transporter med breda maskiner tas upp. Samråd vid begränsningar är viktigt för att finna fungerande lösningar. T ex innebär den nuvarande utformningen vid Torsångs Handelsträdgård att vid breda transporter måste trafiken stoppas för att</p>	<p><i>I översiktsplan FalunBorlänge beskrivs näringslivet ur ett bredare perspektiv. Det här planförslaget är en fördjupning av den kommuntäckande översiktsplanen och fokus har primärt legat på besöksnäringen. Det betyder inte att det inte finns andra viktiga näringar. Relevanta verksamheter har hanterats på något sätt i planen, beskrivningen av markanvändningen Landsbygd är ett exempel.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

undvika att köra på den upphöjda GC-vägen.
VGU är tyvärr föråldrat när det gäller
jordbrukets maskiner.

Användning

Landsbygd

Jordbruket behövs för att bevara områdets stora värden men även utifrån

Livsmedelsstrategiernas mål. Det innebär att det är ett naturligt inslag att det tidvis kan förekomma störningar som gödsellukt, damm, fältarbete under stor del av dygnet under bråda tider mm samt betande djur. Under djurhållning är ett naturligt inslag står det att det kan lukta gödsel på våren. Måste anpassas till dagens odlingsteknik för att minimera växtnäringsläckage och ändras till under växtsäsong.

Värden och hänsyn

Jordbruksmark

Information om att jordbruksmarksarealen i Borlänge ska bibehållas enligt dess Miljöstrategi saknas. Viktigt att det framgår eftersom planerare utgår från det som står i ÖP:n.

Med tanke på att odlingsförutsättningarna pga klimatförändringarna kan förskjutas från södra till norra Europa bör även den aspekten tas med i förtydligandena. Det framgår tydligt av bifogat dokument " Länk till en film om hållbarhetsmålen, där Jens Bergström beskriver prognoserna för åkermarkens framtida betydelse.

Utöver MB 3:4 har 3:1 stor betydelse. Där anges "Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning." Utifrån Livsmedelsstrategierna ska jordbruksproduktion ges hög prioritet mot andra ändamål.

Mycket positivt att tolkningen av MB 3:4 förtydligas med utveckling av de tre punkterna. Jordbruksverket har i flera rapporter konstaterat kommunernas nonchalanta hantering av paragrafen som tar upp en oersättlig tillgång.

Skrivningen om att det kan lukta gödsel på våren justeras till granskningen.

Planförslaget redovisar i avsnittet "Jordbruk" vad som gäller för ianspråktagande av jordbruksmark

Innan jordbruksmark anses sakna brukningsvärde och exploateras ska möjligheten att använda marken till kolonilotter utredas. Intresset för sådana har ökat och med tanke på att konsumenternas kännedom om odlandets villkor är begränsade har de ett stort informationsvärde.

Vi anser att formuleringarna minst "tjugo lägenheter i flerbostadshus eller minst tjugofem bostäder i en- eller tvåbostadshus i Ornäs och Vika" och "minst 8 lägenheter i flerbostadshus i Torsång" samt "minst fem bostäder i en- och tvåbostadshus eller fyra lägenheter i flerbostadshus" med automatik klassas som väsentligt samhällsintresse ger fel signaler. Det stimulerar till stora projekt för att den, i dessa sammanhang, attraktiva jordbruksmarken ska kunna vara ett alternativ. För att kunna anses som ett väsentligt samhällsintresse måste en påtaglig brist av viss bostadstyp på den aktuella platsen påvisas som det aktuella projektet avhjälpas.

LRF bidrar gärna med sin ämneskunskap om det blir aktuellt att exploatera jordbruksmark genom att vara remissinstans på ett tidigt stadium.

Strandskydd

Reglerna för strandskydd ska förändras. Den nya tillämpningen bör vara flexibel utan strikta avstånd eftersom det kan vara hämmande för utvecklingen av boende och företagande på landsbygden.

Dricksvattenförsörjning

Rent vatten är en förutsättning för all verksamhet. Vid planering eller revidering av vattentäkter eller vattenskyddsområden är LRF gärna remissinstans på ett tidigt stadium.

Konsekvenser

Planförslagets konsekvenser för nationella och transportpolitiska hållbarhetsmål

Jordbruksmark får endast tas i anspråk om lagen uppfylls. I de allra flesta fall går det att hitta en alternativ lokalisering vilket medför att jordbruksmarken inte ska tas i anspråk.

När det gäller antalet så är dessa anpassade för att fungera på de specifika platserna. I analysen har kommunen konstaterat att det inte finns fler ytor än de som är utpekade i områdesrekommendationen för Torsång, som är lämpliga på grund av andra aspekter som exempelvis risker, stora sammanhängande jordbruksmarker osv. Följer man vägledningen kommer det inte finnas flera ytor som går att ta i anspråk för bostäder på jordbruksmark än de fallen som finns angivna i respektive områdesrekommendation och enligt rekommendationen. Kommunerna bedömer att det inte finns incitament för exploatörer att utveckla ett större område än vad som kan säljas eftersom det finns flera kostnader som inte kan skjutas upp efter att en detaljplan tagits fram, bland annat måste alla anslutningskostnader för VA betalas.

Det är vi tacksamma för.

Översiktsplanen kan bara ta hänsyn till den lagstiftning som gäller eller är beslutad när planen arbetas fram.

Noteras.

En miljökonsekvensbeskrivning tas fram till granskningen.

Bara naturlig försurning

Texten "Skogsbrukets försurande påverkan" behöver förklaras eller tas bort. Eventuell försurning är beroende på t ex nedfall, bonitet, markkemin och brukning. Redovisning av vad gäller här som grund för påståendet behövs.

Giftfri miljö

Texten: "Jordbruk är generellt en stor användare av kemikalier." behöver nyanseras. På sid 12 i Försålda kvantiteter av bekämpningsmedel 2020 (kemi.se) finns nedanstående tabell. Med tanke på att jordbruket använder totalt 1620 ton av totalt 9382 ton upplevs påståendet som mycket märkligt. Huvuddelen är ogräsmedel och enligt Naturvårdsverkets PRINCE-rapport kommer 75-97% av bekämpningsmedel som använts för att producera svenskarnas mat från utländsk jordbruksproduktion. Noterbart att hushållen använder över ¼ av jordbrukets användning. Helt utan krav på hanteringsregler eller utbildning vad vi vet. Jordbrukets användning är omgärdad av regler, krav på utbildning samt test av utrustning. Greppa näringen har i många år arbetat med att utveckla hanteringen och här redovisas resultatet av tre centrala myndigheters tillsynsprojekt Lantbrukare är bra på att hålla avstånd - Greppa som visar att bönderna är noggranna.

Yttrandet innehåller ett diagram med försåld mängd bekämpningsmedel i olika användarkategorier

Övrigt

Markägarna är i begränsad utsträckning tillfrågade inför planerad användning av olika områden. Många blir förvånade/upprörda när deras mark får en för dom helt okänd användning. Enligt besked vid samrådsmöte ska frivillighet gälla utom där regelverket medger expropriation. Med tanke på den livligt diskuterade äganderätten vore det bra att informera om detta i planen.

Vi förstår att fastighetsägare blir förvånade när de ser att deras mark är utpekad som en viss markanvändning utan att de vet om det i förväg. För att minska risken för det skickade vi inför samrådet ut informationsbrev till fastighetsägare vars mark föreslogs få ändrad användning, som antogs kunna innebära någon typ av exploatering. För det som kallas pågående eller oförändrad markanvändning har inte särskilda brev skickats ut eftersom den markanvändning som redovisas bedöms vara samma som i dag. En fördjupad översiktsplan pekar dock ut markanvändningar på en översiktlig nivå.

Det stämmer att kommunerna arbetar med frivilliga markförvärv.

<p>Eftersom jordbruksmark ingår i planen borde Livsmedelsstrategierna, beredskapsbehov samt strävan efter lokalproducerat behandlats.</p> <p>Strax utanför planområdet planeras en efterlängtd biogasanläggning. Det vore bra att nämna dess förekomst eftersom det kan bli aktuellt med odling och/eller spridning av biogödsel inom området vilket skulle ge kortare transporter.</p> <p>På många ställen betonas det öppna odlingslandskapet och att det är ett mycket viktigt inslag. För att bevara det värdet måste inställningen vara att exploatera området med stor försiktighet så att karaktären behålls.</p>	<p><i>En fördjupning av översiktsplanen handlar liksom själva översiktsplanen om att redovisa hur mark och vatten ska användas. Strategier för livsmedelsförsörjning behöver hanteras i andra projekt.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Planförslaget redovisar i avsnittet "Att anpassa bebyggelse" hur förtätning ska kunna ske på landsbygden, i anslutning till jordbruksmark, på ett sätt som gör att karaktären bibehålls.</i></p>
<p>Sandra Wiklund, Christer Wiklund, 2021-12-16 Synpunkterna rör området i Ornäs och Oberget.</p> <p>I översiktsplanen skriver ni att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ornäs är en serviceort med närhet till det mesta! Ortens strategiska läge, närhet till vattnet och naturen, utbyggda service och infrastruktur. • Här bor man både nära naturen och den dagliga servicen. • Bevarandet av det öppna jordbrukslandskapet är en viktig del för områdets karaktär. <p>Dessa tre punkter ovan är några av de skäl till att vi valt att bosätta oss i Ornäs. Vi vill ha "bo-på-landet" känsla men samtidigt relativt nära till en medelstor stad. Att bo nära naturen, med öppna landskap, nära till skog, sjö och vatten. Att kunna ge våra barn möjligheten att växa upp i en mindre by med nära till skog och natur och allt vad det innebär är oerhört viktigt för oss.</p> <p>Den plan ni har för Ornäs kommer att förstöra allt detta! Med ert förslag kommer vi inte längre ha naturen runt hörnet. Vi kommer inte längre kunna gå, springa, plocka bär och njuta av området vid Oberget. Våra barn kommer inte få åka på lingonplockardagar eller vandringar med skolan till Oberget.</p> <p>Dessutom kommer ni att förstöra de underbara öppna landskap vi blickar ut över från vår gård.</p>	<p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya områdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den</i></p>

Där vi ser bonden skörda och använda marken, där rådjuren och hararna springer. Där vi kan åka skidor på vintrarna och njuta av naturen.

Allt detta tycker ni är okej att förstöra genom att exploatera ett helt orimligt antal bostäder. Ni skriver dessutom att ni tror att människor vill bo här för att det är nära naturen, men genom ert förslag finns inte närheten till naturen längre, ni väljer istället att ta bort den till förmån för detta horribla förslag. Det kan i sin tur göra att vi som redan bor här väljer att flytta till annan kommun där man tar hänsyn till naturen och de värden som finns med skogsmark och öppna landskap.

Ni skriver också:

- Vid Ornäs skola pekas ytan bakom skolan ut för att möjliggöra expanderingsområde av skolan. En eventuell expanderingsområde kan behöva kompletterande anslutningsvägar, dessa pekas ut som utredningsområde. Om utbyggnaden av skolan inte kan rymmas inom gällande detaljplan behöver en ny tas fram.

För att rymma alla de barn som kan komma att flytta till Ornäs med det förslag ni tagit fram så kommer det behövas en rejäl utbyggnad. Hur tänker ni att den ska få plats utan inverkan på skogen, idrottsområdet, motionsrundan samt närboende? Var tänker ni att det ska få plats med anslutningsvägar utan att inverka på skogen, idrottsområdet, motionsrundan samt närboende? Ni skriver att det pekas ut som utbredningsområde, vad innebär det?

En annan fråga vi ställer oss är hur detta är försvarbart ur ett hållbart perspektiv. Borlänge kommun har tagit fram en miljöstrategi där man bland annat skriver att man vill vara en hållbar attraktiv stad med närodlad, ekologisk och klimatsmart mat. Borlängeborna ska kunna leva hållbart säger ni. Med ert förslag vill ni ta bort den skog och mark som används av den lilla enskilda jordbrukare/skogsägare, hur går det ihop med er miljöstrategi?

I Borlänge kommuns miljöstrategi går det att läsa:

- För att vända utarmningen av den biologiska mångfalden behöver mer natur skyddas. Det

befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

Noteras

Med de bostadsplaner som finns i Ornäs bedöms den skola som finns räcka till. Däremot kommer det finnas behov av att bygga förskola och eventuellt en ny skola i Oberget. Med ett utredningsområde, betyder att förutsättningarna behöver utredas mer. Innan det går att fatta ett beslut om lämplig markanvändning.

Noteras

Noteras

Se tidigare kommentar

krävs även ett mer hållbart brukande av mark och naturresurser. Utöver det krävs det att vi främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster i allt vi gör.

Förslaget i FÖP går verkligen emot detta då ni vill ta bort skog och mark. Tar ni bort detta kan inte den biologiska mångfalden behållas i området!

Hur är det ens möjligt att ni inte prioriterat en MKB? Oerhört nonchalant av den politiker som uttalade sig i SVT om att den får man väl göra om planen överklagas.

Hur ska vi förklara för våra barn att det är ni politiker som förstör detta? Hur ska vi förklara att ni inte är en del att bekämpa den stora klimatkris vi står inför? Hur ska vi förklara att våra barn inte kommer njuta av det vi alltid kunnat göra? Hur kan ni ens tänka att detta är försvarbart ur ett hållbart perspektiv och för alla oss som bor här?

Noteras

Se tidigare kommentar

Maria Uddén, Lars Uddén, Johan Uddén, Linn Persson, Anders Uddén, Caroline Forsberg, Martin Uddén, Nathalie Sandström , 2021-12-16

Svar på kommunens fråga om att sälja eller exploatera vår mark i Kyna; NEJ. Vi kommer inte att sälja vår mark och det kommer inte heller nästa generation att göra.

Vi är två generationer markägare på fastighet i Kyna, som tillsammans bedriver jord- och skogsbruk i Storsund. Vår markareal om ca 80 hektar ligger till stor del inom det område som Borlänge kommun, tillsammans med en privat exploatör, vill profitera på. Detta helt utan vårt samtycke, då vi planerar att fortsätta bruka jord och skog på samma sätt som tidigare generationer. Inom det här området, som i FÖP Runn benämns "tätort", vill exploatör och kommun bygga bland annat bostäder, service och centrumbebyggelse för att länka samman orterna Falun och Borlänge. Samrådsförslaget till fördjupad översiktsplan för Runn visar en enorm exploatering i området runt Oberget, Norsgårdsberget och marken däremellan i anslutning till byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Alla delområden fullt utbyggda skulle i

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade.

Utbredningen av de nya områdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

värsta fall kunna innebära ett invånarantal i paritet med någon av exempelvis Vansbro eller Orsa kommun, fast på en betydligt mindre yta. Detta genererar väldigt många frågor och starka känslor.

Varför exploatera en livskraftig landsbygd?

Vi är vi väldigt ledsna för att kommunen vill bygga bort en väl fungerande landsbygd, något vi inte alls förstår syftet med. Runt byarna Tomnäs, Kyna, Storsund finns ett av de landsbygdsområden i Borlänge kommun som lever och hela tiden utvecklas, men ändå har fortsatt att behålla sin prägel av småskalig bebyggelse och bykänsla. Vi har en stadig tillväxt i byarna, under de senaste åren i många fall i form av barnfamiljer. Vi har ett rikt föreningsliv med diverse aktiviteter som innefattar bland annat underhåll och röjning av motionsspår i skogen samt reparationer av bryggor och bänkar för allmänheten. Flera av gårdarna brukar sin jord och skog och vill självklart kunna fortsätta göra det.

Varför planerar kommunen in tätortsbebyggelse på vår mark utan någon föregående dialog?

Det står i den fördjupade översiktsplanen att "Kommunerna ska arbeta för att öka möjligheterna för medborgarna att delta i samhällsplaneringen" Vi som bor här känner oss totalt överkörda och varken delaktiga i utvecklingen, eller av något värde för kommunen. Vi är oerhört arga över att platsen som kommunen planerar att exploatera delvis ägs av oss, utan någon tanke eller analys kring hur det påverkar vår livssituation. Information om detta kom dessutom helt okänt som en överraskning i samband med att den fördjupade översiktsplanen för Runn skickades ut på samråd.

Vår gård drivs precis som flera andra gårdar i byarna av två generationer som tillsammans hjälps åt. Skötseln av den ärvda jorden och skogen sker vid sidan av förvärvsarbete inom andra yrken. Kommunen säger sig vilja utveckla landsbygden, men genom att planera för tusentals bostäder på vår mark som vi i skrivande stund brukar, utvecklas inte landsbygden. Istället bygger kommunerna bort landsbygden till fördel för en ny tätort. Här

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelsezoner förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.

I den tidiga dialogen har det kommit in massor av olika önskemål och synpunkter. Fler vill kunna bo kvar på serviceorterna i varierande upplåtelseformer, andra vill förbjuda båttrafik och en tredje vill utveckla näringslivet och bygga bostäder sjönära. Samrådshandlingen är framtaget utifrån den samlade bedömningen av de inspelen i relation till lagstiftning och platsens specifika förutsättningar och den politiska viljeinriktningen för området. Det går att läsa under rubriken om planen om vilka dialogmöten som har hållits i processen.

Ni har även fått ett brev där det framgår att kommunen jobbar med frivillighet, vi kommer inte att tvinga någon att sälja sin mark. Men kommunen har samtidigt en skyldighet att exempelvis jobbar med bostadsförsörjning och andra allmänna intressen. Läs mer ovan där det framgår om vilka revideringar som gjorts efter samrådet, bland annat inom Tomnäs, Kyna och Storsund.

bedrivs ett småskaligt jord- och skogsbruk med små medel, avhängigt av att föräldragenerationen stöttar upp med kunskapsöverföring till barn och barnbarn om skötsel av både mark och djur. Vi hjälper varandra, utbyter tjänster och samäger verktyg och fordon.

Hur har kommunen beaktat alla de människor som redan bor här?

Borlänge kommun behöver ta mer hänsyn till de människor som redan bor i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund, samt boende i Ornäs. Hur påverkas befintliga samhällen av en sådan här ofantlig ökning av invånarantalet?

Tyvänn planerar kommunerna bort landsbygden och vår verksamhet här, utan någon analys eller ens reflektion av hur förslaget skulle påverka möjligheten för de areella näringarna att kunna fortleva.

Hur påverkar en ny tätort skogen och skogsbruket eller närliggande åkermark och betesmark, där det idag går djur? Skogsbruk nämns tyvärr inte som en näring eller ens ett intresse i planen, vilket vi tolkar som att kommunerna inte har förstått att det bedrivs den typen av verksamhet där idag. På den lilla skog som skulle bli kvar enligt förslaget står det "Oförändrad markanvändning". På samma område står också "friluftsområde" och "riksintresse för naturvård eller naturreservat". Ett naturreservat skulle inte innebära oförändrad markanvändning, utan istället omöjliggöra fortsatt verksamhet. Ett område planlagt för bostäder gör istället att marken betingar ett högre marknadsvärde eftersom det då också finns ett så kallat "förväntningsvärde". Det innebär att marken kan säljas som exempelvis tomter till ett högre markpris, vilket medför problem för oss som vill fortsätta att använda marken på samma sätt som idag. I stor utsträckning kommer det omöjliggöra att vid generations- och arvsskiftet köpa ut andra arvingar i syfte att fortsätta bruka jord och skog och ökade markpriser gör att vi aldrig kommer att kunna köpa till mark för att utveckla vår verksamhet. Då närliggande skogsområden kan få en annan värdering försvåras också möjligheten till byten av skiften mellan

Noteras

Se tidigare kommentarer

markägare för att få en mer sammanhängande markyta.

Helst vill vi att kommunen lyfter bort alla nya beteckningar från området i anslutning till byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Tänker kommunen ändå kategorisera om området ska det istället planläggas som jordbruks- och skogsbruksmark. Vi planerar att fortsätta ta hand om våra marker, vilket gör att människor kan fortsätta att vistas där även i framtiden.

Kommer befolkningsunderlaget i Borlänge kommun att öka så mycket som den fördjupade översiktsplanen antyder?

Omfattningen av den exploatering som planeras i de nya områdena utifrån markanvändningskartorna uppskattas till ca 2000 bostäder. I Sverige bor det i ägt småhus i genomsnitt 2,7 personer/hushåll. Räknat på att det till största del skulle byggas småhus inom området, betyder det en befolkning i den nya förorten om ca 5500 personer, men det skulle kunna innebära ännu fler. Idag bor det drygt 1000 personer i Ornäs och ett par hundra i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund.

Tidsperspektivet i den fördjupade översiktsplanen för Runn sträcker sig ungefär 20 år framåt i tiden. Borlänge kommuns egen befolkningsprognos sträcker sig bara till 2029, men utgår ifrån att invånarantalet i kommunen kommer att öka med 2 801 personer under en tioårsperiod, det vill säga halva tiden för utbyggnaden av området mellan motorvägen och sjön. SCBs befolkningsframskrivning för 2040 visar däremot att befolkningsunderlaget i Dalarna om 20 år har minskat med 400 personer. Var ska alla dessa tusentals människor komma ifrån när länet som helhet minskar i befolkningsmängd och även invandringen har minskat? Hur motiverar kommunen planerna på det här oerhört stora nybyggnadsområdet? Kommunerna skriver dessutom själva att "bebyggelseutveckling är mer komplex än att bara räkna nya invånare och nya bostäder. Fritidshus omvandlas till permanentboende och äldre utan barn flyttar ut ur villan för att ge plats åt en barnfamilj. Statistiken pekar på att landsbygden ofta växer i den bebyggelse som redan finns." Att befintlig bebyggelse kan ge

Se tidigare kommentar

Dalarna står inför stora investeringar inom statliga och privat sektor. Kommunen behöver därmed i sitt strategiska arbete möjliggöra nya områden för bostads- och arbetsplatsmark. En gedigen beredskap för olika typer av bostadsbyggande i kommunen möjliggör flexibilitet som kan bidra till att tillgodose de bostäder som efterfrågas idag och i framtiden. I FÖP-Runn handlar det både om mindre kompletteringar av en bostadsform som i stor utsträckning saknas i dag exempelvis i Torsång. Men även fler villaområden i både i västra och i Torsång samt Finnäset.

Dalarna har idag den högsta försörjningskvoten i riket, alltså att varje enskild individ i arbetsförbar ålder i Dalarna måste försörja den högsta andelen av icke arbetsförbara individer, så som barn och äldre. Utöver detta så är Dalarnas arbetsreserv så pass låg i dagsläget vilket kommer kräva att arbetskraft flyttar in från andra delar av riket och världen. Det blir därmed viktigt att Borlänge kommun lyckas attrahera individer i arbetsförbar ålder till kommunen för att säkra skola, omsorg och kompetensförsörjning. Detta görs bland annat genom att ha god tillgång till bostäder.

Att sja om framtiden är förenat med hög osäkerhet och det är inte möjligt att veta exakt hur utfallet kommer bli i framtiden, men hänsyn till investeringar och kommunens bostadsplanering görs inte i SCBs befolkningsframskrivning. Kommunen bör därmed inte utgå från den vid planering av bostäder särskilt inte på långsikt.

plats åt en del av kommunens tänkta befolkningsökning visar än mer på det orimliga i en exploatering av den här omfattningen.

Hur är detta projekt ekonomiskt försvarbart?

I FÖP Runn står det om tre visionsområden, som beskriver hur Borlänge ska utvecklas för att vara en hållbar kommun att leva och verka i. Ett av dem är "Ett ekonomiskt hållbart Borlänge. Ett innovativt Borlänge som växer och utvecklas på ett balanserat sätt." Vi undrar hur kommunen anser att den här enorma exploateringen kan sägas innebära en balanserad utveckling? I byarna Tomnäs, Kyna och Storsund bor idag ett par hundra människor, och det här förslaget visar på över tusen nya bostäder bara i anslutning till byarna. Området som föreslås för exploatering ligger dock ovanför byarna, uppe i skogen. Det innebär att de inte ligger i direkt anslutning till sjön, inte i anslutning till existerande infrastruktur, inte i anslutning till befintliga stadskärnor. För att inte skapa en sovstad som ekar öde delar av dygnet behöver kommunen följaktligen bygga en helt ny tätort som inkluderar bland annat mycket service och ny infrastruktur. I och med en "utbyggnad" av den här storleken försvinner dessutom tyvärr den karaktär som kommunen vill sälja till de nya invånarna och vad finns då kvar? Hur påverkar en exploatering av den här storleken alla som av olika anledningar faktiskt har valt att bosätta sig i Borlänge kommun? Kommunen behöver beakta alla som betalar skatt och röstar i kommunalvalen. Vad blir den ekonomiska kostnaden för ett sådant här jättestorprojekt och hur påverkar det skattebetalarna? Hur långa avstånd är rimliga att bygga ihop med nya bostadsområden för att det ska bli ekonomiskt och miljömässigt hållbart?

Hur är detta projekt klimatmässigt försvarbart?

Ett annat visionsområde är "Ett ekologiskt hållbart Borlänge. Ett Borlänge som tar ansvar för miljön både nu och i framtiden." Hur anser kommunen att en exploatering av den här storleken på idag brukad och flitigt använd attraktiv skogsmark tar ansvar för miljön nu och i framtiden? Hur stämmer det här massiva projektet överens med fastställda miljö- och klimatmål, samt hållbar utveckling? Hur förklarar kommunen att en exploatering av det

Se tidigare kommentar.

Se tidigare kommentar.

Gällande exploateringskalkyler tas dessa alltid fram i efterföljande processer. Finns det inte ekonomi i projekten så genomförs dessa inte. Det är politiska beslut om vad kommunen ska rikta sina medel.

Det som byggs nytt ska uppfylla kraven på hållbarhet. All bebyggelse, både befintlig och framtida har en negativ påverkan på klimatet. Genom att förtäta delar av landsbygden skapas förutsättningar till att stärka underlagen för service, exempelvis kollektivtrafik.

här slaget inte motiveras av de befolkningsframskrivningar som finns tillgängliga idag? När landsbygden väl exploateras är den borta för alltid och ännu en liten del av den lokala produktionen försvinner. Till förmån för vad? En ny tätort mellan två närliggande orter? En ny förort till både Falun och Borlänge? Kommunen planerar här för ett Borlänge ännu mer geografiskt utspritt och med det fler människor som kommer att åka bil och en negativ inverkan på klimatet. Borlänge har och har länge haft stora problem med att behålla en fungerande stadskärna. Hur kommer ett nytt samhälle åtta kilometer utanför centrum att påverka Borlänge som stad? Om kommunens plan är att behålla nuvarande centrumkärnor i Falun och Borlänge ställer vi oss frågande till hur idén om att skapa en helt ny förort på oexploaterad mark ca en mil utanför respektive stadskärna ska kunna bidra till ett fungerande och klimatsmart samhälle?

I planförslaget står att "Genom att skapa helt ny bebyggelse får man räkna med en viss andel ökad biltrafik. Men planförslaget utgår från att ge möjlighet att använda hållbara transporter." Det står också att "Eftersom bebyggelsen är glesare på landsbygden än i staden, även i tätorterna, så har luftföroreningar från biltrafik goda möjligheter att blandas ut till godtagbara nivåer." Det vore betydligt mer miljövänligt att satsa på att utveckla centrumnära områden först, innan kommunerna satsar på det här jätteprojektet. Det är inte heller beskrivet hur det nya externa bostadsområdet ska kopplas till den planerade järnvägsflytten. Är det rimligt att bygga ett tätortsområde som behöver ett helt nytt kollektivtrafiknät, istället för att bygga i anslutning till den nya järnvägsdragningen och därmed kunna nyttja tågtrafiken på ett helt annat sätt? Områden som ligger i anslutning till den framtida järnvägsdragningen skulle förmodligen vara mer klimatsmarta. Detta för att på ett resurseffektivt sätt, ur ett kommunikations-/infrastrukturperspektiv, kunna samordna den nya expansionen med framtida pendlingsstationer.

Kommunerna skriver att "på västra sidans av Runn får planförslaget negativa konsekvenser på den ekologiska hållbarheten, på grund av

Noteras

Kommunerna ska i första hand bygga i de centrala delarna och i andra hand inriktning mot varandra. Kommunerna behöver hitta flera platser och områden för bostäder. I en översiktsplan eller fördjupning av den handlar det om att skapa långsiktiga förutsättningar. Skapa beredskap för att utveckla vid behov. Vi behöver bli fler Borlängebor.

Noteras

Se tidigare kommentarer

förslagen markanvändning föreslås på ej tidigare bebyggd mark. Dessa reduceras till viss del i och med att grön infrastruktur, natur- och friluftslivet samt nytt naturreservat pekats ut i området, samt att ekologisk kompensation ska användas där obrukad mark tas i anspråk." Hur kan grön infrastruktur, natur- och friluftsliv samt ett nytt naturreservat i befintlig natur, reducera det faktum att kommunen planerar att bygga bort stora delar av det område som finns idag? Det är märkligt att hävda att en minskning av ett område som redan existerar och nyttjas, skulle kompensera för de delar som försvinner, enbart genom att ge kvarvarande del nya beteckningar. Det är nämligen inget nytt skogsområde, området finns redan som en grön infrastruktur och används idag för bland annat friluftsliv.

Hur resonerar Borlänge kommun kring landsbygden och dess fördelar och värden?

I de kommunala målen går att läsa följande: "Vi vill ha en positiv utveckling i Falun och Borlänge och en hållbar utveckling för alla. Hållbar utveckling är ett begrepp som används för att peka ut en önskvärd samhällsutveckling. Den vanligaste definitionen är: "Hållbar utveckling är utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."" En kommun som gynnar en enskild exploatör för att kunna bygga bort landsbygden rimmar illa med en strävan att hålla landsbygden levande och att skapa en hållbar utveckling för alla. Även om Borlänge kommun i stora drag ser ut att vilja behålla odlingsmarken kommer en förlust av skogen i det här området att sätta punkt även för delar av jordbruket. De småskaliga jordbruken behöver skogen för att kunna fortsätta leva. Utifrån ett markägar- och boendeperspektiv i Storsund, skulle dessa planer totalt förstöra den markanvändning som funnits i generationer bakåt i tiden. Både i och med att vår markareal faktiskt försvinner, men också för att det förmodligen leder till ett såpass högt besöksstryck i den lilla natur som blir kvar att det kommer vara omöjligt att bruka skogen på samma sätt som idag. Ett nytt huvudkollektivstråk som går via den nya bebyggelsen kräver större vägar och dessa skulle skära genom och dela av kvarvarande skogsskiften i området.

Utvecklingsinriktningen att städerna ska växa i riktning mot varandra har funnits sedan 90-talet. En förutsättning för att bygga en ny stadsdel vid Oberget är beroende av möjligheten att skapa en god kollektivtrafikförsörjning.

Noteras

Noteras.

<p>Kommunerna bedömer att planförslaget svagt negativt påverkar möjligheten att uppfylla Sveriges miljö kvalitetsmål Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv, samt Ett rikt odlingslandskap. ("Nybyggnation föreslås i skogsmark vilket påverkar målet negativt, dock i begränsad omfattning." "Nybyggnation i begränsad omfattning föreslås på jordbruksmark vilket påverkar målet negativt." "Nybyggnation föreslås på naturmark, men planförslaget undviker negativa förändringar på de viktigaste naturområdena.") Vi bedömer dock att marken i anslutning till byarna har värden i enlighet med Riksdagens definition av dessa miljömål och skulle påverkas klart negativt av planförslaget. Enligt Riksdagens definition ska bland annat den biologiska mångfalden bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas och människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</p>	<p><i>En miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram till granskningskedet</i></p>
<p>Varför planera bort markområden som används och där markägarna vill kunna fortsätta att bruka sin jord och skog? Det refereras till att sjönära lägen är attraktiva att utveckla för bostadsbebyggelse, men framförallt området nordväst om byarna Tomnäs, Kyna, Storsund ligger så pass långt från sjön att det i sig inte skulle motivera placeringen av det nya tätortsområdet.</p>	<p><i>Noteras</i></p>
<p><i>Skulle kommunen ha kunnat genomföra den här processen på ett bättre sätt?</i> Kommunen planerar tätortsbebyggelse på mark som ägs av många familjer som inte tänker sälja marken frivilligt, det gäller både nuvarande och nästa generation markägare. För att göra saken värre fick markägarna ingen information om detta på förhand, utan fick ett brev med en förfrågan om att sälja sin mark i samband med att FÖP Runn skickades ut på samråd. Det i sig har gjort väldigt många familjer ledsna och oroliga inför framtiden och hur hela den här processen kommer att skötas framöver.</p>	<p><i>Vi strävar alltid efter förbättring, men kommunen har begränsade resurser och PBL-processen är formell och lagstyrd. För FÖP Runn har vi avgränsat oss till de format som bedömts rimliga. Processen började 2018 med dialogmöten där medborgarnas synpunkter vägdes mot allmänna intressen och politiska mål. Resultatet har sedan granskats och lett till revideringar. Vi förstår att det kan vara svårt att tolka planförslaget. Till exempel innebär markanvändningen för tätort att även grönområden, natur och service kan ingå. I en FÖP är gränser och beskrivningar ofta schematiska</i></p>

<p>Sett till själva planhandlingarna är det inte helt lätt att överblicka helheten i den fördjupade översiktsplanen för Runn, då konsekvenserna av förslaget är svåröverskådliga. När det gäller området mellan motorvägen och sjön, mellan Oberget och Norsgårdsberget är texterna i FÖP Runn till största del en visionär skildring av politikernas önsknings om framtiden. Det är en beskrivning av hur fantastiskt det skulle vara att bygga flera tusen bostäder i ett relativt litet skogsområde, för att öka människors tillgång till sjön. Kommunen skriver att "en gemensam områdesrekommendation är framtagen för Runn-Västra, det framgår hur markanvändningen påverkas av en framtida flytt av järnvägen." Av planhandlingarna är det dock svårt att förstå vad det är för värden som försvinner. Det är svårt att utläsa vilka ställningstaganden kommunen gör i mark- och vattenanvändningen. Det finns inga avvägningar gjorda mellan en exploatering av ett nytt tätortsområde och den landsbygd med jord- och skogsbruk som finns på platsen idag. Inga konsekvenser är beskrivna för de hundratals människor som redan bor här. Ingen analys av vad som händer med alla markägare som bedriver jord- och skogsbruk och vad det här förslaget får för konsekvenser för oss. Det reflekteras inte heller över att strandremsan i anslutning till byarna inte går att göra särskilt tillgänglig, eftersom den mestadels antingen består av bebyggda tomter, eller av jordbruksmark. Det finns inga tydliga ställningstaganden, eftersom det som finns på platsen idag inte verkar vara tillräckligt viktigt att beskriva.</p> <p>Vi är inte emot en varsam utveckling av Tomnäs, Kyna och Storsund, men vi är helt emot den föreslagna exploateringen, som skulle förstöra byarna som de ser ut och fungerar idag.</p>	<p><i>Eftersom det är ett förslag blir det inga konsekvenser i det här skedet eftersom det helt bygger på frivillighet. Allt kan inte beskrivas i ett planförslag på den aggregerade nivån utan många aspekter lämpar sig bättre i efterföljande planeringsskeden och att redovisas på en mer detaljerad nivå.</i></p> <p><i>Noteras</i></p>
<p>Kyna skiftelags samfälligheter, 2021-12-16 Detta yttrande skrivs med anledning av det utskickade samrådsförslaget gällande den fördjupade översiktsplanen för FÖP-Runn.</p> <p>Yttrandet innehåller förklaring av Kyna skiftelags samfälligheter.</p>	<p><i>Noteras</i></p>

Ett resultat av lång tid med detta tankesätt gällande öarna kan ses genom att ett fiskgjusepar sedan en tid tillbaka häckar i en senvuxen och plattkronig tall på Torranös södra sida.

På öarna och runt sjön kan den uppmärksamme se spåren som vittnar om forna tiders brukande av vår närmiljö. Fångstgropar, grustäkter, järnringar i stenar från flottningssepoken, röset som ingår i Falu gruvas fredsmil, gravar från yngre järnåldern, och inte minst närheten till Ornässtugan är exempel på vårt kulturarv.

Våra öar besöks frekvent både sommar som vinter. Det ökande besöksstrycket har dock medfört negativa konsekvenser. På de minsta öarna Dump-Tovan och Tuppen är marken så exponerad av trampning så att ny återväxt omöjlig kan växa upp. Tyvärr har även skadegörelse förekommit på öarna då träd skadats genom yxhugg, klotter, eldning eller helt och hållet huggits ner. Nerskräpning med glas och plast har även ökat under senare tid både i vattnet och på öarna.

På grund av ett ständigt ökande antal motordrivna farkoster i sjön är också problemen med erosion av öarnas stränder allvarliga tillika det under sommarhalvåret ständigt grumlade vattnet.

Vi befarar att den bebyggelse som föreslås i den fördjupade översiktsplanen med ett mycket stort antal bostäder i skogsområdet vid Oberget kommer att leda till ytterligare tryck på naturmiljön gällande både öarna och vattnet och därmed förvärra de problem som ännu är hanterbara. Vår del av Ösjön är i dagsläget är en stor tillgång som är uppskattad och tillgänglig för alla men riskerar att mista stora delar av sina naturvärden, sociala värden och kulturmiljövärden om de byggplaner som föreslås för Oberget skulle realiseras.

Vi anser därför att den fördjupade översiktsplanen noggrant måste utreda vad en ökad mängd båtar i sjön och fler besökare på öarna kommer att få för konsekvenser på de värden som finns på öarna och som har skapats under lång tid.

Noteras

Noteras

Noteras

Noteras

En miljökonsekvensbeskrivning tas fram till granskningen. Miljökonsekvensbedömningen ska anpassas till vad som är rimligt utifrån aktuell kunskap, allmänhetens intresse och den aktuella planens innehåll och detaljeringsgrad.

-Hänsyn ska också tas till att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med efterkommande planering eller i tillståndsprövningen av specifika verksamheter eller åtgärder och konsekvens bedömas.

-miljökonsekvensbeskrivningen hålls generellt på en övergripande planeringsnivå, som ger visst utrymme för tolkningar i efterkommande skeden. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan anger endast viljeinriktningar för framtida utveckling. Därmed avser kommunen att även hålla beskrivningar och bedömningar i miljökonsekvensbeskrivningen på en kortfattad och övergripande nivå.

<p>Att det i planen ska beskrivas hur man avser att förhindra erosion när båttrafiken förväntas att öka.</p> <p>Att det ska utredas vad den befarade ökningen av båttrafik kommer att ha för effekter på vattenkvaliteten.</p> <p>Att det måste utredas vidare om hur kulturmiljövärdena påverkas om en tätort skulle etableras i den närliggande omgivningen.</p> <p>Vi i Kyna skifteslags samfälligheter kan inte se att Borlänge och Falu kommuners planer på bebyggelse i den tänkta omfattningen i Obergsområdet är förenliga med en strävan efter ett ekologiskt, socialt och kulturellt hållbart samhälle. Och eftersom vi arbetar med långsiktig förvaltning och kan konstatera att behoven ändras över tid (jmf år 1826 tidigare i text) när det gäller användningen av våra gemensamt ägda öar så ser vi som mycket sannolikt att planerna på tätortsbebyggelse som presenteras i FÖP-Runn kommer att äventyra kommande generationers behov.</p>	<p><i>Miljö kvalitetsnormer finns för luft och vatten. Gällande vatten: De används för att bestämma vilken kvalitet på vattnet som ska uppnås till en viss tidpunkt. Varje vattenförekomst har en miljö kvalitetsnorm som anger vilken status den ska ha vid en viss tidpunkt. Kommuner och myndigheter har ansvaret för att planläggning, lovgivning, tillsyn och annan tillståndsgivning inte resulterar i att normerna överskrids. Läs mer under planens planeringsinriktningar för Luft och Vatten. I efterföljande planeringsprocesser hanteras detta på en mer detaljerad nivå. Riktlinjer för kulturmiljö finns redan framtagna i FÖP Runn.</i></p> <p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena ovanför Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p>
<p>Lisa Bläckt, Andreas Färjevall, Ruth Färjevall, 2021-12-16</p> <p>Synpunkter riktas främst till Borlänge kommun</p> <p>Som föräldrar och boendes i byn Storsund (intill Ornäs) som direkt berörs av den översiktsplan som lagts fram gällande FÖP Runn blir vi både fundersamma, förfärade och förvirrade. De tankar och känslor som väcks för med sig både frågor och funderingar som rör vår samtid, men framför allt oro för vår nästkommande generations möjligheter att leva i symbios med vår natur. Vi är inte emot en varsam utveckling inom kommunen, men vi är helt emot den föreslagna exploateringen som skulle totalförstöra byarna i omnejd som de ser ut och fungerar idag. Samrådsförslaget till fördjupad översiktsplan för Runn visar en enorm exploatering i området runt Oberget, Norsgårdsberget och marken däremellan i anslutning till byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Våra frågetecken kring hur det som föreslås kan motiveras både rent juridiskt, men framför allt utifrån en miljö- och invånarperspektiv är många. Vi och hundratals med oss känner både oro inför framtiden, och en enorm besvikelse över hur detta hittills</p>	<p><i>Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.</i></p> <p><i>Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelseytor förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p>

hanterats av vår kommun. Nedan följer synpunkter som vi kräver att ni tar med i beaktning i vidare handläggning och vi hoppas och tror att ni kan bättre än det som hittills presenterats.

Varför exploatera en livskraftig landsbygd?

Vi är vi väldigt ledsna och extremt besvikna över att kommunen vill bygga bort en väl fungerande landsbygd, något vi inte alls förstår syftet med. Runt byarna Tomnäs, Kyna, Storsund finns ett av de landsbygdsområden i Borlänge kommun som lever och hela tiden utvecklas, men ändå har fortsatt att behålla sin prägel av småskalig bebyggelse och bykänsla. Det är för oss väldigt svårt att se hur ni kan motivera att de bönder vi bor grannar med – mot sin vilja – är tänkta att ge upp sina verksamheter och sin mark som gått från generation till generation till förmån för en ny förort som inte står i proportion till den väntade befolkningstillväxten. Det är dessutom mycket anmärkningsvärt att det befintliga jordbruk som idag bidrar till lokal tillväxt och möjliggör närproducerad handel av kommunen önskas raderas ut. Hur linjerar detta med rådande klimatkris, de globala målen och resterande miljöpolicy som kommunerna åtagit sig att efterfölja?

Vi har idag en stadig tillväxt i byarna, under de senaste åren i många fall i form av barnfamiljer. Vi har ett rikt föreningsliv med diverse aktiviteter som innefattar bland annat underhåll och röjning av motionsspår i skogen samt reparationer av bryggor och bänkar för allmänheten. Flera av gårdarna brukar sin jord och skog och vill självklart kunna fortsätta göra det. På hemsidan för FÖP Runn framgår att synpunkter ifrån kommuninvånarna inhämtats innan planerna publicerades och här understryks bl.a. vikten av att orterna och byarna kring Runn kännetecknas av just jordbruksmark som aktivt brukas. Skogsbruk nämns tyvärr inte som en näring eller ens ett intresse i planen, vilket vi tolkar som att kommunerna inte har förstått att det bedrivs den typen av verksamhet där idag. I den översiktsplan som presenteras bortses detta och de lokala markägarnas verksamhet tycks ha gått kommunerna helt förbi. Det står också att en öppenhet ska vara rådande i landskapet och att

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.

Alla markägare som berörs av planering på deras mark har fått personligabrev om att vi jobbar helt med frivillighet. Ingen kommer att tvingas att sälja sin mark.

I en fördjupad översiktsplan är markanvändningen utpekad på översiktlig nivå vilket innebär att ytor av jordbruks- och skogsmark kan ingå i både natur- och friluftsliv, landsbygd eller i vissa fall tätort.

marken i området är viktiga rekreationsområden både sommar- och vintertid, vilket utgör en motvikt till bebyggda områden. Vi ställer oss mycket frågande till hur de tusentals bostäder, hotell och anläggningar som föreslås enligt översiktsplanen ni lagt fram ska kunna förverkligas utan att ovan synpunkter ignoreras?

Även om Borlänge kommun i stora drag ser ut att vilja behålla odlingsmarken kommer en förlust av skogen i det här området att sätta punkt även för delar av jordbruket. De småskaliga jordbruken behöver skogen för att kunna fortsätta leva. Utifrån ett markägare- och boendeperspektiv i Storsund, skulle dessa planer totalt förstöra den markanvändning som funnits i generationer bakåt i tiden. Både i och med att vår markareal faktiskt försvinner, men också för att det förmodligen leder till ett såpass högt besöksstryck i den lilla natur som blir kvar att det kommer vara omöjligt att bruka skogen på samma sätt som idag. Ett nytt huvudkollektivstråk som går via den nya bebyggelsen kräver större vägar och dessa skulle skära genom och dela av kvarvarande skogsskiftet i området.

Och hur är tanken att det ska förbli ett naturskönt område samtidigt som all natur i området är tänkt att skövlas?

Den "Hawaii"-liknande bild som översiktsplanerna lockar med ska se ut i praktiken då i stort sett all skog och mark väntas planas med marken och ersättas med nybyggnation, infrastruktur och allt som kommer därtill (så som föreslaget centrum, hotell och andra anläggningar)? Det natursköna område ni försöker sälja in finns just nu och är tillgängligt för ALLA – om ni väljer att fullfölja era planer skövlas skogen, stigarna blir till asfalt och helt plötsligt blev det inte så drömskt som ni försöker få det att framstå. Det refereras vidare i er översiktsplan till att sjönära lägen är attraktiva att utveckla för bostadsbebyggelse, men framförallt området nordväst om byarna Tomnäs, Kyna, Storsund ligger så pass långt från sjön att det i sig inte skulle motivera placeringen av det nya tätortsområdet. Det reflekteras heller inte över det faktum att strandremsan i anslutning till byarna inte går att göra särskilt tillgänglig, eftersom den mestadels antingen

Nej, så går inte processen till. Det är en öppen demokratisk process där alla har en röst och rätt att höras. Stora justeringar är genomförda mellan samråd och granskningskedet.

Noteras.

Stråket tas bort eftersom bebyggelseutvecklingen utgår till granskningskedet.

Bilden är inte representativ för de planeringsinriktningar som föreslås i FÖP-Runn.

Målpunkter är utpekade för det rörliga friluftslivet och tillkomsten till Runn, exempelvis Talludden, Haganäs, Storsund.

består av bebyggda tomter, eller av jordbruksmark. Det finns inga tydliga ställningstaganden, eftersom det som finns på platsen idag inte verkar vara tillräckligt viktigt att beskriva.

Vi värnar också om det strandskydd som idag främjar vår natur och förstår inte hur vare sig Ösjön eller Runn skulle kunna gynnas av att en helt ny stadsdel i storlek med Rättvik byggs upp intill dess stränder då all forskning tyder på att en sådan omfattning av bebyggelse i sig innebär ökad nedskräpning och medför ett hot mot både rådande växt- och djurliv. Det är svårt för oss att greppa är hur nya bostäder och allt vad som tillkommer i en tätort i den omfattning ni föreslår kan väga tyngre än den ovärderliga natur som går till spillo om detta blir verklighet – förklara gärna det så att vi förstår och senare med handen på hjärtat stå bakom argumentationen då vi förklarar för våra barn varför den lantidyll de en gång kände inte längre finns kvar.

Vi ställer oss också frågande till hur det är försvarbart att områden som idag, och sedan århundranden tillbaka, värnats om som ett kulturarv ska omvandlas till tätbebyggelse? Oberget ligger inom ramen för den s.k. Fredsmilen (en del av Falu världsarv) och skövling av mark inom denna radie till förmån för nybyggnation är i våra ögon sett ett hån mot den historia som finns att lära ifrån och inspireras av. En ny förort är vad det är, men som förklätt i ord som "Borlänges Tällberg". Det är tragiskt att byarna Tomnäs, Kyna och Storsund som faktiskt bär historisk prägel och idag redan ÄR som Borlänges Tällberg med sina vackra öppna blomsterängar och gårdar av äldre karaktär inte önskas bevaras baserat på den vision ni i FÖP Runn föreslår. Vi finner detta djupt tragiskt och det väcker både ledsamhet och oro för hur kommunen ser på befintlig bebyggelse och den historia den bär. Inför att översiktsplanerna togs fram inhämtades synpunkter ifrån byborna och här framgick också att de redan bosatta kommuninvånarna i området värnar om den gemenskap som byarna i området sedan generationer tillbaka byggt upp, vilket bl.a. lagt grunden för trygga uppväxtförhållanden för våra små. I den

Noteras

De olika markanvändningarna beskrivs i avsnittet "Markanvändning" som i granskningen kommer heta "Beskrivning av markanvändningar". Redovisningen utgår från Boverkets ÖP-modell 2.1. Markanvändningen tätort kan innebära lite olika inriktningar beroende på platsen där den pekas ut. Utformning och täthet ska alltid anpassas till platsens förutsättningar och betyder inte att det med automatik är lämpligt med bebyggelse som ser ut som centrala Borlänge eller Falun.

Se tidigare

översiktsplan för Oberget som presenteras idag saknar vi helt punkter som tar hänsyn till ovan nämnt, vilket både känns snopet men framför allt respektlöst. Det står i den fördjupade översiktsplanen att "Kommunerna ska arbeta för att öka möjligheterna för medborgarna att delta i samhällsplaneringen". Vi som bor här känner oss totalt överkörda och varken delaktiga i utvecklingen, eller av något värde för kommunen. Vi är oerhört arga över att platsen som kommunen planerar att exploatera delvis ägs av våra grannar som inte fått föra någon dialog innan förslaget lades fram, vilket medfört att er översiktsplan helt saknar en analys kring hur det påverkar livssituationen för oss som redan bor och verkar i området.

Kommer befolkningsunderlaget i Borlänge kommun att öka så mycket som den fördjupade översiktsplanen antyder?

Omfattningen av den exploatering som planeras i de nya områdena utifrån markanvändningskartorna uppskattas till ca 2000 bostäder. I Sverige bor det i ägt småhus i genomsnitt 2,7 personer/hushåll. Räknat på att det till största del skulle byggas småhus inom området, betyder det en befolkning i den nya förorten om ca 5500 personer, men det skulle kunna innebära ännu fler. Idag bor det drygt 1000 personer i Ornäs och ett par hundra i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund.

Tidsperspektivet i den fördjupade översiktsplanen för Runn sträcker sig ungefär 20 år framåt i tiden. Borlänge kommuns egen befolkningsprognos sträcker sig bara till 2029, men utgår ifrån att invånarantalet i kommunen kommer att öka med 2 801 personer under en tioårsperiod, det vill säga halva tiden för utbyggnaden av området mellan motorvägen och sjön.

SCBs befolkningsframskrivning för 2040 visar däremot att befolkningsunderlaget i Dalarna om 20 år har minskat med 400 personer. Var ska alla dessa tusentals människor komma ifrån när länet som helhet minskar i befolkningsmängd och även invandringen har minskat? Hur motiverar kommunen planerna på det här oerhört stora nybyggnadsområdet? Kommunerna skriver dessutom själva att "bebyggelseutveckling är mer komplex än att

Planprogrammet Oberget ska ställas ut på samråd igen under 2025.

Dalarna står inför stora investeringar inom statliga och privat sektor. Kommunen behöver därmed i sitt strategiska arbete möjliggöra nya områden för bostads- och arbetsplatsmark. En gedigen beredskap för olika typer av bostadsbyggande i kommunen möjliggör flexibilitet som kan bidra till att tillgodose de bostäder som efterfrågas idag och i framtiden. I FÖP-Runn handlar det både om mindre kompletteringar av en bostadsform som i stor utsträckning saknas i dag exempelvis i Torsång. Men även fler villaområden i både i området Väster om Runn och i Torsång samt Finnäset.

Dalarna har idag den högsta försörjningskvoten i riket, alltså att varje enskild individ i arbetsförbar ålder i Dalarna måste försörja den högsta andelen av icke arbetsförbara individer, så som barn och äldre. Utöver detta så är Dalarnas arbetsreserv så pass låg i dagsläget vilket kommer kräva att arbetskraft flyttar in från andra delar av riket och världen. Det blir därmed viktigt att Borlänge kommun lyckas attrahera individer i arbetsförbar ålder till kommunen för att säkra skola, omsorg och kompetensförsörjning. Detta görs bland annat genom att ha god tillgång till bostäder.

Att sia om framtiden är förenat med hög osäkerhet och det är inte möjligt att veta exakt hur utfallet kommer bli i framtiden, men hänsyn till investeringar och kommunens bostadsplanering görs inte i SCBs befolkningsframskrivning. Kommunen bör därmed inte utgå från den vid planering av bostäder särskilt inte på långsikt.

bara räkna nya invånare och nya bostäder. Fritidshus omvandlas till permanentboende och äldre utan barn flyttar ut ur villan för att ge plats åt en barnfamilj. Statistiken pekar på att landsbygden ofta växer i den bebyggelse som redan finns." Att befintlig bebyggelse kan ge plats åt en del av kommunens tänkta befolkningsökning visar än mer på det orimliga i en exploatering av den här omfattningen. Vår uppfattning är att det saknas en omvärldsanalys kring vad som egentligen behövs i stundande bostadsbrist och för vilka området som planeras att byggas egentligen byggs? Vilka kommer att ha råd med nyproduktion? Vilka är målgruppen för tätbebyggelsen? Och det i sig leder oss vidare in på nästkommande frågeställning...

Hur är detta projekt ekonomiskt försvarbart?

I FÖP Runn står det om tre visionsområden, som beskriver hur Borlänge ska utvecklas för att vara en hållbar kommun att leva och verka i. Ett av dem är "Ett ekonomiskt hållbart Borlänge. Ett innovativt Borlänge som växer och utvecklas på ett balanserat sätt." Vi undrar hur kommunen anser att den här enorma exploateringen kan sägas innebära en balanserad utveckling? I byarna Tomnäs, Kyna och Storsund bor idag ett par hundra människor, och det här förslaget visar på över tusen nya bostäder bara i anslutning till byarna. Området som föreslås för exploatering ligger dock ovanför byarna, uppe i skogen. Det innebär att de inte ligger i direkt anslutning till sjön, inte i anslutning till existerande infrastruktur, inte i anslutning till befintliga stadskärnor. För att inte skapa en sovstad som ekar öde delar av dygnet behöver kommunen följaktligen bygga en helt ny tätort som inkluderar bland annat mycket service och ny infrastruktur. I och med en "utbyggnad" av den här storleken försvinner dessutom tyvärr den karaktär som kommunen vill sälja till de nya invånarna och vad finns då kvar? Hur påverkar en exploatering av den här storleken alla som av olika anledningar faktiskt har valt att bosätta sig i Borlänge kommun? Kommunen behöver beakta alla som betalar skatt och röstar i kommunalvalen. Vad blir den ekonomiska kostnaden för ett sådant här jättestorprojekt och hur påverkar det skattebetalarna? Hur långa avstånd är rimliga att bygga ihop med nya

Se ovan kommentar

Se ovan kommentar

bostadsområden för att det ska bli ekonomiskt och miljömässigt hållbart?

Hur är detta klimatområde försvarbart i rådande samtid?

Ett annat visionsområde ni framför är "Ett ekologiskt hållbart Borlänge. Ett Borlänge som tar ansvar för miljön både nu och i framtiden." Hur anser kommunen att en exploatering av den här storleken på idag brukad och flitigt använd attraktiv skogsmark tar ansvar för miljön nu och i framtiden? Hur stämmer det här massiva projektet överens med fastställda miljö- och klimatmål, samt hållbar utveckling? Hur är det försvarbart att låta rödlistade arter, fridlysta djur och det andningshål skogen är för såväl människor som andra levande arter raderas ut? Och hur motiverar ni i linje med de globala målen att färre träd, skog och mark ska bidra till minskade koldioxidutsläpp? Och hur motiverar ni rent juridiskt att en miljökonsekvensbeskrivning inte genomförts? Förklara gärna och hänvisa för all del till lokala styrdokument och målformuleringar, men också till globala agendor så som de globala målen.

Hur förklarar kommunen att en exploatering av det här slaget inte motiveras av de befolkningsframskrivningar som finns tillgängliga idag? När landsbygden väl exploateras är den borta för alltid och ännu en liten del av den lokala produktionen försvinner. Till förmån för vad? En ny tätort mellan två närliggande orter? En ny förort till både Falun och Borlänge? Kommunen planerar här för ett Borlänge ännu mer geografiskt utspritt och med det fler människor som kommer att åka bil och en negativ inverkan på klimatet. Borlänge har och har länge haft stora problem med att behålla en fungerande stadskärna. Hur kommer ett nytt samhälle åtta kilometer utanför centrum att påverka Borlänge som stad? Om kommunens plan är att behålla nuvarande centrumkärnor i Falun och Borlänge ställer vi oss frågande till hur idén om att skapa en helt ny förort på oexploaterad mark ca en mil utanför respektive stadskärna ska kunna bidra till ett fungerande och klimatsmart samhälle? Varför inte bygga vidare på redan exploaterad mark om syftet är att skapa en tätort?

Naturvärdesinventeringar genomförs på en mer detaljerad nivå i efterföljande processer. Skyddsvärda arter ska alltid fredas, och kompensationsåtgärder är viktiga för att säkra att de negativa effekterna bli så få som möjligt.

Se tidigare kommentar

Kommunen eftersträvar en variation av olika bostadsområden med blandade upplåtelseformer. I första hand förtätar vi Borlänge och Falun centrala delar och i serviceorterna. Samtidigt finns det ett ökat behov av att bygga fler bostäder i Falun/Borlänge. Vi har även översiktsplan FalunBorlänge, 2014 att förhålla oss till om att städerna ska växa i riktning mot varandra, i huvudsak längs västra sidan av Runn/Ösjön. I översiktsplan FalunBorlänge är Oberget utpekade som framtida bebyggelseområde.

En god kollektivtrafikförsörjning är avgörande för att fortsätta med planerna.

Se tidigare svar.

I planförslaget står att "Genom att skapa helt ny bebyggelse får man räkna med en viss andel ökad biltrafik. Men planförslaget utgår från att ge möjlighet att använda hållbara transporter." Det står också att "Eftersom bebyggelsen är glesare på landsbygden än i staden, även i tätorterna, så har luftföroreningar från biltrafik goda möjligheter att blandas ut till godtagbara nivåer." Det vore betydligt mer miljövänligt att satsa på att utveckla centrumnära områden först, innan kommunerna satsar på det här jätteprojektet. Det är inte heller beskrivet hur det nya externa bostadsområdet ska kopplas till den planerade järnvägsflytten. Är det rimligt att bygga ett tätortsområde som behöver ett helt nytt kollektivtrafiknät, istället för att bygga i anslutning till den nya järnvägsdragningen och därmed kunna nyttja tågtrafiken på ett helt annat sätt? Områden som ligger i anslutning till den framtida järnvägsdragningen skulle förmodligen vara mer klimatsmarta. Detta för att på ett resurseffektivt sätt, ur ett kommunikations-/infrastrukturperspektiv, kunna samordna den nya expansionen med framtida pendlingsstationer.

Kommunerna skriver att "på västra sidans av Runn får planförslaget negativa konsekvenser på den ekologiska hållbarheten, på grund av förslagen markanvändning föreslås på ej tidigare bebyggd mark. Dessa reduceras till viss del i och med att grön infrastruktur, natur- och friluftslivet samt nytt naturreservat pekats ut i området, samt att ekologisk kompensation ska användas där obrukad mark tas i anspråk." Hur kan grön infrastruktur, natur- och friluftsliv samt ett nytt naturreservat i befintlig natur, reducera det faktum att kommunen planerar att bygga bort stora delar av det område som finns idag? Det är märkligt att hävda att en minskning av ett område som redan existerar och nyttjas, skulle kompensera för de delar som försvinner, enbart genom att ge kvarvarande del nya beteckningar. Det är nämligen inget nytt skogsområde, området finns redan som en grön infrastruktur och används idag för bland annat friluftsliv.

Kommunerna bedömer att planförslaget svagt negativt påverkar möjligheten att uppfylla Sveriges miljö kvalitetsmål Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv, samt Ett rikt

Det finns under utvecklingsinriktningen information om hur en framtida flytt påverkar markanvändningen och eventuell spårbunden lokaltrafik.

Se tidigare kommentarer

En miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram till granskningskedet.

odlingslandskap. ("Nybyggnation föreslås i skogsmark vilket påverkar målet negativt, dock i begränsad omfattning.")

"Nybyggnation i begränsad omfattning föreslås på jordbruksmark vilket påverkar målet negativt." "Nybyggnation föreslås på naturmark, men planförslaget undviker negativa förändringar på de viktigaste naturområdena.")

Vi bedömer dock att marken i anslutning till byarna har värden i enlighet med Riksdagens definition av dessa miljömål och skulle påverkas klart negativt av planförslaget. Enligt Riksdagens definition ska bland annat den biologiska mångfalden bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas och människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Tänk om, tänk hållbart

Vår uppfattning är att det området ni beskriver mellan motorvägen och sjön, mellan Oberget och Norsgårdsberget till största del en visionär skildring av politikernas önskningar om framtiden. Det är en beskrivning av hur fantastiskt det skulle vara att bygga flera tusen bostäder i ett relativt litet skogsområde, för att öka människors tillgång till sjön. Kommunen skriver att "en gemensam områdesrekommendation är framtagen för Runn-Västra, det framgår hur markanvändningen påverkas av en framtida flytt av järnvägen." Av planhandlingarna är det dock svårt att förstå vad det är för värden som försvinner. Det är svårt att utläsa vilka ställningstaganden kommunen gör i mark- och vattenanvändningen. Det finns inga avvägningar gjorda mellan en exploatering av ett nytt tätortsområde och den landsbygd med jord- och skogsbruk som finns på platsen idag. Inga konsekvenser är beskrivna för de hundratals människor som redan bor här. Ingen analys av vad som händer med alla markägare som bedriver jord- och skogsbruk och vad det här förslaget får för konsekvenser för oss.

Sammanfattningsvis

För att förtydliga vår ståndpunkt vill vi understryka att vi är emot hela den översiktsplan ni tagit fram som rör Oberget och

Se tidigare kommentarer

Se tidigare kommentarer

dess omnejd och vår önskan är att förslaget ses över med varsam hantering i syfte att värna om såväl vår natur, men framförallt vår nästkommande generations möjligheter till hållbara förutsättningar att leva och verka i området (se ovan synpunkter och funderingar).

Vi ställer oss därför frågan; går det för er att tänka annorlunda med hänsyn till ovan synpunkter för att få planerna att börja linjera med rådande samtid och de krav som finns på såväl makro- som mikronivå vad gäller just hållbar och solidarisk utveckling?

Vi vore slutligen mycket tacksamma om ni i kommande hantering av FÖP Runn, och in synnerhet hanteringen av exploateringen runt Oberget, tar med dessa synpunkter och diskuterar fram hur kommunerna på ett miljömedvetet och hållbart vis kan presentera en översiktsplan som faktiskt linjerar med FN:s agenda 2030 (de globala målen) samt de lokala miljöföreskrifter och målsättningar som finns i Borlänge och Falu kommun.

Stora justeringar är genomförda mellan samråd och granskning gällande FÖP-Runn. Planprogrammet för Oberget ska ställas ut på ett nytt samråd.

Christer Schedvin, Marit Jonsson, 2021-12-16

I följande text avses specifikt de planer som gäller för området mellan väg E16 och Ösjön, Runn, alltså det område som innefattar planprogrammet för Västra Oberget och det vidare utredningsområdet norr om Tomnäs, Kyna och Storsund med Norsgårdsberget.

När det i texten står ni eller er avses politiker och/eller planförfattare. När det står kommunen är det Borlänge kommun som avses. När det står byarna avses här byarna Tomnäs, Kyna och Storsund.

Först en kort redogörelse om hur en småskalig verksamhet inom de gröna näringarna jord- och skogsbruk kan fungera skrivet med anledning av att det i planen antingen glömts bort eller att det i förarbetena till planförslaget inte känts till att skogsbruk bedrivs här.

På en jord och skogsbruksfastighet i storleksordning som finns i byarna är det inte möjligt att med dagens krav på levnadsstandard försörja sig ekonomiskt. Jord och skogsbruket på dessa fastigheter drivs idag med små medel och

Summerande lämnas för yttrandet.

En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola/förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen. Det är ett viktigt skede i översiktsplaneprocessen att alla ska få uttrycka sina synpunkter och åsikter. Det är en del av den demokratiska processen, som utgår ifrån plan- och bygglagen. Ytterst är det sedan politiken som fattar beslut om hur våra städer ska utvecklas.

av människor som ser värdet av sina insatser i något annat än vinster i pengar. Vi jobbar inom olika yrken och vårdar gård och skog på fritiden. Vi har själva under perioder arbetat deltid för att få tid över till att sköta vår familjs plätt av jordytan som vi brukar i det fjärde släktledet på denna gård. Övertygelsen om att dessa små åkrar inom en inte alltför avlägsen framtid kommer att ha betydelse för vår överlevnad blir starkare för varje år som går. Bara under de senaste tio åren har saker hänt. Det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld har försämrats. Vetskapen om klimatförändringarnas konsekvenser har blivit kända och idag lever vi mitt i den pandemi som ingen hade förutspått och som i sitt tidiga skede ledde till att affärernas hyllor tömdes på förnödenheter och att världens börser skakade. Vad kommer att hända härnäst? Det vet ingen, men vår övertygelse om att det fortfarande är värt jobbet att hålla den ärvda jorden i gott skick till kommande generationer har bara blivit starkare. Skogen som hör till en gård kan jämföras med ett livsviktigt organ i en kropp. Det är skogen som ger bränsle i form av ved eller flis. Skogen ger material i form av plank och brädor för underhåll och för byggen av uthus. Och inte minst är det skogen som ger ekonomiska möjligheter att göra nyinvesteringar i gården vid de tillfällen i livet då man gör någon större avverkning.

Idag har vi två hästar varav den ena används regelbundet i skogsbruket och har som flera andra familjer här i byn planer på att skaffa fler djur och att utöka odlingarna.

Att låta oss lockas till att sälja skogsmarken (med eventuell hög vinst) eller att byta bort den mot mark på annat ställe är inte ens ett alternativ att diskutera. Vår mark kommer inte att stå till förfogande för vägar, eljusspår, naturreservat eller andra anläggningar avsedda att serva eventuell bebyggelse på närliggande fastigheter.

Efter att ha tagit del av de planer som presenteras i FÖP-Runn har en stor oroskänsla infunnit sig hos oss och hos andra familjer i byarna. Dessa planer kommer att lägga sig som en kall våt filt över bygden. Kommer någon att

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna och Storsund. Med justerade bebyggelsezoner förläggs tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet. Ingen kommer att tvingas att sälja sin mark.

Omvärlden förändras i en allt snabbare takt, Borlänge kommun har under 2024 fattat beslut om att ta fram en ny kommuntäckande översiktsplan. Sedan 2014 har Borlänge kommun bland annat antagit en ny miljöstrategi, den är vägledande. Dalarna står inför stora investeringar inom statliga och privat sektor. Kommunen behöver därmed i sitt strategiska arbete möjliggöra nya områden för bostads- och arbetsplatsmark. En gedigen beredskap för olika typer av bostadsbyggande i kommunen möjliggör flexibilitet som kan bidra till att tillgodose de bostäder som efterfrågas idag och i framtiden. I FÖP-Runn handlar det både om mindre kompletteringar av en bostadsform som i stor utsträckning saknas i dag exempelvis i Torsång. Men även fler villaområden i både i västra och i Torsång samt Finnäset.

Dalarna har idag den högsta försörjningskvoten i riket, alltså att varje enskild individ i arbetsförbar ålder i Dalarna måste försörja den högsta andelen av icke arbetsförbara individer, så som barn och

våga satsa på exempelvis byggnader för djurhållning eller nya maskiner, eller kommer det ens att kännas hoppfullt och roligt att fortsätta sköta vår skog med det långsiktiga tänkande på hållbar skogshushållning som präglade de i skogbrukssammanhang relativt små fastigheterna i byn?

I denna sorgliga läsning får vi inte ihop det. För här krockar FÖP-Runn med vår uppfattning om vad hållbarhet är men också med sin egen utgångspunkt om att översiktsplanen ska leda till en omställning till ett ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt samhälle. Vidare beskrivs att utvecklingen ska tillfredsställa dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov. Är det manne så att det någonstans i den finstilta texten också finns ett tillägg om att denna utgångspunkt inte gäller oss som redan bor här i bygden och redan arbetar för jorden, skogen och sjöns bästa?

Även om vår mark inte kommer att bebyggas med hus så kommer brukandet av den att påverkas negativt av de omgivningseffekter som byggnation i stor skala på angränsande områden skulle få.

I FÖP-Runn hänvisas till den översiktsplan FalunBorlänge som antogs år 2014. Samtliga av de förändringar i omvärlden som vi tidigare räknade upp i denna text har skett sedan dess. Det var efter år 2014 som ett barn avslöjade att "Kejsaren är naken" och ledare runt om i världen började diskutera klimatkrisen på någorlunda allvar. Politikerna i Borlänge och Falun verkar inte ha hängt med och förstått att vi alla måste kliva ur de utdaterade tankebanorna och våga börja tänka nytt även om det kan kännas främmande. Ett bostadsområde med dessa mått och som rullas ut mot de närboendes vilja är ett exempel på ett förlegat sätt att planera vare sig det gäller Oberget eller någon annanstans.

Ska vi inte ta hand om och utveckla och bygga ut de områden som redan finns och i mindre etapper?

Ska vi offra denna tillgång nu i elfte timmen?
Med detta menar vi skogsområdet med dess

äldre. Utöver detta så är Dalarnas arbetsreserv så pass låg i dagsläget vilket kommer kräva att arbetskraft flyttar in från andra delar av riket och världen. Det blir därmed viktigt att Borlänge kommun lyckas attrahera individer i arbetsförbar ålder till kommunen för att säkra skola, omsorg och kompetensförsörjning. Detta görs bland annat genom att ha god tillgång till bostäder.

Att sja om framtiden är förenat med hög osäkerhet och det är inte möjligt att veta exakt hur utfallet kommer bli i framtiden, men hänsyn till investeringar och kommunens bostadsplanering görs inte i SCBs befolkningsframskrivning. Kommunen bör därmed inte utgå från den vid planering av bostäder särskilt inte på lång sikt.

närhet till sjön och med sitt läge mellan städerna som väl skulle kunna utvecklas för att bli tillgängligare för alla medborgare oavsett socioekonomisk bakgrund. Långt ifrån alla kommunmedborgare har möjlighet att ta bilen till Gyllbergen för att göra expeditioner där. Här skulle en busshållplats vid E16 och en värmestuga vara ett litet steg på vägen.

Ska vi öka bostadssegregationen och klyftorna i samhället ytterligare genom detta planerade "miljonprogram för välbeställda" på Oberget?

Även här krockar FÖP-Runn med både vår uppfattning och sin egen utgångspunkt om att stärka och skapa bättre förutsättningar till ett socialt sammanhållet FalunBorlänge.

Att det är i elfte timmen kan också ses på det sättet att det vore olyckligt att nu när vinden har vänt och miljö/klimatfrågor tas på större allvar göra detta misstag om byggnadsplanerna förverkligas. Är det någon idag som hyllar rivningarna av den gamla trähusbebyggelsen i Falun på 50- och 60 talen? Det som vi beslutar idag kan komma att ge oåterkalleliga förluster för framtiden.

Eller är det möjligen så att kommunens ekonomi är i så dåligt skick och att ni låter offra denna tillgång genom att ni förväntar er eller redan gjort upp med den privata exploitören som vill driva igenom projektet om att denne betalar delar av infrastrukturen?

Vi kan heller inte se varför ett sammanbyggande av Falun och Borlänge inte ska kunna ifrågasättas. Är det en naturlag att två medelstora städer står starkare genom att byggas ihop och utvecklas till en storstad?

Människor som bor exempelvis i Stockholm och som ska lockas att flytta hit för att jobba och betala skatt kanske har andra drömmar om sitt nya boende än att flytta från Stockholm till en ny storstad. Vi måste se på vad vi har idag, värdesätta det på ett riktigt sätt och utveckla det till något som är värdigt 2020 - talet.

<p>Ola Andersson, 2021-12-16 Jag äger en fastighet i Sunnanö. Mina synpunkter är kopplade till det område i planen som är namngivet till Nordanö backen. (Sunnanö) Området är utmärkt som grönt med rekreation som rubrik.</p> <p>Invändningen är att markera hela detta området till rekreation vilket också bokstäverna N och F utvisar. Detta leder sannolikt till att hela området är spärrat för möjligheter att erbjuda tomter vilket känns helt bakvänt när ambitionen från kommunens verkar vara att skapa attraktiva tomter för att också kunna stärka kommunen konkurrens kraft. Med allemansrätten som grund borde det finnas förutsättningar att även i framtiden kunna kombinera olika intressen.</p>	<p><i>Till granskningsskedet ändras markanvändningen till landsbygd för hela Nordanöbacken, vilket medför att enstaka kompletteringar av bostäder eventuellt kan tillkomma, under förutsättning att det är lämpligt på platsen och att övriga krav på risk och allmänna intressen kan tillgodoses.</i></p>
<p>Gemensamt yttrande, namnlista med 309 namnunderskrifter , 2021-12-15 Yttrandet består av en inledning och därefter en sammanfogning av andra yttranden som inkommit till kommunerna. Följande del av yttrandet bedöms inte ha redovisats i samrådsredogörelsen tidigare.</p> <p><u>Politikerna i Borlänge och Falun tänker bygga en ny stad - mot de boendes vilja!</u> Dalarnas fornminnestätaste område ska göras om till en ny tätort. En ny tätort, med lika mycket folk som i Rättviks kommun, men på en liten yta 900 hektar i skogen. Projektet beskrivs i förslaget i den fördjupade översiktsplanen (FÖP Runn) men få har förstått omfattningen.</p> <p>Mellan motorvägen, Ösjön, Runn och Liljan ska 10–12 000 personer bo med 7 000 bilar. Den lokala befolkningen i byarna tvingas plötsligt bo i en tätort. En hel bygd med skog, ska utplånas för att några få ska tjäna pengar. Oberget AB/Lilje Fjäll AB tillsammans med vissa politiker tänker genomföra projektet med makt - mot den boende befolkningen och markägarnas vilja.</p> <p>Ösjön som redan är så nedsmutsad att den är på gränsen till badbar, ska belastas ytterligare med ökade utsläpp och fler motorbåtar. Borlänges politiker struntar i sin egen miljöpolicy för att bygga lyxvillor åt de som har råd. Dalarnas nya tätort mellan Borlänge och Falun! Tätast</p>	<p><i>Vi noterar att namn på anställda i de båda kommunorganisationerna har skrivits in på listan över personer som ansluter sig till yttrandet, detta har skett utan medgivande från dessa personer.</i></p> <p><i>Här kommenteras endast det som inte tidigare förekommit i andra yttranden. För de delar som består av andra inkomna yttranden hänvisas till svaren för respektive yttrande i denna samrådsredogörelse.</i></p> <p><i>I den tidiga dialogen har det kommit in massor av olika önskemål och synpunkter. Fler vill kunna bo kvar på serviceorterna i varierande upplåtelseformer, andra vill förbjuda båttrafik och en tredje vill utveckla näringslivet och bygga bostäder sjönära, en fjärde att allt ska vara som det är. Samrådshandlingen är framtaget utifrån den samlade bedömningen av de inspel som inkommit i processen. Dessa har sedan viktats i relation till gällande lagstiftning och platsspecifika förutsättningar och den politiska viljeinriktningen för planområdet.</i></p> <p><i>Dalarna står inför stora investeringar inom statliga och privat sektor. Kommunen behöver därmed i sitt strategiska arbete möjliggöra nya områden för bostads- och arbetsplatsmark. En gedigen beredskap för olika typer av bostadsbyggande i kommunen möjliggör flexibilitet som kan bidra till att tillgodose de</i></p>

befolkad, sämst placerad och miljö- och klimatvidrig.

Politikerna lyfter fram området som ett nytt Hawaii, en stor lögn! Järnvägen blir kvar till år 2070. Skogen skövlas och djurlivet försvinner. Många vill plocka bär och svamp här - många blir utan!

Vi som jobbar med detta är en grupp av bygdeföreningen i Tomnäs, Kyna och Storsund som inte vill ha den nya stadsdelen - en motståndsrörelse!

Vi lägger ut flera skrivelser från olika aspekter som ni kan läsa på Fb i gruppen "Bevara Oberget".

LÄS OCH SKRIV PÅ OCH GÅ MED I
MOTSTÅNDRÖRELSEN!!!!!!

bostäder som efterfrågas idag och i framtiden. I FÖP-Runn handlar det både om mindre kompletteringar av en bostadsform som i stor utsträckning saknas i dag exempelvis i Torsång, lägenheter med hög tillgänglighetsanpassning. Men även fler villaområden i både i västra och i Torsång samt Finnäset. Dalarna har idag den högsta försörjningskvoten i riket, alltså att varje enskild individ i arbetsförbar ålder i Dalarna måste försörja den högsta andelen av icke arbetsförbara individer, så som barn och äldre. Utöver detta så är Dalarnas arbetsreserv så pass låg i dagsläget vilket kommer kräva att arbetskraft flyttar in från andra delar av riket och världen. Det blir därmed viktigt att Borlänge kommun lyckas attrahera individer i arbetsförbar ålder till kommunen för att säkra skola, omsorg och kompetensförsörjning. Detta görs bland annat genom att ha god tillgång till bostäder.

Att sia om framtiden är förenat med hög osäkerhet och det är inte möjligt att veta exakt hur utfallet kommer bli i framtiden, men hänsyn till investeringar och kommunens bostadsplanering görs inte i SCBs befolkningsframskrivning. Kommunen bör därmed inte utgå från den vid planering av bostäder särskilt inte på långsikt.

Kommunen eftersträvar en variation av olika bostadsområden med blandade upplåtelseformer. I första hand förtätar vi Borlänge och Falun centrala delar och i serviceorterna. Samtidigt finns det ett ökat behov av att bygga fler bostäder i Falun/Borlänge. Vi har även översiktsplan FalunBorlänge att förhålla oss till, om att städerna ska växa i riktning mot varandra och i huvudsak längs västra sidan av Runn/Ösjön. I översiktsplan är Oberget utpekad som framtida bebyggelseområde.

Utbredningen av de nya bebyggelseområdena norr om Tomnäs, Kyna och Storsund som redovisades i samrådet på västra sidan inom Borlänge kommun tas bort till granskningsförslaget. Kvar blir planområdet för Oberget, inklusive den mark som går ner mot järnvägen.

Inom Borlänge kommun avser västra sidan cirka 1000–1250 bostäder, det är en markant ökning från dagens bebyggelse i byarna Tomnäs, Kyna

	<p><i>och Storsund. Med justerade bebyggelsezoner förläggas tonvikten av de nya bostäderna inom projektet Oberget öster om E16. Ett bebyggelseområde som är tänkt att komplettera serviceorten Ornäs och de befintliga byarna. Utvecklingen ska ske med stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen, gränser och släpp mellan befintliga strukturer och eventuell framtida utveckling kommer att förtydligas i efterföljande planeringsprocesser. Planen ska även miljökonsekvensbeskrivas. Utöver planläggning kan enstaka kompletteringar förekomma i närheten av befintlig bebyggelse genom privata initiativ och underförutsättning att platsen är lämplig för ändamålet.</i></p> <p><i>En fördjupad översiktsplan visar i stora drag hur kommunerna kan utvecklas, hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses och hur andra allmänna intressen kan tillgodoses. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I de utpekade bebyggelseområdena kommer även andra intressen än bostäder att finnas, såsom park, vissa natur- och rekreationsområden, service, skola och förskola och viss arbetsplatsmark. I en fördjupad översiktsplan är gränserna för bebyggelseutveckling schematiskt ritade, utan tydliga gränser. Exakta gränser sätts först i detaljplaneprocessen.</i></p>
<p>Mikael Perers, 2022-01-04 Vika kyrkby är en växande by men tyvärr med begränsade möjligheter till nyetablering av bostäder. Det område ni föreslagit på Stora Slätberget är ett bra förslag. Jag vill dock föreslå en utökning av området söderut i enlighet med vad jag skissat på klippen nedan. Området söderut bedömer jag kunna bli mer attraktivt än den östra delen av området ni redan föreslagit då den östra delen helt saknar utblicksmöjligheter mot sydväst och Vikasjön. En kompletterande bebyggelse på åsen ovanför befintlig bebyggelse vid Furustrand bedömer jag komma att bli betydligt mer attraktiv.</p> <p>Jag ser flera alternativ för tillfart till området. - Från norr via det område ni redan föreslagit.</p>	<p><i>Inför samrådet har området runt Slätberget justerats, delar har tillkommit och delar har tagits bort. Vi bedömer att delar av förändringarna stämmer med synpunkten. Detaljutformningen hanteras om det blir aktuellt att ta fram detaljplan för området.</i></p>

<p>- Från söder via allmänna vägen vid Furustrand, gul markering på högra klippet nedan.</p> <p>- Från nordväst ungefär enligt blå linje på högra klippet.</p> <p>För kompletterande tillgänglighet för gång och cykel ser jag möjligheten att nyttja släppet mellan fastigheterna Vika Kyrkby 2:3 och 8:3, orange linje på kartklippet. Kanske något brant för cykel vid dragning rakt upp. Troligen krävs en dragning för cykel på skrå som viker av mot söder runt 8:7.</p> <p><i>Yttrandet innehåller en bifogad karta.</i></p>	
<p>Vikabygdens intresseförening, 2022-01-14</p> <p>Vikabygdens intresseförening saknar återkopplingen mot medborgarnas och bygdens representanter och deltagares tidigare ingivna synpunkter i de arbetsmöten och planerarstugor som kommunen har genomfört samt de möten som intresseföreningen fört fram bygdens intressen på till kommunala tjänstemän och politiker, på olika sätt.</p> <p>Engagerade medborgare är ett viktigt underlag för all kommunal verksamhet, särskilt på landsbygden och med exempelvis fördjupade översiktsplaner där framtiden i bygden fastställs i en viss riktning. I Falu kommun finns ett framtaget och beslutat Landsbygdsprogram som intresseföreningen anser ska vara rådande för kommunal planering för dessa delar av kommunen. Vi citerar här inledningen i denna programhandling, då denna sammanfattar helheten i vårt yttrande väl:</p> <p><i>Citatet från landsbygdsprogrammet finns i yttrandet.</i></p> <p>Vid planerarstuga i Vika fanns även barn och ungdomar med som gav sina egna synpunkter, något vi från bygden är stolta över – vi beaktar barnens perspektiv i utvecklingsfrågor, vi anser att barnkonventionens intention att barn ska ha medbestämmanderätt är av yttersta vikt i ett framtidsdokument på kommunal nivå.</p> <p>Vikabygdens intresseförening vill tidigt i detta yttrande poängtera att vi representerar hela den gamla Vika socken, den genuina kulturbygden,</p>	<p><i>I avsnittet Om planen redovisas resultatet av Planerarstugorna. Texten kommer uppdateras med information om hur resultatet från Planerarstugorna har tagits omhand i planförslaget.</i></p> <p><i>Vi håller med, det är där för det fördes tidig dialog, genom Planerarstugorna.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p> <p><i>Noteras.</i></p>

från Staberg i norr, via Strand och Rankhyttan i öster till Dalvik i söder. Ett stort och homogent område med en gemensam och stark vi-känsla för bygden.

Kartan nedan som finns medtagen som ett arbetsdokument under informationen om planerarstugorna överensstämmer bättre med vad Vikabygden förväntar sig av en fördjupad översiktsplan för Runn. Har tjänstemännen tillsett att de lokala kunskaperna har tagits med i Fördjupad översiktsplan? Vi anser att det inte har skett och vill att dessa delar inarbetas i planhandlingen, såsom de presenteras i det som anges som arbetsmaterial under flik "Planerarstugor".

Vikabygdens intresseförening konstaterar att inriktningen för Falu- och Borlänge kommuner skiljer sig åt markant. På västra sidan om Runn och i delarna kring Torsång och Ornäs finns massor av utvecklingsmöjligheter för områdena. Här ska påpekas att det är möjligheter, inte något som är ett krav att det ska utföras utan det sker genom fortsatta utredningar med tex detaljplaner. Falu kommun har istället i sin del av planhandlingen har av allt att döma valt en bevarandeplan. Detta anser Vikabygdens intresseförening förhindrar även en normal utveckling av kommundelarna och förhindrar dels boende, dels verksamheter att kunna vara verksamma i dessa delar. Intresseföreningen är väl medvetna om att det i den redan beslutade översiktsplanen för Falun-Borlänge anges att städerna ska växa ihop på västra sidan, men det borde inte förhindra utveckling av Vikabygden på Runns östra sida.

Om kommunerna ska presentera ett gemensamt styrdokument i form av en fördjupad översiktsplan behöver denna grundläggande fråga i förhållningssätt bevara eller utveckla vara enad, inte som idag vitt åtskild.

Falu kommun har i Fördjupad översiktsplan Tätort samt för delar av landsbygden (där Vikabygden inte ingår) med vissa planbestämmelser och delar som behöver synas på markanvändningskartan i denna fördjupade översiktsplan för att den ska bli pedagogisk nog att förstå, speciellt för en mindre insatt läsare.

Den fördjupade översiktsplanen är ett resultat av att avvägningar har behövt göras mellan olika intressen. Syftet med planerarstugorna har inte varit att göra avvägningar, utan att samla in kunskap och önskemål i ett tidigt skede av planprocessen, för att utifrån den utökade kunskapen kunna göra de avvägningar som behöver göras.

Anledningen till att det redovisas olika mycket utvecklingsområden i Faluns och Borlänges delar av planområdet är att Falu kommun kommer att hantera sina större tänkta utvecklingsområden i andra planprojekt än FÖP Runn. De båda kommunerna är överens om att den största utvecklingen ska ske väster om Runn och de är även överens om strategier och planeringsinriktningar. Det är förståeligt att det kan uppfattas som att det finns olika strategier i de olika kommunerna trots att planförslaget följer den gemensamma utvecklingsinriktningen.

Se svaret ovan om varför det kan uppfattas som att det är skillnad mellan kommunerna.

Ställningstaganden för områden utanför planområden kommer inte att redovisas eftersom det finns risk att det blir otydligt vad planförslaget handlar om och vad som redan är beslutat.

Trots att annat ligger utanför det geografiskt avgränsade området för denna fördjupade översiktsplan kan det vara viktigt att påvisa utvecklingsplaner i närområdet, då det skulle skapa en större förståelse och motverka bygdens (läsarens) syn på orättvisor och på det viset även förhindra överklaganden. God förståelse och information är alltid bra.

Knivadalen

För det första ställer Vikabygdens intresseförening samt många boende i Staberg, Ragvaldsberg, Kniva, Svartskär och Lisselbo inte igen namnet Knivadalen alls. Enligt uppgift från er tjänsteman har detta namn funnits i en beslutshandling om kulturmiljö, men det är inte alls något som boende vill använda. Förslaget är Staberg-Kniva istället, dels för att knyta an mot världsarvets Gamla Staberg och för att Kniva är det största området.

Här saknas en beskrivning av delarna av världsarvet som enligt UNESCO är namngivet "Industrilandskapet Falu koppargruva". Satelliten Gamla Staberg bör lyftas fram, tydliggöras med de geografiska avgränsningarna som finns för världsarvet och vilken bevarandestatus som finns i form av ett världsarv. Här bör utvecklingsmöjligheter för besöksnäring och turism finnas med i en utvecklingsplan. Världsarvet är trots allt ett välbesökt mål för turister. En naturlig koppling mellan båtlivet på sjön Runn och besöksmålet för Världsarvet, via Stabergs båthamn bör säkerställas i planen med gång- och cykelstråk

Från Staberg via Stabergs klack bör även ett reservat för Dalkarsleden läggas in i planunderlag. Denna del användes förr av "dalkarlarna" att gå till storstaden Stockholm för förvärsarbete och idag är denna en väl besökt vandringsled.

Vika

I Vika finns goda möjligheter att utveckla verksamheter och besöksnäring kring friluftsliv, vilket är gynnsamt även för det lokala förenings- och näringslivet, både sommar som vinter. En gästhamn i Vikasjön vore en styrka för hela Runn-området, här finns även en öppen ramp för att lägga i och ta upp båtar. Vikasjön är ett

Namnet på områdesrekommendationen ändras till Staberg-Kniva-Lisselbo inför granskningen.

Beskrivningarna om kulturmiljö och världsarvet revideras till granskningen. Stabergs båthamn tas in i planområdet för att tydliggöra platsens värde för Runn och för Gamla Staberg.

De vandringsleder som redovisas kommer från kommunens bakgrundsmaterial. Redovisningen av vandringslederna beror exempelvis på ledernas skyltning och skick. Bakgrundsmaterialet justeras inte för ett enskilt projekt.

Området vid småbåtshamnen justeras i markanvändningskartan. Det redovisas fortfarande som pågående användning vatten, men får en beskrivning som visar att det kan finnas utrymme för utveckling om det inte påverkar angränsande naturreservat och Natura 2000-områden negativt.

välbesökt mål för sportfiskare då det är ett välkänt gös-fiske. Vid Kyrkbytjärn finns ett Natura2000-område med rikt fågelliv och Falu ornitologiska förening har verksamhet med ringmärkning, det finns en kortare vandringsled som Falu kommun restaurerat under år 2021 som är välanvänd. Under vintertid finns en stor målpunkt för skridskoåkning på ideellt skötta banor. Här behöver området säkerställas för parkeringar och fortsatt friluftsverksamhet och besöksnäring. Ett LIS-område för friluftsliv skulle säkerställa tillgången.

Korsningen mellan väg 800 och väg 69 i Färnviken är viktig ur kollektivtrafiksypunkt. Här behöver även plats för cykeluppställning och pendelparkering eller motsvarande pekas ut för att underlätta för effektiva byten till kollektivtrafik.

I Färnviken bör även ett område för laddinfrastruktur samt tankstation förläggas då tankstationen i Vika kyrkby idag har dispenser från räddningstjänsten och enbart har diesel som bränsletyp. Att fånga trafikanterna på riksväg 69 skulle vara bra ur näringslivsfokus för Falu kommun, att även nå fjälltrafiken via Rättvik-Mora med en strategisk punkt för snabbbladdning anser Vikabygden är bra ur ett regionalt perspektiv.

Anvisning för Tätort 0–10 år bör markeras ut på Näset, detta är enligt vår mening det bästa läget att utveckla Vikabygden på, där flera tomter för småhus/villor borde kunna förläggas och önskemål om ett boende för äldre, typ 65+, har förts fram som önskemål. Detta för att kunna frilägga fler villor i Vika kyrkby för barnfamiljer, men ändå ha bygden kvar som plats även för pensionärer, innan det är dags för någon typ av serviceboende för äldre.

Tecken för Verksamhet 0-10 år bör markeras ut på marken bakom Dellners för att möjliggöra en framtida utveckling av deras verksamhet. Företaget är internationellt och sägs vara det fjärde största privata företaget i Falu kommun, en verksamhet som Vikabygden inte vill bli utan. Genom personalen på företaget har matstället underlag för att finnas till, hit kommer anställda med sina familjer på träningar, aktiviteter och

Redovisningen av kollektivtrafiknoder justeras till granskningen så att korsningen vid Färnviken pekas ut som en framtida kollektivtrafiknod. Det behöver utredas vidare om och i så fall hur detta kan ske på ett bra sätt.

Se ovan om behov av vidare utredning.

Detaljplanen på Näset bedöms inte gå i linje med strategier och planeringsinriktningar i översiktsplanen och kommer därför inte pekas ut för ändrad användning. Till granskningen kommer området dock få ett eget avgränsat markanvändningsområde där det går att läsa att en detaljplan pågår.

Jordbruksmarken i Vika är viktig att bevara. Utbyggnad på jordbruksmark ska vara undantag. För att förtydliga att en utökning av Dellner skulle kunna vara ett sådant undantag görs tillägg i den mark som pekas ut som pågående användning för industri och verksamheter för Dellners, samt i texten i områdesrekommendationen.

friluftssintressen. Samma gäller för verksamheten vid Färnviken (Maskinsystem m.fl) där utvecklingsmöjlighet bör säkerställas.

Från Färnviken till Vika kyrkby saknas idag separat gång- och cykelväg, trots att denna sträcka finns med i den utpekade cykelleden för rekreation, Runn Runt, samt att det utgör en skolväg för barn som inte omfattas av skolskjutsreglementet eller oskyddade trafikanter som tar sig mellan hållplatsläget Färnviken och Kyrkbyn. Denna gång- och cykelväg finns med i kommunens cykelplan och utrymme för denna behöver säkerställas i fördjupad översiktsplan. Vikabygdens intresseförening har med privata markägare kunnat anordna den befintliga medlöpande gång- och cykelvägen mellan Färnviken och Staberg, så att ett sammanhängande stråk finns till Falu centrum.

Övrigt

Vikabygdens intresseförening har under vintern fått frågor om mark som är lämpliga att anordna ett större hotellkomplex på i Vika. Detta har vi informerat kommunen om på ett möte den 13 december 2021. Vid mötet deltog även landsbygdsutvecklaren.

I övrigt vill Vikabygdens intresseförening hänvisa till den utvecklingsplan som under många år tillsänts kommunen vid olika tillfällen, exempelvis för ansökningar om kommundelsutveckling, KDU-medel. Denna utvecklingsplan har vi under vintern uppdaterat till en nu gällande version (beslutad av styrelsen datum 2022-01-11) som vi bilägger detta yttrande som ytterligare kompletteringar till hur vi ser på framtiden och den utveckling vi ser för bygdens säkerställande som attraktiv serviceort till Falun.

Sträckan är utpekad i kommunens cykelplan. Då det är statlig väg är det Trafikverket som ansvarar för och bekostar en framtida utbyggnad.

Noteras. Då inga fortsatta dialoger har hållits i frågan sedan samrådet så görs inga förändringar i planförslaget.

Vi bedömer att innehållet i utvecklingsplanen speglar i ert yttrande och att det därför inte behövs ytterligare svar utifrån det.

Anna Tosteby
miljö- och samhällsbyggnadschef

Frida Petersson
planarkitekt

Henrik Modigh
Chef Samhällsbyggnadsförvaltningen

Jenny Palmqvist
Översiktsplanerare